

K
f
2

The Jews were generally unmolested in the latter days
of Titus, & Tacitus observes that they had a long
peace under this Emperor, that is that had no such
public seditions as to give any great disturbance
to the Roman State: Which is a fair solution
of the question why there is so remarkable
a silence among the Roman writers of our
ancestors' affairs, for they were not publish-
ed as matters of foreign countries, but
where they were concerned, or where it
related to their particular Honor & Interest
they were not silent.

X^t. came to be used as the proper Name of the As-
sion, by which both our Lord was better known among the
Heathen than by Jesus. But in the History it is an appellation
except only the Introduction of Matt: 1. 1. & 1. 8. & Mark 1. 1. which
~~there~~ was proper to distinguish the Person, whose
History they were going to write. — In the History it
is commonly used with the Article, the Christ, or anointed, or
the messiah. —

In the Epistles it is more difficult to distinguish
when X^t is a proper name: when an appellative.

In Acts 17. 3-18. 5, 28 in the Bible in E.T. occurs the name
Loney misread. — V. Campbell Phil. 170.

V. doo Mat. 22. 62. — our Lord means — not of him self
but of the X^t — of that personage whom, under the title of —
Messiah, or X^t they expected.

†. by S. Paul is frequently used as a Trope, Gal: 4.19 - c. 2. Thine Son
a Spirit - Eph: 4.20 c. 2. Thine doctrine. 2 Cor: 12.12 - if
one ~~is~~ Thine then Th.

1887-1888
 1889-1890
 1891-1892
 1893-1894
 1895-1896
 1897-1898
 1899-1900
 1901-1902
 1903-1904
 1905-1906
 1907-1908
 1909-1910
 1911-1912
 1913-1914
 1915-1916
 1917-1918
 1919-1920
 1921-1922
 1923-1924
 1925-1926
 1927-1928
 1929-1930
 1931-1932
 1933-1934
 1935-1936
 1937-1938
 1939-1940
 1941-1942
 1943-1944
 1945-1946
 1947-1948
 1949-1950
 1951-1952
 1953-1954
 1955-1956
 1957-1958
 1959-1960
 1961-1962
 1963-1964
 1965-1966
 1967-1968
 1969-1970
 1971-1972
 1973-1974
 1975-1976
 1977-1978
 1979-1980
 1981-1982
 1983-1984
 1985-1986
 1987-1988
 1989-1990
 1991-1992
 1993-1994
 1995-1996
 1997-1998
 1999-2000
 2001-2002
 2003-2004
 2005-2006
 2007-2008
 2009-2010
 2011-2012
 2013-2014
 2015-2016
 2017-2018
 2019-2020
 2021-2022
 2023-2024
 2025-2026
 2027-2028
 2029-2030
 2031-2032
 2033-2034
 2035-2036
 2037-2038
 2039-2040
 2041-2042
 2043-2044
 2045-2046
 2047-2048
 2049-2050
 2051-2052
 2053-2054
 2055-2056
 2057-2058
 2059-2060
 2061-2062
 2063-2064
 2065-2066
 2067-2068
 2069-2070
 2071-2072
 2073-2074
 2075-2076
 2077-2078
 2079-2080
 2081-2082
 2083-2084
 2085-2086
 2087-2088
 2089-2090
 2091-2092
 2093-2094
 2095-2096
 2097-2098
 2099-2100
 2101-2102
 2103-2104
 2105-2106
 2107-2108
 2109-2110
 2111-2112
 2113-2114
 2115-2116
 2117-2118
 2119-2120
 2121-2122
 2123-2124
 2125-2126
 2127-2128
 2129-2130
 2131-2132
 2133-2134
 2135-2136
 2137-2138
 2139-2140
 2141-2142
 2143-2144
 2145-2146
 2147-2148
 2149-2150
 2151-2152
 2153-2154
 2155-2156
 2157-2158
 2159-2160
 2161-2162
 2163-2164
 2165-2166
 2167-2168
 2169-2170
 2171-2172
 2173-2174
 2175-2176
 2177-2178
 2179-2180
 2181-2182
 2183-2184
 2185-2186
 2187-2188
 2189-2190
 2191-2192
 2193-2194
 2195-2196
 2197-2198
 2199-2200
 2201-2202
 2203-2204
 2205-2206
 2207-2208
 2209-2210
 2211-2212
 2213-2214
 2215-2216
 2217-2218
 2219-2220
 2221-2222
 2223-2224
 2225-2226
 2227-2228
 2229-2230
 2231-2232
 2233-2234
 2235-2236
 2237-2238
 2239-2240
 2241-2242
 2243-2244
 2245-2246
 2247-2248
 2249-2250
 2251-2252
 2253-2254
 2255-2256
 2257-2258
 2259-2260
 2261-2262
 2263-2264
 2265-2266
 2267-2268
 2269-2270
 2271-2272
 2273-2274
 2275-2276
 2277-2278
 2279-2280
 2281-2282
 2283-2284
 2285-2286
 2287-2288
 2289-2290
 2291-2292
 2293-2294
 2295-2296
 2297-2298
 2299-2300
 2301-2302
 2303-2304
 2305-2306
 2307-2308
 2309-2310
 2311-2312
 2313-2314
 2315-2316
 2317-2318
 2319-2320
 2321-2322
 2323-2324
 2325-2326
 2327-2328
 2329-2330
 2331-2332
 2333-2334
 2335-2336
 2337-2338
 2339-2340
 2341-2342
 2343-2344
 2345-2346
 2347-2348
 2349-2350
 2351-2352
 2353-2354
 2355-2356
 2357-2358
 2359-2360
 2361-2362
 2363-2364
 2365-2366
 2367-2368
 2369-2370
 2371-2372
 2373-2374
 2375-2376
 2377-2378
 2379-2380
 2381-2382
 2383-2384
 2385-2386
 2387-2388
 2389-2390
 2391-2392
 2393-2394
 2395-2396
 2397-2398
 2399-2400
 2401-2402
 2403-2404
 2405-2406
 2407-2408
 2409-2410
 2411-2412
 2413-2414
 2415-2416
 2417-2418
 2419-2420
 2421-2422
 2423-2424
 2425-2426
 2427-2428
 2429-2430
 2431-2432
 2433-2434
 2435-2436
 2437-2438
 2439-2440
 2441-2442
 2443-2444
 2445-2446
 2447-2448
 2449-2450
 2451-2452
 2453-2454
 2455-2456
 2457-2458
 2459-2460
 2461-2462
 2463-2464
 2465-2466
 2467-2468
 2469-2470
 247

Offert

1408.

Heaven & Earth - V. Michael's introd. Sect. 1. -

ḥḥḥḥḥ - is the word by which the 70 render $\pi\alpha\tau\epsilon\rho$, which E.T. always
renders Covenant. — In Coptic use it is more
frequently Testament — $\pi\alpha\tau\epsilon\rho$ (not found in N.T.)
(occurring only three in 70) is proper word for Covenant.

Mat: 9. 16. St Paul uses the word in Coptic acceptance
But this not a suffic. reason for giving a version in other
places, that does not suit the context: It is not conformable
to the estab. use of the Teron in S.S. — Lampbell. 164

The Prophets, who have more especially appropriated
the Title משיח to the Mediator of the new Covenant

and the Title משיח to the Mediator of the new Covenant

K. Bible

H K A I N H

ΔΙΑΘΗΚΗ.

Jo. NOVUM Lowthian

TESTAMENTUM,

Boo Juxta Exemplaria

ROBERTI STEPHANI et JOANNIS MILLII

accuratissime impressum.

LONDINI,

Excudebant G. Bowyer et J. Nichols,

Impensis SOCIETATIS STATIONARIORUM.

MDCCLXX;

of God Things of God
acted to be the messianic
earth, the third, as
for the sin of the people
Lampbell 167.

11108.

Hæren dæonun - U. Michie

dæonun - is the word by which the
render Covenant. —
frequently Testament.
denoting only three in
Vib: 9. 16. S. Paul uses
But this not a suffi. re-
place, that does not suit
to the estab. use of the

44.
11. 11.
229.

3. 3

The Prophets, who have more especially appropriated
 the title משיח to the Mediator of the new Covenant
 & c. & c. & c. & c. & c.

[iii]

TABULA Chronologica Librorum N. T. juxta J.
 MILLIUM, ab J. ALBERTO FABRICIO concinnata;
 jam verò correctior.

- A. D. 52. 1 & 2 Ep. ad Thessalonicenses, Corinthi, Act. xviii. 5.
 Claud. 12. cum Timotheus & Silas illuc reversi essent, 1
 Thess. iii. 6. Has respicit Petrus 2 Ep. iii. 16.
 A. D. 57. 1 Ep. ad Cor. ante festum Paschale, 1 Cor. v. 8.
 Neronis 3. Act. xix. 21. cum Ephesum cogitaret antequam
 Hierosolymam ascendisset, & ante iter in Macedo-
 niam, 1 Cor. xvi. 3, 4, 5.
 2 Ep. ad Cor. sub extremum anni, c. xii. 2. Act.
 xix. 23. Philippis, per Titum & Lucam, uti habet
 subscriptio.
 A. D. 58. Initio Martii, Ep. ad Romanos, Act. xx. 2, 3. scripta
 Neronis 4. Corinthi, cum mox Hierosolymam petiturus esset,
 Rom. xv. 25.
 Ep. ad Galatas, c. ii. 10. in itinere Hierosolymam
 versus, fortassis Troade.
 A. D. 60. Jacobi Minoris epistola encyclica, scripta Hierosolymis
 Neronis 6. ante urbis excidium c. v. 1. tempore persecutionis
 c. ii. 6. uno vel altero anno ante Jacobi martyrium,
 quod circa A. C. 62. pertulit.
 A. D. 61. 1 Petri, ex Babylone, scil. Roma, scripta, c. v. 13.
 Neronis 7. Quidni vero ex regione Babylonica, seu Mesopota-
 mia? quo fit ut viciniore recto ordine salutet, ut
 Col. iv. 13. Apoc. i. 11. Wetstein.
 Evang. Matthæi, cum Paulus prima vice Romam ve-
 nisset.
 A. D. 62. Ep. ad Philippenses, Act. xx. 3. Romæ sub finem pri-
 mæ captivitatis Pauli, missa per Epaphroditum, qui
 Neronis 8. subsidium pecuniarium Paulo a Philippensibus ar-
 tulerat, & qui, Phil. iv. 3. videtur denotari per so-
 cium germanum.

int of God Thine of Gods
 acted to be the messenger
 Earth, - The third, as
 for the sin of the People
 Campbell 167.

11108.
Haxivn dixonun - U. michi

*dixonun - is the word by which the
 render Covenant.*

frequently Testament.

Securum only three in

Pub: 9-16. S. Paul uses

But this not a suffi. re

stans, that does not sur

to the estab. use of the

[iv]

A. D. 62.
 Neronis 8.

*Ep. ad Ephesos, [Laodicensis,] Romæ per Ty-
 chieum.
 ad Colossenses, per Tychicum & Onesimum,
 statim post priorem obsignatam.
 ad Philemonem, Romæ per Onesimum.*

A. D. 63.
 Neronis 9.

*Ep. ad Hebræos Christianos Romæ degentes, c. xiii.
 19. post Jacobum martyrio affectum, A. C. 62.
 Ex Italia per Timotheum cum Paulus Romæ e
 carcere dimissus esset. Unde, c. xiii. 23, 24.
 Itali Romanos, non ignoti ignotos, salutant; &
 brevi se reditum sperat. Wetstein.*

*Marci Evang. Romæ, post Petri & Pauli ex ea urbe
 discessum.*

A. D. 64.
 Neronis 10.

*Lucæ Evang. & Acta Apost. quæ sub finem Pauli
 priorum vinculorum Romæ desinunt.*

*Ep. ad Titum, ante hiemem, scripta Colossis post iter
 per Italiæ oras susceptum.*

A. D. 65.
 Neronis 11.

1 Ep. ad Tim. Philippis, ut videtur.

A. D. 67.
 Neronis 13.

*2 Ep. ad Tim. ante hiemem, Romæ, in posterioribus
 vinculis, post apologiam primam, c. iv. 16. cum
 jam tempus mortis instaret, c. iv. 6.*

*2 Ep. Petri, paulo ante martyrium, c. i. 14. quod
 accidit Romæ A. C. 68.*

A. D. 90.
 Domit. 9.

*Ep. Judæ, [A. D. 71. vel 72. ut visum Dodwello p.
 25. ad Irenæum:] Certe post secundam Petri,
 quam respicit.*

A. D. 91. vel
 92. Domit.
 10. vel 11.

Tres Ep. Joannis, Ephesi scriptæ.

A. D. 96.
 Domit. 15.

Joannis Apocalypsis, in Patmo.

A. D. 97.
 Nervæ 1.

*Joannis Evang. Ephesi, cum a Nerva ab exilio rever-
 tendi copia facta esset. Vide Irenæum, iii. 1.*

TO KATA

The Prophets, who have more especially appropri-
ated the title *נביא* to the Mediator of the ~~new~~ covenant
were David, Isaiah, & Jeremiah

Ps. 2.2

Is. 1.1

Jer. 2.5

The first represents him as anointed of God *Thou of God's*
Christ: the second as consecrated to be the messenger
of good tidings to Inhabitants of earth, ∴ the third, as
appointed to make Expiation for the sins of the People
Lev. 1.16.

For the occasion, & time of writing this Gospel vid. Michaelis. In
Introductory Lectures. § 88. —

With: remarks, εὐαγγέλιον occurs 70 times: but no where with
ἀγγέλιον. — The Complut. Pol. is 4th first Gr. Ed. which, adding
ἀγγέλιον. Derives here from prim: simplicity. — Complut.
E. J. gives the epithet to the writer: but not in Episthet. singular.
εὐαγγέλιον — Gospel is a word of Saxon extraction. — sig-
nifying literally good word. — ^{in composition} Still is used among the Vulgar
in the north of Eng. e.g. — Thou Byspell; (i.e.) by word, Proverb —

† εὐαγγέλιον. — V. Boh in first page.

11 — ἀλλοτρίωσις, here actus transportationis, is some. The Time
of their captivity. — Migration. —

ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α. 1.

ΒΙΒΛΟΣ γινώσκων
Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ
Δαβίδ, υἱοῦ Ἀβρα-
άμ.

2 Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν
Ἰσαάκ. Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰούδαν καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ.

3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φα-
ρίσην καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ.
Φαρίσης δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ.
Ἑσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ.

4 Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀμιναδάβ. Ἀμιναδάβ δὲ ἐ-
γέννησε τὸν Ναασσών. Ναασ-
σών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών.

5 Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν
Βοόζ ἐκ τῆς Ραχάβ. Βοόζ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ ἐκ τῆς Ρούθ.
Ὠβήδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί.

6 Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν
Δαβίδ τὸν βασιλέα. Δαβίδ
δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σο-
λομών ἐκ τῆς Τεὶ Οὐρίας.

7 Σολομών δὲ ἐγέννησε τὸν
Ροβοάμ. Ροβοάμ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀβιά. Ἀβιά δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀσά.

8 Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰω-
σαφάτ. Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε

τὸν Ἰωράμ. Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ὀζιαν.

9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωάθαμ. Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀχαζ. Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἐζεκία.

10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν
Μανασσῆ. Μανασσῆ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀμάν. Ἀμάν δὲ ἐ-
γέννησε τὸν Ἰωσίαν.

11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰεχονίαν καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐ-
τοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βα-
βυλῶνος.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν
Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε
τὸν Σαλαθιήλ. Σαλαθιήλ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ.

13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀβιάδ. Ἀβιάδ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἐλιακίμ. Ἐλιακίμ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ.

14 Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν
Σαδωκ. Σαδωκ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀχείμ. Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐλιούδ.

15 Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐλεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννη-
σε τὸν Ματθάν. Ματθάν δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ.

16 Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωσήφ

one perhaps a marginal Note, for
himself and away. I thought not to
in the Revelat. was made at 6.20
of the son, but I suppose. Conject.
w. not to have it with an adul-
terous example, was for a strong
liberty
inherent. V. Lamp. etc.

subject whether these two words
be the same. Remains. - Conject.

ΕΙΩΘΕ ΕΤΕΚΕ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΤΟΤΟ
γεννηθῆναι - but he was born
in the protoτοπον, i.e. in the land

U. Act 17. 13. - Virgil says this.
Dante, etc.

U. Bethlehem in Galilee - U. 7. 4. 1. 1. 1.
in the land in the west, over the

For the occasion, & time of writing
Introductory Letters § 88. —

With: *εὐαγγέλιον οὐκ*
ἀνύιον — *The Comfort: Pol: in*
ἔνιον. *Divine law from spirit*
E. J. gives the Epistle to the
εὐαγγέλιον — *Gospel is a*
purifying liberally good word — *in*
in the north of Eng. & G. Thou
φειδτου — *V. Kohn in first page.*

11 — *μὴν ἐστὶν, ἡμεῖς αὐτοὶ οὐ*
ἡμεῖς αὐτοὶ οὐ — *Μετὰ*

Ἰωσήφ τὸν ἀνδρα Μαρίας, ἐξ
ἧς ἐγεννήθη ἸΗΣΟΥΣ ὁ λεγόμε-
νός Χριστός.

17 Πᾶσαι ὤναι γιναι ἀπὸ
Ἀβραάμ ἕως Δαβὶδ, γιναι
δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ
ἕως τῆς μέλεισας Βαβυλῶνος,
γιναι δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς
μέλεισας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ
Χριστοῦ, γιναι δεκατέσσαρες.

18 Τὸ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ
γέννησις ἔως ἡμῶν. Μητρυμένης
γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας
τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν
αὐτὴν, εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα
ἐκ Πνεύματος ἁγίου.

19 Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς
δικαίως ὦν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν
παραδειγματίσαι, ἐβλήθη λά-
θρα ἀπολῦσαι αὐτήν.

20 Ταῦτα δὲ αὐτὴ ἐνθυ-
μηθεὶς, ἰδὼν, ἄγγελος Κυρίου
κατ' ὄναρ ἰδὼν αὐτῷ, λέγων·
Ἰωσήφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβη-
θῇς παραλαβεῖν Μαρίαν τὴν
γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ
γεννηθεὶς ἐκ Πνεύματος ἁγίου.

21 Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέ-
σεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥΝ·
αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαόν αὐ-
τὸ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

22 Τὸτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα
πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυ-
ρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος·

23 Ἰδὲ, ἡ παρθένος ἐν γα-
στρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ
καλέσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμ-
μανὴλ· ὅ ἐστι μεθερμηνεύμε-

νον, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ
ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς
προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος
Κυρίου, καὶ παρέλαβε τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ.

25 Καὶ ἐκ ἐγένωσκει αὐ-
τῇ, ἕως ἔτι καὶ τὸν υἱὸν αὐ-
τῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκά-
λεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥΝ.

Κεφ. β'. 2.

ΤΟΥ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέν-
τος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου-
δαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδης τοῦ
βασιλέως, ἰδὼν μάγοι ἀπὸ
ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱερο-
σόλυμα.

2 λέγοντες· Πῶς ἐστὶν ὁ τεχ-
θεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
ἰδομεν γὰρ αὐτὸν τὸν ἀστὴρα ἐν
τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσ-
κυῖναι αὐτῷ.

3 Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ
βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶ-
σα Ἱερουσόλυμα μετ' αὐτοῦ.

4 Καὶ συναγαγὼν πάντας
τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς
τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐ-
τῶν πῶς ὁ Χριστὸς γινῆται.

5 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βη-
θλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. ἔτι γὰρ
γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου·

6 Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα,
ἥδα μὲν ἔλαχίστη εἰ ἐν τοῖς ἡγε-
μόσιν Ἰούδα· ἐκ σὺ γὰρ ἐξελεύ-
σεται ἡγεμὴν, ὅστις ποιμανεῖ
τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραὴλ.

7 Τότε Ἡρώδης λάθρα κα-
λέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε
παρ'

12 - dinner - just, not merciful - who w. not coh abt with an adul.
teress. but not choosing to make her a public example, was for ~~driving~~
putting her away privately. - V. & Hilkey

22, 23 - Critics are divided upon the subject whether these two works are part of the Angel's Discourse, or the Evang^l Pre^lmar^l. - I say. No Doubt the latter ^{too}

25-incl - here is a Transposition - pechevai after προτορχον, & read as but

- 1- Bethlehem of Judea - in opposition to Bethlehem in Galilee - U.S. appears
2- Arctodn - They in the East probably saw the Star in the West, over the
Land of Judea. - D.D.

7. Procured exact Information

9- $\epsilon\upsilon\tau\eta\alpha\varsigma\tau\omicron\delta\eta$ - perhaps at the rising of it. - Conject. - $\pi\rho\omega\tau\eta\iota\nu$
so went before, as to conduct, guide in.

12- $\chi\alpha\rho\iota\sigma\mu\epsilon\iota\varsigma$ is in God what $\delta\epsilon\iota\kappa\sigma\iota\varsigma$ is in man. -

by God is original implied: $\gamma\omicron$ should in E. T. be not expressed - Complete

$\pi\alpha\iota\delta\epsilon\iota\varsigma$ - Male children. V. L. Campbell's note.

From those entering the 2^d Y.

16 $\mu\alpha\lambda\alpha$ - down to the time whereof he had procured effect in -

18- V. Erasm: - $\gamma\omicron\gamma$ - in excel^{ls} - i.e. longe ext^g: sonens - & Rachel
is put for the country the place - ~~and~~ ^{It is thus understood} a most beautiful ~~place~~
to origin: & from - The 70 thought otherwise, whom Mat: seems to follow.

18- Before $\sigma\tau\epsilon$ is to be understood $\delta\epsilon\iota\kappa\sigma\iota\varsigma$ as in Lament: 3. 41, 42, or
connect it with $\mu\alpha\lambda\alpha$ - bewailing because they were not -

16 $\epsilon\upsilon\omicron\upsilon\varsigma$ - No one rose, than the Heavens - V. Grot.: - of this
I know Mark 1. 29 - and 11. 2 are examples -

John was a Priest by Birth, & the greatest of all the Prophets by an immediate commission from Heaven. - To give the quest. in Authority to his Sermons he preached himself by his Example as well as Words. - Richard - Sermons he perhaps did not

Cap. ii. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘ.

3

παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τῷ Φαρισαίῳ.

8 Καὶ σέμψας αὐτὰς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε, Πορευθέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἵπταν δὲ εὐρήτε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως καὶ γὼ εἰθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.

9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες τῷ βασιλείῳ, ἐπορεύθησαν. καὶ ἰδὼν, ὃ αἶψα, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτὰς, ἕως εἰθὼν ἐστη ἵπταν δὲ ἦν τὸ παιδίον.

10 Ἰδοὺντες δὲ τὸν ἄστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

11 Καὶ ἰλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ πεισίστις προσκύνησαν αὐτῷ καὶ ἀνοίξαντες θύσαντες αὐτῶν, προσήνεκον αὐτῷ ὄψρα, χρυσόν, κ' λίβανον, κ' σμύρναν.

12 Καὶ χρηματιζόμενοι κατ' ὅσον μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδὼν, ἄγγελος Κυρίου φαίνεαι κατ' ὅσον τῷ Ἰωσήφ, λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἵδι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τῷ ἀπολέσαι αὐτό.

13 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον.

15 Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐπεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν· καὶ ἀποτείλας ἀνέλε πάντας τὰς παῖδας τὰς ἐν Βηθλεὲμ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετῆς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων.

17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος·

18 Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκώσθη, θρήνος καὶ κλαυθμός καὶ ὄδυρμός πολλός, Ῥαχὴλ κλαίονσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἐκ ἤθους παρακληθῆναι, ὅτι ἐκ εἰσὶ.

19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδὼν ἄγγελος Κυρίου κατ' ὅσον φαίνεαι τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ,

20 λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύε εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητῆντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

22 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχελαῖος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματιδεὶς δὲ κατ' ὅσον, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. A 2 23 Καὶ

to for signs -

in London. O. Campbell

Spirit in suggested by

that has manifested

was by washing. - go he bapt. the river which made way for Canaan, now made way for us only -

9- εν τω αρχαιω - perhaps at the rising of it - Conject. - ο πρωτη εν
so went before, as to conduct, guide in.

12- χειμαρις εν - is in God what
by God is original implied: go

παλιδας - male children. V. 1. m.
from those entrap by 2. m.
16 water - down to the time whereof

18- ο ερασμος - 777 - in excel
is put for the country the place
so origin: 777 - the 70 thought
18- Byron etc is to be understood
connect with ηλασσον - be

ο ερασμος - No common word, thus
I know mark 1. 29 - and 11. 2 a

4

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. iii.

23 Καὶ ἔλθων κατέκησεν
εἰς πᾶν λεγόμενον Ναζαρέτ·
ὥπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τῶν
προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κλη-
θεῖσθαι.

Κεφ. γ'. 3.

ΕΝ δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις παραγίνεαι Ἰωάν-
νης ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν
τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας,

2 καὶ λέγων· Μετανοεῖτε·
ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν
ἐρανῶν.

3 Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ρηθείς
ὑπὸ Ἠσαΐου τῷ προφῆτῃ, λέ-
γοντος· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
ἐρήμῳ· Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν
Κυρίου, εὐθείας ποιήσατε τὰς
τριβὺς αὐτοῦ.

4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης ἔχει
τὸ ἱμάδι αὐτοῦ ὑπὸ τριῶν
καμήλων, καὶ ζώνη δερμαίνουσα
περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ· ἡ δὲ
τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι
ἀγριον.

5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς
αὐτὸν Ἱερουσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ
Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχω-
ρος τῇ Ἰορδάνῃ.

6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῇ
Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολο-
γούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

7 Ἰδὼν δὲ πολλὰς τῶν Φα-
ρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχο-
μένας ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ,
εἶπεν αὐτοῖς· Γενήματα ἰχθυ-
ων, τίς ὑπέδειξεν ὑμῶν φυγεῖν
ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

8 Ποίσατε ἔν καρπὸς ἀε-
ώς τῆς μετανοίας.

9 Καὶ μὴ δοξάζετε λέγειν ἐν
ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀ-
βραάμ· λέγει γὰρ ὑμῖν, ὅτι
δυνατὶς ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων
τέττειν ἱγῆςαι τέκνα τῷ Ἀ-
βραάμ.

10 Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίη πρὸς
τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κείται.
πᾶν ἔν δένδρον μὴ ποιεῖν καρ-
πὸν καλόν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς
σῦρ βάλλεται.

11 Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς
ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν, ὁ δὲ ὀπί-
σω με ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός
με ἐστίν, ὃ ἐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ
ὑποδήματα βαστάσαι. αὐτὸς
ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι
ἁγίῳ καὶ πυρὶ.

12 Οὐ τὸ ὄψιν ἐν τῇ χει-
ρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαρεῖ τὴν
ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συναΐσει τὸν
αἶτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην,
τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσβέσῳ.

13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ
τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην,
τῷ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

14 Ὁ δὲ Ἰωάννης δικάλει
αὐτὸν, λέγων· Ἐγὼ χρεῖαν ἔ-
χω ὑπὸ σὺ βαπτισθῆναι, καὶ
σύ ἔρχῃ πρὸς με;

15 Ἀπεκρίθεις δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀφίε· ἄξι-
᾽ ἔγω γὰρ πρῶτον εἰνὶ ἡμῶν
πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην.
τότε ἀφήσιν αὐτόν.

16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδα-
τος· καὶ ἰδὼν, ἀνέψυχθαι αὐτῷ
οἱ

1. John was a Priest by Birth, & the greatest of all the Prophets by an immediate commission from Heaven. - To gain the great authority to his Sermons he preached Repentance by his Example as well as Words. - Edward - Sermons he perhaps did not preach - V. Campbell Diff: 6. R. 5.

2. Reform - V. Campbell Diff: - also for reign -

O. Reformation - V. V. 2. -

11. EV - in the N. E. part - V. V. 6 - EV to cap down - in Jordan - V. Campbell

11. ΠΕΥΡΑΤΗ - Heylin ~~reads~~ wind: thunders Spirit is suggested by a Figure. -

12. Van a more complete Instrument than that here mentioned.

15. α. Q. IV - is the present Tense

15. ΠΕΥΡΑΤΗ - All Priests were inaugurated by washing. - so he baptized Jesus in Jordan - so that the same river which made way for the Israelites Passage into the ~~earth~~ ^{earthly} Canaan, now made way for the Passage of man's into the heavenly -

It was installed by the ^{Baptism of John} Anointment of the H. G. as the Jewish Priests were by washing & anointing - Edward's Lect. Wis: 72.

16-worl - quasi, non sicut - in the form of a Dove, & not as a Dove^{similitudo}

4 - V. Deut: 32. By every Thing God is pleased to appoint - This equates to the sense of the passage, & the Heb: Idiom.

6 - מנצח - last - (why add any Time / V. 7. 6. - 13. 29 - 15. 32. - 25. 9 - Leuit:

7 - מלא - This was Jesus' second answer. - What is the meaning of written again. (Complut.)

→ Temp. - The Devil desired X^p to make Trial of God's Love & Faithfulness

15 - מפא - (Heb: 7282) in 70. signifies either side. In Numb: 32. 14. it is used in both meanings in the same sentence. Le: & peph were on the same side with Jerusalem & Judah, where Is: prophesied. (Complut.)

16. - 70 Xwed ruas oxaloo. - מרץ על מות - State of the Dead Heads - a metaphor for the Spiritual Destruction -

οἱ ἔρανοι, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα
τῷ Θεῷ καὶ αἰσθάνον ὡσεὶ περι-
στερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.

17 Καὶ ἰδὼς Φωνὴ ἐκ τῶν
ἐρανῶν, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ
υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐς ᾧ εὐ-
δοκῆσα.

Κεφ. δ'. 4.

ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἀνέχθη
εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τῷ
Πνεύματι, πειραδῆναι ὑπὸ
τῷ διαβόλῳ.

2 Καὶ ἡγεύσας ἡμέρας
τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσα-
ράκοντα, ὕστερον ἐπέειπεν·

3 Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ
πειράζων, εἶπεν· Εἰ υἱὸς εἶ
τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι
ᾗτοι ἄρτι γένωται.

4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε·
γέγραπται· Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μέ-
νω ζῆσαι ἄνθρωπος, ἀλλ'
ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομέ-
νω διὰ τοῦ στόματος τοῦ Θεοῦ.

5 Τότε παραλαμβάνει αὐ-
τὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν
πόλιν, καὶ ἵστην αὐτὸν ἐπὶ
τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ.

6 Καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς
εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κα-
τω· γέγραπται γάρ· Ὅτι τοῖς
ἁγγέλοις αὐτῷ ἐντολίσταται περὶ
σε, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἁρῶσί σε,
μήποτε προσκλύψῃς πρὸς λίθον
τὸν πόδα σου.

7 Ἐφ' αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπει-
ράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.

8 Πάλιν παραλαμβάνει

αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρεον ὑψ-
λὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ
πᾶσας τὰς βασιλείας τῆ γῆς
καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν.

9 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ταῦτα
πάντα σοι δώσω, εἰὰν πρὸς
προσκύνησίν μοι.

10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἔπαγε Σατανᾶ· γέγρα-
πται γάρ· Κύριον τὸν Θεόν σου
προσκύνησεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ
λατρεύσεις.

11 Τότε ἀφίστην αὐτόν ὁ
διάβολος, καὶ ἰδὼς, ἁγγέλοι
προσ-
ῆλθον, καὶ διηκόουν αὐτῷ.

12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι
Ἰωάννης παρεβόθη, ἀνεχώρησεν
εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

13 Καὶ καὶ αὐτῶν τὴν
Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατέκησεν εἰς
Καπερναὺμ τὴν παραθαλασ-
σίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ
Νεφθαλεὶμ.

14 Ἰνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
Ἠσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος·

15 Ἢ Ζαβουλὼν καὶ γῆ
Νεφθαλεὶμ, ὁδὸς θαλάσσης,
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία
τῶν ἐθνῶν.

16 Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν
σκότει, εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς
καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιά
θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰη-
σοῦς κηρύσσειν, καὶ λέγειν· Με-
τανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασι-
λεῖα τῶν ἑρανῶν.

18 Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς
παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
λαίας,

A 3

λαίας,

inseparable Disciples. This be-
lowed of him. U. John 1.43

L. 2. I. hardly distinguishes. Comp.
or in means - a mind suited to
not refuse - I not humble.

the other. After the meekness
rather the 50. sh. come before
others have it. As the anti-
not in spirit, whose is the King
inheritor the Earth. Conject.

an: the figure of the world

Ο. καθάροι - clean hearts allusion to ritual better than pure.

It was installed by the disciples
were by washing & anointing

16-ωρε - μασ, non sicut -

4 - O. Deak O. 3. By way thing
to the same of the passage,

6-μνησθε - test - (why add any)

7-παλιν - This was Jesus' second
of written action. complete.

8 - Temp. - The Devil desecrated
2 Faithfulness

15-περαν - (Heb: 7282) on 70. signifying... in Num 6: 32. 14.
it is used in both meanings in the same sentence. Lev: 24: 10
were on the same side with Jerusalem & Judea, when Is: prophesied.
(complete)

16. - 70 Χωρε οὐκ ἐσθλατο. - 70 Χωρε οὐκ ἐσθλατο. - State of the dead
Heads - a metaphor for the spiritual death.

λαίας, εἶδε δὲ δύο ἀδελφοὺς, Σίμων
καὶ τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀν-
δρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλ-
οντας ἀμφίβλητρον εἰς τὴν θά-
λασσαν (ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς)

19 καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε
ἐπίσω με, καὶ ποιήσω ὑμᾶς
ἀλιεῖς ἀνθρώπων.

20 Οἱ δὲ εὐθὺς ἀφίκε· τὰ
δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 Καὶ πρὸς ἐκεῖθεν εἶ-
δεν ἄλλας δύο ἀδελφοὺς, Ἰακώ-
βον τὸν καὶ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάν-
νην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ
πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πα-
τρὸς αὐτῶν, καθαρίζοντας τὰ
δίκτυα αὐτῶν καὶ ἐκάλεσεν αὐ-
τούς.

22 Οἱ δὲ εὐθὺς ἀφέντες
τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐ-
τῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 Καὶ περιήγεν ὅλην τὴν
Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδασ-
κὼν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐ-
τῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέ-
λιον τῆς βασιλείας, καὶ διρα-
πύων πᾶσαι νόσον καὶ πᾶσαν
μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

24 Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀποχὴ
αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Σερίαν· καὶ
προσῆλκεν αὐτῷ πάσης αἰὲς
κακῶς ἔχοντος, πικρίας νό-
σου καὶ βασάνοις συνεχομένους,
καὶ δαιμονιζομένους, καὶ τελευτα-
ζομένους, καὶ παραλυτικούς καὶ
ἐκτενεύσαν αὐτούς.

25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ
ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱερο-
σολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. 5.

1 Δὸν δὲ τὸς ὄχλους, ἀνέβη
εἰς τὸ ὄρε· καὶ καθίσανθ'·
αὐτῷ, προσήλθοι αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ.

2 Καὶ ἀνοίξας τὸ βίβλον
αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων·

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ
πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν ἑρραῶν.

4 Μακάριοι οἱ πεινῶντες,
ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

5 Μακάριοι οἱ πρᾶεῖς, ὅτι
αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.

6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες
καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην,
ὅτι αὐτοὶ χορταθήσονται.

7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες,
ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ
καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν
ὄψονται.

9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί,
ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθή-
σονται.

10 Μακάριοι οἱ διδωγμέ-
νοι ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, ὅτι αὐτῶν
ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἑρραῶν.

11 Μακάριοι ἐπεὶ ὅταν ὀνει-
δίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἰ-
πωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ'
ὑμῶν ψευδόμενοι, ἔσται ὑμῶν.

12 Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε,
ἅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολλὸς ἐν τοῖς
ἐρανοῖς· ὅτι γὰρ ἐδωκεν τὸς
προφῆτας τὰς πόδας ὑμῶν.

13 Ὑμεῖς ἐπεὶ τὸ ἅλως τῆς
γῆς· ἵαν δὲ τὸ ἅλως μερανθῇ,
ἐν τίνι ἀλλοδοῖται; εἰς ὅδον
ἰσχύει

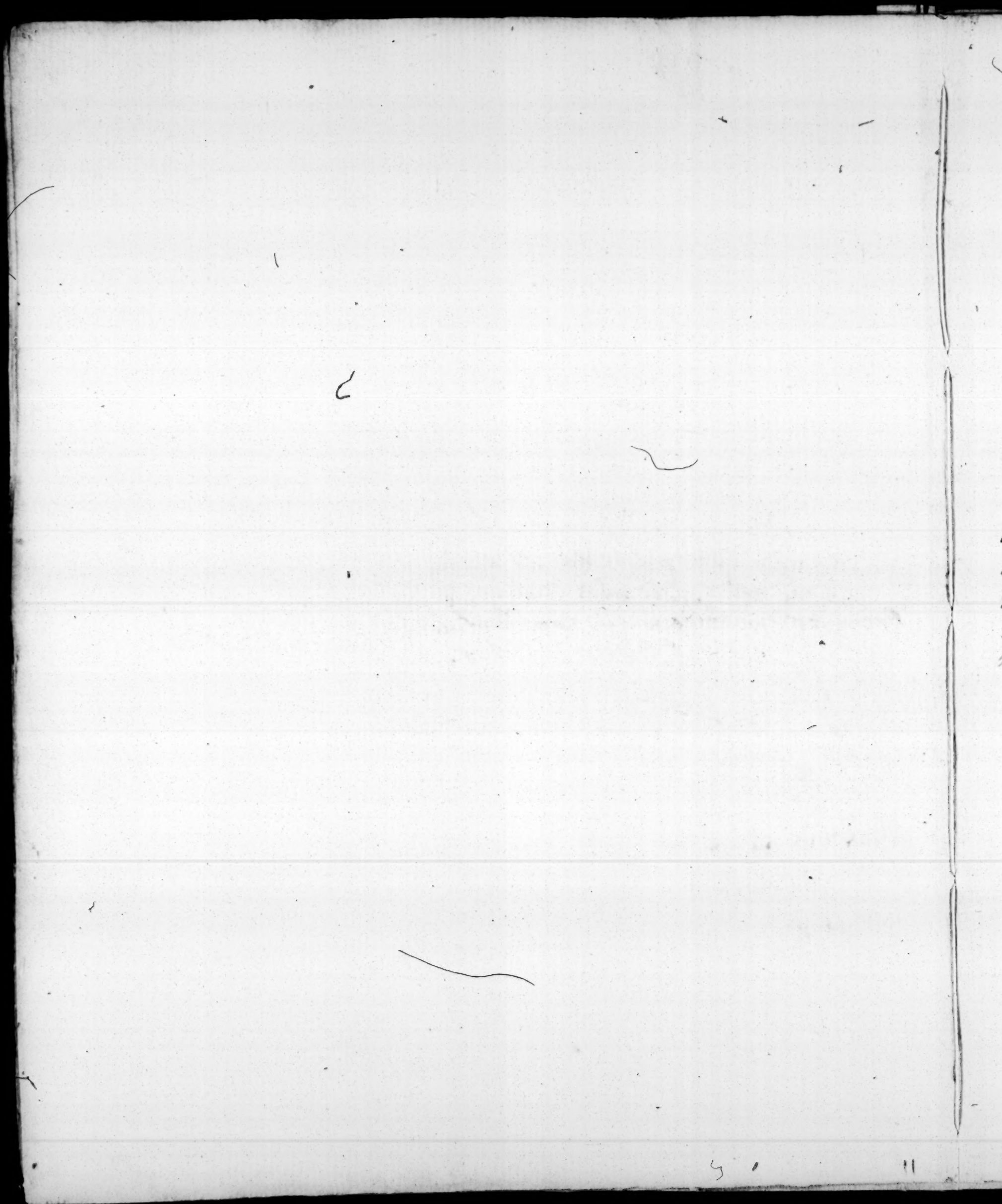
18. 21. - These four now became his inseparable Disciples, this be-
ing about a Year after their first knowledge of him. - U. John 1. 43

3. - Happy - ευδοκμενος - is blessed. I. T. rarely distinguishes. Comp.
v. a long note in Campbell proving - poor means - a Mind suited to
Poorness of circumstances - poor that do not refine - I not humble.

5, 6. These two v. sh. take place of each other. After the meek neces-
sarily follows the merciful. Discat. Or rather the 50. sh. come before
the 4. - (see Webster) as the Lamb: Mt. & others have it, & as the Anti-
thesis seems to require between the poor in spirit, whose is the King-
dom of heaven, & the meek who shall inherit the Earth. Conject.

5. - γην - Land (not Earth) i. e. Canaan: the figure of Heaven
here meant. -

8. - υδοαποι - clear previous allusion to literal better than poor.

16 ουτω λεμεν. — place a comma at ουτω to shew that
ουτω which follows does not answer to it, but that it is in
consequence of the preceding comparison, as no one put:
with a candle under a bushel, so let your light &c. — Notes
in our Version; let your light so shine, that they may see. Corp.

15. Lamp, & Lampstand. Lora measure. (Lamp - Pub) Lampb.

19 - One of the last of these commoner ments - Ch: 25 - 40, 45 -
~~little~~ ^{shall be} called little - ^{is} of no distinction

21. Tola - to the ancients - Bine first ly - ad like Translations
turned to the Uniform sense of antiquity - or in Paper
has uniformly spoken in Gen: lere, preceded by UNO, or Dec - Lamp.

22. peper - probably an Oriental Term - sh. be preserved in
E. I. as well as Latin - } expression of abhorrence - Dedu-
tion - Campbell - rebel, miscreant -

28. you and wife - Another wife. - if we under it woman, the
verb ought to be rendered debauched. The former way better
presents the contrast - Campbell.

2905 - In order to

30 - Gravol. Ennere WDID navis (Ennere) often by 70 Gravol
Nothing further from meaning than offend - Campbell

ισχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ καλαπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

14 Ὑμεῖς ἐσε τὸ φῶς τῆ κόσμου. ἢ δύναιται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη;

15 οὐδὲ καί τις λύχνον, καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

16 Οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς ἑρανοῖς.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον, ἢ τὰς προφῆτας; ἔκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.

18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ ἄρανος καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν, ἢ μία κεραία ἢ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται.

19 Ὃς ἐὰν ἔν λύσῃ μίαν τῶν ἐπολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ ἕτω τὸς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἑρανῶν. ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, ἕτω μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἑρανῶν.

20 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεον τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, ἢ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑρανῶν.

21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις. Οὐ φονεύσεις.

ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.

22 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ῤακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ. ὃς δ' ἂν εἴπῃ Μωρὲ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τῷ πυρός.

23 Ἐὰν ἔν προσφύνης τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ εἴ μνηστὴς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τὴν καλὰ σὺ,

24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τῷ θυσιαστήριον, καὶ ὑπάγε, πρῶτον διαλλαγῇ τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν προσέφερε τὸ δῶρόν σου.

25 Ἰδοὺ εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτε εἰ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ. μήποτε σε παραδῶ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ ὑπερέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθῇς.

26 Ἀμὴν λέγω σοί, ἢ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῇς τὸν ἴσχαλον κοδράντην.

27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις. Οὐ μοιχεύσεις.

28 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευται αὐτήν. ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

29 Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτόν, καὶ βάλε ἀπὸ σὺ. συμφέρει γὰρ σοί. ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν

in some writing. whoever

can not at all by Meas. & Convent appears from v. 37

en Meas. Do you in Meas. only v. 37. Do you deny any. Grammat. - To think of James quoted this

evil one - Why U. Campbell on the verse 37 - Campbell

Vulg. who go to hell v. 37

τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

30 Καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπολῇται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

31 Ἐρρέθη δὲ ὅτι ὁς ἀνὰ πόλυσιν τὴν γυναῖκα αὐτῆς, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον.

32 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁς ἀνὰ πόλυσιν τὴν γυναῖκα αὐτῆς, παρεκτός λόγῳ πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχεύσαι· καὶ ὁς εἰς ἀπολελυμένην γαμήσιον μοιχεύεται.

33 Πάλιν ἠκέσασθε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐκ ἐπιόρκησιν, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τὰς ὀρκους σου.

34 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτις ἐν τῷ ἔραδι, ὅτι θρόνος ἐστὶ τῷ Θεῷ.

35 μήτις ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτις εἰς Ἱερσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ.

36 μήτις ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσης, ὅτι εὐδυνασθαι μίαν τείχεα λευκὴν καὶ μέλαιναν ποιεῖσαι.

37 Ἐγὼ δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, καὶ, καὶ εἰ, εἰ, τὸ δὲ περισσὸν τῶν ἐκ τῆς πορνείας ἐστίν.

38 ἠκέσασθε ὅτι ἐρρέθη· Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.

39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ

ἀντισηῖναι τῷ πονηρῷ. ἀλλ' ὅστις σε ραπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου ριγόντα, γρέψον αὐτὸν καὶ τὴν ἄλλην.

40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κρηθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτὸν καὶ τὸ ἱμάτιον.

41 Καὶ ὅστις σε ἀγλαρεύσει μίλιον ἐν, ὑπάγε μετ' αὐτῆς δύο.

42 Τῷ αἰτούντί σε δίδω· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀπογραφεῖς.

43 ἠκέσασθε ὅτι ἐρρέθη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μιμήσεαι τὸν ἐχθρόν σου.

44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν· Ἀγαπάτε τὴν ἐχθρὴν ὑμῶν, εὐλογεῖτε τὴν καταραμένην ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τὴν μισήσαν ὑμᾶς, καὶ προσεύχετε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς, καὶ διωκόντων ὑμᾶς.

45 ὅπως γένησιν υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τῷ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἡλίου αὐτὸς ἀνατέλλει ἐπὶ πονηρὸν καὶ ἀγαθόν, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

46 Εἰ γὰρ ἀγαπήσῃς τὴν ἀγαπήσαν ὑμᾶς, τίνα μιστὸν ἔχετε; ἕχθι καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι;

47 Καὶ εἰς ἀσπάσησθε τὴν ἀδελφὴν ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; ἕχθι καὶ οἱ τελῶναι ἅτω ποιοῦσιν;

48 Ἐθεοῦ ἐν ὑμῖν τέλει, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλει ἐστίν.

Κεφ.

13

15. Lamp, & Lampstand. Co.

19 - One of the best of these common little stones called little -

21. To be - to the ancient - Bible - turned to the Uniformity - has uniformly speaker in G.

22. more - probably an Oriental, S. J. as well as Latin - action - Campbell -

28. γυναῖκα, wife - another wife. - if we under a woman, the verb ought to be rendered debauched. The former way better presents the contrast - Campbell.

ΠΡΟΣ - In order to

30 - δὲ αὐτοῖς. In more ὅτι παύεις / or more / often by 70 δὲ αὐτοῖς Nothing further from meaning than offend - Campbell

12

32 - *σποδελουμειν* - the Article *ου* seems wanting, whoever shall marry the divorced. -

34 - Make no point after *ουδω*. - Swear not at all by Heaven, &c. That our *ε* meant only in common conversation appears from V. 37

35 - Disjoin each word ^{plurification} by an Interrog. Do you in speech affirm anything? *ναι*; let it be sincerely *ναι*. - Do you deny any thing? *ου*; let it be so, with truth. - Erasmus -

Let your Yes be Yes &c. V. Campbell, who thinks St. James quoted this & two preceding verses, James 5. 12.

37 - Evil - the genus - better & safer than evil one - Why V. Campbell

39 - Here it is the verb injurious - V. contra supra 37 - Campbell

42. Turn not them away from *ου*

45 - *ουδω*, *σποδω* anon. - *ουτ*, qui *Valg.* who go read *οδω*

48. V. 2. Cor: 7. 1.

2-271801- they have their reward & they must expect noth^g more

11-27180107- Lat: Michael's Intro: Lect: but go & look for me

13-20621- preserve, or save - deliver ~~the~~ relics only to Earl Arundel come.

14-29213801- obscuro, corrupto - obscuring abolishing of
natural complexion, & look, by seeming sad, or by the help of
is. & paints, to appear pale, & sorrowful: contrivance
one facious wth ridiculous appearance.

Κεφ. 5. 6.

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ τὴν
λεημοσύνην ὑμῶν μὴ
ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
πρὸς τὸ διαβῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ
μὴγε, μισθὸν ἔχετε παρὰ τοῦ
πατρὸς ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς ἔθρονοις.

2 Ὅταν ἔν ποιῆς ἐλεημο-
σύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθεν
σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιεῖ-
σιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν
ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξαζώ-
σιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἀμήν,
λέγω ὑμῖν, ἀπέχσται τὸν μισ-
θὸν αὐτῶν.

3 Σὺ δὲ ποιῶν ἐλεημο-
σύνην, μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου
τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου.

4 Ὅπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη
ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου,
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς
ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

5 Καὶ ὅταν προσεύχη, ἔκ-
στη ὥσπερ οἱ ὑποκριταί· ὅτι
φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ
ἐν ταῖς γυναιαῖς τῶν πλατειῶν
ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν
φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις. ἀμήν,
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχσται τὸν
μισθὸν αὐτῶν.

6 Σὺ δὲ ὅταν προσεύχη,
εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ
κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσ-
ευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ
κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ
βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει
σοι ἐν τῷ φανερῷ.

7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ
βαττολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἔθ-
νικοί· δοκᾷ γὰρ ὅτι ἐν τῇ

πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσαχσ-
θήσονται.

8 Μὴ ἔν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς·
οἶδε γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ἔν
χρεῖαν ἔχει, πρὸ τοῦ ὑμᾶς
αἰτῆσαι αὐτόν.

9 Οὕτως ἔν προσεύχεσθε
ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς
ἔθρονοις· ἁγιασθήτω τὸ ὄνο-
μά σου.

10 Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενήθω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν
ἐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον.

12 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφει-
λήματά ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς
ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

13 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡ-
μᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύ-
σαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· ὅτι
σὺ εἶσιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύ-
ναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰ-
ῶνας. Ἀμήν.

14 Ἐάν γὰρ ἀφῆτε τοῖς
ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα
αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πα-
τήρ ὑμῶν ὁ ἐν ἐρανῷ.

15 Ἐάν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς
ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα
αὐτῶν, ἔδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφή-
σει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ
γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταί,
κυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ
πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι
τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· Ἀ-
μήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχσται
τὸν μισθὸν αὐτῶν.

17 Σὺ

Riches admit Solitude too

Now do they grow?

*Saving Bread, but that the
make it still viler. - S.O. -
Food is very scarce. Lgo Helms*

2-271801- They have their reward & they must expect no more

10 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. vi.

17 Σὺ δὲ νηστεύων ἀλειψαί
τε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ προσω-
πὸν σε νίψαι·

18 Ὅπως μὴ φανῇς τοῖς
ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ
πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ
κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ
φανερῷ.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν
θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου
σὴς καὶ βροῦσις ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ
κλέπτουσιν·

20 Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν
θησαυροὺς ἐν ἑρανῷ, ὅπου ἔστι
σὴς ἔστι βροῦσις ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν,
ἐκεῖ κλέψουσιν.

21 Ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυ-
ρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρ-
δία ὑμῶν.

22 Ὁ λύχνος τῷ σώματι
ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός· εἰ ἂν ὁ
ὀφθαλμός σου ἀπλῆς ᾖ, ὅλον
τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται·

23 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου
πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου
σκοτεινὸν ἔσται· εἰ ἂν τὸ φῶς
τὸ ἐν σοὶ σκοτῇ, τί ποῦν
τοῦ φωτός;

24 Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυ-
ρίους δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἑνα
μισήσκει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπή-
σει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξει, καὶ τὸ ἕτε-
ρον καταφρονήσει· οὐ δύναται
θεῷ δουλέειν καὶ μαμμωνᾷ.

25 Διὰ τούτο λέγω ὑμῖν,
Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν,

τί φάγητε καὶ τί πόση· μηδὲ
τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσθη-
τε. ἅτι ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς
τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τῆς ἐνδύ-
ματός·

26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πε-
τεινὰ τοῦ ἑρανοῦ, ὅτι οὐ σπεί-
ρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συν-
άγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ
πατήρ ὑμῶν ὁ ἑρᾷ τρέφει
αὐτά· ἔχ' ὑμεῖς μᾶλλον δια-
φείσθαι αὐτῶν;

27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμ-
νῶν δύναται προσδεῖναι ἐπὶ τὴν
ἡλικίαν αὐτοῦ πηχυν εἶνα;

28 Καὶ περὶ ἐνδύματός· τί
μεριμνᾷτε; καὶ λαμβάνετε τὰ
κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει·
οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νύθει.

29 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ἐκεῖ Σο-
λομών ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ
περιβάλλετο ὡς ἐν τέττων.

30 Εἰ δὲ τὸν χρόνον τῷ ἄ-
γρῳ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον
εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ θεὸς
ἔτις ἀμφιένουσιν, οὐ πολλῶν
μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

31 Μὴ ἂν μεριμνήσητε, λέ-
γοντες· Τί φάγωμεν, ἢ τί πί-
νωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα;

32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ
ἐθνη ἐπιζητεῖ· οἳ δὲ γὰρ ὁ πα-
τήρ ὑμῶν ὁ ἑρᾷ ὅτι χρή-
ζει τέττων ἀπάντων.

33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν δι-
καιосύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα
πάντα προσεθήσεται ὑμῖν.

34 Μὴ ἂν μεριμνήσητε εἰς
τὴν

11-27180108- Vis: Michael

13-27180108- Michael, on page - du

14-27180108- obsequio, com-
mencel bonplacium, & Look, by
is, & Ham, so appear pale
em faciant ut pulchritudine

25. anxious, or whistlers — overwhistlers admit Solitude to a
certain degree —

29 Some point at 28000 — dread inter: How do they grow?

30 — ADDITION — Not to heat it for baking Bread, but that the
Grass & weeds may be burnt: — This makes it still viler. — D.O. —

~~As with you, too late~~ Yes — Food is very scarce: I go Stalks
& dried Herbage used. —

33 - righteousness - V. Micah 5.5 - is explained in V. 9. -
The righteousness required by God - Campbell.

340000 - will admit of a signification left hyperbolic - a Prick, a
Thorn - Pole & Jacobson too word to form this Idiom of our Language. Campbell
6. 1000000000 - The sampling belongs to the same, & the
Twins to the 3rd. - V. Mat. 12. 22. for 2 similar instances - the
blind & dumb & the speech & saw. - And Heb. 10. 33, 34. - ^{Phil. 5-00.} Consider

9. 2000000 - Lewis Empthalie - not sufficiently marked in the common
version - who among you men - Campbell - What men no more
than T. 10. 2. Are whether T. 10. 2000000 is in Gr. more than T. 15. -
The debate men in the same.

12 - Parva. This Verse ill agrees with the context. And if com-
pared with Luke 6. 20, 21. sh. be placed after Chap. 5. 42. - Long.

14 - The oil at the main? of this V. may be well rendered but
Vid. Job. 6. 18 - Long. & Whitty in Lomon

15 - 2000000000 Perhaps 2000000000. Or 2000000000.

16 - False Teachers - Campbell.

17 - 2000000000 - evil - bad - Syn. to 2000000000. - Was produced
bad fruit, became bad, not became rotten - V. 13. 48. Campbell.

τὴν αὐρίον· ἡ γὰρ αὐρίον με-
ριμνήσει τὰ ἑαυτῆς. Ἀρετὸν
τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

Κεφ. ζ'. 7.

ΜΗ κρινέτε, ἵνα μὴ κρι-
θῇτε.

2 Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρινέτε,
κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρω με-
τρεῖτε, ἀνιμετρηθήσεσθαι ὑμῖν.

3 Τὶ δὲ βλέπετε τὸ κάρφον
τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τῆ ἀδελφῆς
C, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ
δοκὸν ἢ καλανοεῖς;

4 Ἡ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ
C· Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφον
ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ C· καὶ ἰδὲ ἡ
δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ C;

5 Ὑποκριτὰ, ἐκβαλε πρῶτον
τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ C,
καὶ τότε διαβλέψεις ἐμβαλεῖν
τὸ κάρφον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆ
ἀδελφῆς C.

6 Μὴ δώτε τὸ ἅγιον τοῖς
κυνὶ, μὴδὲ βάλητε τὰς μαρ-
γάρитας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν
χοίρων· μήποτε καλπατήσω-
σιν αὐτὰς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν,
καὶ γραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑ-
μῖν· ζητεῖτε, καὶ εὕρησιν· κρού-
ετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμ-
βάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει,
καὶ τῷ κρούει ἀνοιγήσεται.

9 Ἡ τίς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἄν-
θρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει
αὐτῷ;

10 Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ,

μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;

11 Εἰ ἔν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄν-
τες, οἴδατε δύματα ἀγαθὰ δι-
δόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω
μᾶλλον ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς
ἐβρανοῖς, δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰ-
τῶσιν αὐτόν;

12 Πάντα ἔν ὅσα ἂν θέλη-
τε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω-
ποι, ἔτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε
αὐτοῖς· ἔτω γάρ ἐστιν ὁ νόμος
καὶ οἱ προφῆται.

13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς γενῆς
πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη,
καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγου-
σα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ
εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.

14 Ὅτι γενὴ ἡ πύλη, καὶ
τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα
εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ
εὕρισκοντες αὐτήν.

15 Πραεχέτε δὲ ἀπὸ τῶν
ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχον-
ται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι
προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσὶ λύκοι
ἄρπαγες.

16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν
ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· μήτι συλ-
λέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σαφυ-
λὴν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;

17 Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγα-
θὸν καρπὸς καλὸς ποιεῖ· τὸ δὲ
κακὸν δένδρον κακὸς καρπὸς ποιεῖ.

18 Οὐ δύναται δένδρον ἀ-
γαθὸν καρπὸς πονηρὸς ποιεῖν,
ὅδε δένδρον κακὸν καρπὸς κα-
λὸς ποιεῖν.

19 Πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν
καρ-

Ch. 3. 10. - What has been written on
it. It is foreign to the purpose &
is accurate without it. - In Luke 6. 13
some of this is totally omitted.

Matthew's doctrine taught - some
inner. - Grotius

erud with so much error.
it caused the amendment of
- as 84 - (Mathew - Grotius)

5:15. - It seems to have
been probably not mischievous.

6. afflicted.

33 - righteousness - v. Micah 5.5
The righteousness required by

3. Δουλον - will admit of a signification of
Thou - who comest to you

6. ἰσχυροὺς - the strong
Twins to the Lord - v. Mal. 2.15
blind & dumb & in speech & in

9. ἰσχυροὺς - who is strong - v. 10
Thou - who comest to you
10. Τὸ ὅτι - I am what thou art
Who is what thou art in the same.

12. Παῖτα - this I am ill agree
hand with Luke 6. 30, 31. sh. b.

14. The one at the head of the
v. 15. v. 16. v. 17. - v. 18. v. 19.

16 - ενδυμενοι - v. 17. v. 18. v. 19.
v. 20. v. 21. v. 22. - v. 23. v. 24.

17 - εαπρον - evil - bad - Syn. το πονηρον - v. 18. v. 19. v. 20. v. 21. v. 22. v. 23. v. 24. v. 25. v. 26. v. 27. v. 28. v. 29. v. 30. v. 31. v. 32. v. 33. v. 34. v. 35. v. 36. v. 37. v. 38. v. 39. v. 40. v. 41. v. 42. v. 43. v. 44. v. 45. v. 46. v. 47. v. 48. v. 49. v. 50. v. 51. v. 52. v. 53. v. 54. v. 55. v. 56. v. 57. v. 58. v. 59. v. 60. v. 61. v. 62. v. 63. v. 64. v. 65. v. 66. v. 67. v. 68. v. 69. v. 70. v. 71. v. 72. v. 73. v. 74. v. 75. v. 76. v. 77. v. 78. v. 79. v. 80. v. 81. v. 82. v. 83. v. 84. v. 85. v. 86. v. 87. v. 88. v. 89. v. 90. v. 91. v. 92. v. 93. v. 94. v. 95. v. 96. v. 97. v. 98. v. 99. v. 100.

καρπὸν καλόν, ἐκκόπεται, καὶ
εἰς πῦρ βάλλεται.

20 Ἀραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν
αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι,
Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν ὀυρανῶν· ἀλλ'
ὁ ποιοῦν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς
μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

22 Πολλοὶ ἐξῆσι μοι ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε, Κύριε,
καὶ τῷ σὺ ὀνόματι προεφητεύσα-
μεν, καὶ τῷ σὺ ὀνόματι δαιμό-
νια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σὺ ὀνό-
ματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιή-
σαμεν;

23 Καὶ τότε ὁμολογήσω
αὐτοῖς, ὅτι ἠδὲ ποτε ἔγνων ὑμᾶς·
ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμῆς οἱ ἐργα-
ζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

24 Πᾶς ὅν ὅστις ἀκούει μου
τὰς λόγους τούτους, καὶ ποιεῖ αὐ-
τούς, ὁμοιωθῶ αὐτὸν ἀνδρὶ φρο-
νίμῳ, ὅστις ἀποδόμησε τὴν οἰ-
κίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν.

25 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ
ἦλθον οἱ ποταμοί, καὶ ἐπνευσαν
οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔκτισε· τε-
θεμελιώτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου
τὰς λόγους τούτους, καὶ μὴ ποι-
ῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ
μωρῷ, ὅστις ἀποδόμησε τὴν οἰ-
κίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμου.

27 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ
ἦλθον οἱ ποταμοί, καὶ ἐπνευσαν
οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐπέσει· καὶ ἦν

ἡ πλώσις αὐτῆς μεγάλη.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέ-
λεισεν ὁ Ἰησοῦς τὰς λόγους τούτους,
ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ
διδασχῇ αὐτοῦ.

29 Ἦν γὰρ διδάσκων αὐ-
τοῦς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ ἔχ-
ων ὡς οἱ Γραμματεῖς.

Κεφ. ἡ. 8.

ΚΑΤΑΒΑΝΤΙ δὲ αὐτῷ
ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθη-
σαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί.

2 Καὶ ἰδὼν λεπρὸς ἰλθὼν
προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύ-
ριε, ἰὰν θέλῃς, δύνασαι με
καθαρίσαι.

3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα,
ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Θέλω, καθαρὴ ᾖ. Καὶ εὐ-
θέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα.

4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
Ὅρα μηδεὶ εἰπῆς· ἀλλὰ ὑπά-
γε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ
προσένεγκε τὸ δῶρον ὁ προσέ-
ταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον
αὐτοῦ.

5 Εἰσελθόντι δὲ τῷ Ἰησοῦ
εἰς Καπερναῦν, προσῆλθεν
αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακα-
λῶν αὐτόν,

6 καὶ λέγων· Κύριε, ὁ
παῖς μου βέβηλται ἐν τῇ οἰκίᾳ
παραλυτικός, δεινῶς βασανι-
ζόμενος.

7 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἐγὼ ἰλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.

8 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκα-
τόνταρχος ἔφη· Κύριε, ἐκ ἐμῆ
ικανότητος ἴα με ὑπὸ τὴν σέγγην
εἰσελ-

19. This Verse was brought in from Ch. 3. 10. - It has been written in the margin, & so taken into the Text. It is foreign to the Purpose, & interrupts the Reasoning which is accurate without it. - Inst. of leading to the proof of knowing em by 1st Fruit, 17th Discourse is shifted to their punishment, with which neither the 1st Position V. 16, nor the Inference V. 23, have any thing to do. - In Luke 6. 13, 14, there is same V. is expressed, the sense of this V. is totally omitted.

20. This manner of teaching. - Sometimes Doctrine taught - Some-
times act of teaching - some manner. - Scimpbe

21. - All this Sermon was delivered with so much extraor-
dinary gravity & majesty, that it caused the amazement of
the Multitudes, for he taught em as he { Neither V. Grotius
in Louan. & V. Luke 7. 16.

2. XVPL - means only Sir - John 20: 15. - Jesus ^{by the Multitude} seems to have
been thought a great prophet, but probably not messiah.

b. afflicted.

Q-V K. yag ve. Hibernian.

Be sure and is best for you.

I, who am subject to another's authority, yet say.

13- That inst. Campbell

εἰσέλθης· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λό-
γον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπος
εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ'
ἐμαυτὸν γραῖωτας· καὶ λέγω
τάτω· Πορεύθητι, καὶ πορεύε-
ται· καὶ ἄλλω· Ἔρχου, καὶ
ἔρχεται· καὶ τῷ ὄντῳ μου.
Ποίησον τὸτο, καὶ ποιεῖ.

10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐ-
θαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολου-
θῶσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐδὲ
ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν
εὔρον.

11 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολ-
λοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν
ἔξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ
Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ,
ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ὀρανῶν.

12 Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλεί-
ας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκό-
τος· τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀ-
δόντων.

13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ
ἐκατοντάρχῳ· Ὑπάγε, καὶ ὡς
ἐπίστευσας γενήθητω σοι· Καὶ
ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ.

14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε τὴν πεν-
θερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυ-
ρεύουσαν.

15 Καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς
αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· ὁ
πυρετός· καὶ ἐγέρθη καὶ διε-
κόνει αὐτοῖς.

16 Ὁφίας δὲ γενόμενης
προσηύγκαν αὐτῷ δαιμονιζο-

μένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ
πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας
τὰς κακὰς ἐχοντίας ἐθεράπευ-
σιν·

17 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
θὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου,
λέγοντος· Αὐτὸς τὰς ἀδελφείας
ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐ-
βάστασεν.

18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολ-
λὰς ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέλευ-
σεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.

19 Καὶ προσελθὼν εἰς
Γραμματεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Δι-
δάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου
εἶαν ἀπέρχῃ.

20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεὺς ἔ-
χουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τῆς ἐρανεῖ
κατασκηνώσκει· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἔχει πᾶν τὴν κεφα-
λὴν κλίνῃ.

21 Ἄλλος δὲ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπί-
τρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν,
καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου·

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τὰς νε-
κρὰς θάψαι τὰς ἑαυτῶν νε-
κρὰς.

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς
τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

24 Καὶ ἰδὼν, σεισμὸς μέγας
ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ
πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν
κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε.

25 Καὶ προσελθόντες οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἠγείραν αὐτὸν, λέ-
γοντες·

B

13.

at by for the use of the Roman
permitted the Devils to enter
us for their contempt of the
or thinking emf. unworthy
but Damages - School

to heal the most valuable

γαλῖες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα.

26 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί θελοὶ ἐγε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις, καὶ τῇ θαλάσσῃ· καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες· Ποῖα πὸς ἐστὶν οὗτο, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28 Καὶ ἔλθοντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηῶν, ὑπνύτησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης.

29 Καὶ ἰδὼν, ἔκραξαν λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τῷ Θεῷ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιρῷ βασανίσαι ἡμᾶς;

30 Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.

31 Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.

32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάγεις· Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδὼν, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τὸ κρημνὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι.

33 Οἱ δὲ βοσκόντες ἔφυγον· καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν,

ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.

34 Καὶ ἰδὼν, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρέκάλεισαν ὅπως μείνῃ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κεφ. θ'. 9.

ΚΑΙ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

2 Καὶ ἰδὼν, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ· Θάρσει τέκνον, ἀφενταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

3 Καὶ ἰδὼν, τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτο βλασφημεῖ.

4 Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν· Ἰνατί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

5 Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· Ἀφένταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· Ἐγείραι καὶ περιπάτει.

6 Ἰνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφίεναι ἁμαρτίας· (τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ) Ἐγερθεὶς ἄρῃ σου τὴν κλίνην, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

7 Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ.

8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς

13- That inst. Campbell

30 - At some Distance (V. Luke 10. 13.

32 - V.D. Goshue - I Last week another of the

32 - These Swine were feeding probably for the use of the Roman
Cavalry, & foreigners - V. perhaps permitted the Devils to enter
into them to punish their Owners for their Contempt of the
Law. - 34 - May be sought &c - Either thinking emp. unworthy
of his presence or afraid of further Damages - Lehar.

2 - Our Saviour first applies himself to heal the most valuable
Part of the Soul. The Vins &c -

19 - This was in the house of Maphus on 1st whom he had
just called. I who made a great supper for him. L5.29-0.0

18 is by this Time Dead. Campbell

20. Aft of mantle (not Fringe) but Aft at 4th & 6th corners

τοῖς ἀνθρώποις.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τῷ τελωνίῳ, Ματθαῖον λεγόμενον· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι· καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτῷ ἀνακειμένῳ ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδὼς πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες, συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

11 Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι, εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Διατί μεῖα τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλός ὑμῶν.

12 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούςας εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχυροὶ ἰατρῆς, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

13 Προεβήντες δὲ μάθητε τί εἰσιν· Ἐλεον θέλω, καὶ ἢ θυσίαν· ἢ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλούς· εἰς μετάνοιαν.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννης, λέγοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταὶ σου ἢ νηστεύουσιν;

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνασθαι οἱ υἱοὶ τῆς θυμῶν πενθεῖν, ἐφ' ἑσὸν μετ' αὐτῶν εἰσιν ὁ θυμὸς; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ θυμὸς, καὶ τότε νηστεύουσιν.

16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίσθημα ῥάκη· ἀγνάφῃ ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ

πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἱμαλίας, καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται.

17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς παλαιός· εἰ δὲ μῆγε, ῥήγνυται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολύνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς καινός, καὶ ἀμφοτέρωθεν συντηρεῖται.

18 Ταῦτα αὐτῷ λαλῶν· αὐτοῖς, ἰδὼς ἄρχων ἐλθὼν προσεκύνη αὐτῷ, λέγων· Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν, ἐπίθες τῇ χειρὶ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.

19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

20 (Καὶ ἰδὼς θυγὴ αἱμορροῖσα δώδεκα ἔτη, προσελθῶσα ὅπισθεν, ἤψατο τῆς κρασπέδος τῆς ἱμαλίας αὐτοῦ.)

21 Ἐλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ· Ἐάν μόνον ἄψωμαι τῆς ἱμαλίας αὐτοῦ, σωθήσομαι.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπισταφίς, καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπε· Θάρσει θυγάτηρ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· καὶ ἐσώθη ἡ θυγὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.)

23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἀρχοῦς, καὶ ἰδὼν τὰς αὐλητάς καὶ τὸν ὄχλον δορυδόμενον,

24 λέγει αὐτοῖς· Ἀναχωρεῖτε· ἢ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.

B 2

25 Ὅτε

*ious translation, offering
to 2072*

ANACIOS-

for Cananite man

19 - This was in the morning of Matthew, on eve, whom he had just called. I who made a great supper for him. L. 5.23-3.1

10 is by this time dead. Campbell

20. Lift of mantle (not fringe)

16 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. ix.

25 "Οτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄ-
χλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς
χειρὸς αὐτῆς· καὶ ἠγέρθη τὸ
κοράσιον.
26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὐ-
τῇ εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.
27 Καὶ παράγοντι ἐκείθεν
τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ
δύο τυφλοὶ κράζοντες, καὶ λέ-
γοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δα-
βίδ.
28 Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκί-
αν, προσήλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ,
καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πι-
στεύετε ὅτι δύναμαι τῆτο ποιῆ-
σαι; λέγουσιν αὐτῷ· Ναὶ
Κύριε.
29 Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλ-
μῶν αὐτῶν, λέγων· κατὰ τὴν
πίστιν ὑμῶν γινηθήτω ὑμῖν.
30 Καὶ ἀπεψέχθησαν αὐτῶν
οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Ὁρᾶτε
μηδεὶς γινωσκέτω.
31 Οἱ δὲ ἐξεβόησαν διεφή-
μισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκεί-
νῃ.
32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων,
ἰδὼν, προσήλθκαν αὐτῷ ἄνθρω-
πον κωφὸν δαιμονιζόμενον·
33 Καὶ ἐκβληθέντ' αὐτῷ τῷ
δαιμονίῳ, ἐλάλησεν ὁ κωφός·
καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέ-
γοντες· Ὅτι ἠδέποτε ἐφάνη
ἕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ.
34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλε-
γον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμο-
νίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
35 Καὶ περιήγεν ὁ Ἰησοῦς
τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώ-

μας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ
πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
36 Ἰδὼν δὲ τὸς ὄχλους, ἐσ-
πλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι
ἦσαν ἐκλειυμένοι καὶ ἐρριμμένοι
ὥσπερ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποι-
μένα.
37 Τότε λέγει τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θεισμὸς
πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι.
38 Δεήθητε ἄν τῷ κυρίῳ τῷ
θεισμῷ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργά-
τας εἰς τὸν θεισμόν αὐτοῦ.
Κεφ. ι. 10.
ΚΑΙ προσκαλισάμενος τὸς
δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ,
ἰδὼν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευ-
μάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλ-
λουν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν
νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.
2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων
τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶ-
τος, Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος,
καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·
3 Ἰάκωβος ὁ τῷ Ζεβεδαίου,
καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·
Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος·
Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τι-
λώνης· Ἰάκωβος ὁ τῷ Ἀλφαίου,
καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς
Θαδδαῖος.
3 Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ
Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ
παραδὸς αὐτόν.
5 Τότε τὸς δώδεκα ἀπ-
έστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγέλλας
αὐτοῖς,

36. V. Campbell on absurdity of various translations, affecting
to give imaginary emphasis to εὐπρεπὲς

2 The first Simon - ὁ πρῶτος -

There ἡδὲ καὶ ἡδὲ - not ἡδὲ καὶ ἡδὲ -
3 - Canaanite ε. 7. - Qu: whether Canaanite mean -
nation of Cana -

8 - These words *οὐκ ἔστιν* are omitted in many MSS.
They do not agree with John 5. 25, where it is probable only
an allusion to his raising Lazarus from the grave. How not
have mention of the power of raising the dead as peculiar to
himself of the Messiah had a same power - Leary: D. Whitting

10 *propter hoc* - U. Mark 6. 9. This Verse affords an
argument that this Gospel was written in Hebrew, & that
the translator has mistaken the sense, taking the Hebrew
word *לֹא* except only for *neither*. It will be strange for an
Israelite or Jew to write *neither* - Michael: Introd. Sec. 1. 1.

10. two pair of shoes. v. 70 *ἀνὰ 2, 6. 20, 6.* - v. Lempell
of his maintenance. 6. 2. *Remember not yourself* - you
will be entitled to a supply

αὐτοῖς, λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν
μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν
Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε·

6 Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον
πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολω-
λότα οἴκου Ἰσραὴλ.

7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσε-
τε, λέγοντες, Ὅτι ἤγγικεν ἡ βα-
σιλεία τῶν ὀρανῶν.

8 Ἀσθενέτε· θεραπεύετε,
λιπεῖς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐ-
γείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε·
δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.

9 Μὴ κήσησθε χρυσόν, μη-
δὲ ἀργύρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς
τὰς ζώνας ὑμῶν·

10 Μὴ πῆραν εἰς ὁδόν, μη-
δὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδή-
ματα, μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ
ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτῶν
εἶναι.

11 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ
κώμην εἰσέλθῃτε, ἐξετάσατε
τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· καὶ
μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε.

12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν
οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν·

13 Καὶ εἰ μὴ ἡ ἢ οἰκία
ἁγία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ'
αὐτήν· εἰ δὲ μὴ ἡ ἁγία, ἡ
εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπι-
γραφῆτω.

14 Καὶ ὅς ἐάν μὴ δεξίῃται
ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τῆς λόγου
ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας
ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξ-
ατε τὸν κομπορτὸν τῶν ποδῶν
ὑμῶν.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκ-
τότερον ἔσται γῇ Σοδομῶν καὶ

Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
τῇ πόλει ἐκείνῃ.

16 Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑ-
μᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύ-
κων· γίνεσθε ἔν φρόνιμοι ὡς οἱ
ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ πε-
ριστεραί.

17 Προσέχτε δὲ ἀπὸ τῶν
ἀνθρώπων· παραδώσει γὰρ
ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς
συναγωγαῖς αὐτῶν μαρτυρώσιν
ὑμᾶς.

18 Καὶ ἐπὶ ἡγούμενος δὲ
καὶ βασιλεὺς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν
ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ
τοῖς ἔθνεσιν.

19 Ὅταν δὲ παραδῶσιν
ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσῃτε πῶς ἢ
τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ
ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λα-
λήσει.

20 Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λα-
λῆντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τῷ πα-
τρὶ· ὑμῶν τὸ λαλῆν ἐν ὑμῖν.

21 Παραδύσει δὲ ἀδελφός
ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατήρ
τέκνον· καὶ ἐπαναστήσουσι τέκ-
να ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
αὐτούς.

22 Καὶ ἔσεσθε μισθόμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.
ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, ὅτι
σώθήσεται.

23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε
εἰς τὴν ἄλλην· Ἀμὴν γὰρ λέγω
ὑμῖν, ὃ μὴ τελέσῃτε τὰς πό-
λεις τῆς Ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

B 3

24 Οὐκ

Manuscript note:
P. Mat. 6.20-21.22
Castell. & Theophyl.
Theophyl. 201

24 Οὐκ ἐστὶ μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, ἔστι δὲ ἄλλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτῶν.

25 Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτῶν, καὶ ὁ δὲ ἄλλος ὡς ὁ κύριος αὐτῶν. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβὺλ ἐκάλεσαν, πόσω μᾶλλον τῶν οἰκιακῶν αὐτῶν;

26 Μὴ ἔνι φοβηθῆτε αὐτούς· ἔστι γὰρ ἡ κεκαλλυμμένη, ἥ ἐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτόν, ὃ ἐγνώσθησεται.

27 Ὁ λέγων ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἰπάτω ἐν τῷ φωτί· καὶ ὁ εἰς τὸ ἔς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.

28 Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκλειόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν· φοβηθῆτε δὲ μᾶλλον τὸν θυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γένει.

29 Οὐχὶ δύο γρεθία ἀσφαρίᾳ πωλεῖται, καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν ἔστι πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν;

30 Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσὶ.

31 Μὴ ἔνι φοβηθῆτε· πολλῶν γρεθίων διαφέρει ὑμεῖς.

32 Πᾶς ἔνι ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου ἐν ἑβραίοις.

33 Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσεται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,

ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου ἐν ἑβραίοις.

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· ἔκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.

35 Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τὸ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ.

36 Καὶ ἐχθροὶ τῶν ἀνθρώπων, οἰκιακοὶ αὐτῶν.

37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, ἔκ ἐστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, ἔκ ἐστι μου ἄξιος.

38 Καὶ ὁ ἑλθὼν λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, ἔκ ἐστι μου ἄξιος.

39 Ὁ εὐρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολείπει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολείπας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνικεν ἑμῶν, εὐρήσει αὐτήν.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.

41 Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτην, μισθὸν προφήτην λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δικαίον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψεται.

42 Καὶ ὁς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τέτων ποτήριον ψυχῆς μόνον εἰς ὄνομα μαθητῶν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃ μὴ ἀπολείψῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Κεφ.

8 - These words suggest that they are not agree with John 5.25 in allusion to his raising the dead. I have mentioned the power of him in the Gospel but did not say.

10 - I think you mean that the argument that this Gospel was the first to be written is not valid on its own.

10. Two pairs of shoes. v. 70 is not of his maintenance. 6. 2. will be entitled to a supply

25 - V. trusium in Wied. & Buch.

31. μεῖο πολλῶ - von fat exell travanc. - D. Mel. 6.20 & 1272
Lake 724 - longe passeribus antecellat obs - longe
Castel; & Theophyl.

8 - A Reed - A man wavering in his testimony, & turning this way & that as a reed shaken in the wind -

27. adaxwio &c. - a Contraction & go up to L. H. &c. -

12 - The preaching of John was the first Dawning of the Gospel. John was the morning star ^{the} sun of right. - From this time the kingdom of heaven suffered violence, & the violent &c. - as appears from the multitude that pressed into it, & chiefly such as had no right - U. Son of P. seq.

13 - All the prophets until John prophesied, but did not show it present, connecting it with U. M. - Some say they prophesied of the messiah unlike John, but from that time the kingdom of God was preached - And if we will receive him, or it is such. Tell you this it &c. -

17 - Gen - we have sung mournful songs

Κεφ. ια. ιι.

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΟΤΙ ΕΤΕΛΕΣΕΝ
Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΙΑΤΑΣΣΩΝ ΤΟΙΣ
ΔΩΔΕΚΑ ΜΑΘΗΤΑΙΣ ΑΥΤῶ, ΜΕΤΕ-
ΣΗ ΙΚΕΙΘΕΙΝ, Τῷ ΔΙΔΑΣΚΕΙΝ ἢ ΚΗ-
ΡΥΣΣΕΙΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΟΛΕΣΙΝ ΑΥΤῶΝ.

2 Ο ΔΕ ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΚΟΥΣΑΣ ΕΝ
Τῷ ΔΕΣΜΩΤΗΡΙῳ ΤΑ ἜΡΓΑ Τῷ
ΧΡΙΣΤῷ, ΠΕΜΨΑΣ ΔΥΟ ΤῶΝ ΜΑ-
ΘΗΤῶΝ ΑΥΤῶ,

3 ΕΊΠΕΝ ΑΥΤῷ· ΣΥ ΕΙ Ο Ἐρ-
ΧΟΜΕΝΟΣ ἢ ἕτερον ΠΡΟΣΔΟΚῶΜΕΝ;

4 ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΘΕΙΣ Ο ΙΗΣΟΥΣ,
ΕΊΠΕΝ ΑΥΤΟΙΣ· ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ ΑΠ-
ΑΓΓΕΙΛΑΤΕ ΙΩΑΝΝῃ ὅτι ΑΚΟΥΕΤΕ ΚΑΙ
ΒΛΕΠΕΤΕ·

5 ΤΥΦΛΟΙ ΑΝΑΒΛΕΨΗΣΙ, ΚΑΙ
ΧΑΛΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΗΣΙ, ΛΕΠΡΟΙ ΚΑ-
ΘΑΡΙΖΟΝΤΑΙ, ΚΑΙ ΚΩΦΟΙ ΑΚΟΥΣΙ,
ΝΕΚΡΟΙ ΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ, ΚΑΙ ΠΛΗΧΟΙ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΝΤΑΙ·

6 ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΕΣΤΙΝ ΟΣ ΕΑΝ
ΜΗ ΣΚΑΝΔΑΛΙΣΘῇ ΕΝ ΕΜΟΙ.

7 ΤῶΤΩΝ ΔΕ ΠΟΡΕΥΟΜΕΝΩΝ,
ἤΡΞΑΤΟ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΛΕΓΕΙΝ ΤΟΙΣ ὁ-
ΧΛΟΙΣ ΠΕΡΙ ΙΩΑΝΝῆ· ΤΙ ΕΞῆΛ-
ΘΕΤΕ ΕΙΣ Τὴν ἔΡΗΜΟΝ ΘΕΑΣΑΘΑΙ;
ΚΑΛΑΜΟΝ ὑΠὸ ΑΝΕΜῷ ΣΑΛΕΥΟΜΕ-
ΝΟΝ;

8 ΑΛΛὰ ΤΙ ΕΞῆΛΘΕΤΕ ΙΔΕΙΝ;
ἄΝΘΡΩΠΟΝ ΕΝ ΜΑΛΑΚΟῖΣ ΙΜΑΤΙ-
ΟΙΣ ἡΜΦΙΕΣΜΕΝΟΝ; ΙΔὲ, ΟΙ Τὰ
ΜΑΛΑΚὰ ΦΟΡῶΝΤΕΣ, ΕΝ ΤΟΙΣ ὀϊ-
ΚΟΙΣ ΤῶΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΕΙΣΙΝ.

9 ΑΛΛὰ ΤΙ ΕΞῆΛΘΕΤΕ ΙΔΕΙΝ;
ΠΡΟΦΗΤΗΝ, ΝΑΙ, ΛΕΓΩ ὑμῖν, ΚΑΙ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗ.

10 ΟὗΤΟΣ ΓΑΡ ΕΣΤΙ ΠΕΡΙ ᾧ ΓΕ-
ΓΡΑΨΤΑΙ· ΙΔὲ, ΕΓὼ ΑΠΟΣΕΛΛΩ

Τὸν ἄγγελόν μου ΠΡὸ ΠΡΟΣΩΠΟΥ
ΣΕ, ὃς ΚΑΛΑΣΚΕΥΑΣΕΙ Τὴν ὁδὸν
ΣΕ ἔΜΠΡΟΣΘΕΝ ΣΕ.

11 ΑΜΗΝ ΛΕΓΩ ὑμῖν, ὅτι ἔ-
ΓΗΓΕΡΤΑΙ ΕΝ ΓΕΝΝΗΤΟῖΣ ΓΥΝΑΙ-
ΚῶΝ ΜΕΙΖΩΝ ΙΩΑΝΝῆ Τῷ ΒΑ-
ΠΤΙΣΤῃ. Ο ΔΕ ΜΙΚΡΟΤΕΡῶ ΕΝ Τῇ
ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤῶΝ ὙΡΑΝῶΝ, ΜΕΙΖΩΝ
ΑΥΤῷ ΕΣΤΙΝ.

12 ΑΠὸ ΔΕ ΤῶΝ ἡμερῶν Ιω-
άννη Τῷ ΒΑΠΤΙΣΤῃ ἔΩ, ἄρτι, ἡ
ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤῶΝ ὙΡΑΝῶΝ ΒΙΑΖΕΤΑΙ,
ΚΑΙ ΒΙΑΣΑΙ ἈΡΠΑΖΟΥΣΙΝ ΑΥΤὴν.

13 ΠάνΤΕΣ γὰρ οἱ ΠΡΟΦῆ-
ΤΑΙ ΚΑΙ ὁ ΝΟΜῶς ἔΩΣ ΙΩΑΝΝῆ
ΠΡΟΕΦῆΤΕΥΣΑΝ.

14 ΚΑΙ ΕΙ ΘΕΛΕΙ ΔΕΞΑΘΑΙ,
ΑΥΤὸς ΕΣΤΙΝ ἩΛΙΑΣ ὁ ΜΕΛΛΩΝ
ἔΡΧΕΣΘΑΙ.

15 Ο ἔΧΩΝ ὥΤΑ ΑΚΟΥΕΙΝ Ἀ-
ΚΟΥΕΤΩ.

16 Τίνι ΔΕ ὁμοιώσω Τὴν γε-
νεὰν ταύτην; ὁμοία ΕΣΤΙ Παι-
δαρίοις ΕΝ ἀγοραῖς, καθημένοις,
ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΩΝΟΥΣΙ ΤΟΙΣ ἑταίροις
αὐτῶν,

17 ΚΑΙ ΛΕΓΟΥΣΙΝ, Ηὐλῆσα-
μεν ὑμῖν, ΚΑΙ ὅτι ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, ΚΑΙ ὅτι ἐκόψ-
ασθε.

18 Ἦλθε γὰρ Ιωάννης μή-
τε ἐσθίων, μήτε πίνων· ΚΑΙ Λέ-
γουσιν· Δαιμόνιον ἔχει.

19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τῷ ἄνθρω-
πῳ ἐσθίων, ΚΑΙ πίνων· ΚΑΙ Λέ-
γουσιν· Ἰδὲ ἄνθρωπος φάγος ΚΑΙ
οἰνοπότης, Τελωνῶν φίλος ΚΑΙ
ἁμαρτωλῶν· ΚΑΙ ἰδὲ καὶ ἡ
σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτοῦ.

20 Τότε

as younger brothers before the
us & prostitutes before the scribes
watched, like violent invaders
those is whom it was offered -
said.

John

John - a Sage -

his contented with

ing? Seminarium

now my example for

me is usually my life - V. John 6. 45

Our Lord recommends here (not Humility of) but his life as
a Teacher

2. not useful - because of his life. but his life.

20 Τότε ἤρξατο ἐνεδίδειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσαι δυνάμεις αὐτῷ, ὅτι ἔμετενόησαν.

21 Οὐαὶ σοὶ Χοραζὶν, εὐαὶ σοὶ Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σακκῷ καὶ σποδῷ μετενόησαν.

22 Πλὴν λέγω ὑμῖν· Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν.

23 Καὶ σὺ Καπερναὺμ, ἡ ἕως τῆς ἑρανῆς ὑψωθείσα, ἕως αὐτῆς καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σιδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν σοὶ, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς ἡμέρας.

24 Πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῆ Σιδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοὶ.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἐξομολογημαὶ σοὶ, πατέρ, κύριε τῆς ἑρανῆς καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκαλύψας αὐτὰ ἡπιδίαις.

26 Ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι ἔτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου.

27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ ὁδεῖς ἐπιγνώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· ὁδὲ τὸν πατέρα τίς ἐπιγνώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ὃς ἐὰν βέλῃται ὁ υἱός ἀποκαλύψαι.

28 Δεῦτε πρὸς με πάντες

οἱ κοπιῶντες καὶ πεφοβημένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

29 Ἀρὰ τὸν ζυγόν μου ἰφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραῖός εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὐρήσειτε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.

30 Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἥλαφρόν ἐστιν.

Κεφ. ιβ'. 12.

ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς Γαββασαὶ διὰ τῶν Σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν καὶ ἤρξαντο τίλλειν γάχνας, καὶ ἐσθίειν.

2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες, εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ οἱ μαθηταὶ σου ποιοῦσιν ὃ ἔκ ἐξέστι ποιεῖν ἐν Γαββάτῳ.

3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτός, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

4 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰς ἄρτας τῆς προθέσεως ἔφαγεν, ἃς ἔκ ἐξόν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, ὁδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις;

5 Ἡ ἔκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς Γαββασαῖν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ Γαββασαὶν βεβηλώσι, καὶ ἀνάτιοί εἰσι;

6 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τῶ ἱερῷ μείζων ἐστὶν ὁδε.

7 Εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστίν· Ἐλεον θέλω καὶ ἔδυσίαν· ἔκ ἂν καὶ ἐδικάσαι τὴν ἀνάτιαν.

8 Κύριος.

7 v. 6. u

29 - Be taught by me - (not follow my example for I am of
me ^{is} generally ^{very little} impled - (V. John 6. 45.
Our Lord recommends here (not Humility &c) but himself as
a Teacher

2. Not lawful - because ^{expressing of keeping} Verole Book. Campbell.

4-oluv - Tabernacle: Temple not built.

5. Violate the rest to be observed on Sabbath - Different words
שבתהם from שבתהם - the day. - שבתהם - rest

6. Newer. Something greater.

11-23-24-25 - Ph. perhaps be put in
ענין שבתהם - v. ענין

11. That by Synod: for Wilm of Taper. V. Louth Is: 42.3

24 - Follow 24. - Why not Man as in preud. V. - The addition of
ought contemplation is not to be induced. -

Cap. xii. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘ. 21

8 Κύριος γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ Λόγος
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

9 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκείθεν, ἦλ-
θεν εἰς τὴν Συναγωγὴν αὐτῶν.

10 Καὶ ἰδὼς αὐτοὺς ἦν
τὴν χεῖρα ἔχων ξηρὰ καὶ ἐπη-
ρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ
ἐξέστι τοῖς Λόγοις σου θεραπεύ-
ειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτὸν.

11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τίς
ἐστὶ ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἔχει
προβάτον ἓν, καὶ ἂν ἐμπίσῃ τῷ
τοῖς Λόγοις σου εἰς βόθυνον,
ἕως κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερῇ;

12 Πόσω ἔνδιαφέρει ἄν-
θρωπος προβάτου; ὥστε ἐξέ-
στι τοῖς Λόγοις σου καλῶς ποιῆν.

13 Τότε λέγει τῷ ἀνθρώ-
πῳ· Ἐκείθεν τὴν χεῖρά σου καὶ
ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ὡς
ἦν, ὡς ἡ ἄλλη.

14 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμ-
βόλιον ἔλαβον κατ' αὐτὸν ἐξ-
ελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσω-
σιν.

15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γινώσκων
ἐκείθεν ἐκείθεν καὶ ἠκολούθη-
σαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐ-
θεράπευσεν αὐτοὺς πάντας.

16 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς,
ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσω-
σιν.

17 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ρη-
θὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου,
λέγοντος·

18 Ἰδὼς ὁ παῖς μου, ὃν ἠρέ-
τισα· ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν
εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ μου· θήσω
τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ

κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.

19 Οὐκ ἐρίσει, ὅδε κραυ-
γάζει, ὅδε ἀκούει τίς ἐν ταῖς
πλάταις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

20 Κάλαμον συντρίμμενον
ὃ καλεῖται, καὶ λίνον τυφόμενον
ὃ σέσση, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νί-
κον τὴν κρίσιν.

21 Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐ-
τοῦ ἔθνη ἐλπίσωσι.

22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ
δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κω-
φός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε
τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν
καὶ βλέπειν.

23 Καὶ ἐξίστατο πάντες
οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον· Μήτι ὁ
τοῦ υἱοῦ Δαβὶδ.

24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀπέ-
σταντες, εἶπον· Οὗτος ἕκ
ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν
τῷ Βεελζεβὺλ ἀρχόντι τῶν δαι-
μονίων.

25 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς
ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς·
Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα
καθ' ἑαυτῆς, ἐρημύεται καὶ πᾶ-
σα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα
καθ' ἑαυτῆς, ὃ γαθήσεται.

26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶ, τὸν
Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν
ἡμερίσθη· πῶς ἂν γαθήσεται ἡ
βασιλεία αὐτοῦ;

27 Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζε-
βὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλου-
σι; διὰ τούτου αὐτοὶ ὑμῶν ἔ-
σονται κριταί.

28 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι
Θεοῦ

2. πρὸς τὸν πνεῦμα τοῦ Θεοῦ

καὶ τὸν

in the Spirit of God

4-οικον - Tabernacle: Temple not built.

5. Violate the rest to be observed on Sabbath - Different words
ἑκατέρωθεν ἡμέρας - the day. - ἑκατέρωθεν - but

6. Neither. Something greater.

11. Not by Synod: for which

24 - Follow 2 J. - Why not Man as
ought contemplation is not for

22

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xii.

Θεὸς ἐκάλει τὰ δαιμόνια, ἃ
ἐφ' ἡμᾶς ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ.

29 Ἡ πῶς δύναται τις εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυ-
ροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπά-
σαι, εἰ μὴ πρῶτον δέσῃ τὸν
ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ διαρπάσει;

30 Ὁ μὴ ἂν μετ' ἐμοῦ, κατ'
ἐμὸν ἐξέλθῃ, καὶ ὁ μὴ συναγωνί-
σῃ μετ' ἐμοῦ, σκεπτεῖται.

31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν·
Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία
ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ
δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία
ἐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις.

32 Καὶ ὅς ἂν εἴπῃ λόγον
κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφε-
θήσεται αὐτῷ· ὅς δ' ἂν εἴπῃ
κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου,
ἐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ ὅτι ἐν
τέτῳ τῷ αἰῶνι, ὅτι ἐν τῷ μέλ-
λόντι.

33 Ἡ ποιήσας τὸ δένδρον
καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ κα-
λόν· ἡ ποιήσας τὸ δένδρον κα-
κόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ κα-
κόν· ἐκ γὰρ τῆς καρπῆς τοῦ δέν-
δρου γινώσκονται.

34 Γενήματα ἐχιδνῶν, πῶς
δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονη-
ροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεί-
ου τῆς καρδίας τὸ στόμα
λαλεῖ.

35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ
τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρ-
δίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ· καὶ ὁ
πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονη-

ροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά.

36 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν
ῥῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν
οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσει περὶ
αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων ἡ
δικαιωθήσεται, καὶ ἐκ τῶν λόγων
ἡ καταδικαθήσεται.

38 Τότε ἀπεκρίθησαν τινες
τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαί-
ων, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέ-
λομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μορ-
φαλὴ σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ ση-
μεῖον ἔδοθησάτης αὐτῇ· εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωάννου τοῦ προφήτου.

40 Ὡς περὶ γὰρ ἦν Ἰωάννης ἐν
τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέ-
ρας καὶ τρεῖς νύκτας· ὅτως ἔσται
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρ-
δίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας.

41 Ἄνδρες Νινευῖται ἀνα-
στήσοιτε ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινέσθιν
αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ
κήρυγμα Ἰωάννου· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον
Ἰωάννου ὧδε.

42 Βασίλισσα νότις ἐγενή-
σεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γε-
νεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐ-
τήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων
τῆς γῆς ἀκῆσαι τὴν σοφίαν
Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σο-
λομῶντος ὧδε.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώ-
που, διέσχεται δι' ἀνύδρων τό-
πων,

29 - The Interrogatⁿ sh^d be placed at το υγοκ

32 - Stale. I. does εν τουτω - 2 πεκκοντι - mean the General
H^o Dispensation

36 - idle - pernicious - verbum malum.

40 - Any great Fish: or Sea monster.

41 - Something greater - a Deluge in the Hydrogen - v. Campbell

4-οικον - Tabernacle: Temple not built.

5. Violate the rest to be observed on Sabbath - Different words
ἁλλεῖν from ἁλλεῖν - the day. - ἁλλεῖν - but

6. Neutral. Something greater.

11. Has by Synecdoche for which

24 - Follow 2 J. - Why not man as
ought interpretation is not to

22

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Cap. xii.

Θεὸς ἐκάλω τὰ δαιμόνια, ἄ-
ρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ.

29 Ἡ πῶς δύναται τις εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυ-
ροῦ, καὶ τὰ κρυφὰ αὐτοῦ διαρπά-
σαι, εἰ μὴ πρῶτον δέσῃ τὸν
ἰσχυρὸν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ διαρπάσει;

30 Ὁ μὴ ᾧ μετ' ἐμοῦ, κατ'
ἐμὸν ἐστίν· καὶ ὁ μὴ συναγων μετ'
ἐμοῦ σκωπεῖται.

31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν·
Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία
ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ
δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ βλασφημίας
ἐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις.

32 Καὶ ὅς ἂν εἴπῃ λόγον
κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφε-
θήσεται αὐτῷ· ὅς δ' ἂν εἴπῃ
κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου,
ἐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ ὅτι ἐν
τέτρω τῷ αἰῶνι, ὅτι ἐν τῷ μέλ-
λοντι.

33 Ἡ ποιήσας τὸ δένδρον
καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ κα-
λόν· ἡ ποιήσας τὸ δένδρον σα-
πρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σα-
πρὸν· ἐκ γὰρ τὸ καρπὸς τὸ δέν-
δρον γινώσκεται.

34 Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς
δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονη-
ροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τὸ περισσεύ-
ματι τῆς καρδίας τὸ στόμα
λαλεῖ.

35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ
τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρ-
δίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ· καὶ ὁ
πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονη-

ροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά.

36 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν
ῥῆμα ἀργόν, ὃ εἰς ἀκαθήσων
οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσει περὶ
αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σε
δικαιώσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων
σε καταδικαθήσῃ.

38 Τότε ἀπεκρίθησαν τινες
τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαί-
ων, λέγοντες· Διδασκαλε, θέ-
λομεν ἀπὸ σε σημεῖον ἰδεῖν.

39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μο-
χαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ ση-
μεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωᾶ τοῦ προφήτου.

40 Ὡς περὶ γὰρ ἦν Ἰωᾶς ἐν
τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέ-
ρας καὶ τρεῖς νύκτας· ὅτως ἔσται
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρ-
δίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας.

41 Ἄνδρες Νινευῖται ἀνα-
στήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινέσιν
αὐτήν· ὅτι μετέβησαν εἰς τὸ
κήρυγμα Ἰωᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλείον
Ἰωᾶ ὤδε.

42 Βασίλισσα νότι ἐγεγνή-
σεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γε-
νεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐ-
τήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περὶ τὴν
τῆς γῆς ἀκῆσαι τὴν σοφίαν
Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλείον Σο-
λομῶντος ὤδε.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώ-
που, διερχεται δι' ἀνδρῶν τό-
πων,

29- The Interrogatⁿ sh^d be placed at οὐ γὰρ

32- Idem. I. does ἐν τούτῳ - 2 πρὸς τὸν - man the 9th General
H^o Dispensation

36- idm - pernicious - verbum malum.

40- Any great Fish: or Sea monster.

41- Something greater - a Deluge in the typification - V. Campbell

4. The Lowers.

5. Rocky ground, with little earth.

πων, ζητῶν ἀνάπαυσιν, καὶ ἔχ
εὐρίσκει.

44 Τότε λέγει· Ἐπιστρέψω
εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον.
Καὶ ἔλθον, εὐρίσκει Σχολάζον-
τα, Σεσαρωμένον, καὶ κεκοσμη-
μένον.

45 Τότε πορεύεται, καὶ πα-
ραλαμβάνει μεθ' ἐαυτοῦ ἐπὶ
ἑτέρα πνεύματα πονηρότερα ἐ-
αυτοῦ, καὶ εἰσελθὼν καλοικεῖ
ἐκεῖ· καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα τῶ
ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα τῶν
πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γε-
νῇ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 Ἐτι δὲ αὐτὸς λαλῶν τοῖς
ὄχλοις, ἰδὼς ἡ μήτηρ καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰσῆκοντες ἐξω,
ζητῶντες αὐτὸν λαλῆσαι.

47 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ· Ἰδὼς,
ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου
ἐξω ἐστῆκασιν, ζητῶντές σοι λα-
λῆσαι.

48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε
τῷ εἰπόντι αὐτῷ· Τίς ἐστίν ἡ
μήτηρ μου, καὶ τίς ἐστὶν οἱ ἀ-
δελφοί μου.

49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
εἶπεν· Ἰδὼς ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ
ἀδελφοί μου.

50 Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τῷ
θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφός, καὶ
ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ ἐστίν.

Κεφ. ιγ. 13.

ΕΝ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ
τῆς οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν

θάλασσαν.

2 Καὶ συνήχθησαν πρὸς
αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐ-
τὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα κα-
θῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ
τὸν αἰγιαλὸν εἰσῆκει.

3 Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων·
Ἰδὼς ἐξῆλθεν ὁ Σπείρων τῷ Σπεί-
ρειν.

4 Καὶ ἐν τῷ Σπείρειν αὐ-
τὸν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁ-
δόν· καὶ ἦλθε τὰ πτεῖνεα καὶ κατ-
έφαγεν αὐτά.

5 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ
πέτρῳ, ὅπου ἔκ· ἔχει γῆν πολ-
λὴν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ
τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς.

6 Ἡλίθιοι δὲ ἀναλείπουντες ἐ-
καυμαλίσθη· καὶ διὰ τὸ μὴ ἔ-
χειν ῥίζαν, ἐξηράνθη.

7 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς
ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αὐαῖ ἀκαν-
θαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά.

8 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδε καρ-
πὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἐξήκον-
τα, ὃ δὲ τριάκοντα.

9 Ὁ ἔχων ὅτα ἀκήσεν, ἀ-
κυστω.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μα-
θηταί, εἶπον αὐτῷ· Διατί ἐν
παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;

11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν δέδοται γινῶ-
ναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας
τῶν οὐρανῶν, ἐκείοις δὲ ἔδεδό-
ται.

12 Ὅστις γὰρ ἔχῃ, δεθήσεται
αὐτῷ,

*in mind it, does not
or lay to heart.*

*mont. — E. T. makes a
which presents no image to*

able.

αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται· ὅτις
δὲ ἔκ ἔχει, καὶ ὁ ἔχει, ἀρθήσε-
ται ἀπ' αὐτοῦ.

13 Διὰ τὸ τε ἐν παραβο-
λαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέπον-
τες ἔβλεπτε, καὶ ἀκούοντες ἔκ
ἀκούον ἐδὲ συνῆσι.

14 Καὶ αἰαπληρῆται ἐπ'
αὐτοῖς ἡ προφητεία Ησαΐου, ἡ
λέγουσα· Ἀκοῇ ἀκούετε, καὶ ἔ-
μῃ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέ-
ψετε, καὶ ἔμῃ ἴδητε.

15 Ἐπακούθη γὰρ ἡ καρδία
τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ τοῖς ὤσι βα-
ρείως ἤκουσαν καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκάμυσαν, μήποτε ἴ-
δωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς
ὤσιν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ
συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰά-
σωμαι αὐτούς.

16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ
ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπετε· καὶ τὰ
ᾧτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούετε.

17 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν,
ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δι-
καιοὶ ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέ-
πετε, καὶ ἔκ εἶδον, καὶ ἀκούσαι ἃ
ἀκούετε, καὶ ἔκ ἤκουσαν.

18 Ὑμεῖς ἔν ἀκούσατε τὴν
παραβολὴν τῷ Σπείρονι.

19 Παντὸς ἀκούοντος τὸν λό-
γον τῆς βασιλείας, καὶ μὴ συν-
ιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ
ἄρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ· ἕτος ἐστὶν ὁ πα-
ρά τὴν ὁδὸν Σπαρεῖς.

20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πείρωδη
Σπαρεῖς, ἕτος ἐστὶν ὁ τὸν λόγον
ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς

λαμβάνων αὐτόν·

21 Οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν
ἐαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι·
γενομένης δὲ θλίψεως ἡ διογμὴ
διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς Σκανδα-
λίζεται.

22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας
Σπαρεῖς, ἕτος ἐστὶν ὁ τὸν λόγον
ἀκούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἵματος
τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἀκαρ-
πὸς γίνεται.

23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν
καλὴν Σπαρεῖς, ἕτος ἐστὶν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων καὶ συνιών· ὃς δὲ
καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἐ-
κατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τρι-
άκοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρ-
έθηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὁμοιω-
θη· ἡ βασιλεία τῶν ὀρατῶν ἀν-
θρώπου Σπείρονι καλὸν Σπέρμα
ἐν τῷ ἄγρῳ αὐτοῦ.

25 Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τὸς
ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτῷ ὁ ἐχ-
θρὸς, καὶ ἐσπείρε ζιζάνια, ἀπὸ
μέσον τῆς σίτης, καὶ ἀπῆλθεν.

26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ
χόρτος, καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε
ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.

27 Προσελθόντες δὲ οἱ δῆλοι
τῷ οἰκοδεσπότῃ, εἶπον αὐτῷ·
Κύριε, ἔχῃ καλὸν Σπέρμα ἐσ-
πείρας ἐν τῷ σῷ ἄγρῳ; πό-
θεν ἔν· ἔχει τὰ ζιζάνια;

28 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐχθρὸς
ἄνθρωπος τούτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ
δῆλοι εἶπον αὐτῷ· Θέλεις ἔν
ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;

29 Ὁ δὲ

4 The Sower.

5. Sowing ground, with little S.

εν
ἐς
γμ
νδα-

νθας
όγον
ώνος
άτμ
καρ-

τήν
τόν
δς δέ
έν ε-
τρί-

σαρ-
οιώ-
άν-
εμα

τὲς
ἐχ-
άνω

έν δ
τότε

ελαοί
ύτω
έσ-
πό-

χθός
Οί δέ
ς έν
τά ;
Ο δέ

13- συνεντος- means here, non communion intend it, does not
desire in order to do it, he considers & lay to heart. —
V. also Campbell — ^{met.} 25.13.

20. The Jud which fell. V. Hammond. — E. T. makes a
Jumble of lit. & fig. sense, which presents no Image to
the mind V. Campbell.

25- Barnab. not Jerus — V. Campbell.

32. The ^{seed} smallest ~~then known~~ in India. — There was a species
large of Sinapi, which rose to the size of a tree —

29 Ὁ δὲ ἔφη· Οὐ· μήπο-
τε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐ-
κριζώσῃτε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖ-
τον.

30 Ἀφετε συναυξάνεσθαι
ἀμφοτέρωθεν μέχρι τῆς θείσεως·
καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς θείσεως
ἔρῳ τοῖς θείσεσι· Συλλέξατε
πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε
αὐτὰ εἰς δεσμάς, πρὸς τὸ κα-
τακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον
συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην
μὲν.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρ-
έθηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ὀρανῶν
κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄν-
θρωπος ἐσπείρεν ἐν τῷ ἄγρῳ αὐ-
τοῦ.

32 Ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ
πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν
δὲ αὐξηθῇ, μείζον τῶν λαχά-
νων ἐστὶ· καὶ γίνεσθαι δένδρον, ὥστε
ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τῶν ὀρανῶν,
καὶ κατασκηνῆν ἐν τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἐ-
λάλησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν ὀρανῶν ζύμῃ,
ἣν λαβὼσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς
ἀλεύρε· σάτα τρία, ἕως ἃ ἐξυ-
μώθη ὅλον.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλη-
σεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς
ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς
ἔκ ἐλάλει αὐτοῖς·

35 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
θὲν διὰ τῶν προφητῶν, λέγοντι·
Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στό-

μα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα
ἀπὸ καλῆς βουλῆς κόσμου.

36 Τότε ἀφῆκε τὸν ὄχλον,
ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς
καὶ προσήλθον αὐτῷ οἱ μαθηταί·
αὐτῷ, λέγοντες· Φράσον ἡμῖν
τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων
τῆς ἁγρῆς.

37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν
σπέρμα, ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που.

38 Ὁ δὲ ἄγρος, ἐστὶν ὁ κόσ-
μος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, ἔ-
σονται οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας·
τὰ δὲ ζιζάνια, οἱ υἱοὶ τοῦ
πονηρῆς.

39 Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας
αὐτὰ, ἐστὶν ὁ διάβολος· Ὁ δὲ
θερισμὸς, συντέλεια τοῦ αἰῶνος
ἐστὶν· οἱ δὲ θείσεαι, ἄγγελοι
ἐσιν.

40 Ὡς περ ἔν συνεσθαι
τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαί-
εσθαι· ὅπως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ
τοῦ αἰῶνος· τότε.

41 Αποσολεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου τὸν ἄγρον αὐτοῦ, καὶ
συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας
αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ
τὸν ποιῶν τὴν ἀγομίαν·

42 καὶ βαλεῖσιν αὐτὰς εἰς
τὴν κῆμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.

43 Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμ-
ψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν· Ὁ ἔ-
χων ὕδατος ἀκκὴν, ἀκκέτω.

C 44 Πά-

*be taken away -
ence at harvest, & let the
be depend upon the 54 U.*

*2. But - Perhaps this sh. be read interrogatively, from
Luke 9. 79 - I will follow thee, but where? I will follow thee, but where?*

44 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἑραῶν θησαυρῶν κεκρυμμένων ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρῶν ἄνθρωπος ἐκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἑραῶν ἀνθρώπων ἐμπόρων, ζητῶντι καλὰς μαργαρίτας·

46 ὃς εὐρὼν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πείπρακε πάντα ὅσα ἔχει, καὶ ἡγόρασεν αὐτόν.

47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἑραῶν σαγήνη βληθείση εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγέση.

48 Ἦν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγεία, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον.

49 Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριῶσι τὰς πόλεις καὶ ἐκ μέσων τῶν δικαίων,

50 καὶ βαλῶσιν αὐτὰς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

51 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναί, Κύριε.

52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς Γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑραῶν, ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ

οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

53 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεισεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετήρην ἐκεῖθεν.

54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτὰς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν· ὥστε ἐκπλήττειν αὐτὰς, καὶ λέγειν· Πόθεν τέτω ἡ σοφία αὕτη, καὶ αἱ δυνάμεις;

55 οὐχ ἔτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; ἔχι ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεσθαι Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωσὴς, καὶ Σίμων, καὶ Ἰάκωβος;

56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ἔχι πᾶσαι περὶ ἡμᾶς εἶσι; πόθεν ἔν τέτω ταῦτα πάντα;

57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἔστι προφήτης ἀτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

58 Καὶ ἔκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Κεφ. ιδ'. 14.

ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἦρχεν σεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκρόν Ἰησοῦ.

2 καὶ εἶπε τοῖς πασι τοῖς αὐτοῦ· Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργῶσιν ἐν αὐτῷ.

3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην, ἐδήσει αὐτόν, καὶ ἔθελον

32. The smallest number of words in
of Sinepi, which were 2

λει εκ
να κ

ετέλε-
βολας

πα-
αυτης
ωστε
εγενε-
τη, κ

ο τω
μητηρ
κ οι
κ

ας;
αυτ
εισι;
αλια;

ο εν
αυ-
ατι-
αυ-

εν εκει-
την α-

ηκω-
αρχης

εν αυ-
Βαπ-
το των
δυνα-

τήσας
τον, κ
εθλο

*4 - The point after εορυν had better be taken away -
25 - I w^d. distinguish the sentence at μαρτυρι, & let the
remainder of the sentence depend upon the 54 U.

2. Ουτος - Perhaps this sh^d. be read interrogatively, from
Luke 9. 79 - Is this John the Baptist? Is he risen from the dead?

8- *προβλεπομένη* - That is before she acted after the promise was given her. - This word in L. is used to express that Instruction & Exhortation which Fathers give their children when they teach them the laws of God, & instruct them in divine matters. - Deut. 6. 7. - This heightens her impiety.

15- *ὁψις* & *ὁσπύριον* - Evening has two meanings: The one when the sun begins to decline after noon, the other commences when a sun is setting. - *ὁσπύριον* - *ὁσπύριον* - *ὁσπύριον* -

20- The Vulgate distinguishes after *πρὸς τοὺς ὄντας*, they took up the remainder under barrels full of hayment.

ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιά-
δα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τῆς
ἀδελφῆς αὐτῆς.

4 Ἐλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάν-
νης· Οὐκ ἔξεσι σοι ἔχειν αὐ-
τὴν.

5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι
ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

6 Γενεσίαν δὲ ἀγομένων τῶ
Ἡρώδῃ, ὡρχήσατο ἡ θυγάτηρ
τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ· καὶ
ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ.

7 Ὅθεν μετ' ὅρκου ὡμολό-
γησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἂν αἰτή-
σῃ.

8 Ἡ δὲ, προδιδασκίψα
ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς· Δός
μοι, φησὶν, ὥδε ἐπὶ πίνακι
τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τῆς Βα-
πτιστῆς.

9 Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασι-
λεὺς· διὰ δὲ τῶν ὀρκῶν, καὶ τῶν
συνανακειμένων, ἐκέλευσε δο-
θῆναι.

10 Καὶ πέμψας ἀπεκεφά-
λισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλα-
κῇ.

11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ
αὐτῆς ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ
κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ
αὐτῆς.

12 Καὶ προσελθόντες οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, ἤραν τὸ σῶμα, καὶ
ἐθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπ-
ῆλθον τῷ Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἀκῶσας ὁ Ἰησοῦς,
ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ
εἰς ἑρμὸν τόπον κατ' ἰδίαν.

Καὶ ἀκῶσάντες οἱ ὄχλοι, ἠκο-
λύθησαν αὐτῷ περὶ ἀπὸ τῶν
πόλεων.

14 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς,
εἶδε πολὺν ὄχλον· καὶ ἐσπλαγ-
χνίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐθεράπευ-
σε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

15 Ὀψίας δὲ γενομένης,
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, λέγοντες· Ἐρημός ἐστιν
ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλ-
θεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγο-
ράσωσιν ἑαυτοῖς βρώμα.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Οὐ χρειᾶν ἔχουσιν ἀπελ-
θεῖν· δοτε αὐτοῖς ὑμεῖς φα-
γεῖν.

17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ·
Οὐκ ἔχομεν ὥδε εἰ μὴ πέντε
ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες.

18 Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι
αὐτοὺς ὥδε.

19 Καὶ κελεύσας τοὺς ὄ-
χλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τῶν χόρ-
της, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας
εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε· καὶ
κλάσας, ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς
τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς
ὄχλοις.

20 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ
ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ πε-
ρισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώ-
δεκα κοφίνας πλήρεις.

21 Οἱ δὲ ἐκείοντες ἦσαν ἄν-
δρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς
γυναικῶν καὶ παιδίων.

22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν
C 2 ὁ Ἰησοῦς

nunc in hanc nunc in illam

Amr

8- Προβλεπομένη - This is by
was given her. - This is the
Instruction & Exhortation wh
given when ye teach on the
divine matters - Deut. 6.7.

15- Οφείας καὶ Οὐδ. 2.23 - Ever
one when the sun begins to
commence is when a sun
will - i.e. the sun begins

20- The Vulgate distinguishes
up the remainder under Basil

28 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xiv.

ὁ Ἰησοῦς τῆς μαθητῶν αὐτῶν
ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προ-
αγεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως
ἑ ἀπολύσει τὰς ὄχλους.

23 Καὶ ἀπολύσας τὰς ὄ-
χλους, ἀνέβη εἰς τὸ ἔρ^ο κατ'
ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὁφείας
δὲ γενομένης, μόν^ο ἦν ἐκεῖ.

24 Τὸ δὲ πλοῖον ἦδη μέσον
τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμε-
νον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ
ἐναντί^ο ὁ ἄνεμος.

25 Τεῖα^ρτη δὲ φυλακῇ τῆς
κλῆς ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸς ὁ
Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης.

26 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περι-
πατῶντα, ἐταράχθησαν, λέγον-
τες, Ὅτι φάντασμα ἐστὶ· καὶ ἀπὸ
τῆς φόβῃ ἐκράσαν.

27 Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Θαρσύν-
τε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

28 Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ
Πέτρος, εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ εἶ,
κέλευσόν με πρὸς σὲ ἵλθῃν ἐπὶ
τὰ ὕδατα.

29 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ
καταβάς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέ-
τρος, περιπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕ-
δατα, ἵλθῃν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον
ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη καὶ ἀρξάμε-
νος καταποντίζεσθαι, ἐκράξε,
λέγων· Κύριε, σῶσόν με.

31 Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκ-
τείνας τὴν χεῖρα, ἐπιλάβετο
αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὀλιγό-
πιστε, εἰς τί ἐδίσσασας;

32 Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν
εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνε-
μος.

33 Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλ-
θόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέ-
γοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ.

34 Καὶ διαπεράσαντες,
ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γενησαρέτ.

35 Καὶ ἐπιγινώσκοντες αὐτὸν
οἱ ἄνδρες τῆς τόπῃ ἐκείνῃ, ἀπ-
έστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχω-
ρον ἐκείνην, καὶ προσήνεκον αὐ-
τῷ πάντας τὰς κακῶς ἔχοντας.

36 Καὶ παρακάλεον αὐτὸν,
ἵνα μόνον ἀφωγῇαι τὰ κρυστέ-
δα τῶ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἦν
ψαλοὶ διεσώθησαν.

Κεφ. ιε. 15.

ΤΟΤΕ προσερχοῖται τῷ
Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱερουσαλὴ-
μων Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
λέγοντες·

2 Διὰ τί οἱ μαθηταὶ σου
παραβαίνουν τὴν παράδοσιν
τῶν πρεσβυτέρων; ὃ γὰρ ἐπι-
τοῖται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν
ἄρτον ἐδώκω.

3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Διὰ τί καὶ ὑμεῖς παρα-
βαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ
τὴν παράδοσιν ὑμῶν;

4 Ὁ γὰρ Θεὸς ἐνείλετο, λέ-
γων· Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ
τὴν μητέρα· καὶ ὁ καταλογὼν
πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τε-
λευτάτω.

5 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὃς ἂν
εἴπῃ τῷ πατρὶ, ἢ τῇ μητρὶ,
Δῶρον, ὃ ἐστὶν ἐξ ἐμῶ ὀφειλόμενον·
καὶ

31. εἰδοταόα. - Quando Locus nunc in hanc nunc in illam
partem nitantur -

4. νακοδογωτ - do. light by, conbeam
- wilith - lamp with.

9. 1. 2. Institutions merely human.

19 διαδοχικοι - Disceptations, not barely thought.

22 - S. Matt. calls her a Woman of Canaan, because
Phoenicia, where she dwelt w. the ancient Sect of the
Canaanites.

καὶ ἡ μήτιμήσῃ τὸν πατέρα αὐ-
τῶ, ἢ τὴν μητέρα αὐτῶ.

6 Καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντο-
λὴν τῆς Θεοῦ διὰ τὴν παράδο-
σιν ὑμῶν.

7 Ὑποκριταί, καλῶς προε-
φήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας,
λέγων·

8 Ἐβγίξει μοι ὁ λαὸς ἔτι
τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χεί-
λεσίν με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία
αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

9 Μάτην δὲ σέβουσαί με,
διδασκοντες διδασκαλίας, ἐν-
τάλματα ἀνθρώπων.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος
τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκού-
ετε καὶ συνίετε.

11 Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς
τὸ σῶμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον·
ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς
σώματος, τῶτο κοινοῖ τὸν ἄν-
θρωπον.

12 Τότε προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ αὐτῶ, εἶπον αὐτῷ·
Οἶδας, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκα-
σαίνες τὸν λόγον, ἐσκανδαλί-
σθησαν;

13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε·
Πᾶσα φυτεία ἣν ἐκ ἐφύτευ-
σεν ὁ πατήρ μου ὁ ἐξάνιστος, ἐ-
κριζωθήσεται.

14 Ἀφεῖτε αὐτὰς· ὁδηγοὶ εἰ-
σι τυφλοὶ τυφλῶν. τυφλὸς δὲ
τυφλὸν ἰάν ὁδηγῇ, ἀπόφοτεροι
εἰς βόθυνον πρὸς ἔλθαι.

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος,
εἶπεν αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν τὴν
παραβολὴν ταύτην.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀκού-
μην καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;

17 Οὐπω νοεῖτε, ὅτι πάντα
τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὸ σῶμα,
εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς
ἀφειδῶνα ἐκβάλλεται;

18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ
τῆς σώματος, ἐκ τῆς καρδίας
ἐξέρχεται, κακὰ πάντα κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.

19 Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξ-
έρχονται, διαλογισμοὶ πονηροὶ,
φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλο-
παί, ψευδομαρτυρίαι, βλασ-
φημίαι.

20 Ταῦτά ἐστι τὰ κοινὰ
τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις
χερσὶ φαγεῖν, καὶ κοινοῖ τὸν ἄν-
θρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ
Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη
Τύρου καὶ Σιδῶνος.

22 Καὶ ἰδὼς, γυνὴ Χανα-
νναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξ-
ελθῶσα, ἐκραύγασεν, αὐτῷ λέ-
γουσα· Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ
Δαβὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς
δαμνιζέται.

23 Ὁ δὲ ἐκ ἀπεκρίθη αὐ-
τῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ αὐτῶ, ἠρώτων αὐτὸν,
λέγοντες· Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι
κράζει ὅπως ἡμῶν.

24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν·
Οὐκ ἀπετάλην εἰ μὴ εἰς τὰ
πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
Ἰσραὴλ.

25 Ἡ δὲ ἐλθῶσα προσεκύ-
ει αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βο-
ήθησόν μοι.

C 3

ήθεα

1- πειράζοντες - Making trial whether he was able to do
this or not: or doubting whether he c. show such a sign as
Daniel said the Son of man was to do. - Whither

μοι.

26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν·
Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυ-
νάρτοις.

27 Ἡ δὲ εἶπε· Ναί, Κύριε·
καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐδίδει ἀπὸ
τῶν ψυχίων τῶν σιπλόνων ἀπὸ
τῆς τραπίζης τῶν κυρίων αὐ-
τῶν.

28 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτῇ· Ὡ γύναι, μεγάλη
σὺ ἢ ἐγώ· γενήθτω σοι ὡς
θέλεις· Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ
αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

29 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκείθεν ὁ
Ἰησοῦς, ἦλθε παρὰ τὴν θά-
λασσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀ-
ναβὰς εἰς τὸ ὄρεον, ἐκάθητο ἐ-
κεῖ.

30 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄ-
χλοι πολλοὶ, ἔχοντες μεθ' ἑαυ-
τῶν χωλὰς, τυφλὰς, κωφὰς,
κυλλὰς, καὶ ἐτέρους πολλὰς· καὶ
ἔρριψαν αὐτὸς παρὰ τῆς πό-
δας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτούς.

31 Ὡς τὸς ὄχλους θαυμά-
σαι βλέποντας κωφὰς λαλῶν-
τας, κυλλὰς ἰγνίζοντας, χωλὰς πε-
ριπατέοντας, καὶ τυφλὰς βλέπον-
τας· καὶ ἰδοῦσά τοις Θεὸν Ἰσ-
ραὴλ.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλε-
σάμενος τοὺς μαθητάς αὐτοῦ,
εἶπε· Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν
ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς
προσμένονσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν
τί φάγωσι· καὶ ἀπολύσαι αὐ-

τοὺς ἡμέρας ἐς θέλω, μήποτε ἐκ-
λυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ.

33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν ἡμῖν ἐν
ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσούτοι, ὥστε
χορτάσθαι ὄχλον τοσούτον;

34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ
εἶπον· Ἐπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθυῖδια.

35 Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄ-
χλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν.

36 Καὶ λαβὼν τὰς ἐπτά
ἄρτους, καὶ τὰς ἰχθύδας, εὐχα-
ριστήσας, ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ δὲ μαθη-
ταὶ τῷ ὄχλῳ.

37 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ
ἐχορίσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ πε-
ρισσεύον τῶν κλασμάτων, ἐπὶ τὰ
σφυρίδας πλήρεις.

38 Οἱ δὲ ἰδιόητες ἦσαν τε-
τρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυ-
ναικῶν καὶ παιδίων.

39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄ-
χλους, ἐβίβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ
ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.

Κεφ. ιγ'. 16.

ΚΑΙ προσελθόντες οἱ Φα-
ρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι,
πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν
σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδειξά-
ναι αὐτοῖς.

2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
αὐτοῖς· Ὁψίας γενομένης λέ-
γεται, Εὐδία· πυρρᾶζει γὰρ ὁ
ἔρανος.

3 Καὶ πρῶτον, Σήμερον χει-
μῶν· πυρρᾶζει γὰρ συγγάζων
ὁ ἔρανος. Ὑποκριταί, τὸ μὲν
πρόσ-

9. 1. 2. Institutions merely his

19 διαδοχικοί - Disrupt

22 - P. Mall. calls her a Don
Phonice, whom she dwelt
Isaanaans.

π.
οι
εν
ου
η-
δ
α.
δ-
ν.
ηδ
α-
τοις
θη-
ς
π-
ηδ
τε-
γυ-
δ-
ς
α-
τοις
του
ξαι
πεν
λε-
ς
ει-
ζων
μιν
ος-

1- πειραζοντες - Making Trial whether he was able to do
this or not: or doubting whether he c^d. show such a sign as
Daniel said the Son of Man was to do. - Whithy

9. 10. ^{λογισμός} λογισμός - ^{ἀπορίσας} ἀπορίσας - i.e. Word Basket - In E.T. no Distinction

13- 14- Perhaps this will be clear if we divide the sentence into two questions. - Who do men say that I am? - the son of man? - Do they say I am that son of man who was to come? - ^{in his first} Men say I am for on it they all - I thus complete - Who do men say the son of man? - Who not whom.

18 πικρὰ καὶ ὀδυρῶν - Gales of Woes - i.e. Death. V. 70's rendering of 2i: 30.10 - the words the same - E.T. there the gale: The Greek has a bad gale, gale the E.T. might perhaps have used the word they have adopted here. - Who knows not Homer's ὀδυρῶν πικρὰ.

πρόσωπον τῷ ἑαυτοῦ γινώσκῃ
διακρίνει, τὰ δὲ σημεῖα τῶν
καιρῶν ἔδυνασθε;

4 Γενὰ πονηρὰ καὶ μοιχα-
λὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ ση-
μεῖον ἔδοθήσθαι αὐτῇ, εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωάν τῷ προφῆτῃ.
Καὶ καλασιπῶν αὐτὴς, ἀπῆλ-
θε.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐπε-
λάβοντο ἄρτους λαβεῖν.

6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ
τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων.

7 Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυ-
τοῖς, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους ἐκ
ἐλάβομεν.

8 Γινῶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν
αὐτοῖς· Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυ-
τοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους
ἐκ ἐλάβετε;

9 Οὐπὼ νοεῖτε, ἐδὲ μνη-
μονεύετε τῆς πέντε ἄρτους τῶν
πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κο-
φίνους ἐλάβετε;

10 Οὐδὲ τῶν ἐπὶ πέντε ἄρτους
τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσους
σφυρίδας ἐλάβετε;

11 Πῶς ἔ νοεῖτε, ὅτι ἔ
περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν, προσ-
έχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φα-
ρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;

12 Τότε συνῆκαν ὅτι ἐκ
εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης
τῷ ἄρτῳ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδα-
χῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδου-
καίων.

13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φι-
λίππου, ἡρώτα τὰς μαθητάς
αὐτοῦ, λέγων· Τίνα με λέγου-
σιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;

14 Οἱ δὲ εἶπον· Οἱ μὲν,
Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν· ἄλλοι
δὲ, Ἡλίαν· ἕτεροι δὲ, Ἰερεμί-
αν, ἢ ἕνα προφητῶν.

15 Λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ
τίνα με λέγετε εἶναι;

16 Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων
Πέτρος, εἶπε· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς
ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος εἶ Σί-
μων βάρ Ἰωάν, ὅτι σὰρξ καὶ
αἷμα ἐκ ἀπεκάλυψέν σοι, ἀλλ'
ὁ πατήρ μου, ὁ ἐν τοῖς ὕρανοῖς.

18 Καὶ γὰρ δὲ σοὶ λέγω, ὅτι
σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ
τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν
ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι ἅδου ἔ
κατισχύουσιν αὐτῆς.

19 Καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς
τῆς βασιλείας τῶν ὕραनों· καὶ
ὃ ἐὰν δέσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται
δεδεμένον ἐν τοῖς ὕρανοῖς· καὶ ὃ
ἐὰν λύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται
λελυμένον ἐν τοῖς ὕρανοῖς.

20 Τότε διετείλατο τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἰπω-
σιν, ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ
Χριστός.

21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰη-
σοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς
Ἱερουσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν
ἀπὸ

unwood - God be merciful to thee
used by way of abhorrence. Whitty

to the Day of Judgment. The
m.

us - the right of the Morn is the
moration.

ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἀρχιερέων, καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκλιανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

22 Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, λέγων· Ἰλεώς σοὶ Κύριε· ἢ μὴ ἔσαι σοὶ τῆτο.

23 Ὁ δὲ γραφεὶς, εἶπε τῷ Πέτρῳ· Ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι ἢ φρονεῖς τὰ τῷ Θεῷ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτῷ· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἰλθεῖν, ἀπαρνησάτω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.

25 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὕρῃσιν αὐτήν.

26 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, εἰὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιώσῃ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχειναι ἐν τῇ δόξῃ τῷ πατρὶος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ.

28 Ἀρὴν λέγω ὑμῖν, εἰσὶν οἱ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες ἢ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

Κεφ. ιζ. 17.

ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἑξῆς παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρεος ὑψηλοῦ κατ' ἰδίαν.

2 Καὶ μελεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τὸ φῶς.

3 Καὶ ἰδὼν, ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἡλίας, μετ' αὐτοῦ συλλαλῆντες.

4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμῶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλῃς ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηναί, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ μίαν, καὶ μίαν Ἡλίᾳ,

5 Ἐτι αὐτῷ λαλῶντι, ἰδὼν, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδὼν, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτῷ ἀκούετε.

6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταί, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

7 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἤψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖσθε.

8 Ἐπάραντες δὲ τὰς ὀφθαλμούς αὐτῶν, εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Μηνὶ

9, 10. *κοσινους* *οπουριδα*
9, 10. Kasmata - m... / i.

13 - *the - perhaps will be*
once into the Kingdoms -
of Man. - so may say
to come - in this world
complete - who do you say the
g'n either Ca

18 *πυλῶν & δου - Gates of Mad...*
of 3: 30. 10 - the words the same
the Newish but a bad thing, may the 2. 1. might perhaps
have used the word they have adopted here -
who knows not Komari & 2. 1. πυλῶν & δου.

22 - Ides - Some think Ides is understood - God be merciful to thee
Sir - This Phrase in y. O. T. is always used by way of abhorrence. Whitty

27. 28. The former M. Whitty refers to the Day of Judgment: the
latter the Destruction of Jerusalem. -

2 - q. 25. some Critics think ordinis - the light of the moon is the
proper reading - a moonshine illumination. -

11- Consummate - complete. U. 3. 21.

δεν εἶπλε τὸ ὄραμα, ἕως ὅ
υἱὸς τῶ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
ἀναστῇ.

10 Καὶ ἐπηρεώτησαν αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ αὐτῆ, λέγοντες· Τί
ἐν οἱ Γεραμμαεῖς λέγουσιν, ὅτι
Ἡλίου δεῖ ἔλθειν πρῶτον;

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρι-
θεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν
ἐρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστή-
σει πάντα.

12 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Ἡ-
λίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν
αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ
ὅσα ἠθέλησαν· ἔτι καὶ ὁ υἱὸς
τῶ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν
ὑπ' αὐτῶν.

13 Τότε συνῆκαν οἱ μαθη-
ταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπ-
τίστου εἶπεν αὐτοῖς.

14 Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν
πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν
αὐτῷ ἄνθρωπος, γονυπετῶν
αὐτῷ,

15 καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέη-
σόν με τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιά-
ζει, καὶ κακῶς πάσχει πολ-
λάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ,
καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.

16 Καὶ προσήνεκα αὐτὸν
τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνή-
θησαν αὐτὸν θεραπεύσαι.

17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διε-
γραμμένη, ἕως πότε ἴσομαι
μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; Φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε.

18 Καὶ ἐπέβησεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐ-

τοῦ τοῦ δαιμονίου, καὶ ἰεραπεύθη
ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

19 Τότε προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, κατ' ἰδίαν
εἶπον· Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνή-
θημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν·
ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔ-
χητε πίστιν ὡς κόκκον σινά-
πεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τάτω· Με-
τάθεθι ἐνὶ ὄρει ἐκεῖ, καὶ μεταθή-
σεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

21 Τῆτο δὲ τὸ γένος οὐκ
ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευ-
χῇ καὶ νηστείᾳ.

22 Ἀναστρεφόμενων δὲ αὐ-
τῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς
χειρας ἀνθρώπων·

23 καὶ ἀποκτενεῖσιν αὐτὸν,
καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.
Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς
Καπερναῦν, προσῆλθον οἱ τὰ
διδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέ-
τρῳ, καὶ εἶπον· Ὁ διδάσκαλος
ὑμῶν ὁ τελεῖ τὰ διδραχμα;

25 Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε
εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφ-
θασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασι-
λεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμ-
βάνουσι τέλη, ἢ κῆνσον; ἀπὸ
τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων;

26 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, Ἐφ' αὐ-
τῷ

... should ... consider? Ambition

has an eye can but turn about.

... which ... in ...

11- consummate - complete

34

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xviii.

τῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀραγε ἐλεύθεροί
εἰσιν οἱ υἱοί.

27 Ἴνα δὲ μὴ σκανδαλί-
σωμεν αὐτὸς, πορευθεὶς εἰς
τὴν θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον,
καὶ τὸν ἀναβάνα πρῶτον ἰχ-
θὺν ἄρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα
αὐτοῦ, ἐκέρχοντο γαῖαι· ἐκεί-
νον λαβὼν, δὸς αὐτοῖς ἀντὶ
ἐμοῦ καὶ σοῦ.

Κεφ. ιη. 18.

ΕΝ ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσήλ-
θον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ
λέγοντες· Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν
ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἑρηνῶν;

2 Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ
Ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν
μέσῳ αὐτῶν,

3 καὶ εἶπεν· Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἵνα μὴ γραφῇτε, καὶ γέ-
νηθε ὡς τὰ παιδία, ἵνα μὴ εἰσ-
έλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
ἑρηνῶν.

4 Ὅστις ἂν ταπεινώσῃ ἑαυ-
τὸν ὡς τὸ παιδίον τούτο, ὁτός
ἐστὶν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν ἑρηνῶν.

5 Καὶ ὁς ἐὰν δεξιῇ παι-
δίου τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
με, ἐμὲ δεξιῇται.

6 Ὅς δ' ἂν σκανδαλίσῃ
ἓνα τῶν μικρῶν τούτων, τῶν πι-
στεύοντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει αὐ-
τῷ, ἵνα κρημασθῇ μύλον ὀνι-
κὸς ἐπὶ τὸν τρίχλον αὐτοῦ,
καὶ καταποσθῇ ἐν τῷ πελάγει
τῆς θαλάσσης.

7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν
σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν
ἰλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλεονεξία

τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' ἃ τὸ
σκάνδαλον ἔρχεται.

8 Εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου, ἢ ὁ πῶς
σου σκανδαλίζει σε, ἐκκόψον
αὐτά, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν
σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας
ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι
εἰς τὸ πῦρ τοῦ αἰῶνιου.

9 Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου
σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτόν,
καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι
ἐστὶ μονόφθαλμος εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔ-
χοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν
τῆς πυρός.

10 Ὁρατε μὴ καταφρονή-
σῃτε ἐνὸς τῶν μικρῶν τούτων·
λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι
αὐτῶν ἐν ἑρηνόις διὰ παντός
βλέπουν τὸ πρόσωπον τοῦ πα-
τρός μου τοῦ ἐν ἑρηνόις.

11 Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἵνα
γένῃται τι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν
πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἐν ἐξ
αὐτῶν· ἢ χί ἄφεις τὰ ἐννενη-
κοῖα ἐννέα, ἐπὶ τὰ ὅσα πορευ-
θεὶς, ζητεῖ τὸ πλανημένον.

13 Καὶ ἵνα γένῃται εὐρεῖν
αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ
ἐπὶ τοῖς ἐννενηκοῖα ἐννέα τοῖς μὴ
πλανημένοις.

14 Οὕτως ἔκ ἐστι θέλημα
ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ
ἐν ἑρηνόις, ἵνα ἀπολέσθαι εἰς
τῶν μικρῶν τούτων.

15 Ἐὰν

3- Changed: not converted - lay aside? Ambition

4- οὐρανός - a huge millstone, such as an μύλος can but turn about.

10. 1. 2. Good valued them, that ⁱⁿ his presence his ministering spirits, guided protected them.

xviii.

1° ε τὸ

ὁ πῶς
κακοῦ
καλὸν
τὴν ζωὴν
χειρὰς
ληθῆναι

ὁς σε
αὐτὸν,
λόν σοι
τὴν ζωὴν
μὲς εἰ-
γένεσαν

φρονή-
ται·
ἀγγέλων
παντὸς
εἰ πα-

τῷ ἀν-
λός.

ἰάν
ἐκαστὸν
ἐν εἰς
ἐννενη-
πορευ-
σιν.

εὐρεῖν
ν, ὅτε
λον ἡ
τοῖς μὴ

ἐλημμε
αὐν τῶ
αι εἰς

Ἐάν

17 - Congregation - We are apt to understand the term
Church in a sense Jesus did not mean it.

22 - ουλεγω δε - place a comma after ου - I will say,
not till seven times, but till X - Confess.

23. βασιλεια - Here, & in some of the parallels means Admi:
nistration, or Method of governing - V. Note on Luke: 19, 12.

15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὺν ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε, καὶ ἐλεγξον αὐτὸν μετὰ σοῦ καὶ αὐτὸς μόνος· ἐὰν σε ἀκούσῃ, ἐκέρησας τὸν ἀδελφόν σου.

16 Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἑνὴν ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ᾖς ἡ κρίσις.

17 Ἐὰν δὲ παρακλήσῃ αὐτὸν, καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακλήσῃ, καὶ ἔστω σοι ὡς περὶ τοῦ ἔθνικου καὶ τοῦ τελώνου.

18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσονται δεδεμένα ἐν τῷ ἔθρει· καὶ ὅσα ἐὰν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσονται λελυμένα ἐν τῷ ἔθρει.

19 Πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος, ἔσομαι ἐκεῖ καὶ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου, τοῦ ἐν ἔθροι.

20 Οὐ γὰρ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἑμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

21 Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτόν; ἕως ἑπτάκις;

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν ἔθρων ἀνθρώπων βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναγαγεῖν τοὺς δούλους τοὺς ἑαυτοῦ.

λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.

24 Ἀρξάμενος δὲ αὐτὸς συναγαγεῖν, προσήνεχθη αὐτῷ εἰς ὁφειλέτης μυριάων ταλάντων·

25 μὴ ἔχοντος δὲ αὐτὸς ἀποδῆναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτὸν παραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι.

26 Περὶ οὗτοῦ δὲ δούλου προσέκυνη αὐτῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.

27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφήκεν αὐτῷ.

28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δούλος ἐκεῖνος, εὑρεν ἑνὰ τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὀφείλει αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτόν ἐπνίγε, λέγων· Ἀπόδο μοι ὃ, τι ὀφείλεις.

29 Περὶ οὗτοῦ δὲ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τῆς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτόν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι.

30 Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἠθέληεν· ἀλλ' ἀπελθὼν, ἔβαλεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως ὅτου ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον.

31 Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες, διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα.

32 Τότε προσκαλεσάμενος αὐ-

Torment, to compel Payment

substantive used for the creditor, join an associate, militis - long.

weight of 4 - long in this

its true sense in common

αὐτὸν ὁ κύριος αὐτῷ, λέγει αὐτῷ· Δὲλε ποτηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἵπτι παρακάλεσάς με.

33 Οὐκ ἴδαι καὶ σὺ ἐλῆσαι τὸν σύνδελόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σὺ ἠλέησα;

34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτῷ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισαῖς, ἕως ὅς ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ.

35 Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπεράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἵαν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

Κεφ. ιθ'. 19.

ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς λόγους τούτας, μετήρην ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τῆς Ἰορδάνου.

2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν, καὶ λέγοντες αὐτῷ· Εἰ ἐξέστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτῆς κατὰ πᾶσαν αἰτίαν;

4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς;

5 Καὶ εἶπεν· Ἐνεκεν τούτου καὶ ἀλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναίκι αὐ-

τῇ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν·

6 ὥστε ἐκείτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. ὁ ὢν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωρίζτω.

7 Λέγουσιν αὐτῷ· Τί ὢν Μωσῆς ἐνείλετο δῆναι βιβλίον ἀποφασίσαι, καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν;

8 Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὕτως γέγονεν ἔτω.

9 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτῆς, εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολειμμένην γαμήσας, μοιχᾶται.

10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Εἰ ὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τῆς ἀνθρώπου μίαν τῆς γυναικὸς, ὅς συμφέρει γαμήσαι.

11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ πάντες χωρῶσι τὸν λόγον τούτον, ἀλλ' οἱ δέδοται.

12 Εἰσὶ γὰρ εὐνῆχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν ἔτω· καὶ εἰσιν εὐνῆχοι, οἵτινες εὐνῆχθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσιν εὐνῆχοι, οἵτινες εὐνῆχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν ὀρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρεῖτω.

13 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδίον, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέλιμνησαν αὐτοῖς.

14 Ὁ δὲ

17 - Congregation - we are a Church in a sense I mean

22 - ουδεὶς δε - place a woman not will swim twice, but will

23 - βασιλεία - King, & in some of his nation, or nation

34 Jailors, who had the Power to ~~use~~ Torment, to compel Payment

18

4- ὁ ποιητὴς with a comma, ^{as a substantive} is used for the Creator, join an
express to what follows. - so στρατευόμενοι, milites - comp:

A male, & a female - The weight of 4th - 4th in this
a single Pair - one of each sex.

2. Whether this applied in this its true sense in answers
to madam's Thel:

2B. Heaven. L. 2. Xian Church.

14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀφίε τὰ παῖδια, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἔλθειν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ὀρανῶν.

15 Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

16 Καὶ ἰδὼν, εἰς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον;

17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; ὁδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς.

18 Λέγει αὐτῷ· Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Τό· Οὐ φονεύσεις· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψευδομαρτυρήσεις.

19 Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα· καὶ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἐτι ὑπερῶ;

21 Ἐφθ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλει εἶναι, ὑπάγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δός τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν ὀρατῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.

22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπόμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος

εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ὀρανῶν.

24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματι ραφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τῆς Θεοῦ εἰσελθεῖν.

25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;

26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώποις τὸτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνάτα ἐστι.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· Ἰδὼν, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολούθησάμεν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;

28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ.

29 Καὶ πᾶς ὃς ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγέρας, ἑνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἐκαιονταπλάσιονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει.

30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι.

D

Κεφ.

Κεφ. κ'. 20.

ΟΜΟΙΑ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν ἑρανῶν ἀνθρώπων οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτὶ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

2 Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ θηναρίῃ τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτὸς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

3 Καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἐσώτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργῆς.

4 Κακείνους εἶπεν· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ᾖ δίκαιος, δώσω ὑμῖν.

5 Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἑκτὴν καὶ ἑνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως.

6 Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἐσώτας ἀργῆς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί ὥδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί;

7 Λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι ἔδωκας ἡμᾶς ἐμισθώσασθαι. Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ᾖ δίκαιος, λήψετε.

8 Ὁφίας δὲ γενομένης, λέγει ὁ κύριος τῷ ἀμπελῶνι τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· Κάλεσον τὰς ἐργάτας, καὶ ἀπόδο' αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρχάμενοι ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἕως τῶν πρώτων.

9 Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ θηναρίον.

10 Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι, ἐνόμισαν ὅτι πλεονεκτήσουσιν· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ θηναρίον.

11 Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τὸ οἰκοδεσπότην,

12 λέγοντες· ὅτι ἔτοι οἱ ἐσχατοὶ μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσως ἡμῖν αὐτὸς ἐποίησας, τοῖς βαρύνουσι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα.

13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν· Ἐταῖρε, ἐκ ἀδικῶς σε· ἔχει θηναρίον συνεφώνησάς μοι;

14 Ἄρουν τὸ σόν, καὶ ὑπάγε· δέλω δὲ τέτρω τῷ ἐσχατῷ δύναι ὡς καὶ σοί.

15 Ἡ ἐκ ἐξέτι μοι ποιῆσαι ὁ δέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; εἰ ὁ ὀφθαλμός σου ποιητὴς ἐστίν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι;

16 Οὕτως εἶπον αὐτοὶ οἱ ἐσχατοὶ πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι, ἐσχατοὶ πολλοὶ γάρ εἰσι κλητεῖ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τὰς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·

18 Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ Γραμματεῦσι· καὶ κατακρινθῶσιν αὐτὸν θανάτῳ,

19 καὶ παραδώσονται αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι, καὶ μαστιγῶσαι, καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

20 Τότε

2B. Hawn. v. 2. Hian Chu

XX.

ῥῶτοι,
ἡψον-
ἰ ἀνὰ

γλυζον

τοι οἱ
ἴησαν,
ἴησας,
τῆς

, εἶπεν
ἀδικῶ
ἀνητάς

ὑπαγε·
τῷ δὲ

ποιῇ-
λοις; εἰ
ὅς ἐστιν,

ἰ ἔσχα-
τοι, ἔσ-
κλητεῖ,

ὁ Ἰησῆς
ἄβει τὰς
ἰδίαν ἐν

ομεν εἰς
τῷ ἀν-
τοῖς Ἀρ-
εῦσι· καὶ
ανάτω,
ἔσαν αὐ-
κπαῖξαι,
κυρῶσαι·
τήσεται.

20 Τότε

23. 2d. 0. 1. - here is an ellipse - but it shall be given to these words

26. 2d. 0. 1. - here is an ellipse - but it shall be given to these words
Servant. -

Cap. xx. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘ. 39

20 Τότε προσήλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνήσασα, καὶ αἰτεσά τι παρ' αὐτῆς.

21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις; λέγει αὐτῇ· Εἰπέ ἵνα καθίσωσιν ἔτσι οἱ δύο υἱοί μου, εἰς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἰς ἐξ ἐνωμύμων, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐκ οἶδά τις αἰτεῖσθε. δύνασθε πειεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; λέγεσιν αὐτῷ· Δυνάμεθα.

23 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριόν μου πείδε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἐνωμύμων μου, ἐκ ἔστιν ἐμὸν δεῖναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασαι ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου.

24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἠγανάκησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.

25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰς, εἶπεν· Οἶδά τις οἱ ἀρχοὺς τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

26 Οὐχ ἕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν διάκονος.

27 καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑ-

μῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δούλος.

28 Ὡς περὶ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δεῖναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰεριχῶ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς.

30 Καὶ ἰδὼς, δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν, λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε υἱὸς Δαβὶδ.

31 Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μείζον ἐκραζον, λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε υἱὸς Δαβὶδ.

32 Καὶ γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐφώτισεν αὐτὰς, καὶ εἶπε· Τί θέλεις ποιήσω ὑμῖν;

33 λέγεσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί.

34 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Κεφ. κα. 21.

ΚΑΙ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ἤλθον εἰς Βηθφαγὴν πρὸς τὸ ὄρεον τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς,

2 λέγων αὐτοῖς· Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν,

D 2

τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ὁ Ἰησοῦς.

εἰς αὐτῶν - Mat. 26. 8. 27. 40.

*into Jerusalem to show y. that
not to the Palace but to the*

23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40

26. 28. servant, 2 slave by the servant. -

μῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσειε υἱὸν δε-
δεμένον, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς·
λύσαντες ἀγάγέ μοι.

3 Καὶ ἰάν τις ὑμῶν εἴπη-
τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν
χρεῖαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποσε-
λεῖ αὐτῆς.

4 Τῆτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα
πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τῆ προ-
φήτης, λέγουσιν·

5 Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών·
Ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἐρχεται· σοὶ
παραύς, καὶ ἐπιβόηκός ἐστι ὁ υἱ-
ός σου, καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.

6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταί,
καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέ-
ταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν
πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐ-
τῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπε-
κάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.

8 Ὁ δὲ πλείους ὄχλος ἔ-
σρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν
τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἐκοπλον κλά-
δας ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐσρών-
νουν ἐν τῇ ὁδῷ.

9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγον-
τες καὶ οἱ ἀκολουθεῖντες, ἔκραζον,
λέγοντες· Ὡσαννά τῷ υἱῷ Δα-
βὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννά ἐν
τοῖς ὑψίστοις.

10 Καὶ εἰσιλθόντι αὐτῷ
εἰς Ἱερουσόλυμα, εἰσεῖδεν πᾶσα
ἡ πόλις, λέγουσα· Τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς;
11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὐ-
τός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ
ἐκ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσὶν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέθα-
λε πάντας τὰς πωλῆντας καὶ
ἀγοράσαντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὰς
τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέ-
εργρεψε, καὶ τὰς καθέδρας τῶν
πωλῆντων τὰς περὶ τράπεζας.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Γέ-
γραπται· Ὁ οἶκός μου, οἶκος
προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς
δὲ αὐτὸν ἐποίησατε σπήλαιον
λησῶν.

14 Καὶ προσήλθον αὐτῷ
τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτούς.

15 Ἰδούσας δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμά-
σια ἃ ἐποίησε, καὶ τὰς παῖδας
κράζουσας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγον-
τας· Ὡσαννά τῷ υἱῷ Δαβὶδ,
ἠγανάκησαν,

16 καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀ-
κούεις τί ἔτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ναί· ὑδὲ-
ποτε ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ γόμφου
νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρ-
τίσω αἶνον;

17 Καὶ καταλιπὼν αὐτούς,
ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βη-
θανίαν, καὶ ἠύλισθη ἐκεῖ.

18 Πρωίας δὲ ἐπανάγων
εἰς τὴν πόλιν, ἐπεΐνατε.

19 Καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν,
καὶ εὐρὴν ἐν αὐτῇ· εἰ μὴ
φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ·
Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται
εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη
παραχρῆμα ἡ συκὴ.

20 Καὶ ἰδούσας οἱ μαθηταί,
ἐθαυ-

7. οὐδὲν ἀπεπαύον, ὅτι ἐπεπορεύθη. ὁμοί.

7. ἐπικαθίστην πάντες αὐτοῦ - for εἷς ἐξ αὐτῶν - αὐτῶν 26. 8. 2. ἡ. 6. 1. 6. 1.

12. X^t at his kingly Entrance into Jerusalem, to shew y^t he
was a spiritual Kingdome, govt, not to the Palace but to the
Temple. -

xxi.

ἐξέτα-
ας καὶ
καὶ τὰς
καὶ τὰς
καὶ τὰς

Γέ.
οἱ καὶ
ὑμεῖς
ἡλαιοῦ

αὐτῶ
καὶ τὰς

καὶ τὰς
καὶ τὰς
καὶ τὰς
καὶ τὰς

Α.
Οὐδὲν
καὶ τὰς
καὶ τὰς

αὐτῶ
καὶ τὰς

καὶ τὰς

καὶ τὰς
καὶ τὰς
καὶ τὰς
καὶ τὰς

καὶ τὰς
καὶ τὰς

25. Whence has John authority —

32. of Sanitary. Campbell

35-1-2. Drove away with Moses. U.

ἐθαύμασαν, λέγοντες· Πῶς
παραχρήμα ἐξηράνθη ἡ συκὴ;

21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐὰν ἔχητε πίσιν, καὶ μὴ δια-
κριθῆτε, ἢ μόνον τὸ τῆς συκῆς
ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ τῷ ὅρει
τάτω εἴπητε· Ἀρθήτι, καὶ βλή-
θῃ εἰς τὴν θάλασσαν, γενή-
σεται.

22 Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰ-
τήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πι-
σεύοιτε, λήψετε.

23 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς
τὸ ἱερὸν, προσήλθον αὐτῷ δι-
δάσκοντι οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
Πρεσβύτεροι τῆς λαῖας, λέγοντες·
Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποι-
εῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξου-
σίαν ταύτην;

24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς
καὶ γὰρ λόγον ἑνα· ὃν ἐὰν εἴπητέ
μοι, καὶ γὰρ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

25 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου
πόθεν ἦν; ἐξ ὕδατος, ἢ ἐξ ἁν-
θρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο
παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες· Ἐὰν
εἴπωμεν, ἐξ ὕδατος· ἰρεῖ ἡμῖν,
Διατί ἔν ἐκ ἐπιστεύσατε αὐ-
τῷ;

26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ
ἀνθρώπων· φοβούμεθα τὸν ὄ-
χλον· πάντες γὰρ ἔχουσιν τὸν Ἰ-
ωάννην ὡς προφήτην.

27 Καὶ ἀποκριθεὶς τῷ Ἰη-
σοῦ, εἶπον· Οὐκ οἶδμεν. Ἐφη
αὐτοῖς καὶ αὐτός· Οὐδὲ ἐγὼ

λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦ-
τα ποιῶ.

28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἀν-
θρώπου· εἶχε τέκνα δύο, καὶ
προσελθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε·
Τέκνον, ὑπάγε, σήμερον ἐργάζε-
ται ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου.

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν·
Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μελαμελη-
θεὶς ἀπῆλθε.

30 Καὶ προσελθὼν τῷ δευ-
τέρῳ, εἶπεν ὡσαύτως· Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ κύριε.
καὶ ἐκ ἀπῆλθε.

31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε
τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; Λέγου-
σιν αὐτῷ· Ὁ πρῶτος. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρ-
ναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

32 Ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς
Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης,
καὶ ἐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ
τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευ-
σαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες ἢ
μελεμελήθητε ὕστερον, τὰ πιστεύ-
σαι αὐτῷ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀ-
κήσατε. Ἀνθρώπος τις ἦν οἰκο-
δοκτοῦς, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμ-
πελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ πε-
ριέθηκε, καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ λη-
νόν, καὶ ἀκοδόμησε πύργον, καὶ
ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀ-
πεδήμησεν.

34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς
τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τὰς δού-
λους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς·

D 3 λα-

misal by de lahou who, 20.16/

left out -

the words of St. John 22.42

of Jew, & Call of gentiles.

2 - γεμεῖς - This word some signify as a marriage
Feast, which continued 2 weeks or more: so it is in the
plural - That it means this here is evident from 24 - My
Bride &c - γεμεῖς γεμεῖς - The word used in the

λαβὲν τὰς καρπὰς αὐτῶν.

35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τὰς δάλῃς αὐτῶν, ὃν μὲν ἴδεραι, ὃν δὲ ἀπέκλειαν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.

36 Πάλιν ἀπέστειλε ἄλλας δάλῃς πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.

37 Ὑστεροὶ δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὰς τὸν υἱὸν αὐτῶν, λέγων· Ἐντραπήσουμαι τὸν υἱόν μου.

38 Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱόν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε, ἀποκλείωμεν αὐτόν, καὶ κατέσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

39 Καὶ λαβόντες αὐτόν, ἐξέβαλον ἐξω τῶ ἀμπελῶν, καὶ ἀπέκλειαν.

40 Ὅταν ἔν ἔλθῃ ὁ κύριος τῶ ἀμπελῶν, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις;

41 Λέγουσιν αὐτῷ· Κακὰς κακῶς ἀπολέσει αὐτὰς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδοῦναι ἄλλοις γεωργοῖς, οἱ τινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τὰς καρπὰς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομηταί, ὅτε ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θάυματόν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

43 Διὰ τῆτο λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τῶ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἰθὺς ποιεῖν τὰς καρπὰς αὐτῆς.

44 Καὶ ὁ πεισὼν ἐπὶ τὸν λίθον τῆτον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πείσῃ, λικμήσει αὐτόν.

45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτῶν, ἔβωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει·

46 καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τὰς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφῆτην αὐτὸν εἶχον.

Κεφ. κβ'. 22.

ΚΑΙ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων·

2 Ὁμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν ἑρατῶν ἀνθρώπων βασιλεῖ, ὅς τις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ,

3 καὶ ἀπέστειλε τὰς δάλῃς, αὐτὰ καλεῖσαι τὰς κεκλημένους εἰς τὰς γάμους· καὶ ἔκ ἤθελον ἔλθειν.

4 Πάλιν ἀπέστειλε ἄλλας δάλῃς, λέγων· Εἰπάτε τοῖς κεκλημένοις· Ἰδὲ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σίλικα τεθυμένα, καὶ πάντα ἑτοιμα· δεῦτε εἰς τὰς γάμους.

5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες, ἀπηλθον· ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ.

6 Οἱ δὲ λοιποὶ, κρατήσαντες τὰς δάλῃς αὐτῶν, ἔβρισαν, καὶ ἀπέκλειαν.

7 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς, ὠργίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τὰς φονεῖς ἐκείνας, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε.

§ Τότε

25. When has John authority

32. of San Atty. Campbell

35-1-2 - Drive away with Stone

xxi.
τὸν λί-
τι· ἐφ'
αὐτὸν.
ἰ' Ἀρ-
τας
αν ὅτι

αὐτὸν
τὸν ὁ-
ην αὐ-

Ἰησοῦς
οἷς ἐν

ία τῶν
ῖ, ὅς τις
ὑπὲρ,
δύλας,
ημένας
ἡθελον

ἄλλας
οἷς κε-
όν μὴ
κ' τὰ
ἐνία ἑ-
μας
απ-
αἶρον,
τῷ.
ἡσαν-
ρισαν,
εἰς α
τιλέως,
σεω-
τε τὴς
πώλις

Τότε

41- 6°. The chief Priests say he will miserably destroy who, Luke 20. 16)
said God for bid. λεγουν αὐτω. ὅ. ἂν ῥησιν -
V. 43 sh.^d follow this 41st all being the words of St. John 22, 42 & 43

43. a clear Prediction of rejection of Jews, & Call of Gentiles.

2- γεμεὺς- This word some signify is a marriage
Feast, which continued 2 week or more: so it is in the
plural - That it means this here is evident from V. 4- My
Bride &c - γεμεὺς - The word Nuptial

comes from nubo which signified to cover, because the idoman
was brought veiled, gen: 24. 66 - In Law she is called femme co-
vert. - *sign.*

12. ἰσχυρὸν - ὀψιπρόσθεν - ἀντικεινὸν γενεῶν πρὸς τὸ αἰῶνα, ὁ γὰρ
καὶ οὐκ ἀβλήσκει, ὡς οὐκ ἀβλήσκει -

14. There are many called: but few chosen - Somewhat different
from L.T. - adjectives - not participles. V. Campbell.

23. ἀνάσσειν in person: Signif. denotes, being raised from the
living to action, &c. &c. - I mean here only a future state,
or L. does not here prove a resurrection - yet in N.T.
this word very often means properly the resurrection. Camp:

8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· Ὁ μὲν γὰρ ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι ἔκ ἡσαν ἄξιοι.

9 Πορεύεσθε ἔν ἐπὶ τὰς δι-
εξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὗ-
ρητε, καλέσατε εἰς τὰς γάμους.

10 Καὶ ἐξεληύθης οἱ δούλοι
ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδούς, συνήγαγον
πάντας ὅσους εὗρον, πονηροὺς τε
καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γά-
μος ἀνακειμένων.

11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς
θεύσασθαι τὸς ἀνακειμένους,
εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον ἔκ ἐνδου-
μένον ἔνδυμα γάμου·

12 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐ-
ταίρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ
ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφι-
μώθη.

13 Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς
τοῖς διακόνοις· Διῆσαντες αὐτῷ
ποδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτόν,
καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος· τὸ
ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

14 Πολλοὶ γάρ εἰσι κλη-
τοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15 Τότε πορευθέντες οἱ Φα-
ρισαῖοι, συμβούλιον ἔλαβον ὅ-
πως αὐτὸν πασιδέουσιν ἐν
λόγῳ.

16 Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐ-
τῷ τὸς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ
τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντες· δι-
δάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς
εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀλη-
θείᾳ διδάσκεις, καὶ ἡ μέλει σοι
περὶ ἑδενός· ἡ γὰρ βλέπεις εἰς
τὸ πρόσωπον ἀνθρώπων.

17 Εἰπὲ ἔν ἡμῖν, τί σοι
δοκεῖ; ἔξεστι θῆναι κήνσον Καί-
σαρι, ἢ ὀ;

18 Γινῶς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε· Τί με
πειράζετε ὑποκριταί;

19 ἐπιδείξατέ μοι τὸ νό-
μισμα τὸ κήνσον· Οἱ δὲ προσ-
ήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.

20 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί-
νός ἐστιν εἰκὼν αὐτῆς καὶ ἡ ἐπιγρα-
φή;

21 Λέγουσιν αὐτῷ· Καί-
σαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς·
Ἀπόδοτε ἔν τὰ Καίσαρος,
Καίσαρι· καὶ τὰ τῷ Θεῷ, τῷ
Θεῷ.

22 Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύ-
μασαν· καὶ ἀφείλες αὐτόν, ἀπ-
ήλθον.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι,
οἱ λέγοντες, μὴ εἶναι ἀνάγκην·
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν,

24 λέγοντες· Διδάσκαλε,
Μωσὴς εἶπεν· Ἐάν τις ἀπο-
θάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμ-
βεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει
σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

25 Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπ-
τὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος, γα-
μήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων
σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

26 Ὀμοίως καὶ ὁ δεύτερος,
καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἐπτά.

27 Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέ-
θανε καὶ ἡ γυνή.

28 Ἐν

*Dr. Prius says Arg. that here
Habe - I am not I was*

*re than the Son of David U.
L. 315.*

*a situation of many of the
he lived with the Pharisee.*

*Our Lord did sometimes repeat
to different audiences used*

*the same words as far as the occasion agreed, this will help
us to reconcile seeming contradictions. Anachoritis V.
U. Gal. 25. 14 - (This is quite to the present purpose)*

28 Ἐν τῇ ἑν ἀναστάσει, τί-
 Ⓢ τῶν ἐπὶ αἵματι γυνή; πάν-
 τες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
 εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾷδε, μὴ
 εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν
 δύναμιν τῆ Θεοῦ.

30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει, ἔ-
 τε γαμήσιν, ἕτε ἐγκαμίζονται,
 ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τῆ Θεοῦ ἐν ἑ-
 ραυῇ εἰσι.

31 Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως
 τῶν νεκρῶν ἐκ ἀνέγνωτε τὸ ρη-
 θέν ὑμῖν ἐκ τῆ Θεοῦ, λέγοντι.

32 Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ
 Θεὸς Ἰακώβ; ἐκ ἔστιν ὁ Θεός,
 Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄ-
 χλοι, ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ δι-
 δαχῇ αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκού-
 σαντες ὅτι ἐφίμωσεν τὴν Σαδ-
 δακαίαν, συνέχθησαν ἐπὶ τὸ
 αὐτό.

35 καὶ ἐπερώτησεν εἰς ἐξ'
 αὐτῶν νομικός, πειράζων αὐ-
 τὸν καὶ λέγων·

36 Διδάσκαλε, ποία ἐν-
 τολή μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;

37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
 τῷ· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν
 Θεόν σε ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σε,
 καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σε, καὶ ἐν
 ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σε.

38 Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ με-
 γάλῃ ἐντολή.

39 Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ·
 Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
 σεαυτὸν.

40 Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν
 ἐντολαῖς ὅλη Ⓢ ὁ νόμος καὶ οἱ
 προφῆται κρέμονται.

41 Συνηθμέναν δὲ τῶν Φα-
 ρισαίων, ἐπερώτησεν αὐτὸς ὁ
 Ἰησοῦς, λέγων·

42 Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τῆ
 Χριστοῦ; τί Ⓢ υἱός ἐστι; Λέγου-
 σιν αὐτῷ, τῆ Δαβίδ.

43 Λέγει αὐτοῖς· Πῶς ἔν
 Δαβίδ ἐν πνεύματι Κύριον αὐ-
 τὸν καλεῖ; λέγων,

44 Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυ-
 ρίῳ μου· Κάθη ἐκ δεξιῶν μου,
 ἕως ἂν θῶ τὴν ἐκθρόνισιν σου ὑπο-
 πόδιον τῶν ποδῶν σου.

45 Εἰ ἔν Δαβίδ καλεῖ αὐ-
 τὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι;

46 Καὶ ἔδειξεν ἰδύνατο αὐ-
 τῷ ἀποκριθῆναι λόγον· ἡδὲ ἐ-
 τόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς
 ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐκ-
 ἐτι.

Κεφ. xvi. 23.

ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλη-
 σε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς
 μαθηταῖς αὐτοῦ,

2 λέγων· Ἐπὶ τῆς Μωσέως
 καθέδρας ἐκάθισαν οἱ Γραμμα-
 τεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

3 Πάντα ἔν ὅσα ἂν εἴπω-
 σιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποι-
 εῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
 μὴ ποιεῖτε· λέγει γὰρ, καὶ ἔ
 ποιῶσι.

4 Δεσμεύεισιν γὰρ Φαρισαῖοι ἐν-
 τολὰς καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτι-
 θέασιν ἐπὶ τὰς ἡμέρας τῶν ἀν-
 θρώπων· τῷ δὲ βασιλείῳ αὐ-
 τῶν

12. ἰφίμωσεν - φερέω - ἀνέγνω
 nam ora obligantur ne mori

14. There are many called: but few
 from L.T. - adjectives - not from

23. ἀνάσσειν - in prison: signif.
 living to action, & & - &

and L. does not here prove a resurrection - yet in N.T.
 this word very often means properly the resurrection, Camp:

32. V. in Campbell's refutation of Dr. Priestley's Arg. that here
†. supposes no Intermediate state - I am not I was

42. V. note on X^t p. 1.

46. X^t intimates that the X^t was more than the Son of David - V.
Campbell on κυριος - 2d. Phil. Disp. 315.

1. This Chapter contains a recapitulation of many of the
Words denounced by Christ when he dined with the Pharisee.
If we suppose (with some) that our Lord did sometimes repeat
what he had before spoken, & to different Audiences used
the same words as far as the Occasion agreed, this will help
us to reconcile seeming Contradictions. Anachorismus &c. -
V. Gal. 25. 14 - (This is not quite to the present purpose)

7- This looks in from claiming a superiority in wisdom & title to dictate — $\kappa\omicron\pi\iota\omicron\varsigma$ [a term of civility] is not mentioned.

8- $\pi\lambda\upsilon\tau\epsilon\varsigma$ & $\epsilon\upsilon\phi\epsilon\iota\varsigma$ & $\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\varsigma$ & $\epsilon\omicron\tau\epsilon$ — These words in many Mss. are put at the end of the gll. — They seem foreign to the purpose here & proper there; because the ^{of brotherhood} $\kappa\epsilon\iota\tau\epsilon\iota\varsigma$ consists in being children of the same Father, not scholars of the same Master — N.B. In place of $\kappa\alpha\theta\omicron\chi\eta\mu\iota\varsigma$ the Mss. read $\delta\epsilon\delta\omicron\kappa\epsilon\lambda\omicron\varsigma$ —

11- Some ^{versions} ~~read~~ read $\epsilon\delta\tau\omega$, which Pers. & Hieron. — Metals in Imperatorem futurum, Interpretamentum bene — Mill —

12- This ~~is wanting~~ & the 14 are transposed in many Mss. — This wanting in some, & not acknowledged by Jeron. & Origen — Vid. Mill. —

13- $\kappa\alpha\iota$ $\pi\epsilon\sigma\sigma\omicron\lambda\omicron\varsigma\iota$ — $\kappa\alpha\iota$ here seems to be brought from Mark 12. 40 — and like 20. 47 — who read with the verb, $\kappa\alpha\iota$ $\kappa\alpha\iota$

23. Further, Humanity, & Fidelity — (v. ch: 9. 13.)

24- διυλίζοντες - This version is the only one that carries this word
 as a false metaphor. - Some London & Ox. ~~read~~ Bibles read strain
 out a gnat, by what author? I know not. - It sh. be read strain
 off a word. - The Vulg. Lat. renders it well, exsolento, Bene illi
 proeclantur. It is dis-subsantiating it, if you were not a word.

Cap. xxiii. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘ. 45

τῶν ἐ δάλασι κινήσαι αὐτά.

5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
 ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς
 ἀνθρώποις. πλαιύνουσι δὲ τὰ
 φυλακῆρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύ-
 νουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματί-
 ων αὐτῶν.

6 Φιλῶσί τε τὴν πρωτοκλι-
 σίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς
 πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συνα-
 γαγαῖς,

7 καὶ τὰς ἀσπασμὲς ἐν
 ταῖς ἀφουαῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ
 τῶν ἀνθρώπων, 'Ραββί, 'Ραββί.

8 Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε
 'Ραββί· εἰς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν ὁ
 καθηγητής, ὁ Χριστός· πάντες
 δὲ ὑμεῖς, ἀδελφοί ἐστε.

9 Καὶ πατέρα μὴ καλέση-
 τε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἰς γὰρ
 ἐστὶν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς
 ἑρανοῖς.

10 Μηδὲ κληθῆτε καθηγη-
 ταί· εἰς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθη-
 γητής, ὁ Χριστός.

11 Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν, ἔ-
 σται ὑμῶν διάκονος.

12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν,
 ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπει-
 νώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν Γραμματεῖς
 καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
 κατεδάτε τὰς οἰκίας τῶν χη-
 ρῶν, καὶ προφάσσεσθε μακρὰ προσ-
 ευχόμενοι· διὰ τῆτο λήψετε
 περισσότερον κρίμα.

14 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς
 καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
 κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν ἑρα-

νῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων·
 ὑμεῖς γὰρ ἐκ εἰσέρχεσθε, ἐδὲ
 τὰς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελ-
 θεῖν.

15 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς
 καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
 περιάβετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν
 ξηρὰν, ποιῆσαι ἓνα προσήλυ-
 τὸν· καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε
 αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλοῦτερον
 ὑμῶν.

16 Οὐαὶ ὑμῖν ὀδηγοὶ τυ-
 φλοὶ, οἱ λίσσοντες, ὅς ἂν ὁμό-
 ση ἐν τῷ ναῷ, ἐδὲν ἐστὶν· ὅς δ'
 ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τῷ ναῷ,
 ὀφείλει.

17 Μωροὶ καὶ τυφλοὶ· τίς
 γὰρ μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσός, ἢ ὁ
 ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν;

18 Καὶ ὅς ἂν ὁμόση ἐν
 τῷ θυσιαστηρίῳ, ἐδὲν ἐστὶν· ὅς
 δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐ-
 πάνῳ αὐτοῦ, ὀφείλει.

19 Μωροὶ καὶ τυφλοὶ· τί γὰρ
 μείζων, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιασ-
 τήριον τὸ ἀγιάζον τὸ δῶρον;

20 Ὁ ἐν ὁμόσας ἐν τῷ θυ-
 σιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ
 ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνῳ αὐτοῦ·

21 καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ,
 ὁμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ κα-
 τοικῶντι αὐτόν·

22 καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ἑ-
 ρανῷ, ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τῷ
 Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνῳ
 αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς
 καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
 ἀποδεκαθῆτε τὸ ἐξόσμον, καὶ
 τὸ

sentences, as referring to each
 of these - *prophet* -
 in the future - *ye say ye w. not*
the prophets - yet ye, who say so,
ye fulfill, the word of the prophet.
 that this is to be connected
 with it, & ~~join~~ connect it with
 U. 33. - *THE YEENUNIS DIA*
in verse 35 -

committed before, ^{of this age} they had
 be with

7- This to shut in from claiming a superiority in wisdom & title to dictate — *καριος* 7

8- *πλὴν* δε υμεις *ἀδελφοι* *κοι*
put at the end of the 9th. — *Thy*
proper there; because the *καριος*
the same *καριος*, not scholars of
of καριος *καριος* *καριος* read *καριος*

11- Some *καριος* read *καριος* *καριος*
καριος *καριος* *καριος* *καριος*

12- This *καριος* *καριος* *καριος* *καριος*
— *καριος* *καριος* *καριος* *καριος*
καριος — *καριος* *καριος* —

13- *καριος* *καριος* — *καριος* *καριος*
καριος 12. 40 — *καριος* 20. 47 — *καριος*

23. *καριος*, *καριος*, *καριος*

τὸ αἶνον, καὶ τὸ κύμιον· καὶ ἀ-
φήκατε τὰ βαρύτερα τῶ νόμου,
τὴν κρίσιν, καὶ τὸν ἔλεον, καὶ τὴν
πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι,
καὶ κεῖνα μὴ ἀφίεναι.

24 Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ διυ-
λίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ
κάμηλον καταπίνοντες.

25 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτη-
ρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν
δὲ γέμνετε ἐξ ἀρπαγῆς καὶ
ἀκρασίας.

26 Φαρισαῖε τυφλὲ, καθά-
ρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ πο-
τηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα
γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν κα-
θαρόν.

27 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
παρομοιάζετε τάφοις κεκοσμη-
μένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαί-
νονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμ-
ουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀ-
καθαρσίας.

28 Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν
μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δι-
καιοί, ἔσωθεν δὲ μετὰ ἐς ὑπο-
κρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
οἰκοδομεῖτε τὰς τάφους τῶν
προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνη-
μεῖα τῶν δικαίων,

30 καὶ λέγετε· Εἰ ἦμεν ἐν
ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡ-
μῶν, ἐκ ἂν ἦμεν κοινῶν αὐ-
τῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφη-
τῶν.

31 Ὡς μαρτυρεῖτε ἑαυ-
τοῖς, ὅτι υἱοὶ ἐστέ τῶν φονευ-
σάντων τὰς προφῆτας,

32 καὶ ὑμεῖς πληρώσατε
τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.

33 Ὁφείετε, γεννήματα ἐχιδ-
νῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρι-
σεως τῆς γενένης;

34 Διὰ τοῦτο, ἰδὲ, ἐγὼ ἀ-
ποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφῆτας,
καὶ σοφῆς, καὶ γραμματεῖς· καὶ
ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυ-
ρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαρτυρώ-
σετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν,
καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πό-
λιν·

35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς
πάν αἷμα δίκαιον, ἐκχυρό-
μενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τῶ αἰ-
ματί· Ἀβὲλ τῷ δικαίῳ, ἕως
τῷ αἵματι· Ζαχαρίας υἱὸς Βα-
ραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μετὰ τοῦ
τῷ ναβὲ καὶ τῷ θυσιάζοντι.

36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει
ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν
ταύτην.

37 Ἰερουσαλὴμ, Ἰερουσα-
λὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τὰς προ-
φῆτας, καὶ λιθοβολῶσα τὰς ἀπ-
εσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσά-
κις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ
τέκνα σε, ὃν τρόπον ἐπισυναγα-
γεῖς τὰ νοσσία ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς
πτερυγίας, καὶ ἐκ ἠθελήσας;

38 Ἰδὲ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶ-
κος ὑμῶν ἐρημικός.

39 Λέγω γὰρ ὑμῖν· Οὐ
μὴ με ἴδῃς ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν
εἴπῃς· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν

36-1.2. Every species of fruit fly so committed before, ^{of this age} they had committed. I was chargeable with

3 - ~~עיר נחל~~ - This seemed very surprising to the Disci-
ples who with the rest of the Jews believed that the ~~entire~~
destruction of the Temple sh^d be the consummⁿ of the age.

12 - That the love of God is virtue righteousness is
plain from its being opposed to Iniquity - Clarke S. 5. U. 2.

15 - On holy ground - i. e. Environs of Jerusalem.
Not holy place, that means the Sanctuary

Desolating Abomination - Abom: which one has desolate
on The Roman Standards were Idols, Abomination, Images
which the Soldiers adored.

(οὐδὲν) - There probably the words, not of 4th - but every detail
of U. 2 of U. 2.

ὀνόματι Κυρίου.
Κεφ. κδ'. 24.
ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐ-
πορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ·
καὶ προσήλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπιδιδῆσαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς
τοῦ ἱεροῦ.

2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὃ μὴ ἀφελθὴν ὅ-
δε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς ὃ μὴ κα-
ταλυθῇσεται.

3 Καθήμενος δὲ αὐτὸς ἐπὶ
τοῦ ὄρους τῶν ἱερῶν, προσήλθον
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ καὶ ἰδὼν,
λέγοντες· Εἰπέ ἡμῖν, πότε ταῦ-
τα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς
σῆς παρουσίας, καὶ τῆς συνε-
λεύσεως τῶν αἰῶνων;

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε μή τις
ὑμᾶς πλανήσῃ.

5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου, λέγοντες·
Ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλὰς
πλανήσουσι.

6 Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πο-
λέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁ-
ράτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ πάν-
τα γενέσθαι· ἀλλ' ἔπω ἐστὶ τὸ
τέλος.

7 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος
ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βα-
σιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ
λοιμοὶ, καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους·

8 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ
ᾧδίνων.

9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς
εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενεῖσιν ὑ-

μᾶς· καὶ ἔσεσθεμισθήμενοι ὑπὸ
πάντων τῶν ἐθνῶν, διὰ τὸ ὀνο-
μά μου.

10 Καὶ τότε σκανδαλισθή-
σονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους πα-
ραδώσουσι καὶμισήσουσιν ἀλλή-
λους.

11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπρο-
φήται ἐγερθήσονται, καὶ πλανή-
σουσι πολλὰς.

12 Καὶ διὰ τὸ πλεθυνθῆ-
ναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ
ἀγάπη τῶν πολλῶν.

13 Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέ-
λος, ἔτι σωθήσεται.

14 Καὶ κηρυχθήσεται τῷ-
το τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας
ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένη, εἰς μαρ-
τύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ τό-
τε ἔξει τὸ τέλος.

15 Ὅταν ἂν ἴδῃτε τὸ βδέ-
λυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν
διὰ Δανιὴλ τὸν προφήτην, ἔστος
ἐν τόπῳ ἁγίῳ· (ὁ ἀναγινώσ-
κων νοεῖτω)

16 τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη·

17 ὁ ἐπὶ τῷ δώματι, μὴ
καταβαινέτω ἄραι τι ἐκ τῆς
οἰκίας αὐτοῦ·

18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ
ἐπιστρέψατω ὀπίσω ἄραι τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ.

19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχέσαις, καὶ ταῖς θηλαζέσαις
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ
γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶ-
νος, μηδὲ ἐν σαββάτῳ.

21 Ἔσται

26- Our Version with its judgment begins a new section at this
verse, which is opposed to what is said in v. 24 - all these things, the
destruction of the Jews shall happen presently, but of that Day of
Judgment knoweth no man - verily, verily.

21 Ἐσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἷα ἔγινεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου, ἕως τῆς νῦν, ἣ δ' ἔτι μὴ γένηται.

22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκείναι, ἔκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τῆς ἐκλεκτῆς, κολοβώθησονται αἱ ἡμέραι ἐκείναι.

23 Τότε ἰάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδὲ, ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε· μὴ πωτεύσῃτε.

24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ ὡσυστοι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τὴν ἐκλεκτὴν.

25 Ἰδὲ, προεῖρηκα ὑμῖν.

26 Ἐὰν ἔν τις εἴπωσιν ὑμῖν· Ἰδὲ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶ· μὴ ἐξέλθῃτε· ἰδὲ, ἐν τοῖς ταμείοις μὴ πωτεύσῃτε.

27 Ὡς περ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, ἔτσι· ἔσται καὶ ἡ παρουσία τῆς υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

28 Ὅπου γὰρ ἰάν ᾖ τὸ πνῆμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ αἰετοί.

29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη ἔδωσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πωτεύσονται ἀπὸ τοῦ ἕρως, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν ἑρῶν σαλευθήσονται.

30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ ἑρῶ· καὶ τότε κόψονται

πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὀφιοῦνται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ ἑρῶ, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

31 Καὶ ἀποστελεῖ τὴν ἀγγέλου αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυναγάξουσιν τὴν ἐκλεκτὴν αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ὧν κρῶν ἑρῶν ἕως ἁκρῶν αὐτῶν.

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συχῆς μεθέξει τὴν παραβολὴν· ὅταν ᾖ ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκεις ὅτι ἐγγύς τὸ θῆρ.

33 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδῃτε πάντα ταῦτα, γινώσκεις ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις.

34 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἔτι μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.

35 Ὁ ἑρῶς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου ἔτι μὴ παρέλθωσι.

36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας ἔδοξε οἰδεῖν, ἔδοξε οἱ ἀγγέλοις τῶν ἑρῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος.

37 Ὡς περ δὲ αἱ ἡμέραι τῆς Νῶε, ἔτσι· ἔσται καὶ ἡ παρουσία τῆς υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

38 Ὡς περ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τῆς κατακλυσμῆς τρώγοντες καὶ πόνοντες, γαμῶντες καὶ ἐκταμίζοντες, ἄχρι τῆς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν,

39 καὶ ἐκ ἐγνωσαν, ἕως

3 - εἰπε ημιν - This seemed
plus who with the rest of the
destruction of the Temple etc.

12 - That the love of God is
plain from its being offered

15 - On holy ground - i.e. In
not holy place, that means

Desolating Abomination - etc.
On the Roman Standards were
which the soldiers adored

[οὐδὲν] - There probably the words, not of 4th but Roman
v. 4th - but Roman
v. 4th - but Roman

ἡς γῆς, καὶ
 ἀνθρώπων
 φελοῦν τὴν
 ὡς καὶ δοξάσῃ

καὶ τὰς ἀ-
 σάλπιγγας
 ἐπισυνα-
 γαζόντων, ἀπ' ἀ-
 νων αὐτῶν.
 συχῆς μά-
 χης ὅταν ᾖ
 νηλαί ἀπα-
 κτάται, γι-
 νώσκουσιν.

οἱ μὲν, ὅταν
 γινώσκουσιν
 οὐραϊς.
 ὑμῖν, ὅ μὴ
 αὐτῇ, ἐν
 νηλαί.
 ἡ γῆ παρ-
 λόγοι μετὰ

ἡμέρας ἰσ-
 χυροῦς οἰσέ-
 ῃς ἀνθρώπων, οἱ

οἱ ἡμέραι
 καὶ ἡ πα-
 θρωπε.

ἐρ ἦσαν ἡ
 πρὸ τῆς κα-
 τὰς καὶ πῶς
 ἐκταμίζονται
 ἰσχυροῦς Νῶε

γινώσκουσιν, ὅ μὴ
 ἡ γῆ

26- Our Version with ill judgment begins a new section at this Verse, which is opposed to what is said in Q. 24 - all these things, the Destruction of the Jews shall happen presently, but of that Day & Day of Judgment knoweth no Man - Clarke, loc. cit.

43- I know this, in the Indian -

51- discarded. Perfidious

θεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἦεν
πανίας· ὅτως ἔσται καὶ ἡ παρ-
σία τῷ υἱῷ τῷ ἀνθρώπῳ.

40 Τότε δύο ἔσονται ἐκ τῶ
γρῶ· ὁ εἰς παραλαμβάνεται,
ὁ εἰς ἀφίεται.

41 Δύο ἀλήθευσαι ἐν τῷ
έλῳ· μία παραλαμβάνεται,
μία ἀφίεται.

42 Γρηγορεῖτε ὅτι, ὅτι ἐκ
θαλε ποία ὥρα ὁ κύριος ὑ-
ῶν ἔρχεται.

43 Εκκεῖνο δὲ γινώσκετε,
εἰ ἡδεῖ ὁ οἰκοδεσπότης,
ποία φυλακὴ ὁ κλέπτης ἔρχε-
ται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ ἐκ ἄν
ασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ.

44 Διὰ τῆτο καὶ ὑμεῖς γί-
νε ἐτοιμοὶ· ὅτι ἡ ὥρα ἐ-
κεῖτε ὁ υἱὸς τῷ ἀνθρώπῳ ἔρ-
χεται.

45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς
καὶ φρόνιμος, ὃν κατ-
ήσεν ὁ κύριος αὐτῷ ἐπὶ τῆς
εραπείας αὐτοῦ, τῷ δίδοναι
αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ;

46 Μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖ-
νος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτῷ
εῖπαι ποιῆσαι ὅτως.

47 Ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι
εἰ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐ-
τῷ καλῶς ἔσται αὐτόν.

48 Ἐάν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς
δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ· Χρονίζει ὁ κύριός μου
ἔλθῃν.

49 καὶ ἄρξῃται τύπτεν
αὐτὸν σιδηρῶς, ἐκτενέει δὲ καὶ πῶ-

νεν μετὰ τῶν μεθυόντων,

50 ἡξεῖ ὁ κύριος τῷ δό-
λῳ ἐκεῖνῳ ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐ προσ-
δοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ ἐ γινώσκει,

51 καὶ διχοτομήσει αὐ-
τόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ
τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσ-
ται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.

Κεφ. κέ. 25.

ΤΟΤΕ ὁμοιωθήσεται ἡ
βασιλεία τῶν ὀρανῶν
δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβῶ-
σαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν,
ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμ-
φίου.

2 Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν
φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί.

3 Αἵτινες μωραί λαβῶσαι
τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἐκ ἔ-
λαβον μετ' αὐτῶν ἔλαιον·

4 αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔ-
λαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν,
μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.

5 Χρονίζοντο δὲ τῷ νυμ-
φίῳ, ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ
ἐκάθευδον.

6 Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ
γένετο· Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ἔρχε-
ται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν
αὐτοῦ.

7 Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι
αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκός-
μησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν.

8 Αἱ δὲ μωραί ταῖς φρο-
νίμοις εἶπον· Δότε ἡμῖν ἐκ τῶ
ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες
ἡμῶν σβέννυνται.

9 Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρό-
νιμοι,

not enough, go & buy -

man is like one who -

Something, it is not said

22. Come & buy

20. lamp will as above.

26 - ποῦ εἰς - better interrogatively, how would it be

νιμοι, λίσσασθαι· μήποτε ἐκ ἀρ-
κίᾳς ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε
δὲ μάλλον πρὸς τὰς πωληνίας,
καὶ ἀγοράσατε ἐαυτοῖς.

10 Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν
ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος·
καὶ αἱ ἑτοιμοὶ εἰσῆλθον μετ'
αὐτοῦ εἰς τὰς γάμους, καὶ ἐ-
κλείσθη ἡ θύρα.

11 Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ
αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι·
Κύριε, κύριε, ἀνοίξον ἡμῖν.

12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐκ οἷδα ὑ-
μᾶς.

13 Γρηγορεῖτε ἔν, ὅτι ἐκ
οἴδατε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν
ῥαίαν, (ἐν ᾗ) ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεται.)

14 Ὡς περ γὰρ ἀνθρώπου
ἀποδημῶν ἐκάλεσε τὰς ἰδίους
δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς
τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

15 καὶ ὃ μὲν ἔδωκε πέντε
τάλαντα, ὃ δὲ δύο, ὃ δὲ ἓν·
ἐκάστη κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν·
καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως.

16 Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέν-
τε τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο
ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα
πέντε τάλαντα.

17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο,
ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο.

18 Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπ-
ελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπ-
έκρυψε τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ
αὐτοῦ.

19 Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν
ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων

ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν
λόγον.

20 Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ
πέντε τάλαντα λαβὼν, προσ-
νεύκεν ἄλλα πέντε τάλαντα
λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντα
μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα
πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐν
αὐτοῖς.

21 Ἐφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ· Εὖ, δούλε ἀγαθὲ κα-
τατίε· ἐπὶ ὀλίγα ἡς πιστός, ἐν
πολλῶν σε κατεστήσω· εἰσελθε
εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.

22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ
δύο τάλαντα λαβὼν, εἶπε· Κυ-
ριε, δύο τάλαντά μοι παρέδω-
κας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα
ἐκέρδησα ἐν αὐτοῖς.

23 Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ· Εὖ, δούλε ἀγαθὲ καὶ πισ-
τός· ἐπὶ ὀλίγα ἡς πιστός, ἐπὶ πολ-
λῶν σε κατεστήσω· εἰσελθε
εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.

24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ
ἓν τάλαντον εἰληφώς, εἶπε· Κυ-
ριε, ἔγνω σε ὅτι σκληρὸς ὁ
ἀνθρώπου, φοβούμενος ὅπως ἐκ-
σπείρας, καὶ συνάγων ὅθεν ἐδου-
λόμην σε, ἐκσπείρισάς·

25 καὶ φοβηθεὶς, ἀπέκρυ-
ψε τὸ τάλαντον σου ἐν τῇ
γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.

26 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος
αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὸς
εἶ καὶ ὀκνηρὸς, ἦδεις ὅτι δεῖ
ὅπως ἐκσπείρας, καὶ συνάγειν
θεν ἐδουλόμην σε·

27 ἔδει ἔν σε βαλεῖν τὸν
ἀργύριον

23- Verbois his, in the hand

51- discarded. Purfilovius

9 - All in one sent. - Lest - not enough, go & buy -

13. 1h - Now. - For the Songman is like one who -
V. 14. begins a new Paragraph - Something, (it is not said
what is compared to a man etc. - *Clause at End*
of 13 wanting in many mss - *Go. Campbell* as above.

26 - *nd eis* - better interrogatively, *inward* should be

36- E.T. visited: afflicted - visited to relieve

Cap.

ἀργύρι
κὶ ἐλθε
τὸ ἐμὸν
28

τάλαντ
δέκα τ

29
θήσειαι
ἀπὸ δὲ
ἔχει, ἀ

30
ἐκβάλλ
ἐξώτερ
μὸς κ

31
ἀνθρώπ
πάντες
αὐτῶ,
θύξας α

32
προσθεν
κὶ ἀφ
λων, ὡ
τὰ πρ

33
θαλα
ἐρίφια

34
τοῖς ἐκ
εὐλογη
κληρόνο
μένον ὁ
αἰολῆς

35
καὶ ἐμο
ἐποίησα
συνηγά

36
με' ἡδ

1,2 - These two verses had better have been joined to the former Chap.
 2 - A colon after γινεται because it is not to be understood in the
 and members of the sentence. This not, we know that the Son of 82

Cap. xxv. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘ. 51

ἀργυρίον με τοῖς τραπεζίταις·
 καὶ ἔλθων ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν
 τὸ ἐμὸν σὺν τούτῳ.

28 Ἀραγε ἔν ἀπ' αὐτῆς τὸ
 τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ
 δέκα τάλαντα.

29 Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δο-
 θήσεται, καὶ περισσευθήσεται·
 ἀπὸ δὲ τῆς μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ
 ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

30 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δόλον
 ἐκβάλλει εἰς τὸ σκότος· τὸ
 ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ καὶ ἀρθ-
 μὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ
 ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς, καὶ
 πάντες οἱ ἄγιοι ἄγγελοι μετ'
 αὐτῆς, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου
 δόξης αὐτῆς,

32 καὶ συναχθήσεται ἔμ-
 προδεν αὐτῆς πάντα τὰ ἔθνη·
 καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸς ἀπ' ἀλλή-
 λων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει
 τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων·

33 καὶ ἑθήσει τὰ μὲν πρό-
 βατα ἐκ δεξιῶν αὐτῆς, τὰ δὲ
 ἐρίφια ἐξ ἐναντίων.

34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς
 τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτῆς· Δεῦτε οἱ
 εὐλογημένοι τῆς πατρὸς μου,
 κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασ-
 μένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ κα-
 τὰς ἀποκαταστάσεως.

35 Ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώ-
 κατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ
 ἐπότισά με· ξένος ἦμην, καὶ
 συνεγάγιστέ με·

36 γυμνὸς, καὶ περιεβάλετέ
 με· ἡδύνησα, καὶ ἐπισκέψασθε

δέ με· ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ
 ἤλθετε πρὸς με.

37 Τότε ἀποκριθήσονται αὐ-
 τῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες· Κύριε,
 πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, καὶ
 ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ
 ἐπότισαμεν;

38 πότε δὲ σε εἶδομεν ξέ-
 νον, καὶ συνεγάγομεν; ἢ γυ-
 μνόν, καὶ περιεβάλομεν;

39 πότε δὲ σε εἶδομεν ἀσ-
 θενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν
 πρὸς σε;

40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασι-
 λεὺς, ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω
 ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποίησατε ἐν
 ταύταις τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐ-
 λαχίστων, ἐμοὶ ἐποίησατε.

41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἐν-
 ἀνυμνῶν· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμῶν
 οἱ κατήραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ
 αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ
 διαβόλῳ καὶ τοῖς ἄγγελοις αὐ-
 τοῦ.

42 ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐμ-
 ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα,
 καὶ ἐκ ἐπότισά με·

43 ξένος ἦμην, καὶ ἐ συν-
 ηγάγιστέ με· γυμνός, καὶ ἐ πε-
 ριεβάλιστέ με· ἀδελφεὲς καὶ ἐν
 φυλακῇ, καὶ ἐκ ἐπισκέψασθέ
 με.

44 Τότε ἀποκριθήσονται αὐ-
 τῷ καὶ αὐτοὶ, λέγοντες· Κύριε,
 πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ
 διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ
 ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἐ δι-
 ηκονήσαμεν σοι;

45 Τότε ἀποκριθήσονται αὐ-
 τοῖς,

of Day.

sublime of the
 - V. 100. In the
 2.

He, he was betrayed.
 al, & deliver.

τοῖς, λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐκ ποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἑλαχίστων, ἐδὲ ἐμοὶ ποιήσατε.

46 Καὶ ἀπελεύσονται ἔτοιμοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Κεφ. κς'. 26.

ΚΑΙ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλει σεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τὰς λέγων τέρας, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτῶ·

2 Οἶδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεσθαι, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδιδόσθαι εἰς τὸ θανατωθῆναι.

3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῷ λαῷ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τῷ λεγόμενῳ Καϊάφα·

4 καὶ συνεβλήσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρεμάσωσι θάνατον, καὶ ἀποκλείωσιν.

5 Ἐλεγον δὲ, Μὴ ἐν τῇ ἰορῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 Τῷ δὲ Ἰησοῦ γινομένῳ ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεγομένου,

7 προσήλθον αὐτῷ γυνὴ ἀλωδάστρον μέγε ἔχουσα βαρυλίμην, καὶ κατέκειρεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένη.

8 Ἰδοὺντες δὲ αἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠγανάκησαν, λέγουσιν· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;

9 Ἡδύνατο γὰρ τούτο τὸ μέγε τραβῆναι πολλῶν, καὶ δοθῆναι πτωχοῖς.

10 Γινῶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί κόπης παρέχετε τῇ γυναικί; ἔξον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

11 Πάντοτε γὰρ τὰς πτωχὰς ἔχετε μετ' ἐαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

12 Βαλῶσα γὰρ αὕτη τὸ μέγε τούτο ἐπὶ τῷ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνλαφιάσαι με ποιήσεν.

13 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τούτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14 Τότε παρευθεῖς εἰς τὴν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τὰς ἀρχιερεῖς,

15 εἶπε· Τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ γὰρ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔφησαν αὐτῷ τρεῖς ἀκοῖαι ἀργύρια.

16 Καὶ ἀπὸ τότε ἔζητηεν ευκαιρίαν ἵνα αὐτόν παραδώ.

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἁβύμων προσήλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ· Πῶς θέλεις ἐτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;

18 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάνειτε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖτα, καὶ εἴπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρὸς με ἵγνός ἐστι, πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου.

19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

36- E. T. vinted: effuhtu

5-

16-

1,2 - These two Verses had better have been joined to the former Chapt.
2 - A Colon after YIVETAC because ON is not to be understood in the
second Member of the Sentence, It is not, we know that the Son of 82

5 - During the Festival - nothing of Day.

For a short sketch of the substance of the
Character of Rudat - V. 100. To know
See Hist. V. 1. 22.

16 - deliver him up. - When sold, he was betrayed.
After the Bargain, we sign, Seal, & deliver. ¹⁰⁰

24. - goeth - 727 - moritur - U. Gen: 15. 2.

U. 26. - on the bread which is broken for the many

26. The Loaf - Probably one Loaf prepared - ^{In} 110:17 Allusion
to this custom. Because there is one Loaf, or, the many
are one body: for we all partake of the one Loaf - amplified

29 - Product - not Fruit. - not καρπός - that is - grape.

30 - This Hymn consisted of six Eucharistical Psalms be-
ginning with the 113. & concluded with the 118th.

perhaps the Hymn. ^{from} (114) - following. last ball -

32 - Hyperbole - the bread - is broken - for the many

Ca

Ἰησὺ

χα.

2

ἀνέκε

2

εἶπεν

εἰς ἐξ

2

ἡρξα

τῶν

2

ὁ εἰ

τρῶδ

παρα

24

ἰπᾶν

αὐτῶ

κείνω

παρα

τῶν

ἐκείνῃ

26

ὁ πα

τι ἐγ

αὐτῶ

26

λαβῶν

εὐλογ

τοῖς

εἶτε,

μά με

27

μιον,

αὐτοῖς

πάντες

28

με, τ

τὸ π

εἰς ἅφ

29

Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πιά-
χα.

20 Ὁψίας δὲ γενομένης,
ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα.

21 Καὶ ἐδιόνων αὐτῶν,
εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22 Καὶ λυπημένοι σφόδρα,
ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐ-
τῶν· Μήτις ἐγώ εἰμι, Κύριε;

23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν·
Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ
τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, ὅτός με
παραδώσει.

24 Ὁ μὲν υἱὸς τῷ ἀνθρώπῳ
ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ
αὐτοῦ· καὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐ-
κείνῳ, δι' ὃ ὁ υἱὸς τῷ ἀνθρώπῳ
παραδίδεται· καλὸν ἦν αὐ-
τῷ, εἰ ἢ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπῳ
ἐκεῖνῳ.

25 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας,
ὁ παραδίδας αὐτόν, εἶπε· Μή-
τις ἐγώ εἰμι, Ῥαββί; Λέγει
αὐτῷ· Σὺ εἶπας.

26 Ἐδιόνων δὲ αὐτῶν,
λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ
εὐλογήσας, ἔκλασε, καὶ ἐδίδοκε
τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε· Λά-
βετε, φάγετε· τούτο ἐστὶ τὸ σῶ-
μά μου.

27 Καὶ λαβὼν τὸ ποτή-
ριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν
αὐτοῖς, λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ,
πάντες·

28 Τούτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά
μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης,
τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον
εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

29 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς

μὴ πῶς ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τῷ
γεννήματι· τῆς ἀμπέλου, ἕως
τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ
πίνῃ μετ' ὑμῶν καὶ πινόν ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου.

30 Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξήλ-
θον εἰς τὸ ὄρεμα τῶν ἐλαιῶν.

31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδα-
λισθεῖσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ
ταύτῃ· γέγραπται γάρ· Πα-
τάξω τὸν ποιμένα, καὶ δια-
σκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς
ποιμνῆς.

32 Μετὰ δὲ τὸ ἐγεθῆναί
με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γα-
λιλαίαν.

33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέ-
τρος, εἶπεν αὐτῷ· Εἰ καὶ πάντες
σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ, ἐ-
γὼ ὑδέποτε σκανδαλισθήσο-
μαι.

34 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ
τῇ νυκτὶ, πρὶν ἀλέκτορα φω-
νῆσαι, τρεῖς ἀπαρνήσῃ με.

35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Καὶν δέ με σὺν σοὶ ἀποθα-
νῆν, ἢ μὴ σε ἀπαρνήσομαι.
Ὁμοίως καὶ πάντες αἱ μαθηταὶ
εἶπον.

36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐ-
τῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγό-
μενον Γεθσημανῆ· καὶ λέγει τοῖς
μαθηταῖς· Καθίσατε αὐτῷ, ἵ-
ως ὃ ἀπελθὼν προσεύξομαι
ἐκεῖ.

37 Καὶ παραλαβὼν τὸν
Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβε-
δαίου,

*Not interrogatively - Do you
as some may have it, which
saves - Arise, sit us go. - say:
that, & the sentence read in:
the 87 - for now is no time for*

δαίς, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀ-
δημονεῖν.

38 Τότε λέγει αὐτοῖς· Πε-
ρίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ὡς
θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρη-
γορεῖτε μετ' ἐμοῦ.

39 Καὶ προσελθὼν μικρὸν,
ἔπαισεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν,
προσευχόμενος, καὶ λέγων· Πά-
τερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελ-
θέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τού-
το· ὅτι οὐκ ἔχω ὡς ἐγὼ θέλω,
ἀλλ' ὡς σύ.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τὴν
μαθητῶν, καὶ εὐρίσκει αὐτὸν
καθεύδοντα, καὶ λέγει τῷ Πέ-
τρῳ· Οὕτως ἐκ ισχύσατε μίαν
ῥαβδον γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ;

41 Γρηγορεῖτε, καὶ προσ-
εύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς
πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρό-
θυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελ-
θὼν προσκύνῃ, λέγων· Πά-
τερ μου, εἰ ἔστι δυνατόν, τούτο τὸ
ποτήριον παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ,
ἐὰν μὴ αὐτὸ πίνω, γενήσεται τὸ
θέλημά σου.

43 Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει αὐ-
τὸν πάλιν καθεύδοντα· ἦσαν
γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβα-
ρημένοι.

44 Καὶ ἀφίς αὐτὸν, ἀπ-
ελθὼν πάλιν, προσκύνῃ ἐκ
τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τὴν
μαθητῶν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Καθεύδετε τὸ λοιπόν, καὶ ἀνα-
παύεσθε· ἰδὼν, ἡγίκει ἡ ὥρα,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδί-

δοῦναι εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν.

46 Ἐγείρεσθε, ἀΐωμεν· ἰδὼν,
ἡγίκει ὁ παραδιδῶν με.

47 Καὶ ἔτι αὐτῶν λαλῶντος,
ἰδὼν, ἰδὼν εἰς τῶν δώδεκα ἡλ-
θι, καὶ μετ' αὐτῶν ὄχλος πολλὸς
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ
τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων
τῶν λαῶν.

48 Ὁ δὲ παραδιδῶν αὐτόν,
ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων·
Ὅς ἂν φιλήσῃ, αὐτός ἐστι· κρα-
τήσατε αὐτόν.

49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν
τῷ Ἰησοῦ, εἶπε· Καίρει, ῥαββί.
Καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἐταῖρε, ἐφ' ᾧ παρῆν;
Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον
τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἐκράτησαν αὐτόν.

51 Καὶ ἰδὼν, εἰς τῶν μετὰ
Ἰησοῦ, ἐκλείνας τὴν χεῖρα, ἀπ-
έσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ·
καὶ παλάσας τὸν δεξιὸν τῶν ἀρχι-
ερέων, ἀφείλεν αὐτῷ τὸ ὠτίον.

52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀποφρέψόν σου τὴν μά-
χαιραν· εἰς τὸν τύπον αὐτῆς·
πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαι-
ραν, ἐν μάχαιρᾷ ἀπολήναι.

53 Ἡ δοκεῖς ὅτι ἐ δύναμαι
ἄρτι παρακαλεῖσθαι τὸν πατέρα
μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους
ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;

54 Πῶς ἔν πληρωθῶσιν αἱ
γραφαί, ὅτι ἔτω δεῖ γενέσθαι;

55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν
ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ
λαγῆν

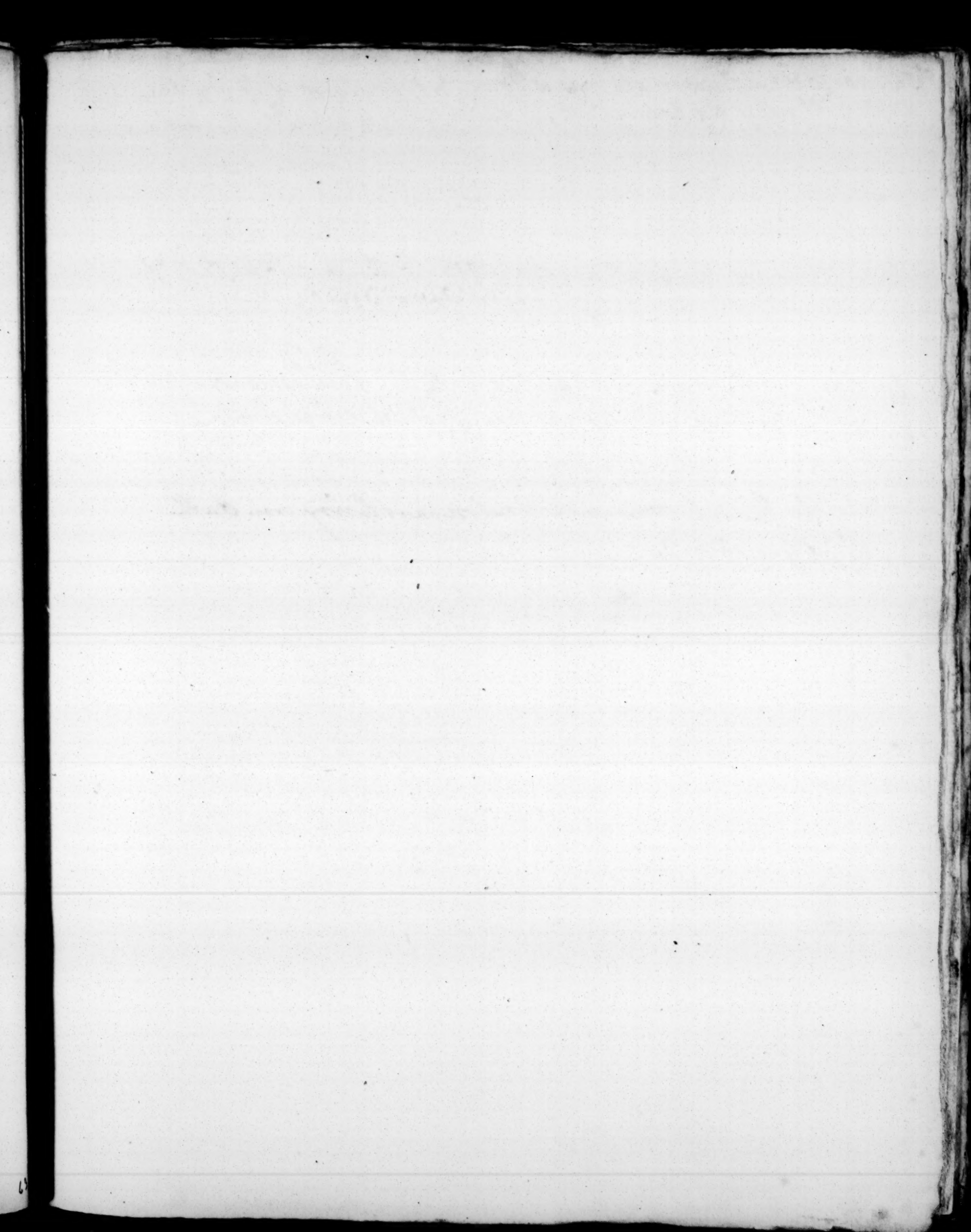
24. - goeth - 727 - morit

26. The Loaf - Probably one to
to this custom. Bless
are on body: power all present
29. Product - not Fruit. - 91
30 - This Hymn consisted of
beginning with the 113. &c.
Perhaps the Hymn. (114)

32. - 114 - 114 - 114

39. D. Cameron in Lou.

45- $\mu\epsilon\theta\epsilon\upsilon\delta\alpha\tau\epsilon$ & Perhaps better interrogatively - Do you
sleep on still, & take your rest, as some may have it, which
sense is secured by what follows - Arise, let us go. - $\epsilon\gamma\gamma\epsilon$
or $\delta\omicron\lambda\upsilon\sigma\tau\omicron\upsilon$ may be rendered hereafter, & the sentence read in-
peratively - Sleep hereafter, & take & - for now is no time for
sleeping: arise go - $\epsilon\gamma\gamma\epsilon$

56-70050 & 2 - Under all this is done, & then these will be the words of St not of the Evangelist. See Luke 12.53. Clarke's Prop. Long.

60 - Remove the first $\alpha\lambda\lambda\omicron\upsilon\alpha\lambda\lambda\omicron\upsilon\sigma\omicron\upsilon\varsigma$ to 2.59. - Beng. has a period improperly before $\alpha\lambda\lambda\omicron\upsilon\alpha\lambda\lambda\omicron\upsilon\sigma\omicron\upsilon\varsigma$ —

62-71 - is perhaps put for $\delta\epsilon\iota\chi\tau\omicron\iota$ & the sentence be rendered, & why do these witness against thee if it were not true

63 - The Jewish manner of administering an oath.
V. 70 Gen. 24.3.

C
λη
κ
ημ
διδ
exp
ina
πε
τα
In
φαι
γχα
συ
αυ
αυλ
ελδ
ιπ
5
πε
δον
καδ
δαν
6
λιν
θελω
προ
ξ
6
αμα
Θει
δου
6
ρε
κριν
ευσιν
63
Kai
ειπεν

λησὴν ἐξήλθει μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ'
ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμενον
διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἔκ
ἐκράλησάτέ με.

56 Τὸτο δὲ ὅλον γέγονεν,
ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν
προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ
πάντες, ἀφέντες αὐτόν, ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ κραλήσαντες τὸν
Ἰησοῦν, ἀπήγαγον πρὸς Καϊά-
φαν τὸν ἀρχιερεῖα, ὅπως οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
συνήχθησαν.

58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει
αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς
αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰς-
ελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν
ὑποφύλων, ἰδεῖν τὸ τέλος.

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον
ὅλον ἐζητεῖν ψευδομαρτυρίαν
κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν
θανάτωσιν.

60 καὶ ἔχ' εὖρον. καὶ πολ-
λὴν ψευδομαρτυρίαν προσελ-
θόντων, ἔχ' εὖρον. ὕστερον δὲ
προσελθόντες δύο ψευδομάρτυ-
ρες,

61 εἶπον· Οὗτος ἔφη· Δύν-
αμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκο-
δομησάμεν αὐτόν.

62 Καὶ ἀναγὰς ὁ ἀρχιε-
ρεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀπο-
κρίνη; τί ἔτοί σε καταμαρτυ-
ρῶσιν;

63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰσιώπα.
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς,
εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κατὰ

τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος, ἵνα ἡμῖν εἴ-
πῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ.

64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν,
ἀπ' ἄρτι ὁψέομαι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν
τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς δι-
ἔρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέ-
γων· Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί
ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων;
Ἴδε, νῦν ἠέκουσε τὴν βλασφη-
μίαν αὐτοῦ.

66 Τὶ ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ
ἀποκριθεὶς, εἶπον· Ἐνοχ^{ος}
θανάτου ἐστίν.

67 Τότε ἐπέπυσαν εἰς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφι-
σαν αὐτόν· οἱ δὲ ἐρράπισαν,

68 λέγοντες· Προφήτευσον
ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστὶν ὁ παίσις
σε;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθη-
το ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσήλθεν
αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα·
Καὶ σὺ ᾔσῃ μετὰ Ἰησοῦ τοῦ
Γαλιλαίου.

70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσ-
θεν πάντων, λέγων· Οὐκ οἶδα
τί λέγεις.

71 Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς
τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη,
καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· Καὶ ἔστ^{ος}
ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

72 Καὶ πάλιν ἠρνήσατο
μετ' ὅρων· Ὅτι ἔκ οἶδα τὸν
ἄνθρωπον.

73 Μετὰ

generally do not

a You are, do frequent

*John 18.34. The expression
same sense as denoing the same.*

56- τουτο κτ - Remove all this is
words of it not of the Evangelist. See

60- Remove the first κτ οον
period improperly by

62- π - is perhaps put for
το, why do these witness agt.

63- The Jewish manner of
V. 7. 3. 3.

56

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xxviii.

73 Μετὰ μικρὸν δὲ προσελ-
θόντες οἱ ἐξώτες, εἶπον τῷ Πέ-
τρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν
εἶ; καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν
σε ποιεῖ.

74 Τότε ἤρξατο καταναθε-
μαλίζειν, καὶ ὀμνῆσαι· Ὅτι ἐκ
οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθὺς
ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

75 Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος·
τὴν ῥῆματι· τῷ Ἰησοῦ, εἰρηκό-
τῳ αὐτῷ Ὅτι πρὶν ἀλέκλω-
ρα φωνῆσαι, τρεῖς ἀπαρτήση-
μι. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυ-
σε πικρῶς.

Κεφ. κζ. 27.

ΠΡΩΙΑΣ δὲ γενομένης,
συμβῆλινον ἔλαβον πάν-
τες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι τῆ λαῶ κατὰ τὴν Ἰη-
σοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν.

2 Καὶ θύσαντες αὐτόν, ἀπ-
ήγαγον, καὶ παρέδωκαν αὐτὸν
Πολίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ πα-
ραδίδως αὐτόν, ὅτι κατεκρίθη,
μεταμεληθεὶς, ἀπέσπρεψε τὰ
τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχι-
ερεῦσι καὶ ταῖς πρεσβυτέροις,

4 λέγων· Ἠμαρτίον, πα-
ραδὼς αἷμα ἀθῶον. Οἱ δὲ εἶ-
πον· Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὀφεί.

5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν
τῷ ναῷ, ἀπεχάρησε· καὶ ἀπελ-
θὼν, ἀπήγαγον.

6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόν-
τες τὰ ἀργύρια, εἶπον· Οὐκ
ἔξεσι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορ-
βανῶν ἐπὶ τιμῇ αἱματός ἐστι.

7 Συμβῆλινον δὲ λαβόντες,
ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν
τῶν κεραμείων, εἰς ταφὴν τοῖς
ξένοις.

8 Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖ-
νος, ἀγρὸς αἱματός, ἕως τῆς
σήμερον.

9 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν
διὰ Ἰερεμίου τῶ προφήτου, λέ-
γοντος· Καὶ ἔλαβον τὰ τριά-
κοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τῆ
τέλειμμένης, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ
νῦν Ἰσραὴλ.

10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς
τὸν ἀγρὸν τῶν κεραμείων, καθά
συνέταξέ μοι Κύριος.

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπρο-
σθεν τῶ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτη-
σεν αὐτόν ὁ ἡγεμὼν, λέγων·
Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαί-
ων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
Σὺ λέγεις.

12 Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσ-
θαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων
καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἔδεν ἀπι-
κρίνατο.

13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πι-
λάτος· Οὐκ ἀκούεις πόσα σοι
καταμαρτυροῦσι;

14 Καὶ ἐκ ἀπεκρίθη αὐ-
τῷ πρὸς ἑδὲ ἐν ῥῆματι· ὥστε
θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

15 Κατὰ δὲ ἰορὴν εἰάθει
ὁ ἡγεμὼν ἀπαλίσαι ἑκεῖ τῷ ὄχ-
λῳ δέσμιον, ὃν ᾔθελον.

16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον
ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν.

17 Συνήμεινον ἔν αὐτῶν,
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τίνα
θελεῖτε

6- the sacred Treasury

9- I look - Person more generally defined.

11- Thou art the King of the Jews - & Thou art so, so frequent
in our Courts of Judicature. Campbell.

11- O' DEY 15- Read interrogatively, as John 18.34. - The Expression
may be understood elsewhere in the same sense as denoting
proud or Indifference. 27. 64. - You say so. -

26 - innocent - i.e. of the charge. 178 - not guilty

29 - κκ ανθων - *Malidictio in spinis copit* - Gen: 3.10. in *Spri*:
mis dicit. Grot:

33 - λεγομενος is probably owing to λεγομενον just before,
his wentering in Cantab? Rev: 1. Vulg: & Corp: Versions -

Cap

δέλε

ραβ

νον Χρ

18

νον πα

19

τῶ β

αὐτὸν

Μηδ

πολλ

καὶ οἱ

20

πρεσ

λας,

ραβ

σωσιν

21

εἶπεν

τῶν

δὲ εἶπ

22

τί εἰ

γόμε

τῶ πα

23

γὰρ

περι

στα

24

ὅτι

λον

ὑδωρ

αὐτὸν

δωός

δικαί

25

λαὸς

ἐφ

ἡμῶν

Θέλει ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;

18 ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνου παρέδωκαν αὐτόν.

19 Καθημένοι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τῷ βήματι, ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Μηδὲν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον καὶ ὄναρ δι' αὐτόν.

20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τὸς ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.

21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν, εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλει ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν.

22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τί ἔν ποιήσω Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ πάντες· Σταυρωθήτω.

23 Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπεν· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες· Σταυρωθήτω.

24 Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεσθαι, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας· ἀπεναντι τῷ ὄχλῳ, λέγων· Ἀδὴός εἰμι ἀπὸ τῆς αἵματι· τῷ δικαίῳ τέτυκ· ὑμεῖς ὀφείδετε.

25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαός, εἶπε· Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

26 Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας, παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

27 Τότε οἱ στρατιῶται τῷ ἡγεμόνῳ, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνέγαγον ἐπ' αὐτόν ὅλην τὴν σπεῖραν.

28 Καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα ποικίλην.

29 Καὶ πλέξαντες γέφυραν ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. καὶ γονυπιήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

30 Καὶ ἱμπλίσαντες εἰς αὐτόν ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ γὰρ αὐτόν εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

32 Ἐξερχόμενοι δὲ, εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τῆτον ἡγάγευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὃς ἐστὶ λεγόμενος κρανίον τόπος,

34 ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος· μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος, οὐκ ἤθελε πιεῖν.

35 Σταυρώσαντες δὲ αὐτόν,

Question, Cannot he save himf.

mitted after this word, viz being

proof of volition. — in Lucis
L. Campbell

rose at his death, & the third
& went into the city — make
& the graves were opened at
resurrection. Thus he be-
came first — Grotius — Conf.

26 - inount - i.e. of the

29 - κκ ανθων - Malidilio in
mis dicit. Grot.

33 - λεγομενος is probably
his went in Cantab.

58 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xxvii.

τὸν, διμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτῶ, βέλοισι κλήρον· ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ προ-
φήτου· Διμερίσαντο τὰ ἱμά-
τια μὴ ἐαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν
ἱματισμὸν μὴ ἔβαλον κλήρον.

36 Καὶ καθήμενοι ἐτήρην αὐτὸν ἐκεῖ.

37 Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

38 Τότε σταυρῆσαι σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἰς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἰς ἐκ εὐωνύμων.

39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐδασφύμενοι αὐτόν, κινῶντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,

40 καὶ λέγοντες· Ὁ κατὰ-
λύων τὸν ναόν, καὶ ἐν τρισὶν ἡ-
μέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σε-
αυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κα-
τάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

41 Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄρ-
χιερεῖς, ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν
γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων
ἔλεγον·

42 Ἄλλης ἔσωσεν, ἑαυτὸν
ὃ δύναιτο σῶσαι· εἰ βασιλεὺς
Ἰσραὴλ εἶ, κατὰδάτω νῦν ἀπὸ
τοῦ σταυροῦ, καὶ πικεύσομεν
αὐτόν·

43 τίποθεν ἐπὶ τὸν Θεόν·
ῥυσάτω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει
αὐτόν· εἶπε γάρ· Ὅτι Θεὸς
εἰμι υἱός.

44 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταί,
οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ, ᾠεῖδι-
ζοι αὐτόν.

45 Ἀπὸ δὲ ἑκλῆς ὥρας
σκοτεινένη ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν
γῆν, ἕως ὥρας ἑνάτης.

46 Περὶ δὲ τὴν ἑνάτην ὥ-
ραν ἀνέδοξεν ὁ Ἰησοῦς φωνὴν
μεγάλην, λέγων· Ἥλι, Ἥλι,
λαμὰ σαβαχθαὶ; τὰτ' ἐστὶ,
Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνατί με ἐγ-
κατέλιπες;

47 Τινες δὲ τῶν ἐκεῖ ἐνώ-
των ἀκούσαντες, ἔλεγον· Ὅτι
Ἥλιαν φωνεῖ ὁ Θεός.

48 Καὶ εὐθέως δραμὼν εἰς
ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον,
πλησθεὶς τε ὄξους, καὶ περιβέβ-
ητος καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν.

49 Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον·
Ἄφες, ἵδμεν εἰ ἔρχεται Ἡ-
λίας σῶσαι αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλιν
κράζας φωνὴν μεγάλην, ἀφῆκε
τὸ πνεῦμα.

51 Καὶ ἰδὼν, τὸ κατὰπέ-
τασμα τῆς ναῦ ἐσχίσθη εἰς δύο
ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ
ἐσεισθή, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθη-
σαν,

52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνι-
στήθησαν· καὶ πολλὰ σώματα
τῶν κοιμηθέντων ἀγίων ἠγέρ-
θη·

53 καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν
μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐ-
τοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πό-
λιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοίς.

54 Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος καὶ
οἱ μετ' αὐτοῦ, τηρῶντες τὸν
Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ
τὰ γινόμενα, ἐφοβήθησαν
ἐφοβήθησαν
σφοδρῶς,

42. ελυτοσ - rather with a sacred unction, cannot be seen being.

43. ελυσσ - The Distinction sh^d be omitted after this word, not being understood - Luke 6. 42 - Matt. 15. 36. -

50. resigned his spirit - These words no proof of volition. - in Lewis spider they occur, & mean, expired. Campbell

52. This seems as if the Bodies arose at his Death, & the third Day after came out of their graves & went into the City - make only a comma after my reson - And the graves were opened at his Death, the Bodies arose at his resurrection. Thus he became the first fruits of them that sleep - Grotius - Corp.

54 - Perhaps a Son of God, some extraordinary Person - Long.

65 - Who had a Guard - the Jews a Roman Guard. - v. Campbell - Perhaps the words mean the Guard is at your service -

4-04 - must have signify rest. - As is the Sabbath i.e. Saturday when it began to dawn towards the first Day of the Week i.e. Sunday Morning -

Cap. 1

σφόδρα,

Θεὸς υἱὸς

55 ἦ

πολλὰ

ῥῆσται, α

Ἰησοῦ

διακωνῶν

56

Μαγδαλ

Ἰακώβου

ἡ μητρε

57

ἦλθεν ἄν

Ἀριμαθ

ὁς καὶ

Ἰησοῦ.

58

Πιλάτω

τῷ Ἰησοῦ

ἐκέλευσε

59

ὁ Ἰωσήφ

δοῦν καθ

60

τῷ καὶ

ἐλαβόμεν

προσκυλ

δύρα τῷ

61

Μαγδαλ

ρία, κα

τάφου.

62

ἐν μέλ

ἤχθησαν

Φαρισαῖ

63

ἠκούσαν

εἶπεν ἔτι

μας ἐγεί

σφόδρα, λέγοντες· Ἀληθῶς
Θεὸς υἱὸς ἦν ὁ υἱός.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες
πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεω-
ρεῖσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ
Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας,
διακονῆσαι αὐτῷ·

56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τῆς
Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴφ μητρός, καὶ
ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57 Ὀψίας δὲ γενομένης,
ἦλθεν ἀνθρώπων πλῆσις ἀπὸ
Ἀριμαθαίας, τὸνομα Ἰωσήφ,
ὅς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσεν τῷ
Ἰησοῦ.

58 Οὗτος προσελθὼν τῷ
Πιλάτῳ, ἠτήσατο τὸ σῶμα
τῷ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος
ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα.

59 Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα
ὁ Ἰωσήφ, ἐνεύλιξεν αὐτὸ σιν-
δῶν καθαρῷ·

60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν
τῷ καινῷ αὐτῆς μνημείῳ, ὃ
ἐκαστήσεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ
προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ
θύρᾳ τῆς μνημεῖου, ἀπῆλθεν.

61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μα-
ρία, καθήμεναι ἀπέναντι τῆς
θύρας.

62 Τῇ δὲ ἑπαύριον, ἥτις
ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συν-
ῆχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
φarisαῖοι πρὸς Πιλάτον,

63 λέγοντες· Κύριε, ἐμ-
νήθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνης
ἔπεν ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς ἡμέ-
ρας ἐγείρεται.

64 Κέλευσον ἐν ἀσφαλισ-
θῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρί-
της ἡμέρας· μήποτε ἐλθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς, κλέ-
ψωσιν αὐτὸν, καὶ εἴπωσι τῷ
λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκ-
ρῶν καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη
χείρων τῆς πρώτης.

65 Ἐφη δὲ αὐτοῖς ὁ Πι-
λάτος· Ἐχέτε κησῶδιαν· ὑπά-
γετε, ἀσφαλίσαντες ὡς οἴδατε.

66 Οἱ δὲ πορευθέντες, ἡσ-
φαλίσαντο τὸν τάφον, σφρα-
γίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς
κησῶδιας.

Κεφ. κη. 28.

ΟΥΕ δὲ σαββάτων, τῇ
ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν
σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μα-
ρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον.

2 Καὶ ἰδὼς, σεισμὸς ἐγέ-
νητο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυ-
ρίου καθάρας ἐξ ὕψους, προσ-
ελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον
ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο
ἐπάνω αὐτοῦ.

3 Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς
ἀστραπὴ, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
λευκὸν ὡσεὶ χιῶν.

4 Ἀπὸ δὲ τῆς φόβου αὐτοῦ
ἐσειόθησαν οἱ τηρέντες, καὶ ἐγέ-
νοντο ὡσεὶ νεκροί.

5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος
εἶπε ταῖς γυναῖξιν· Μὴ φο-
βεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι
Ἰησοῦν τὸν ἐσθραυμένον ζη-
τεῖτε.

6 Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη
γὰρ,

*Tell 'em that he is risen from the
to Galilee.*

*thing is - E.T. Mark
convert to y. Truth:
in y. Dulcis of the*

54 - Perhaps a son of God, some

65 - Who had a guard, ~ v. 14
monstrous guard

4-04 - must have happened
when it began to dawn
Sunday morning -

γὰρ, καθὼς εἶπε. δεῦτε, ἴδε-
τε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ
Κύριος.

7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι,
εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν·
καὶ ἰδὲ, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε.
ἰδὲ, εἶπον ὑμῖν.

8 Καὶ ἐξελθῶσαι ταχὺ
ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ
χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπα-
γγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ.

9 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγε-
ῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
καὶ ἰδὲ, ὁ Ἰησοῦς ἀπήνησεν
αὐταῖς, λέγων· Χαίρειτε· Αἱ
δὲ προσελθούσαι, ἐκράτησαν
αὐτὸς τῆς πόδας, καὶ προσεκύ-
νησαν αὐτῷ.

10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ
Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπά-
γετε, ἀπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελ-
φοῖς μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, κακεῖ με ὀ-
ψονταί.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν,
ἰδὲ, τινὲς τῆς κηρυχτικῆς ἐλθόν-
τες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν
τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ
γεγνημένα.

12 Καὶ συναχθέντες μετὰ
τῶν πρεσβυτέρων, συμβαλόντες
λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδω-
καν τοῖς γραμματέως,

13 λέγοντες· Εἶπατε, ὅτι
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλ-
θόντες, ἐκλεψαν αὐτὸν, ἡμῶν
κοιμωμένων.

14 Καὶ ἰὰν ἀκυσθῇ τὸ τοῦ
ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πεί-
σομεν αὐτόν, καὶ ὑμᾶς ἀμει-
ρίμηνος ποιήσομεν.

15 Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀρ-
γύρια, ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχ-
θησαν. καὶ διεφθάρη ὁ λό-
γος· ὅτι παρὰ Ἰουδαίοις με-
χρι τῆς σήμερον.

16 Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
εἰς τὸ ὅριον· καὶ ἐτάξατο αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς.

17 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν,
προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ
ἐδίδασκαν.

18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων·
Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν
ὕδατι καὶ ἐπὶ γῆς.

19 Πορευθέντες ἐν μαθη-
τείᾳ πάντα τὰ ἔθνη, βα-
πτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ
ἁγίου Πνεύματος.

20 διδάσκοντες αὐτοὺς τη-
ρεῖν πάντα ὅσα ἐνελάληκα
ὑμῖν· καὶ ἰδὲ, ἐγὼ μετ' ὑμῶν
εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως
τῆς συνελείας τοῦ αἰῶνος· Ἀ-
μήν.

7- Make only a comma at verger - Tell 'em that he is risen from the
3rd, & that ^{he} goeth before you into Galilee.

14- Convert all Nations - Teaching 'em - E.T. Teach
Teaching 'em. 3 things - Convert to y. Teach:
instruct by Baptism: & instruct in y. duties of the
Christian Life

For the heads of St. Mark's Gospel vid.

1 - There are so many places in the N.T. where our Saviour is called
δ υιος τοου θεου that probably the Article του may have been lost
in the foregoing word θεου. - So y. it sh. be υγιος του θεου

2 - The Vulg. & several Mss. read εν ιουδατω προφητη which is
probably the true Reading. The passage from Malachi has
been added to the Margin from Mat. 11. 10. & thence into y. Text. &
so what preceded was changed εν ταυς προφηταις to comprise both

3 - This v. begins the Prophecy of Isaiah, & so Iw. put it before
it for perspicuity -

4 - Throw v. 2, & 3 into parenthesis, & connect v. 1 with v. 4 -
John, baptizing (v. 3) in the R. - was a Beginning. & c. - according
to what is written. & c. -

The long Suspension awkward - A Title prefixed not
unusual - v. Nos. 1. 1, 2. - And Herodotus begins with
- Η ηροδοτου

And we begin prefix a short Title, & subjoin 3. End. Lemphall.

2. Briefly studied in Titles - Article γ. perhaps omitting

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α. 1.

ΑΡΧΗ τῆ εὐαγγελίᾳ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τῆ
Θεοῦ.

2 Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς
προφήταις· Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ-
πυ σου, ὃς καλᾶσκευάσει τὴν
ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου.

3 Φωνὴ βοᾶντοῦ ἐν τῇ ἐρή-
μῳ· Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυ-
ρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρί-
βους αὐτοῦ·

4 ἐγένετο Ἰωάννης βαπτί-
ζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων
βάπτισμα μετάνοιας εἰς ἅφε-
σιν ἁμαρτιῶν.

5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς
αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰερουσαλὴμ καὶ ἡ
Γαλιλαία καὶ οἱ ἱεροσολυμίται· καὶ ἐβαπ-
τίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ὑπὸ αὐτοῦ, ἐξομολο-
γούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

6 Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδιδυμέ-
νος τρίχας καμήλας, καὶ ζώην
δεσμαίνον περὶ τὴν ὀσφύν αὐ-
τοῦ· καὶ ἰδίῳ ἀγκίδας καὶ μέλι
ἀγρίου.

7 Καὶ ἐκήρυσσε, λέγων· Ἐρ-
χεται ὁ ἰσχυροτέρος μου ὀπίσω
μου, ὃ ἔκ ἐμοὶ ἰκανὸς κύψας
λύσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδη-
μάτων αὐτοῦ.

8 Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς
ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει
ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς
ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας,
καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς
τὸν Ἰορδάνην.

10 Καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων
ἀπὸ τῆ ὕδατος, εἶδε σχιζομέ-
νης τῆς οὐρανεῖς, καὶ τὸ πνεῦμα
ὡσεὶ περιγεραν, καταβαῖνον
ἐπ' αὐτόν.

11 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν
ουρανῶν· Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀ-
γαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα
αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἐρη-
μον.

13 Καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρή-
μῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα, πει-
ραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· καὶ
ἦν μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ
ἄγγελοι διηκόουν αὐτόν.

14 Μετὰ δὲ τὸ παραδο-
θῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κη-
ρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βα-
σιλείας τοῦ Θεοῦ·

15 καὶ λέγων· Ὅτι πε-
πλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανο-
εῖτε,

οὕτως ἦλθεν

To the heads of Mark's Gospel

*1 There are so many places in the
ὁ υἱος τοῦ θείου that probably the
in the foregoing word Χριστός: -*

*2 - The Vulg: & several Mr. read
probably the true Reading. The
been added to the margin from the
so what proceeded was changed*

*3 - This v. begins the Prophecy of
it for messianity -*

*1-4 - Throw v. 2, & 3 into parenthesis
John, baptizing (v. 4) in the Re-
to what is written. &c -*

*The long suspension with
unusual v. Nos: 1, 1, 2. -*

Η ηγοδοτου

And we begin prefix a short Lit.

2. Newly studied in Titus

εἴτε, καὶ πιστεύει ἐν τῷ εὐαγ-
γελίῳ.

16 Περιπαλῶν δὲ παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε
Σίμωνα καὶ Ἀνδρίαν τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφι-
βλητροὺς ἐν τῇ θαλάσσῃ· (ἦσαν
γὰρ ἀδελφεοί·)

17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Δεῦτε ὀπίσω με, καὶ ποι-
ήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀν-
θρώπων.

18 Καὶ εὐθέως ἀφίεντες τὰ
δικτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ.

19 Καὶ προσῆλθε ἐκείθεν ὁ
λίθος, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τῷ
Ζαβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς, ἐν τῷ
πλοίῳ καθαρίζοντας τὰ δικ-
τυα.

20 Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν
αὐτούς· καὶ ἀφίεντες τὸν πλοῖον
αὐτῶν Ζαβεδάϊον ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ τῶν μιθωτῶν, ἀπῆλθον
ὀπίσω αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς
Καπερναεὺν· καὶ εὐθέως τοῖς
σάββασι εἰσελθὼν εἰς τὴν
συναγωγὴν, ἐδίδασκεν.

22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ δι-
δάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔ-
χων, καὶ ἔχων οἱ γραμματεῖς.

23 Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
ἀκαθάρῳ, καὶ ἀνύκταξί,

24 λέγων· Ἐγώ, τί ἡμῖν
καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρενέ; ἦλθες

ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς
εἶ, ὁ ἄγιος τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ ἐπιτίμησεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι, καὶ
ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ.

26 Καὶ σπαράξαν αὐτὸν
τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ
κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν
ἐξ αὐτοῦ.

27 Καὶ ἐθαμβήθησαν πάν-
τες, ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτούς,
λέγοντας· Τί ἐστὶ τῆτο; τίς
ἡ διδαχὴ ἢ καινὴ αὕτη, ὅτι
καὶ ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι
τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ
ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28 Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ
εὐθύς εἰς ὅλην τὴν περιχώρον
τῆς Γαλιλαίας.

29 Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συν-
αγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς
τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρί-
ου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος
κατέκειτο πυρετῶσιν· καὶ εὐ-
θέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐ-
τῆς.

31 Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν
αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς
αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυ-
ρετός· εὐθέως· καὶ διηκόνει αὐ-
τοῖς.

32 Ὀφίας δὲ γενομένης, ὅ-
τε ἔδου ὁ ὕλιος, ἔφερον πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχον-
τας, καὶ τοὺς δαιμονιζομένους.

33 Καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπι-
συνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν.

34 Καὶ ἰθεράπευσεν πολ-
λοὺς.

24 - Add a Comma after ευθις - ευθις καὶ ἄλλοι

34- Take out the comma at ἐπεμύνα , to say that they knew him,
not to speak because they knew him as the Eng: Ver: by a frequent Mis:
take ~~renders~~ it points it.

35- Place a comma at ἐνδοξας , that so Mark may agree with L. A. A2
he rose ἐνδοξας but he did not go out before $\text{γινόμενους πικραδον}$

C

λὰ
νόα
έβ
δα

αν
εις
ηύ

ι Σ

γασ
τὰ

γωρ
πόλ
τὰ

συν
τήν
να

4
λεπρ
γουν
τῶ
με κ

4
σθις
ψαλο
Θεία

4
εὐθέα
λεπρ

43
αὐτὰ

44
μηδεν
αγι
κ' πρ

λας κακῶς ἔχοντες ποικίλαις νόσοις· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ ἔκ ἡφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.

35 Καὶ πρῶτον ἐννυχον λίαν αναστὰς ἐξῆλθε, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κακεῖ προσκύχλει.

36 Καὶ κατεδιώξαν αὐτόν οἱ Σάμων καὶ οἱ μὲν αὐτῶν.

37 Καὶ εὐρόντες αὐτόν, λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι πάντες ζητοῦσί σε.

38 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀγνοεῖτε εἰς τὰς ἐχομένας κωμώπολεις, ἵνα κακεῖ κηρύξω· εἰς τούτο γὰρ ἐξελήλυθα.

39 Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν λεπρός, παρακαλῶν αὐτόν, καὶ γονυπετῶν αὐτόν, καὶ λέγων αὐτῷ· Ὅτι ἐὰν θέλης, δύνασαι με καθαρίσαι.

41 Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Θέλω, καθαρίσθη.

42 Καὶ ἐπὶ τῷ αὐτῷ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη.

43 Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτόν, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν.

44 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁρα μηδὲν μηδὲν εἰπῆς· ἀλλ' ὑπαγε, σιωπὴν δείξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένηκε περὶ τῆς καθα-

ρισμῶς σου ἃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

45 Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν σιναχόμενοι.

Κεφ. β'. 2.

ΚΑΙ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναεὺν δι' ἡμερῶν καὶ ἠκρόσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι.

2 Καὶ εὐθέως συνηχθησαν πολλοί· ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.

3 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.

4 Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τοῦ ὄχλου, ἀπεστείλασαν τὴν σέγγην ὅπου ἦν καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κρᾶββάτιον, ἐφ' οὗ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.

5 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

6 Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν·

7 Τί ὅτι ὅτι λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφεῖναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός;

8 Καὶ εὐθέως ἐπιγνὼς ὁ Ἰησοῦς

being understood fr. V. 17.

34- Take out the comma at Δεμονια, so say that they know him, not to speak because they know him as the Eng. Ver. by a frequent Mis. take ~~renders~~ it points it.

35 Place a comma at ενδοτας, that so Mark may agree with L. H. 12 he rose ενδοτας but he did not go out before γινομενης ημερας

Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτῷ, ὅτι ἄνω διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

9 Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· Ἐγείραι, καὶ ἄρον σὺ τὸν κράββατον, καὶ περιπάτει;

10 Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφίεναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας· (λέγει τῷ παραλυτικῷ·)

11 Σοὶ λέγω, ἔγεραι, καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

12 Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον ἐξῆλθεν ἐκ ἐκεῖ· ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεόν, λέγοντας· Ὅτι ὕδατος ἄνω εἶδομεν.

13 Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἰδίδασκεν αὐτούς.

14 Καὶ παρὰ τὸν εἶδεν Λευὶ τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιῆσθαι αὐτόν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς, καὶ πολλοὶ τελῶνται καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκριντο τῷ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτῆς· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

16 Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἰσθίουσα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν· Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἰσθίει καὶ σίνει;

17 Καὶ ἀκούςας ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχυροὶ ἰατρῆς, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. ἔκ ἤλθεν καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων ἠγρευτοὶ· καὶ ἔρχονται καὶ λίγυσιν αὐτῷ· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων ἠγρεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ ἠγρεύουσιν;

19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύναται ὁ υἱὸς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶ, ἠγρεύειν; ὅσον χρόνον μετ' ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον, ἢ δύναται ἠγρεύειν.

20 Ἐλεύσονται δὲ ἡμεῖς ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε ἠγρεύουσιν ἐν ἑκείναις ταῖς ἡμέραις.

21 Καὶ ἐδοῖς ἐπιβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μὴ, αἴρει τὸ πλῆρωμα αὐτῆς τὸ καιρὸν τοῦ παλαιῆς, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.

22 Καὶ ἐδοῖς βάλλει οἶνον ἐν νεῖον εἰς ἀσκήν παλαιάς· εἰ δὲ μὴ

21. After vac. sh. by a colon. & never being understood fr. V. 17. -

8- Our version ^{the next V.} does not distinguish which Nominative belong to which Verb. The point sh^d be at λογίζεσθαι - Comp.

10- οοοι κλ - Some Vers: read ωω οοοι: & some join this to the next V. & point at αὐτοῖς -

μὴ, ῥήσσει ὁ οἶνος· ὁ δὲ τὰς ἀσκήσεις, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολύνονται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκήσεις καινὰς βλήθειον.

23 Καὶ ἐγένετο παραρραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξατο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τὰς γάχνας.

24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· Ἰδε, τί ποιεῖς ἐν τοῖς σάββασι ὃ ἐκ ἐξέστι;

25 Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχε, καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

26 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τὰς ἄρτας τῆς προθέσεως ἔφαγεν, ἃς ἐκ ἐξέστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ ἔσθι;

27 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, ἔχ' ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·

28 ὥςγε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Κεφ. γ'. 3.

ΚΑΙ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένος ἔχων τὴν χειρὰ·

2 καὶ παρήγγειλεν αὐτὸν εἰς τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτόν.

3 Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ·

τῷ ἐξηραμμένῳ ἔχοντι τὴν χειρὰ· Ἐγείραι εἰς τὸ μέσον.

4 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐξέστη τοῖς σάββασι ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων.

5 Καὶ περιβλεψάμενος αὐτὸς μετ' ὀργῆς, συλλυπόμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἐκλείνον τὴν χειρὰ σου, καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατέσθθῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη.

6 Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι, εὐθέως μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν συμβέβηκεν ἐποίησαν κατ' αὐτόν, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι.

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,

8 καὶ ἀπὸ Ἱερουσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πολλὰ ἄκροασις ὅσα ἐποίησεν, ἦλθον πρὸς αὐτόν.

9 Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν.

10 Πολλὰς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥςγε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτὸς ἀψωγῇ, ὅσοι εἶχον μάστιγας.

F 3.

II Καὶ

it was reported. - Com.

it was reported. - Com.

it was reported. L. 6. 38, 44

sub - Our Version hath here with
it was reported. - Com.

11 Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρα, ὅταν αὐτὸν ἰθεῶρει, προσέπιπιν αὐτῷ, καὶ ἔκραξε, λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

12 Καὶ πολλὰ ἐπέψιμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσι.

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρεον, καὶ προσκαλεῖται ὅς ἤθελεν αὐτάς· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν.

14 Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ᾧσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποπέλλῃ αὐτὰς κηρύσσειν,

15 καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια.

16 Καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον·

17 καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὄνομα Βοανεργές, ὅτι εἰσι, υἱοὶ βροντῆς·

18 καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰακώβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην·

19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὅς καὶ παρέδωκεν αὐτόν· καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον.

20 Καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτὸς μήτε ἄρτον φαγεῖν.

21 Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι ἐξέρχεται.

22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ σαδουκαῖοι, ἔλεγον· Ὅτι Βεελζεβὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

23 Καὶ προσκαλίσσονται αὐτὸς, ἐν παραβολαῖς· ἔλεγει αὐτοῖς· Πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν;

24 Καὶ ἰὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μεριδῇ, ἢ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη;

25 καὶ ἰὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μεριδῇ, ἢ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη;

26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνίστη ἐφ' ἑαυτόν καὶ μεμερίσται, ἢ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τίλον· ἔχει.

27 Οὐ δύναται ὁδεῖς τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἰὰν μὴ προῦτον τὸν ἰσχυρὸν ῥύσῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσονται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν·

29 ὅς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἐνοχὸς ἐστὶν αἰωνίου κρίσεως.

30 Ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

31 Ἐρχονται ἔν οι ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ ἔω ἐστίν.

8- Our version does not distinguish which Nominatives belong to which Verb. The point is that of Ἰεροσολύμων - Comp.

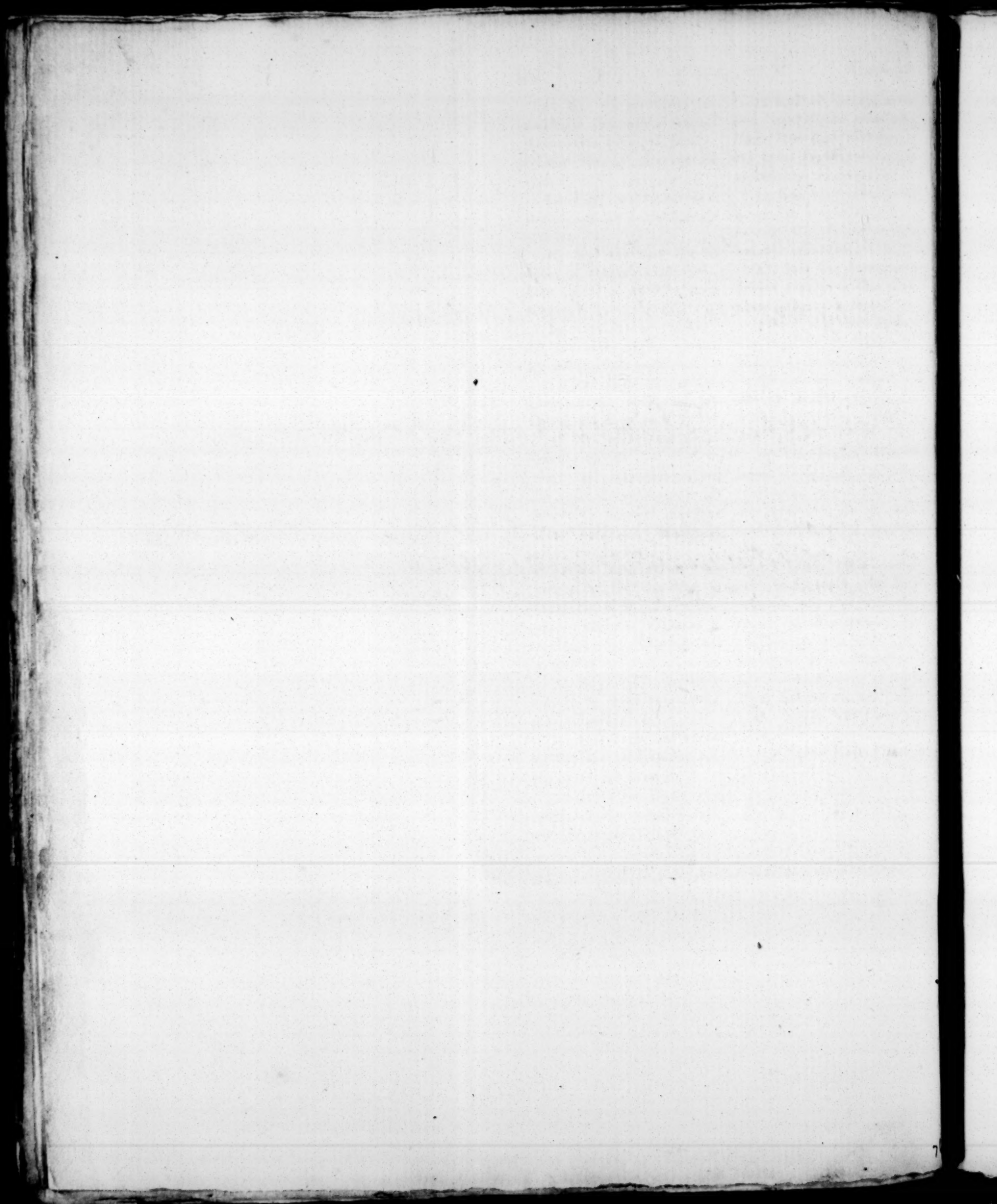
10- οδοὶ καὶ - Some Vers.: read καὶ οδοὶ. & some join this to the next V. & point it at αὐτὸν τε -

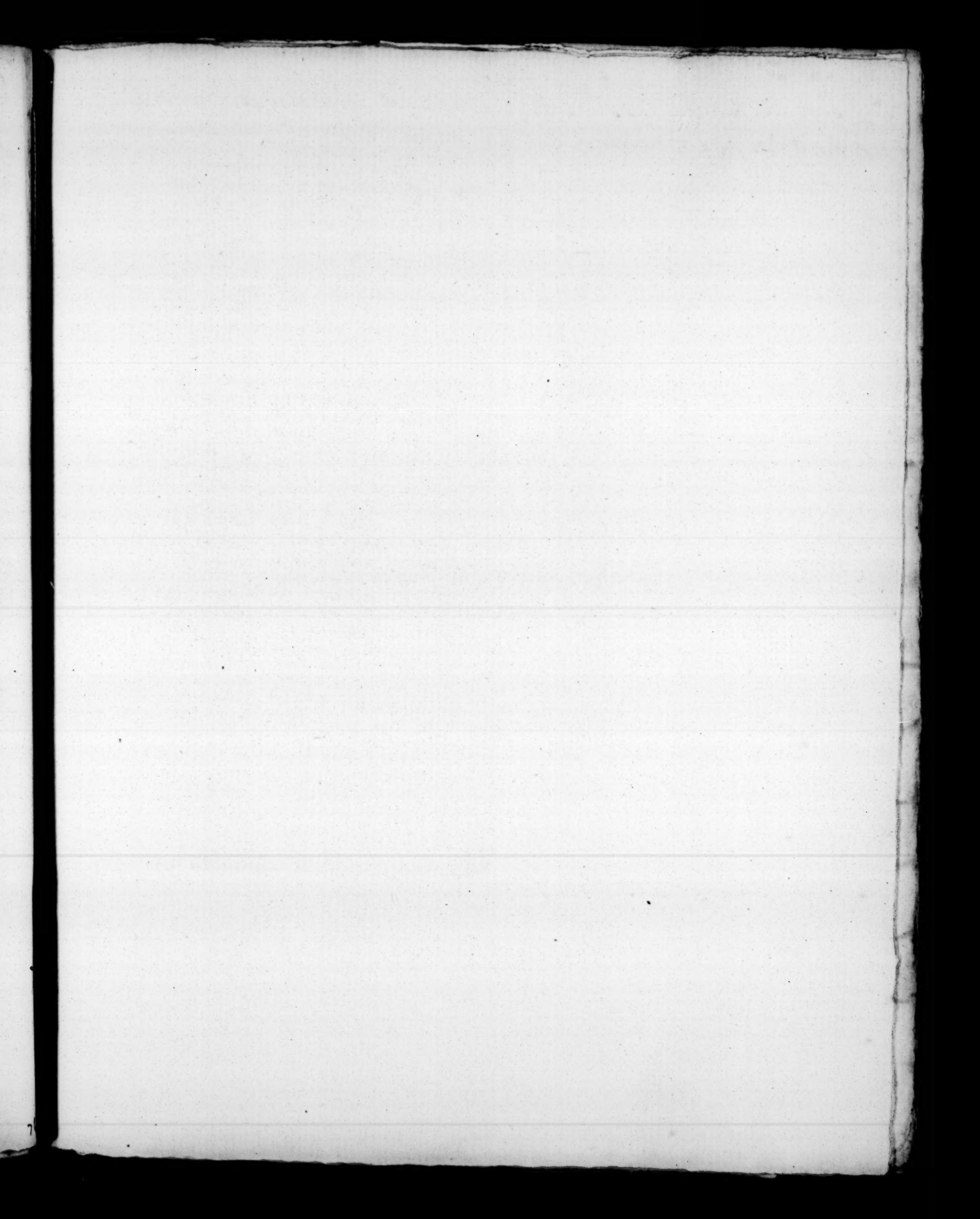
7. Why ονομασα, in the plural. - & not ονομα. - Comp.

10. καὶ ἐπεὶ - Let begin at 20, & connect what follows - Comp.

21. ἐπεὶ οὐκ ἔλεγε his friends said, but it was reported. L. 6. 38, 44

22. But thecribes said he had been rebuked - Our Version hath here with ill judgment made a Section which spoils the antithesis. - Comp.

32- με-ελεαυτον- this. ^{h^d} in a parenthesis- And they said unto him
Not the oxen have mentioned, but they in the 31st.

ἐγώ τε ἀπέστειλεν πρὸς αὐτόν,
φωνήσας αὐτόν.

32 Καὶ ἐκάθητο ὄχλος
περὶ αὐτόν· εἶπον δὲ αὐτῷ·
Ἰδὲ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελ-
φοί σου ἔξω ζητοῦσί σε.

33 Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς,
λέγων· Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου,
ἢ οἱ ἀδελφοί μου;

34 Καὶ περιβλεψάμενος
κύκλῳ τὰς περὶ αὐτόν καθη-
μένους, λέγει· Ἰδὲ ἡ μήτηρ
μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

35 Ὅς γὰρ ἂν ποιήσῃ
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀ-
δελφός μου, καὶ ἀδελφή μου, καὶ
μήτηρ ἐστίν.

Κεφ. δ'. 4.

ΚΑΙ πάλιν ἤρξατο διδά-
σκειν παρὰ τὴν θάλασ-
σαν· καὶ συνηχθη πρὸς αὐτόν
ὄχλος πολλός, ὥστε αὐτόν ἐμ-
βάλλει εἰς τὸ πλοῖον, καθήμενος
ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχ-
λος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ
τῆς γῆς ἦν.

2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν
παραβολαῖς πολλάς, καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτῇ.

3 Ἀκούετε· Ἰδὲ, ἐξῆλθεν ὁ
σπείρων τὰ σπείρειν.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεί-
ρειν, ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁ-
δόν, καὶ ἦλθε τὰ πτελεῖν τὰ ἔ-
ραιναι, καὶ κατέφαγεν αὐτό.

5 Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ
περῶδες, ὅπου ἔκκει γῆν
πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε,
διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς.

6 Ἡλίος δὲ ἀνατείλαντος
ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ρίζαν, ἐξηράνθη.

7 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς
τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἀκάνθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτό,
καὶ καρπὸν ἔκτελλον.

8 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν
γῆν τὴν καλὴν· καὶ ἐδίδε καρ-
πὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόντα·
καὶ ἔφερεν, ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν
ἐξήκοντα, καὶ ἐν εκατόν.

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὁ
ἔχων ὅτα ἀκούει, ἀκούτω.

10 Ὅτι δὲ ἐγένετο καὶ α-
μόνας, ἠρώτησαν αὐτόν οἱ πε-
ρὶ αὐτόν· σὺν τῇ δώδεκα τὴν
παραβολήν.

11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑ-
μῖν δεδοται γινῶναι τὸ μυστή-
ριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ·
ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβο-
λαῖς τὰ πάντα γίνεσθαι.

12 ἵνα βλέποντες βλέπω-
σι, καὶ μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες
ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσι· μή-
ποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ
αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐκ
οἶδατε τὴν παραβολὴν ταύτην;
καὶ πῶς πάσας τὰς παραβο-
λάς γινώσκετε;

14 Ὁ σπείρων, τὸν λόγον
σπείρει.

15 Οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ
τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρειται ὁ λό-
γος· καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐ-
θέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς, καὶ
αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον·

32- καὶ δελοῦνται. This is in a
 Not the oxles have mentioned, but

ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

16 Καὶ ἔτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πειρώδη σπειρόμενοι, οἱ, ὅταν ἀκῶσιν τὸν λόγον, εὐθέως μὲν χαρὰς λαμβάνουσιν αὐτόν.

17 καὶ ἔκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως, ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται.

18 Καὶ ἔτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, ἔτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες,

19 καὶ αἱ μέμναι τῷ αἰῶνι· τῷ, καὶ ἡ ἀπάτη τῷ πλῑν, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμία εἰσπορευόμεναι συμπύγναι τὸν λόγον, καὶ ἀκαρπῶ γίνεσθαι.

20 Καὶ ἔτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαράττες, οἵτινες ἀκούσιν τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποῦσιν, ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Μήτις ὁ λύχνος ἔρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; ἢ ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπίβῃ;

22 Οὐ γὰρ ἐστὶ τι κρυπτόν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· ὅθεν ἐγέμετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερόν ἔλθῃ.

23 Εἴ τις ἔχει ὥτα ἀκούει ἀκούτω.

24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέ-

τρῳ μέρει, μέρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προσεθήσεται ὑμῖν ταῖς ἀκούσιν.

25 Ὃς γὰρ ἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν ἔχη, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

26 Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως εἰσὶν ἡ βασιλεία τῷ Θεῷ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς,

27 καὶ καθεύδῃ, καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ ὁ σπόρος βλαστῇ καὶ μηκύνῃται ὡς ἐκ οἶδεν αὐτός.

28 Αυτόματη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἴτα στάχυν, εἴτα πληρὴ σίτον ἐν τῷ ἔσχατι.

29 Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

30 Καὶ ἔλεγεν· Τίνοι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ; ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν;

31 Ὃς κόκκῳ σιναπίως, ὃς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

32 Καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεσθαι πάντων τῶν λαχάνων μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδος μεγάλης, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτῆς τὰ περὶ τὴν ἔραν κατὰσκηναι.

33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύνατο ἀκούειν.

34 Χωρίς

.
-
Σ
. -
Σ.
μς
δς
β.-

6-
δ
αι-

γñ
ν,
ĩ-

ο
τò
ό

ώ-
ΰ;
ά-

ως,
ης,
επ-

ουα-
των
λά-
δια
ηει-

Co-
τόι
ιν.
ωφίς

36- wonv - like was - this the Greek express by ων εν - again
εντω δαδω I better εισηγαγον - Put a Period then at αυτον &
Read, when he was in the ship, & other ships with him, then (nae) there
arose he - - -

41- κε εφοβηθησαν - This sh. join to what went before; & the next
ll. begin at κε δεγον - Why

4 - from οια to ουν^{τε} εφθαι put in a parenthesis & ^{και} may an-
swer ετε in 8th in the 3d.

Cap

3
ιλαλη

τοις
ωαν

3
κεινη

3
νης

3
ωαρε

3
ι τ

3
ωλοι

3
ανειμ

3
επε

3
αυτο

3
ωρε

3
καθε

3
των

3
δασκ

3
λουμε

3
σε τ

3
λασσ

3
και

3
γενε

3
δειλο

3
ωισι

4
μεγα

4
λως

4
ο αν

4
κωσ

K

χωρα

2

34 Χωρίς δὲ παράβολῃς ἐκ
ἐλάλει αὐτοῖς· καὶ ἰδίαν δὲ
τοῖς μαθηταῖς αὐτῷ ἐπέλυε
πάντα.

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐ-
κείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅφιας γενομέ-
νης· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν.

36 Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον,
παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν
ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ
πλοιάρια ἦν μετ' αὐτῷ.

37 Καὶ γίνεται λαίλαψ
ἀνέμου μεγάλη· τὰ δὲ κύματα
ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε
αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι.

38 καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ
πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον
καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν αὐ-
τὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Δι-
δάσκαλε, ὁ μέλει σοι ὅτι ἀπολ-
ύμεθα;

39 Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμη-
σε τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θα-
λάσσῃ· Σιώπη, παύσιν·
Καὶ ἐκόπασιν ὁ ἀνέμος, καὶ ἐ-
γένετο γαλήνη μεγάλη.

30 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
δειλοί ἐστε ὅτι; πῶς ἐκ ἔχουσιν
πίστιν;

41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον
μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλή-
λους· Τίς ἄρα ἐτός ἐστιν, ὅτι καὶ
ὁ ἀνέμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπα-
κούουσιν αὐτῷ;

Κεφ. ε. 5.

ΚΑΙ ἦλθον εἰς τὸ πέραν
τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν
χώραν τῶν Γαδαρηνῶν.

2 Καὶ ἐξελεύοντι αὐτῷ ἐκ

τῷ πλοίῳ, εὐθέως ἀπήντησεν
αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρω-
πος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτι.

3 ὅς τὴν κατοίκησιν εἶχεν
ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ ὅτε ἀλύ-
σεσιν ὑδαὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆ-
σαι.

4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις
πέδαις καὶ ἀλύσει δεδιδῆαι καὶ
δισπαῖναι ὑπ' αὐτῷ τὰς ἀλύ-
σεις, καὶ τὰς πέδας συστρίφ-
θαι· καὶ ὑδαὶς αὐτὸν ἴσχυε δα-
μάσαι.

5 Καὶ διαπαντός νυκτὸς
καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ὅρεσι καὶ ἐν
τοῖς μνήμασι ἦν κράζων, καὶ
κατακόπων ἑαυτὸν λίθοις.

6 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ
μακρόθεν, ἔδραμε, καὶ προσεκύ-
νησεν αὐτῷ.

7 καὶ κράξας φωνῇ μεγά-
λῃ, εἶπε· Τί μοι καὶ σοι, Ἰη-
σοῦ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τῷ ὑψίστῳ; ὁρ-
κίζω σε τὸν Θεὸν μή με βαστα-
νίσῃς.

8 (Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ· Ἐξελ-
θε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον
ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.)

9 Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· Τί
σοι ὄνομα; Καὶ ἀπέκριθη, λέ-
γων· Λέγων ὄνομά μοι, ὅτι
πολλοὶ ἐσμεν.

10 Καὶ παρεκάλει αὐτὸν
πολλά, ἵνα μὴ αὐτὸς ἀπο-
στείλῃ ἔξω τῆς χώρας.

11 Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη
ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκο-
μένη.

12 Καὶ παρεκάλεσαν αὐ-
τὸν

36- wohn - like was - this the
ΕΝ ΤΩ ΠΛΟΙΩ. But better ΕΙΣ ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ
Read, when he was in the ship, he
above 42 - 4

41- κει εφουθενσαν - this sh. join
U. begin at κει λεγον - which

4- non oia to συντελειει μεν
swet to τε in 8th in the 3d.

τὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγον-
τες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τὰς χοί-
ρας, ἵνα εἰς αὐτὰς εἰσέλθωμεν.

13 Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς
εὐθέως ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἐξεβόησα
τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα,
εἰσῆλθον εἰς τὰς χοίρας· καὶ ὥρ-
μησεν ἡ ἐγέλη κατὰ τὴν κρη-
μνὴν εἰς τὴν θάλασσαν· (ἦσαν
δὲ ὡς δισχίλιοι) καὶ ἐπύγνοις ἐν
τῇ θαλάσῃ.

14 Οἱ δὲ βόσκητες τὰς χοί-
ρας, ἔφυγον, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς
τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰς ἀγρούς. Καὶ
ἐξελθὼν ἰδεῖν τί ἐστὶ τὸ γεγονός.

15 Καὶ ἐρχοῖται πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, καὶ θαυμάσι τὸν δαιμο-
νιζόμενον, καθήμενον καὶ ἱμα-
τισμένον, καὶ σφραγισμένον, τὸν
ἰσχυρότατον λέγοντα· καὶ ἰφο-
βήθησαν.

16 Καὶ διηγήσατο αὐτοῖς
οἱ ἰδῶντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαι-
μονιζμένῳ, καὶ περὶ τῶν χοί-
ρων.

17 Καὶ ἤρξατο παρακα-
λεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν
ὄριων αὐτῶν.

18 Καὶ ἐμβάντῃ αὐτῷ εἰς
τὸ πλοῖον, παρακάλεῖ αὐτὸν ὁ
δαιμονιζθεὶς ἵνα ᾗ μετ' αὐτῷ.

19 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔκ αὐφῆκεν
αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· Ὑ-
παγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τὰς
σὺν, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα
σοι ὁ Κύριος ἐποίησε, καὶ ἡλί-
ησέ σε.

20 Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο
κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅ-

σα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ
πάντες ἐθαύμαζον.

21 Καὶ διαπεράσαντ' αὐτὸν
Ἰησοῦς ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς
τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πο-
λὺς ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἦν παρὰ τὴν
θάλασσαν.

22 Καὶ ἰδὼν, ἔρχεται εἰς
τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι
Ἰάκωβος· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, πίπτει
πρὸς τὰς πόδας αὐτοῦ,

23 καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν
πολλά, λέγων· Ὅτι τὸ θυγά-
τριόν μου ἰσχυράτως ἔχει· ἵνα
ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας,
ὅπως σωθῇ· καὶ ζήσεται.

24 Καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐ-
τῷ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος
πολύς· καὶ συνέβλεπον αὐτῷ.

25 Καὶ γυνὴ τις ἔσα ἐν
ρύσει αἱματιᾶ· ἔτη δέδικα,

26 καὶ πολλά παθῶσα
ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ κατα-
νήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάν-
τα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλ-
λὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθῶ-
σα·

27 Ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰη-
σοῦ, ἐλθῶσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισ-
θεν ἤψατο τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

28 Ἐλεγε γάρ· Ὅτι καὶ
τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι,
σωθήσομαι.

29 Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ
πηγὴ τοῦ αἱματιᾶ αὐτῆς· καὶ
ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἵαται ἀπὸ
τῆς μάστιγος.

30 Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς
ἐπιγινῶς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ
δύναμιν

ρ. v.

ἔς· κ'

τῷ

λιν εἰς

σο-

ρὰ τὴν

αι εἰς

ὀνόματι

πνεύματι

αὐτοῦ

θυγα-

ν' ἡ

χρῆται,

τ' αὐ-

ὄχλῳ

ἐν

ἡσυχίᾳ

καὶ

ταπεινότητι

δακρυ-

αἰσιν πάν-

τα, ἀλ-

λυσαντες

τὸ ἴν-

ον ὁπισ-

τά.

ὅτι καὶ

ψαλμοῖς,

ψαλμοῖς ἡ

αὐτῆς· κ'

λαί ἀπὸ

ἰσχυρῶς

ἐξ αὐτῆς

δύναμις

38- They who say it sh. be οδοδύοντας instead of ἀλαλκῃ because
this never expresses grief, but joy, will find that the Septuagint
often uses the word in this sense. - Both words are used pro-
miscuously for joy & sorrow - Mill. & Com. V. Jer. A.D. - 25.34 -

3- His father was now probably dead, & he alone practised
that Trade - Richards Rec. Hist. 64. -

Ca
δύνα
φεί
με
3
θη
συνθ
με
3
τὴν
3
κ
ἐπ
αὐτῶ
τὴν
3
γα
ὑπα
ἀπὸ
3
ἐρχο
γε,
σ
τὸν
3
ἀνα
λέγει
φοβ
3
αὐτῶ
Πέτρ
ἀντην
38
κον
ωρεῖ
λαζού
39
τοῖς
εἶτε
ἀλλὰ

δύναμιν ἐξεληθῶσαν, ἰπιστρα-
φείς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε· Τίς
με ἤψαλο τῶν ἱματίων;

31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν ὄχλον
συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις· Τίς
με ἤψαλο;

32 Καὶ περιεβλέπειτο ἰδεῖν
τὴν τῆτο ποιήσασαν.

33 Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα
καὶ τρέμῃσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν
ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν
αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν
τὴν ἀλήθειαν.

34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύ-
γατερ, ἡ πίστις σε σέσωκέ σε·
ὑπάγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἰδοὺ υἱὸς
ἀπὸ τῆς μαριγῆς σε.

35 Ἐτι αὐτῇ λαλῶντος,
ἐρχομαι ἀπὸ τῶ ἀρχισυναγώ-
γου, λέγοντες· Ὅτι ἡ θυγάτηρ
σε ἀπέθανε, τί ἔτι σκύλλεις
τὸν διδάσκαλον;

36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως
ἀκῶσας τὸν λόγον λαλῶμενον,
λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ
φοβῆ, μόνον πείθευ.

37 Καὶ ἐκ ἀφῆκεν ἕδρα
αὐτῷ συνακολληθῆσαι, εἰ μὴ
Πέτρον, καὶ Ἰακώβον, καὶ Ἰω-
άννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.

38 Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶ-
κον τῆ ἀρχισυναγωγῆς, καὶ δε-
ωρεὶ δούρεον κλαίουσας καὶ αλα-
λαζουσας πολλά.

39 Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐ-
τοῖς· Τί δορυβεῖτε καὶ κλαί-
ετε; τὸ παιδίον ἐκ ἀπέθανεν,
ἀλλὰ καθεύδει.

40 Καὶ καλεῶν αὐτῇ.
Ὁ δὲ, ἐκβαλὼν ἅπαντας, πα-
ραλαμβάνει τὸν πατέρα τῆς
παιδὸς, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὰς
μετ' αὐτῆς, καὶ ἰσπορεύεται ὅπου
ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον.

41 Καὶ κρατήσας τῆς χει-
ρὸς τῆς παιδὸς, λέγει αὐτῇ·
Ταλιθὰ κέμι· ὃ ἐστὶ μεθερμη-
νεύομενον· Τὸ κοράσιον (σοι λέ-
γω) ἔγειραι.

42 Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ
κοράσιον, καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ
ἔτων δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν ἐκ-
στάσει μεγάλη.

43 Καὶ διεξείλατο αὐτοῖς
πολλὰ ἵνα μηδεὶς γινῶ τῆτο·
καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

Κεφ. v. 6.

ΚΑΙ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν; καὶ
ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα
αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθῶσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.

2 Καὶ γενομένης σαββάτου
ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσ-
κειν· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξε-
πλήσσοντο, λέγοντες· Πόθεν τέ-
τω ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ
δοθεῖσα αὐτῷ, ὅτι καὶ δυνάμεις
τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ
γίνονται;

3 Οὐχ ἕτός ἐστιν ὁ τέκτων,
ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰα-
κώβου, καὶ Ἰωσή, καὶ Ἰάδα, καὶ
Σίμωνος; καὶ ἐκ εἰσὶν αἱ ἀδελ-
φαὶ αὐτοῦ ὥδε πρὸς ἡμᾶς;
Καὶ ἰσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.

4 Ἐλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ὅτι ἐκ ἐστὶ προφήτης ἄτι-
μος,

without which the
[φανερὸν γὰρ ἐγένετο] το ονομααυ
in the 7th. what he says here - To
[και] ελεγον, & make a parable the:
- Then the Evangelist resumes what he
said to this Exposition - copy.

This is a Prophecy, like those

μῶ, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐ-
τῆ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν
τῇ οἰκίᾳ αὐτῆ.

5 Καὶ ἐκ ἡδύνατο ἐκεῖ ὑ-
δαίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ
μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς
τὰς χεῖρας, ἰθεράπευσε.

6 Καὶ ἰθαύμαζε διὰ τὴν
ἀπιστίαν αὐτῶν, καὶ περιῆγε τὰς
κώμας κύκλῳ, διδάσκων.

7 Καὶ προσκαλεῖται τὴς
δώδεκα, καὶ ἡρξάτο αὐτὴς ἀ-
ποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδο
αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμά-
των τῶν ἀκαθάρτων.

8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς
ἵνα μὴδὲν αἴρῳσιν εἰς ὁδόν, εἰ
μὴ ῥάβδον μόνον· μὴ πῆραν,
μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην
χαλκόν·

9 ἀλλ' ὑποδεδομένους σαν-
δάλια· καὶ μὴ ἐνδύσῃτε δύο
χιτῶνας.

10 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ὅπου ἂν εἰσέλθῃτε εἰς οἰκίαν,
ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε
ἐκεῖθεν.

11 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δεξων-
ται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκέσωσιν ὑ-
μῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκ-
τινάξατε τὸν χεῖν τὸν ὑποκάτω
τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον
αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀν-
εκλιότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γο-
μόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
τῇ πόλει ἐκείνῃ.

12 Καὶ ἐξεληθόντες, ἐκῆ-
ρυσσοι ἵνα μετάνοήσωσι·

13 καὶ δαιμόνια πολλὰ

ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειπον ἑλαῖον
πολλὰς ἀρρώστους, καὶ ἰθερά-
πευον.

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς
Ἡρώδης, (φανερὰν γὰρ ἐγένετο
τὸ ὄνομα αὐτῆ) καὶ ἔλεγε· Ὅτι
Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν
ἠγέρθη, καὶ διὰ τῶτο ἐνεργῶσιν
αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.

15 Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι Ἡ-
λίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον,
Ὅτι προφήτης ἐστίν, ἢ ὡς εἰς
τῶν προφητῶν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης,
εἶπεν· Ὅτι δὲ ἐγὼ ἀπεκεφάλι-
σα Ἰωάννην, ἕτος ἐστίν, αὐ-
τὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.

17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης,
ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάν-
νην, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν τῇ φυ-
λακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυ-
ναῖκα Φιλίππου τῆ ἀδελφῆ αὐ-
τῆ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.

18 Ἐλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ
Ἡρώδῃ· Ὅτι ἔκζεσί σοι ἔ-
χειν τὴν γυναῖκα τῆ ἀδελφῆ
σου.

19 Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν
αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι, καὶ ἐκ ἡδύνατο.

20 Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεί-
το τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν
ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον· καὶ
συνείηρει αὐτὸν, καὶ ἀκούσας
αὐτῆ, πολλὰ ἐποίησεν, καὶ ἡδὼς
αὐτῆ ἤκει.

21 Καὶ γενομένης ἡμέρας
εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γε-
νεσίοις αὐτῆ διέπνον ἐποίησεν τοῖς
μεγί-

μεγί-

38- They who say it sh. be olohu
his newt carmies grief, but for
often what the Lord in this omi
mismosally for Joy & sorrow-

3- His father was now probably dead, & he alone he advised
that Trade - Echo & see: hist. 64. -

14. Φανερον η ε - Some copies add την καθη αυτου - without which the sentence will be imperfect. - read α ς (φανερων γαρ εγενετο) το ονομα αυτου. But why does Herod repeat in the 7th what he says here? - To avoid this repetition read with some Λου: λεγον, & make a parenthesis from και λεγον to προφητων υμιν. - Then the Evangelist resumes what he had said of Herod - Λου: α ς η is agreeable to this Exposition - copy.

15. η is wanting in many mss - It is a Prophecy, like those of Ancient Times - Campbell.

33 - πρην - by land, or will as by Foot -

μεγισῶσιν αὐτῆ, καὶ τοῖς χι-
λιάρχοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς
Γαλιλαίας·

22 καὶ εἰσελθούσης τῆς θυ-
γατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδᾶδου,
καὶ ὀρχησαμένης, καὶ ἀρυσάσης
τῶν Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακει-
μένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ
κορασίῳ· "Αἰτησόν με ὃ ἐάν
θέλῃς, καὶ δώσω σοί.

23 Καὶ ᾤμωσεν αὐτῇ, "Οτι
ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοι,
ὥς ἡμίσης τῆς βασιλείας μου.

24 Ἡ δὲ ἐξεληθῆσα, εἶπε
τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσο-
μαι; Ἡ δὲ εἶπε· Τὴν κεφα-
λὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

25 Καὶ εἰσελθῆσα εὐθέως
μετὰ σπαθῆς πρὸς τὸν βασι-
λέα, ᾤκνησε λέγουσα, Θέλω
ἵνα μοι δῷς ἐξ αὐτῆς ἐπὶ πί-
νακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
Βαπτιστοῦ.

26 Καὶ περιλύπῃ γενό-
μενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τὸς
ἔρκους καὶ τὰς συνανακειμένους ἐκ
ἠθέλησεν αὐτὴν ἀπειθῆσαι.

27 Καὶ εὐθέως ἀποστείλας
ὁ βασιλεὺς σπεκνλάτωρα, ἐπ-
έταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν
αὐτῆς.

28 Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκε-
φάλισε αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ·
καὶ ἤνεκε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς
ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν
τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον
ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.

29 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μα-
θηταὶ αὐτῆς, ἦλθον καὶ ἦραν τὸ

σῶμα αὐτῆς, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ
ἐν τῷ μνημείῳ.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπό-
στολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπ-
ῆγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα
ἐποίησαν, καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.

31 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦ-
τε ὑμεῖς αὐτοὶ καὶ ἰδίαν εἰς
ἐρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε
ὀλίγον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι
καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· καὶ ἔδει
φαγεῖν ἡμεῖς.

32 Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἐρη-
μον τόπον τῷ πλοίῳ καὶ ἰ-
δίαν.

33 Καὶ εἶδον αὐτὰς ὑπά-
γοντας οἱ ὄχλοι· καὶ ἐπέγνω-
σαν αὐτὸν πολλοί· καὶ περὶ
ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέ-
δραμον ἐκεῖ, καὶ προσήλθον αὐ-
τῆς, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν.

34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰ-
ησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγ-
χνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς
 πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα·
καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτὰς
πολλά.

35 Καὶ ἦδη ὥρα πολλῆς
γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτῆς, λέγουσιν· Ὅτι
ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἦδη
ὥρα πολλή·

36 ἀπόλυσον αὐτὰς, ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ ἀ-
γρὰς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν
ἐαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγω-
σιν ἐκ ἔχουσιν.

37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶ-
πεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς
φαγεῖν.

G

φαγεῖν.

*for Monks and Men - exclusion of
v. 19-7.*

φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ·
Ἀπελθούτες ἀγοράσωμεν δια-
κοσίων δηναρίων ἄρτους, καὶ δώ-
μεν αὐτοῖς φαγεῖν;

38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πρό-
σθε ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ
ἰδεῖτε. Καὶ γινόντες, λίσσονται Πέν-
τε, καὶ δύο ἰχθύας·

39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς
ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια
συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρ-
τῳ.

40 Καὶ ἀνέπεσον πρᾶσαι
πρᾶσαι, ἀνὰ ἑκάτον καὶ ἀνὰ
πενήκοντα.

41 Καὶ λαβὼν τὰς πέντε
ἄρτους καὶ τὰς δύο ἰχθύας, ἀ-
ναβλέψας εἰς τὸν ὕψος, εὐ-
λόγησε, καὶ κλίελασε τὰς ἄρ-
τους· καὶ ἰδὼν τοῖς μαθηταῖς
αὐτῷ ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς·
καὶ τὰς δύο ἰχθύας ἐμέσσε πα-
σι.

42 Καὶ ἔφαθον πάντες, καὶ
ἐχορεύθησαν·

43 καὶ ἦσαν κλασμάτων
δώδεκα κοφίνους πληρεῖς, καὶ
ἀπὸ τῶν ἰχθύων.

44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες
τὰς ἄρτους, ὥσπερ πεντακισχίλιοι
ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε
τὰς μαθητάς αὐτῷ ἐμβῆναι εἰς
τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ
πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως
αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον.

46 Καὶ ἀπολαξάμενος αὐ-
τοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσ-
εύξασθαι.

47 Καὶ ὁψίας γενομένης,
ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θα-
λάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ
τῆς γῆς.

48 Καὶ εἶδεν αὐτὸς βασι-
νιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· (ἦν
γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς·)
καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς
νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτὸς,
περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης·
καὶ ἠθέλει παρελθεῖν αὐτῷ·

49 Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν πε-
ριπατῶντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης,
ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀν-
έκραζαν·

50 (πάντες γὰρ αὐτὸν εἶ-
δον, καὶ ἐταράχθησαν.) καὶ εὐ-
θέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ
λέγει αὐτοῖς· Θαρσύνετε, ἐγώ
εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.

51 Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτὸς
εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκόπασεν ὁ
ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν
ἐαυτοῖς ἐξίστατο, καὶ ἐθαύμα-
ζον.

52 Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ
τοῖς ἄρτοις· ἦν γὰρ ἡ καρδία
αὐτῶν πεπωρωμένη.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἤλ-
θον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρετ, καὶ
προσωρμίσθησαν.

54 Καὶ ἐξεληθόντων αὐτῶν
ἐκ τῆς πλοῖου, εὐθέως ἐπισπύντες
αὐτὸν,

55 περιδραμόντες ὅλην τὴν
περίχωρον ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ
τοῖς κραβάτοις τῆς κακῶς ἵ-
σχονίας περιφέρειν, ὅπως ἤκουον
ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ.

56 Καὶ

33 - περὶ - by land, as will be

. vi.

μείνης,
δα-
ἐπὶ

δασα-
(ἢ
τοῖς)
τῆς
αὐτῆς,
ίσης

ἰ-
ὦν πε-
ίσης,
καὶ ἀν-

τὸν εἰ-
καὶ εὐ-
ῶν, καὶ
εἰ γὰρ

αὐτῆς
ασεν ὁ
σὺ ἐν
αὐμα-

αν ἐπὶ
καρδία

ἡς ἡλ-
ρεῖτ, καὶ

αὐτῶν
τις ὁνίης

ην τῇ
εὐλο ἐπὶ
ακῶς ἰ-
ε ἤκεον

56 Kai

84

44 - To distinguish before and after - for thousand men - exclusion of
Women & Children. - Mts. 30. 7. 6. 10. 12. 13. 7.

3-4- The third & fourth V. sh^d be in a parenthesis, so y^t V. 2 & 3 & 4 -
2000s - may be connected with V. 5- Some added a p^r for want
of seeing this construction - Mill. part. 122. Conf. - And in V. 5 & 6 & 7 & 8 & 9
therefore, why by

3- ΠΥΡΗΝ &c. - ad cubitum usq; seu cubitaliter lavare - or
Pugno, with the gript fist, inclosed - i.e. rubbing one hand
in the other. - Variis sunt Interpretationes - omnes accura-
tam Curam in lavando exprimeunt. - V. Light^r in Loc.

N.B. the Contrast. -

3- They wash ΠΥΡΗΝ VIT^uTDI before they eat by pouring a little
water on it - When from market (where liable to be defiled) / ΠΥΡΗΝ
TDI - They dip it in water. - Lamp. but
9- VADWS - read the sentence in the margin.

ye judge well in annulling - Lamp 6

11- B. it Corbana - He did not give it, or doo it - but precluded
himself from relieving - as if he had said - may I incur the
sacrilege, if ye get ought from me.

19. V. Campbell

Cap. vi. ΚΑΤΑ ΜΑΡΚ.

75

56 Καὶ ὅτε ἂν εἰσπορεύ-
οι εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀ-
γροὺς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεν
τοὺς ἀδινεῖας, καὶ παρεκάλει
αὐτόν, ἵνα καὶ τὸ κρᾶσπέδον
τῆς ἱατρικῆς αὐτῆς ἀψῶνται· καὶ
οἱ αὐτοὶ ἀνέπιπτον αὐτῇ, ἐσώζοντο.

Κεφ. ζ'. 7.

ΚΑΙ συναγόνται πρὸς αὐ-
τόν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ
τινὲς τῶν Γραμματέων, ἐλθόν-
τες ἀπὸ Ἱερουσολύμων,

2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μα-
θητῶν αὐτῆς κοιναῖς χερσὶν, τῷ
ἔστιν ἀνέπιπτοι, ἐδίδουσι ἄρτους,
ἐμμέψαντο.

3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάν-
τες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ συλμῇ
νύψωνται τὰς χεῖρας, ἐκ ἐδίδου-
σι, κρατῶντες τὴν παράδοσιν
τῶν πρεσβυτέρων·

4 καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν
μὴ βαπτίσωνται, ἐκ ἐδίδουσι, καὶ
ἄλλα πολλὰ ἔστιν ἃ παρέλα-
βον κρατεῖν, βαπτισμὸς πόλη-
ριων, καὶ ξεστῶν, καὶ χαλκίων, καὶ
κλινῶν.

5 Ἐπεὶ αὖ ἐπερωτῶσιν αὐ-
τόν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς· Διατί οἱ μαθηταὶ σου
ἐπερωτῶσι κατὰ τὴν πα-
ράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλ-
λὰ ἀνέπιπτοι χερσὶν ἐδίδουσι τὸν
ἄρτον;

6 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὅτι καλῶς προεφῆτευσ-
εν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν
ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται· Οὐ-
τὼ ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσί με τι-

μα, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω
ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

7 Μάτην δὲ σέβονται με,
διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐν-
τάλματα ἀνθρώπων.

8 Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν
τῆς Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παρά-
δοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισ-
μὸς ξεστῶν καὶ πόληριων· καὶ ἄλ-
λα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ
ποιεῖτε.

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Κα-
λῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τῆς
Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν
τηρήσῃτε.

10 Μωσῆς γὰρ εἶπε· Τίμα
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα
σὺ καὶ· Ὁ καταλογὼν πα-
τέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευ-
τάτω.

11 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν
εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ
μητρὶ· Κορεῖάν (ὃ ἔστι, ὄνον)
ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇ·

12 καὶ ἐκέτι ἀφέντες αὐτόν
ἐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτῆς,
ἢ τῇ μητρὶ αὐτῆς,

13 ἀκυρεῖν τὸν λόγον
τῆς Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν,
ἢ παρεδωκέναι· καὶ παρόμοια
τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

14 Καὶ προσκαλεσάμενος
πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· Ἀκούετε με πάντες, καὶ
συνίετε.

15 Οὐδὲν ἔστιν ἐξωθεν τῆς
ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐ-
τόν, ὃ δύναται αὐτόν κοινῶσαι·
ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ'

G.2

αὐτοῦ,

meaning of τὸν? Corp.

3-4- The third & fourth v. of the
αποκρυφισμοῦς — may be connected with
of some kind of construction — Mithras,
therefore, Whiskey

3- πυγμαῖοι — ad libitum in
Pugno, with the gift of the
in the other. — variis sunt
tam curam in laudando

N.B. the contrast. —
3- They were πυγμαῖοι νικῶντες
ωὐκ ἐν ὁνόματι — When from Mar
σωνται — They are in the world
9- καὶ οὐκ ἐν ὁνόματι — read the sentence
as you judge will in an

11- Be it known — We did not
himself from believing — as if
Sacrilege, if ye get caught

αὐτῶ, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινοῦτα
τὸν ἄνθρωπον.

16 Εἴτις ἔχει ἄτα ἀκύν-
ειν, ἀκύνει.

17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς
οἶκον ἀπὸ τῆς ὄχλου, ἐπηρώτων
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
τῆς παραβολῆς.

18 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐ-
τὼ καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε· ὅ-
τι οἴεσθε ὅτι πᾶν τὸ ἐξωθεν εἰσ-
πορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον,
ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι·

19 Ὅτι ἐκ εἰσπορευομένων
αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ'
εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὸν ἀφ-
ρόντα ἐκπορεύεται, καθαρὶζο-
ν πάντα τὰ βρώματα.

20 Ἐλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ
ἄνθρωπου ἐκπορευόμενον, ἐκείνο
καὶ τὸν ἄνθρωπον.

21 Ἔσθθαι γὰρ ἐκ τῆς
καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ δια-
λογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύον-
ται, μοιχεῖαι, φονεῖαι, φό-
ροι,

22 κλοπαί, πλεονεξίαι,
πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφ-
θαλμὸς πονηρὸς, βλασφημία,
ὑπερηφανία, ἀφροσύνη.

19. O. Campbell

vii.

ἀνδρῶν
ἐλ-
πὶς πό-

λαίης,
καὶ ἡ-
μῶν
ὅς αὐ-

ἐν αὐ-
ταῖς
καλὴν
ἐν τέλ-
εσσιν.
καὶ λέ-
γει γὰρ
ὁ τρα-
γῶν

Διὰ
ἐξελί-
ξιν

εἰς τὴν
ἐμῶν
γαλῆρα

καὶ ἐκ
ἐκείνης
ἐκ τῶν

ἐκ τῶν
ἐκ τῶν
ἐκ τῶν

ἐκ τῶν
ἐκ τῶν
ἐκ τῶν

36 Distinguish after πολλοῦ - Conf:

4- παντοῦ as this word no where else occurs in the N.T. or Septu. The true reading is πανταποῦ as some M^s have it - Mill¹⁵⁴ - Conf:

12- 71- With two Inbent. - What? Is this &c Conf.

12- ελδοσεται - Let me not live, if a sign be a form of swearing

τὰ ὅτα αὐτῶ· καὶ πλύσας ἡψ-
αλο τῆς γλώσσης αὐτῶ.

34 Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν
ἐρανό, ἐξέταξε, καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Ἐφθαθά, ὃ ἐγὼ, διανοί-
χθῃ.

35 Καὶ εὐθέως διηνοίχθη-
σαν αὐτῶ αἱ ἀκοαί· καὶ ἐλύθη
ὁ δεσμός τῆς γλώσσης αὐτῶ,
καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.

36 Καὶ διεγέλωτο αὐτοῖς
ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐ-
τὸς αὐτοῖς διεγέλλετο, μᾶλλον
περισσότερον ἐκήρυσσον.

37 Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξ-
επλήσσοντο, λέγοντες· Καλῶς
πάντα πεποίηκε· καὶ τὰς κω-
φὰς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τὰς ἀλά-
λους λαλεῖν.

Ἐφ. ἡ. 8.

ΕΝ ἐκείναις ταῖς ἡμέραις
παμπόλλῃ ὄχλῳ ὄντι,
καὶ μὴ ἔχοντων τί φάγωσι,
προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τὰς
μαθητὰς αὐτῶ, λέγει αὐτοῖς·

2 σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν
ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς
προσμένονσί μοι, καὶ ἔκ ἔχουσι
τί φάγωσι.

3 Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐ-
τὰς νῆσεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκ-
λυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ
αὐτῶν μακρόθεν ἦκασιν.

4 Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ·
οἱ μαθηταὶ αὐτῶ· Πόθεν τέτις
δυνήσεται τις ὧδε χορτάσαι
ἄρτον ἐπ' ἐρημίας;

5 Καὶ ἐπηρώτα αὐτὰς·
Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶ-
πον· Ἐπτά.

6 Καὶ παρήγειλε τῷ ὄ-
χλῳ ἀναπαισῆν ἐπὶ τῆς γῆς·
καὶ λαβὼν τὰς ἐπὶ τὰ ἄρτους, εὐ-
χαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἐδίδε
τοῖς μαθηταῖς αὐτῶ, ἵνα πα-
ραθῶσι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχ-
λῳ.

7 Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα·
καὶ εὐλογήσας, εἶπε παραθεῖ-
ναι καὶ αὐτά.

8 Ἐφαγον δὲ, καὶ ἐχορτά-
σθησαν· καὶ ἦσαν περισσεύμα-
τα κλασμάτων, ἐπὶ τὰ σπυρί-
δας.

9 Ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες, ὡς
τέτρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν
αὐτὰς.

10 Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς
τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτῶ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλ-
μανθά.

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ φαρι-
σαῖοι, καὶ ἡρξάντο συζητεῖν αὐ-
τῷ, ζητῶντες παρ' αὐτῶ ση-
μεῖον ἀπὸ τῶ ἐρανοῦ, περὶ ἁ-
ρὸν αὐτόν.

12 Καὶ ἀναγενάξας τῷ
πνεύματι αὐτῶ, λέγει· Τί ἡ
γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ;
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθῇσιν
τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.

13 Καὶ ἀφίεις αὐτὰς, ἐμ-
βὰς πάλιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπ-
ῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν
ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον ἔκ-
εἶχον μεθ' ἐαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.

15 Καὶ διεγέλλετο αὐτοῖς,
λέγων· Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ
τῆς

προνοεῖτε, so does Mill, but it

is on account of their answers - & his
matt. 20. 20.

in prob. 85 - leaving out will make
men, as trees, withing - Beal.

τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου.

16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι ἀρτὸς ἐκ ἔχουμεν.

17 Καὶ γινῶς ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Τί διαλογίζεσθε, ὅτι ἄριστος ἐκ ἔχετε; ἔγωγο εἶτε, ἡδὲ συνίετε; ἐπεὶ πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;

18 Ὁφθαλμοὺς ἔχοντες, καὶ ὥτα ἔχοντες, καὶ ἠκούετε; καὶ ἐμνημονεύετε,

19 ὅτε τῶς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τὰς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ· Δώδεκα.

20 Ὅτε δὲ τῶς ἐπτά εἰς τὰς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἐπτά.

21 Καὶ ἔλεγε αὐτοῖς· Πῶς ἐσυνίετε;

22 Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν· καὶ φέρεσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλῶσιν αὐτὸν ἵνα αὐτὸς ἅψῃται.

23 Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κόμης· καὶ πύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἰ τί βλέπει.

24 Καὶ ἀναβλέψας, ἔλεγε· Βλέπω τῶς ἀνθρώπων· ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπαλῶντας.

25 Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι· καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἀπανίας.

26 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων· Μηδὲ εἰς τὴν κόμην εἰσεέλθῃς, μηδὲ εἰπῇς τινὶ ἐν τῇ κόμῃ.

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κόμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τῶς μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς· Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;

28 Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, ἰωάννην τὸν Βαπτιστῆν· καὶ ἄλλοι Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ, ὅτι τῶν προφητῶν.

29 Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστός.

30 Καὶ ἐπέλημψεν αὐτοῖς ἵνα μηδεὶν λέγωσι περὶ αὐτοῦ.

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμαθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἀρχιερέων, καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι.

32 Καὶ παρρησία τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιλημᾶν αὐτῷ.

33 Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν

36 Distinguish after meal

4- παμπόλου as this word no where
true reading is περὶ πολλοῦ as some

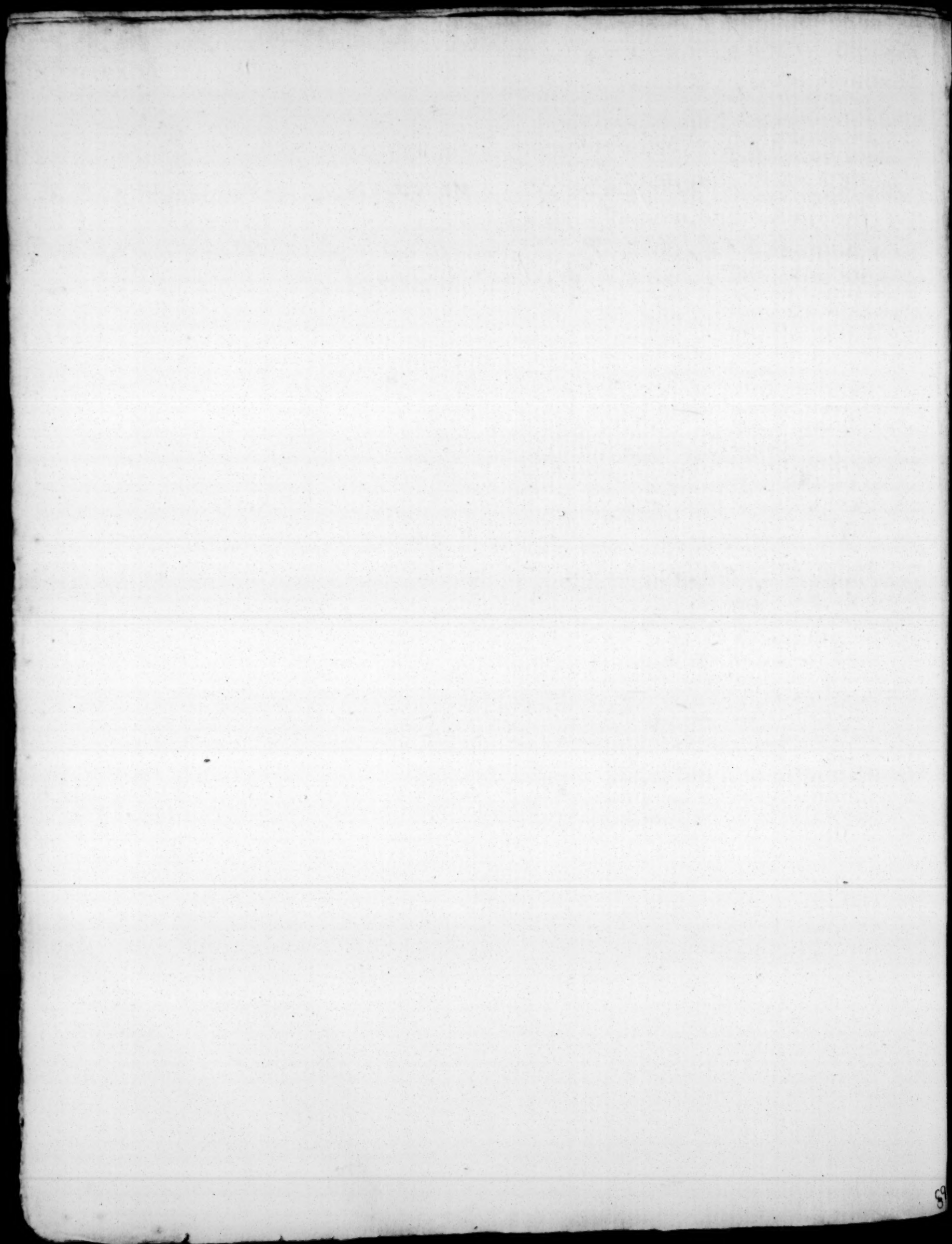
12- 11- with two persons. - What? Don't this & son.

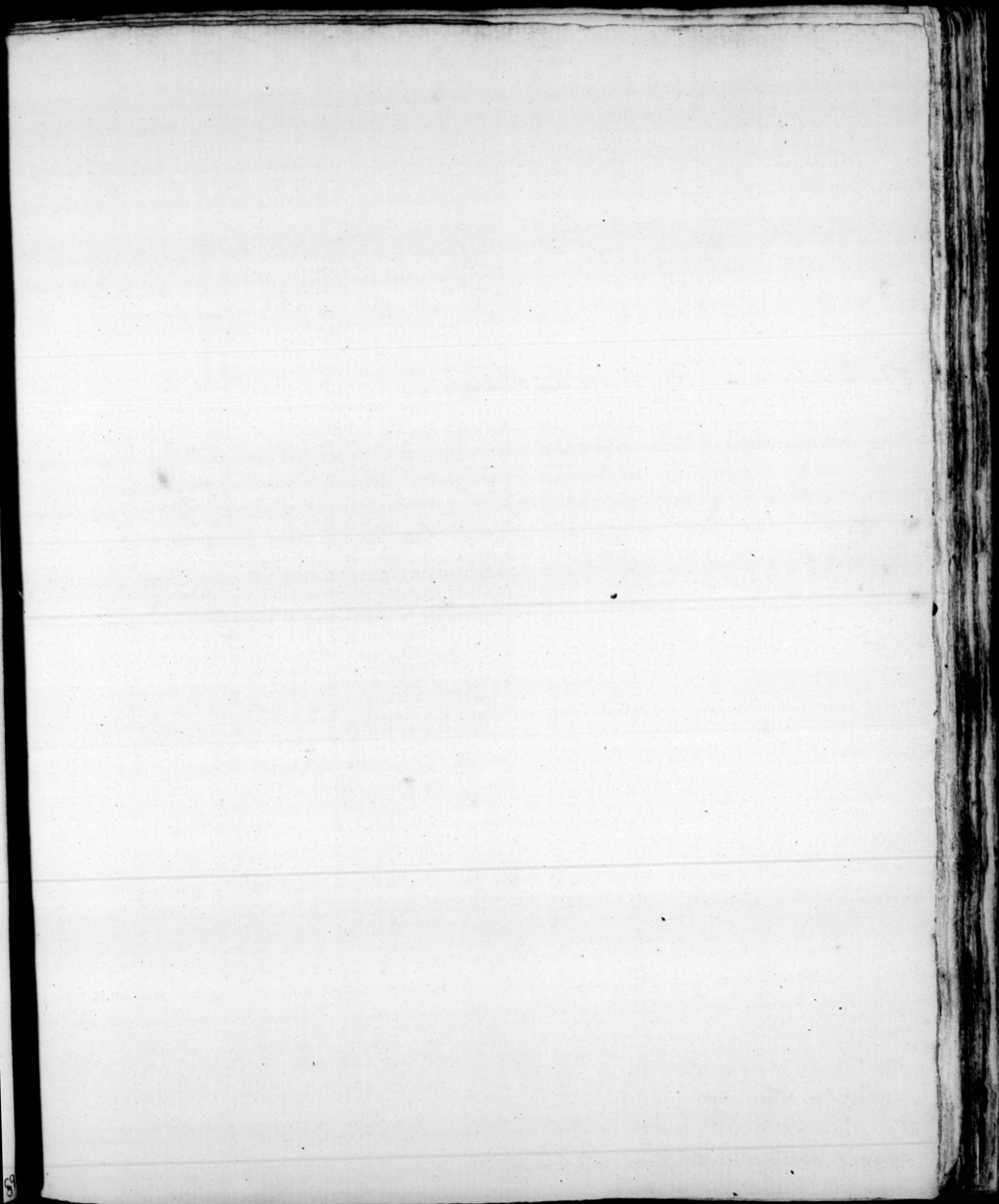
12- 11- 12- Let me not live, if I sign this as a form of worshiping

18- Our version puts a Colon after $\mu\epsilon\tau\epsilon\pi\alpha\rho\epsilon\upsilon\epsilon\tau\epsilon$, so does Mill, but it is better continued on with what follows. —

The perhaps the Question sh.^d begin at ore 19. on account of their answers. — & his preceding with a similar Interrogation at 19. 20. O.O.

21- Many Versions have not ^{οἱ} $\delta\epsilon\omega$ — A Mill prob. 85 — leaving ^{you} out will make the passage a little clearer. — Our Vers: men, as trees, walking — Bent. ^{Cory:}

37. Paraphrase - better than Exchange.

α. κατελεγεν - This is the end of the preceding chapter.

10 - Make the comma after ἐκρετισαν, - they laid hold of y. ⁴ say. ~~etc.~~
standing with ἐμφ. i.e. rising from the dead, questioning one with another &
11 - οτι - for διον - ο.π. be distinguished from τ.ε. by a comma: The
same may be observed of V. 20 -

Cap.

ιδὼν τὰ
τίμησε
αγε ὅπ
ὃ φρονι
τὰ τῶν

34
τὸν ὅχ
αὐτῶ,
λει ὅπ
σάδω
ταυρὸν
μοι.

35
ψυχὴν
αὐτῆν
ψυχὴν
εὐαγγελ

36
θρωπον,
μον ὅλο
χὴν αὐ

37
ἀλλάλα

38
με κα
γενεᾶ τ
ἀμαρτω
πε ἐπα
ταν ἔλθ
αὐτῶ,
ἀγών.

K A

σί τινες
τινες ὃ
ἔως ἀν
Θεὸς ἔλθ

2 K
ελαμ

ιδὼν τὰς μαθητὰς αὐτῆς, ἔπε-
τίμησε τῷ Πέτρῳ, λέγων· Ὑπ-
αγε ὀπίσω μου, σαλιανᾶ· ὅτι
ὃ φρονεῖς τὰ τῶ Θεοῦ, ἀλλὰ
τὰ τῶν ἀνθρώπων.

34 Καὶ προσκαλεσάμενος
τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς
αὐτῆς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτις θέ-
λει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνη-
σάτω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
μοι.

35 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ
εὐαγγελίου, ἔσται σῶσαι αὐτήν.

36 Τί γὰρ ὠφελήσει ἄν-
θρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσ-
μον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ;

37 Ἡ τί δώσει ἄνθρωπος
ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

38 Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυθῇ
με καὶ τὰς ἐμὰς λόγους ἐν τῇ
γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ
ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐπαισχυθήσεται αὐτόν, ὅ-
ταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἁγέλων τῶν
ἀγίων.

Κεφ. θ'. 9.

ΚΑΙ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰ-
σὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵ-
τινες ὃ μὴ γέυσονται θανάτου,
ἕως ἃν ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐξ πα-
ραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέ-
τρον, καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ τὸν
Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτὰς
εἰς ὄρεα ὑψηλὰ καὶ ἰδίαν μό-
νην· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσ-
θεν αὐτῶν.

3 Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῆς ἐ-
γένετο γέλοισμα, λευκὰ ὡς
χιῶν, ὅσα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς
ὃ δύναται λευκᾶναι.

4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλί-
ας σὺν Μωσέϊ· καὶ ἦσαν συλ-
λαλήντες τῷ Ἰησοῦ.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος,
λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββί, καλὸν
ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιή-
σωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν,
καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ Ἡλίᾳ μίαν.

6 Οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ·
ἦσαν γὰρ ἐκφοβοί.

7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπι-
σκιάσασα αὐτοῖς· καὶ ἦλθε φωνὴ
ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός
ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, αὐ-
τὸν ἀκούετε.

8 Καὶ ἐξάπινα περιβεβί-
μενοι, ἐκέτι ἑδῆνα εἶδον, ἀλλὰ
τὸν Ἰησοῦν μόνον μετ' ἑαυτῶν.

9 Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν
ἀπὸ τοῦ ὄρους, διετείλατο αὐτοῖς
ἵνα μηδεὶς διηγήσωνται ὃ εἶδον,
εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.

10 Καὶ τὸν λόγον ἐκράτη-
σαν πρὸς ἑαυτοὺς, συζητούντες
τί ἐστὶ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

11 Καὶ ἐπηρώτων αὐτόν,
λέγοντες· Ὅτι λέγουσιν οἱ γραμ-
ματεῖς, ὅτι Ἡλίας δεῖ ἔλθειν
πρῶτον;

12 Ὁ δὲ

ing no when foretold that they
should be with him in a resurrection -

n down, which may be more
mon. U. 19: 4. 19. -
stination, to be in - 2a: 37. 27
e & shake - 1a: 19. 20. 21
mouth in me - 1a: 20. 21

there seems no great difficulty

not much difficulty, now? much &

20- 011. A. perhaps be 011 11 84 01 0101

12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθίστα πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ, καὶ ἐξυδινωθῇ.

13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἡλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τὰς μαθητάς, εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτῆς, καὶ γραμματεῖς συζητήσας αὐτοῖς.

15 Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προσερχομένους ἠσπάζοντο αὐτόν.

16 Καὶ ἐπηρώτησε τὰς γραμματεῖς· Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτῆς;

17 Καὶ ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τῶ ὄχλου, εἶπε· Διδάσκαλε, ἤνεκα τὸν υἱόν σου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἁλαλόν·

18 καὶ ὅτε ἂν αὐτὸν καλέσῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίξει, καὶ τρίξει τὰς ἰδούσας αὐτῆς, καὶ ξηραίνει· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ ἐκ ἰσχύσαν.

19 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ, λέγει· Ὡ γενεὰ ἀπίστη, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἵσονται; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετε αὐτὸν πρὸς με.

20 Καὶ ἤνεκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν.

καὶ πῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίῃσιν αὐφρίζον.

21 Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσους χρόνους ἔστιν, ὥς τῆτο γένοιεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν.

22 Καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς σὺρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τό· Εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνάτεια τῷ πιστεύοντι.

24 Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατήρ τοῦ παιδὸς, μετὰ δακρύων ἔλεξε· Πιστεύω Κύριε, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.

25 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπέλιμψε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρῳ, λέγων αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ ἁλαλὸν καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω· Ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.

26 Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν, ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλὰς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.

27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη.

28 Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν· Ὅτι ἡμεῖς ἐκ ἡδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τῆτο τὸ γένοι· ἐκδιδὼν δύναμιν ἐξελθεῖν.

37- παντοῦρα - everywhere

4- κειλεγεν - This is the end of the

10 - make the comma after ἐκτεταται, - they laid hold of y. say. etc.
 11 - 811 - for διότι - ὅτι - be distinguished from τὴ by a comma: The same may be observed of v. 20 -

13- Connect εληλυθε - κλωσ - it being no where foretold that they
sh^d put John to Death, & put they have done to him &c in a parenthesis -

18- ρησσει - signifies also throws him down, which may be more
properly spoken of an epileptic Person. U. W. d. 4. 19. -
ἐκστασις, means also to be under consternation, to be faint - Lu. 37. 27
ἐκστασειν - not only to fear, but to move & shake - Jer. 4. 19. ~~there~~
H - my heart shook, maketh a noise or moveth in me - Is. 40. 20.

23- Read accord^g to this Punctuation, & there seems no great difficulty

24. Supply ~~my~~ ^{the} Defects of my Faith

25. ~~you~~ - emphatical - You obeyed not my Disciples, now I myself &c

28- ΟΤΙ, sh^d perhaps be ΟΤΙ ΤΙ &c or διΟΤΙ

Cap. i

ελθεῖν, εἰ

νηεῖα.

30 K

παρεπορε

λαίας· κ

γνῶ.

31 E

θηλας αὐτ

Ὅτι ὁ υἱ

διδόται εἰ

ἀποκτενῶ

τανθεῖς,

γῆσεσθαι.

32 O

κ' ἐφοβῶ

33 K

ναυμ' κ

νῶ, ἐπ

τῇ ὁδῷ

ζῶει;

34 O

ἀλλήλη

τῇ ὁδῷ, τ

35 κ

τὸς δώδε

Εἴτις θεί

ται πάν

των διάκ

36 K

ἔστηεν α

ἐναγκαλι

αὐτοῖς·

37 O

παιδιαν

μαλὶ με

ἐὰν ἐμὲ δ

ἀλλὰ τὰ

38 E

Ἰωάννης,

ελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

30 Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἔκ ἤθελεν ἵνα τις γινῶ.

31 Ἐδίδασκε γὰρ τὰς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοιαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενεῖσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

32 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβήθη αὐτὸν ἐπιερῶσαι.

33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναῦμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος, ἐπηρώτα αὐτούς· Τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε;

34 Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων.

35 καὶ καθίσας ἐφώνησε τὰς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἑσχατός, καὶ πάντων διάκονος.

36 Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστη αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς·

37 Ὃς ἐὰν ἐν τῶν τοιούτων παιδίων δεξιῇ ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δεχέται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δεξιῇ, ἢ ἐκ ἐμὲ δεχέται, ἀλλὰ τὸν ἀπολείπειν ἡμεῖς.

38 Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, λέγων· Διδάσκαλε,

εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς· ἔκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι ἐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν.

39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ κωλύετε αὐτόν· ἑδεῖς γὰρ ἐστίν ὃς ποιήσει δυνάμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογεῖσάί με.

40 Ὃς γὰρ ἔκ ἐστι κατ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν.

31 Ὃς γὰρ ἂν ποίση ὑμᾶς στήριον ὑδαλῶν ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὅτι Χρὶς ἐστὶ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἢ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

42 Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ, καλὸν ἐστίν αὐτῷ μάλλον, εἰ περικεῖται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τρέχοντα αὐτόν, καὶ βεβληταί, εἰς τὴν θάλασσαν.

43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σε, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοι ἐστὶ κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.

44 ὅπως ὁ σκώληξ αὐτῶν ἢ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ ἢ σβέννυται.

45 Καὶ ἐὰν ὁ πῶς σε σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἐστὶ σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τὰς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,

46 ὅπως

46 ὅπῃ ὁ σκώληξ αὐτῶν
ἐν τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ ἐσβέν-
νυται.

47 Καὶ ἰὰν ὁ ὀφθαλμός σε
σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν·
καλὸν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον
εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμούς· ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ
πυρός.

48 ὅπῃ ὁ σκώληξ αὐτῶν
ἐν τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ ἐσβέν-
νυται.

49 Πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλιδοῦ-
σεται, καὶ πᾶσα θυσία ἀλὶ ἀ-
λιοῦσεται.

50 Καλὸν τὸ ἄλας· ἰὰν δὲ
τὸ ἄλας ἀναλον γένηται, ἐν τί-
νι αὐτὸ ἀρτύσει; ἔχεις ἐν ἑ-
αυτοῖς ἄλας, καὶ εἰρηνεύεις ἐν
ἀλλήλοις.

Κεφ. ι. 10.

ΚΑΚΕΙΘΕΝ ἀναστὰς
ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς
Ἰουδαίας, διὰ τοῦ περάειν τοῦ Ἰ-
ορδάνου· καὶ συμπορεύονται πᾶ-
σιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ, ὡς
εἰσάγει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

2 Καὶ προσελθόντες οἱ φα-
ρισαῖοι, ἐπηρώτησαν αὐτόν, εἰ
ἐξέειπεν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολύ-
σαι· περὶ ἧς ἔγραψεν αὐτόν.

3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
αὐτοῖς· Τί ὑμῖν ἐντεταλὸν Μω-
σῆς;

4 Οἱ δὲ εἶπον· Μωσῆς ἐπ-
έγραψε βιβλίον ἀπογασίης γρά-
ψαι, καὶ ἀπολύσαι.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,

εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν σκλη-
ροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν
τὴν ἐντολὴν ταύτην.

6 Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως,
ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτά·
ὁ Θεός.

7 Ἔνεκεν τοῦτο κατελείψαι
ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ
τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθῆ-
σεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ·

8 καὶ ἵσονται οἱ δύο εἰς
σάρκα μίαν. Ὡς ἐκεῖ ἐστὶ
δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ.

9 Ὁ ὅτι ὁ Θεὸς συνέζευξεν,
ἄνθρωπος μὴ χωρίζτω.

10 Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐ-
τοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν.

11 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὅς
ἰὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾷ-
ται ἐπ' αὐτήν.

12 καὶ ἰὰν γυνὴ ἀπολύσῃ
τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμήσῃ
ἄλλῳ, μοιχᾷται.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ
παιδιά, ἵνα ἅψῃ αὐτῶν· οἱ
δὲ μαθηταὶ ἐπιτίμων τοῖς προσ-
φέρονσιν.

14 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγα-
πάκῃσεν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀ-
φίετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς
με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν
γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ.

15 Ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅς
ἰὰν μὴ δέξῃ τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, ἐμὴ εἰς-
έλθῃ εἰς αὐτήν.

16 Καὶ

Cap. x.

16 Κα
αὐτὰ, τὴν
αὐτὰ, ἡν
αὐτὰ, ἡν

17 Κα
τῶν εἰς ὁδοὺς
καὶ γονυπέτη
τα αὐτόν
τί ποιήσω
κληρονομήσω

18 Ὁ δὲ
τῶν Τί μ
δοῖς ἀγα
Θεός.

19 Τὰς
μειχλεύσας
κλέψας· Μ
Μὴ ἀποστ
πατέρα σου

20 Ὁ δὲ
αὐτῶν· Δ
πατέρα ἐφ
τός μ.

21 Ὁ δὲ
αὐτῶν, ἡγ
εἶπεν αὐτῶν
ὑπάγε, ὅσα
δοῖς τοῖς π
σαυρόν ἐν
ἀκολούθει μ
εἶν.

22 Ὁ δὲ
λέγω, ἀπὸ
γὰρ ἔχων κ

23 Καὶ
ὁ Ἰησοῦς, λέ
αὐτῶν· Πῶς
χρήματα ἔχ
λείαν τῶ Θε

24 Οἱ δὲ
εὐαγγέλιο ἐπὶ τ

16 Καὶ ἐναγκαλισάμενοι αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, ἠυλόγει αὐτά.

17 Καὶ ἐκπορευομένη αὐτὴ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν εἰς, καὶ γονυπετήσας αὐτόν, ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω;

18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; ὁδοὺς ἀγαθὰς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός.

19 Τὰς ἐντολάς οἶδας· Μὴ μοιχεύσης· Μὴ φονεύσης· Μὴ κλέψης· Μὴ ψευδομαρτυρήσης· Μὴ ἀποσερήσης· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.

20 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῇ· Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλάξαμην ἐκ νεότητός μου.

21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῇ, ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἐν σοὶ ὑπερεῖς ὑπαίε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δός τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρόν ἐν ἑρανῶ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι, ἅμας τὸν αἰῶνα.

22 Ὁ δὲ συντάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθε λυπόμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται.

24 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβήσαντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς, λέγει αὐτοῖς· Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τὰς πεποιθότας· ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν;

25 Εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλίας τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλέσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

26 Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτάς· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

27 Ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει· Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' ὁ παρὰ τῷ Θεῷ· πάντα γὰρ δύνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ.

28 Καὶ ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· Ἰδὲ ἡμεῖς ἀφῆκαμεν πάντα, καὶ ἠκολούθησάμεν σοι.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὁδοὺς εἰς ὅς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφόν, ἢ ἀδελφὰς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρὰς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου,

30 εἰ μὴ μὴ λάβῃ ἐκατόνταπλάσιον αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφῶν, καὶ ἀδελφὰς, καὶ μητέρων, καὶ τέκνων, καὶ ἀγρῶν, μεία διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον.

31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι,

τοι, ἔσχατοι· καὶ οἱ ἔσχατοι,
πρῶτοι.

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀ-
ναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα·
καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ ἰθαμὺνίλο, καὶ ἀκο-
λυθῆνιες ἐφεβῆνλο· Καὶ πα-
ραλαβὼν πάλιν τῆς δώδεκα,
ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλ-
λοντα αὐτῷ συμβαίνειν·

33 ὅτι ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν
εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τῆς
ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς
ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμμα-
τεῦσι, καὶ καὶακρινύσιν αὐτὸν
θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐ-
τὸν τοῖς ἔθνεσι,

34 καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ,
καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμ-
πίψουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενύ-
σουσιν αὐτόν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστήσεται.

35 Καὶ προσπορεύονται
αὐτῷ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης,
οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες·
Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἑαὶ
αἰτήσομεν, ποιήσης ἡμῖν.

36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
θέλετε ποιῆσαι με ὑμῖν;

37 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δὸς
ἡμῖν ἵνα εἴς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἴς
ἐξ ἐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν
τῇ δόξῃ σου.

38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε.
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ
ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα
ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆ-
ναι;

39 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δυ-
νάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ
πίνω, πῖνετε· καὶ τὸ βάπτισμα
ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισ-
θῆσθε.

40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δε-
ξιῶν μου καὶ ἐξ ἐωνύμων μου,
ἐκ ἔστιν ἡμῖν δέσναι, ἀλλ' οἷς
ἡτοίμασαι.

41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα,
ἤρξατο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰα-
κώβου καὶ Ἰωάννου.

42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλε-
σάμενος αὐτοὺς, λέγει αὐτοῖς·
Οἶδατε ὅτι οἱ δοκῶντες ἀρχεῖν
τῶν ἐθνῶν, καὶακρινεύουσιν αὐ-
τῶν· καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν,
καὶ ἐξουσιάζουσιν αὐτῶν.

43 Οὐχ ἔτω δὲ ἔσται ἐν
ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἑαὶ θέλη γενέ-
σθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται διά-
κονος ὑμῶν.

44 καὶ ὅς ἑαὶ θέλη ὑμῶν
γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάν-
των δούλος.

45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τῆς ἀν-
θρώπου ἐκ ἤλθε διακονηθῆναι,
ἀλλὰ διακονησάμενος, καὶ δέσναι
τὴν ψυχὴν αὐτῆς λύτρον ἀντὶ
πολλῶν.

46 Καὶ ἐρχονται εἰς Ἱερου-
σάλην καὶ ἐκπορευομένη αὐτῆς ἀπὸ
Ἱερουσάλη, καὶ τῶν μαθητῶν αὐ-
τῆς, καὶ ὄχλος ἱκανὸς, υἱὸς Τι-
μαίου Βαρθολομαίου ὁ τυφλὸς
ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσ-
αίτων.

47 Καὶ

2

1

2

3

4

13-
Pica
lar.
the
ha
all
wa
no
su

Ca

σθς
κρζ
6id

πολ
πολ
Δα

πεν
νισ
τῶ,
σε.

5
τιον
τον

5
αυτ
ήσω
αυτ
ψω.

5
τῶ.
σωκ
ψε,
ιδῶ.

K

κ, B
ἐλαι

μαθ

2

γῆ

νανι

μευόμ

πῶλ

ἀνθρ

αυτ

3

13- The Time of ordinary Figs was not yet come. This is not given as a reason why it found none upon this tree, but why he went to this particular tree, which had leaves on it, & why he expected fruit on it, tho' not on this, the time of ordinary figs being not yet. These evergreen kind had old & new fruit hanging on together. - Those of Damascus bore figs all the year round. ~~Surprising in an evergreen~~ In the most ~~early~~ ^{early} warm years they were of some size in the Spring, & kept company with nearly with the Palestine Harvest. - Now the harvest began. ~~all the year round or was of~~ (least desirable, if not ripe,) & had to whom he came & action from whom alone he & his Disciples, as they are in L. 13.7 - Wh. Key, conj. -

Cap. x. ΚΑΤΑ ΜΑΡΚ. 85

47 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰη-
σοῦς ὁ Ναζωραῖος ἐστίν, ἤρξατο
κράζειν, καὶ λέγειν· Ὁ υἱὸς Δα-
βὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.

48 Καὶ ἐπελὶμὼν αὐτῷ
πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ
πολλῷ μᾶλλον ἐκράζει· Ὑιὲ
Δαβὶδ, ἐλέησόν με.

49 Καὶ γὰρ ὁ Ἰησοῦς, εἴ-
πεν αὐτὸν φωνηθῆναι. καὶ φω-
νῶσι τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐ-
τῷ, Θάρσει, ἔγεραι· φωνεῖ
σε.

50 Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμά-
τιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς
τὸν Ἰησοῦν.

51 Καὶ ἀποκριθεὶς, λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί θέλεις ποι-
ήσω σοι; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν
αὐτῷ· Ῥαββονί, ἵνα ἀναδλέ-
ψω.

52 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ὑπάγε· ἡ πίστις σε σέ-
σωκε σε. Καὶ εὐθέως ἀνέβλε-
ψε, καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ
ὁδῷ.

Κεφ. ια. ιι.

ΚΑΙ ὅτε ἐγγίξουσιν εἰς Ἱε-
ρυσσαλὴμ, εἰς Βηθφαγὴν
καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρεος τῶν
ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ,

2 καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπά-
γετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέ-
ναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εἰσπο-
ρευόμενοι εἰς αὐτήν, εὐρήσετε
πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν ἐδεδί-
αυρώπων κεκάθικε· λύσαντες
αὐτὸν ἀγάγετε.

3 Καὶ εἰάν τις ὑμῶν εἴπῃ·

τί ποιεῖτε τῆτο; εἰπάτε· Ὅτι
ὁ Κύριος αὐτῷ χρειαν ἔχει· καὶ
εὐθέως αὐτὸν ἀποστείλει ὡςδε.

4 Ἀπῆλθον δὲ, καὶ εὗρον
τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν
θύραν ἐξω ἐπὶ τῷ ἀμφοδί, καὶ
λύσαν αὐτόν.

5 Καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἐση-
κότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποί-
εῖτε λύοντες τὸν πῶλον;

6 Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς
ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν
αὐτούς.

7 Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον
πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον
αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐ-
κάθισεν ἐπ' αὐτῷ.

8 Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια
αὐτῶν ἔσθωσαν εἰς τὴν ὁδόν·
ἄλλοι δὲ φοιτῶντες ἐκοπῖον ἐκ
τῶν δένδρων, καὶ ἐσθύνοντο εἰς
τὴν ὁδόν.

9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ
ἀκολουθῶντες ἐκράζον, λέγον-
τες· Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου·

10 εὐλογημένη ἡ ἐρχομέ-
νη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου,
τῷ πατρὶς ἡμῶν Δαβὶδ· Ὡ-
σαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις.

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱε-
ρόν· καὶ περιβλεψάμενος πάν-
τα, ὀφίας ἡδὴ ὕψους τῆς ὥρας,
ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν
δώδεκα.

12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελ-
θόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας,
ἐπέειπεν.

Η

13 Καὶ

to whom he came & action from whom alone he & his Disciples, as they are in L. 13.7 - Wh. Key, conj. -

Making known before maturity - the leaves had not only formed ripe - so they would be ripe - Campbell.

ay - J. H. L. J. for

13 Καὶ ἰδὼν συκὴν μακρόθεν, ἔχουσιν φύλλα, ἤλθεν εἰ ἄρα εὐρήσει τι ἐν αὐτῇ καὶ ἰλθὼν ἐπ' αὐτήν, εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· ἔ γάρ ἦν καιρὸς σύκων.

14 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάσκει. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τὰς πωλυνίας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλεσιῶν τὰς περιστεράς, κατέστρεψε.

16 Καὶ ἐκ ἤφινεν ἵνα τις διεύκη σκεῦος διὰ τῶ ἱεροῦ.

17 Καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς· Οὐ γέγραπται· Ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπῆλαιον ληστῶν.

18 Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτην πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσιν· ἐφοβήθη γὰρ αὐτὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσειτο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

19 Καὶ ὅτι ὅψι ἐγένετο, ἐξεπορεύετο, ἔξω τῆς πόλεως.

20 Καὶ πρὸς παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμένην ἐκ ριζῶν.

21 Καὶ ἀναμνηθεὶς ὁ Πέ-

τρος, λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, ἴδε, ἡ συκὴ ἣν κατήράσω, ἐξηραίνεται.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ἐχέτε πίστιν Θεοῦ.

23 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ· Ἀρθῇ, καὶ βλήθῃ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει, γίνεσθαι· ἔσται αὐτῷ ὃ ἂν εἴπῃ.

24 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε καὶ ἔσται ὑμῖν.

25 Καὶ ὅταν γήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἐχέτε κατὰ τινος· ἵνα καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς ἑβραίοις ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπλήρωμα ὑμῶν.

26 Εἰ δὲ ὑμεῖς ἐκ ἀφίετε, εὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς ἑβραίοις ἀφήσει τὰ παραπλήρωμα ὑμῶν.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντες αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι.

28 καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιεῖς;

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερολήθην ὑμᾶς καὶ γὰρ ἵνα λόγον, καὶ ἀποκριθῇ

13- The Time of ordinary Figs was not yet come. This is not given as a reason why it found none upon this tree, but why he went to this particular tree, which had leaves on it, & why he expected fruit on it, tho' not on others. The Time of ordinary Figs being not yet. These evergreen kind had old & new fruit hanging on together. - Those of Damascus bore Figs all the Year round. ~~Supposing it an early kind~~ In the most ~~early~~ ^{early} ~~year~~ ^{year} ~~the~~ ^{the} ~~early~~ ^{early} ~~figs~~ ^{figs} ~~of some~~ ^{of some} ~~kind~~ ^{kind} ~~in the~~ ^{in the} ~~spring~~ ^{spring}, & kept company pretty nearly with the Palestine Harvest. - Now the harvest began at the Passover so whether this tree bore Figs all the Year round or was of the early kind (in which case it would be at least eatable, if not ripe,) it had ~~no~~ ^{no} reason to expect fruit. -

This was a fit Emblem of the Jewish Nation, from whom alone he expected fruit - here they are cursed for their barrenness, as they are in another Parable ordered to be cut down L. 13. 7 - Whitley, conj: -

At the Figs may be eaten for Maying Hunger before the Fig-Harvest - or their full maturity - The leaves shewed that the fruit was ~~not~~ not only formed but well advanced: tho' not ripe - so they could not be gathered - So the Tree - barren - Campbell.

7. For all nations - (House of Prayer -) In Ps: L. 1. for all People.

12 καὶ ἐφοβήθησαν τὸν σκλον *read in a parenthesis.* - Copy.

Cap

ἀποκ

ἐν πο

30

ἐξ ἑρ

ἀποκ

31

ἐαυτῶ

μεν,

ἐν ἑκ

32

ἀνθρώ

ἀποκ

ὅτι ὅν

33

γυσι

Καὶ ὁ

αὐτοῦ

ἐν πο

Κ

σπλῶ

κὶ πε

ξεν ὁ

σύνργ

γοίς,

2

γεωργ

παρά

τῷ κα

3

ἐοθεῖται

4

πρὸς ο

κεῖνον

λαίωσι

μωμέν

5

σειλε

ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

30 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου
ἐξ ὕδατος ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων;
ἀποκριθῆτέ μοι.

31 Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς
ἐαυτοὺς, λέγοντες· Ἐὰν εἴπω-
μεν, Ἐξ ὕδατος, ἐρεῖ· Διατί
ἔν ἡμῖν ἐπιτεύσασκε αὐτῷ;

32 Ἀλλ' εἰπόμεν, Ἐξ
ἀνθρώπων, ἐφοβήθη τὸν λαόν·
ἀπαυλὲς γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην,
ὅτι ὡς πρὸς προφήτην ἦν.

33 Καὶ ἀποκριθέντες, λέ-
γουσι τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ οἴδαμεν.
Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, λέγει
αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Κεφ. ιβ'. 12.

ΚΑὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν πα-
ραβολαῖς λέγειν· Ἀμ-
πελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος,
καὶ περιέθηκε φραγμόν, καὶ ὥρυ-
ξεν ὑποθήκην, καὶ ὠκοδόμησε
πύργον, καὶ ἐξέδωκε αὐτὸν γεωρ-
γοῖς, καὶ ἀπεδήμησε.

2 Καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὰς
γεωργὰς τῷ καιρῷ ὄχλον, ἵνα
παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ
τῆς καρπῆς τῆς ἀμπελῶνος.

3 Οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν,
ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν.

4 Καὶ πάλιν ἀπέστειλε
πρὸς αὐτὰς ἄλλον ὄχλον· καὶ
κεῖνοι λιθοβολήσαντες ἐκεφα-
λαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἠτι-
μωμένον.

5 Καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέ-
στειλε καὶ κείνους ἀπέκλειναν· καὶ

πολλὰς ἄλλας, τὰς μὲν δι-
ερίτες, τὰς δὲ ἀποκλείνοντες.

6 Ἔτι ἔν ἑνᾷ υἱὸν ἔχων ἀ-
γαπήτον αὐτῷ, ἀπέστειλε καὶ
αὐτὸν πρὸς αὐτὰς ἔσχατον,
λέγων· Ὅτι ἐντραπήσουσιν τὸν
υἱόν μου.

7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἴ-
πον πρὸς ἐαυτοὺς· Ὅτι ἔστος
ἐστὶν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀ-
ποκλείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν
ἔσται ἡ κληρονομία.

8 Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἀπέ-
κλειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τῆς
ἀμπελῶνος.

9 Τί ἔν ποιήσει ὁ κύριος
τῆς ἀμπελῶνος; ἐλεύσει καὶ
ἀπολέσει τὰς γεωργὰς, καὶ δώ-
σει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.

10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύ-
την ἀνέγνωτε; Λίθεν ὃν ἀπε-
δοκίμασαν οἱ οἰκοδομηταί, ἔ-
στι· ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-
νίας.

11 Παρὰ Κυρίου ἐγένετο
αὕτη καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφ-
θαλμοῖς ἡμῶν;

12 Καὶ ἐζήτην αὐτὸν κρα-
τῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχ-
λον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐ-
τὰς τὴν παραβολὴν εἶπε· καὶ
ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

13 Καὶ ἀποστείλασι πρὸς
αὐτὸν τινὰς τῶν φαρισαίων καὶ
τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀ-
γρεύσωσι λόγῳ.

14 Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν
αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν
ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ ὁ μέλει σοι

H 2

περὶ

τ. 22 εὐδαυτως καὶ ελεβενθε

27- The second θεος is wanting in a grt. No. of mss. & in perhaps 62 mss.

24- Read with a comma at the second κυριος, Jehovah, our God, Jehovah, is one. — The LXX render Jehovah by κυριος — which do

περὶ ὁδός· ὃ γὰρ βλέπεις
εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ'
ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ
διδάσκεις· ἔξες κῆνσον Καί-
σαρι δέσσει, ἢ ὅ; δώμειν, ἢ μὴ
δώμειν;

15 Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν
ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς· Τί
με πειράζετε; Φέρετέ μοι δη-
νάριον, ἵνα ἴδω.

16 Οἱ δὲ ἤνεγκαν· καὶ λέ-
γει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὐ-
τῆ καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον
αὐτῷ· Καίσαρος.

17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπόδοτε τὰ
Καίσαρος, Καίσαρι· καὶ τὰ
τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ. Καὶ ἰθαὺ-
μασαν ἐπ' αὐτῷ.

18 Καὶ ἐρχοῦνται Σαδδου-
καῖοι πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέ-
γουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι· καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες·

19 Διδάσκαλε, Μωσῆς ἐ-
γραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τις ἀ-
δελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ κατελί-
πῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ
ἔσῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς
αὐτῆ τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ
ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελ-
φῷ αὐτῆς.

20 Ἐπὶ ἀδελφοὶ ἦσαν, καὶ
ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ
ἀποθνήσκων ἐκ ἀφῆκε σπέρ-
μα.

21 Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν
αὐτήν, καὶ ἀπέθανε, καὶ ὁ δὲ
αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ
τρίτος ὡσαύτως.

22 Καὶ ἔλαβον αὐτήν οἱ
ἐπὶ αὐτῆς, καὶ ἐκ ἀφῆκεν σπέρμα·
ἰσχυρὰ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ
γυνή.

23 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἀναστάσει,
ὅταν ἀναστῶσι, τίνας αὐτῶν
ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἐπὶ αὐτῆς ἔσχον
αὐτὴν γυναῖκα.

24 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ διὰ
τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες
τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύνα-
μιν τοῦ Θεοῦ;

25 Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀ-
ναστῶσιν, ὅτε γαμήσιν, ὅτε
γαμήσονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς
ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς ὕερανοις.

26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι
ἐγείρονται, ἐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ
βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ τῆς βάτου
ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, λέγων·
Ἐγὼ ὁ Θεός Ἀβραάμ, καὶ ὁ
Θεός Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεός Ἰα-
κώβ;

27 Οὐκ ἔστιν ὁ Θεός νεκρῶν,
ἀλλὰ Θεός ζώντων· ὑμεῖς δὲ
πολὺ πλανᾶσθε.

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν
γραμματέων, ἀκέσας αὐτῶν
συζητήτων, εἰδὼς ὅτι καλῶς
αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν
αὐτόν· Ποία ἐστὶ πρώτη πα-
σῶν ἐντολή;

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη
αὐτῷ· Ὅτι πρώτη πασῶν τῶν
ἐντολῶν· Ἄκουε Ἰσραὴλ, Κύ-
ριος ὁ Θεός ἡμῶν, Κύριος ἓς
ἐστὶ.

30 Καὶ ἀγαπήσεις Κύ-
ριον

12 καὶ ἐροβήθησαν τὸν σκλον read in a parenthesis. — Copy.

21- Perhaps it sh. be pointed at τριτος. - 22 εσαυτως και ελεβενδε

27- The second θεος is wanting in a gr. No. of mss. & sh. perhaps be omitt.

29- Read with a comma at the second κυριος, Jehovah, our God.
Jehovah, is one. - The LXX render Jehovah by κυριος - which go

is the name, & 00208, the epithet of Jehovah. — Some read Jehovah
is our God, Jehovah is one — Conf:

In Heb: Jehovah our God: Jehovah one. & similar expressions
in Job: 15.3. — Again 7718 never an adjection to a proper name
32 — This sh^d perhaps be — Thou hast truly said that there is but one — Conf: b^{ly}.

34 — Nobody ventured to put Questions to him. V. John 21.12.
They saw how they were foiled who tried to ensnare him.

Cap

ριον
καρδ.
ψυχ
νοίας
σθ. α

31
τη
σε, ω
αλλη

32
γραμμ
καλε,
οτι ει
αλλο

33
εξ ελκ
της συ
ψυχης
κ' το
εαυτων
των ο
δυσιω

34
τον οτ
πεν αυ
της β
εδδεις
ρωησα

35
σθς
ιερω
μαλεις
Δαδιδ

36
εν τω
πεν ο
Καθη
δω τα
των σ

ριον τὸν Θεόν σε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δια- νοίας σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σε. αὕτη πρώτη ἐνβολή.

31 Καὶ δευτέρα ὁμοία, αὐ- τη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σε, ὡς σεαυτὸν. μείζων τούτων ἄλλη ἐνβολή ἔκ ἐστι.

32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς· Καλῶς, διδάσ- καλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἰς ἐστὶ Θεός, καὶ ἔκ ἐστιν ἄλλῃ πλην αὐτῆ.

33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλεονεξίαν ἐστὶ πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.

34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐ- τὸν ὅτι ἠνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶ- πεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔδωκεν ἐκείνῳ ἑτάλμα αὐτὸν ἐπι- ρωπῆσαι.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- σοῦς ἔλεγεν, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· Πῶς λέγουσιν οἱ γραμ- ματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς ἐστὶ Δαβὶδ;

36 Αὐτὸς γὰρ Δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ· Εἴ- πεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθη ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τὴν ἐχθρὰν σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

37 Αὐτὸς ἔν Δαβὶδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πῶθεν υἱὸς αὐτῆ ἐστὶ; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτῆ ἠδέως.

38 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτῆ· Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόν- των ἐν σοφαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπαζομένους ἐν ταῖς ἀγοραῖς,

39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτο- κλισίας ἐν τοῖς δείπνοις·

40 οἱ καλεσθέντες τὰς οἰ- κίας τῶν πτωχῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· ἔτοι- μήσονται περισσώτερον κρίμα.

41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὰν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλεῖστοι ἔβαλλον πολλὰ.

42 Καὶ ἐλθῶσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης.

43 Καὶ προσκαλισάμενος τὴν μαθητὰς αὐτῆς, λέγει αὐ- τοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ πλεονεξίαν πάντων βέβηκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

44 Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ πε- ρισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὐ- τη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Κεφ. ιγ'. 13.

ΚΑΙ ἐκπορευομένη αὐτῆ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἰς

but it was customary to whip, & Mal: 10. 17.

is the Name, & οὐτος, the Epithet of Jehovah. — Some read Jehovah
is our God, Jehovah is one — Cony.

In Heb: Jehovah our God: Jehovah one. & similar Expressions
in Jer: 15. 3. — Again ὁ Πῶς never an Adj. to the proper Name
32 — This sh^d perhaps be — Thou hast truly said that there is but one — Cony.

34 — Nobody ventured to put
They saw how they were foiled when

90 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xiii.

εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Δι-
δάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι,
καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.

2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε ταύτας
τὰς μεγάλας οἰκοδομὰς; ἢ
μὴ ἀφίθῃ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς
ἢ μὴ καταλυθῇ.

3 Καὶ καθημένῳ αὐτῷ εἰς
τὸ ὄρος τῶν ἑλαιῶν κατέναντι
τῆς ἱερᾶς, ἐπηρώτων αὐτὸν καὶ
ἰδιῶν Πέτρος, καὶ Ἰάκωβος, καὶ
Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας·

4 εἰπὲς ἡμῖν πότε ταῦτα
ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν
μέγλη πάντα ταῦτα συντε-
λεῖσθαι;

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς
αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν· Βλέπετε
μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

6 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες·
Ὅτι ἐγὼ εἰμι· καὶ πολλὰς
πλανήσουσιν.

7 Ὅταν δὲ ἀκούσῃς πολέ-
μου καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ
ἐκταῖς· δεῖ γὰρ γινέσθαι·
ἀλλ' ἔπω τὸ τέλος.

8 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος
ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ
βασιλείαν· καὶ ἔσονται σεισμοὶ
κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ
ταραχαί.

9 Ἀρχαὶ ὧδινον ταῦτα.
Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς· πα-
ραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέ-
δρια, καὶ εἰς συναγωγάς διαζη-
σιῶσι, καὶ ἐπὶ ἡγυμῶν καὶ βα-
σιλείων σταθήσονται ἐναντίον ὑμῶν,
εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη
δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐ-
αγγέλιον.

11 Ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑ-
μᾶς παραδιδόντες, μὴ προμι-
ριᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ με-
λειᾶτε· ἀλλ' ὅ ἐάν δοθῇ ὑμῖν
ἐν ἐκείνῃ τῇ ᾠρᾷ, τῷτο λαλεῖ-
τε· ἢ γὰρ ἔστε ὑμεῖς οἱ λαλόν-
τες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἁ-
γίον.

12 Παραδώσει δὲ ἀδελφός
ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατήρ
τέκνον· καὶ ἐπαναστήσουσιν τέκ-
να ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
αὐτούς.

13 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομα μου·
ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, ἔ-
σται σωθήσεται.

14 Ὅταν δὲ ἴδῃτε τὸ βδέ-
λυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ρηθὲν
ὑπὸ Δανιὴλ τῷ προφῆτῃ, ἐξός
ὅπου ἢ δεῖ, (ὁ ἀναγινώσκων νο-
εῖτω,) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰερουσαλὴμ
φυγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη·

15 ὁ δὲ ἐπὶ τὸ δώμαθός,
μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν,
μηδὲ εἰσελθὲτω ἀρᾶν τι ἐκ τῆς
οἰκίας αὐτοῦ.

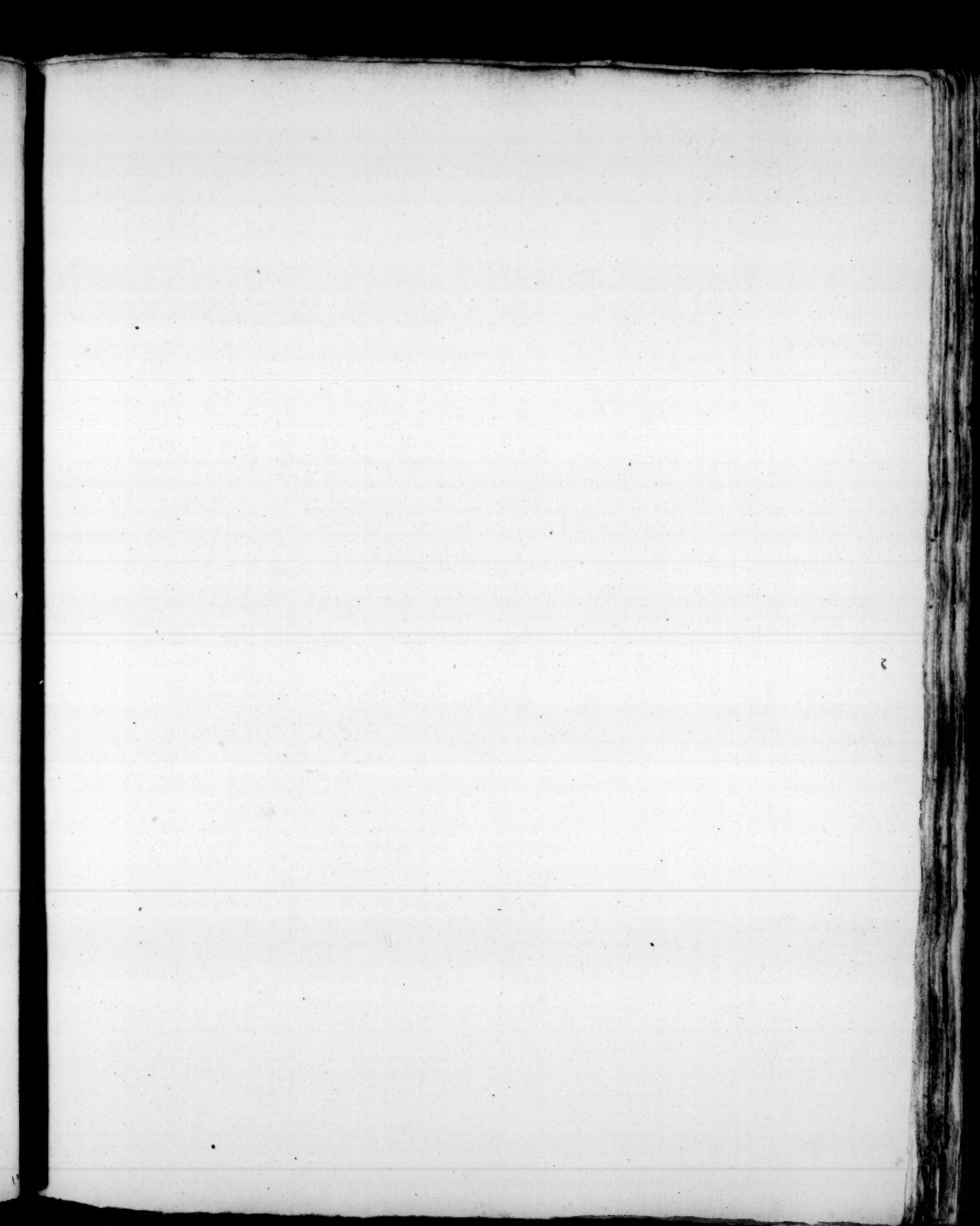
16 Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὤν,
μὴ ἐπιστρέψατω εἰς τὰ ὀπίσω,
ἀρᾶν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

18 Προσέχετε δὲ ἵνα μὴ
γένῃται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος.

19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι
ἐκείναι

9. Many point after ουδ' ουδ' - But it was customary to whip, &
beat in the Synagogues. - U. Act 22. 19. - Mat. 10. 57.

25- τοὺς ἄρχεις depends upon ἐκπληττοντες - The Stars shall fall from
Heaven - So Mt. 24.29. -

34- εἰσοῦσι αὐτὸν - some copies read - ἔσοιαν (say: εἰσοῦσι) to make this
agree with the parallel place in Mat. 25.14. -

Cap

ἐκείνους

τοιαύταις

ἐκείνους

ὅτι μὴ

20

λόγους

σώτη

τὰς ἐκ

λόγους

21

ἐκείνους

ἰδοὺ, ἰδοὺ

22

δύο

δύο

τὸ αὐτὸ

τὰς ἐκ

23

πρὸς

24

ἡμέρας

ἡν, ὅ

ἡ σελ

αὐτῇ

25

ἡ ἐκ

δυνάμ

λευθῆ

26

ἡν τ

νεφέλ

λῆς, κ

27

αἰγέλ

τὰς ἐκ

σάκων

ἡς αἰ

28

ὅτι τ

10

ἐκείναι θλίψεις, οἷα ἔγενονε
ταύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς
ἐκτίσεν ὁ Θεός, ἕως νῦν, καὶ
ἔτι μὴ γένηται.

20 Καὶ εἰ μὴ Κύριος ἐκο-
λόωσεν τὰς ἡμέρας, ἔκ ἂν ἐ-
σώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ
τῆς ἐκλεκτῆς ἕς ἐξελέξατο, ἐκο-
λόωσεν τὰς ἡμέρας.

21 Καὶ τότε ἔάν τις ὑμῶν
εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὦδε ὁ Χριστός· ἢ,
ἰδοὺ, ἐκεῖ· μὴ πωτεύσῃτε.

22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευ-
δοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται· καὶ
δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς
τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατὸν, καὶ
τὴν ἐκλεκτὴν.

23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ,
προεῖρηκα ὑμῖν πάντα.

24 Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκεί-
νην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ
ἡ σελήνη ἔδωσει τὸ φέγγος
αὐτῆς,

25 καὶ οἱ ἀστέρες τῶν ἑρα-
νῶ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ
δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς ἑρανοῖς σα-
λευθήσονται.

26 καὶ τότε ὕψονται τὸν
οὐρανὸν τῶ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν
νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολ-
λῆς, καὶ δόξης.

27 καὶ τότε ἀποστείλει τῆς
αἰγλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει
τὴν ἐκλεκτὴν αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ἀνέμων, ἀπ' ἅκων γῆς
ἕως ἁκρῶν ἑραινῶν.

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μά-
θετε τὴν παραβολήν· ἔταν αὐ-

τῆς ἥδη ὁ κλάδος ἀπαλὸς γέ-
νηται, καὶ ἐκφυῖ ταὶ φύλλα, γι-
νώσκειτε ὅτι ἐγγύς τὸ θέρος ἐστίν·

29 ἔτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ταῦτα ἴδῃτε γινόμενα, γινώσ-
κειτε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις.

30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἔτι μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη,
μέχρις ἃ πάντα ταῦτα γένη-
ται.

31 Ὁ ἕρηνός καὶ ἡ γῆ παρ-
ελεύσονται· οἱ δὲ λόγοι μου ἔτι
μὴ παρέλθωσι.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐ-
κείνης καὶ τῆς ὥρας ἑδεῖς οἶδεν,
ἑδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν ἑραινῶν, ἑδὲ
ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.

33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ
προσεύχεσθε· ἔκ οἵδατε γὰρ
ὅτι ὁ καιρὸς ἐστίν.

34 Ὡς ἀνθρωπίνῃ ἀπόδη-
μῷ ἀφίει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ
δὸς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξου-
σίαν, καὶ ἐκάστην τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα
γρηγορῇ.

35 Γρηγορεῖτε ἔν (ἐκ οἵδα-
τε γὰρ ὅτι ὁ κύριος τῆς οἰκί-
ας ἔρχεται, ὅψεν, ἢ μισονυχίας,
ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωῒ.)

36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης, εὖ-
ρη ὑμᾶς καθεύδοντας·

37 Ἀ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι
λέγω, Γρηγορεῖτε.

Κεφ. ιδ'. 14.

ΗΝ δὲ τὸ πάσχα, καὶ τὰ
ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέ-
ρας· καὶ ἐζήτην οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν
δόλῳ

*this were covered with a
curtain out a dining room*

25- του 8ου αὐτοῦ περιγράφει ἐκπιπτοντες - The Meis shall fall from
Heaven - So Mt. 24. 29. -

34- εἰσοῦσι αὐτὸν - some copies read - 80
agree with the parallel place

δὸν κρατήσαντες ἀποκλείουσιν·

2 Ἐλεγε δὲ· Μὴ ἐν τῇ ἰορτῇ, μήποτε δόρυ⁸⁰ εἴται τῷ λαῷ.

3 Καὶ οὖν⁸⁰ αὐτῷ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμων⁸⁰ τοῦ λεπτῷ, κατακειμένῳ αὐτῷ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάδαςρον μύρον, νάρδε πισικῆς πολυτελεῖς· καὶ συνήρψασα τὸ ἀλάδαςρον, κατέχευεν αὐτῷ κατὰ τῆς κεφαλῆς.

4 Ὅσων δὲ τινες ἀγανακτεῖντες πρὸς ἑαυτὰς, καὶ λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπάθεια αὕτη τῷ μυρῷ γίνεται;

5 Ἡδύνατο γὰρ τότο πράττειν ἐπάνω τριακοσίων δηνάρων καὶ δοῦναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνθεριμῶντο αὐτῇ.

6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφες αὐτήν· τί αὐτῇ κόπης παρέχεται; καλὸν ἔργον εἰργασάτο εἰς ἐμέ.

7 Πάντοτε γὰρ τὰς πτωχὰς ἔχει μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλη, δύναται αὐτὰς εὖ ποιῆσαι· ἐγὼ δὲ ὅταν ἴδωμαι ἔχει.

8 Ὁ εἶχεν αὕτη, ἐποίησε· παρέλαβε μυρίσαι μετὰ τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐλαφιασμόν.

9 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπως ἀνκηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τότο εἰς ὅσον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποιήσῃ αὕτη, λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

10 Καὶ ὁ Ἰσάκας ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ἀπηλ-

θε πρὸς τὰς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῶ αὐτὸν αὐτοῖς.

11 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἰχάρησαν, καὶ ἐπηγάσαντο αὐτῷ ἀργύριον δῆναι· καὶ ἐζήτη πῶς εὐκαιρῶς αὐτὸν παραδῶ.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἁζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθουν, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πῶς θέλεις ἀπειθῶντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα;

13 Καὶ ἀποπέμπει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀπανθήσεται ὑμῖν ἄθροον⁸⁰ κεράμιν ὑδαλῶν βατάζων· ἀκολουθήσετε αὐτῷ.

14 Καὶ ὅπως ἴαν εἰσέλθῃ, εἶπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ, ὅτι ὁ διδάσκαλός⁸⁰ λέγει· Πῶς ἐστὶ τὸ καλὰ λῦμα ὅπως τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν με φάγω;

15 Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνῶγον μέγα ἐσρωμένον, ἐτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἑαυτοὺς.

16 Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὑρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

17 Καὶ ὥσας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα.

18 Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν, καὶ ἐδιδάσκων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ἀσπίων μετ' ἐμοῦ.

19 Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι,

15. Literally carpeted, i.e. The benches were covered with a
cloth or carpet, the last thing in draping out a dining room

19- εις καὶ εις- in the nominative by an Hebrew Enallage, for καὶ
εἷς, as the Attics write, & St. Paul Eph. 5.33. 1 Cor. 14.31.- Not unus, & deinde
unus, but exactly as our English Idiom, one by one. - Long.

Cap.

δαι, κ

εἷς· Μη

Μή τι εἰ

20

αὐτοῖς·

ἐμδαπλό

τρεβλίον

21

ὑπάγει,

αὐτῶ·

κείνῳ δι

παράδιδ

εἰ ἄκ

ἐκείνῳ.

22

λαδῶν

γῆσας ἐ

τοῖς, κ

τῶτό ἐστ

23

εὐχαριστή

ἔπιον ἐξ

24

τό ἐστι τὸ

νῆς διαθ

ἐκχυνόμε

25

ἐκείνῳ·

μαλῶ· τι

ἡμέρας ἐκ

ω καινὸν

θεῶ.

26

εἰς τὸ ὄρ

27

σῶς· Ὅτι

θήσειδε ἐ

ταύτη·

τάξω τὸν

δαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς καθ' εἰς· Μὴ τι ἐγώ; Καὶ ἄλλο· Μὴ τι ἐγώ;

20 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Εἰς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ ἐμὸς ἀπὸ μέν ἐμὲ εἰς τὸ τρυβλίον.

21 Ὁ μὲν υἱὸς τῆς ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· καὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ ἔκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπου ἐκεῖν·

22 Καὶ ἐσθίουσιν αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄριον, εὐλογῆσας ἐκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τὸτό ἐστὶ τὸ σῶμά μου.

23 Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τὸτό ἐστὶ τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.

25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐκτί θ' μὴ πῶς ἐκ τῆς γεννηματιῶ τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἡμοῖς ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται· Πατάξω τὸν πραιμῆνα, καὶ διασκορ-

πισθήσεται τὰ πρόβατα.

28 Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναι με, προσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

29 Ὁ δὲ Πέτρος· ἔφη αὐτῷ· Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' ἔκ ἐγώ.

30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δὲς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ με.

31 Ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον· Ἐάν με δὲ συναποθάνειν σοι, θ' μὴ σε ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον θ' τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ· καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Καθίσαιτε ὧδε ἕως προσεύξωμαι.

33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον, καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ αἰδημονεῖν.

34 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Περιλυπὸς ἐστὶν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε.

35 Καὶ προσελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ προσήχετο ἵνα εἰ δυνατὸν ἐστὶ, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα.

36 Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ· ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τὸτό· ἀλλ' ὅτι ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ.

37 Καὶ ἔρχεται, καὶ εὐρίσκει

26. 46.

19-215 καὶ 215- in the nominative
END, as the Attics write, & St. Paul
unus, but exactly as our English

σκεῖ αὐτὸς καθεύδοντας· καὶ
λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθ-
εύδεις ; ἐκ ἰσχυρᾶς μίαν
ὥραν γενήσοῦνται ;

38 Γενήσεσθε καὶ προσεύ-
χεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃε εἰς
πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα
προθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀδινής.

39 Καὶ πάλιν ἀπελθὼν
προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον
εἰπών.

40 Καὶ ὑποστρέψας εὗρεν
αὐτὸς πάλιν καθεύδοντας· ἦ-
σαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
βεβαρημένοι· καὶ ἐκ ᾗδουσαν
τί αὐτῶ ἀποκριθῶσι.

41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον,
καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδειτε
τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπ-
έχει ἡλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ, πα-
ραδίδομαι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαρτωλῶν.

42 Ἐγείρετε, ἀγώμεν· ἰ-
δοὺ, ὁ παραδιδόμενος ἡγίσκε.

43 Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτῷ
λαλῶν, παραγίγνεται Ἰεὺδας,
εἰς ὃν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐ-
τῷ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαι-
ρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρ-
χιερῶν, καὶ τῶν γραμματέων,
καὶ τῶν πρεσβυτέρων.

44 Διδώκει δὲ ὁ παραδι-
δὸς αὐτὸν, σύσσημον αὐτοῖς,
λέγων· Ὁν ἂν φιλήσω, αὐτός
ἐστίν· κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπ-
αγάγετε ἀσφαλῶς.

45 Καὶ ἐλθὼν, εὐθέως προσ-
ελθὼν αὐτῷ, λέγει· Ῥαββί,
Ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

46 Οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐ-
τὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκ-
ράτησαν αὐτόν.

47 Εἰς δὲ τις τῶν παρεστη-
κότων σπασάμενος τὴν μά-
χαιραν, ἔπαυσε τὸν δάλον τοῦ
ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν αὐτῷ τὸ
ὠτίον.

48 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ
λήτην ἐξήλθετε μετὰ μαχαι-
ρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με ;

49 Καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς
ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ
ἐκ ἐκράτησάτε με· ἀλλ' ἵνα
πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.

50 Καὶ ἀφέντες αὐτὸν
πάντες ἔφυγον.

51 Καὶ εἰς τις νεανίσκος
ἠκολούθει αὐτῷ, περιβεβλημέ-
νος σινδόνα ἐπὶ γυμνῷ· καὶ κρα-
τῶσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι.

52 Ὁ δὲ καλιπῶν τὴν
σινδόνα, γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ'
αὐτῶν.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰη-
σοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ
συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ
ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι,
καὶ οἱ γραμματεῖς.

54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μα-
κρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως
ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιε-
ρέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος με-
τὰ τῶν ὑπηρέτων, καὶ διεμνη-
νόμενος πρὸς τὸ φῶς.

55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον
τὸ συνέδριον, ἐζήτην ναλὰ τοῦ Ἰ-
ησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατώ-
σαι

14. - καθευδεν - Interrogatively as M. 26. 46.

56- καὶ ἐκεῖ. This, &c. 59 sh. be rendered - Their Testimonies
were not equal, - i.e. to the charge laid ag^t him of he was worthy
to die. - They were not sufficient to cause him to be put to death.

There appears no disagreement in their Evidence; but the
charge did not amount to a capital crime.

69- Join παρ' αὐτῶν with ἡγεῖσθαι - The same thing was twice said, but
it was another maid who said it. - according to Mat. 26. 71. - Conq.

Cap. x

σαι αὐτῶν

56 Π

τίθεν κα

μαρτυρία

57 K

ἰψευδομα

λέγοντες

58 "

αὐτῶν λέγ

ταλὺσω

χειροποίη

μεσῶν ἄλ

κοδομήσω

59 K

μαρτυρία

60 K

αὐτῶν εἰς τ

τὸν Ἰησοῦν

κρίτην ἡδὲ

ταμαρτυρία

61 O

ἀπεκρίνα

μεν ἐπη

αὐτῶν Σ

τὸ εὐλογ

62 O

ἐμὲ καὶ ὁ

θεὸς κα

ὀνόματι

τῶν νεφελ

63 O

ῖδας τὸ

γὰρ τί ἐ

τίθεν;

64 H

μία; τί

παῖδες κα

ἔρχοντα

65 K

τίθεν αὐ

σαι αὐτόν· καὶ ἔχ' εὐρισκόν.

56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτῶν, καὶ ἴσαι αὐτοὶ μαρτυρίαι ἔκ' ἦσαν.

57 Καὶ τινες ἀνασάντες, ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτῶν λέγοντες·

58 Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτῶν λέγοντων· Ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τῆτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.

59 Καὶ ἔδεδ' ἔτις ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.

60 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον, ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνη ἔδεν; τί ἔτι σε καταμαρτυροῦσιν;

61 Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ ἔδεν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ;

62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι, καὶ ὁψέδε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δόξης, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τὰς χιτῶνας αὐτοῦ, λέγει· Τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων;

64 Ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔχον θάνατον.

65 Καὶ ἡρξάντο τινες ἰμπελίσσειν αὐτὸν, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ λέγειν αὐτῷ· Προφῆτευσον. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον.

66 Καὶ ὄντως τῷ Πέτρῳ ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν παιδίσκων τοῦ ἀχειρέως·

67 καὶ ἰδὼσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρενοῦ Ἰησοῦ ἦδα.

68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων· Οὐκ οἶδα, ἔδεδ' ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδὼσα αὐτὸν πάλιν, ἡρξάτο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν· Ὅτι ἔστι ἐξ αὐτῶν ἐστίν.

70 Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἤλθον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ; καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει.

71 Ὁ δὲ ἡρξάτο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν· Ὅτι ἔκ' οἶδα τὸν ἄνθρωπον τῆτον ὃν λέγετε.

72 Καὶ ἐπεὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε, καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥήμα, εἰς τὸν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δις, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐπιβαλὼν, ἔκλεισε.

Κεφ. ιε. 15.

ΚΑΙ εὐθέως ἐπὶ τῷ τῷ πρώτῳ συμβούλιον· ποιήσαντες οἱ

*the full into an error repentant
report of the Gr. expression, when
sign right. I am not old*

56- καὶ οὕτως. This, &c. 59. It is rendered- Their Testimonies were not equal, - i.e. to the charge laid ag^t him y^t he was worthy to die. - They were not sufficient to cause him to be put to death.

There appears no disagreement in their evidence; but the charge did not amount to a capital crime.

69- join παλιν with ηρξατο - it was another maid who said

οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δησαίτες τὸν Ἰησοῦν ἀπῆνευκαν, καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ.

2 Καὶ ἐπρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκρίθεις, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ λέγεις.

3 Καὶ κατηγοροῦν αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.

4 Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπρώτησεν αὐτὸν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνη ὑδὲν; ἵδε πόσα σε καταμαρτυροῦσιν.

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔτι ὑδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.

6 Κατὰ δὲ ἰορὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅπερ ἠθῆλο.

7 Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συγασιαστῶν δεδιμένος, οἵτινες ἐν τῇ γάσει φόνον ποιούχαισαν.

8 Καὶ ἀναβύσας ὁ ὄχλος, ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς αἰεὶ ποιεῖ αὐτοῖς.

9 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· Θέλειτε ἀπολύσω ὑμῖν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

10 Ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνου παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.

11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.

12 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθὲς, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί

ἐν θέλει ποιήσω ἐν λέγει βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραζαν· Σταύρωσον αὐτόν.

14 Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραζαν· Σταύρωσον αὐτόν.

15 Ὁ δὲ Πιλάτος βεβόημεν· τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν, φραγγελλώσας, ἵνα σταυρωθῇ.

16 Οἱ δὲ γραῖσθαι ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶν προαίσιον· καὶ συγκαλῶσιν ὅλην τὴν σπεῖραν.

17 Καὶ ἐνδύσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκανθίδιον στεφανόν.

18 Καὶ ἤρξατο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαίρε βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

19 Καὶ ἐτυπλόν αὐτῷ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐπέπλυν αὐτῷ· καὶ τιθέντες τὰ γόνατα, προσεκύνουν αὐτόν.

20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια· καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

21 Καὶ ἀγλαρεύουσι παρὰ γούλα τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγρῶν, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥόφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτῷ.

22 Καὶ

5- Answered no more, on nothing more - V. V. 2. -

Strange that our translators sh^d fall into an error repugnant
to the fact, & contradictory to the Import of the Gr: Expression, when
Elia's Translation used in Elia: sign right. I am for all -

XV.
Ba.
Ξαν

Αεγν
τοίν
ε-
ν.

βελό-

ποι-

Ba.

In-

σαν-

απ-

υλ,

ααλ-

αυτ-

αυ-

εία-

πα-

σιλ-

τιν

επι-

οια,

αυ-

πορ-

τον τα

αγαν

αυτοι.

παρ-

ηγα-

ιν πα-

ρα, ια

2 Kai

108

25- To reconcile St. John's $\epsilon\kappa\tau\eta$ - see the commentators - probably in
St. John the numerical $\Gamma 9/3$ has been $5/6$ -
It was near the 6th hour or noon when it was crucified, tho' by
St. Mark called the ~~third~~ because the 6th was not fully begun. $\epsilon\lambda\theta\eta$

31- Rather connect $\pi\rho\omicron\sigma\alpha\lambda\lambda\iota\lambda\omicron\upsilon\sigma\iota$ with $\epsilon\lambda\epsilon\gamma\omicron\nu$ - as in y. $\epsilon\lambda\epsilon\gamma\omicron\nu$ $\epsilon\lambda\epsilon\gamma\omicron\nu$.
31- $\epsilon\lambda\epsilon\gamma\omicron\nu$ &c read interrogatively.

39- O. Note on Mat. 27. 54

22 Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον· ὃ ἐστὶ μεθερμη-
νεύομενον, κρανίον τόπος.

23 Καὶ ἐδίδεν αὐτῷ πιεῖν
ἐσμυρνημένον οἶνον· ὃ δὲ ἔκ-
ελασεν.

24 Καὶ σαυρώσαντες αὐ-
τὸν, διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐ-
τοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐ-
τὰ, τίς τί ἄρῃ.

25 Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ
ἐσαύρωσαν αὐτόν.

26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς
αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη·
Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥ-
ΔΑΙΩΝ.

27 Καὶ σὺν αὐτῷ σαυρώσι
δύο ληστές· ἓνα ἐκ δεξιῶν, καὶ
ἓνα ἐξ ἐναντίων αὐτοῦ.

28 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γρα-
φή ἡ λέγουσα· Καὶ μετὰ ἀνό-
μων ἐλογίσθη.

29 Καὶ οἱ παραπορευόμε-
νοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινῶν-
τες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
λέγοντες· Οὐαὶ, ὃ καὶ ἀλύων
τὸν ναόν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις
οικοδομῶν·

30 σῶσον σεαυτὸν, καὶ καλ-
ᾶς ἀπὸ τοῦ σαυροῦ.

31 Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄρ-
χιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλ-
λήλους, μετὰ τῶν γραμματέων,
ἔλεγον· Ἄλλως ἔσωσεν, ἐαυ-
τὸν ἐδύναται σῶσαι.

32 Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς
τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀδάτω νῦν ἀπὸ
τοῦ σαυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύ-
σωμεν. Καὶ οἱ συνεσαυρωμένοι
αὐτῷ ἀνείδιζον αὐτόν.

33 Γενομένης δὲ ὥρας ἑκτῆς,
σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν
γῆν, ἕως ὥρας ἑννάτης.

34 Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἑννάτῃ
ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ,
λέγων· Ἐλωὶ, Ἐλωὶ, λαμμᾶ
σαββαθάνι· ὃ ἐστὶ μεθερμη-
νεύομενον· Ὁ Θεός μου, ὁ Θεός
μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες·

35 Καὶ τινες τῶν παρεστη-
κότων ἀκήσαντες, ἔλεγον· Ἰδοὺ,
Ἠλίαν φωνεῖ.

36 Δραμὼν δὲ εἰς, καὶ γέ-
μίσας σπύγλον ὄξους, περιθείς
τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν,
λέγων· Ἀφίε· ἴδωμεν εἰ ἔρχε-
ται. Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν.

37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφίεις φω-
νῇ μεγάλῃ, ἐξέπνευσε.

38 Καὶ τὸ καλαπέτασμα
τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ
ἄνωθεν ἕως κάτω.

39 Ἰδὼν δὲ ὁ κενυρίων ὁ
παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ,
ὅτι ἔτω κράζας ἐξέπνευσεν, εἶ-
πεν· Ἀληθῶς ὁ ἀνθρωπίνος υἱὸς
ἦν Θεός.

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες
ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· ἐν
αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ,
καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ
μικροῦ, καὶ Ἰωτὴ μήτηρ, καὶ
Σαλώμην·

41 αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γα-
λιλαίᾳ, ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ
διηκόνουν αὐτῷ· καὶ ἄλλαι πολ-
λαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς
Ἱεροσόλυμα.

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενο-
μένης,

I

μένης,

in this, or the construction will

with the other Evangelists we
journey in the Twilight, when

the Stone from the Sepulchre (and)

and He set upon it, their
monument - after assisting at
separate services at
an altar.

as the Evangelists Dr. says.

μείνῃ, (ἵπτι ἦν παρασκευῇ, ὃ
ἔστι προσάββατον)

43 ἦλθεν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ
Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευ-
τῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχό-
μενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλά-
τον, καὶ ᾔτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ.

44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἰθαύ-
μασιν εἰ ἥδη τέθηκε καὶ προσ-
καλεσάμενος τὸν κενυρίωνα,
ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι
ἀπέθανε.

45 Καὶ γινὼς ἀπὸ τοῦ κεν-
υρίωνος, ἰδωρῆσατο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰωσήφ.

46 Καὶ ἀγοράσας σινδόνα,
καθελὼν αὐτὸν, ἐνέκλισε τὴν
σινδόνα καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν
μνημείῳ ὃν λαλοῦντο ἐκ
πέτρας καὶ προσεκύλισε λίθον
ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

47 Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ Ἰωσήφ, ἐ-
θεώρουν πῶς τίθεται.

Κεφ. ις. 16.

ΚΑΙ διαγενομένη τῇ σαβ-
βάτῃ, Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰα-
κώβου, καὶ Σαλώμη, ἐγόρασαν
ἀρώματα, ἵνα ἐλθῶσαι ἀλεί-
ψωσιν αὐτόν.

2 Καὶ λίαν πρῶτὴ τῆς μιᾶς
σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνη-
μεῖον, ἀναίλαντες τὴν ἥλιον.

3 Καὶ ἔλθον πρὸς ἱαυιάς·
Τίς ἀποκυλίσαι ἡμῖν τὸν λίθον
ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

4 Καὶ ἀναβλέψασαι θεω-

ρῶσιν ὅτι ἀποκυλίγεται ὁ λί-
θος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

5 Καὶ εἰσελθῶσαι εἰς τὸ
μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθή-
μενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβε-
βλημένον στολὴν λευκὴν καὶ ἐξ-
θαμβήθησαν.

6 Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ
ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦς ζητεῖτε
τὸν Ναζαρενὸν τὸν ἐσταυρωμέ-
νον ἡγέρθη, ὃν ἔστιν ὡς ἴδι,
ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.

7 Ἀλλ' ὑπάγετε, εἰπατέ
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ
Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὁ-
ψείδε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

8 Καὶ ἐξελθῶσαι ταχὺ,
ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε
δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις·
καὶ ὅτεν ὅτεν εἶπον· φόβος γάρ.

9 Ἀναγὰς δὲ πρῶτὴ πρῶτῃ
σαββάτῃ, ἐφάνη πρῶτον Μα-
ρία τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς
ἐκδέχθηκε ἐπὶ δαίμονια.

10 Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπ-
ῆγγελε τοῖς μετ' αὐτῆς γινομέ-
νοις, πειθῆσαι καὶ κλαίεσθαι.

11 Κακεῖνοι ἀκούσαντες
ὅτι ἦν, καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς,
ἠπίστησαν.

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶ
ἐξ αὐτῶν περιπαλῶσιν ἐφαι-
νῶθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευο-
μένοις εἰς ἀγρόν.

13 Κακεῖνοι ἀπειθόλις
ἀπήγγελλαν τοῖς λοιποῖς, ὅτι
ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

14 Ὅτε

25- To reconcile St. John's EVTH-
St. John the Numerical Γ' (3) ha
It was near the 6th hour or noon
St. Mark called the ~~first~~ ^{third} hour

31- Rather connect προσάββατον
31- ἑαυτοὺς καὶ read ἡμεροσάββατον

39- U. Note on Mat. 27. 54

43 - From καὶ τοῦ put in a parenthesis, or the construction will not seem to cohere. - Copy.

2 ἀντιδαντες - To reconcile this with the other everywhere we need only observe they began their journey in the twilight, & came to the Sepulchre at sunrise. -

4 - καὶ - ποὺ in a parenthesis - the stone from the Sepulchre (and, where) for it was great. - Copy.

3 - They knew nothing of the guard & set upon it, their chief care being how they sh. remove it - After assisting at his burial they went home to prepare spices &c. -

6 - ποὺ - some copies read with an Infinitive.

9 - Suppose we place the comma at Dr. Copy.

Each wing: has several words peculiar to himf: - But more
in Latin than in the other three. Comp: Prop: Latin.

1. Things which have been accomplished among us - Mem: Campbell

2. Spectators first: afterwards Ministers. Comp.

3. Place the comma after stare - Conjectures or N.T. -
3. having ^{exactly} traced everything.

- μεροειν - a particular account, distinctly opposed to confusedly
Comp.

9. ναόν. Sanctuary. — where the altar of incense was. — The Temple
is το ιερόν, comprehending the whole edifice. Camp:

Cap. i. ΚΑΤΑ ΛΟΥΚ. 99

14 Ὑστερον, ἀνακειμένοις
αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκά ἐφανερώθη,
καὶ ὡνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν,
καὶ σκληροκαρδίαν· ὅτι τοῖς θε-
ασαμένοις αὐτὸν ἐγνησμένοιον ἔκ
ἐπίστευσαν.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πο-
ρευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαν-
τα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον
πᾶσιν τῇ κτίσει.

16 Ὁ πιστεύσας καὶ βα-
πτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀ-
πισήσας, κατακριθήσεται.

17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύ-
σασιν ταῦτα παρακολουθήσονται·
Ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια

ἐκβαλῶσι· γλώσσαις λαλή-
σονται καιναῖς·

18 ὅφεις ἄρῃσι· καὶ θά-
νασιμόν τι πῶσιν, καὶ μὴ αὐ-
τὸς βλάψῃ· ἐπὶ ἄρρώστους χεῖ-
ρας ἐπιθήσονται, καὶ καλῶς ἐξ-
ύσονται.

19 Ὁ μὲν ἔν Κυρίῳ, μετὰ
τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη
εἰς τὸν ὕψανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ
δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.

20 Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες
ἐκήρυξαν πανταχῶς, τῷ Κυρίῳ
συνεργήσαντες, καὶ τὸν λόγον βί-
βαιον διὰ τῶν ἐπακολου-
θῶντων σημείων. Ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ:

Κεφ. α'. i.

ΕΠΕΙΔΗ ΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνα-
τάξασθαι διήγησιν περὶ
τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡ-
μῖν πραγμάτων,

2 καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν
οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτάπται καὶ ὑπ-
ηρέται γενόμενοι τῷ λόγῳ·

3 ἔδοξε καὶ μοι παρεκκλη-
θῆναι ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς,
καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε
Θεόφιλε·

4 ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατ-
ηχθήσῃς λαλῶν τὴν ἀσφάλει-
αν.

5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
Ἡρώδου τοῦ βασιλέως

τῆς Ἰουδαίας, ἱερεὺς τις ὀνό-
ματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας
Ἀβιά· καὶ ἡ γυναῖκα αὐτοῦ ἐκ τῶν
θυγατέρων Ἀαρῶν, καὶ τὸ ὄνο-
μα αὐτῆς Ἑλισάβετ.

6 Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμ-
φότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πο-
ρευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντο-
λαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ Κυρίου
ἀμεμπτοί.

7 Καὶ ἔκ ἦν αὐτοῖς τέκ-
νον, καθότι ἡ Ἑλισάβετ ἦν
γεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προεβη-
κότις ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν
ἦσαν.

8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα-
τεῦσιν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς
ἱερμε-

not know the precincts of the

Each word: has several words
in Luke than in the other

1- Things which have been written

2. Spectators first: Afterwards

3- Place the comma after
3. having traced everything.
- μεθ' ἑνός - a particular action

ἡμερίας αὐτῆ ἐναντι τῷ
Θεῷ,

9 καὶ τὸ ἔθνος τῆς ἱερα-
τείας, ἔλαχε τῷ θυμιάσαι,
εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.

10 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος
τῷ λαῷ ἦν προσευχόμενον ἔξω
τῇ ᾠρᾷ τοῦ θυμιάσαι.

11 Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος
Κυρίου, ἔως ἐκ δεξιῶν τοῦ θυ-
μιασθῆναι τῷ θυμιάσαι.

12 Καὶ ἑταράχθη Ζαχα-
ρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν
ἐπ' αὐτόν.

13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ
ἄγγελος· Μὴ φόβος Ζαχαρία·
διότι εἰσηκούσῃ ἡ δέησις σου
καὶ ἡ γυνὴ σου ἑλισάβετ γεν-
νήσῃ υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.

14 Καὶ ἔσται χαρὰ σοι
καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ
ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτῆ χαρῆ-
σοῖται.

15 Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώ-
πιος τοῦ Κυρίου· καὶ οἶνον καὶ
σίκερα οὐ μὴ πόνη· καὶ πνεύμα-
τος ἁγίου πληθήσεται ἐν κοιλίᾳ
μητρὸς αὐτῆς.

16 Καὶ πολλὰς τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον
τὸν Θεὸν αὐτῶν.

17 Καὶ αὐτὸς προοιεύσει-
ται ἐνώπιον αὐτῆ ἐν πνεύματι
καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέψει
καρδίας παλίων ἐπὶ τέκνα, καὶ
ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων,
ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατε-
σκευασμένον.

18 Καὶ εἶπε Ζαχαρίας

πρὸς τὸν ἄγγελον· Καὶ τί
γινώσκωμαι τούτο; ἐγὼ γὰρ
εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνὴ μου
προδεχηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις
αὐτῆς.

19 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγ-
γελος, εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι
Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆ-
σαι πρὸς σε, καὶ εὐαγγελίσασ-
θαί σοι ταῦτα.

20 Καὶ ἰδὼν, ἔστη σιωπῶν,
καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι,
ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦ-
τα· ἀνθ' ὧν ἔκ ἐπίστευσας τοῖς
λόγοις μου, ὁκτίνες πληρωθή-
σοῖται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσ-
δοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἰθαύ-
μαζον ἐν τῷ χρόνῳ αὐτόν
ἐν τῷ ναῷ.

22 Ἐξελθὼν δὲ ἐκ ἡδύνατο
λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπίγνωσαν
ὅτι ὀπλισίαν ἑώρακεν ἐν τῷ
ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανοεύων αὐ-
τοῖς· καὶ διέμενε κωφός.

23 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλη-
ρώσαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτε-
ργίας αὐτῆς, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶ-
κον αὐτῆς.

24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡ-
μέρας συνέλαβεν ἑλισάβετ ἡ
γυνὴ αὐτῆς· καὶ περιέκρυεν
ἑαυτὴν μηνῶς πέντε, λέγουσα·

25 Ὅτι ἔτω μοι πεποιή-
κεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς
ἐπειδὴν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδος μου
ἐν ἀνθρώποις.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ
ἑκτῷ

9. v2ov. Sanctuary. - where the Altar of Incense was. - The Temple
is 70 1200v, comprehending the whole Edifice. Camp:

15. GOLDEN - Vid: Leigh Cor in Verbum

15. fermented Liquor

23. l.e. his Wubn: during which he did not leave the Precincts of the
Temple

27- μεμνηστεοι ενν το ιωανη read in a parenthesis because
εξ ομοιου λογου is spoken of Mary.

28- Perhaps - The Lord be with thee:
Happiest of women lamp:

35 The holy Progeny - E.T. deserts 4. Cyr: & follows Vulg:

45- 311- must not be interpreted causal, but they blessed is she
who hath believed that there will be a performance &c.
Mt. g. 20 - Mr. 11. 23, 24 - Conj.

ἐκλῶ ἀπεγάλη ὁ ἄγγελος Γα-
βριήλ ὑπὸ τῆς Θεῆς εἰς πόλιν τῆς
Γαλιλαίας, ἥ ὄνομα Ναζαρέτ,

27 πρὸς παρθένον μεμνη-
στυμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰω-
σήφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ τὸ ὄ-
νομα τῆς παρθένου, Μαριάμ.

28 Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος
πρὸς αὐτήν, εἶπε· Χαῖρε κε-
χαριτωμένη· ὁ Κύριός μετὰ
σε· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναι-
ξίν.

29 Ἡ δὲ ἰδύσα διεσπράχ-
θη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτῆς· καὶ δι-
ελογίζετο ποταπῶς· εἴη ὁ ἀσ-
πασμός ὅτι.

30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος
αὐτῇ· Μὴ φοβῆ Μαριάμ· εὖ-
ρις γὰρ χάριν παρὰ τοῦ Θεοῦ.

31 καὶ ἰδὼν, συλλήψῃ ἐν
γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέ-
σει τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥΝ.

32 Οὗτος· ἔσται μέγας, καὶ
υἱὸς υψίστου κληθήσεται· καὶ δώ-
σει αὐτῷ Κύριος· ὁ Θεὸς τὸν
θρόνον Δαβὶδ τῷ πατρί αὐ-
τοῦ.

33 Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν
οἶκον Ἰακώβ εἰς τὰς αἰῶνας,
καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔκ-
κειται τέλος.

34 Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς
τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται τῷτο,
ἐπεὶ ἄνδρα ἔγνωσκω;

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγε-
λος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἁ-
γίον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε, καὶ
δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοί·
διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον,
κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.

36 Καὶ ἰδὼν, ἔλισσεται ἡ
συγγενὴς σου, καὶ αὐτὴ συνει-
ληφύα υἱὸν ἐν γήρα αὐτῆς· καὶ
ἔτι μὴν ἐκλῶ ἐστὶν αὐτῇ τῇ
καλυμένη γείρα.

37 Ὅτι ἐκ ἀδυνατίῃ σου
παρὰ τοῦ Θεοῦ πάντῃ ῥήματι.

38 Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδὼν
ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι.
κατὰ τὸ ῥήμά σου. Καὶ ἀπῆλ-
θεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 Ἀναστὰσα δὲ Μαριάμ
ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐπο-
ρεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπε-
δῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα.

40 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἠσπασατο
τὴν ἔλισσεται.

41 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν
ἡ ἔλισσεται τὸν ἀσπασμόν τῆς
Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος
ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλή-
σθη πνεύματι ἁγίῳ ἡ ἔλι-
σσεται.

42 καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ
μεγάλῃ, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη
σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένη
ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

43 Καὶ πόθεν μοι τῷτο,
ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τῆς Κυρίου με-
πρὸς με;

44 Ἰδὼν γὰρ, ὡς ἐγένετο ἡ
φωνὴ τῆς ἀσπασμῶν σου εἰς τὰ ὠ-
τά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιά-
σει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.

45 Καὶ μακαρία ἡ πιστεύ-
σασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῦ
λελειπένου αὐτῇ παρὰ Κυ-
ρίου.

I 3

46 Καὶ

late to τελειωσις - in which time
- Cony.

of the proud - Cony:

of the proud our brotherly
love and grace!
Cony:

proposition does not join with
likely join to the same verb.
only varied to show the latter re-
embrance of his Mary to Abra-
ham to our fathers. - Cony.

and, & under the second we
find: another personification of the C. O. M.

leading - Notum has οἶνον καὶ οἶνον εἰδεντες - U. 11. cor. 3.2. which
literally I made you drink milk, & not meat & lamb

27- μεμνηστευμένην το νοσηρ
εξ ονομασίου εστιν φωνή of ma

28- Perhaps - The Lord be with
the Harpist of women Lamp:

35 The holy Progeny - E.T. deserts

45- 371- must not be interpreted causal, but that the Lord is she
who hath believed that there will be a performance &c.
Mt. 9:20 - Mr. 11:23, 24 - Cons.

46 Καὶ εἶπε Μαριάμ· Με-
γαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύ-
ριον·

47 καὶ ἠγαλλίασε τὸ
πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ
σωτήρῃ μου·

48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν
ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτῆς·
ἰδὼ γὰρ, ἀπὸ τῆς νῦν μακαρι-
ῶσί με πᾶσαι αἱ γενεαί.

49 Ὅτι ἐποίησέ μοι με-
γαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ
ὄνομα αὐτοῦ·

50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς
γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις
αὐτόν.

51 Ἐποίησε κράτος ἐν
βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν
ἐπηρεφάνους διανοία καρδίας
αὐτῶν·

52 καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ
θρόνων, καὶ ὑψώσε ταπεινούς·

53 πεινῶντας ἐπέπλησεν
ἀγαθῶν, καὶ πλετῶνας ἐξα-
πέσειλε κενούς·

54 Ἀνελάβετο Ἰσραὴλ παι-
δὸς αὐτοῦ, μηροῦναι ἱλίες,

55 καθὼς ἐλάλησε πρὸς
τὴν πατέρα αὐτοῦ τῷ Ἀβρα-
άμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· εἰς
τὸν αἰῶνα.

56 Ἐμεινε δὲ Μαριάμ σὺν
αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπ-
έβριψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐ-
πλήσθη ὁ χρόνος τῷ τεκεῖν αὐ-
τήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν.

58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίτοι-
χοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι

ἐμεγάλυνε Κύριος· τὸ ἔλεος
αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ συνέχαι-
ρον αὐτῇ.

59 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ ὁγ-
δῇ ἡμέρᾳ ἦλθεν περιεμεινὸν τὸ
παιδίον, καὶ ἐκάλεν αὐτὸ ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τῷ πατρὸς αὐτοῦ,
Ζαχαρίαν.

60 Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μή-
τηρ αὐτοῦ, εἶπεν· Οὐχί· ἀλλὰ
κληθήσεται Ἰωάννης.

61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν·
Ὅτι ἔδδεις ἐστὶν ἐν τῇ συγγενείᾳ
αὐτῆς, ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι
τῷ.

62 Ἐγένετο δὲ τῷ πατρὶ
αὐτοῦ, τὸ τί ἂν δεῖλοι καλεῖ-
σθαι αὐτόν.

63 Καὶ αἰτήσας πνευμά-
τιον, ἔγραψε λέγων· Ἰωάννης
ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἔ-
θαύμασαν πάντες.

64 Ἀνέχθη δὲ τὸ γόμα
αὐτοῦ παραχερῆμα, καὶ ἡ γλῶσ-
σα αὐτοῦ· καὶ ἐλάλει εὐλογῶν
τὸν Θεόν.

65 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας
φόβους τῆς περιουκένιας αὐτοῦ·
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὄρεινῃ τῆς Ἰουδαίας
διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα
ταῦτα.

66 Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ
ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν,
λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον
ταῦτο ἔσται; Καὶ χεὶρ Κυρίου
ἦν μετ' αὐτοῦ.

67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατήρ
αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁ-
γίου· καὶ περισφύτευσεν, λέγων·

68 Εὐλο-

45- παρὰ κυρίου may perhaps relate to τελευτος - in which case there sh^d be a comma before it. - Cony.

57- dispelleth the vain Imaginations of the proud - Cony:

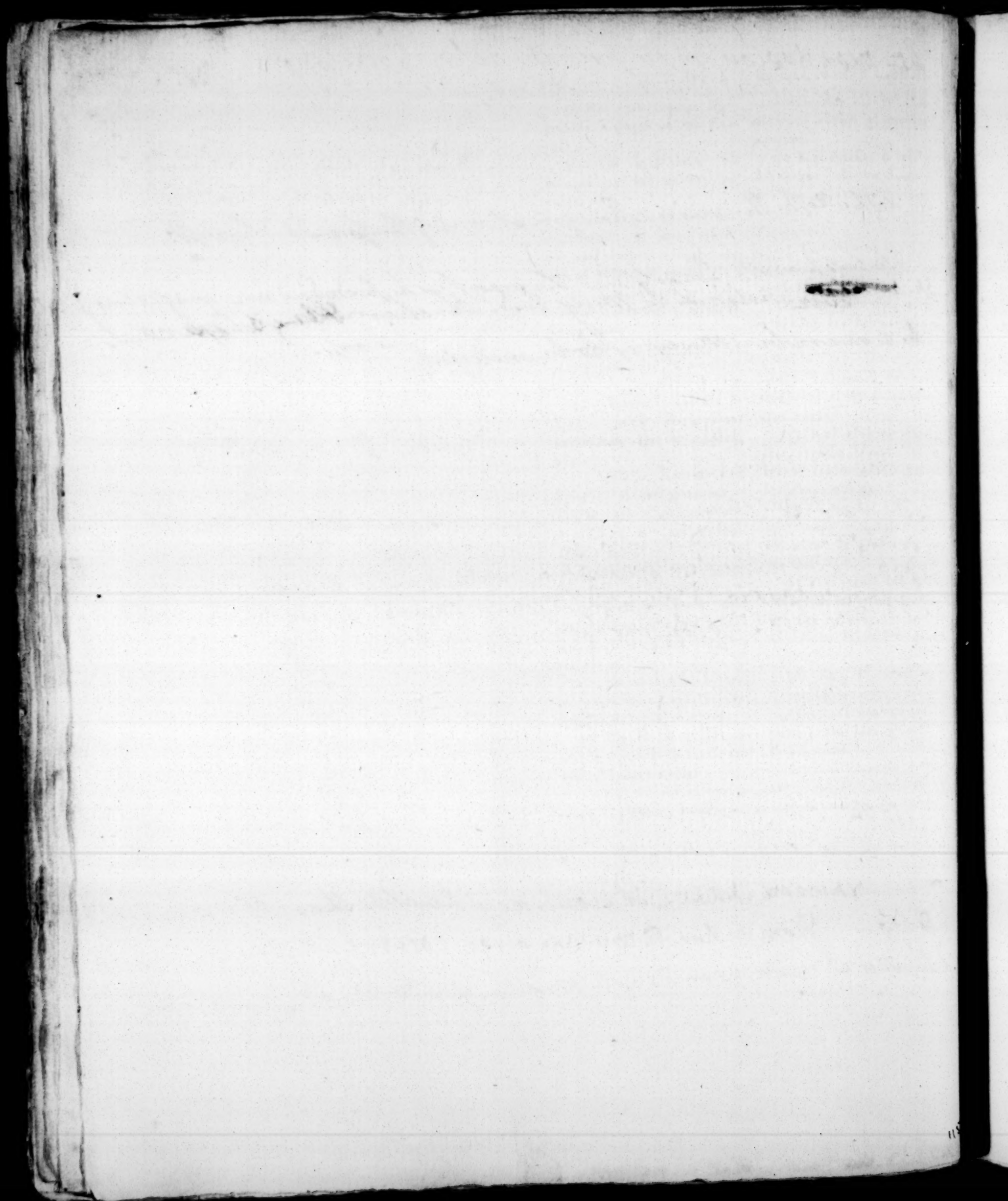
58- ~~the~~ ^{He} dispelleth ^{Israel's} vain Imaginations ^{as he} promised our forefathers }
to remember Mary is to be surisul. ^{Cony:}

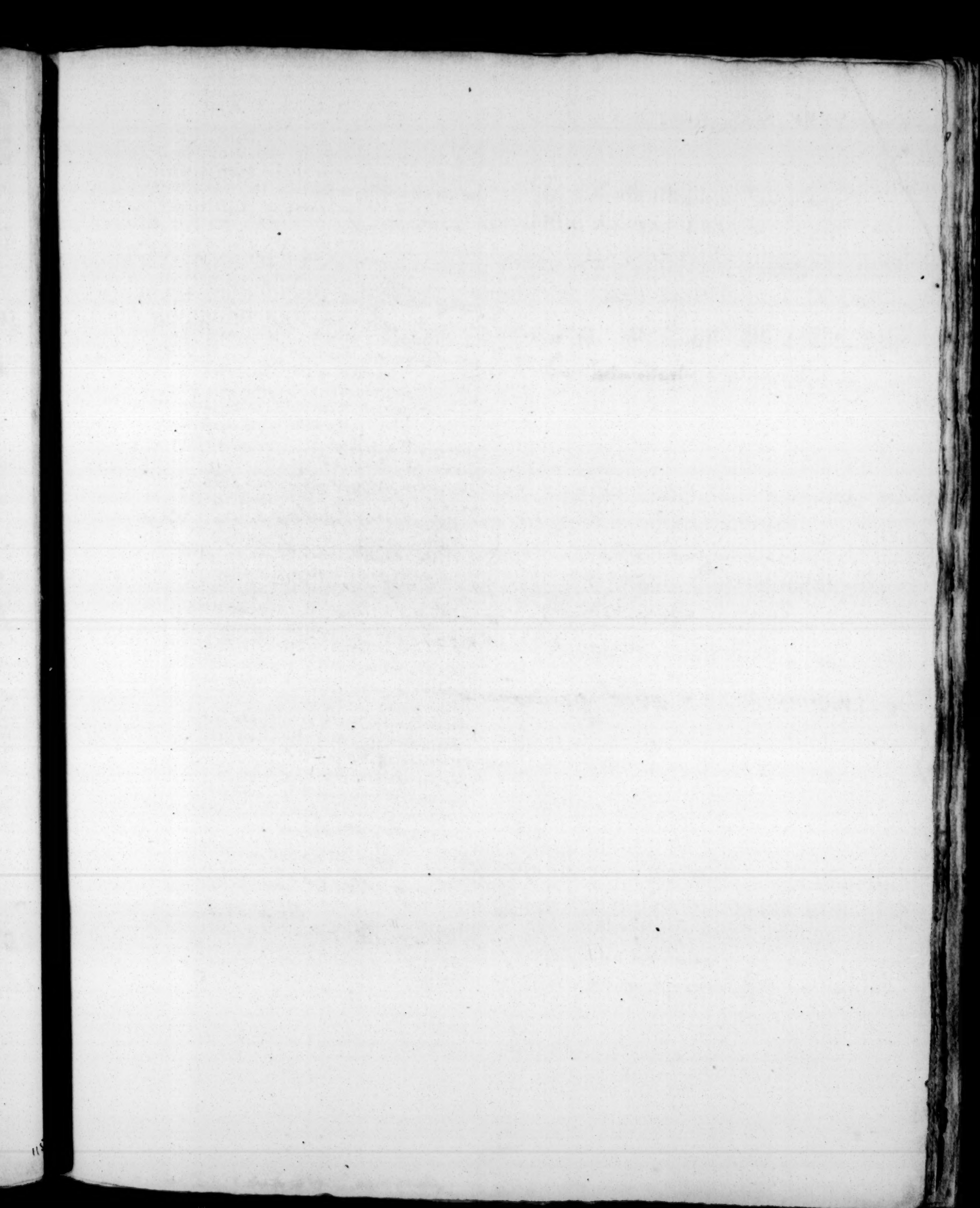
59- πατερας, the Nouns with a preposition ~~do not~~ join with the Aorst in g.² Dative do not naturally join to the same Verb. ~~ελεει~~ - The Lst seems decidedly varied to shew the latter re: μενησθαι ελεος. In Remembrance of his Mercy to Abra: am & his aid for us (as he spoke to our fathers). - Cony.

60- See note on Robt. 7. 97

64- Connect γλωσσα with ε. ελεει, & render the second αε the tongue also shaketh - Vid: another pl^u of αε. C2. v. 21.

* γλωσσα ελαλεε is now exceptionable than the common reading - Homer has οετον και οινον εδεντες - O. Ilon. 3. 2. which literally I made you drink milk, & not meat. Campbell

70. Perhaps *ελαλσα* w. better be rendered promised (as in U 55)
 "He promised a salvation from *εχθ.* Or put *εχθ.* whole U.
 into a parenthesis. ~~that~~ We hath raised up a horn of salva-
 tion which is a deliverance from our enemies *εχθ.* Comp.

79- ορνω, ορ- The Antecedent put in the same Case with the Re-
lative. — ιουραι sh.^d not be rendered w. give, but to give. — to give
by remembering his Covenant, ορ, the Oath which he swore to
Abraham & granting us to serve him without Fear. —
It connect it. του δοιδε μιν ορνω — to give us the Oath which he
swore to Abraham. In Comm. at αφορωδ, at Ρεβα, & the Eng. Dev.

75-280710 v. H. c. r. strit, genuine -

-6-*perognathus* was perhaps allied from *procerus*-

70. 5144 - This sh^d end the sentence - by them of ^{the} ^{proph^{ty}} ^{of} their
kind thro' the tender mercies of ^{God} ^{for} ^{King} ^{David's} ^{point} ^{is} ^{not}
more followed by the ^{word} ^{is} ^{not} ^{the} ^{proph^{ty}} ^{of} ^{the} ^{proph^{ty}}
22. 2140 - This word is applied to ^{it} ⁱⁿ ^{Zechariah}, but he is
not the person here spoken of - Perhaps these two U. 70. 9. may
relate to it -

68 Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ· ὅτι ἐπισκέψατο, καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ.

69 Καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τῷ παιδὸς αὐτοῦ.

70 Καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,

71 σωτήριαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς.

72 Ποῖσαι ἔλεος μὲν τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνηθεῖναι διαθήκης ἀγίας αὐτοῦ.

73 Ὁρκον δὲ ὡμοσε πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τῷ δοῖναι ἡμῖν,

74 ἀφ' ὧς ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυθίνας, λατρεύειν αὐτῷ,

75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

76 Καὶ σὺ, παιδίον, προφήτης ὑψίστη κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἐτοιμάσαι ὁδὸν αὐτοῦ.

77 τῷ δοῖναι γινῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἀμαρτιῶν αὐτῶν.

78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους.

79 ἐπιφάνει τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τῷ καλεῖσθαι τὴν πόδα ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80 Τὸ δὲ παιδίον ἤρξε καὶ ἐκβαλεῖτο πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξας αὐτὸ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ.

Κεφ. β'. 2.

ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν ταῖς ἡμέρας ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογραφῆσαι πᾶσαν τὴν οἰκουμενὴν.

2 Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηναίου.

3 Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογραφῆσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

4 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρέτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαβὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεὲμ (διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατρὸς Δαβὶδ.)

5 ἀπογραφῆσθαι σὺν Μαρίας τῇ μεμνηγευμένη αὐτοῦ γυναικί, ἕσθ' ἐγκύω.

6 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖ, ἐπλησθησαν αἱ ἡμέραι τῷ τεκεῖν αὐτήν.

7 Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάττῃ, διότι ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγρυπνῶντες, καὶ φυλάσσοντες φυλάκας τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν.

9 καὶ ἰδὼν, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη

by some unskilful Transcriber

in the East. The Stable

in the East. The Stable

because there is peace & wholly meaning - D. G. says it that it is waiting in the in a narrative. G. says

then Mat. 9. 12. Luke 2. 20 -

Gen. 3. 1. which says no reason for changing words into

no reason for changing words into words, but moral

connect words with what follows - they brought according to

23. called holy - i. e. consecrated: called 2nd of the Syn. in Heb.

2- This whole Verse was probably added by some unskillful Transcriber from the margin of some Syriacist.

This registering looks Effect - V. Campbell's Obsⁿ in Loc.

7. 3 Sorts of Houses for accom^{ts} of Travellers in the East. The Stables
they, & the little under the same roof, ~~which~~ separated by a
partition wall.

11- val render for - Glory be to God, for because there is Peace &c - wholly
val perhaps has nowhere this meaning - Dr Gualder says it
has not. It is no object that val is wanting in the
3 places, in a Doroology - It is in a Narrative. Comp^{re}

21. val evl non - here signifies, and then Mat. 9. 12. Luke 9. 20 -

22. ut lay - Alex: Said: 1. 2. Rod: 1. 2. Syr: per: & Ethiop: Goth: &c - which says
will is not to be changed. - There E. be no Reason for changing ut into
ut - tho' there might for changing ut into ut, but moral
Impurity sh^d be ascribed to Quere. - Will in London.

Connect u u u with what follows - they brought according &c

23. called holy - i. e. consecrated: called & u u u in Heb.

29- Perhaps interrogatively- Lord dost thou now intend to die? & Liv: 26

35- This Verse. I always thought sh. not have a parenthesis in it,
that the former part of it is addressed to the Child, & not the Mo.
ther. And this God will permit, that the Thoughts of many hearts & D.D.
37- were with a Comma, or else we say she had been a widow so long.

Ad. And they who saw him - V. Lucian in Campbell.

49 - εν τοις ιεροσ means in the Temple of Jupiter: so to be εν τοις ιεροσ means
must signify to be in the Temple of his Father where they found him - Wholly
Or if it mean Service of my Father, which may in this
make that they had till then sought for him in a wrong

Cap. ii. ΚΑΤΑ ΛΟΥΚ. 105

τὴ ἀρχὴ, μηδεὶν θάνατον πρὶν
ἢ ἰδὼν τὸν Χριστὸν Κυρίῳ.

27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύ-
ματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσ-
αγαγεῖν τὰς γυνεὶς τὸ παιδίον
Ἰησοῦν, τὴ ποιῆσαι αὐτὰς κα-
τὰ τὸ εἰθισμένον τῷ νόμῳ περὶ
αὐτῶν,

28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ
εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῶν, καὶ εὐ-
λόησε τὸν Θεόν, καὶ εἶπε·

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλον
σε δεσποία, κατὰ τὸ ῥῆμά σου,
ἐν εἰρήνῃ·

30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί
μου τὸ σωτήριόν σου·

31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ
πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν·

32 ὥς εἰς ἀποκάλυψιν
ἰσθῶν, καὶ δόξαν λαῶν σου Ἰσρα-
ήλ.

33 Καὶ ἦν Ἰωσήφ καὶ ἡ μή-
τηρ αὐτῶν θαυμάζουσαι ἐπὶ τοῖς
λαλῶμένοις περὶ αὐτῶν.

34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰς
Συμεὼν, καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ
τὴν μητέρα αὐτῶν· Ἰδὼ, ἔτι
καὶ εἰς πλῶσιν καὶ ἀνάστασιν
πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς
σημεῖον ἀντιλεγόμενον

35 (καὶ σὺ δὲ αὐτῆς τὴν
ψυχὴν διελύσεις εἰς ῥομφαία,) ὥς
ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ
πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.

36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆ-
τις, θυγάτηρ Φαρισαίου, ἐκ φυ-
λὸς Ἀσέρ· αὕτη προσέει-
πά ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζη-
τῶσα ἕτη μετὰ ἀνδρὸς ἐπὶ τῇ
ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς.

37 Καὶ αὕτη χήρα ὡς
ἐτῶν ὀγδοηκοναλεισάρων, ἥ ἔκ
ἀφίστατο ἀπὸ τῶ ἱεροῦ, νηστειαῖς
καὶ δεήσεσι λαλῶνσα νύκτα καὶ
ἡμέραν.

38 καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥ-
ρᾳ ἐπιστάσα, ἀνθωμολογεῖτο
τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐ-
τῶ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις
λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἁ-
παντα κατὰ τὸν νόμον Κυρίου,
ὑπέγραψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζα-
ρέτ.

40 Τὸ δὲ παιδίον ἡξῶν,
καὶ ἐκκαταῖτο πνεύματι, πλη-
ρῶμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ
ἦν ἐπ' αὐτό.

41 Καὶ ἰσχυροῦντο οἱ γο-
νεῖς αὐτῶ κατ' ἔτος εἰς Ἱερου-
σαλὴμ τῇ ἑορτῇ τῆς πάσχα.

42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώ-
δεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱε-
ροσόλυμα, κατὰ τὸ ἔθος τῆς
ἑορτῆς·

43 Καὶ τελειωσάντων τὰς
ἡμέρας, ἐν τῷ ὑπογράφειν αὐ-
τὰς, ὑπέμεινε Ἰησοῦς ὁ παῖς
ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔκ ἔγνω Ἰω-
σήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν.

44 Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν
τῇ συνόδῳ εἶναι, ἦλθον ἡμέ-
ρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτην αὐτὸν ἐν
τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν ταῖς γνω-
στοῖς.

45 Καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν,
ὑπέγραψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ζη-
τῶντες αὐτόν.

46 Καὶ

onion House. V. John 14. 27. -

that a time, but Annas be-
highly with V. Acts 1. 6 - Or
ad to be the original text.

29- Perhaps interrogatively Lord does thou now intend to dismiss? LXX 26

35- This Verse I always thought
that the former part of it is a
Memor. and this God will permit
37- used with a comma, or

106 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. iii.

46 Καὶ ἐγένετο, μεθ' ἡ-
μέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ
ιεροῦ καθιζόμενον ἐν μέσῳ τῶν
διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐ-
τῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτὸς.

47 Ἐξίγατο δὲ πάντες οἱ
ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει
καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξ-
επλάγησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ
μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκνον, τί
ἐποίησας ἡμῖν ὅτως; ἰδὼ, ὁ
πατήρ σου καὶ γὰρ ὀδυρόμενοι
ἐζητέμεν σε.

49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸς·
Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; ἢ καὶ οὐδεὶς
ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου δεῖ
εἶναί με;

50 Καὶ αὐτοὶ ἔσυνῆκαν
τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

51 Καὶ κατέβη μετ' αὐ-
τῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ· καὶ
ἦν ὑπολασσόμενος αὐτοῖς· Καὶ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ διατρέχει πάντα
τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῆς.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε
σοφία καὶ ἡλικία, καὶ χάριτι
παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώποις.

Κιφ. γ. 3.

ΕΝ ἔτει δὲ πεντηκαιδεκάτῳ
τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου
Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Πον-
τίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ
τείτραρχοῦ τῆς Γαλιλαίας
Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελ-
φοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦ τῆς
Ιτυραίας καὶ Τραχωνιτιδῶ
χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβι-
δαίνης τετραρχοῦ,

2 ἐπ' ἀρχιερέων Ἄννα καὶ
Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ
ἐπὶ Ἰωάννην τὸν τοῦ Ζαχαρίου
υἱόν, ἐν τῇ ἐρήμῳ.

3 Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν
τὴν περιχώρον τοῦ Ἰορδάνου,
κηρύσσων βάπτισμα μετάνοιας
εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

4 ὡς γέγραπται ἐν βιβλῳ
λόγων· Ἡσαΐε τοῦ προφήτου,
λέγοντι· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
ἐρήμῳ· Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν
Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς
τρίβυνας αὐτοῦ.

5 Πᾶσα φάραγξ πληρω-
θήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βε-
νὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἐσται
τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείαν, καὶ αἱ
τραχεῖαι εἰς ὁδὸν λαίας.

6 Καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ
τὸ σῶτήριον τοῦ Θεοῦ.

7 Ἐλεγεν ἔν τοις ἱεροτελε-
μέντοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπὸ
αὐτοῦ· Γενήματα ἰχθυῶν, τίς
ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς
μειλίσσης ὀργῆς;

8 Ποιήσατε ἔν καρπὸς ἀγ-
νίας τῆς μετάνοιας· καὶ μὴ ἀρ-
εῖτε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα
ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ
ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ
τῶν λίθων τούτων ἐγείρει τέκνα
τοῦ Ἀβραάμ.

9 Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς
τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται·
πᾶν ἔν δένδρον μὴ ποιεῖν καρ-
πὸν καλόν, ἐκκόπεται, καὶ εἰς
πῦρ βάλλεται.

10 Καὶ ἰπηρεῶντων αὐτοῦ οἱ
ὄχλοι

48. And they who saw him - V. Lucron in Campbell.

49 - EVTOIS 18 dias means in the Temple of Jupiter: so to be EVTOIS TOU METEOI must signify to be in the Temple of his Father where they found him - Wholly

Or ^{mean} it mean Service of my Father, which may im-
ply that they had till then sought for him in a wrong
Place. Edwards eccles. hist. P. 61. -

Est. 7.9. 70 EVTOIS AYEV - in Herod's House. V. John 19. 27. -

2 - There was but one high priest at a time, but Annas be-
ing unlawfully deposed is still ^{rightful} called high priest. V. Acts 4. 6 - Or
perhaps, because the Romans had broke the original insti-
tution. Edwards ecc. Hist. P. 64. -

23- Whatever Construction the Greek will bear it is not agreeable to
since in any language to say, he began to be about thirty years old. It
is being precise & determinate at the same time. — After 290
μεσσοῦν ἀνδράσιν τὸν δὲ κούρην, ἀνὰ τὸν 1.22.-10.37.- Comp.

The Jewish Priests were to be 30 years complete before y. Inauguration. —

297- 26 - governed, in subjection — He was about 30 y^{rs} in
subjection — V. Campbell

ὄχλοι λέγοντες· Τί ἔν ποιήσο-
μεν;

11 Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει
αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας,
μειλιδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ
ἔχων βρώμα, ὁμοίως ποιεῖ-
τω.

12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι
βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐ-
τόν· Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν;

13 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατε-
ταγμένον ὑμῖν πρᾶσσει.

14 Ἐπηρώτων δὲ αὐτόν καὶ
ἐξαλεινόμενοι, λέγουσιν· Καὶ
ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶ-
πε πρὸς αὐτούς· Μηδένα δια-
σεύσῃτε, μηδὲ συκοφανήσῃτε·
καὶ ἀρκεῖτε τοῖς ὑψωμένοις ὑ-
μῶν.

15 Προσδοκῶν δὲ τῷ
λαῷ, καὶ διαλογιζομένων πάν-
των ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
περὶ τοῦ Ἰωάννου, μή ποτε αὐτὸς
εἴη ὁ Χριστός·

16 ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης,
ἀπαντὶ λέγων· Ἐγὼ μὲν ὕδατι
βαπτίζω ὑμᾶς· ἐρχεται δὲ ὁ
ἰσχυρότερός μου, ὃ ἐκ εἰμι ἰ-
κανὸς λῦσαι τὸν ἱμάτιον τῶν
ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑ-
μᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁ-
γίῳ, καὶ πυρί·

17 Οὐ τὸ πλῆρον ἐν τῇ χει-
ρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαρεῖ τὴν
ἐλπίδα αὐτοῦ, καὶ συναῖξει τὸν
οἶτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ·
τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσέβῳ.

18 Πολλὰ μὲν ἔν καὶ ἕτερα
παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν
λαόν.

19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρ-
χης, ἐλεγχόμενος ὑπὸ αὐτοῦ
περὶ Ἡρωδιᾶδος τῆς γυναικὸς
Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ
περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονη-
ρῶν ὁ Ἡρώδης,

20 προσέθηκε καὶ τούτο ἐπὶ
πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰω-
άννην ἐν τῇ φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπ-
τισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ
Ἰησοῦ βαπτισθέντος, καὶ προσ-
ευχομένου, ἀνέωχθῆναι τὸν ἑ-
ρανόν,

22 καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον σωματικῶς εἶδει,
ὥσπερ περιγερανόν, ἐπ' αὐτόν· καὶ
φωνὴν ἐξ ἑρανοῦ γενέσθαι, λέ-
γουσαν· Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀ-
γαπητός, ἐν σοὶ ἡδόκησα.

23 Καὶ αὐτὸς ἔν ὁ Ἰησοῦς
ὥσπερ ἑτῶν τριάκοντα ἀρχόμε-
νος, ὧν (ὡς ἐνομίζετο) υἱὸς
Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλὶ,

24 τοῦ Ματθαίου, τοῦ Λευὶ,
τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἰαννα, τοῦ Ἰω-
σήφ,

25 τοῦ Ματθαίου, τοῦ Ἀ-
μώς, τοῦ Ναθὺμ, τοῦ Ἑσλὶ,
τοῦ Ναφθαὶ,

26 τοῦ Μααθ, τοῦ Ματθα-
θίου, τοῦ Σεμὶ, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ
Ἰσάα,

27 τοῦ Ἰωανὰ, τοῦ Ρησά,
τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ,
τοῦ Νηρι,

28 τοῦ

*had not Mat. - He then says he
Days - Now that he was crucified
me about the expiration of Mat.
ly Spirit thought from M. be re-
empted all along, but the Devil
till the end of the forty Days. 20.
he knew - he was led to be in the*

28 τῷ Ματθαίῳ, τῷ Ἀδδῷ,
τῷ Κωσάμ, τῷ Ἐλμωδάμ,
τῷ Ἡρῷ,

29 τῷ Ἰωσὴ, τῷ Ἐλίζερ,
τῷ Ἰωρεὶμ, τῷ Ματθαίῳ, τῷ
Δαυὶ,

30 τῷ Συμεὼν, τῷ Ἰδδα,
τῷ Ἰωσήφ, τῷ Ἰωάν, τῷ
Ἐλιακίμ,

31 τῷ Μελεῖ, τῷ Μαί-
νῳ, τῷ Ματθαίῳ, τῷ Ναθαν,
τῷ Δαβίδ,

32 τῷ Ἰεσσαί, τῷ Ὠδῷ,
τῷ Βοὺζ, τῷ Σαλμών, τῷ
Ναασσών,

33 τῷ Ἀμινάδῳ, τῷ Ἀ-
ράμ, τῷ Ἐσρώμ, τῷ Φαρίσ,
τῷ Ἰδδα,

34 τῷ Ἰακώβ, τῷ Ἰσαάκ
τῷ Ἀβραάμ, τῷ Θάρα, τῷ
Ναχώρ,

35 τῷ Σαρέχ, τῷ Ραφαῖ,
τῷ Φαλὴκ, τῷ Ἐβέρ, τῷ Σα-
λά,

36 τῷ Καϊνῶν, τῷ Ἀρ-
φαζάδ, τῷ Σήμ, τῷ Νῶε, τῷ
Λάμεχ,

37 τῷ Μαθθαία, τῷ
Ἐνώχ, τῷ Ἰαρέδ, τῷ Μαλε-
λιήλ, τῷ Καϊνῶν,

38 τῷ Ἐνὼς, τῷ Σήθ, τῷ
Ἀδάμ, τῷ Θεῷ.

Κεφ. δ'. 4.

ΙΗΣΟΥΣ δὲ πνεύματι
ἁγίῳ πλήρης ὑπέβρεψεν
ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἦγεν ἐν
τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον,

2 ἡμέρας τεσσαράκοντα
πειράζομαι ὑπὸ τοῦ διαβό-

λου. Καὶ ἐκ ἔφαγεν ἐκεῖ ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συνε-
λεοδιστῶν αὐτῶν, ὑπερον ἐπεί-
νασι.

3 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διά-
βολος· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἴ-
πὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται
ἄρτος.

4 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
περὶ αὐτόν, λέγων· Γέγρα-
πται· Ὅτι ἐκ ἐπ' ἄρτου μόνου
ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ
παντὶ ῥήματι Θεοῦ.

5 Καὶ ἀναβλῶν αὐτόν ὁ
διάβολος εἰς ὄρεα ὑψηλὰ,
ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βα-
σιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν σιγῇ
μὴ χρόνῳ,

6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διά-
βολος· Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν
ταύτην ἁπασαν, καὶ τὴν δόξαν
αὐτῶν· ὅτι ἡμοὶ παραδεδομένη,
καὶ ὃ ἐὰν θέλω, δίδωμι αὐ-
τήν.

7 Σὺ ὅν ἐὰν προσκυνήσῃς
ἐμπροσθέν μου, ἔσται σε πάντα.

8 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ,
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε ὀπίσω
μου σατανά· γέγραπται γάρ·
Προσκυνήσεις Κύριον τὸν Θεόν
σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

9 Καὶ ἡγάγετο αὐτόν εἰς
Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστη αὐτόν
ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Εἰ ὁ υἱὸς εἶ τοῦ
Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐκεῖθεν
κάτω·

10 γέγραπται γάρ· Ὅτι
τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελέ-

ται

23- Whatever construction the Greek
gives in any language to say, he is
being precise & determined.

με 2400 and 2500 the διακονίας, as in 1.22-10.37- Comp.

The Jewish Priests were to be 30 years complete before y. man-
guration. -

247- He - governed, in subjection - He was about 304 y in
subjection - V. Campbell

ἐν τῇ
συλλογῇ
ἐπὶ τῇ

ὁ δὲ
ἐν τῇ
γενήσεται

Ἰησοῦς
Γέγραπται
μόνον
ἀλλ' ἐπὶ

ἐν τῇ
ψυχῇ
ἐν τῇ
ἐν τῇ

ὁ δὲ
ἐν τῇ
ἐν τῇ
ἐν τῇ

ἐν τῇ
ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

2-Clarke seems to make the Sp. contradict Mat. - He then says he
was not tempted to the End of the forty Days - Here that he was tempted
all the time, but that the three last were about the Expiration of that
time, which being the greatest, the holy Spirit thought proper to be re-
corded - Wholly wrong he was tempted all along, but the Devil
never appeared personally to him till the End of the forty Days. 22.
In the ~~ἡμερὰς~~ τεσσαράκοντα with ηγετο - he was led to be in the
Wilderness for forty Days. - Conf. -

~~_____~~

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

ἐν τῇ

16- *distinguish* *αὐτὸς, αὐτὸς* — *οὐκ ἔστιν* — he went into the Synagogue, as he was wont on the Sabbath Day to do. *604.*

Read *τοὺς οὐρανούς* to denote the Sabbath Day; *οὐρανὸν* denoting the Days of the Week. — *Scaliger* —

17- *εὐαγγέλιον* — probably the Section, or Lesson for the Day. *Is. 61. 1*

18- *ἐπεὶ* connect with what follows — The Spirit of the Lord is upon me: because he hath anointed me to preach the Gospel to the poor, he hath sent me to heal &c. — *Ὀϊνίμα*.

19- *εὐαγγέλιον* — more fully & properly, to ^{bring} ~~preach~~ good Tidings. *N. B.* — *Cambell's Disputes: 148, 4*

20- *ἐκείνους* — He stood up & read, & sat down to teach, because it was the custom in the Schools & Synagogues ^{Mat. 23. 55} to do so. — *Whitby*

υπηρέτης — Servant — not minister in the present Sense of the Word: but a subordinate officer, who attended the Minister. — He had the Charge of the sacred Books. *Lamp. 6.*

27- We prove the truth of V. 24 by these two examples, which refer-
ing upon the Ingratitude of the Pharisees, made in hurry him.
and City &c

30- This V. with a Comma only between M. & connected with the following. dis-
cussing to be put for εν - εν δια σταμενος - Mat. 11. 4. - This in Acts is ex-
posed εζηλον εν μεσου αυτων. 17. 33, & the view same that is meant here.
about in it - So Tullian Thoug. Conf.

Cap. iv. ΚΑΤΑ ΛΟΥΚ. 109

ται περί σου, τὸ διαφυλάξαι
σε·

11 καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀ-
ρῶσί σε, μή ποτε προσκλύψης
πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

12 Καὶ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι εἰρηλαί·
Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου.

13 Καὶ συνιέσας πάντα
πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπέστη
ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιρῶ.

14 Καὶ ὑπέστροφεν ὁ Ἰη-
σοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύμα-
τος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φή-
μη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περι-
χώρου περὶ αὐτοῦ.

15 καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξ-
αζόμενος ὑπὸ πάντων.

16 Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Να-
ζαρέτ, ὃ ἦν τετραμμένον· καὶ
εἰσῆλθε καθὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη
ἀναβῆναι.

17 καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βί-
βλιον· ἠσάσθη τὸ βιβλίον, καὶ
ἀναπύξας τὸ βιβλίον, εὗρε
τὸν τόπον ὃ ἦν γεγραμμένον·

18 Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμὲ,
ὃ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελί-
ζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με,
ἰάσασθαι τὰς συντρίμμους
τῆς καρδίας,

19 κηρύξαι αἰχμαλώτοις
ἀφίεν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,
ἀποστείλαι τετρανσμένους ἐν
ἀφίσει, κηρύξαι ἐν αὐτῷ Κυ-
ρίῳ δεκτόν.

20 Καὶ πλῆσας τὸ βιβλίον,
ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισεν·
καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ
ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐ-
τῷ·

21 ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς
αὐτούς· Ὅτι σήμερον πεπλή-
ρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς
ὤσιν ὑμῶν.

22 Καὶ πάντες ἑμαρτύ-
ρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ
τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς
ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· Οὐχ ὅτις
ἐστὶν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ;

23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παρα-
βολὴν ταύτην· Ἰατρὲ, διδά-
πτευσον σιανίον· ὅσα ἡκούσα-
μεν γενόμενα ἐν τῇ Καπι-
ναύμ, ποίησον καὶ ὧς·
παρίδι σου.

24 Εἶπε δὲ· Ἀμὲν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ὁδεῖς προφήτης δεκ-
τός ἐστιν ἐν τῇ παρίδι αὐτοῦ.

25 ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω
ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν
ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσ-
ραὴλ, ὅτε ἐκλείδῃ ὁ ἕρπης ἐπὶ
τῇ τριά καὶ μηνί, ὥς ἐγένε-
το λιμὸς μέγας ἐπὶ πάσαν
τὴν γῆν·

26 καὶ πρὸς ὑδμίαν αὐ-
τῶν ἐπέμψθη Ἡλίας εἰ μὴ εἰς
Σάρεπτα τῆς Σιδωνίου, πρὸς
γυναῖκα χῆραν.

27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦ-
σαν ἐπὶ Ἐλισσαίᾳ τῇ προφή-
τῃ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ὁδεῖς αὐ-
τῶν
Κ τῶν

in Vision - What Word is this that
occurs again - Vid. Note on L. 1. 45.

16- distinguish ελοντας, κατὰ
παρορμη, as he was wont on the
head του σαββατων to denote the
the Days of the Week. - Scaliger
17- ευρεθε - probably the Section

18- ευρεσε connect with what
me: because he hath appointed
he hath sent me to heal &c -

18- ευαγγελ - more fully & properly
N.B - Cambridge Disputations
20- καθαριε - The blood up & to read
was the custom in the schools

υπηρετα - servant - not min
the word: but a subordinate
Minister. - He had the Charge

των καθαριεθη, ει μη Νειμαν
ο Συρεο.

28 Καὶ ἐπλήθησαν πάν-
τες θυμῷ ἐν τῇ συναγωγῇ,
ἀκούοντες ταῦτα.

29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβα-
λον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ
ἤγαγον αὐτὸν ἕως τῆς ὁφρύ-
νῃ ὄρεος, ἐφ' ἧς ἡ πόλις αὐ-
τῶν ᾠκοδομήθη, εἰς τὸ καὶ ἀ-
κηρμίνσαι αὐτόν.

30 αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ
μέσων αὐτῶν, ἵκοντο αὐτόν.

31 Καὶ κατήλθεν εἰς Κα-
περναεὺν πόλιν τῆς Γαλιλαί-
ας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν
τοῖς σάββασι.

32 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἑξου-
σίᾳ καὶ ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ
ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα
δαίμονιον ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέ-
κραξε φωνῇ μεγάλῃ,

34 λέγων· Ἐγώ, τί ἡμῖν
καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλ-
θες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε
τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

35 Καὶ ἐπιτίμησεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι, καὶ
ἐξέλθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν
αὐτὸν τὸ δαίμονιον εἰς τὸ
μέσον, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μη-
δὲν βλάψαν αὐτόν.

36 καὶ ἰγένετο δάμνη-
σι πάντας· καὶ συνέλαβον
πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Τίς
ὁ λόγος ὗτος, ὅτι ἐν ἑξουσίᾳ
καὶ ἐν ἰσχύϊ ἐπιτίσσει τοὺς

ἀκαθάρτους πνεύμασι, καὶ ἐξ-
έρχονται;

37 Καὶ ἐξεπορεύετο ἡχοῦς
πρὸς αὐτὸν εἰς πάντα τόπον
τῆς περιχώρου.

38 Ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συνα-
γωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκί-
αν Σίμωνος· ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ
Σίμωνος ἦν συνεχόμενη πυρετῷ
μεγάλῳ· καὶ ᾤκνησεν αὐτὴν
πρὸς αὐτόν.

39 καὶ ἐπιτάξας ἐπάνω αὐ-
τῆς, ἐπιτίμησεν τῷ πυρετῷ,
καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆ-
μα δὲ ἀναστὰσα διηκόνει αὐ-
τοῖς.

40 Δύνοσι δὲ τῷ ἡλίῳ,
πάντες ὅσοι εἶχον ἀδυνάτει-
ας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐ-
τοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐν ἑκά-
στῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεῖς
ἰθεράπευσεν αὐτούς.

41 Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμό-
νια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ
λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς
ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτίμῃ
ἐκ εἰς αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδει-
σαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

42 Γενόμενης δὲ ἡμέρας
ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἑρημον
τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐ-
τόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ· καὶ κα-
τεῖχον αὐτὸν τῷ μὴ πορεύεσθαι
ἀπ' αὐτῶν.

43 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Ὅτι καὶ ταῖς ἐτείαις πόλευσιν
εὐαγγελισσαυδαί με διὰ τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τὸ
ἀπέσταλμαι.

27- We prove the Truth of V. 24 by these two Examples, which refer
ing upon the Ingratitude of the Pharisees, made in hurry him.
out of City &c

30- This V. with a Comma only between Sh. be connected with the following. dia
seems to be put for ex - as δια σταματος - Mat. 4. 4. - This in Acts is ex.
μεσο εζηλθεν ευμενους αυτων, 17. 33, & the very same that it meant here.
There seems to have been nothing miraculous in it - So Tullian Thoy. Conf.

This reading of or
36 - or 1 - A common mistake in our Version - What Word is this that
with Authority &c - So in V. 41 it occurs again - Vid. Note on L. 1. 45.

Cap. iv.

ασι, & εξ

ρευελο ηχθ
αυλα τοποι

εκ της συνα-
γης την οικι-
ανθερα δε τα
μενη πυρελυ
ησαν αυτοι

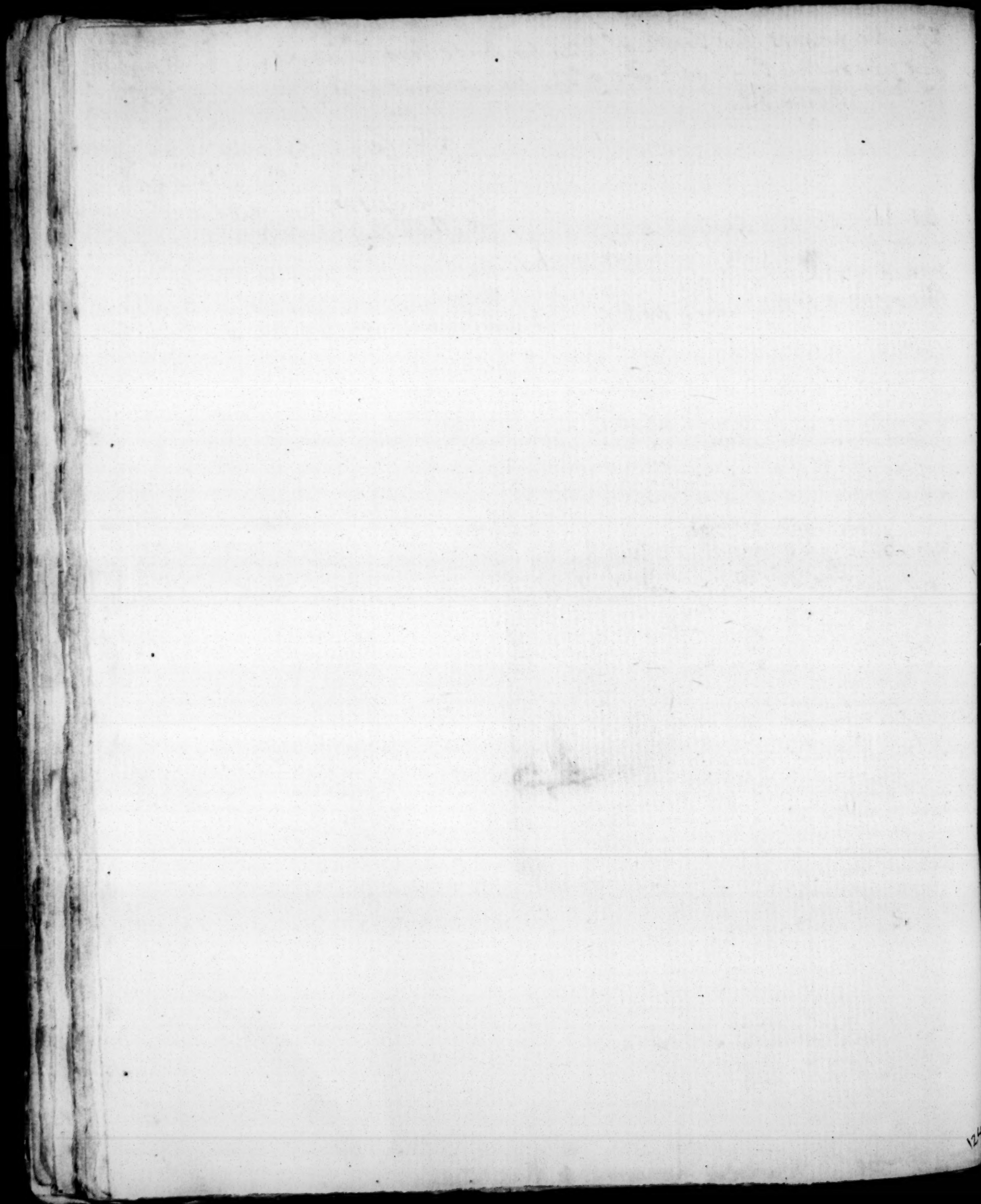
επανω αυ-
τω πυρελυ,
παραχρη-
δικονει α:

δε τα ηλια,
αδερειλιας
ηγαλον αυ-
δε ενι εκα-
ρας επιθυς

δε & δαιμο-
κραζοντα &
ει ο Χειτης
Και επιμω-
ειν, οτι ηδη
υτον εινα.

δε ημερας
εις ερημοι
ιζηταν αυ-
υτα & κατ-
η πορευεσθαι

προς αυτους
ραις πωλεσιν
δι την βα-
οτι εις τζτο

44 Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

Κεφ. ε. 5.

ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικειῶναι αὐτῷ τῷ ἄκρην τὸν λόγον τῷ Θεῷ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐς ὧς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ.

2 καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεῖς ἀποβάλλειν ἀπ' αὐτῶν, ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα.

3 Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὃ ἦν τῷ Σίμωνι, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἵπ-
αναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τῶν πλοίων τὰς ὄχλους.

4 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βῆμα, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγρην.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων, εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες, ὅθεν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥηματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον.

6 Καὶ τῷτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολὺ· διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν,

7 καὶ καλένευσαν τοῖς μετέχουσιν τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ, τῷ ἐλθόντι συλλαβεῖν αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἐπλησαν ἀμφοτέρω τὰ πλοῖα, ὥςτε βυθίζεσθαι αὐτά.

8 Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπεσε τοῖς γόνισι τῷ

Ἰησοῦ, λέγων· Ἐξέλθε ἀπ' ἐμεῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, Κύριε.

9 Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν, καὶ πάντας τὰς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἣ συνέλαβον.

10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην, υἱὲς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβῶ· ἀπὸ τῆ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν.

11 Καὶ κατὰ κράτος τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πύλων, καὶ ἰδὼν, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεισὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδέχθη αὐτὸν, λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι.

13 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, εἰπὼν· Θέλω, καθαρίσθῃς. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

14 Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδεὶ εἰπεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσέφερε περὶ τῆς καθαρῶς σου, καθὼς προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαζεύριον αὐτοῖς.

15 Διήρχετο δὲ μάλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ συνέρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκῶειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδυνειῶν αὐτῶν.

K 2

16 αὐτὸς

me) in a parenthesis, that the
15- Multitudes came to be healed
of the Lord was present to heal
v. 5. 12- long: - - - - -
where αὐτῶν means not the
1- v. 11. 12. 9- 20. 11. 11- - - - -

thesis. - That ye may know - he

30- αὐτῶν - Thesis. - That ye may know - he

16 αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχω-
ρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις, καὶ προσευ-
χόμενος.

17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδάσ-
κων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρι-
σαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἱ
ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώ-
μης τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἰου-
δαίας, καὶ Ἱερουσαλὴμ· καὶ δύ-
ναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰάσθαι
αὐτούς.

18 Καὶ ἰδὼν, ἄνδρες Φε-
ρριῖτες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς
ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτην
αὐτὸν εἰσελθεῖν, καὶ δεῖναι
ἐνώπιον αὐτοῦ·

19 καὶ μὴ εὐρόντες διὰ
ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν, διὰ
τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ
δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθ-
ῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ
εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰη-
σοῦ.

20 Καὶ ἰδὼν τὴν πίσιν αὐ-
τῶν, εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε,
ἀφέναι σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

21 Καὶ ἤρξατο διαλογί-
ζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
Φαρισαῖοι, λέγοντες· Τίς ἐστὶν
ὁτοῦ ὃς λαλεῖ βλασφημίας;
τίς δύναται ἀφέναι ἁμαρτίας
εἰ μὴ μόνος ὁ Θεός;

22 Ἐπιγινῶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
τὰς διαλογισμὰς αὐτῶν, ἀπο-
κριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί
διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν;

23 τί ἐστὶν εὐκοπώτερον,

εἰπεῖν· Ἀφέναι σοι αἱ ἁ-
μαρτίαι σου· ἢ εἰπεῖν· Ἐγει-
ραι καὶ περιπατεῖ;

24 Ἴνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξου-
σίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ τῆς γῆς ἀφέναι ἁμαρ-
τίας, (εἶπε τῷ παραλελυμέ-
νῳ) Σοὶ λέγω, ἔγειραι· καὶ
ἄρας τὸ κλινίδιον σου, πορεύ-
εαι εἰς τὸν οἶκόν σου.

25 Καὶ παραχρῆμα ἀνα-
στὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ'
ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν
οἶκόν αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν.

26 καὶ ἰσθασίς ἔλαβεν
ἁπαλίας, καὶ ἰδοὺξον τὸν Θε-
όν· καὶ ἐπληρώσαντο φόβῳ, λέ-
γοντες· Ὅτι εἶδομεν παραδόξα
σημερον.

27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξηλ-
θε, καὶ ἰθαῖσατο τελῶνῃ ὀνόμα-
τι Λευὶν, καθήμενον ἐπὶ τὸ
τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀκο-
λέθει μοι.

28 Καὶ κατὰλιπὼν ἁπα-
λῆα, ἀναστὰς ἠκολούθησιν αὐ-
τῷ.

29 καὶ ἐποίησε δοχὴν με-
γάλην ὁ Λεὺς αὐτῷ ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος τελω-
νῶν πολλὸς, καὶ ἄλλων οἱ ἦσαν
μετ' αὐτῶν κάτακειμενοι.

30 καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμ-
ματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι
πρὸς τὰς μαθητὰς αὐτοῦ, λέ-
γοντες· Διατί μετὰ τελωνῶν καὶ
ἁμαρτωλῶν ἐδίδισκε καὶ σίνε;

31 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ
χρεῖται

1617 Read (αὐτοῦ δεῖν — ἰεροσολαίμῃ) in a parenthesis, that the
connection may run thus from v. 15. Multitudes came to be healed
of their infirmities. — And the power of the Lord was present to heal
them. — The like construction see Rom. 5. 12. — Comp. — Pronouns often
refer to the remote Noun as Mat. 11. 1. — where αὐτῶν means not the
Lords of his Disciples but of the Jews. — V. Mt. 12. 9. — Acts 13. 11. — Whitting

24- εἰδε δε — This sh. not be a parenthesis. — That ye may know he
then said to the scribe. — Beng.

30- αὐτῶν — This scriba, is of the Jews — Beng.

4. δευτερογεννη - Secundo primis. The first Sabbath after the second
Day of the feast. The second Sabbath was called δευτερογεννη - the
third δευτερογεννη - & so on till they came to the seventh Sab-
bath from that Day, which was the 4th the Day of Pentecost - J. W. H. H.

9. In the altered Translation - I w. ask you, What is it lawful to do on the Sabbath? Good, or ill? - Lamp.

12. The Gen. is not employ'd any where to denote the thing prayed to: go
 in a house of prayer to God, in a Synagogue dedicated to
 God - so I have added in qua re quod est proleuon. - O. Whistley
 if after εκλεξαμενος you supply

Cap. v. ΚΑΤΑ ΛΟΥΚ. 113

χρεῖαν ἔχουσιν οἱ υἱοὶ αἰνόντες ἰα-
 τρῶν, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

32 Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι
 δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς
 μετάνοιαν.

33 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν·
 Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νη-
 γεύουσι πυκνά, καὶ δεήσεις ποι-
 οῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρι-
 σαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐοικῶσι καὶ
 πίνουσιν;

34 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
 Μὴ δύνασθε τὴν υἱὸς τοῦ νυμ-
 φῶτος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐ-
 τῶν ἐστὶ, ποιεῖσαι νηστεύειν;

35 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι
 καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ
 νυμφίος· τότε νηστεύουσιν ἐν
 ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

36 Ἐλεγε δὲ καὶ παραβο-
 λῆν πρὸς αὐτούς· Ὅτι ὕδατος
 ἐπίβλημα ἱματίου καὶ νεῖ ἐπι-
 βάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν·
 εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχί-
 ζει, καὶ τῷ παλαιῷ ὁ συμφω-
 νὴ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ και-
 νῆ.

37 Καὶ ὕδατος βάλλει οἶνον
 νέον εἰς ἀσκὸς παλαιός· εἰ δὲ
 μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τὴν
 ἀσκῆν, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται,
 καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολήναι.

38 Ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσ-
 κὸς καὶ νεὲς βλητέον· καὶ ἀμφο-
 τέροι συντηρεῖν.

39 Καὶ ὕδατος πινὼν πα-
 λαιῶν, εὐθὺς θέλει νέον· λέγει
 γὰρ· Ὁ παλαιὸς χρηστότερός
 ἐστιν.

Κεφ. γ'. 6.

ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν σαβ-
 βάτῳ δευτεροπρώτῳ δια-
 πορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπο-
 ρίμων· καὶ ἐτιλλον οἱ μαθηταὶ
 αὐτῷ τὴν σάχυναν, καὶ ἡδιον,
 ψάχους ταῖς χερσὶ.

2 Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων
 εἶπον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε ὁ ἕκ
 ἕξτε ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι;

3 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐ-
 τὸν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τὰτο
 ἀνέγνωτε ὅ ἐποίησε Δαβὶδ, ὅ-
 πότε ἐπείνασεν αὐτὸς, καὶ οἱ
 μετ' αὐτῶν ὄντες;

4 ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶ-
 κον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἄρτην τῆς
 προθέσεως ἔλαβε, καὶ ἔφαγε, καὶ
 ἔδωκε καὶ τοῖς μετ' αὐτῶν ἕως
 ἕκ ἕξτε φαγεῖν εἰ μὴ μόνως
 τὴν ἱερεῖς;

5 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι
 κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 καὶ τῶ σαββάτῳ.

6 Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ
 σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς
 τὴν συναγωγὴν, καὶ διδάσκειν·
 καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ
 αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά.

7 παρελήρην δὲ αὐτὸν οἱ
 γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ-
 ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει,
 ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτῷ.

8 Αὐτὸς δὲ ἤδει τὴν διαλο-
 γισμὸς αὐτῶν· καὶ εἶπε τῷ ἀν-
 θρώπῳ τῷ ξηρᾷ ἔχοντι τὴν
 χεῖρα· Ἐγείραι, καὶ ῥῆθι εἰς τὸ
 μέσον. Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη.

9 Εἶπεν ἔν ὁ Ἰησοῦς πρὸς
 αὐτούς·

orasis to heaven for success
 excellent example to the Go.
 in such matters.

trast, Happy are you.
 imitation, not of words
 but of spirit.

ἡ δευτεροπρωτη - Segundo Domingo
Day of the feast - The second Sabbath
Μηνη δευτεροπρωτη - 2. 10 on 1st
Sabb from that Day, which was

114 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. vi.

αὐτὸς· Ἐπερίβλεψεν ὑμᾶς· τί
ἔξεστι τοῖς σάβασιν ἀγαθο-
ποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυ-
χὴν σῶσαι, ἢ ἀπολέσαι;

10 Καὶ περιβλεψάμενος
πάντας αὐτοὺς, εἶπε τῷ ἀν-
θρώπῳ· Ἐκλείνον τὴν χειρά-
 σου· Ὁ δὲ ἐποίησεν ὕψω· καὶ
ἀποκατέσθην ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑ-
γίης ὡς ἡ ἄλλη.

11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήθυνον
αἰσίας, καὶ διέτλανεν πρὸς ἀλ-
λήλους, τί ἂν ποιήσῃαι τῷ
Ἰησοῦ.

12 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
ταύταις, ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρε-
μα προσεύξασθαι· καὶ ἦν διανυκτε-
ρεῖν ἐν τῇ προσευχῇ τῷ Θεῷ.

13 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα,
προσιφώνησεν τὰς μαθητάς αὐ-
τοῦ· καὶ ἐκλιξάμενος ἀπ' αὐ-
τῶν δώδεκα, ἔς καὶ ἀποστόλους
ὠνόμασε·

14 (Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασε
Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάν-
νην, Φίλιππον καὶ Βαρθολο-
μαῖον,

15 Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν,
Ἰάκωβον τὸν τῷ Ἀλφαίῳ, καὶ
Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλω-
τὴν,

16 Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰού-
δαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο
προδότης.)

17 καὶ καλεσὰς μετ' αὐ-
τῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινῷ· καὶ
ἐκλεξάμενος μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ πλε-
θύνον τὸ λαὸν ἀπὸ πάσης
τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ

τὴν παραλίαν· Τύρου καὶ Σιδῶνος·
οἱ ἦλθον ἀκῆσαι αὐτόν, καὶ ἰα-
θῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν·

18 καὶ οἱ ὄχλοι ἐκλεόμενοι ὑπὸ
πνευμάτων ἀκαθάρτων· καὶ ἰ-
θεραπεύοντο.

19 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζή-
τει ἀπλῆσαι αὐτόν, ὅτι δύνα-
μις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ ἰ-
ᾶτο πάντας.

20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τὰς
ὀφθαλμούς αὐτοῦ εἰς τὴν μαθη-
τάς αὐτοῦ, εἶπεν· Μακάριοι οἱ
πτωχοί· ὅτι ὑμεῖς ἐστὶν ἡ βα-
σιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 Μακάριοι οἱ πεινῶντες
νῦν· ὅτι χορτασθήσονται. Μα-
κάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι
γελάσονται.

22 Μακάριόν ἐστι ὅταν μι-
σῶσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ
ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνει-
δίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα
ὑμῶν ὡς πονηρῶν, ἵνα καὶ τὸ υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου.

23 χαίρειτε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ καὶ σκηθῆσάτε· ἰδὲ γὰρ ὁ
μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ ἔρα-
νῷ· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίησεν
τοῖς προφῆταις οἱ πατέρες αὐ-
τῶν.

24 Πλὴν ἔατε ὑμῖν τοῖς
πλεονεξίαις· ὅτι ἀπείχεται τὴν
παράκλησιν ὑμῶν.

15 ἔατε ὑμῖν οἱ ἐμπλεχό-
μενοι· ὅτι πεινάσονται. ἔατε ὑ-
μῖν οἱ γελώντες νῦν· ὅτι πον-
θήσονται καὶ κλαύσονται.

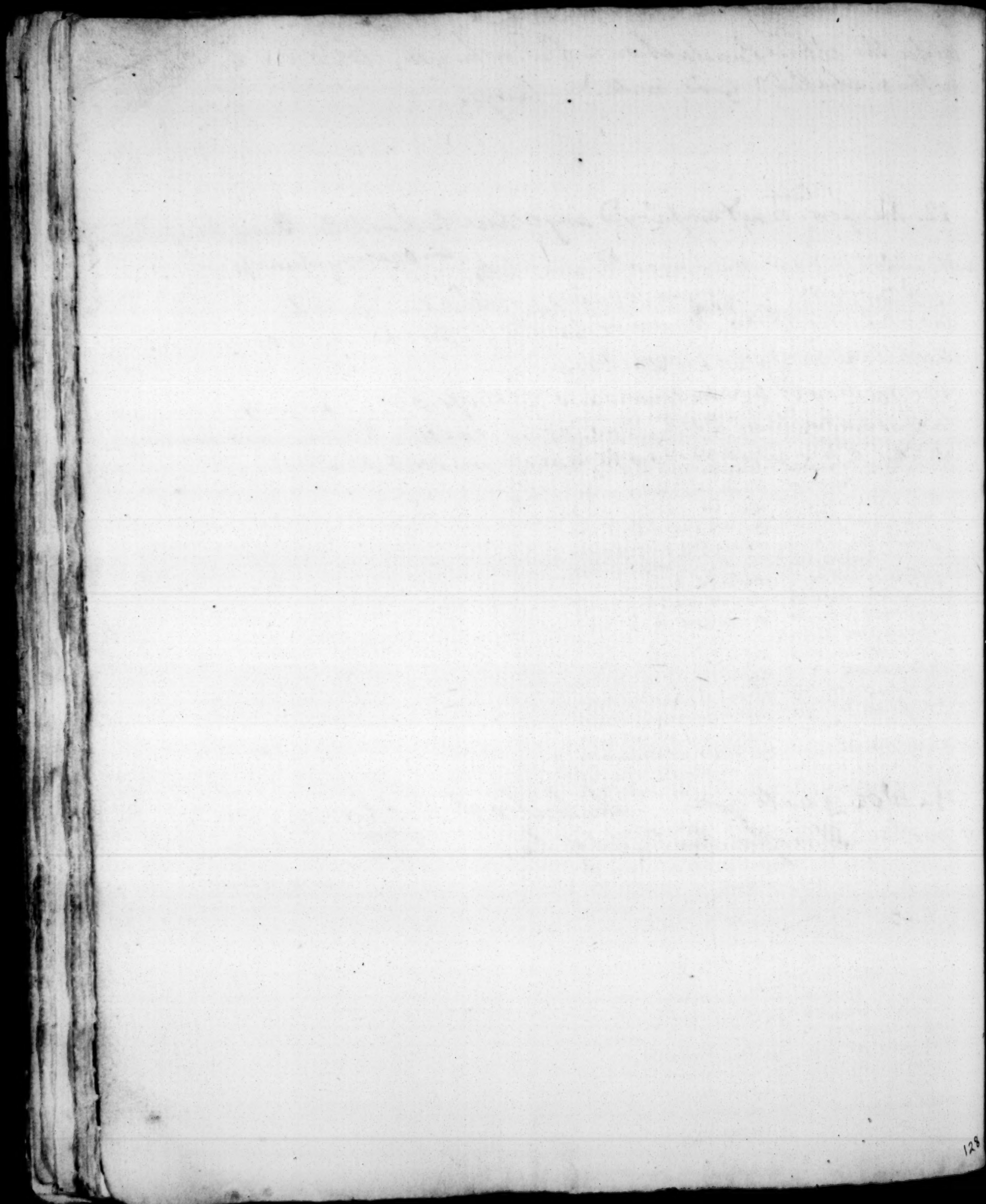
26 ἔατε ὑμῖν ὅταν καλῶς
ὑμᾶς

9. In the altered Punctuation - Iw. ask you, What is it lawful to do
on the Sabbath? Good, or ill? - Lamp.

12. The Genl is not employed any where to denote the Being prayed to: go
read 12. προσευχή - in a house of prayer to God, in a ^{an oratory - Lamp} synagogue dedicated to
God - so Iw. in a regular assembly. - A. Whitby
14. This parenthesis is unnecessary - if after ἐκδεξαμενος you supply
νν - he chose twelve - Gramm. Beng.

12. All night he continued his addresses to heaven, for success
in this important work, leaving an excellent example to the
members of his Church how to proceed in such matters.

24. Woe is unto you; The Contrasts, Happy are you.
V. Grot. It is often the voice of lamentation, not of wrath,
Lamp. pl. 11.

26- καταταυτα why not in the same manner here, as in v. 23.

34- το μισθον - not your own again, but the like good office in return.

35- ἀπελπίζοντες - In no wise despairing, say some, but wholly fully vindicated in version. - H.

35- The very term, lend implies stipulation to return, or not lent but given.

Nihil inde sperantes - (vulg. Er. las. Voc.) might spring from inadvertency from Nihil desperantes which is the reading of several lat. mss. -

Ca
ἡμᾶς
ποι
τοῖς
ρες α
2
ἀνέ
θρῶς
μισθ
28
μέν
ἰπέρ
29
σπαγ
λην
ἡμά
λύσης
30
σε, δι
τὰ σά
31
ποιώσ
ἡμεῖς
32
ἀγαπᾶ
χάρις
ταῶτοι
ἀγαπᾶ
33
τῶς ἀγ
ἡμῖν χ
μαρτωλ
34
ὡν ἐλπ
ἡμῖν χ
μαρτωλ
σιν, ἵνα
35
ἰχθῶς
τε, καὶ
ζούεις

ὑμᾶς εἰπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· καὶ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

27 ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· Ἀπαῖτε τὰς ἐχθρὰς ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς.

28 εὐλογεῖτε τὰς καίρων· καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς.

29 τῷ τυπλοῦντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵρουός σε τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης.

30 παντὶ δὲ τῷ αἰτῶντί σε, δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵρουός τα σά, μὴ ἀπαίτει.

31 Καὶ καθὼς θελεῖτε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

32 καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τὰς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; καὶ γὰρ οἱ ἀμαρτωλοὶ τὰς ἀγαπῶντας αὐτὰς ἀγαπῶσι.

33 Καὶ ἰὰν ἀγαθοποιῇτε τὰς ἀγαθοποιῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; καὶ γὰρ οἱ ἀμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι.

34 Καὶ ἰὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; καὶ γὰρ οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα.

35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τὰς ἐχθρὰς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν

πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστὸς ἐστὶν ἐπὶ τὰς ἀχαρίστες καὶ πονηρὰς.

36 Γίνεσθε ὡς οἱ κλήμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτιρῶν ἐστὶ.

37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ ἐμὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ ἐμὴ καταδικασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε.

38 Δίδου, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπιεσμένοι καὶ σισαλευμένοι καὶ ὑπερχυνομένοι δώσουσι εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ὃ μέρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.

39 Εἶπε δὲ παραβολὰν αὐτοῖς· Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; ἔχι ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσεῖν;

40 Οὐκ ἐστὶ μαθητὴς ὑπὲρ τοῦ διδασκαλοῦ αὐτοῦ· καὶ ἡρτισμένον δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.

41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ ἐκάλανεις;

42 ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφε, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν ἐβλέπων; Ὑποκριτὰ, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

43 Οὐ

who - comp: Mt. 12. P. 1. Sect. 32. in benevolent, & right.

sed et fatigare decetis V. Whitt.

26- κατὰ ταῦτα why not in the same manner here, as in 1:23.

34- τοῦ κεινῶ - not your own age
return.

35- ἀπελπίοντες - In no wise dis-
vindicatus in version. -

35- The very born, lend imp
not lent but given.

Nihil inde sperantes - vulg. In
Inadventum from Nihil
Reading of several ha. mss.

116 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. vii.

43 Οὐ γάρ ἐστι δένδρον κα-
λόν, ποιεῖν καρπὸν σαπρόν·
ἢ δὲ δένδρον σαπρόν, ποιεῖν καρ-
πὸν καλόν·

44 ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ
τῆς ἰδίας καρπῷ γινώσκειται· ἢ
γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι
σύνκα, ἢ δὲ ἐκ βάτε τρυγῶσι
σαφύλιν·

45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ
τῆς ἀγαθῆς θησαυρῆ τῆς καρ-
δίας αὐτοῦ προσφέρει τὸ ἀγα-
θόν· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ
τῆς πονηρῆς θησαυρῆ τῆς καρ-
δίας αὐτοῦ προσφέρει τὸ πονη-
ρόν· ἐκ γὰρ τῆς περισσεύματι
τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα
αὐτοῦ·

46 Τί δέ με καλεῖτε, Κύ-
ριε, Κύριε· καὶ ἢ ποιεῖτε ἅ λέ-
γω;

47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς
με, καὶ ἀκούων με τῶν λόγων, καὶ
ποιῶν αὐτάς, ὑποδείξω ὑμῖν
τί ἐστιν ὅμοιος·

48 Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ
οἰκοδομῆντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε
καὶ ἐβάθυνεν, καὶ ἔθηκε θεμελίον
ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας
δὲ γενομένης, προσέρρηξεν ὁ
ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔκ
ἰσχυσε σαλευσθαι αὐτήν· τεθε-
μελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν·

49 Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ
ποιήσας, ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ
οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν
γῆν χωρὶς θεμελίας· ἢ προσ-
έρρηξεν ὁ ποταμὸς· καὶ εὐθέως
ἐπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥήγμα τῆς
οἰκίας ἐκείνης μέγα·

Κεφ. ζ. 7.

Ε ΠΕΙ δὲ ἐπλήρωσι πάν-
τα τὰ ῥήματα αὐτῶ ἐν
τάς ἀκοάς τῶ λαῷ, εἰσῆλθεν
εἰς Καπερναεὺν·

2 ἱκαλοντάρχη δὲ τινὸς
δούλου κακῶς ἔχοντος, ἤμελλεν
τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἐν τῷ
ἔνδιμνῳ·

3 ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰη-
σοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσ-
βυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν
αὐτόν, ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ
τὸν δούλον αὐτοῦ·

4 Οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτόν·
σπυδαίως, λέγοντες· Ὅτι ἀξιό-
ς ἐστιν ὃ παρίκει τῆτο·

5 ἀγαθὴ γὰρ τὸ ἔθνος ἡ-
μῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτοῦ
οἰκοδομήσιν ἡμῖν·

6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο
σὺν αὐτοῖς· ἤδη δὲ αὐτῶ ἦ
μακρὰν ἀπέχοντο ἀπὸ τῆς οἰ-
κίας, ἐπεμψεν πρὸς αὐτόν ὁ
ἱκαλοντάρχης φίλους, λέγων
αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλῃς ἢ
γὰρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν
γένῃ με εἰσελθῆς·

7 διὸ ἐδὼ ἑμαυτὸν ἡξίωσα
πρὸς σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπέ λό-
γον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου·

8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός
εἰμι ὑπὸ ἐξουσίᾳ τασσόμενος·
ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν γεραίωτας·
καὶ λέγων τῆτο· Πορεύθητι, καὶ
πορεύεται· καὶ ἄλλω· Ἐρχε-
ται· καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου·
Ποίησον τῆτο, καὶ ποιῶ·

9 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰη-
σοῦς,

4. αὐτός - is emphatic: - It was he who - Comp: Pj: 12. Pl. Sect. 32.
= Our Synagogue. Had the article been wanting, E.T. right.

4. παρ' ἑαυτοῦ, forte 2da p. f. i. officii,

5. αὐτός - he himself at his own expense

6. οὐκ ἔστιν - Non tantum est vexare, sed et fatigare decorem V. Whitty

σὺς,
γραφε
ὁχλῶ
τῷ
εὐρον.

10

πεμφ
τὸν αἰ

11

ἐπορευ
Ναὶν.
οὐ μαθ
χλῶ

12

τῆς πα
ζῆλο τε
μηρί
καὶ ὁχ
σὺν αὐ

13

ριῶ,
καὶ εἶπε

14

τῆς σο
σησαν,
λέγω,

15

καὶ ἤρξ
αὐτὸν

16

παύλας
λέγοντες
γὰρ ἐγ
ἐπισκέ
αὐτῶ.

17

ἔτι
αὐτῶ,

18

σῆς, ἐθαύμασεν αὐτόν· καὶ
γραφεὶς, τῷ ἀκολουθεῖν αὐτῷ
ὄχλῳ εἶπε· Λέγω ὑμῖν, ἐδὲ ἐν
τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν
εὔρον.

10 Καὶ ὑπογράψαντες οἱ
πεμψθέντες εἰς τὸν οἶκον, εὔρον
τὸν ἀδελφεὸν Ἰάκωβον υἱοῦ αἰνοῦ.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐξῆς,
ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλεσμένην
Ναὴν· καὶ συνεπορεύετο αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοί, καὶ ὄ-
χλῳ πολὺς.

12 Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πόλει
τῆς πόλεως, καὶ ἰδὼν, ἐξεκομί-
ζεν τοὺς υἱοὺς μονογενῆς τῇ
μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἦν χήρα·
καὶ ὄχλῳ τῆς πόλεως ἱκανὸς
σὺν αὐτῇ.

13 Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύ-
ριος, ἐσπλαγνίσθη ἐπ' αὐτῇ,
καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖς.

14 Καὶ προσελθὼν ἤψατο
τῆς σοφῆς, (οἱ δὲ βασιλεῖς ἔ-
στησαν,) καὶ εἶπε· Νεανίσκη, σοὶ
λέγω, ἐγέρθητι.

15 Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς,
καὶ ἤρξατο λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν
αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.

16 ἔλαβεν δὲ φόβῳ ἁ-
παλίας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν,
λέγοντες· Ὅτι προφήτης μέ-
γας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι
ἐπισκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαόν
αὐτοῦ.

17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος
ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ
αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰω-

άννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
πάντων τούτων.

19 Καὶ προσκαλεσάμενος
δύο τινας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
ὁ Ἰωάννης, ἐπεμψε πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχό-
μενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;

20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς
αὐτὸν οἱ ἄνδρες, εἶπον· Ἰωάν-
νης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡ-
μᾶς πρὸς σε, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρ-
χόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;

21 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐ-
θεράπευσεν πολλὰς ἀπὸ νόσων
καὶ μαστιγῶν καὶ πνευμάτων πο-
νηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐ-
χαρίσατο τὸ βλέπειν.

22 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες
ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὅτι εἶδεν
καὶ ἠκούσας· ὅτι τυφλοὶ ἀνα-
βλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσι,
λεπτοὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀ-
κούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτω-
χοὶ εὐαγγελίζονται,

23 καὶ μακάριός ἐστιν ὁς
ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀν-
γέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν
πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου·
Τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον
θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀ-
νέμου σαλευόμενον;

25 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε
ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς
ἱματίοις ἡμφοισμένον; ἰδὼν, οἱ
ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ
υὑάρχοντες, ἐν ταῖς βασιλείοις
εἰσίν.

26 Ἀλλὰ

*9th Comp. See note below
into as in many Eds. & om. Eng.
words of St. describing the different
- 1st. Clarke -
wanting in a p. of divisions - 1st. 111
noted that St. had in unscripted
words are natural enough - 2nd*

26 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; καὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσώτερον προφήτην.

27 Ἔτός ἐστι περὶ ἧς γεγραπται· Ἰδὲ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.

28 Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννης τῷ βαπτιστῇ ἔδειξεν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων αὐτῷ ἐστίν.

29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἰδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου.

30 οἱ δὲ φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βεβλήν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς, μὴ καταπισθέντες ὑπὸ αὐτοῦ.

31 εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Τίτι ἔν ὁμοιώσω τὴν ἀνθρώπου τῆς γυναικὸς ταύτης; καὶ τίτι εἰσὶν ὅμοιοι;

32 ὅμοιοί εἰσι παιδοῖς τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνῶσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν· Ὑψήσαμεν ὑμῖν, καὶ ἐκ ὠρχήσασθε· ἱθνηήσαμεν ὑμῖν, καὶ ἐκ ἐκλαύσατε.

33 Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων, μήτε οἶνον πίνων· καὶ λέγει· Δαιμόνιον ἔχει.

34 Ἐξήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων· καὶ

λέγει· Ἰδὲ, ἄνθρωπος φαγῶ καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν.

35 Καὶ ἰδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

36 Ἡρώτα δὲ τις αὐτὸν τῶν φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φαρισαίου, ἀνεκλήθη.

37 καὶ ἰδὲ, γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν ἁμαρτωλὸς, ἐπιγνῶσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ φαρισαίου, κομίσασα ἀλάστρον μύρου,

38 καὶ ῥᾶσα παρὰ τῆς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω, κλαίονσα, ἠΐτις ῥέειν τὰς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τὰς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφε τὰ μύρρα.

39 Ἰδὼν δὲ ὁ φαρισαῖος ὁ καλίσας αὐτόν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Οὐτόν, εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποῖα τὴν γυνὴν ἥτις ἄπειται αὐτῷ, ὅτι ἁμαρτωλὸς ἐστίν.

40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοι τι εἰπεῖν. Ὁ δὲ φησὶ· Διδάσκαλε, εἰπέ.

41 Δύο χρεωφειλέται ἦσαν δατεῖσθαι τι· ὁ εἰς ὡφείλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πενήκοντα.

42 μὴ ἐχούων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι,

V. 29, 30 - ~~the~~ words - not wanting - compare: See notes below
30. This V. sh. not begin after a full Point as in many ~~Eds.~~ & some Eng.
Version. - It is a Continuation of the words of ~~St.~~ describing the different
reception John's preaching met with - Grot: Clarke -
31. ~~ΕΙΠΕ ΔΕ Ο ΚΥΡΙΟΣ~~ - These words are wanting in a n^o of Versions - Grotius
thinks they were added by such as supposed that ~~St.~~ had interrupted
the words of ~~St.~~ - Matt - But these words are natural enough - 2nd Ed.
2244 - But the Lord said further -

45. εἰσὴλθόν - is the general Reading - but εἰσὴλθόν is indoubt-
edly the true one tho' authorized by only a few mss. from the time she
came in. for this was after it. - Grolius, says Mill, prefers the
latter, quanquam ad sinuam non multum refert; which is truly
wonderful - says - Mill probably means, either reading
makes good sense.

47. οὐκ ἰδιώτης, not casual - Therefore her love is great -
The Met. represents the gratuitous forgiveness as the cause of
her love: & not vice versa.

proclaiming the joyful Tidings of the Reign -

Cap.

ἀποδόν

σαλο.

πλεῖον

43

μων, εἰ

ὡς τὸ π

εἶπεν αὐ

44

γυναῖκα

πεις τα

εἰσὴλθόν

αὐρ ἐπὶ

κας· αὐ

ἐρεξέ μ

δριξί τῇ

μαξί·

45

κας· αὐ

θον, ὅ

μα τῆς α

46

μα ἐκ ἧ

μῃ ἡλειψ

47

ἀφάνισαι

αἱ πολλὰ

λύ· ὅ δὲ

γὰρ ἀγαπ

48

εἰ

αὐταὶ οὐκ

49

Κ

ἀνακείμεν

Τίς ἐτός

ἀφίσιον;

50

Εἰ

ταῖκα· ἡ

στ' πορεύ

Κ

Κ ΑΙ

ἐξ

ἀποδέναι, ἀμφοτέραις ἐχαρίσατο. Τίς ἐν αὐτῶν, εἶπε, πλείον αὐτὸν ἀγαπήσει;

43 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων, εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ὃ τὸ πλείον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὁρθῶς ἐκρίνας.

44 Καὶ γραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σε εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τὰς πόδας μου ἐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔρεξε μου τὰς πόδας, καὶ ταῖς ῥιζῇ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξε.

45 Φίλημαί μοι ἐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ, ἀφ' ἧς εἰσῆλθόν, ἔδωκεν μοι καταφιλοῦσά μου τὰς πόδας.

46 ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου ἐκ ἠλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἠλειψέ μου τὰς πόδας.

47 Ἐγὼ χάριν, λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολλὰ ἢ δὲ ὀλίγον ἀφένεται, ὀλίγην ἀγαπᾷ.

48 εἶπε δὲ αὐτῇ· Ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι.

49 Καὶ ἤρξαντο οἱ συνακαίμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς ἔτιός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφήσιν;

50 Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σε σέσωκε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

Κεφ. ἡ. 8.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ καθ' ἑξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε

κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ.

2 Καὶ γυναῖκες τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ ἀσθενειῶν· Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἐπὶ αὐτὴν ἐξεληλύθει,

3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Κεζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σαβάννα, καὶ ἑτεραι πολλαί, αἵτινες διήκονον αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

4 Συνιόντες δὲ ὄχλοι πολλοί, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν, εἶπε διὰ παραβολῆς·

5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τὸ σπείρειν τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ὁ μὲν ἔπασσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ σπείροντα τὸ ἔρπον κατέφαγεν αὐτό.

6 Καὶ ἕτερον ἔπασσε ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φύειν ἐξηράνη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.

7 Καὶ ἕτερον ἔπασσε ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφύεσθαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό.

8 Καὶ ἕτερον ἔπασσε ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φύειν ἐποίησε καρπὸν ἑκατοντάπλασιον. Ταῦτα λέγων, ἐφώνη· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκούτω.

9 Ἐπηρεώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, τίς εἴη

connected with a Lib. m. 8. 13. 25-16-Gr. 1.

and

177

and

and

and

45- ΕΙΣΟΜΛΘΟΝ- is the general
by the one the authorized by
came in. for this was after the
Luther, quamquam ad summum
wonderful - boni - *Will proba-
mus good sentu.*

47. ον ιδιαιτερον, not usual - The
The per. represents the proba-
but sure: & not vice versa.

proclaiming the joyful Tid

120 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. viii.

εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη.

10 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δε-
δοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ
λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα
βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀ-
κούοντες μὴ συνῶσιν.

11 Ἐστὶ δὲ αὕτη ἡ παρα-
βολή· Ὁ σπόρος, ἐστὶν ὁ λό-
γος τοῦ Θεοῦ.

12 οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν,
εἰσὶν οἱ ἀκούοντες· εἴτα ἔρχε-
ται ὁ διάβολος, καὶ αἶρει τὸν
λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐ-
τῶν, ἵνα μὴ πιστεύσωσιν σω-
θῶσιν.

13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας,
οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χα-
ρᾶς δέχονται τὸν λόγον· καὶ ἔ-
σονται ῥίζαν ἔχοντες, οἱ πρὸς
καιρὸν πιστεύουσιν, καὶ ἐκ καιροῦ
πειρασμοῦ ἀφίσταται.

14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάθαρ-
τας πεισθόντες, ἔσονται οἱ ἀκούσαν-
τες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλεῖ-
στη καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευό-
μενοι συμπνίγονται, καὶ ἔτι-
λεσφορεῖσι.

15 τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ,
ἔσονται οἱ οἵτινες ἐν καρδίᾳ
καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν
λόγον, κατέχουσιν, καὶ καρπο-
φορεῖσιν ἐν ὑπομονῇ.

16 Οὐδεὶς δὲ λύχρον ἄ-
ψας, καλύπτει αὐτὸν σκίει,
ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν·
ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν,
ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι
τὸ φῶς.

17 Οὐ γὰρ ἐστὶ κρυπτόν ὃ
ἔστι φανερόν γενήσεται, ἔσθ' ἀπό-
κρυφον ὃ ἔσθ' γνωσθήσεται, καὶ εἰς
φανερόν ἔλθῃ.

18 βλέπει ἐν πῶς ἀκούει·
ὅς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐ-
τῷ· καὶ ὅς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δο-
κεῖ ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

19 Παρεγένετο δὲ πρὸς
αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοί
αὐτοῦ, καὶ ἐκ ἡδύνατο συνιυχαῖν
αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.

20 καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ
λεγομένων· Ἡ μήτηρ σε καὶ οἱ
ἀδελφοί σε ἐζητοῦσιν ἔξω ἰδοὺ
σε δέλοντες.

21 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε
πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ
ἀδελφοί μου, ἔσονται οἱ τοῦ
λόγου τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες, καὶ
ποιῶντες αὐτόν.

22 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς
πλοῖον, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Διέλθου-
μεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης.
Καὶ ἀνήχθησαν.

23 πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφ'-
ύπνου· καὶ κατέβη λαίλαψ ἀ-
νέμου εἰς τὴν λίμνην· καὶ συνε-
πληρῆντο, καὶ ἐκινδύνουν.

24 προσελθόντες δὲ διήγει-
ραν αὐτόν, λέγοντες· Ἐπιτά-
τα, ἐπιτάτα, ἀπολλύμεθα.
Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπιτίμησεν τῷ
ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕ-
δατος· καὶ ἐπαύσατο, καὶ ἐγένε-
το γαλήνη.

25 εἶπε δὲ αὐτοῖς· Πᾶς

134

15. Not Pelican - but Pussurane

27- of the City - belonging to it. Camps:

ἐσιν ἡ πίσις ὑμῶν; Φοβηθέν-
τες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες
πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα ὕτος
ἐσιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπι-
τάσσει, καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπα-
κούουσιν αὐτῷ;

26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς
τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥ-
τις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς Γαλι-
λαίας.

27 Ἐξεβόησε δὲ αὐτῷ ἐπὶ
τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ
τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε
δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ
ἱμάτιον ἔκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν
οἰκίᾳ ἔκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς
μνήμασιν.

28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἀνακράξας, προσέειπεν αὐτῷ,
καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί ἐ-
μοὶ καὶ σοὶ Ἰησοῦ υἱὲ τῷ Θεῷ
τῷ ὑψίστῳ; δέομαί σε, μή με
βασανίσῃς.

29 Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύ-
ματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ
χρόνοις συνεπάκει αὐτόν· καὶ
ἐδουλοῦτο αὐτῷ, καὶ πείθει
φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσων
τὰ δεσμά, ἡλαύνειτο ὑπὸ τοῦ
δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους.

30 Ἐπερώτησε δὲ αὐτόν ὁ
Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοὶ ἐστὶν
ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· Λιγίων·
ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν
εἰς αὐτόν.

31 Καὶ παρικήλει αὐτόν
ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν
ἀβυσσον ἀπελθεῖν.

32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοί-
ρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ
ὄρει· καὶ παρικήλει αὐτόν ἵνα
ἐπιβρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνας
εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐ-
τοῖς.

33 Ἐξεβόησε δὲ τὰ δαι-
μόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἰσ-
ῆλθεν εἰς τὰς χοίρας, καὶ ὤρ-
μησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τὰ κρημ-
νὰ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπέπνι-
γη.

34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοις
τὸ γεγεννημένον, ἔφθον· καὶ ἀπ-
εβόησαν ἀπήγγειλαν εἰς τὴν
πόλιν, καὶ εἰς τὰς ἀγρούς.

35 Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γε-
γονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν, καὶ εὔρον καθήμενον τὰν
ἀνθρώπων ἀφ' ὧν τὰ δαιμόνια
ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σω-
φρονῆντα, παρὰ τὰς πόδας τοῦ
Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν.

36 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς
καὶ οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁ δαι-
μονιστής.

37 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν
ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώ-
ρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν
ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβος μεγά-
λος συνέειχον· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς
εἰς τὸ πλοῖον, ἐπέστρεψεν.

38 Ἐδέετο δὲ αὐτῷ ὁ ἀ-
νὴρ ἀφ' ὧν ἐξεληλύθει τὰ δαι-
μόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέ-
λυσεν δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·

39 Ὑπόστρεψε εἰς τὸν οἶκόν
σε, καὶ διηγῶ ὅσα ἐποίησέ σοι
ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅ-

27- of the City - belonging to it. Lamp:

λιν τὴν πόλιν κηρύσσω ὅσα
ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

40 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑπο-
γράφαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπιδέξατο
αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάν-
τες προσδοκῶντες αὐτόν.

41 Καὶ ἰδὼν ἦλθεν αὐτῷ
ὁ ὄνομα Ἰάρεϊ, καὶ αὐτὸς
ἀρχὸν τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε,
καὶ πεσὼν παρὰ τὰς πόδας τοῦ
Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτόν εἰς-
ελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,

42 ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς
ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ
αὕτη ἀπέθνησκει. Ἐν δὲ τῷ
ὑπάγειν αὐτόν, οἱ ὄχλοι συνέ-
πνιγον αὐτόν.

43 Καὶ γυνὴ ἕσα ἐν ῥύσει
αἱμαίνουσα ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα,
ἥτις εἰς ἰατρὰς προσαναλώσα-
σα ὅλον τὸν βίον, ἐκ ἰσχυρεν
ἐπ' ὑδατὸς θεραπευθῆναι,

44 προσελθούσα ὀπίθεν, ἥ-
ψατο τὴν κρᾶσπιδά τῆς ἱματίου
αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ
ρίσις τῆς αἱμαίνουσας αὐτῆς·

45 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
Τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ἀντιμέ-
νων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος,
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· Ἐπιστάτα, οἱ
ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλί-
βουσι, καὶ λέγουσιν, τίς ὁ ἀψά-
μενός μου;

46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἡ-
ψατό με τίς· ἐγὼ γὰρ ἔγνω
δύναμιν ἐκελθεῖσαι ἀπ' ἐμοῦ.

47 Ἰδούσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι
ἐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ
προσπεσούσα αὐτῷ, δι' ἡμερί-

τίαν ἤψατο αὐτὴ ἀπὸ ἡγέλει
αὐτῷ ἐνώπιον πάντων τῶν λαῶν,
καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.

48 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θάρ-
σει θυγάτηρ· ἡ πίστις σε γέσω-
κέ σε, πορεύεαι εἰς εἰρήνην.

49 Ἐτι αὐτὴ λαλοῦσα,
ἔρχεται τις παρὰ τῶν ἀρχισυν-
αγωγῶν λέγων αὐτῇ· Ὅτι τέ-
θνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ
σκύλλῃ τὸν διδάσκαλον.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας,
ἀπεκρίθη αὐτῇ, λέγων· Μὴ
φοβῆ· μόνον πίστευε, καὶ σω-
θήσεται.

51 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰ-
κίαν, ἐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν ὑ-
δὲνα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκω-
βον καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέ-
ρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα.

52 Ἐκλαίον δὲ πάντες καὶ
ἐκόπλοιο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε·
Μὴ κλαίετε· ἐκ ἀπέθανεν, ἀλ-
λὰ καθεύδει.

53 Καὶ καλεγέτων αὐτὴν,
εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.

54 Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω
πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χει-
ρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε, λέγων·
Ἡ παῖς, ἐγείρεαι.

55 Καὶ ἐπέσπευσε τὸ
πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη πα-
ραχρῆμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ
δοθῆναι φαγεῖν.

56 Καὶ ἐξέστησαν οἱ γο-
νεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρεγγέλει
αὐτοῖς μηδεὶν εἰπεῖν τὸ γε-
γονός.

Κιφ.

viii.

Γαλι
λαῦ,

Θάρ-
έσω-

ἡσυχ-,
ισυ-
τέ-
μή

σας,
Μη
σω-

ην οί-
ῶν ὁ-
άκω-
παλίσ-
έρα.
ες κ'
εἰπε
αλ-

αὐτῶ,

ἔξω
χρ-
έγων

τὸ
πα-
αὐτῇ

γο-
Γαλι
γι-

Κιφ.

4 - until ye depart - vome lop: ELSDV

Κεφ. 9. 9.

ΣΥΓΚΑΛΕΣΑΜΕΝΟΣ δὲ τὰς δώδεκα μαθητὰς αὐτῶν, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν.

2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύττειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τὰς ἀσθενείας.

3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδὲν αἰρεῖτε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀγύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχετε.

4 Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθῃτε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.

5 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δεξωῖναι ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ τὸν κοπιῶν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀπολινάξατε, εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.

6 Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοιο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχῶς.

7 Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετραάρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν πάντα, καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινῶν, ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν.

8 ὑπὸ τινῶν δὲ, ὅτι Ἡλίας· ἄλλων δὲ, ὅτι προφήτης εἰς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.

9 Καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀποκεφάλισα, τίς δὲ ἐστὶν ὁ υἱός, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτησεν αὐτόν.

10 Καὶ ὑπογράφαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν· καὶ παραλαβὼν αὐτὸς, ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλαμίνης Βηθσαϊδά.

11 Οἱ δὲ ὄχλοι γνώτες, ἠκολούθησαν αὐτῷ· καὶ δεξιόμενος αὐτὸς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰς ἰσχυρίας θεραπείας ἰατοῦ.

12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας κώμας καὶ τὰς ἀγρούς, καταλύσωσι, καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὡς ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν.

13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶπον· Οὐκ ἐστὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τῶτον βρώμα.

14 Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπε δὲ πρὸς τὰς μαθητάς αὐτῶν· Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πενήκοντα.

15 Καὶ ἐποίησαν ὕψω, καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας.

16 Λαβὼν δὲ τὰς πέντε ἄρτους, καὶ τὰς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν αὐτὰς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδα τοῖς μαθη-

L 2

ταῖς

When the seeming sadness of the story, the Greek only, is taken into account, we present Conf.

οὐτως ἐγένετο διηγεῖσθαι.

31-Departure:

4 - until ye depart - vome lope:

ταῖς παραλιθῆναι τῷ ὄχλῳ.

17 Καὶ ἔφαγον, καὶ ἔχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἦρθε τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφιοι δώδεκα.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καλαμίας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸς, λέγων· Τίνα με λέγεσιν οἱ ὄχλοι εἶναι;

19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες, εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ, Ἡλίας· ἄλλοι δὲ, ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.

20 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε· Τὸν Χριστὸν τῷ Θεῷ.

21 Ὁ δὲ ἐπιμύσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ εἰπεῖν τῆτο.

22 εἰπὼν· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμαθῆναι ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

23 Ἐλεγε δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἰλθεῖν, ἀπαρνησάτω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι.

24 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, ὅτι σῶσει αὐτήν.

25 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ ζημιωθείς;

26 Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυθῇ με καὶ τὰς ἐμὰς λόγους, τῆτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τῷ πατρὶ καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.

27 Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἳ ἂν μὴ γένοιται θάνατος, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰς λόγους τὰς ὧσι ἡμέραι ἐκλή, καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.

29 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχασθαι αὐτοῦ, τὸ εἶδεν τὸν προσώπῳ αὐτοῦ ἔτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἕως ἀστράτων.

30 Καὶ ἰδὼς ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἡλίας,

31 οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ, λέγοντες τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἐμελλε πληρῆν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σύν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπὸ διαγρηγορήσεως· καὶ ἰδὼν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὰς αἰδρας τὰς συνεστώτας αὐτῷ.

33 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν·

ix.

αν-

σμον

ε, η

υνθη

στον

χυν-

δεξη

των

θητων,

ων, οι

, εως

τη

εως λο-

οκλα,

ρον, η

ανειση

ι.

προσ-

ο, τα

, η, ο

δε, εξ-

εις, δυο

εις, ησαν

δεξη, ι-

ι, ην ι-

αλημ.

οι, ον

νοι, επ-

δι, ειδον

τους, δια

αυτων.

τη, δια-

αυτων,

τον, ιη-

σιν.

134

10. Put the comma after προσευχομενον. When the seeming end of the sentence will be presented: Let it will signify, the Greek only; exclusive of the multitude, which usually followed him, were present - Copy.

28. Include in a parenthesis (μετα - οτι) - συνεργοις, ο. Καρι. 8. 10. 30 - Copy.

31-Departure:

mil: 22,36

50. $\kappa\alpha\theta\upsilon\mu\omega\nu$ $\nu\pi\epsilon\rho\upsilon\mu\omega\nu$
 $\eta\mu\omega\nu$. When ^{the flesh is} ~~it is~~ ^{is}

51. Removal perhaps better than Ascension, or reincarnat.

Cap. ix.

σὺν Ἐπιτάτα, καλὸν ἐστὶν
ἡμῶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσομεν
σκηναὶς τρεῖς, μίαν σοι, καὶ
Μωσεὶ μίαν, καὶ μίαν Ἥλιαν·
μὴ εἰδὼς ὁ λέγει.

34 Ταῦτα δὲ αὐτῷ λέγον-
τες, ἐγένετο νεφέλη, καὶ ἔπε-
σάσκει αὐτάς· ἐφοβήθησαν
δὲ ἐν τῷ ἐκεῖνης εἰσελθεῖν εἰς
τὴν νεφέλην.

35 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς
νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτῷ
ἀκούετε.

36 Καὶ ἐν τῇ γενέσθαι τὴν
Φωνήν, εὐρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος·
καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ ἀδελφεὶ
ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις ὅθεν ὦν ἐωράκασιν.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐξῆς
ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν
ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήνησεν αὐ-
τῷ ὁ χλ^{ος} πολλός.

38 Καὶ ἰδὼν, ἀνὴρ ἀπὸ τῆς
ὄχλης ἀνεβόησε, λέγων· Δι-
δάσκαλε, δέομαί σου, ἐπι-
βλεψόν ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι
μονογενὴς ἐστὶ μοι·

39 καὶ ἰδὼς, πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἁφῆς, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συλλήδων αὐτόν·

40 καὶ ἰδεήθη τῶν μα-
θητῶν σὺ, ἵνα ἐκβάλλωσιν
αὐτὸ, καὶ ἐκ ἡδυνήθησαν.

41 Αποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Ὡ γυνεὴ ἄπιστε καὶ
δυσχερὴς, ἕως ὅτε ἔσομαι

πρὸς ὑμῖς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν ;
προσάγαγε ὥδε τὸν υἱόν σου.

42 Ἐτι δὲ προσερχομένῳ αὐτῷ, ἔρριξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ συνεσπάραξεν· ἐπέτιμήσκει δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

43 Ἐξέπλησσαντο δὲ πάν-
τες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ
Θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς
αὐτοῦ·

44 Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ᾧτα
ὑμῶν τὴς λόγους τέτης· ὁ γὰρ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πα-
ραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώ-
πων.

45 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα
τῆτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμ-
μένοι ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀνι-
σθῶσι αὐτό· καὶ ἐφοβήθη
ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τῆς ῥῆ-
ματις τῆτης.

46 Εἰσηλθε δὲ διαλογισ-
μὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη
μείζων αὐτῶν.

47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν
 διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐ-
 τῶν, ἐπιλαβόμενος ^{αὐτοὺς} παιδί-
 ῃς, ἔθηκεν αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ,

48 καὶ ἔπειν αὐτοῖς· "Ὁ
 ἐὰν δέξηται τὸ τοῦ παιδίου
 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέ-
 χεται· καὶ ὁς ἐὰν ἐμὲ δέξηται,
 δεχέται τὸν ἀποστείλαντά με·
 ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσι
 ἔστιν ὁ μέγας.

ὑμῖν ὑπάρχων, ἔτι· ἔγει-
μύγας.

49 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰω-
άννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἴ-
δομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί
σου ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια,
καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι ἐκ
ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.

50 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν
ὁ Ἰησοῦς· Μὴ κωλύεις· ὅς γάρ
ἐκ ἔστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν
ἔστιν.

51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμ-
πληρῆσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀν-
αλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ἐσήριξε τῷ
πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ.

52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέ-
λους πρὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ
πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώ-
μην Σαμαρειῶν, ὥστε ἱτοι-
μάσαι αὐτῷ.

53 Καὶ ἐκ ἰδεῖν αὐτόν,
ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πο-
ρευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.

54 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης
εἶπον· Κύριε, θέλεις εἰπώμεν
πῶρ καλεῖσθαι ἀπὸ τῶ ἑρα-
νοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς
καὶ Ἡλίας ἐποίησε;

55 Στραφεὶς δὲ ἐπιλημ-
σιν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν· Οὐκ οἶ-
δατε οὐκ πνεύματος ἔστε ὑμεῖς·

56 ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐκ ἧλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπ-
ολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ
ἵπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώ-
μην.

57 Ἐγένετο δὲ πορευομένων
αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπε τις πρὸς
αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι ὅπου
ἂν ἀπέρχῃ, Κύριε.

58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Αἱ ἀλώπικες φωνεῖς
ἔχετε, καὶ τὰ πτερινὰ τῶ ἑ-
ρανοῦ καλᾶσκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐκ ἔχει πῶρ τὴν
κεφαλὴν κλίην.

59 Εἶπε δὲ πρὸς ἑτέρον·
Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπε·
Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελ-
θεῖν πρῶτον θάψαι τὸν πα-
τέρα μου.

60 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀφίς τὴν νεκρὸν θάψαι
τὴν ἑαυτῶν νεκρὸν· σὺ δὲ ἀπ-
ελθὼν διάγρῃ τὴν βασιλεί-
αν τοῦ Θεοῦ.

61 Εἶπε δὲ καὶ ἑτερος· Ἀ-
κολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶ-
τον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτά-
ξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.

62 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ
Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν
χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄρσενον, καὶ
βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθεὶς
ἔστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. ι. 10.

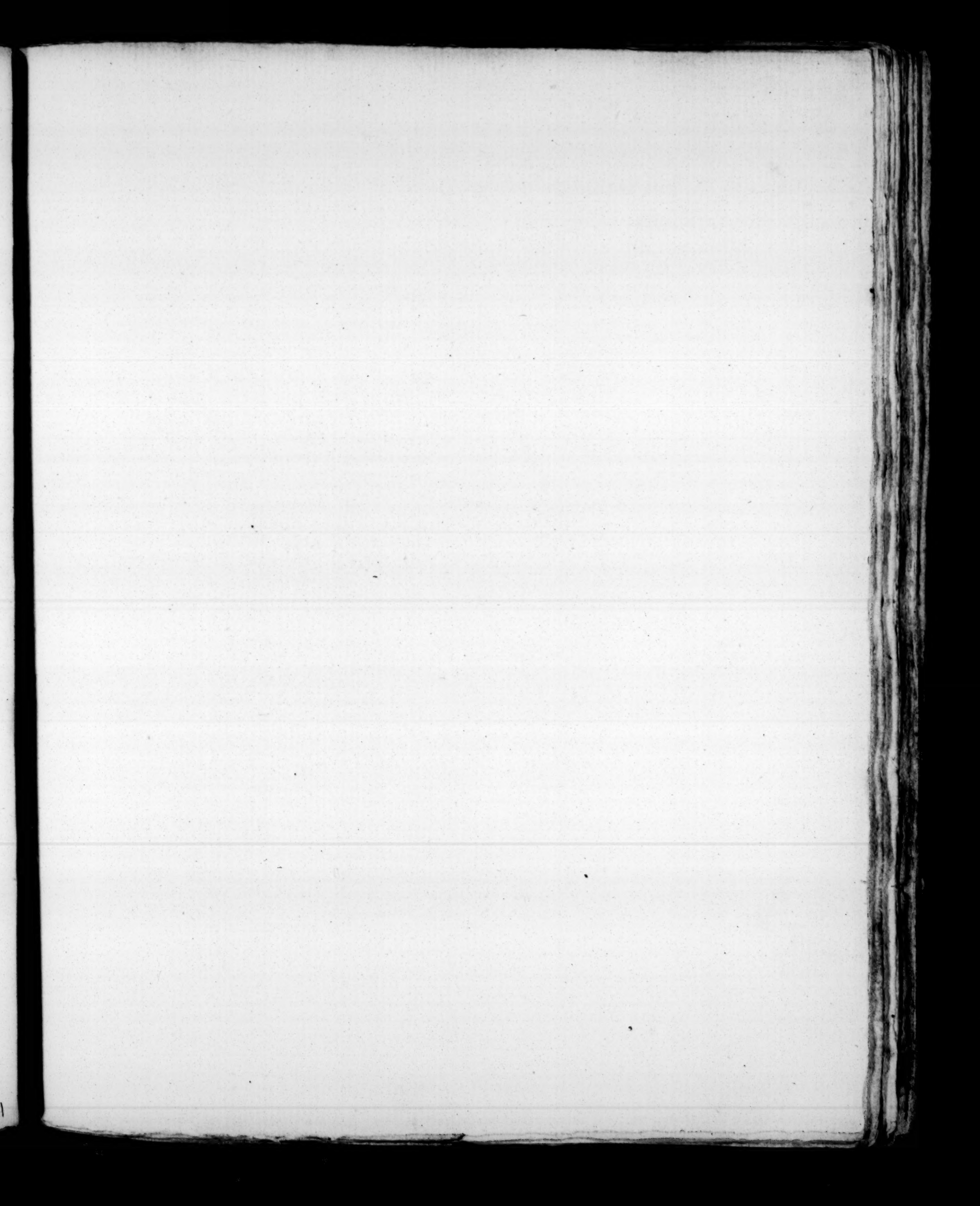
ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα ἀν-
εδείξεν ὁ Κύριος καὶ
ἑτέρας ἐκδομήκοις, καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτούς ἀνὰ δύο πρὸ
προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν
πόλιν καὶ τόπον ὃ ἔμελλεν αὐ-
τὸς ἔρχεσθαι.

2 Ἐλεγεν ἔτι πρὸς αὐτούς·
Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, εἰ δὲ
ἐργάται

40 - ~~the~~ ~~25~~ ~~20~~ ~~where~~ - but in English greatest - v. Gen: 1.16 -
Mat: 22, 36

30. ~~know~~ ~~view~~ ~~view~~ - So Mark 9.40. Tho' some then as well as he read
now - when ~~the~~ ~~speech~~ ~~of~~ ~~natural~~ ~~Things~~, he use the second Book on, as
let us go to the other side - He go up to Jeru^m - But when of internal Things
he speaks in the Lucis, I descend to my Father & my Mother - Corp.

31. Removal perhaps better than Ascension, or revised up.

2
115
Cap

ἐργάτα
τῶ κυ
ἐκβάλλ
ρισμὸν

3
ποσέλ
μέσω

4
τιον,
δήματι
ὁδὸν α

5
ἐρχησ
νη τῶ

6
υἱὸς
ἐπ' α
δὲ μή

7
μένει
τὰ π
ὁ ἐργ
ἐστ.

8
εἰς οἱ

9
εἰσερ
εἰσθίει

9
αὐτῇ
τοῖς
σιλει

1
εἰσέρ
ὑμᾶ
τίαι

1
κολλ
λεω
ἰμῶν

22 - κει-μελοντας - These words seem superfluous & to be brought from the following Verse, & go are omitted in many Mss - ~~But~~ - But Grotius supposes they were omitted because they are in the next V. -

Cap. x. ΚΑΤΑ ΛΟΤΚ. 127

ἐργάται ὀλίγοι· δέηθῃτε ἔν τῃ κυρίῃ τῷ θερύσμεν, ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερύσμεν αὐτῶν.

3 Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων.

4 Μὴ βαράζετε βαλάντιον, μὴ πῆραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδὲνα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσσησθε.

5 Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ·

6 καὶ εἰ μὲν ἡ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει.

7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίουτε καὶ πόνους τὰ παρ' αὐτῶν· ἅξιον γὰρ ὁ ἐργάτης τῷ μισθῷ αὐτοῦ εἶναι. Μὴ μελαγχολεῖτε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.

8 Καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχεσθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν,

9 καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν πότῃ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· Ἠγίκεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

10 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχεσθε, καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς, εἰπάτε·

11 Καὶ τὸν κοινοῦ τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν, ἀπομασσόμεθα ἡμῖν· πλὴν τούτου χιρῶσκετε,

ὅτι ἡγίκεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

12 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

13 Οὐαὶ σοὶ Χοραζίν, καὶ σοὶ Βηθσαϊδᾶ, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ, καὶ σποδῷ καθήμεναι μελενέσσαν.

14 Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν.

15 Καὶ σὺ Καπερναὺμ ἡ ἕως τῶ ἔρανος ὑψωθείσα, ἕως ἄρα καταβιβασθήσῃ.

16 Ὁ ἀκύνων ὑμῶν, ἐμὲ ἀκύνει· καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

17 Ὑπέσχεσαν δὲ οἱ ἱεροδομήκοντα μετὰ χαρᾶς, λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.

18 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρεον τὸν Σατανᾶν ὡς ἀγραπὴν ἐκ τῶ ἔρανος πεισύναν.

19 Ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τῶ πάλιν ἐπάνω θύφω καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶ ἐχθροῦ, καὶ ἕθεν ὑμᾶς ἔμὴ ἀδικήσῃ.

20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσονται· χαίρετε δὲ μάλλον ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγγράφη ἐν τοῖς ἁετοῖς.

right of any other Nation, ~~and~~
an exorcismis απο Ιεροδοκῶν
Mt. 27. 57. In. 11. 1. A Trajection of

21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡ γαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· Ἐξομολογῆμαί σοι πάτερ, Κύριε τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· καὶ ὁ πατήρ, ὅτι ὅτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου.

22 Καὶ γραφεὶς πρὸς τῆς μαθητῶν, εἶπε· Πάντα παραδόθη μοι ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ ὅτις γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ· καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ὃς ἐὰν βῇ λαλῆσαι ὁ υἱός ἀποκαλυψαί.

23 Καὶ γραφεὶς πρὸς τῆς μαθητῶν, καὶ ἰδίαν εἶπε· Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε.

24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ ἐκ εἶδον· καὶ ἀκῆσαι ἃ ἀκῆτε, καὶ ἐκ ἤκουσαν.

25 Καὶ ἰδὼς, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπεράζων αὐτόν, καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

26 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;

27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

28 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· τὸ τοιοῦτον, καὶ ζήσῃ.

29 Ὁ δὲ θέλων δικαίῳ ἑαυτόν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον;

30 Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀνθρώπος τις καλέσαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὰ, καὶ λησαῖς περιέπιπεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, καὶ πηλῶς ἐπιθέτες, ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα.

31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις καλέσαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτόν, ἀντιπαρῆλθεν.

32 Ὁμοίως δὲ καὶ λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἰλθὼν καὶ ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθεν.

33 Σαμαρεῖτης δὲ τις ὁδεύων, ἦλθε καὶ αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτόν, ἐσπλαγχνίσθη.

34 Καὶ προελθὼν καλέσθησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπέχευεν ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβίβασας δὲ αὐτόν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτήν, ἤγαγεν αὐτόν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτόν.

35 καὶ ἐπὶ τὴν αὐρίον ἐξεληθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἰδῶκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαι με, ἀποδώσω σοι.

36 Τίς ἔν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τῷ ἐμπιστάμην· εἰς τὴν λησῆς;

37 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μὲν αὐτόν. Εἰ

22 - καὶ μετὰ ταῦτα - These words seem superfluous & to be brought from the following Verse, & go are omitted in many Mss - ~~scilicet~~ - But Grotius supposes they were omitted because they are in the next V. -

30 - ὁ δὲ ῥόγος - And the man might be of any other Nation, ~~and~~
con M. d. have been clearer had it been εὐρεῖται ὁ ῥόγος Ἰερουσαλὴμ
& man of Jerusalem or a Jew - Mt. 27. 57. Jn. 11. 1. - A Trajection of
words is frequent in S. Luke.

7-μῆρ - I my children in Bed - not mine Bed -

8-αἰσῶσα - improbitas, elegant, undecorated as Latin improbus

Cap
πεν ἔν
χὲ σὺ
38
ρεῦεῖς
ἡλθεν
τις οὐ
αὐτὸν
39
καλῶ
καθίστα
Ἰησοῦ,
40
παῖτο
ἐπιτα
μέλει
μόνη
ἐπὶ
λάτρη
41
τῇ ὁ
μεριμ
πολλ
42
ρία δ
λέξει
ἐπ' α
K
προσ
εἰπέ
πρὸς
ἡμᾶς
Ἰωάν
αὐτῷ
2
προσ
ἡμῶν
ὅτι τα
βασί

πεν ὅν αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς· Πορεύεσθε, καὶ σὺ ποιεῖς ὁμοίως.

38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

39 Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλεσμένη Μαρίας, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ.

40 Ἡ δὲ δὲ Μάρθα περισπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν. ἐπιστάσα δὲ εἶπε· Κύριε, ἂν μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνη με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπέ ὅν αὐτῇ ἵνα μοι συναντισταθῇ.

41 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς, καὶ τρυβάζῃ περὶ πολλά·

42 ἐνὸς δὲ ἐστὶ χρεία. Μάρθα δὲ τὴν ἀσάθην μερίδα ἐξελέξατο, ἣτις ἔκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

Κεφ. ια'. ΙΙ.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπε τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, διδάξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τὰς μαθητάς αὐτοῦ.

2 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς ὕερασι, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέ-

λημά σου, ὡς ἐν ὕερασι, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

3 Τὸν ἄρλον ἡμῶν τὸν ἐπιέσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν.

4 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὁφείλοντι ἡμῖν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἔχει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίῳ, καὶ εἴπῃ αὐτῷ· Φίλε, χρεῶν μου τρεῖς ἄρτους,

6 ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ οὗδ' ἐπὶ πρὸς με, καὶ ἔκ ἔχω ὁ παραθήσω αὐτῷ·

7 καὶ εἰπὼν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· Μὴ μοι κόπως παρέχει· ἤδη ἡ θύρα κλείεται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμὲ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· ἂν δύναμαι ἀναστὰς δῶναί σοι.

8 Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ ἂν δώσῃ αὐτῷ ἀναστὰς, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν φίλον, διὰ γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήσει.

9 Καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω· Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὕρεσθε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.

11 Τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον

(supra) anothu. E.T. fol.

λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὅφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;

12 Ἡ καὶ εἰάν αἰτήσῃ ὥν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;

13 Εἰ ἢν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἶδατε ἀγαθὰ δοῦναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ πατήρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτῶσιν αὐτόν.

14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. ἐγένετο δὲ τὰ δαιμόνια ἐξελθόντων, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι.

15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Ἐν Βεελζεβὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

16 Ἄλλοι δὲ πειράζοντες, σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζητοῦν ἐξ οὐρανοῦ.

17 Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα, εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμεριδιῶσα ἐρημύεται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει.

18 Εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διμεριδιῶν, πῶς ῥαθίσαι ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγει, ἐν Βεελζεβὺλ ἐκβάλλει με τὰ δαιμόνια,

19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο κρίναι ὑμῶν αὐτοὶ ἴσονται.

20 Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ

ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένῳ φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

22 Ἐπὶ δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπιθὼν νίκησεν αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει, ἐφ' ἣ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαδίδωσιν.

23 Ὅ μὴ ὦν μὲν ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς ἐστὶ καὶ ὁ μὴ συνάγων μὲν ἡμεῖς, σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διερχόμενος δι' ἀνθρώπων τόπων, ζητῶν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὐρίσκον, λέγει· Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον.

25 Καὶ ἰλθὼν εὐρίσκει σαρμαμένον καὶ κεκοσμημένον.

26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἐπὶ αὐτὸν πνεῦμα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντος καλοῖκε ἐκεῖ. καὶ γίνεται τὰ ἰσχυρὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνα χείρονα τῶν πρώτων.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ Φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαπτισασά σε, καὶ μαῖοι οἱ ἰσχυροὶ ἐθήλασας.

28 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενέγγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες αὐτούς.

29 Τῶν

7-μεν - Πνεῦμα ἁγίου ἐν Βελ

8-ἐκβάλλει - Πνεῦμα ἁγίου ἐν Βελ

17. And one Family falleth after (or upon) another. E.T. fol.
:lowed be: imperfectly; &

39 - A comma after εὐωσθῶν. The εὐωσθῶν may be connected with
what follows - viz. εὐωσθῶν (τοῦ ποτηρίου), οὐρανὸν γεμίζοντες - long.

Cap. x

29 T

ζομένην
καὶ αὐτὴν
ἐπὶ τῇ
σῆμα αὐ
ἰσὺ τῷ

30 K

ἰα: ση
ἔως ἐξ
πρὸ τῇ γ

31 B

σῆμα ἐν
ὄρων τῇ
κατακριν
ἐκ τῶν
σῆμα τῇ
καὶ ἰδὲ,
δ.

32

σῆμα
γενῆς
σιν αὐτ
τὸ κέρ
πλεῖον

33

ψας, εἰ
ἐπὶ τῇ
ἀρχία
τὸ φέγ

34

ἔστιν ὁ
θαλμός
τὸ σῶμ
πάν δὲ
συν σκό

35

τὸ ἐν σ

36

φωλεῖν
σχολεῖν

29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροί-
ζομένων ἤρξατο λέγειν· Ἡ γε-
νὰ αὐτῆς πονηρὰ ἐστὶ· σημεῖον
ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον ἐδωθή-
σεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ἰωάννου τοῦ προφήτου.

30 Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰω-
άννης σημεῖον τοῖς Νινευίταις,
ὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

31 Βασιλίσσα νότα ἐγενήθη-
σεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀν-
δρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ
κατακρινέει αὐτὴς· ὅτι ἦλθεν
ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκού-
σαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος·
καὶ ἰδὼν, πλείον Σολομῶντος ᾤ-
δε.

32 Ἄνδρες Νινευί ἀναστή-
σομαι ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινέ-
σιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς
τὸ κήρυγμα Ἰωάννου· καὶ ἰδὼν,
πλείον Ἰωάννου ᾤδε.

33 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἁ-
ψας, εἰς κρυπτόν τίθησιν, ἀλλ'
ἐπὶ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν
λύχναν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι
τὸ φῶς βλέπωσιν.

34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματος
ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός. ὅταν ᾖ ὁ ὀφ-
θαλμός σου ἀπλὸς ἢ, καὶ ὅλον
τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἐστὶν· ἐ-
πάν δὲ πονηρὸς ἢ, καὶ τὸ σῶμά
σου σκοτεινόν.

35 Σκόπει ἂν μὴ τὸ φῶς
τὸ ἐν σοί, σκότος ἐστίν·

36 εἰ ἂν τὸ σῶμά σου ὅλον
φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος
σκοτεινόν, ἔσται φωτεινόν ὅλον,

ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ
φωτίζη σε.

37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἡ-
ρώτα αὐτὸν Φαρισαῖος τις ὁ-
πως ἀρτίστη παρ' αὐτοῦ. Εἰς-
ελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.

38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν
ἐθαύμασεν ὅτι ἐπρώτον ἐβαπ-
τίσθη πρὸς τὸ ἄριστον.

39 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς
αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι
τὸ ἔξωθεν τοῦ πόλεως καὶ τοῦ πί-
νακος καθαρίζετε· τὸ δὲ ἔσω-
θεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ
πονηρίας.

40 Ἀφρονες, ἔχ' ὁ ποιήσας
τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίη-
σε;

41 Πλὴν τὰ ἐνὸρτα δότε ἐ-
λεημοσύνην, καὶ ἰδὼν, πάντα
καθαρὰ ὑμῖν ἔσιν.

42 Ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
Φαρισαῖοις, ὅτι ἀποδεκατῆτε
τὸ ἡδύσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ
πάντα λάχανον, καὶ παρέρχεσθε
τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ
Θεοῦ· ταῦτα ἴδε ποιῆσαι,
καὶ κείνα μὴ ἀφίεναι.

43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρι-
σαῖοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρω-
τοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
καὶ τὰς ἀσπασμὸς ἐν ταῖς ἀ-
γοραῖς.

44 Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
ἐστὶ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἀθήλα,
καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες
ἐπάνω ἐκ οἴδασιν.

45 Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν
νομι-

πρωτοκ, Above all things be
first speaking to his Disciples; after
to the people. Then to all of them 15

Sanctis, Soli caposita, funde
natio, quae inferiora. Regum
nris, transitus ad odium
onis, Galii populum allo-
vid: Josh: 2, 8. - Acts 13, 9 - Luc: 5, 19

νομικῶν, λέγει αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.

46 Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς καὶ, ὅτι φοβίζετε τὴν ἀνθρώπου φοβίαν δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐν τῶν δακτύλων ὑμῶν ἐπ' προσφάσεις τοῖς φοβίοις.

47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ παλῖντοι ὑμῶν ἀπέκτειναι αὐτούς.

48 Ἄρα μαρτυρεῖτε, καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔξοις τῶν παλῖντων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα.

49 Διὰ τὸτο καὶ ἡ σοφία τῆς Θεῆς εἶπεν· Ἀποστὰς εἰς αὐτὴν προφήτας, καὶ ἀποστόλους· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκλινέσθαι καὶ ἐκδιώξασθαι.

50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα παλῖν τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καθάρσεως κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,

51 ἀπὸ τῆς αἱματιᾶς· Ἀβελ, ἕως τῆς αἱματιᾶς Ζαχαρίου, τῆς ἀπολομένης μετὰ τῆς δυσιαστῆρος καὶ τῆς οἰκῆς. καὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἔρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ ἔκ' ἐσθλῆς, καὶ τὴν εἰσερχομένην ἐκωλύσατε.

53 Λέγουσιν· δὲ αὐτὴ ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξατο οἱ

γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν, καὶ ἀπογομαλίζειν αὐτοὺς περὶ πλεόνων,

54 ἐνεδρεύοντες αὐτοὺς, καὶ ζητῶντες θηρεῦσαι τι ἐκ τῆς γόμας· αὐτῶν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτούς.

Κεφ. ιβ'. 12.

ΕΝ οἷς ἐπισυναχθεῖσιν τῶν μυριάδων τῶν ὄχλων, ὥστε κατακαλεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τὴν μαθητῶν αὐτῶν πρῶτον· Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἣτις ἐστὶν ὑπόκρισις.

2 Οὐδὲν δὲ συγκαλυμμένον ἐστίν, ὃ ἔκ' ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτόν, ὃ ἔκ' γνωσθήσεται.

3 Αἰθ' ὃν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκροάσονται· καὶ ὃ πρὸς τὸ ἔς ἐλάλησατε, ἐν τοῖς ταμίαις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκλεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι.

5 Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μέγα τὸ ἀποκτείνει, ἐξουσίαν ἐχὼν ἐμβάλλειν εἰς τὴν γέναν· καὶ λέγω ὑμῖν, τῆτον φοβήθητε.

6 Οὐχὶ πέντε σαρβία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο, καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν ἔκ' ἐστιν ἐπιλησθέντων ἰνώπιον τῆς Θεῆς;

7 Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς

40- Connect $\mu\alpha\gamma\iota\sigma\tau\epsilon\rho\iota\tau\epsilon$ - on & put in a parenthesis $\mu\alpha\gamma\iota\sigma\tau\epsilon\rho\iota\tau\epsilon$ - v.
41- Truly ye bear witness (ye consent to the Deeds of your fathers) that
they indeed killed them - Our Work: is every body.

Y - 1. Clarke begins the speech with $\mu\alpha\gamma\iota\sigma\tau\epsilon\rho\iota\tau\epsilon$, Above all things be-
ware - But our Work: interprets it as first speaking to his Disciples; after-
wards he directs himself to one single Person v. 14 - Then to all of them v. 15 -
Then again to his Disciples v. 22 - Conf.

3. $\kappa\epsilon\mu\alpha\tau\iota\omega\nu$. - Est *suprema Tecti planities, Soli exposita, funde*
Solacium. $\sigma\tau\epsilon\gamma\eta$ est *Tecti Contignatio, quae inferiora teguntur*
Tate & diurnam pars. - sed in Solaris transitus ad *oculorum*
& periculis usus. - Hinc *Procones*, Galii *populum* allo-
quebantur. - Pro hominem *Ura*, vid: *Isch: 2, 8.* - *Acto 10, 9* - *Luc. 5, 19*

15- The Construction is - ΕΝ ΤΩ ΔΕ ΕΛΘΕΙΝ ΤΙΝΙ - ΕΝ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΝ-
ΤΩΝ ΑΥΤΟΥ, ΝΕΩΝ ΔΟΥΣ ΕΩΤΙΝ - Which we sh. denote by placing a comma
ΑΤ ΤΙΝΙ, Η ΕΣΤΙΝ. - Camp

In whatever affluence a man may be, his life dependeth
not upon his possessions - Camp.

24 - In Job 38. 41 - He feedeth the young ravens - The Ravens
are instance because they soonest forsake their young
25. Prolong his life on Near Q. Camp.

κεφαλῆς ὑμῶν παῖσαι ἡρίθ-
μηνται. μὴ ἔν φοβεῖσθε· πολ-
λῶν τρεθίων διαφέρειτε.

8 Λέγω δὲ ὑμῖν· Πᾶς ὃς ἀν-
ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ
ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων τῶ Θεοῦ.

9 ὁ δὲ ἀρνησάμενός με
ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρνη-
θήσεται ἐνώπιον τῶν ἁγίων
τοῦ Θεοῦ.

10 Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον
εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφε-
θήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ
ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαν-
τι ἔκ ἀφεθήσεται.

11 Ὅταν δὲ προσφέρωσιν
ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ
τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ
μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογη-
σῃτε, ἢ τί εἴπητε.

12 τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα
διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ᾠρᾷ,
ὃ δεῖ εἰπεῖν.

13 Εἰπε δὲ τις αὐτῷ ἐκ
τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπέ
τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι
μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν.

14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἀν-
θρώπε, τίς με καλίστησε δικα-
στην ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;

15 Εἰπε δὲ πρὸς αὐτὸν·
Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσετε ἀπὸ τῆς
πλεονεξίας· ὅτι ἔκ ἐν τῷ πε-
ρισεύειν τινὲ ἢ ζωὴ αὐτῶ ἐστὶν
ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶ.

16 Εἰπε δὲ παραβολὴν
πρὸς αὐτὸν, λέγων· Ἀνθρώπε

τινὸς πλεονεξία εὐφρόσκει ἢ χῶ-
ρα,

17 καὶ διηγοῦντο ἐν ἑαυ-
τῷ, λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι
ἐκ ἔχω πλεονεξίαν τῆς καρ-
πύας μου.

18 Καὶ εἶπε· Τὸτο ποι-
ήσω, καθελῶ με τὰς ἀποθή-
κας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω,
καὶ συναξάω ἐκεῖ πάντα τὰ γεν-
νήματά μου, καὶ τὰ ἀγαθὰ μου.

19 Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου·
Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ
κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ, ἀνα-
παύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.

20 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός·
Ἄφρων, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν
ψυχὴν σου ἀπαιτήσιν ἀπὸ σοῦ·
ὃ δὲ ἡτοίμασας, τίνοι εἰσιν;

21 Οὕτως ὁ θησαυρίζων
ἐαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλετών.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθη-
τὰς αὐτῶ· Διὰ τὸτο ὑμῖν λέ-
γω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑ-
μῶν, τί φάγητε· μηδὲ τῷ σώ-
ματι, τί ἐνδύσῃτε.

23 Ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς
τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα, τῶ ἐνδύ-
ματι.

24 Κατανοήσατε τοὺς κόρα-
κας, ὅτι ἐσπεύουσιν, ἐδὲ θεί-
ξουσιν· οἷς ἔκ ἐστι ταμεῖον, ἐδὲ
ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει
αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς
διαφέρετε τῶν πετεινῶν;

25 Τίς δὲ ἐξ ὧν μεριμ-
νῶν, δύναται προσδεῖναι ἐπὶ τὴν
ἡλικίαν αὐτῶ πῶς ἔσται;

26 Εἰ ἔν τε ἱλαχιστοὶ δύν-
αμι,

M

αδελφῶν,

ασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν με-
ριμνᾶτε;

27 Κατανόησατε τὰ κρίνα,
πῶς αὐξάνει, ὃ κοπιᾷ, ὃδὲ
γίθαι· λέγω δὲ ὑμῖν, ὃδὲ Σολο-
μῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ
περιβάλλειτο ὡς ἐν τούτων.

28 Εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ
ἀγρῷ σήμερον ὄψια, καὶ αὐριον
εἰς κλίβανον θαλλόμενον, ὁ Θεὸς
ἕτως ἀμφιένυσσι, πῶσω μάλ-
λον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε
τί φάγητε, ἢ τί πίνητε, καὶ μὴ
μέλει ὑμῖν.

30 Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ
ἐσθλὰ τῷ κόσμῳ ἐπιζητεῖ. ὑμῶν
δὲ ὁ πατήρ οἶδεν ὅτι χρῄζειτε
τούτων.

31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα
πάντα προσεθήσεται ὑμῖν.

32 Μὴ φοβεῖσθε, τὸ μικρὸν
ποιμνίον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πα-
τήρ ὑμῶν θῆναι ὑμῖν τὴν βα-
σιλείαν.

33 Πωλήσατε τὰ ὑπάρ-
χοντα ὑμῶν, καὶ δοτε ἱλεημο-
σύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βα-
λάλια μὴ σαλαυόμενα, θη-
σαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς ὕρα-
νοῖς, ὅπου κλέπτῃς ἄν ἐλθῇ,
ὃδὲ σὴς διαφθείρει.

34 Ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θη-
σαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία
ὑμῶν ἐστίν.

35 Ἐξωσαν ὑμῶν αἱ ὀσ-
φύες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχ-
νοι καϊόμενοι,

36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀν-
θρώποις προσδεχομένοις τὸν
κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσει
ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντες
καὶ κρέσονται, εὐθὺς ἀνοίξω-
σιν αὐτῷ.

37 Μακάριοι οἱ δούλοι ἐ-
κεῖνοι, ὅς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρή-
σει γρηγορήσας· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι περιζώσεσθαι, καὶ ἀνα-
κλινεῖσθαι αὐτοῖς, καὶ παρελθὼν δια-
κοπήσει αὐτοῖς.

38 Καὶ ἵαν ἔλθῃ ἐν τῇ δευ-
τέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ
φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὐρὴ ἕτω,
μακάριοι εἰσιν οἱ δούλοι ἐκεῖ-
νοι.

39 Τούτο δὲ γινώσκετε, ὅτι
εἰ ἦδεν ὁ οἰκοδομητής ποῖα
ἔρα ὁ κλέπτῃς ἐρχεῖται, ἐγρηγο-
ρήσιν ἂν, καὶ ἄν ἂν ἀφῆκε δι-
ορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

40 Καὶ ὑμεῖς ἔν γινώσκε-
τε ὅτι ἡ ἔρα ὃ δοκεῖτε,
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐρχεῖται.

41 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παρα-
βολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ
πρὸς πάντας;

42 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Τίς
ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ
φρόνιμος, ὃν καλεῖται ὁ κύ-
ριος ἐπὶ τῆς διακονίας αὐτοῦ,
τῷ δίδοναι ἐν κείνῳ τὸ αἰο-
μέτριον;

43 Μακάριος ὁ δούλος ἐ-
κεῖνος, ὃν ἔλθων ὁ κύριος αὐ-
τοῦ εὐρήσει ποιεῖν ἕτως.

44 Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἐπὶ

15- The construction is - in the
town of you, which is to be - which

AT MVI. H. E. S. IV. - 1000

In the house of the
man who is to be - 1000

24 - In Job 38. 41 - He feedeth the young ravens - The Ravens
are instructed because they soonest forsake their young.

25. Prolong his life on Mount Q. 1000.

12

149

49- ημετε δε - Make it two Sentences - And what is my
Dish - O Maliturne now kindled. - V22. 42 - Copy: V. 1. 1. 1. 1. 1.

Cap

ἐπὶ τῷ
τῷ κα

43
ἐκείνῳ

χρονί

καὶ ἀρ

καὶ τὰ

καὶ πάλιν

46

ἐκείνῳ

καὶ ἐν

χρόνῳ

αὐτῶν

σιν.

47

γὰρ

τῷ,

ποινῇ

τῷ, δ

4

διὰ τὴν

λίγα

πολλὰ

τῷ

μισοῦ

4

τὴν

ἡρώδη

5

τις

ἕως

5

παρ

ἕχ

μερ

5

πέν

νοι,

τρι

5

ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐ-
τῷ καλῶς ἔσται αὐτόν.

45 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δού-
λος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
χρονίζῃ ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι,
καὶ ἄρξῃται τυπτεῖν τὰς παῖδας
καὶ τὰς παιδικὰς, καὶ θύβειν τε
καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι,

46 ἥξει ὁ κύριος τῷ δού-
λῳ ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἔπρεσδοκα,
καὶ ἐν ᾧ ἡμεῖς οὐ γινώσκουμεν, καὶ δι-
χομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος
αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θή-
σει.

47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δού-
λος γινέτω τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυ-
τοῦ, καὶ μὴ ἐτοιμάσας μηδὲ
ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐ-
τοῦ, δαρήσεται πολλάς.

48 ὁ δὲ μὴ γινέτω, ποιήσας
δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀ-
λίγας· πάντι δὲ ᾧ ἰδῶθῃ πολὺ,
πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐ-
τοῦ καὶ ᾧ παρέθῃ πολὺ, πε-
ρισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

49 Πῦρ ἦλθεν βαλεῖν εἰς
τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀν-
ήφθη.

50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπ-
τισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι
ἕως ἂν τελεσθῇ;

51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην
παρεγγεῖομένη δύναι ἐν τῇ γῇ;
ὐχί, λέγων ὑμῖν, ἀλλ' ἡ δια-
μερισμός.

52 Ἔσομαι γὰρ ἀπὸ τῶν νῦν
πέντε ἐν οἴκῳ ἐν διαμερισμέ-
νοι, τρεῖς ἐπὶ δυοῖ, καὶ δύο ἐπὶ
τρισι.

53 Διαμερισθήσεται πατὴρ

ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί·
μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ θυγά-
τηρ ἐπὶ μητρὶ· πεινθερὰ ἐπὶ
τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη
ἐπὶ τὴν πεινθερὰν αὐτῆς.

54 Ἐλθὲ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις·
Ὅταν ἰδῇτε τὴν νεφέλην ἀνα-
τέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως
λέγετε· Ὁμβρὸς ἔρχεται· καὶ
γίνεται ὅπως.

55 Καὶ ὅταν νότον πνεύον-
τα, λέγετε· Ὅτι καύσων ἔσται·
καὶ γίνεται.

56 Ὑποκριταί, τὸ πρόσω-
πον τῆς γῆς καὶ τῷ ἄνθρωπῳ οἶδα-
τε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν
τῆτον πῶς οὐ δοκιμάζετε;

57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ
κρίνετε τὸ δίκαιον;

58 Ὡς γὰρ ὑπάγετε μετὰ
τῷ ἀντιδίκῳ σε ἐπ' ἀρχόντια,
ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἑγρασίαν ἀπηλ-
λάχθαι ἀπ' αὐτοῦ· μήποτε κα-
τασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ
ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ πράκ-
τορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλὼν
εἰς φυλακὴν.

59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλ-
θῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν καὶ τὸ ἔσχα-
τον λεπτὸν ἀποδῷς.

Κεφ. ιγ. 13.

ΠΑΡΗΣΑΝ δὲ τινες
ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπ-
αγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γα-
λιλαίων, ὃν τὸ αἷμα Πιλάτου
ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.

2 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ
Γαλιλαῖοι ἔτσι ἁμαρτωλοὶ
παρὰ

49-κατεξε - make it low
dun - O Malitiam non

παρὰ πάντας τὰς Γαλιλαίας
ἐγένετο, ὅτι τοιαῦτα πεπόν-
θασιν;

3 Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ'
ἐὰν μὴ μετανόητε, πάντες ὡς-
αὐτως ἀπολεισθε.

4 Ἡ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκ-
τὼ, ἐφ' ὧς ἔπαισεν ὁ πυργῶν ἐν
τῷ Σιλωάμ, καὶ ἀπέκλειεν αὐ-
τὰς, δοκεῖτε ὅτι ἔτοι ὀφειλέται
ἐγένετο παρὰ πάντας ἀνθρώ-
πους τὰς; καλοικέμεντας ἐν Ἱερου-
σαλήμ;

5 Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ'
ἐὰν μὴ μετανόητε, πάντες ὁ-
μοίως ἀπολεισθε.

6 Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν πα-
ρεβολὴν· Συγχὴν εἶχε τις ἐν τῷ
ἀμπελῶνι αὐτῇ πεφυτευμέ-
νην, καὶ ἦλθε καρπὸν ζητῶν ἐν
αὐτῇ, καὶ ἔχ' εὖρεν.

7 Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπε-
ληγρόν· Ἰδὲ, τρία ἔτη ἔρχο-
μαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ
ταύτῃ, καὶ ἔχ' εὐρίσκω· ἐκ-
κοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν
γῆν καταργεῖ;

8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει
αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ
τὲτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτε σκάψω
περὶ αὐτήν, καὶ βάλω κοπρίαν,

9 καὶ μὲν ποιήσῃ καρπόν·
εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκ-
κόψεις αὐτήν.

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ
τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σαββά-
σι·

11 καὶ ἰδὲ, γυνὴ ἦν πνεῦ-
μα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα

καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν συγκύπτουσα,
καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς
τὸ πάλιν.

12 Ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰη-
σοῦς, προσεφώνησεν· καὶ εἶπεν
αὐτῇ· Γύναι, ἀπολείψαι τὴς
ἀσθενείας σου.

13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς
χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνω-
θώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχι-
συνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τὸ
σαββάτω ἰθεράπευσεν, ὁ Ἰη-
σοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἐξ ἡμέ-
ραι ἐσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι·
ἐν ταύταις ἢ ἐρχόμενοι θεραπεύ-
εσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
σαββάτου.

15 Ἀπεκρίθη ἔν αὐτῷ ὁ
Κύριος, καὶ εἶπεν· Ὑποκριταί,
ἐκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ ἢ
λύει τὸν βῆν αὐτοῦ, ἢ τὸν ὄνον
ἀπὸ τῆ φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν
πολίζει;

16 Ταύτην δὲ, θυγατέρα
Ἀβραάμ ἔσαν, ἣν ἔδωκεν ὁ
σαλιναῖς ἰδὲ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη,
καὶ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ
τῆς τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

17 Καὶ ταῦτα λέγοντος
αὐτοῦ, κατήσχυον οἱ πάντες οἱ
ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς
ἐνδόξοις τοῖς γεινομένοις ἐν
αὐτοῖς.

18 Ἐλεγε δὲ· Τίνι ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; καὶ
τίνι ὁμοιώσω αὐτήν;

19 Ὅμοία ἐστὶ κόκκῳ σι-
ταπικῷ·

iii.

σα,
εις

Ιη-
πεν
της

τας
ωρ-

χι-
τοι
Ιη-
με-
αι-
ρα-
τε

ο
τα,
ω
ον
γυ

ερα
ο

τη,
μ

ε;
ο

ο;
ο

τοις
απ

οια
αλ

τι
ς

51

25- Connect this Verse with the preceding, as it expresses the Reason why they c^d not come in - They shall seek to enter & shall not be able after that the master of the house hath got up from the Table, & hath shut the door, & we shall have begun to stand without & to knock, saying - Be c^d

31. Mixed in Analeth

33 This is ill connected ^{by many} with what precedes. Some stop at αυριον & say it is understood δαιμονια εκκαλειν - Nevertheless I must today & tomorrow cast out Devils: And the Day following journey on, for 24 long:

Ca
ναπ
εβα
ηυξ
μεγ
καλε
αυτ
2
ομοι
Θε
2
λαβ
λευρ
μωθ
22
πιδε
πορε
λημ
23
ερε, ε
δε ειπ
24
δια τι
λοι, λ
ελθειν
25
ποδεσπ
δύσαν
ε, κρε
Κυριε,
αποκρι
ημας α
26
Εφαγο
εμεν, &
μην ιδ
27
εκ οιδ
ενη απ
ται της

νάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος
ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ. καὶ
ἤυξησε, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον
μέγα, καὶ τὰ πτελεῖα τῶ ἕρραντο
κατασκηνώσεν ἐν τοῖς κλαδοῖς
αὐτοῦ.

20 Καὶ πάλιν εἶπε· Τίνα
ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ;

21 Ὁμοία ἐστὶ ζύμη, ἣν
λαβῶσα γυνὴ ἐπέκρυψεν εἰς ἀ-
λείψα σάτα τρία, ἕως ἃ ἐζυ-
μώθη ὅλος.

22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορεύαν ποιῶμεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

23 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ· Κύ-
ριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι ; Ὁ
δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν·

24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν
διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πολ-
λοὶ λέγω ὑμῖν, ζηήσουσιν εἰ-
σελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύουσιν.

25 Ἀφ' ἧ ἀν' ἐγερθῇ ὁ οἰ-
κοδεσπότης, καὶ ἀποκλείσῃ τὴν
θύραν, καὶ ἄρξῃσθε ἔξω ἐστάναι,
καὶ κρῖναι τὴν θύραν, λέγουσι·
Κύριε, κύριε, ἀνοιξόν ἡμῖν· καὶ
ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ οἶδα
ὑμᾶς ποθεν ἐστέ.

26 Τότε ἄρξεσθε λέγειν·
Ἐφαγόμεν ἐνώπιόν σου, καὶ ἐπί-
ομεν, καὶ ἐν ταῖς πλαταῖαις ἡ-
μῶν ἐδίδαξας.

27 Καὶ ἔρεῖ· Λέγω ὑμῖν,
ἐκ οὗδα ὑμᾶς πότεν ἐξεῖ ἀπό-
στη ἀπ' ἐμῶ πάντες οἱ ἐργά-
ται τῆς ἀδικίας.

28 Ἐκεί ἦται ὁ κλαυθμὸς
 καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδοῶν, ὅταν
 ὀψήσῃ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ
 Ἰακώβ, καὶ πάντας τὰς προφη-
 τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ,
 ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω.

29 Καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνα-
τολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορ-
ρᾶ καὶ νότου καὶ ἀνακλιθήσονται
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

30 Καὶ ἰδὼς εἰσὶν ἰσχαῖοι οἱ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσι πρῶ-
τοι οἱ ἔσονται ἰσχαῖοι.

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
προσηλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέ-
γοντες αὐτῷ· Ἐξέλθι, καὶ πο-
ρεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέ-
λει σε ἀποκτεῖναι.

32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πο-
ρευθίντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι
ταύτῃ· Ἰδὲ, ἐκβάλλω δαιμό-
νια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον
καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελει-
μαι.

33 Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὐριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι ὅτι ἐκ ἐνδεχέαις προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλὴμ.

34 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ,
ἡ ἀποκλείνουσα τὰς προφῆτας,
καὶ λιθοβολῶσα τὰς ἀπεσταλμέ-
νους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέ-
λησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα
σε, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς
νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ
ἐκ ἠθελήσας;

35 Ἰδοὺ, ἀφ' ἑλθα ὑμῖν ὁ οὐ-
 ρᾶν ἔρχεται. ἀμὴν δι

Μ 3 λέγω.

is an Amendment from 015/0015/25
25 - because 000826005 are some join.
But an Ox & an As are put
in - as in the 10th Command. & 25.
to the As - Temp.

λέγων ὑμῖν, ὅτι ἂν μὴ με ἴδῃτε
ἕως ἂν ἤξῃ ὅτε εἴπῃ· Εὐλο-
γημέτῃ ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό-
ματι Κυρίου.

Κεφ. ιδ. 14.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ ἰλθεῖν
αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν
ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαβ-
βάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ
ἦσαν παρακληθέντες αὐτόν.

2 Καὶ ἰδὼν ἄνθρωπός τις
ἦν ὑδρωπικός ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς τοὺς νομικούς καὶ φα-
ρισαίους, λέγων· Εἰ ἔξεστι τῷ
σαββάτῳ θεραπεύειν; Οἱ δὲ
ἠσύχασαν.

4 Καὶ ἐπιλαβόμενος ἰά-
σατο αὐτόν, καὶ ἀπέλυσε.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς
αὐτούς, εἶπε· Τίνος ὑμῶν ὄνος
ἢ βῆς εἰς φάραγμις ἐπιτίθεται, καὶ
ἐκ εὐθείας ἀνασπάσει αὐτόν ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

6 Καὶ ἐκ ἰσχύσαν ἀνα-
ποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

7 Ἐλεγε δὲ πρὸς τοὺς κε-
κλημένους παραβολὴν, ἐπέχων
πῶς τὰς περὶ τοῦ σαββάτου ἐξελέ-
γυτο, λέγων πρὸς αὐτούς·

8 Ὅταν κληθῇς ὑπὸ τινος
εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς
τὴν περὶ τοῦ σαββάτου, μήποτε ἐν-
τιμότερός σε ἢ κεκλημένος ὑπὸ
αὐτοῦ.

9 καὶ ἰλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν
καλέσας, εἰεῖ σοι· Δὲς τὸν
τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσ-
χύνης τὸν ἰσχαλὸν τόπον καλέ-
σαι.

10 Ἀλλ' ὅταν κληθῇς,
πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν
ἰσχαλὸν τόπον, ἵνα ὅταν ἰλθῇ
ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι· Φίλε,
προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε
ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συ-
νακακισμένων σοί.

11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυ-
τόν, ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ τα-
πεινῶν ἑαυτόν, ὑψωθήσεται.

12 Ἐλεγε δὲ καὶ τῷ κεκλη-
κῶτι αὐτόν· Ὅταν ποιῇς ἄ-
ριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φῶναι τοὺς
φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς
σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μη-
δὲ γείτονας πλεονεξίας, μήποτε
καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι,
καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδημα.

13 ἀλλ' ὅταν ποιῇς δο-
χὴν, καλεῖ πτωχοὺς, ἀναπή-
ρους, χωλούς, τυφλούς·

14 καὶ μακάριος ὁ ἰσχυ-
ρὸς, ὅτι ἐκ ἔχουσιν ἀνταποδοθῆναι
σοι· ἀνταποδοθήσεται γὰρ σοι
ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

15 Ἀκούσας δὲ τις τῶν
συνακακισμένων ταῦτα, εἶπεν
αὐτῷ· Μακάριος ὁς φάγι-
ται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
Θεοῦ.

16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἀν-
θρώπος τις ἐποίησε δεῖπνον
μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλούς·

17 καὶ ἀπέστειλε τὸν δού-
λον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου
εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἐρ-
χέσθε, ὅτι ἤδη ἑτοιμά ἐστι
πάντα.

18 Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς
παράται.

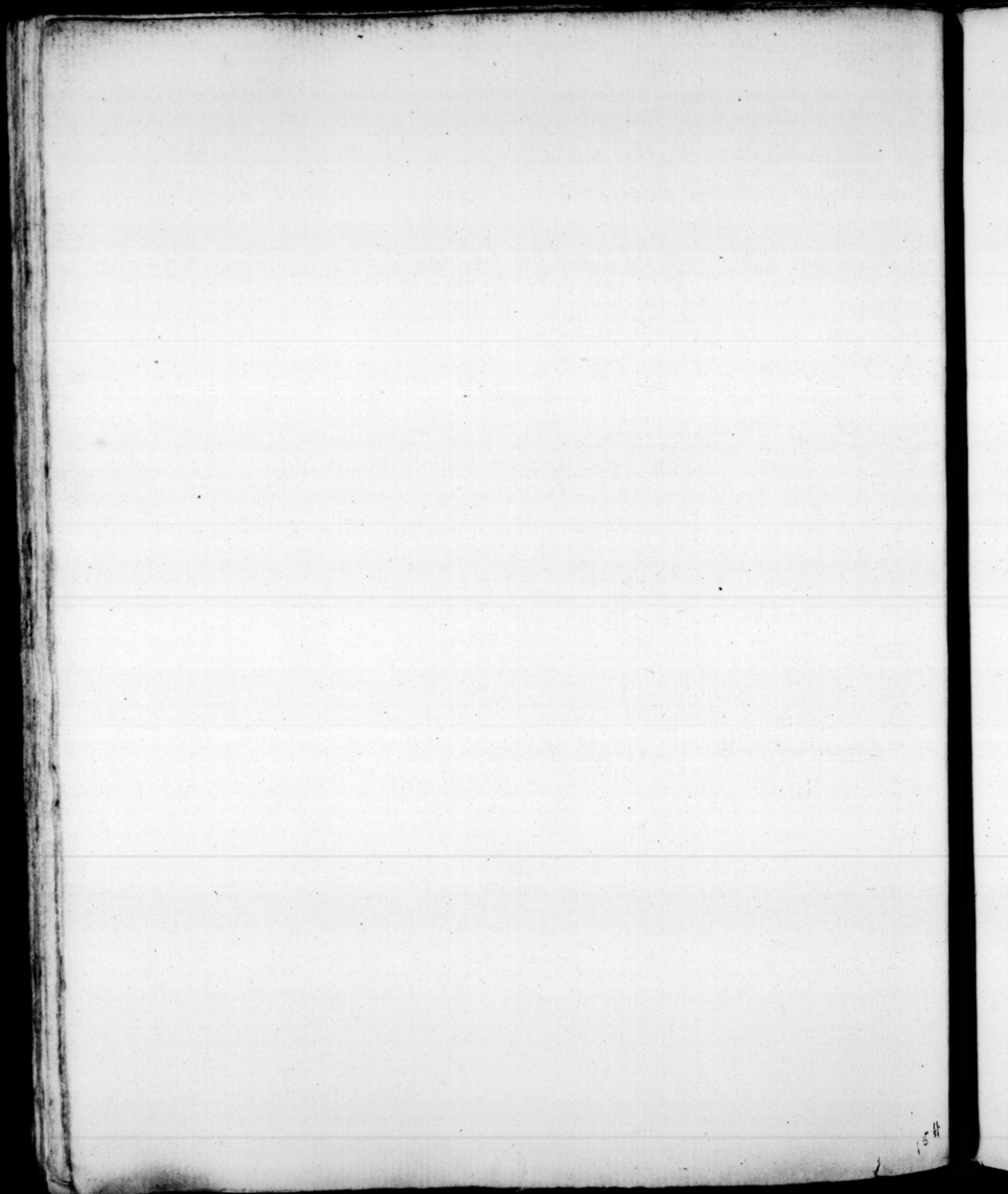
25- Connect this Verse with the
they & not come in - They shall
the master of the house hath got up
up shall have begun to stand with

31. Moved in the middle

33 This is all connected with what precedes. Some stop at αὐτοῖς καὶ
it understand δαίμονια ἐκκαλεῖν - Nevertheless I must today & tomorrow
cast out Devils: And the Day following I journey on, for I have long:

5- OVOS- Many copies read *vos* which is an amendment from *ois* / *ois* / *as*
the *Malic* reads- This was changed into *OVOS*- because *OVOS* & *vous* are some. join-
ed together elsewhere- With prob. 4th - But an *Ox* & an *Ox* are put
in *Scip*: for *omne* Genus *Animantium* - as in the 10th Command. & *De*
1-3- The *Ox* knoweth his owner & the *Ox* - Long-

15- Sign of God. & c. The *Sign*

26 - hok - figurative - love lips

Cap

παρο

τ

ρασα

θειν

εχε

10

γη β

πορε

ερω

νον

20

ναϊα

δυναμ

21

δάλ

κυρίω

γιδει

δάλω

εις τα

πόλε

ναπή

εισάγ

22

Κύριε

ετι

23

προς

τας

γχα

εη ο

24

εθεις

κεκλ

δειπν

25

οχλο

προς

26

ε

παραλείπει πάντες. Ὁ πρῶ-
τος εἶπεν αὐτῷ· Ἀγρὸν ἡγό-
ρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελ-
θεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν, ἐρωτῶ σε,
ἔχει με παρητημένον.

19 Καὶ ἕτερος εἶπε· Ζεύ-
γη βοῶν ἡγόρασα πέντε, καὶ
πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά,
ἐρωτῶ σε, ἔχει με παρητημέ-
νον.

20 Καὶ ἕτερος εἶπε· Γυ-
ναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τῆτο εἰ
δύναμαι εἰσελθεῖν.

21 Καὶ παραγενόμενος ὁ
δῶλος ἐκείνῳ ἀπήγγειλε τῷ
κύριῳ αὐτῶ ταῦτα. τότε ὁρ-
γισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ
δῶλῳ αὐτῷ· Ἐξελθε ταχέως
εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς
πόλεως, καὶ τὰς πτωχὰς καὶ ἀ-
ναπήρας καὶ χωλὰς καὶ τυφλὰς
εἰσάγαγε ὧδε.

22 Καὶ εἶπεν ὁ δῶλος·
Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας,
καὶ ἔτι τόπος ἐστίν.

23 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος
πρὸς τὸν δῶλον· Ἐξελθε εἰς
τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμύς, καὶ ἀνά-
γκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισ-
θῇ ὁ οἶκός μου.

24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
ἐδοὺς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν
κεκλημένων γεύσεσθαι με τῶ
δείπνῳ.

25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ
ὄχλοι πολλοί· καὶ γραφεὶς εἶπε
πρὸς αὐτὸν·

26 Εἴτις ἐρχεται πρὸς με,
καὶ εἰ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ

καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα
καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς ἀδελφὰς
καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν
ἑαυτοῦ ψυχὴν, καὶ δύναται με
μαθητὴς εἶναι.

27 Καὶ ὅστις εἰ βαρύνει
τὸν σαυρόν αὐτοῦ, καὶ ἐρχεται
ὀπίσω μου, καὶ δύναται με εἶναι
μαθητὴς.

28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέ-
λων πύργον οἰκοδομῆσαι, καὶ
καὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει
τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς
ἀπαρτισμὸν,

29 ἵνα μήποτε θείῃ αὐ-
τῷ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντι
ἐκτελεῖσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες
ἄρξονται ἐμπαιζειν αὐτῷ,

30 λέγοντες· Ὅτε ἔτι ὁ
ἀνθρώπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ
ὅτι ἰσχυρεὶς ἐκτελεῖσαι.

31 Ἡ τίς βασιλεὺς πορευ-
όμενος συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασι-
λεὶ εἰς πόλεμον, καὶ καθίσας
πρῶτον βουλευεῖται εἰ δυνάσ
ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆ-
σαι τῷ μίᾳ εἰκοσι χιλιάδων
ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;

32 Εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτῷ
πρόρῳ ὄντι, πρεσβεῖαν ἀπο-
στείλας, ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρή-
νην.

33 Οὕτως ἔν, πᾶς ἐξ ὑμῶν
ὅς ἐκ ἀπολάσσειται πᾶσι τοῖς
ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, καὶ δύναται
με εἶναι μαθητὴς.

34 Καλὸν τὸ ἅλας· εἰάν
δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι
ἀρτυθήσεται;

35 Οὔτε

*Will he not leave the present
1-2 Mt. 18. 12. Corp.*

misheard

35 Ούτε εἰς γῆν, ὅτε εἰς κοπρίαν εὐθείον ἐστίν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό· ὁ ἔχων ὅτα ἀκένειν, ἀκένειν.

Κεφ. ιε. 15.

ΗΣΑΝ δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκένειν αὐτῷ.

2 Καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες· Ὅτι ὅτῃς ἁμαρτωλὸς προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς.

3 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων·

4 Τίς ἀνθρώπου ἐξ ὑμῶν ἔχων ἱκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, ὃ καὶ ἀλλοῦ λείπει τὰ ἐννενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως εὕρῃ αὐτό·

5 καὶ εὕρῃς ἐπιτίθησιν ἐπὶ τὴν ὄμην αὐτοῦ χαίρων,

6 καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας· λέγων αὐτοῖς· Συγχαρήτε μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.

7 Λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ θανάτῳ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετάνοει, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες ὃ χρεῖαν ἔχουσιν μετάνοίας.

8 Ἡ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἵαν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, ἔχι ἅπλει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως ὅτε εὕρῃ.

9 καὶ εὕρῃσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας· λέγουσα· Συγχαρήτε μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα.

10 Οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεσθαι ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετάνοει.

11 Εἶπε δὲ· Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς·

12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς ἐσίας. Καὶ διέδωκεν αὐτοῖς τὸν βίον.

13 Καὶ μετ' ὃ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱός, ἀπεδήμησεν εἰς γῶραν μακρὰν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν ἐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως.

14 Δαπανήσας δὲ αὐτὸς πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι.

15 Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πωλίων τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἐπεμύνη αὐτοῖς εἰς τὰς ἀγρὰς αὐτῶν βόσκειν χοίρους.

16 Καὶ ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κεραλίων ὧν ἤδιον οἱ χοῖροι· καὶ ὁδοὶς εἶδεν αὐτῷ.

17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε· Πόσοι μίσθιοι τῷ πατρί μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι.

18 Ἀνα-

26 - hok - figurative - love

H. Gorned εν τω σπηλαιου ποσειδα - Will he not leave the mine &
go into the blidrange of the 21 - at Mt. 18. 12. 1895.

1- Jesus having exposed the pride & envy of the Scribes & Pharisees who murmured at his goings in conversing with sinners in this Chapter proceeds to reprove the Covetousness

18 Ἀναστὰς πορεύσομαι
πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ
αὐτῷ. Πάτερ, ἡμαρτιον εἰς τὸν
ἐραστὸν, καὶ ἐνώπιόν σου,

19 καὶ ἐκέτι εἰμὶ ἄξιός κλη-
θῆναι υἱός σου· ποιήσόν με ὡς
εἶπα τῶν μισθίων σου.

20 Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς
τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐ-
τῷ μακρὰν ἀπέχοντι, εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἐ-
σπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέ-
πεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ,
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

21 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός·
Πάτερ, ἡμαρτιον εἰς τὸν ἐρα-
στὸν, καὶ ἐνώπιον σου, καὶ ἐκέτι
εἰμὶ ἄξιός κληθῆναι υἱός σου.

22 Εἶπε δὲ ὁ πατήρ πρὸς
τὸν υἱόν· Ἐξενέγκαιε
τὴν σολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐν-
δύσαι αὐτόν, καὶ δότε δακτύ-
λιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ
ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας·

23 καὶ ἐνέγκαιε τὸν μό-
σχον τὸν σιευτὸν δύσαι, καὶ
φαγόντες εὐφρανθῶμεν·

24 ὅτι ἔτῃ ὁ υἱός μου νε-
κρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπο-
λωλὸς ἦν, καὶ εὐρέθη. Καὶ ἠρξά-
μεθα εὐφραίνεσθαι.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ
πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς
ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤ-
κουσε συμφωνίας καὶ χωρῶν·

26 καὶ προσκαλεσάμενος
ἑα τῶν παιδῶν αὐτοῦ, ἐπυν-
θάνετο τί εἴη ταῦτα.

27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι

ὁ ἀδελφός σου ἦκει· καὶ ἔθυσεν
ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν
σιευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν
ἀπέλαβεν.

28 Ὡργίσθη δὲ, καὶ ἐκ ἡ-
θαλεν εἰσελθεῖν. ὁ ὢν πατήρ αὐ-
τοῦ ἐξελθὼν, παρεκάλει αὐτόν.

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
τῷ πατρί· Ἰδὲ, τοσαῦτα
ἔτη θαλεύω σοι, καὶ ἐδέσποισ
ἐνιολὴν σου παρελθόν, καὶ ἐμοὶ
ἐδέσποισ ἐδωκας ἐριφόν, ἵνα με-
τὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ·

30 ὅτι δὲ ὁ υἱός σου ἔτῃ,
ὁ καὶ ἀφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ
πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ
τὸν μόσχον τὸν σιευτὸν.

31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκ-
νον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμὲ εἶ, καὶ
πάντα τὰ ἐμά, σὰ εἰν·

32 εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χα-
ρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου
ἔτῃ νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε·
καὶ ἀπολωλὸς ἦν, καὶ εὐρέθη.

Κεφ. ις'. 16.
ΕΛΕΓΕ δὲ καὶ πρὸς τοὺς
μαθητάς αὐτοῦ· Ἀνθρω-
πὸς τις ἦν πλῆστις, ὃς εἶχεν
οἰκονόμον, καὶ ἔτῃ διεβλήθη
αὐτῷ ὡς διεσκορπίζων τὰ ἐπὶ
ἀρχοῖα αὐτοῦ.

2 Καὶ φωνήσας αὐτόν, εἶ-
πεν αὐτῷ· Τί τῆτο ἀκάνω
περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον
τῆς οἰκονομίας σου· ἐ γὰρ δυ-
νήση ἔτι οἰκονομεῖν.

3 Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰ-
κονόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ
κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰ-
κονομίαν

lamp:
meeting of Affairs - in y.²
717 - Nov. 10th.

πονομίαν ἀπ' ἐμῆς; σκάπτεν
ἐκίσχυν, ἐπαυτεῖν αἰσχύνομαι.

4 Ἐγὼν τί ποιήσω, ἵνα
ὅταν μέλασθῶ τῆς οἰκονομίας,
δέξωμαι με εἰς τὰς οἰκὰς αὐ-
τῶν.

5 Καὶ προσκαλεσάμενος
ἵνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλῶν
τῷ κυρίῳ ἰαυλῷ, ἔλεγε τῷ
πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυ-
ρίῳ μου;

6 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκατὸν βά-
τες ἰλαίη. Καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Δέξαι σε τὸ γράμμα, καὶ καθ-
ίσας ταχέως γράψον πενή-
κοντα.

7 Ἐπεὶ αὖτε ἑτέρῳ εἶπε· Σὺ
δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν·
Ἐκατὸν κόρυς σίτη. Καὶ λέγει
αὐτῷ· Δέξαι σε τὸ γράμμα,
καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.

8 Καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος
τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι
φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ
τῷ αἰῶνι τέττα φρονιμώτεροι
ὑπὲρ τῆς υἱᾶς τῷ φωτὶ εἰς
τὴν γενεὰν τὴν ἰαυλῶν εἰσι.

9 Καγὼ ὑμῖν λέγω· Ποι-
ήσατε ἰαυλοῖς φίλους ἐκ τῷ
μαμωνᾷ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν
ἐκλίπητε, δέξωμαι ὑμᾶς εἰς τὰς
αἰωνίους σκηνάς.

10 Ὁ πλοῦτος ἐν ἰλαχίῳ,
καὶ ἐν πολλῷ πλοῦτι· καὶ ὁ
ἐν ἰλαχίῳ ἀδικός, καὶ ἐν πολ-
λῷ ἀδικός ἐστιν.

11 Εἰ ἔν ἐν τῷ ἀδικῷ μα-
μωνᾷ πλοῦτος ἐκ ἐγγένεσθε, τὸ
ἀληθινόν τίς ὑμῖν πιστεύσει;

12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ
πλοῦτος ἐκ ἐγγένεσθε, τὸ ὑμέτε-
ρον τίς ὑμῖν δώσει;

13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται
δουλοῦν κυρίῳ καὶ θεῷ· ἢ γὰρ
τὸν ἑνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον
ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξει, καὶ
τῷ ἑτέρῳ κατὰ φρονήσει. ἢ δύ-
νασθε Θεῷ δουλοῦν καὶ μαμωνᾷ.

14 Ἦκουσθε δὲ ταῦτα πάν-
τα καὶ οἱ φαρισαῖοι, φιλαργυ-
ροὶ ὑπάρχοις, καὶ ἐξεμυκλῖρι-
ζον αὐτὰν.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑ-
μεῖς ἐστὲ οἱ δικαιοφύλοι ἰαυλοῖς·
ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ
Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας·
ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψη-
λόν, βδελύσσει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
ἐστίν.

16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆ-
ται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελί-
ζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιά-
ζεται.

17 Εὐκοπώτερον δὲ ἐστὶ τὸν
ὕψαν καὶ τὴν γῆν παρελ-
θεῖν, ἢ τῷ νόμῳ μάταιον κερταῖαν
πιστεῖν.

18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν
γυναικα αὐτῆς, καὶ γαμῶν ἑτέ-
ραν, μοιχεύει· καὶ πᾶς ὁ ἀπο-
λελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν,
μοιχεύει.

19 Ἀνθρώποι δὲ τίς ἦν
πλάσσει, καὶ ἐπεδιδύσκετο πορ-
φύραν καὶ βύσσον, εὐφραι-
νόμενος καθ' ἡμέραν λαμ-
πρῶς·

20 πῶς

1- Jesus having exposed the
sins of the Pharisees at his going
in this chapter proceeds to re-

- commended the Prudence of -

ΣΙΤ ΤΗΥ ΨΕΔΟ - in conducting ^{camp:} y^r. Affairs - in y^r.
manner of life - v. Gen. 6. 9. 717 - Noub. Length.

9- Nub. for deceitful manner,

21. επιουμων - was faint: it does appear however domid
In Ps: 50. 2. 70 under ~~227~~ - by επιεσ

Cap.

20

μαλι Δ
προς τ
μειν,

21

θηναι
πιπλε
τε πλα
ιρχομεν
αυτε.

22

τον πλα
αυτον υ
κολπον
δε κη ο

23

πης οφθ
εν βασα
απο μα
τοις κολ

24

ειπε
ησεν με
να βαψ
λε αυτε
την γλω
εν τη φλ

25

Ε
κνον, μ
συ τα
σθ, κη
κακα ν
ται, συ

26

Κ
μελαξ
μεγα ε
λαυλε
υμας, μ
υθεν πρ

20 πτωχός δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβηκε πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλωμένῳ,

21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν ἐπιβέντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλωσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ.

22 Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλωσίῳ, καὶ ἐτάφη.

23 καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμέρας τὸς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὅρα τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ,

24 καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατι, καὶ καθαρίσῃ τὴν γλῶσσαν μου· ὅτι ὀδυῖμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.

25 Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τί κλον, μνησθῆναι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ οὐδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυῖσαι.

26 Καὶ ἐπὶ πᾶσι τέτοις, μετὰ τὴν ἡμέραν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστεικται, ὥπως οἱ δέουσαι διαβῇ ἐν εὐθείᾳ πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωσαι, μηδὲ οἱ ἐκτείναντες πρὸς ὑμᾶς διαπερῶσιν.

27 Εἶπε δὲ· Ἐρωτῶ ὑν σε πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν τοῦ πατρὸς μου·

28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὥπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.

29 Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἐχῶσι Μωσέα, καὶ τὸς πρωφῆτας· ἀκούσάτωσαν αὐτῶν.

30 Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ' εἴ τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετάνοήσουσιν.

31 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν ἐκ ἀκούσῃ, ἔτι εἴ τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεποιθήσουσιν.

Κεφ. ιζ. 17.

ΕΙΠΕ δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἀνένδεκόν ἐστι τοῦ μὴ ἔλθαι τὰ σκάνδαλα, ἢ αἱ δὲ δι' ὑμῶν ἐρχεσθαι.

2 Λυσίμαχος αὐτῷ εἰ μύλον ὀνικὸς περικεῖται περὶ τὸν τραχήλον αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἵνα τῶν μικρῶν τούτων.

3 Προσέχει ἐαυτοῖς· Ἐὰν δὲ ἁμαρτία εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ εἰ μὴ μετάνοήσῃ, ἄφες αὐτόν.

4 Καὶ εἰ ἐπὶ ἡμέρας ἁμαρτία εἰς σὲ, καὶ ἐπὶ ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπὶ σε, λέγων· Μετάνοῶ, ἀφήσεις αὐτόν.

5 Καὶ εἰπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· Πρόσες ἡμῖν πῶςιν.

6 Εἶπε

connected with ἀντιπεδοι. - Then all with the foregoing words - Which of you to him when he cometh from the but will rather say, Make ready

- Long.

you v. Rom. 10. 6. 214. 17 - are

6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Εἰ εἴ-
χῃτε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως,
ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ,
ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθῃ ἐν τῇ
θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑ-
μῖν.

7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δούλων ἔ-
χων ἀρσενίῳ, ἢ ποιμαίνον-
τα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τῆς ἀγρῆς
ἐρεῖ· εὐθέως· Παρελθὼν ἀνάπε-
σαι·

8 ἀλλ' ἔτι ἐρεῖ αὐτῷ·
Ἐτοιμασον τί δειπνήσω, καὶ πε-
ριζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως
φάγω καὶ πῖω, καὶ μετὰ ταῦτα
φάγεσθαι καὶ πίνεισθαι σύ;

9 Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ
ἐκείνῳ, ὅτι ἐποίησε τὰ διαλαχ-
θέντα αὐτῷ; ἢ δοκῶ.

10 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ποιήσῃτε πάντα τὰ διαλαχ-
θέντα ὑμῖν, λέγετε· Ὅτι δούλοι
ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὅτι ὁ ὠφείλο-
μεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ,
καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσων
Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσερχομένους αὐτῷ
εἰς τινα κώμην, ἀπήντησαν
αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ
ἔστησαν πόρρωθεν·

13 καὶ αὐτοὶ ἦσαν φωνήν,
λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέη-
σον ἡμᾶς.

14 Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς·
Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἐαυτοὺς
τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἱκαθαρύσ-
θαι.

15 Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν
ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε, μετὰ φω-
νῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν·

16 καὶ ἔπαισεν ἐπὶ προσ-
ωπον παρὰ τῆς πόδας αὐτοῦ,
εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν
Σαμαρείτης.

17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἱκαθα-
ρίστησαν; οἱ δὲ ἐννέα ὤκῃ·

18 Οὐχὶ εὐερέθησαν ὑπο-
στρέφαντες δύναι δόξαν τῷ Θεῷ,
εἰ μὴ ὁ ἄλλογενης ἦτο.

19 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνα-
στὰς πορεύου. ἡ πίστις σε σί-
σωκέ σε.

20 Ἐπερωτήθη δὲ ὑπὸ τῶν
Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βα-
σιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς, καὶ εἶπεν· Οὐχὶ ἔρχεται ἡ
βασίλειά τοῦ Θεοῦ μετὰ παρα-
τηρήσεως,

21 ἔτι ἐρεῖσιν· Ἰδὲ ὦδε,
ἢ, ἰδὲ ἐκεῖ· ἰδὲ γὰρ, ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τὸς μα-
θητάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι,
ὅτε ἐπιθυμήσειε μίαν τῶν ἡμέ-
ρων τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν,
καὶ οὐκ ἔσφωδε.

23 Καὶ ἐρεῖσιν ὑμῖν· Ἰδὲ
ὦδε, ἢ, ἰδὲ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθῃτε,
μηδὲ διώξητε.

24 Ὡς περ γὰρ ἡ ἀστράπη ἡ
ἀστράπυσσα ἐκ τῆς ὑπὲρ ἕραντος,
εἰς τὴν ὑπὲρ ἕραντος λάμπει, ὥ-
τως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτῇ.

25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτοὺς
πολλὰ

21. επιθυμῶν - was faint:
In Ps: 58. 2. 70 under 221.

vii.
17- εὐθὺς is more immediately connected with ἀντιπρόσωπον. - Then all
over you will make but one Question with the foregoing Words - What of
you having a Servant plowing will say to him when he cometh from the
Field, Come directly, & sit down to meat: but will rather say, Make ready
To Heb: 3. 16 - Beng.

18- Read this U. in interrogative - Beng.

21. εὐτος - perhaps within you U. Rom. 10. 6. 214. 57 - are
not thus last within.

30 - WETA 48 articles to us in L-29

7 - Some read $\kappa\alpha\rho\sigma\upsilon\mu\epsilon\lambda\kappa\iota\mu\alpha\rho\sigma\acute{\alpha}$ - $\kappa\epsilon\lambda\iota\mu\alpha\rho\sigma\acute{\alpha}$ - But follow-
ing the common reading a little alteration in the pointing will
make the construction much easier - put a Colon after $\nu\upsilon\kappa\tau\omicron\varsigma$
& a comma after $\delta\upsilon\tau\omicron\epsilon\varsigma$ - $\kappa\epsilon\lambda\iota\mu\alpha\rho\sigma\acute{\alpha}$ will then signify $\kappa\epsilon\lambda\iota\mu\alpha\rho\sigma\acute{\alpha}$ - $\kappa\epsilon\lambda\iota\mu\alpha\rho\sigma\acute{\alpha}$
the - long.

πολλά παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς Νῶε, ἕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς υἱᾶς τοῦ ἀνθρώπου.

27 Ἡδίων, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

28 ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· Ἡδίων, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλυν, ἐφύτευον, ἀκοδόμουν·

29 ἡ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθε Λώτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

30 κατὰ ταῦτα ἔσται καὶ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτειν.

31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅς ἐστι ἐπὶ τῆς δώματός, καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταδάτω ἄραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐπιγρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω.

32 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ.

33 Ὅς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτῆς σώσαι, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτήν, ζωογονήσῃ αὐτήν.

34 Λέγω ὑμῖν· Ταύτη τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.

35 δύο ἔσονται ἀλήθεσαι

ἐπὶ τὸ αὐτό· μία παραληφθήσεται, καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται.

36 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουν αὐτῷ· Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ αἰετοί.

Κεφ. ιθ'. 18.

ΕΛΕΓΕ δὲ καὶ παραβολὰν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν,

2 λέγων· Κριτὴς τίς ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβέμεν, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπομεν.

3 Χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.

4 Καὶ ἔκ ἡθέλησεν ἐπὶ χρόνον. μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν Θεὸν ὁ φοβέμαι, καὶ ἄνθρωπον ἔκ ἐντρέπομαι.

5 διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με.

6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀχέ· σάτε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει.

7 ὁ δὲ Θεὸς ὁ μὴ ποιῇται τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς;

8 λέγω ὑμῖν, ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει.

N

πλὴν

161

πλὴν ὁ υἱὸς τῆ ἀνθρώπου ἐλθὼν
ἀεὶ εὐρήσκει τὴν πίσιν ἐπὶ τῆς
γῆς·

9 Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς
τῶν πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς
ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξυθεύον-
τας τῶς λοιπῶς, τὴν παρα-
βολὴν ταύτην·

10 Ἀνθρώποι δύο ἀνέβησαν
εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ
εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τε-
λώνης.

11 Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς
πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσή-
χετο· Ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι
ὅτι ἐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ
φῶν ἀνθρώπων ἄρπαγες, ἄδι-
κοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς ἄλλος ὁ τε-
λώνης.

12 ἠγεύω δὲς τῷ σαββά-
τῳ, ἀποδικαίῳ πάντα ὅσα κίω-
μαι.

13 Καὶ ὁ τελώνης μακρό-
θεν ἔως ἐκ ἤθελεν εἶδαι τῶν ὀφ-
θαλμῶν εἰς τὸν ἕραν ἐπαεῖται,
ἀλλ' ἐτυπλεν εἰς τὸ γῆθ' αὐ-
τῷ, λέγων· Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί
μοι τῷ ἁμαρτωλίῳ.

14 Λέγω ὑμῖν, καλεῖται ὁ
τῷ δικαιομένῳ εἰς τὸν οἶ-
κον αὐτοῦ, ἢ ἐκείνῳ· ὅτι πᾶς
ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσε-
ται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν,
ὑψωθήσεται.

15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ
τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἀπὸ τῆς
ἰδοῖν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν
αὐτοῖς.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλε-

σάμεν αὐτὰ, εἶπεν· Ἀφεῖτε
τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρὸς με,
καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ
τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ.

17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς
ἐάν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσ-
έλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπηρώτησεν τις αὐ-
τὸν ἄρχων, λέγων· Διδάσκα-
λε ἀγαθὲ, τί ποιήσας ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσω;

19 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Τί με λέγεις ἀγαθόν; εἰδὼς
ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός.

20 Τὰς ἐντολάς οἶδας· Μὴ
μοιχεύσης, Μὴ φονεύσης, Μὴ
κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσης·
Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν
μητέρα σου.

21 Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦτα
πάντα ἐφυλάξαμην ἐκ νεότη-
τός μου.

22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· Ἐτι εἰ
σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις
πώλησον, καὶ διάδο· πτωχοῖς,
καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν ἑρανῶ, καὶ
δεῦρο ἀκολούθει μοι.

23 Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα,
περίλυπ' ἐγένετο· ἦν γὰρ
πλούσιος σφόδρα.

24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς
περίλυπον γινόμενον, εἶπε· Πῶς
δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχον-
τες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ·

25 εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶ
καμῆ-

30 - καὶ τὰ ἄλλα ὡς ἐν τῷ 10 ὡς ἐν τῷ 11

7 - Some read μακροθυμεῖτε καὶ ἡμεῖς - But following the common reading a little alteration in the pointing will make the construction much easier - put a colon after νουνοῖς & a comma after αὐτοῖς - καὶ οἱ ἄλλοι σὺν αὐτοῖς - καὶ τοῖς ἄλλοις -

ὁ
 ε,
 ρ
 θ
 ας
 αν
 σ-
 υ-
 α-
 ων
 υς
 εις
 Μη
 Μη
 της
 τη
 υτα
 τη-
 α ο
 ε
 χεις
 ους,
 ψ, χ
 υτα,
 γαρ
 ησθις
 Πως
 χορ-
 βα-
 ρ ος
 άμψ-

35- This was as he went out of Jericho as Mt 20. 29. & Mr. 10. 46. lastly - go
Wholly on Mark. When he was near to Jericho, adding, & so is he who is
gone a little from it as well as he who is come near to it, which. P. L.
does not say - It signifies, where there is an Ellipsis of the partici-
ple προερχομενος as Mt. 21. 1. - But this Signif.ⁿ cannot have
place here: ελθεις has Nothing to do with ηγγισεν, but sh.
be separated from it by a comma, & translated at Jericho as
ελθ. ελθων ελθων, puts D. 10. - So here again 19. 25. - ωσπερ ηγγισεν
ελθ. ελθων - When he drew near [to Jerus.^m] at Bethphage. Conf.

κάμηλον διὰ τευμαλίας βα-
φίδου· εἰσελθεῖν, ἢ πλάσιον εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελ-
θεῖν.

26 Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες·
καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

27 Ὁ δὲ εἶπε· τὰ ἀδύνα-
τα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά
ἐστὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ.

28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἰδὺ,
ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἡ-
κολούθησάμεν σοι.

29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅδεῖς ἐστὶν
ὃς ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ
ἀδελφούς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα,
ἐνεκεν τοῦ βασιλείας τοῦ Θεοῦ,

30 ὃς ἐμὴ ἀπολάβῃ πολ-
λαπλάσιον ἐν τῷ καιρῷ τού-
τῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομέ-
νῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ τὸς δώ-
δεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἰδὺ,
ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα,
καὶ τελεοθήσεται πάντα τὰ γε-
γραμμένα διὰ τῶν προφητῶν,
τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου.

32 παραδοθήσεται γὰρ τοῖς
ἐβραίοις, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ
ἐδριονθήσεται, καὶ ἐμπυλθήσεται,

33 καὶ ματιγγύσαντες ἀ-
ποκτενῶσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται.

34 Καὶ αὐτοὶ ἔδον τούτων
συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τούτο
κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔκ
ἐγνώσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγί-
ζειν αὐτόν εἰς Ἱεριχὼν, τυφλός

τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν
προσκαίῳν·

36 ἀκούσας δὲ ὅχλου διχ-
πορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη
τούτο.

37 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ,
ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρ-
έρχεται.

38 καὶ ἔβόησε, λέγων· Ἰη-
σοῦ υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.

39 Καὶ οἱ προάγοντες ἐπε-
τίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐ-
τὸς δὲ πολλῶν μᾶλλον ἔκραζεν,
Τιὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.

40 Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέ-
λευσεν αὐτόν· ἀχθῆναι πρὸς
αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐπ-
ηρώτησεν αὐτόν,

41 λέγων· Τί σοι θέλεις
ποιῆσαι; Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε,
ἵνα ἀναβλέψω.

42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου
σέσωκέ σε.

43 Καὶ παραχρῆμα ἀν-
έβλεψε, καὶ ἠκολούθη αὐτῷ δοξ-
άζων τὸν Θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ιδὼν, ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

Κεφ. ιθ'. 19.
ΚΑΙ εἰσελθὼν, διήρχετο
τὴν Ἱεριχὼν·

2 καὶ ἰδὼν, ἀνὴρ ὀνόματι
καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐ-
τὸς ἦν ἀρχιερατοῦ, καὶ ἔτι
ἦν πλάσιος,

3 καὶ ἐζήτην ἰδεῖν τὸν Ἰη-
σοῦν τίς ἐστὶ, καὶ ἔκ ἡδοναῖο ἀπὸ
τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς
ἦν.

of U. Camp.

*... taken from the custom of
provinces, as Novod, & Archelaus
confirmed to them, & then following
they differ in some points, since
- D.D.C. 18-19.*

Authority - Lambell

40. — 10 of his

4 καὶ προδραμὸν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομαραίαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι δι' ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι.

5 Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπείσας κατέβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μέναι.

6 Καὶ σπείσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων.

7 Καὶ ἰδοὺς πάντες διεγύγνυν, λέγοντες· Ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε κατελῶσαι.

8 Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· Ἰδὼ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἰ τινός τι ἰσχυοφάνησα, ἀποδίδωμι τετραπλῆν.

9 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτός υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν.

10 Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τῆ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

11 Ἀκούων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προδὲς εἶπε παραβολὴν, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν εἰναι Ἰερουσαλήμ, καὶ δοκεῖν αὐτῷ ὅτι παραχρησμά μέλλει ἡ βασιλεία τῆ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι.

12 Εἶπεν ἄν· Ἀνθρωπὸς τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν, λαβεῖν ἐαυτῷ βασιλείαν, καὶ ἐπορεύσθαι.

13 Καλίσας δὲ δέκα δούλους ἐαυτῷ, ἔδωκεν αὐτοῖς δηνάριας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πραγματεύσαδε ἕως ἔρχομαι.

14 Οἱ δὲ πολῖται αὐτῷ ἐμίσην αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες· Οὐ θέλομεν τούτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑσπείρῳ αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τῆς δούλης τῆς πρῆτης, οἷς ἔδωκε τὸ ἀρχαῖον, ἵνα γινώσκῃ τίς τίς διεπραγματεύσατο.

16 Παριγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων· Κύριε, ἡ μὲν σε προσεργάσατο δέκα μνᾶς.

17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὖ ἀγαθὴ δούλι· ὅτι ἐν ἡμέρᾳ πωλὶς ἐγένετο, ἰδοὺ ἐξυσίαν ἐχόντων ἐπάνω δέκα πώλειν.

18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων· Κύριε, ἡ μὲν σε ἐποίησε πέντε μνᾶς.

19 Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ γίνε ἐπάνω πέντε πώλειν.

20 Καὶ ἔτιος ἦλθε, λέγων· Κύριε, ἰδὼ ἡ μὲν σε, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σκευῇ.

21 ἐφροσύνην γὰρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἵρεις ὃ ἐκ ἐθνικῆς, καὶ διεξέρεις ὃ ἐκ ἰσχυροῦ.

22 Λέγει δὲ αὐτῷ· Ἐκ τῆ γομφίου σε κρινῶ σε, πωλὶς δέ σι. ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἰμι, αἵρεις ὃ ἐκ ἐθνικῆς, καὶ διεξέρεις ὃ ἐκ ἰσχυροῦ.

35- This was as he went out of Jerusalem on Monday. When he was not far from it as well as he did not say. In the night. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

9. πρὸς - Perhaps - concerning, of - U. Camp.

12. The form of this Similitude is plainly taken from the custom of those who went to be kings over certain provinces, as Herod, & Archelaus, going to Rome to have their Kingdom confirmed to them, & then returning Glorified - Nor is it any Objection that they differ in some Points, since there is a general Resemblance. — D. O. O. G. — G.

12.-15 - βασιλεία. here Royalty, royal Authority - Lambell

13-8.7. expresses he had 10, & no more. — 10 of his

164

ἐκ ἔθους, καὶ θιγγίζων ὁ ἐκ ἑσπερας.

23 καὶ διαβίβηκεν ἐδωκας τὸ ἀργύριον μὴ ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἐπραξα αὐτό;

24 Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· Ἀραγε ἀπ' αὐτῶν τὴν μνῆν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι.

25 Καὶ εἶπον αὐτῷ· Κύριε, ἐκεῖ δέκα μνᾶς.

26 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

27 Πλὴν τὰς ἐχθρὰς μὴ ἐκείνης, τὰς μὴ δολήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτὰς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ καλᾶσφάζατε ἐμπροσθεν μου.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἐμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱερουσόλυμα.

29 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴν καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἰλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

30 εἰπὼν· Ὑπάγετε εἰς τὴν καλέαντι κώμην· ἐν ἣ ἐμπορευόμενοι εὐρήσατε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν ἔδεῖς πώπολε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.

31 καὶ ἐὰν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· Διαβίβητε; ἕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρειαν ἔχει.

32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι, εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.

33 λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτῶν πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον;

34 Οἱ δὲ εἶπον· Ὁ Κύριος αὐτῶν χρειαν ἔχει.

35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιβίβαντες ἐαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.

36 Πορευομένη δὲ αὐτῶν, ὑπεστρώνον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.

37 ἐγγίζοντες δὲ αὐτῶν ἤδη πρὸς τὴν καλαβάσει τῶν ὄρων τῶν ἰλαιῶν, ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες, αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμειν,

38 λέγοντες· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.

39 Καὶ τινες τῶν φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.

40 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν ἔται σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κερᾶξονται.

41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων·

42 Ὅτι εἰ ἐγνώσκεις καὶ σὺ, καὶ γὰρ ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς

πρὸς εἰρήνην σὺ· νῦν δὲ ἐκρύ-
βη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου·

43 ὅτι ἤξουσιν ἡμέραι ἐπὶ
σε, καὶ περιβαλῶσιν οἱ ἐχθροί
σου χάρακά σοι, καὶ περικυ-
λώσουσί σε, καὶ συνέξουσί σε
πάντοθεν,

44 καὶ ἐθαψῶσί σε, καὶ τὰ
τεῖνα σου ἐν σοί· καὶ ἔκ ἀφῆ-
σουσιν ἐν σοί λίθον ἐπὶ λίθῳ·
αἰὲθ' ὧν ἔκ ἐγνωσ τὸν καιρὸν τῆς
ἐπισκοπῆς σου.

45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱε-
ρόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τὰς πω-
λῆδας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζουσας,

46 λέγων αὐτοῖς· Γέγρα-
πται· Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσ-
ευχῆς ἔστιν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐ-
ποίησατε σπήλαιον ληστῶν.

47 Καὶ ἦν διδάσκων τὰ
καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐ-
ζητεῖν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ
πρῶτοι τῆς λαῆς,

48 καὶ ἔχ' εὗρισκον τὸ τί
ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας
ἐξεκρέματο αὐτῷ ἀκρόν.

Κεφ. κ'. 20.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν ἐκείνων, διδάσ-
κων αὐτῷ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱε-
ρῷ, καὶ εὐαγγελιζομένη, ἐπέστησαν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,

2 καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν,
λέγουσιν· Εἶπε ἡμῖν ἐν ποίᾳ
ἐξουσία ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς
ἐστὶν ὁ δὲς σοι τὴν ἐξουσίαν
ταύτην.

3 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς

αὐτὸς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς καὶ ὑμεῖς
ἐνα λόγον· καὶ εἰπατέ μοι·

4 τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ
ὕδατος ἢ ἐξ ἁγίων;

5 Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς
ἐαυτοὺς, λέγουσιν· Ὅτι εἰάν τι
πωμεν· Ἐξ ὕδατος ἔρεθ· Διαλί-
βον ἔκ ἐπιγύσασθαι αὐτῷ;

6 εἰάν τι εἰπωμεν, ἐξ ἁ-
γίων, πᾶς ὁ λαὸς κατα-
λιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένοι·
γὰρ ἐστὶν Ἰωάννης προφήτης
εἶναι.

7 Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰ-
δέναι πότεν.

8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν
ποίᾳ ἐξουσία ταῦτα ποιῶ.

9 Ἡρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν
λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην·
Ἀνθρωπὸς τις ἐφύτευεν ἀμ-
πελῶνα, καὶ ἐξέδωκε αὐτὸν γεω-
ργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε χρόνος ἰ-
κανός·

10 καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστει-
λε πρὸς τὰς γεωργὰς δούλους,
ἵνα ἀπὸ τῆς καρπῆς τῆς ἀμπελῶ-
νης δώσωσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γε-
ωργοὶ δειράντες αὐτόν, ἐξα-
πέστειλαν κενόν.

11 Καὶ προσέθετο πάλιν
ἕτερον δούλον· οἱ δὲ κακείνον
δειράντες καὶ ἀτιμάσαντες, ἐξα-
πέστειλαν κενόν.

12 Καὶ προσέθετο πάλιν
τρίτον· οἱ δὲ καὶ τὸν τρίτον τραυ-
ματίσαντες ἐξέβαλον.

13 Εἶπε δὲ ὁ κύριος τῆς
ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; πάλιν
ψα

42- εν τῇ κηρᾷ - Some propose to read with the change of one
Letter - εν τῇ, τῇ πρὸς εἰρήνην - If thou knowest in this thy
Day which thou allottest to Security. - Conf.

43. *Compart,*

XX.
καὶ γὰρ
λοι.
ἀνὰ τὴν ἐξ
ον;
πρὸς
ἐὰν εἴ-
Διαβ.
ἐξ ἀν-
κατα-
σμένῳ
σοφίᾳ
μὴ εἴ-
πεν αὐτῇ
ὑμῖν ἐν
τῷ.
τὸν λαόν
ταύτην
γεν
αὐ-
ν γενο-
μένους ἰ-
ἀπέει-
δὲλοι,
μπελῶ-
δὲ γε-
ἐξα-
πείμψαι
κατακείμενον
ἐξ α-
πείμψαι
ν τραυ-
ριῶ τῷ
πείμ-
ψα
165

16 - The chief priests not seeing the tendency of the Parable answered
he with miserable & c. - Mt. 21. 41 - But afterwards finding that they im-
were added to the Scribes, they recalled ye words - God forbid, say they
clasp. - for another explanation of ~~the words~~ this passage, see L'hibby.

ψω τὸν υἱὸν μου τὸν ἀγαπητόν· ἵσως τῷτον ἰδοῦντες ἐλθραπήσου-
ται.

14 Ἰδοῦντες δὲ αὐτὸν οἱ γε-
ωργοὶ, διελογίζοντο πρὸς ἑαυ-
τοὺς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ
κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκλεί-
νωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένη-
ται ἡ κληρονομία.

15 Καὶ ἐκβαλόντες αὐτόν
ἔξω τῆ ἀμπελῶνος, ἀπέκλει-
ναν. Τί ἔν ποιήσει αὐτοῖς ὁ
κύριος τῆ ἀμπελῶνος;

16 ἐλεύσειαι καὶ ἀπολέσει
τὰς γεωργούς τούτους, καὶ δώσει
τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκού-
σαντες δὲ εἶπον· Μὴ γένοιτο.

17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς,
εἶπε· Τί ἔν ἐστι τὸ γεγραμμέ-
νον τῷτο· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-
σαν οἱ οἰκοδομοὺντες, ἔτι ἐ-
γενέθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;

18 πῶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖ-
νον τὸν λίθον, συνθλασθήσεται·
ἐφ' ὃν δ' ἂν πείσῃ, λικμήσει
αὐτόν.

19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπι-
βαλεῖν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας
ἐν αὐτῇ τῇ ᾠρᾳ, καὶ ἐφοβήθη-
σαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ
ὅτι πρὸς αὐτὸς τὴν παραβο-
λὴν ταύτην εἶπε.

20 Καὶ παρακλησάντες
ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑπο-
κρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶ-
ναι, ἵνα ἐπιλάβωσι αὐτὸν
λόγῳ, εἰς τὸ παραδῆναι αὐ-
τὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τῆ
ἡγεμονίας.

21 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐ-
τόν, λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴ-
δαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδά-
σκεις, καὶ ἡ λαμβάνεις πρόσω-
πον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν
ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις·

22 ἔξισιν ἡμῖν· Καίσαρι
φόρον δύναι, ἢ ὀ·

23 Καλιανόσας δὲ αὐτῶν
τὴν πανουργίαν, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Τί με πειράζετε;

24 ἐπιδείξατέ μοι δηνά-
ριον, τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπι-
γραφὴν; Ἀποκριθέντες δὲ εἶ-
πον, Καίσαρος.

25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀπόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος
Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
τῷ Θεῷ.

26 Καὶ ἐκ ἰσχυρῶς ἐπι-
λαβέσθαι αὐτὸν ῥήματι· ἐναν-
τίον τοῦ λαοῦ. καὶ θαυμάσαντες
ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσί-
γησαν.

27 Προσελθόντες δὲ τινες
τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀνιλέ-
γοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπη-
ρώτησαν αὐτόν,

28 λέγοντες· Διδάσκαλε,
Μωσὴς ἔγραψεν ἡμῖν, ἵνα
τινὸς ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων
γυναῖκα, καὶ ἔτι ἄτεκνος
ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξ-
αναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ.

29 ἐπὶ αὐτῷ ἔν ἀδελφοὶ ἦσαν·
καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα,
ἀπέθανεν ἄτεκνος.

30 καὶ

*The God of Abraham &c - Perhaps it is be-
lieved that the Lord is the God of
the living & not of the dead - This is
said, that the Lord is the God of
the living & not of the dead - He is the*

30 καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἔτ' ἀπέθανεν ἄτεκνος.

31 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐπὶ αὐτῇ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον.

32 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

33 ἐν τῇ ἡ ἀναγασθῇ, τίνος αὐτῶν γίνεσθαι γυνή; οἱ γὰρ ἐπὶ αὐτὴν ἔσχον τὴν γυναῖκα.

34 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, οἱ υἱοὶ τῆ αἰῶνος τέττα γαμήσοι καὶ ἐγαμίσκονται.

35 οἱ δὲ καλαξιωθέντες τῆ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναγασθῆς τῆς ἐκ νεκρῶν, ἔτε γαμήσονται, ἔτε ἐγαμίσκονται.

36 οὐτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύναται· ἱσάγγελοι γὰρ εἰσι· καὶ υἱοὶ εἰσι τῆ Θεοῦ, τῆς ἀναγασθῆς υἱοὶ οὗτοι.

37 Ὅτι δὲ ἐγγίρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτης, ὡς λέγει Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαάκ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.

38 Θεὸς δὲ ἕκ ἐστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

39 Ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων, εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

40 Οὐκ ἔτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν ἕδεν.

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαβὶδ εἶναι;

42 Καὶ αὐτὸς Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

43 ἕως ἂν θῶ τὰς ἐχθρὰς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;

44 Δαβὶδ ἔν Κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ εἶναι;

45 Ἀκούσας δὲ πάντες τῆ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

46 Προσέχουσιν ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελοῦντων περιπατεῖν ἐν σοφαῖς, καὶ φιλήτων ἀσπασμὸς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις.

47 Οἱ καλεοῦντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προσφάσκει μακρὰ προσεύχονται· ἔτοιμοι ληψόνται περισσώτερον κρίμα.

Κεφ. κα. 21.

ΑΝΑΒΛΕΨΑΣ δὲ εἶδε τὰς βάλλουσας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλεούσας.

2 Εἶδε δὲ καὶ τινα χήραν πεινχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά,

3 καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεον πάντων ἔβαλε.

4 ἅπαντες γὰρ ἔτοιμοι ἐκ τῆς περισσεύουσας.

160 - The chief priests not only
he will miserably & - Mt. 21. 41
were added to the doctors, they
clasped -
- for another explanation of the

α.
ος
ον
λε-
πιν
ου
ος
αυ-
τη
ος
αις
των
ωι-
αυ-
γο-
εν
ωλο-
οι-
φα-
α-
αρι-
ειδε
δωρα
ακισ
αυρα
δνο
λεγω
πωχ
αι
τα
οι

37. Moses himself did not call the Lord the God of Abraham &c. - Perhaps it w^d. be
to place a homine at quovosty, & connect the two as they are - Moses
when at the Discourse in the Bush it is said, that the Lord is the God of
Abraham &c. meaning God said as the word is frequently used - Heineken

4- εἰς τὸ δῶρε - in unto the offering - that is - among the offerings -

6- The relative & previous: its being inferior - Perhaps it sh^d be omitted in Mr. 13. 2. - Corp: - Why not as in our Version, & be as for it understood by a very common sense - *Quia dedit in dote quas habet* - *fact.* -

8- οὐκ ἐστίν - This is said by the false prophet - I am he, & the Lord is

10- τοῖς ἐκτενέω τοῖς - for at that time (said he) nation shall - *Reza. Corp.*

18- To reconcile this with the latter part of v. 14 see *1st Cor. 14* - & *1st Thim. 2*

16. The Eng. Vers. ill places a comma at φοβου - στερομενων belongs to
φοβου as well as προσδοκεις - failing com for the fear & expectation of those
things which are coming - Bas. Com.

below which are and which are the things which are coming

Cap. xxi. ΚΑΤΑ ΛΟΤΚ. 153

περισσεύοντι· αὐτοῖς ἔβαλον
εἰς τὰ δῶρα τῶ Θεοῦ· αὕτη δὲ
ἐκ τῶ ὑπερήματι· αὐτῆς ἁ-
παντα τὸν βίον ὃν εἶχεν, ἔβαλε.

5 Καὶ τινων λεγόντων περὶ
τῶ ἱερῶ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ
ἀναθημασι κεκόσμηται, εἶπε·

6 Ταῦτα ἂν θεωρεῖτε, ἐ-
λεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς ἕκ ἑ-
καθήσει λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς
ὁ καλυφθήσεται.

7 Ἐπικρώτησαν δὲ αὐτὸν,
λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε ἔν
ταῦτα εἶναι; καὶ τί τὸ σημεῖον
ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;

8 Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπετε μὴ
πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύ-
σονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέ-
γοντες· Ὅτι ἐγὼ εἰμι· καὶ ὁ και-
ρὸς ἤγγικε. μὴ ἔν πορευθῆτε
ὀπίσω αὐτῶν.

9 Ὅταν δὲ ἀκούσῃτε πολέ-
μου καὶ ἀκαταστάσεως, μὴ πλο-
ηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι
πρωτον· ἀλλ' ἕκ εὐθέως τὸ
τέλος.

10 Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος,
καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν·

11 σεισμοὶ τε μεγάλοι
κατὰ τόπους, καὶ λιμοὶ, καὶ λοι-
μοὶ ἔσονται· φοβησά τε καὶ ση-
μεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μέγала εἶναι.

12 Πρὸ δὲ τούτων ἀπάντων
ἐπιδολεῶσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χει-
ρας αὐτῶν, καὶ διώξουσιν, παρα-
δίδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυ-
λακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασι-
λεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἵνα ἐκείνους
ἐκείνους μὲν.

13 Ἀποθήσειται δὲ ὑμῖν εἰς
μαρτύριον.

14 Θέστε ἔν εἰς τὰς καρ-
δίας ὑμῶν μὴ πορομελεῖσθαι ἁ-
πολογηθῆναι.

15 Ἐγὼ γὰρ δύνω ὑμῖν
τόμα καὶ σοφίαν, ἥ ἂν δυνήσου-
νται ἀναιρεῖν, ὅδε ἀνίστηναι
πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.

16 Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ
ὑπὸ γονέων, καὶ ἀδελφῶν, καὶ
συγγενῶν, καὶ φίλων· καὶ θανα-
τώσουσιν ἐξ ὑμῶν.

17 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.

18 Καὶ θρήξῃ ἐκ τῆς κεφα-
λῆς ὑμῶν ἡ μὴ ἀπόληται.

19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν
κλήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

20 Ὅταν δὲ ἰδῇτε κυκλα-
μένην ὑπὸ σταλοπέδων τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ, τότε γινώτε· ὅτι ἤ-
γγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.

21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ,
φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ
ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκχωρεῖτωσαν·
καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερ-
χέσθωσαν εἰς αὐτήν.

22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως
αὐταὶ εἰσι, τῶ πληρωθῆναι
πάντα τὰ γεγραμμένα.

23 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· εἶναι
γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς
γῆς, καὶ ὄρεγν' ἐν τῷ λαῷ τούτῳ.

24 Καὶ πτασῶνται σώματα
μαχαίρας, καὶ αἰχμηδωθή-
σονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ
Ἱερου-

4- εις τα δωρα - in unto the offerings - that is - among the offerings -

6- The relation of the word is being interpreted - perhaps it be omitted in Mt. 13. 2. - Comp. - being not as in our Version, but as for it understood by a very common sense - *Quamquam quoniam dedit in dote quas habet fuit.* -

8- οικου - this is said by the false

10- τότε ελθεν ενωτοις - for at that

18- To reconcile this with the text

154 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xxi.

Ἱερουσαλὴμ ἔσαι παλιμμένη
ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι
καιροὶ ἐθνῶν.

25 Καὶ ἔσαι σημεῖα ἐν ἡ-
λίῳ, καὶ σελήνῃ, καὶ ἄστροις, καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν
ἀπορίᾳ, ἡχέσης θαλάσσης καὶ
σάλης.

26 ἀποψυχόντων ἀνθρώ-
πων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας
τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκυμένῃ·
αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν
σαλευθήσονται.

27 Καὶ τότε ὄψονται τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν
νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης
πολλῆς.

28 Ἀρχομένων δὲ τούτων
γινώσκει, ἀνακύψαι καὶ ἐπά-
ραι τὰς κεφαλὰς υἱῶν· δι-
ότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις υἱ-
ῶν.

29 Καὶ εἶπε παραβολὴν
αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκὴν καὶ
πάντα τὰ δένδρα·

30 ὅταν προβάλωσιν ἤδη,
βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσ-
κει ὅτι ἤδη ἐγγύς τὸ θέρος
ἐστίν.

31 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, γινώσ-
κει ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ.

32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ὃ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη,
ἕως ἂν πάντα γένηται.

33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρε-
λεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου ὃ
μὴ παρέλθωσι.

34 Προσέχει δὲ ἑαυτοῖς,
μήποτε βαρυνθῶσιν υἱῶν αἱ
καρδίαι ἐν κραιπάλῳ, καὶ μέθῃ,
καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφ-
νίδι· ἵνα ὑμεῖς ἐπιτηδεύῃτε ἡμέραν
ἐκείνην.

35 Ὡς παγίς γὰρ ἐπελευ-
θεῖται ἐπὶ πάντας τὰς καθη-
μένους ἐπὶ πρὸς ὄψον πάσης τῆς
γῆς.

36 Ἀφρυπνῆτε ἔν, ἐν πα-
τὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα κατε-
ξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάν-
τα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ
σταθῆναι ἐμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν
τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκ-
τας ἐξερχόμενος ἠυλίζετο εἰς
τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἑλαιῶν.

38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρ-
θριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ
ἀκροῦν αὐτοῦ.

Κεφ. κβ. 22.

ΗΓΓΙΖΕ δὲ ἡ ἑορτὴ
τῶν ἁζύμων, ἡ λεγο-
μένη Πάσχα.

2 Καὶ ἐζήτην οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ γραμματεῖς, τὸ πᾶν
ἀνέλθωσιν αὐτόν· ἐφοβήθη γὰρ
τὸν λαόν.

3 Εἰσῆλθε δὲ ὁ σαλτανὴς εἰς
Ἱερὺς τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσ-
καριώτην, ὅτι ἐκ τῶν ἀριθμῶν
τῶν δώδεκα.

4 Καὶ ἀπελθὼν συναλῆ-
σε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμ-
ματοῦς, τὸ πᾶν αὐτὸν παρακαλεῖ
αὐτοῖς.

5 Καὶ

16. The Eng:lers: ill place a common at qobou — $\pi\tau\epsilon\rho\kappa\omicron\mu\epsilon\nu\omega\nu$ belongs to
qobou as well as $\pi\tau\epsilon\rho\omicron\delta\omicron\mu\epsilon\lambda\epsilon\varsigma$ - failing in for the fear & expulsion of them
things which are coming - Ros. Comp.

17. $\delta\epsilon\iota\chi\tau\omicron\iota\varsigma$ after $\epsilon\nu\epsilon\lambda\upsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$ for it may be doubted whether $\alpha\nu\epsilon\kappa\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\tau\alpha\varsigma$ $\kappa\epsilon\tau\alpha$
has been Greek. - Comp.

6 - Judas knew all his private methods & ~~when he was alone~~ & all his cautious methods, & so had a better opportunity than any other of betraying him, & delivering him into the hands when the multitude sh. be absent.

13 - They made ready the Passover against Jesus coming with the rest of his disciples

17 - it is fulfilled - i.e. the typical Passover realized in the true.

17 - And he took the Cup of blessing &c.

18 - These words must not signify that he did not drink now, but that he would do so no more (V. S. Mat. - & L. Mr. - Clarke Rev.) for he drank in O. 20-00.

18 - These two O. sh. probably be placed after O. 20. - which will make the whole narration consistent with itself, & with Mt. 26. 26. & Mr. 14. 22. - Bona-

- 17 do not like this explanation: for 1 - And he took the Cup &c. be twice repeated ~~in two~~ together - supposing the 17th after O. 20. - 2nd In O. 20 he took it after Supper to distinguish it from the taking mentioned before which seems to be soon after they sat down - 3 - O. 17 with stands according to Clarke's explanation seems to be connected with O. 16. 10.

20 - ~~ἐκείνη ἡ νύκτις~~ - for νύκτις for νύξ Dative or Ablative to agree with ~~ἐκείνη~~ - perhaps added from Mat. or Mr. - Appositions of different cases, Vid. 2 Cor. 8. 23 - 11. 20 - 2 Cor. 1. 5. - Lev. 6. 15 - Bona-

5 Καὶ ἐχαρίσαν· καὶ συνέ-
θετο αὐτῷ ἀργύριον δῶναι.

6 Καὶ ἐξωμολόγησε· καὶ ἐ-
ζητεῖ εὐκαιρίαν τῷ παραδόναι
αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν
ἐξέμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ
πάσχα.

8 Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ
Ἰωάννην, εἰπὼν· Πορευθέντες
ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα,
ἵνα φάγωμεν.

9 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Πῶς
θέλεις ἐτοιμάσωμεν;

10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδὲ,
εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν,
συναλήσκει ὑμῖν ἄνθρωπος κε-
ράριον ὑδατῶ· βαρύνων· ἀκο-
λεθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν
καὶ εἰσπορεύεσθαι.

11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσ-
πότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ
διδάσκαλος· Πῶς ἐστὶ τὸ καλὰ-
λυμα, ὅπως τὸ πάσχα μετὰ
τῶν μαθητῶν με φάγω;

12 Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει
ἀνῶγειν μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ
ἐτοιμάσατε.

13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθ-
ὼς εἶρηκεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοίμα-
σαν τὸ πάσχα.

14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα,
ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστο-
λοι σὺν αὐτῷ.

15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Ἐπιθυμία ἐπιθύμησα τῷτο τὸ
πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὶν
τὸ με παθεῖν.

16 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
ὅστις ἐμὲ φάγω ἐξ αὐτῶ,

ἕως ὅτε πληρωθῇ ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τοῦ Θεοῦ.

17 Καὶ δεξάμενος πολί-
ριον, εὐχαριστήσας εἶπε· Λά-
βετε τῷτο, καὶ διαμερίσατε ἐ-
αυτοῖς.

18 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐ-
μὴ πῶς ἀπὸ τοῦ γεννήματός
ἐμπελάω, ἕως ὅτε ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ.

19 Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐ-
χαριστήσας ἔκλασε· καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς, λέγων· Τῷτο ἐστὶ τὸ
σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν δι-
δόμενον· τῷτο ποιεῖτε εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν.

20 Ὡσαύτως καὶ τὸ πολί-
ριον, μετὰ τὸ δεσπνῆσαι, λέγων·
Τῷτο τὸ πολίριον, ἡ καινὴ δια-
θήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν ἐκχυνόμενον.

21 Πλὴν ἰδὲ, ἡ χεὶρ τοῦ
παραδιδόντός με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ
τῇ τραπέζῃ.

22 Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὀρισ-
μένον· πολλὴν ἔσται τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι' ἐμοῦ παραδίδομαι.

23 Καὶ αὐτοὶ ἠρξάντο συ-
ζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς, τὸ, τίς
ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τῷτο μέλ-
λων πρᾶσσειν.

24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονει-
κία ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς αὐτῶν
δοκεῖ εἶναι μείζων.

25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ
βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν
αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσιάζουσιν αὐ-
τῶν, εὐεργέται καλεῖσθαι.

26 Ὑμεῖς

Then, I suppose you have heard of the

apostles - Luke

11

*The occasion they had to arise em-
body which they understood the
was enough - how do not you
understand?*

6 - Judas knew all his private
all his cautious methods, & go
any other of betraying him.
When the multitude sh. be

13 - They made ready the Passover
his disciples

17 - it is fulfilled - i.e. the Typist

17 - And he took a cup of blood

18 - These words must not signify
no more (V. S. Mat. - & L. Mr. - L. S. Mat. -

7.18 - There two D. sh. probably be
whole narration consistent with it

- I do not like this explanation.
repeated in two together. Supposing

look it after supper to distinguish
before which seems to be soon a

according to Colarch's explanation.

20 - ΕΚΧΥΝΟΜΕΝΟΥ - for von forνω dativ stable. i.e. to agree with
κινηται - perhaps added from Mat. or Mr. - Appositions of diff.
2 int. loc. v. 10. 2 loc. 8. 23 - 11. 20 - 2 loc. 1. 5. - Lev. 15 - B. 15.

20 -

26 Ὑμῖς δὲ ἔχ' ἔτι
ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω
ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος,
ὡς ὁ διακονῶν.

27 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνα-
κείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; ἔχι
ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμι ἐν
μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν.

28 Ὑμῖς δὲ ἐπεὶ οἱ διαμε-
μενηκότες μετ' ἐμῶν ἐν τοῖς πει-
ρασμοῖς μου.

29 Καγὼ διαλίθεμαι ὑ-
μῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πα-
τήρ μου, βασιλείαν·

30 ἵνα ἐσθίῃτε καὶ πόινῃτε ἐπὶ
τῆς τραπέζης μου, ἐν τῇ βασι-
λείᾳ μου· καὶ καθίσθητε ἐπὶ
θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα
φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ.

31 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σί-
μων, Σίμων, ἰδὲ ὁ σατανᾶς
ἐξητήσατο ὑμᾶς, τὴν σινιάσαι
ὡς τὸν σῖτον·

32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ
σου, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις
σου· καὶ σὺ πάλιν ἐπιστρέψας,
τήριξον τὰς ἀδελφάς σου.

33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύ-
ριε, μέγα σὺ ἔτοιμός εἰμι καὶ
εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πο-
ρεύεσθαι.

34 Ὁ δὲ εἶπε· Λέγω σοι,
Πέτρε, ὃ μὴ φωνήσῃ σήμερον
ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρεῖς ἀπαρ-
νήσῃ μὴ εἶδέναι με.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε
ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαν-
τίου, καὶ πηράς, καὶ ὑποδημάτων,
μὴ τι οὐκ ὑπερήσατε; Οἱ δὲ

εἶπον· Οὐδένος.

36 Εἶπεν ἔν αὐτοῖς· Ἀλ-
λὰ νῦν, ὁ ἔχων βαλάντιον, ἀ-
ράτω, ὁμοίως καὶ πῆραν· καὶ ὁ
μὴ ἔχων, πωλησάτω τὸ ἱμά-
τιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μά-
χαιραν.

37 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐτι-
τῆτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τε-
λεισθῆναι ἐν ἐμοί, τό· Καὶ με-
τὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. καὶ γὰρ
τὰ περὶ ἐμῶν τέλει· ἔχει.

38 Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδὲ
μάχαιραι ὥδε ἔχουσιν. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· Ἰκανόν ἐστι.

39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη
κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐ-
λαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

40 Γεγόμενος δὲ ἐπὶ τῷ τό-
πῳ, εἶπεν αὐτοῖς· Προσεύχε-
θε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.

41 Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη
ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθος βολὴν,
καὶ διεῖς τὰ γόνατα προσκύνει-
το,

42 λέγων· Πάτερ, εἰ βάλῃς
παρενεγκεῖν τὸ πονήριον τῆτο
ἀπ' ἐμῶν· πλὴν μὴ τὸ θέλημά
μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω.

43 Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος
ἀπ' οὐρανόθεν, ἐπισχύων αὐτόν.

44 Καὶ γεγόμενος ἐν ἀγῶ-
νίᾳ, ἐκλενέστερον προσκύνησεν.
ἐγένετο δὲ ὁ ἰδῶς αὐτοῦ ὡσεὶ
θρόμβοι αἵματός· καὶ αὐτοὶ
τε εἰς τὴν γῆν.

45 Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς
προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς
μαθη-

27 - VLOWIS - 3. OLD DAY in a parenthesis - Then, I suppose gone long. [17th]
 28 - His wife's not or - go he spoke to all the Apostles - Luke
 29 - EPICUREANS - returned back ^{to} the Faith -

24 - To show the greatness of the Danger, & the Decision they had to arrange emphatically in appearing by their writing. - It is enough - trouble not yourself. -
V. Campbell's note upon v. 26.

46. τι - οτι; κρησιν - What? Always as sleep

51. οτι εστιν εως τουτου - Lit alone - That much is enough. - Comp. D. Wholly

52. ζων - Clubs - ραβδους - always by young used for sticks,
or sticks for walking

μαθητὰς, εὗρεν αὐτὰς κοιμώ-
μενας ἀπὸ τῆς λύπης,

46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
καθεύδετε; ἀνασάντες προσεύ-
χετε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πει-
ρασμόν.

47 Ἐτι δὲ αὐτὲ λαλῶντι,
ἰδὼν ὄχλον, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰ-
ῶδας, εἰς τῶν δώδεκα, προσήρ-
χετο αὐτῶν, καὶ ἠγίσσε τῷ Ἰη-
σοῦ φιλεῖν αὐτόν.

48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἰῶδα, φιλήματι τὸν υἱὸν
τῆς οἰκίας παρὰδίδως;

49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐ-
τὸν τὸ ἰσόμενον, εἶπον αὐτῷ·
Κύριε, εἰ παλάξομεν ἐν μα-
χαίρᾳ;

50 Καὶ ἐπάταξεν εἰς τὴν
ἐξ αὐτῶν τὸν δούλον τῆς ἀρχιε-
ρέως, καὶ ἀφείλεν αὐτῷ τὸ ὄφ-
τος δεξιόν.

51 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Ἐὰν ἐγὼ ἐγὼς τέτυκ. Καὶ
ἀψάμενος τῆς ὠτίης αὐτοῦ, ἰά-
σατο αὐτόν.

52 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς
τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτόν
ἀρχιερεῖς, καὶ γραμματεῖς τῆς ἱε-
ρᾶς, καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ
λησὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μα-
χαίρων καὶ ξύλων;

53 Καθ' ἡμέραν ὄντες με-
τὰ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐξε-
τείνετε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ'
αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ ὥρα, καὶ ἡ
ἐξουσία τῆς σκότης.

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτόν
ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον αὐτόν εἰς

τὸν οἶκον τῆς ἀρχιερέως. Ὁ δὲ
Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

55 Ἀψάντων δὲ πῦρ ἐν
μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ συγκαθι-
σάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέ-
τρος ἐν μέσῳ αὐτῶν.

56 Ἰδύσα δὲ αὐτὸν παι-
δίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ
φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶ-
πε· Καὶ ἔτι σὺν αὐτῷ ἦν.

57 Ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτόν,
λέγων· Γύναι, ἐκ οἶδα αὐ-
τόν.

58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος
ἰδὼν αὐτόν, εἶπεν· Καὶ σὺ ἐξ
αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν·
Ἀνθρώπε, ἐκ εἰμί.

59 Καὶ διατάσας ὥσπερ
ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διίσχυ-
ρίζετο, λέγων· Ἐπ' ἀληθείας
καὶ ἔτι μετ' αὐτοῦ ἦν καὶ γὰρ
Γαλιλαῖος ἐστίν.

60 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἀν-
θρώπε, ἐκ οἶδα ὁ λέγεις. Καὶ
παραχρῆμα, ἐτι λαλῶντος αὐ-
τοῦ, ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ.

61 Καὶ γραφεὶς ὁ Κύριος
ἐπέβλεψε τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπο-
μνήσθη ὁ Πέτρος τῶ λόγῳ τῷ
Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρ-
νήση με τρεῖς.

62 Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέ-
τρος ἐκλαυσε πικρῶς.

63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συν-
έχοντες τὸν Ἰησοῦν, ἐνέπαιζον
αὐτῷ, λέγοντες·

64 καὶ περικαλύψαντες
αὐτὸν, ἔτυπνον αὐτὸν τὸ πρόσ-
ωπον.

you we have heard of his own mouth

*more - vel valide urgebant ead.
quod rationibus non
i. Virm. Pilato indulerunt. Leigh.
which prevents an Ellipsis. Corp.*

ἀπον· καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέ-
γοντες· Προφήτευσον, τίς ἐσιν
ὁ παίσας σε.

65 Καὶ ἑτέρα πολλὰ
βλασφημίαις ἔλεγον εἰς αὐ-
τόν.

66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα,
συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τῷ
λαῷ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμ-
ματεῖς, καὶ ἀνέγαγον αὐτὸν εἰς
τὸ συνέδριον ἱαυλῶν, λέγοντες·
Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός; ἐπεὶ ἡμῖν.

67 Εἰπε δὲ αὐτοῖς· Ἐὰν
ὑμῖν εἴπω, ὃ μὴ πιστεύετε·

68 εἰς δὲ καὶ ἐρωτήσω, καὶ
μὴ ἀποκριθῇτέ μοι, ἢ ἀπολύ-
σητε.

69 Ἀπὸ τῆ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς
τῆ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ
δεξιῶν τῆς δυνάμεως τῆ Θεῆ.

70 Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ
 ἂν εἴ ὁ υἱὸς τῆ Θεᾶς; Ὁ δὲ
 πρὸς αὐτὸς ἐφη· Ὑμεῖς λέγε-
 τε, ὅτι ἐγὼ εἰμι.

71 Οἱ δὲ εἶπον· Τί ἵτι
 χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐ-
 τοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τῆ σο-
 ματ^ς αὐτῆς.

Κεφ. γ'. 23.

ΚΑΙ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἤγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον.

2 Ἡγεῖσθαι δὲ κατηγορεῖν
αὐτὸν λέγοντες· Τῶτον εὐρομην
διασφύριστα τὸ εἶναι, καὶ κω-
λύουσα Καίσαρι φόβος διδόναι,
λέγοντα ἐαυτὸν Χριστὸν βασι-
λέα εἶναι.

3 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπερώτη-

σεν αὐτὸν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασι-
λεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς αὐτῷ εἶπεν· Σὺ λέγεις.

4 Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς
τῆς ἀρχιερεῖς καὶ τῆς ὄχλου·
Οὐδὲν εὗρισκω αἴτιον ἐν τῷ
ἀνθρώπῳ τῷτῳ.

5 Οἱ σὲ ἐπίσχυον, λέγοντες·
 "Ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν, διδάσκων
 καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
 ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
 ἕως ὧδε.

ὁ Πιλάτος· δι' ἀκῆσας Γα-
λιλαίαν, ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄν-
θρωπος Γαλιλαῖός ἐστι.

7 Καὶ ἐπιγνὼς ὅτι ἐκ τῆς
ἐξουσίας Ἡρώδης ἐστὶν, ἀνέπεμ-
ψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὅλα
καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν
ταύταις ταῖς ἡμέραις.

8 Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τοὺς
Ἰησοῦν, ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ θέ-
λων ἐξ ἱκανῶ ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ
τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ·
καὶ ἡλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ἐκ
αὐτοῦ γινόμενον.

9 Ἐπὴρώτα δὲ αὐτὸν ἐν
λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ ἔθηκε
ἀπεκρίνατο αὐτῷ.

ΙΟ Εἰσῆλθον δὲ οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, ἐν-
τόνως κατήγορεύοντες αὐτῷ.

11 Ἐξυθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ
Ἡρώδης σὺν τοῖς γραφεύμασι
αὐτοῦ, καὶ ἐμπαΐξας, περιεβα-
λὼν αὐτὸν ἰοδίῳ λαμπρῶν,
ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ.

12 Ἐγένετο δὲ φίλοι ὅτι
Πιλάτῳ καὶ ὁ Ἡρώδης ἐν αὐτῇ
τη

52. ζολων - clubs - ραβδα
or sticks for walking

70 - Rather, we say here, for Sam. - It follows we have heard of his own mouth
in Matt. 14. 62 - Conf.

ἐπισημαίνοντες - Invaldecebant, sc. clamore - vel valide urgebant Exod.
12. 33. - clamoribus impetrare voluerunt id, quod rationibus non
poterant, & accusationibus quasi vim Pilato intulerunt. Leigh.
5 - or with a comma at παρακαλῶν, which prevents an Ellipsis. Conf.

15 - done by him

16 Or perhaps with an Interd. huc, &c. 22. Shall I let him go, shall I acquit him. Long:

32 - Put ~~a common~~ a cover or between himself, that it may not be understood joint malfeasors with him - two others, Malfeasors, &c. Long

τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προ-
ὑπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ οὗτοι
πρὸς ἐαυτοὺς.

13 Πιλάτῳ δὲ συγκαλε-
σάμεν τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ τοὺς
ἀρχοντας, καὶ τὸν λαόν,

14 εἶπε πρὸς αὐτούς· Προσ-
ηέγκαλέ μοι τὸν ἄνθρωπον τῆ-
τον, ὡς ἀποσρέφοντα τὸν λαόν·
καὶ ἰδὼ, ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀν-
ακρίνας, ἔδδεν εὖρον ἐν τῷ ἄν-
θρωπῳ τέττω αἴτιον, ὃν καὶ ἡ-
γορεῖτε κατ' αὐτῶν.

15 Ἀλλ' ἔδδεν Ἡρώδης· ἀν-
επιμύνα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν,
καὶ ἰδὼ ἔδδεν ἄξιον θανάτου ἐστὶ
πεπραγμένον αὐτῷ.

16 Παιδεύσας ἔν αὐτὸν
ἀπολύσω.

17 Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπο-
λύειν αὐτοῖς κατὰ ἐορτὴν ἑνα.

18 Ἀνέκραξαν δὲ παμ-
πληθεῖ, λέγοντες· Αἶρε τῆτον,
ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραβ-
βάν.

19 ὅτις ἦν διὰ τῶν τῶν τι-
μῶν γενομένην ἐν τῇ πόλει, καὶ
φόνον, βεβλημένον εἰς φυλα-
κὴν.

20 Πάλιν ἔν ὁ Πιλάτῳ
προσεφώνησε, θέλων ἀπολύ-
σαι τὸν Ἰησοῦν.

21 Οἱ δὲ ἐπεφώνουν· λέγον-
τες· Σταύρωσον, σταύρωσον αὐ-
τόν.

22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς
αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίη-
σεν ὁ ἄνθρωπος; ἔδδεν αἴτιον θανάτου
εὖρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας ἔν
αὐτὸν ἀπολύσω.

23 Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς
μεγάλαις, αἰτῶμενοι αὐτὸν
σταυρωθῆναι· καὶ καλίσχυον αἱ
φωναὶ αὐτῶν, καὶ τῶν ἀρχιε-
ρέων.

24 Ὁ δὲ Πιλάτῳ ἐπέκρινε
γενέσθαι τὸ αἶτημα αὐτῶν.

25 Ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν
διὰ τῶν τῶν καὶ φόνον βεβλημένον
εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ἠτάλητο·
τὸν δὲ Ἰησοῦν παραδίδωκε τῷ δε-
λήματι αὐτῶν.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐ-
τόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνος τι-
μοῦ Κυρηναίου τὸν ἐρχομένον ἀπ'
ἀγροῦ, ἐπέθηκεν αὐτῷ τὸν σταυ-
ρόν, φέρειν ὅπουδεν τὸ Ἰησοῦν.

27 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πο-
λὺ πλῆθος τῶν λαῶν, καὶ γυναι-
κῶν· αἱ καὶ ἐκτόπιον καὶ ἐθρήνηον
αὐτόν.

28 Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐ-
τάς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Θυγατέ-
ρες Ἰερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε ἐπ'
ἐμὲ, πολλὴν ἐφ' ἐαυτὰς κλαίετε,
καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν.

29 Ὅτι, ἰδὼ, ἐρχονται ἡμέ-
ραι ἐν αἷς ἑρῶσι· Μακάριαι
αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἱ ἔκ ἐ-
γέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ ἔκ ἐθή-
λασαν.

30 Τότε ἄρξονται λείπειν τοῖς
ὕρσι· Πέσει ἐφ' ἡμᾶς· καὶ
τοῖς βενοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς.

31 Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύ-
λα ταῦτα ποιῶσιν, ἐν τῷ ξη-
ρῷ τί γίνηται;

32 Ἡδοῦν δὲ καὶ ἑτέροι δύο κα-
κῆρτοι σὺν αὐτῷ ἀνακρεθῆναι.

Ο 2

33 Καὶ

Manner - in the

*its place, nothing out
it, as becom. the myf.
D.*

15 - done by him

16 Or perhaps with an Indica
Acquit him. Long.

32 - Put a ~~man~~ κενουρον
be understood joint malfeasors

33 Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ
τὸν τόπον τὸν καλούμενον κρα-
σίον, ἐκεῖ ἐξαύρωσαν αὐτὸν, καὶ
τὰς κακέρους· ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν,
ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.

34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· Πά-
τερ, ἄφες αὐτοῖς· ἡ γὰρ οἴ-
δασι τί ποιοῦσι. Διαμερίζο-
μενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔ-
βαλον κλῆρον.

35 Καὶ εἰσῆκει ὁ λαὸς θει-
ωρῶν. Ἐξεμυκλήριζον δὲ καὶ οἱ
ἀρχοὶ σὺν αὐτοῖς, λέγοντες·
Ἄλλως ἴσως, σωσάτω ἑαυ-
τὸν, εἰ ὅτις ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς
Θεοῦ ἐκλεκτός.

36 Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ
εἰ γελῶνται, προσερχόμενοι,
καὶ ὄξους προσφέροντες αὐτῷ,

37 καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον
σεαυτὸν.

38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γε-
γραμμένη ἐπ' αὐτῷ γεάμμα-
σιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς
καὶ Ἑβραϊκοῖς· ΟΥΤΟΣ ΕΣ-
ΤΙΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ
ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

39 Εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων
κακέργων ἰδλασφῆμαι αὐτὸν,
λέγων· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶ-
σον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.

40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος
ἐπέβηκε αὐτῷ, λέγων· Οὐδὲ
φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ
αὐτῷ κρίματι εἶ;

41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως·
ἄξια γὰρ ὣν ἐπράξαμεν, ἀπο-
λαμβάνομεν· ὅτι δὲ ἔδιν ἄ-
τοπον ἐπράξει.

42 Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ·
Μνησθῆτί μου, Κύριε, ὅταν ἔλ-
θῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον
μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

44 Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἑβδόμη,
καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν
γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης.

45 Καὶ ἰσχυρίσθη ὁ ἥλιος,
καὶ ἰσχύισθη τὸ καλαπέτασμα
τῆ νυκτὸς μέσον.

46 Καὶ φωνήσας φωνῇ με-
γάλῃ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Πάτερ,
εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι
τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα
εἰπὼν ἐξέπνευσεν.

47 Ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρ-
χος τὸ γινόμενον, ἰδοῦναι τὸν
Θεόν, λέγων· Οὐδὲς ὁ ἄνθρωπος
ἐστὶν δικαίος ἢ.

48 Καὶ πάντες οἱ συμ-
πραγεῖν ὄντες ὄχλοι ἐπὶ τῇ
θεωρίᾳ ταύτῃ, θεωροῦντες τὰ
γινόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ
στήθη ἐπέστεφον.

49 Εἰσῆκισαν δὲ πάντες
οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρῶς, καὶ
γυναῖκες αἱ συνακολυθήσασαι
αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁ-
ρᾶσαι ταῦτα.

50 Καὶ ἰδὼν, ἀνὴρ ὀνόματι
Ἰωσήφ, βυβλιῆς ὑπάρχων,
ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δικαίος,

51 (ὅτις ἦν συγκαταλεγεί-
μενος τῇ βυβλὶ καὶ τῇ πράξει
αὐτῶν), ἀπὸ Ἀριμαθαίας πό-
λεως τῶν Ἰουδαίων· ὃς καὶ προσ-
εδέχθη αὐτὸς τὴν βασιλείαν
τῷ Θεῷ.

Ἰησοῦ
ἐλ-

ὡς ὁ Ἰη-
σήμερον
καθίσταται.
ἐκείνη,
ὅλην τὴν

ὁ ἡλίου,
ἐτάσσει

ὡς με-
Πάτερ,
θήσομαι
ταῦτα

καὶ ἡλίου
ἐκείνη τὴν
ὡς ἡλίου

ὡς συμ-
ἐπὶ τὴν
ἐκείνη τὴν
ὡς ἡλίου

ὡς ἡλίου
ἐκείνη τὴν
ὡς ἡλίου

ὡς ἡλίου
ἐκείνη τὴν
ὡς ἡλίου

ὡς ἡλίου
ἐκείνη τὴν
ὡς ἡλίου

ob. This Linen was offered in a scolding manner - in Whitley

h1. εἰς τὸ πᾶν - nothing out of its place, nothing out
of our order - but all regular, as becometh the myf.
sick - V. Tubercles Septim: P.D.D.

52 Οὗτοι προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ἠτήσαντο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

53 Καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνεβλίξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, ὃ ἐκ τῆς ἡδέπῃς ἐδεῖς κείμενον.

54 Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆς, καὶ σάββατον ἐπέφωσκε.

55 Κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν συνεληλυθῆσαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ.

56 Ὑποσέφασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

Κεφ. κδ'. 24.

Τῆς δὲ μιᾶς τῶν σαββάτων, ὄρθρου βαθέου ἤλθον ἐπὶ τὸ μῆμα. φέρουσαι ἃ ἠτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες οὐ αὐταῖς.

2 Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημεῖου,

3 καὶ εἰσελθόντες εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδὼν δύο ἄνδρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀγλαῖαις.

5 Ἐμφόδων δὲ γεννημένων αὐτῶν, καὶ κλινθῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;

6 Οὐχ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐλάλησιν ὑμῖν, ὅτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,

7 λέγων· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.

8 Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.

9 Καὶ ὑποσέφασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκά καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς.

10 Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, καὶ Ἰωάννα, καὶ Μαρία Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἵ ἔλεγον πρὸς τὰς ἀποστόλους ταῦτα.

11 Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡς ἐπὶ λῆρος· τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίσταν αὐταῖς.

12 Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον· καὶ παρακύνψας βλέπει τὰ ἐθόνια κείμενα μόναν· καὶ ἀπῆλθε, πρὸς εἰαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.

13 Καὶ ἰδὼν δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ἣ ὄνομα Ἐμμαῦς.

14 Καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτῶν καὶ συζητεῖν, καὶ αὐ-

Ο 3

τὸς.

- a form of contemplation

*... having taken
first effort towards, & then
be instructed by them the prophets
have arranged to be
as in
as in an explanation.*

τὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγίσας συνεπο-
ρεύετο αὐτοῖς.

16 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
ἐκρατίετο τῷ μὴ ἐπιγινῶναι
αὐτόν.

17 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτές·
Τίτες οἱ λόγοι ὑτοί, ὅς ἀν-
τιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους πε-
ριπαλῖντες, καὶ ἐς σκυθρω-
ποί;

18 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἰς ὃ
ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς
αὐτόν· Σὺ μόνον παρεοικεῖς ἐν
Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκ ἐγὼς τὰ
γεγόμενα ἐν αὐτῇ ἐκ ταῖς ἡμέ-
ραις ταύταις;

19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Τὰ
περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς
ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης, δυνα-
τὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον
τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ.

20 Ὅπως τε παρέδωκαν
αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρ-
χοις ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου,
καὶ ἐσάφρωσαν αὐτόν.

21 ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι
αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτῶ-
σαι τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε
σὺν πάσι τέτοις, τρίτην ταύ-
την ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἃς
καὶ ταῦτα ἐγένετο.

22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες
ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενό-
μεναι ὀρθραὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον,

23 καὶ μὴ εὐρεῖσαι τὸ σῶ-
μα αὐτοῦ, ἦλθον λέγουσαι καὶ
ἐπιδείξαι τὰς ἐνταφιασμένας
ἐν τῷ μνημερίῳ, ὡς ἐλάλει
ἡμῖν.

24 Καὶ ἀπηλθόν τινες τῶν
σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ
εὗρον ἔτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖ-
κες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον.

25 Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς
αὐτάς· Ὡς ἀνόητοι καὶ βραδεί-
ῃ καρδίᾳ τῷ πιστεύειν ἐπὶ
πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προ-
φήται.

26 Οὐχὶ ταῦτα ἔδει πα-
θεῖν τὸν Χριστόν, καὶ εἰσελθεῖν
ἐν τῇ δόξαν αὐτοῦ;

27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ
Μωσέως, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν
προφητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς
ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ
περὶ ἐαυτοῦ.

28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν
κώμην ἣ ἐπορεύετο· καὶ αὐτὸς
προσεποιεῖτο πορρωτέρῳ πο-
ρεύεσθαι.

29 Καὶ παρεβιάσατο αὐ-
τὸν λέγοντες· Μείνον μεθ' ἡμῶν,
ὅτι πρὸς ἐσπέραν ἐστὶ, καὶ κέκλι-
κεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσήλθε τῷ
μεῖναι σὺν αὐτοῖς.

30 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κα-
τακλιθῆναι αὐτόν μετ' αὐ-
τῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον, εὐλό-
γησε, καὶ κλάσας ἐπέθηκε
αὐτοῖς.

31 Αὐτῶν δὲ διηνοήχθησαν
οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπίγνωσαν
αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἀφ᾿ ἑαυτοῦ ἐγένε-
το ἀπ' αὐτῶν.

32 Καὶ εἶπεν πρὸς ἀλλή-
λους· Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν κατε-
σμένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει
ἡμῖν.

54 - There is no occasion of reading
Day being called the preparation

ΕΠΙΦΩΝΕΣ - A usual expression
Sir, - but when applied to Jesus
the meaning is not in the
day - but answers to men in the
they prepared the spices, & rested
the which they brought the

12 - ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτόν, ἀνυμναστικῆς
20. 10. - Νεομηνίᾳ, Βασιλῆα -

25. Thoughtless men. — (μεωρον γουσι — a form of contempt)

^{αετιμωρος}
27. Rather with a comma, when absolutely, as Gal. 1. 1. having taken
the thing from the beginning. — Or point after μεωρος, & αετιμωρος, & hence
take it, and have? begun from Moses he interpreted to them the Prophets
the things that? etc. — Tho' perhaps αετιμωρος here, & as in
more places of Scripture is little more than an expletive.
Lk. 2. 9. — Lk. 3. 20 — Comp.

But how c^d I be one of 'em, as the two found all the eleven together in U. S. S. — This Exposition I do not at all like. — Perhaps the blood in Mark mean only thus much — they believed in it at first but doubted — So here S. H. — after P. had given 'em the most convincing proof that he was risen by showing his hands & his feet, yet they believed not thro' joy. — So that both in Mark & here the meaning is they hardly believed for gladder — This explanation seems very well to reconcile the difference between P. L. & Mr. Luc. —

37. MYELOPS - Tho' they just before said he was risen yet now they thought they saw a spirit. - They had not perhaps any clear or just notions of the resurrection, much less of the resurrection of the body - This & their fears at his sudden appearance made 'em suppose he was a spirit. To give them ~~give~~ ^{right} notions he instructed 'em as in the following verses - ~~that~~
that his body was risen again -

42 Oĩ Nĩ

15. *Lea*

ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διηγοίεν
ἡμῖν τὰς γραφάς;

33 Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ
τῇ ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισ-
μένους τὸς ἑνδεκά καὶ τὰς σὺν
αὐτοῖς,

34 λέγοντας· Ὅτι ἡγέρθη
ὁ Κύριος ὅτις, καὶ ὥφθη Σί-
μων.

35 Καὶ αὐτοὶ ἐξηγῶντο τὰ
ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς
ἐν τῇ κλάσει τῶ ἁγίου.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λα-
λῶντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔφη ἐν
μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Εἰρήνη ὑμῖν.

37 Πτοηθέντες δὲ καὶ ἑμ-
φοδοὶ γενόμενοι ἰδοὺς πνεῦμα
θεωρεῖν.

38 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διαλί δια-
λογισμοὶ ἀναδαίνουσιν ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν;

39 Ἴδετε τὰς χεῖράς μου
καὶ τὰς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς
ἐγὼ εἰμι· φηλαφήσατέ με καὶ
ἴδετε ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ
ὀστά ἐκ ἔχει, καθὼς ἐμεθεω-
ρεῖτε ἔχοντα.

40 Καὶ τῷτο εἰπὼν ἐπέ-
θεξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ
τὰς πόδας.

41 Ἐτι δὲ ἀπιστούντων αὐ-
τῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ θάυ-
μαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· Ἐ-
χέτε τι βρώσιμον ἐσθλάδου;

42 Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ

ἰχθύος ὅστις μέρος, καὶ ἀπὸ
μελισσῶν κηρίον.

44 Καὶ λαβὼν, ἐνώπιον
αὐτῶν ἔφαγεν.

44 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὗτοι
οἱ λόγοι ἕως ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς
ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πλη-
ρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμ-
μένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως, καὶ
προφῆταις, καὶ ψαλμοῖς περὶ
ἐμοῦ.

45 Τότε διηγοίεν αὐτῶν τὸν
κύρον, τὸ συνιέναι τὰς γραφάς·

46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι
ἔγω γέγραπται, καὶ ἔτις ἴδεν
παθεῖν τὸν Χριστόν, καὶ ἀναστῆναι
ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,

47 καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μελάνοιαν καὶ
ἁφισιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα
τὰ ἔθνη, ἀρχαίμενον ἀπὸ Ἱε-
ρουσαλὴμ.

48 Ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυ-
ρες τούτων.

49 Καὶ ἰδὼς, ἐγὼ ἀποσέλ-
λω τὴν ἐπαγγελίαν τῷ πα-
τρί μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ
καθίστατε ἐν τῇ πόλει Ἱερου-
σαλὴμ, ἕως ἃ ἐνδύσῃτε δύνα-
μιν ἐξ ὕψους.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτὸς ἔξω
ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ ἐκάρας
τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν
αὐτούς.

51 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐ-
λογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ' αὐ-
τῶν, καὶ ἀνέφερίτω εἰς τὸν
ὕψαιον.

52 Καὶ

new little of the Jews - the
mong Gentiles when John
others - U. 1. 43. - 11, 16 - 1, 38

4, 9, 45 etc. Camp. Prof: John

where this child God, J. Crullius
mt 1. 23. act 20. 28. - Rom 9. 5. Heb. 1. 3. say.

not the true Light: & in U. g. abrupt:
according U. - He was not - but was
the true Light & c. - Cony.

in his wise words Salvation
lighteneth

and; & his own people & Camp.

& blazes of emanation in U. 14. -
as he is in the world by begin.

5. 50. KYNHSEV, as our seeing of the divine Power in him is an immediate
the consequence of emanation of his glorious presence dwelling with us, & go
is immediately connected with it here. - 50. - ~~and of~~ ~~emanation~~ with U. 15, &
connect 14, 416 - and he dwelt among us, full of grace & truth - and of his
fulfilling & c. Cony. -
15. place this v. between 18. & 19 - Cony. - but see the connection in Charles's

Grace for his Grace.

34 - In Mark 16. 12, 13 - He appeared
wont & told it to the President neither
ed he had appeared unto Simon
neither he appeared unto Simon
Informers Cleopas, & Peter - for
Jesus appeared going to Emmaus.
The apostles, & then y. were with
him unto P. Luke. - In this P. 2

But how c. Peter be one of 'em,
that in 11. 33. - This exposition
perhaps the words in Mark 16
not at first but doubted - so he
most convincingly proo^d that he
fact, yet they believed not thro^g
the meaning is they hardly be-
seems very well to reconcile the

37 - πνεύμα - tho' they just b^y
they saw a spirit. - They had no
resurrection, mark 16 of the
fear at his sudden appearance
give them gifts & notions he. the
that his body was risen again

52 Καὶ αὐτοὶ προσκυ- 53 Καὶ ἦσαν διαπαλῶς
νήσαντες αὐτὸν, ἐπέσρεψαν εἰς ἐν πῶ ἱερῶ, αἰνῶντες καὶ εὐλο-
Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς με- γῶντες τὸν Θεόν. Ἀμήν.
γαλῆς.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

ΕΝ ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ
ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν
Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ
λόγος.

2 Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς
τὸν Θεόν.

3 Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο·
καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν, ὃ
γέγονεν.

4 Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ
ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.

5 Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκο-
τίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκότια αὐτὸ
οὐ κατέλαβεν.

6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπ-
εσταλμένος παρὰ Θεοῦ· ὄνομα
αὐτῷ Ἰωάννης.

7 Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρ-
τυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τῆς φωτός, ἵνα πάντες πισ-
τεύσωσι δι' αὐτοῦ.

8 Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς,
ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
φωτός.

9 Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν,
ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον· ἐρ-
χόμενον εἰς τὸν κόσμον.

10 Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ
κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ
ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.

11 Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ
οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.

12 Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν,
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα
Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν
εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ·

13 οἱ ἐκ τῆς αἱμάτων, οὗτοι
ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὗτοι ἐκ
θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ
Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

14 Καὶ ὁ λόγος· σὰρξ ἐγένε-
το· καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ
ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡς μονογενὲς παρὰ πα-
τρός) πλήρης χάριτος καὶ ἀλη-
θείας.

15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ
αὐτοῦ, καὶ κέκραγε, λέγων·
Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω
μὲν ἐρχόμενος, ἐμπροσθέν μὲν
γέγονεν· ὅτι πρῶτός μὲν ἦν.

16 Καὶ ἐκ τοῦ πληρώμα-
τος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβο-
μεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος·

17 ὅτι ὁ νόμος διὰ Μω-
σέως

John speaks to a people who knew little of the Jews - the
reason may be & is very general among Gentiles when John
wrote. - so he explains more than others - U. 1. 43. - 11, 16 - 1, 38
1, 41. 2, 6 - 2, 13 - 6, 4 - 11, 55. - 5, 1 - 7, 2. 4, 9, 45 & 46. Comp. Prof: John

θεος νου ολογος - This is the only place where it is said God, I. Crullius
θεος ολογος τσθου as Rev: 19. 13 - But see Mt 1. 23. Act 20. 28. - Rom 9. 5. Heb: 1. 3. Cor:

4 -
In U. 8 he says of the Baptist, he was not the true Light: & in U. 9. abrupt:
αυτος ο αληθινος φως. - Join νυ to the preceding U. - He was not - but was
sent to bear witness of the true Light: the true Light &c - Comp:

9 - ο φωτισει - which enlightens - makes wise unto Salvation

9 - which, coming into the world, enlighteneth

11. Τη ιδεα, 210 ιδιοι - into his own land; & his own people & Comp.

11. Whitby's exposition of this U. - as also his & Clarke's of εβαννοεν in U. 14. -

11. - connects with ο αληθινος - Comp: For the Parenthesis is sh^d certainly begin

εβαννοεν, as our seeing & the divine Power in him is an immedi-

ate consequence of εβαννοεν of his glorious presence dwelling with us, & so

is immediately connected with it here. - CO. - End of Parenthesis with U. 15, &

connects U. 16 - And he dwelt among us, full of grace & truth - and of his

fulfilling &c Comp: -

15. Place this U. between 18. & 19 - Comp: - but see the Connection in Clarke's

Grace for his Grace.

29. Point after John.

29. & seq: - This is the second publick Testimony of John
concerning the Person of Jesus. - I heard.

33 - Not known him as Messiah

Cap. i.

εἰς ἐδοξή

θεῶν διὰ Ἰη

18 Θεὸν

αὐτὸν ὁ μοι

εἰς τὸν κόλπον

19 ἐξηγήσα

19 Καὶ

ταῖς τὰ Ἰ

σηλάν οἱ Ἰ

λῶν ἱερεῖς

ἐμήσωσιν α

20 Καὶ

ἐμήσατο καὶ

ἐμὲ ἐγὼ ο

21 Καὶ

τί ἐν; Ἡλ

λέγει Οὐκ

τῆς εἰ σύ;

Οὐ.

22 Εἶπον

ἵνα ἀποκρισιν

ψατιν ἡμᾶς

σαυτῶ;

23 Ἐφη

τῶ ἐν τῇ ἐρήμ

οῦ Κυρίου κα

σαίτας ὁ προφ

24 Καὶ

ἦσαν ἐκ τῶν Φ

25 Καὶ ἡρώ

εἶπον αὐτῶ Τ

εἰ σὺ ἐκ εἰ ὁ

λίας, ὅτε ὁ π

26 Ἀπεκρί

αίνων, λέγων

ὁ ὕδατι μέσ

θεν, ὃν ὑμεῖς ἐκ

27 αὐτός ἐ

ἐρχόμενος, ὃς ἔμ

σέως ἐδόθη· ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

18 Θεὸν ὁμολογῶν τὸν μονογενῆ υἱόν, ὁ ὢν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ πατρὸς, ἐκεῖθεν ἐξηγήσατο.

19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τῶν Ἰωάννη, ὅτι ἀπέσταλκεν οἱ Ἰουδαῖοι ἐκ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ λευίτας, ἵνα ἐκρίνωσιν αὐτόν. Σὺ τίς εἶ;

20 Καὶ ὁμολόγησε, καὶ ἔκ ἐκρήσατο· καὶ ὁμολόγησεν· Ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός.

21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί ἔν; Ἠλίας εἶ σὺ; Καὶ λέγει· Οὐκ εἰμί· Ὁ προφήτης εἶ σὺ; Καὶ ἀπεκρίθη· Οὐ.

22 Εἶπον ἄν αὐτῷ· Τίς εἶ, ἵνα ἀποκρισὶν ὁμολογῶν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;

23 Ἐφ' ἧς φωνῇ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου· καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

24 Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι, ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων.

25 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί ἔν βαπτίζεις, εἰ σὺ ἔκ εἶ ὁ Χριστός, ἔτι Ἡλίας, ἔτι ὁ προφήτης;

26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέτε δὲ ὑμῶν ἐστηκεν, ὃν ὑμεῖς ἔκ οἰδατε.

27 αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἐμπροσθέν μου γέ-

γονεν· ὃ ἐγὼ ἔκ εἰμι ἄξιον ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τῆς υποδήματός.

28 Ταῦτα ἐν Βηθαθαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

30 Οὗτός ἐστι περὶ ὃ ἐγὼ εἶπον· Ὁπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἐμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.

31 καὶ γὰρ ἔκ ᾧδεον αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τούτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων.

32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καθάδαινον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανό, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.

33 Καὶ γὰρ ἔκ ᾧδεον αὐτόν· ἀλλ' ὁ πείμφας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καθάδαινον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, ἕτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

34 Καὶ γὰρ εἶδον αὐτόν, καὶ μαρτύρηκα ὅτι ἕτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰσῆκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

36 Καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπαλεῖν, λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

37 Καὶ

for himself.

a principal Foundation Stone

one of his Disciples tho' they about a year after.

public Call. He having five Disciples tho' he had J. 76. V. Mat. 4. 10

29. Point after John.

29. & seq: - This is the second concerning the person of

33 - Not known him as Messiah

37 Καὶ ἤκουσαν αὐτῶ οἱ δύο μαθηταὶ λαλῆσαι, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.

38 Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεωρῶν αὐτοὺς ἀκολουθῶντας, λέγει αὐτοῖς·

39 Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, (ὃ λέγεται ἑρμηνεύμενον, διδάσκαλε) πῶς μένεις;

40 Λέγει αὐτοῖς· Ἐρχεσθε καὶ ἴδετε. Ἦλθεν καὶ εἶδον πῶς μένει· καὶ πᾶρ αὐτῷ ἕμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα δὲ ἦν ὡς δεκάτη.

41 Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμων· Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.

42 Εὗρίσκει ἔτι· πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ· Εὗρηκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον, ὁ Χριστός.

43 Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

44 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὗρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

45 Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.

46 Εὗρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ

οἱ προφῆται, εὗρηκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.

47 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἐρχε καὶ ἴδε.

48 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόξα ἐκ ἑστ.

49 Λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, οὕτω ὑπὸ τὴν συκῆν, εἰδόν σε.

50 Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ.

51 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι, εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζων τούτων ὄψαι.

52 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ἀπ' ἀρῆς ὕψους τὸν ἕρπονιν ἀνεωγότα, καὶ τὰς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Κεφ. β'. 2.

ΚΑΙ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Καnaan τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ.

2 Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ γάμον.

3 Καὶ ὑπερῆσαν οἱ οἶκοι λέγοντες·

41-77

43-77

in his

that was

was a

44-Ph

information

of the

41- The other is supposed to be John himself.

43- ΝΕΤΕΟΣ- internal? ye he sh^d be a principal Foundation Stone
in his Church.

Thus was our Saviour known to them of his Disciples tho' they
were not ^{publicly} called to their Office till ^{about} a year after.

44- Philip was the first who had a public Call. He having
informed Nathaniel, &c. had now five Disciples tho' he had
formerly called but one. Ezech. 76. O. Mat. 1. 18

9 - 90811 - doth not necessarily signify to call the Absent Bridegroom, but
 by that the ruler of the feast spoke thus to him being present - Whilby.
 And know not whence it was sh^d not be in the Feast: - for it is a mystery.
 Part of the Revelation, & the question why the Governor spoke to the
 Bridegroom - being: - being: -

14 - 0411 - c.e. Latta - No 0411. is offered: being mutilated

16 - 111011112 - Or interrogat. to you me me de Com.

20 - The Temple was not finished when these words were spoken -
 render in, forty & six years hath this Temple been building, implying
 it was not then complete - just as 2022 5-16 -
 21 - a Common of 228 - he spoke of the Temple, his Body -

λέγει ἡ μήτηρ τ
 αὐτόν· Οἶνον ἐκ
 4 Λέγει αὐτῇ
 καὶ σοί, γυνὴ
 ἡ ἄρα με.
 5 Λέγει ἡ μή
 τερ· Οὐκ ἔστι
 μὴν, ποιήσατε.
 6 Ἦσαν δὲ ἐκ
 αὐτῆς, κείμενοι
 καρσμον τῶν ἱε
 ραὶ ἀνὰ μέλητας
 7 Λέγει αὐτῇ
 Πίψατε τὰς υἱ
 καὶ ἐγέμισαν αὐ
 8 Καὶ λέγει
 ἡ μήτηρ· νῦν, καὶ
 ἡ μήτηρ· Καὶ ἡ
 9 Ὡς δὲ ἐγ
 ἡ μήτηρ· τὸ ὕ
 ἡ μήτηρ· (καὶ ἡ
 ἡ μήτηρ· οἱ δὲ διάκ
 οἱ ὑψηλότες τὸ
 τὸν νυμφίον ὁ ἀρχ
 10 καὶ λέγει αὐ
 ἡ μήτηρ· πρῶτον τ
 ἡ μήτηρ· καὶ ὅταν με
 ἡ μήτηρ· τὸν ἐλάσω· ο
 ἡ μήτηρ· καλὸν οἶνον ἐ
 11 Ταύτην
 ἡ μήτηρ· τῶν σημεί
 ἡ μήτηρ· Καὶ τῆς Γαλ
 ἡ μήτηρ· παύσεται τὴν δόξ
 ἡ μήτηρ· τίς αὐτ
 ἡ μήτηρ· αὐτῆς.
 12 Μετὰ ταῦτα
 ἡ μήτηρ· ἀπερὶ αὐτῶν, αὐτῶν
 ἡ μήτηρ· αὐτῶν, καὶ οἱ α
 ἡ μήτηρ· οἱ μαθηταὶ

1. λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν οἶνον ἔχει.

4. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί μοι καὶ σοί, γύναι; ἔγωγε οὐκ ἔχω με.

5. λέγει ἡ μήτηρ αὐτῷ τοῖς ἀκούουσιν· Ὅτι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

6. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὕδρια λίθινα ἕξ, κεῖμεναι κατὰ τὸν καιρὸν τῶν Ἰουδαίων, χωρητικὰ ἀνὰ μέγεθος δύο ἢ τρεῖς.

7. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἱμίσαιτε τὰς ὑδρίας ὕδατι· καὶ ἐγέμισαν αὐτάς ἕως ἁνω.

8. καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀναχέσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιερεὶ καὶ τοῖς ἱερεσίν. Καὶ ἤνεγκαν.

9. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιερεὶς τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον, (καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἦν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν, οἱ ἡμιληκότες τὸ ὕδωρ)· φωνεῖ τὸν υἱοῦ τοῦ ἀρχιερέως,

10. καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἂν ᾔσθῃ τὸν καλὸν οἶνον πρῶτον, καὶ ὅταν μεθυῶσι, τότε τὸν ἑλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.

11. ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ παύσασθαι τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἦσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

12. μετὰ ταῦτα κατέβη εἰς βεθαθαῖν, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ

ἐκεῖ ἔμειναν ἕως πολλὰς ἡμέρας.

13. καὶ ἐγγύς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.

14. καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τὰς πωληνίας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τὰς κερμαλίστας καθήμενας.

15. καὶ ποιήσας φραγέλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τὰς βόας· καὶ τῶν κολληθιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε.

16. καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλῶσιν εἶπεν· Ἀράγε ταῦτα ἐλεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκόν τῆς πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου.

17. ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με.

18. ἀπεκρίθησαν ἔν οι Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

19. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε τὸν ναόν τῶτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

20. εἶπον ἔν οι Ἰουδαῖοι· Τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς ὅτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;

21. ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

22. ὅτε

means the Son of Man comes is better at Jerusalem - he did not have to get down.

not remove it, tho' the law is established. - This is a spiritual V. Lamp.

V. Lamp: Per. in No. 1.

The sign of messiah was foretold by

12 - read this V. in a new way: Connected with 13 - Reimarus -

22 ὅτι ἔν ἡγέρθη ἐκ νε-
κρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ὅτι τῆτο ἔλεγεν αὐτοῖς·
καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ
λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ ἰησοῦς.

23 Ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱερουσα-
μοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑρ-
τῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτὸν
τὰ σημεῖα ἃ ἔποιε.

24 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔκ
ἐπίστρεψεν ἰαβυλὸν αὐτοῖς, διὰ
τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάσης·

25 καὶ ὅτι ἐ χρεῖαν εἶχεν
ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τῆς ἀν-
θρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί
ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

ΚΕΦ. γ'. 3.

Η Ν δὲ ἀνθρώποι ἐκ τῶν
 φαρισαίων, Νικόδημο
 ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰ-
 σδαίων.

2 Οὗτ' ἤλθε πρὸς τὸν
Ἰησοῦν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ῥαββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ
ἐλήλυθας διδάσκαλ'· ἔδοξεν
γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται
ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἡ ὁ
Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὲν ἀμὲν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, ἔσθαι οὐκ ἰκανὸν εἶναι αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέροντων; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτῆς δεύτερον εἰσ-

ελθεῖν, καὶ γεννηθῆναι;

5 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἀ-
μὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἵνα μὴ
τις γεινηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ
πνεύματος, ὃ δύναται εἰσελ-
θεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.

6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σὰρξ ἐστὶ· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά ἐστι.

7 Μὴ θαυμάσης ὅτι εἶ-
πόν σοι· Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι
ἀνωθεν.

8 Τὸ πνεῦμα ὅπερ θέλει
 πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκού-
 εις, ἀλλ' ἔκ οὐδ' αὖς οὐθεν ἔρχε-
 ται, καὶ πᾶς ὑπάγει ἕως ἐφ'
 πᾶς ὁ γεγενημένος ἐν τῷ
 πνεύματι.

9 Ἀπεκρίθη Νικόδημος, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύναται ταῦ-
τα γενέσθαι;

ΙΟ Απεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα ἔγινώσκεις;

II Ἀμήν ἀμήν λέγω σοι,
ὅτι ὁ οὐδαμὲν λαλήσας, καὶ ὁ
ἰωράχας μαρτυροῦμεν· καὶ
τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν ἐλαμ-
βάνει,

12 Εἰ τὰ ἐπίγραμμα εἶπον
ὑμῖν, καὶ ὃ πωρεύετε· πῶς,
εἰάν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐκπράγνια,
πωρεύσθε;

13 Καὶ ἔδεις ἀναβέβηκει
εἰς τὸν ἔρανον, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ
ἐρανοῦ καλαθῆς, ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου

184

21- a Commune at V28- he spoke of the Temple, his Body -

183

23 - Some begin here the 3 Chap: by which means the Story of Nicodemus is better
connected with the verses before it - When at Jerusalem - he did not trust ~~it~~ - yet
he was a Pharisee named Nicodemus. Temp.

4 - The Reign of God - The unregenerate c. not perceive it, tho' the
Kingdom of the Saints on Earth was established. - This a spiritual
Kingdom & spiritually discerned. V. Lamp.

8. Heavenly Wind - in End of V. Spirit. V. Lamp. Per: in Notes.

10. The Effusion of the Spirit in New Reign of Messiah was foretold by
the prophets.

12 - Read this O. in a parable: Marked M. & B. - Reimarus -

14. plaud on high - lifted up gives a wrong Idea V. Num: 21.

20. 21. how? here glame at Nicodemus' conduct, who came to him by night.

32. c

33- h

vou

Cap. i

ἀνθρώπων

14 K

ἴωσεν τ

ἔτις ὁ

ἀνθρώπων

15 ἴ

αὐτὸν, μ

ζωὴν αἰ

16 O

Θεὸς τὸ

αὐτὰ τὸ

πᾶς ὁ

μὴ ἀπό

αἰώνιον.

17 O

τὸν υἱὸν

ἵνα κρίν

σωθῇ ὁ κ

18 O

ὃ κρίνει

ἡδὴ κέκ

τεκεν εἰ

νὺς υἱὸς τ

19 A

ὅτι τὸ

κόσμον,

θρῶποι

ἢ τὸ φῶ

τῶν τὰ ε

20 I

πράσσω

ἐρχεται

ἐλεγχθῇ

21 O

αὐ, ἐρχ

φανερῶ

ἐν Θεῷ

22

Ἰησοῦς,

32. ουδεις (V. follow. V. -) ^{an Hyp: for} ποσει, i. e. few - all, i. e. many.

33- hath vouched the Veracity of God. - By sealing was employed as for vouching the Authenticity of Writs, the Transition easy to offer, vouch

Cap. iii. ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝ. 169

ἀνθρώπων ὁ ὢν ἐν τῷ ἔθρῳ.

14 Καὶ καθὼς Μωσὴς ὤψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἕτως ὤψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπολήται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

16 Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν· ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπολήται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

18 Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἔκρινται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται· ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

19 Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα.

20 Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ ἐκέρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

21 Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἐρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ εἰσιν εἰρησμέναι.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ

εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐδάπνισεν.

23 Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ Σαλαίμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ παρεγίνοντο, καὶ ἐβαπτίζοντο.

24 Οὕτω γὰρ ἦν βεβημένῳ εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

25 Ἐγένετο ἔν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ.

26 Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σὺ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὃ σὺ μεμαρτύρηκας, ἰδε, ἔτι βαπτίζει, καὶ πάντες ἐρχονται πρὸς αὐτόν.

27 Ἀπεκρίθη Ἰωάννης, καὶ εἶπεν· Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν ἕδρην, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ ἔθνους.

28 Αὐτοὶ οὖν μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμι ἔμπροσθεν ἐκείνου.

29 Ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίῳ ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τῆς νυμφεύς, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκέων αὐτῇ, χαρὰ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη ἔν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπληρωμένη.

30 Ἐκείνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλατῆσαι.

31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἰπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς

part of v. g. sh. notes being a hostile

in: nio distinguishes Myself
of man, Envious to God. Comp.
man understood here
in the most familiar acceptation
Lev: 14.5. Heb: 270

14. stand on high - lifted up gives a wrong Idea V. Num: 21.

26. 21. Son of Man at Nicomedia.

τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστὶ, καὶ
ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τῆς
ἐραυτῆς ἐρχόμενος, ἐπάνω πάν-
των ἐστὶ,

32 καὶ ὁ εἶρακε καὶ ἤκουσε,
τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὴν μαρτυ-
ρίαν αὐτῆς εἰς λαμβάνει.

33 Ὁ λαὸς αὐτῆς τὴν μαρ-
τυρίαν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς
ἀληθὴς ἐστίν.

34 ὁ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ
Θεός, τὰ σημεῖα καὶ Θεὸς λα-
λεῖ· ὁ γὰρ ἐκ μέτρων δίδωσιν ὁ
Θεὸς τὸ πνεῦμα.

35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν
υἱόν, καὶ πάντα δίδωκεν ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ.

36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱόν,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπει-
θῶν τῷ υἱῷ, ἐκ ὀφείλει ζωὴν,
ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπὶ
αὐτόν.

Κεφ. δ'. 4.

Ως ἔν ἐγνω ὁ Κύριος
ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρι-
σαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας
μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ
Ἰωάννης

2 (καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς
ἐκ ἐβάπτισεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ)

3 ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ
ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν.

4 Ἐδὲ δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι
διὰ τῆς Σαμαρείας.

5 Ἐρχεται ἔν εἰς πόλιν
τῆς Σαμαρείας, λεγομένην Συ-
χάρ, πλησίον τῆς χωρὸς ὁ ἑ-

δωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ
αὐτοῦ.

6 Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγή τῆς Ἰα-
κώβ. Ὁ ἔν Ἰησοῦς κεκοπια-
κὼς ἐκ τῆς ὁδοπορίας, ἐκαθέ-
ζετο ἔτις ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα
ἦν ὥστε ἔκλιν.

7 Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σα-
μαρείας ἀνιῆσαι ὕδωρ. λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν.

8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν,
ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.

9 Λέγει ἔν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ
Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος
ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, ὅτις
γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος; ὁ γὰρ
σύγχρωται Ἰουδαῖοι Σαμαρεί-
ταις.

10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶ-
πεν αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεάν
τῆς Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων
σοι· Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν
ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι
ὕδωρ ζῶν.

11 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ·
Κύριε, ὅτι ἀνιῆμα ἔχεις, καὶ
τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν ἔν
ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν.

12 Μὴ σὺ μέλλων εἶ τῷ
πατρὶς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδω-
κεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ
αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ
τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

13 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τῆς
ὕδατος τῆς, διψήσει πάλιν.

14 Ὁς δ' ἂν πίη ἐκ τῆς ὕ-
δατος ἧς ἐγὼ δώσω αὐτῷ, ὁ μὴ
διψήσει

32. orders {V. follow. V. - } ^{an Hyp: for} none, i.e. ^{for} ~~no~~ - all, i.e. many.

33- hath vouched the Veracity of God. - By sealing was employed for vouching the Authenticity of Writs, the Transition easy to offer, vouch.

8 In a parent: - Perhaps the latter part of v.g. sh. notes being a continuation of the woman's words. - Comp. -

9 especially Intercourse. - The Phar: men distinguished they were
Luy, & still: de: but not with a Favour of men, Enemies to God. Comp.
10. Bounty. - By living water the woman understood pure
running water - ~~living~~ ^{living} water in the most familiar acceptation
meant no more. ~~the number~~ V. Lev: 14.5. Heb: 270

14. plaud on high - lifted up gives a wrong John V. Num: 21.

20. 21. Bonif. Kuroglanu at Nico
night.

τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστὶ, καὶ
ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τῆς
ἑρηνῆς ἐρχόμενος, ἐπάνω πάν-
των ἐστὶ,

32 καὶ ὁ εἶδρακε καὶ ἤκουσε,
τὸτο μαρτυρεῖ καὶ τὴν μαρτυ-
ρίαν αὐτῆς ἑδίδει λαμβάνει.

33 Ὁ λαβὼν αὐτὴν τὴν μαρ-
τυρίαν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς
ἀληθὴς ἐστίν.

34 ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ
Θεὸς, τὰ ῥήματα τῆς Θεῆς λα-
λεῖ· ὃ γὰρ ἐκ μέτρων δίδωσιν ὁ
Θεὸς τὸ πνεῦμα.

35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν
υἱόν, καὶ πάντα δίδωκεν ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ.

36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱόν,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπει-
θῶν τῷ υἱῷ, ἔκ ὀψείας ζωὴν,
ἀλλ' ἡ ὀργὴ τῆς Θεῆς μένει ἐπ'
αὐτόν.

Κεφ. δ'. 4.

Ως ἂν ἔγνω ὁ Κύριος
ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρι-
σαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας
μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ
Ἰωάννης

2 (καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς
ἔκ ἐβάπτισεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ)

3 ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ
ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν.

4 Ἐκεῖ δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι
διὰ τῆς Σαμαρείας.

5 Ἐρχεται ἔν τις πόλιν
τῆς Σαμαρείας, λεγομένην Συ-
χάρ, πηλοῖσι τῆς χωρὸς ὁ ἑ-

δωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ
αὐτοῦ.

6 Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τῆς Ἰα-
κώβ. Ὁ ἔν Ἰησοῦς κεκοπια-
κὼς ἐκ τῆς ὁδοπορίας, ἐκαθέ-
ζετο ἔτις ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα
ἦν ὥστε ἔκλιν.

7 Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σα-
μαρείας ἀνιῆσθαι ὕδωρ. λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν.

8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν,
ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.

9 Λέγει ἔν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ
Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος
ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, ἔσσης
γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος; ὃ γὰρ
σύγχρωται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖ-
ταις.

10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶ-
πεν αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεάν
τῆς Θεῆς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων
σοι· Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν
ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι
ὕδωρ ζῶν.

11 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ·
Κύριε, ἔτι ἀντήμα ἔχεις, καὶ
τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν ἔν
ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν.

12 Μὴ σὺ μέλλων εἶ τῆς
πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδω-
κεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ
αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ
τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

13 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τῆς
ὕδατος τῆς τῆς, διψήσει πάλιν.

14 Ὁς δ' ἂν πίῃ ἐκ τῆς ὕ-
δατος ἧς ἐγὼ δώσω αὐτῷ, ὃ μὴ
διψήσει

32. orders {V. follow. V. - } ^{an Hypothesis} none, c. 8. Jus - all, c. 2. many.

33 - hath vouched the Veracity of God. - By sealing was employed for vouching the Authenticity of Writs, the Transition easy to offer, vouch

8 In a parent: - Perhaps the latter part of V. g. sh. notes being a continuation of the elements words. - Conq.

9 especially Intercourse. - The War: men distinguishers they are
Luy, & all: de: but not with a Favour of men, Enemies to God. Comp.

10. Bounty. - By Living Water the woman understood pure
running water - ~~living~~ ^{living} water in the most familiar acceptation
meant no more. ~~the~~ Num. 14. 5. Num. 270

20 - *οὐκ* - the pronoun when capitalized is commonly emphatic. go
read inturog. - Do ye say that? - Comp.

22. What ye know not - ^{2 simple} literal & proper. E. T. contains a con:
temptuous reproach, fitter for the mouth of a Pharisee, than

23. *οὐκ οἶστέ ποιος* - was probably added to the text - Comp. - No. it is
the Evangelist's - but not the promiser's -

22 The Samaritan was rec. only in M. & L. & C. 240 were more ignorant
than the Jews: this is all X^t means by what ye know not

27 - a woman. no article. - It did not suit y^e? Dignity of Rabbi.

29 - *ὁ ἰσχυρὸς ἀνθρώπου* - *μικτὴ* - See this Man, if he be not X^t Comp.

διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ
τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσε-
ται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλ-
λουμένης εἰς ζωὴν αἰώνιον.

15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ
γυνή· Κύριε, δός μοι τῆτο τὸ
ὔδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρ-
χωμαι ἐνθάδε ἀλλήλῃν.

16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Ὑπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα
σου, καὶ ἐλθέ ἐνθάδε.

17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς εἶπας· Ὅτι ἄνδρα ἐκ ἔχω.

18 πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχεις·
καὶ νῦν ὃν ἔχεις, ἕκ ἐστι σοὺ ἀ-
γῆρ. τὸτο ἀληθὲς εἴρηκας.

19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ
σύ.

20 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν
τῷ τῷ ὅρει προσεκύνησαν· καὶ
ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύ-
μοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ
προσκυνεῖν.

21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Γίναι, ὡς εἰπὺς μοι, ὅτι ἔρ-
χεται ὥρα, ὅτε ἔτε ἐν τῷ ὄρει
τῷτῳ, ἔτε ἐν Ἱεροσολύμοις
προσκυνήσεις τῷ πατρὶ.

22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ
ἐκ οὐδαλε· ἡμεῖς προσκυνῶμεν
ὃ οὐδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ
τῶν Ἰουδαίων ἐστίν.

23 Ἄλλ' ἔρχηται ὥρα, καὶ
νῦν ἔστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσ-
κυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πα-
τρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ·

καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ
τὰς προσκυνητὰς αὐτόν.

24 Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τὰς
προσκυνῆναι αὐτὸν, ἐν πνεύ-
ματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυ-
νεῖν.

25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Οἶ-
δα ὅτι Μισσίας ἔρχεται, ὁ λε-
γόμενος· Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐ-
κεῖν, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα.

26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

27 Καὶ ἐπὶ τῷ τῷ ἤλθον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐβόησαν
ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· ἑδρεῖς
μέντοι εἶπε· τί ζητεῖς; ἢ, τί
καλεῖς μετ' αὐτῆς;

28 Ἀφῆκεν ἔν τὴν ὑδρίαν
αὐτῆς ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς
τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώ-
ποις·

29 Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον
ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίη-
σα· μήτι ἕτός ἐστιν ὁ Χρῆστος;

30 Ἐξῆλθον ἐν ἐκ τῆς πό-
λεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31 Ἐν δὲ τῷ μελαξὺ ἡρώ-
των αὐτὸν οἱ μαθηταί, λέγον-
τες· Ῥαββί, φάγε.

32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐ-
γὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑ-
μεῖς οὐκ οἰσθατε.

33. Ἐλεγον ὅτι οἱ μαθηταὶ
πρὸς ἀλλήλους· Μὴ τις ἤνεγκεν
αὐτῷ Φαγεῖν;

34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ
τὸ θέλημα τοῦ πατέρα μου, καὶ
τελειώσω αὐτὸ τὸ ἔργον.

F 2

35 Oυχ

28-
xetle

Kettle — Comy.

the multitudes coming out
at Harvest there is already

Photographs—

them, when the first Prose:
rad. Gem: 34.24-835.2-were
and 85.

35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι
ἔτι τετράμηνον ἔστι, καὶ ὁ θείσ-
μος ἔρχεται; ἰδὲ, λίγω ὑμῖν,
ἐπάραται τὰς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν,
καὶ διασάδει τὰς χάρας, ὅτι
λευκαὶ εἰσι πρὸς θεισμόν ἤδη.

36 Καὶ ὁ θείζων, μισθὸν
λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν
εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπεί-
ρων ὁμῶς χαίρῃ, καὶ ὁ θείζων.

37 Ἐν γὰρ τῷ λόγῳ
ἔστιν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλοι
ἔστιν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλοι ὁ θεί-
ζων.

38 Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς
θείζων· ὁ δὲ ὑμεῖς κηκοπιᾶ-
κατε· ἄλλοι κηκοπιᾶκασι, καὶ
ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσ-
ελθούκατε.

39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐ-
κείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν
λόγον τῆς γυναικὸς, μαρτυρή-
σης· ὅτι ἐπὶ μοι πάντα ὅσα
ἐποίησα.

40 Ὡς ἔν ἤλθεν πρὸς αὐ-
τὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἤρώτων
αὐτὸν μῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ
ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

41 καὶ πολλὰ πλείους ἐπί-
στευσαν διὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ,

42 τῇ τε γυναικὶ ἔλεγεν·
ὅτι ἂν ἔτι διὰ τὴν σὴν λα-
λίαν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ
ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἡ-
τός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ
κόσμου, ὁ Χριστός.

43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέ-
ρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἀπ-

ἤλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν·

44 αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρ-
τύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ
ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν ἔκ ἔχει.

45 Ὅτε ἔν ἤλθεν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, ἐδέξατο αὐτὸν οἱ
Γαλιλαῖοι, πάντα ἰσραηλῆται·
ὁ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν
τῇ ἐορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἤλθον
εἰς τὴν ἐορτήν.

46 Ἦλθεν ἔν ὁ Ἰησοῦς πάλιν
εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαί-
ας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον·
καὶ ἔν τις βασιλικός, ὃς υἱὸς
ἡρώδου ἐν Καπερναούμ.

47 Οὗτος ἀκήσας ὅτι Ἰη-
σοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, ἀπήλθε πρὸς
αὐτὸν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα κα-
ταβῇ καὶ ἰασθῇ αὐτὸν τὸν υἱόν·
ἡμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν.

48 Εἶπεν ἔν ὁ Ἰησοῦς πρὸς
αὐτόν· Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέ-
ρα ἰδῇ, ὃ μὴ πιστεύσει.

49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βα-
σιλικός· Κύριε, καλέσθητι πρὶν
ἀποθάνειν τὸ παιδίον μου.

50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Πορεύ, ὁ υἱός σε ζῇ. Καὶ
ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λό-
γῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ
ἐπορεύετο.

51 Ἦδη δὲ αὐτὸν καλεσά-
μενος, οἱ δούλοι αὐτοῦ ἀπῆν-
τησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν,
λέγοντες· Ὅτι ὁ παῖς σε ζῇ.

52 Ἐπέβητο ἔν παρ' αὐτῶν
τὴν ὥραν ἐν ἣ κομψότερον ἔσχε·
καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὅτι χθὲς
ὤραν

20-υμεεις-θεροπονουν when u
read inturog:- I say that u

22. What ye know not- literal
:temptuous reproach, fitter,

25- οδινόμενος χριστός- was probab
the ewang christi- but not the
22 the samaritans u.c. only p.m.a.
them the Jews. this is ill x. m.c.

27- a woman. no article. -

29- οτι ιδετε ανθρωπον- μητι- see him? Man, if he be not the Son of God.

35. A proverbial Samite, & to thus read—

Ἐπεὶ ἔκρινον ἑστέ, καὶ ὡς ἀπὸ ποταμοῦ ἐκτελεῖται — say:

35-1000— This he said pointing to the multitudes coming out of the City— see what an evangelical Harvest there is already—

38-2101— viz. the Patriarchs & Prophets—

42 2121-22. Thus Sychar, or Sichem, where the first Proselytes were made to the Church of Israel, Gen: 34.24-25.2— were first proselyted to ye Gospel. Richard 85.

ἔσαν ἐδιδύμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.

53 Ἐγὼ ἔν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ὁ υἱός σε ζῇ, καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.

54 Τὸτο πάλιν δεύτερον σημείον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Κεφ. ε'. 5.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα.

2 Ἐστὶ δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἣ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδα, πέντε σταδία ἔχουσα·

3 ἐν ταύταις κατέκειτο πληθεύσας πολλὸν τῶν ἀδυνάτων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τε ὑδατὸς κίνησιν.

4 Ἀγγελοῦ γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινον ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ ἔν πρῶτῳ ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τῆς ὑδατὸς, ὑγιὲς ἐγίνετο, ᾧ δὴποτε κατέκειτο νοσήματι.

5 Ἦν δὲ τις ἀνθρώπου ἐκεῖ τριακονταετὴς ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀδυνείᾳ.

6 Τῶτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γινὼς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὲς γενέσθαι;

7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀδυνῶν· Κύριε, ἀνθρώπον ἔκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλῳ παρὸ ἐμοῦ κατεβαίνει.

8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγείραι, ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.

9 Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὲς ὁ ἀνθρώπου· καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιπάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

10 Ἐλεγον ἔν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· Σάββατον ἔστιν, ἔκ ἑξῆς σοι ἄραι τὸν κράββατον.

11 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκείνός μοι εἶπεν· Ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.

12 Ἠρώτησαν ἔν αὐτόν· Τίς ἐστὶν ὁ ἀνθρώπου ὁ εἰπὼν σοι· Ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει;

13 Ὁ δὲ ἰαθεὶς ἐκ ἧδε τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὅχλος ὄντι ἐν τῷ τόπῳ.

14 Μετὰ ταῦτα εὗρεσκε αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὲς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν τί σοι γένηται.

15 Ἀπήλθεν ὁ ἀνθρώπου, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.

mur.

raising from the dead.

Because he is the Son of Man let him:

and of wisdom, that the Son of Man. Campbell.

1- This 46 Chapter is beginning with the same story, how possibly been transferred, & the 6th come before the 5. The end of the 4th. I suppose in Galilee, the 6 describes him going from Thana - again Chap. 5. I suppose in Jerusalem: & Chap. 7. spent with his own V. What is Chap. 6. V. 1-

2. καθυμνηθῆρα. Non Discin
Ratatorium. Huius fuit
mergendo abluentibus, vel
orientem. - Leigh -

13. esse - Many Copies read
tion of Jerusalem, one is. Rationale
I suppose be the true reading, as the
guis, it intimates of this Gospel w
Theophylact & others say - not of the
in Gov: - This whole verse is m

14 - 1580 - probably by the same

174 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. v.

16 Καὶ διὰ τὸτο ἰδὼ-
νον τὰ Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
ἐζήτην αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι
ταῦτα ἔποιεν ἐν σαββάτῳ.

17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρί-
νατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου
ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐρ-
γάζομαι.

18 Διὰ τὸτο ἔν μᾶλλον
ἐζήτην αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπο-
κτεῖναι, ὅτι ὁ μόνος ἔσται τὸ
σαββάτον, ἀλλὰ καὶ πατήρ
ἰδὼν ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑ-
αυτῷ ποιῶν τῷ Θεῷ.

19 Ἀπεκρίνατο ἔν ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ δύναιτο ὁ
υἱὸς ποιεῖν ἅφ' ἑαυτοῦ ἔδεν,
ἵαν μὴ τι βλέπῃ τὸν πατέρα
ποιοῦν· ἅ γὰρ ἃν ἑκεῖνος
ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως
ποιεῖ.

20 Ὁ γὰρ πατήρ φιλεῖ
τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέκνυσιν
αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μετ-
ζωὶα τῶν δεικνύει αὐτῷ ἔργα,
ἵνα ὑμεῖς θαναμάζητε.

21 Ὡς περ γὰρ ὁ πατήρ
ἐγείρει τὰς νεκρὰς καὶ ζωο-
ποιεῖ, ἕτω καὶ ὁ υἱὸς ὅς θέλει
ζωοποιεῖ.

22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατήρ κρί-
νει ἔδεν, ἀλλὰ τὴν κρίσιν
παῖσαν δίδωκε τῷ υἱῷ.

23 ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν
υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα.
ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, ὁ τι-
μᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα
αὐτόν.

24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ
πιστεύων τῷ πέμψαντί με,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρί-
σιν ἐκ ἐρχεται, ἀλλὰ μέλα-
βέθηκεν ἐκ τῆ θανάτου εἰς τὴν
ζωήν.

25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἐρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν,
ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆ φω-
νῆς τῆ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ ἀκ-
ούσαντες ζήσονται.

26 Ὡς περ γὰρ ὁ πατήρ
ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, ἕτως
ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν
ἑαυτῷ,

27 καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐ-
τῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς
ἀνθρώπου ἐστίν.

28 Μὴ θαυμάζετε τὸτο·
ὅτι ἐρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες
οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται
τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

29 καὶ ἐκπορεύονται οἱ
ἐκ τῶν τάφων ποιήσαντες, εἰς ἀνά-
στασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φάσμα
πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρί-
σεως.

30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποι-
εῖν ἅπ' ἑμαυτοῦ ἔδεν· καθὼς
ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ
ἐμὴ δίκαια ἐστίν· ὅτι ὁ ζῶν τὸ
δέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέ-
λημα τοῦ πέμψαντός με πατρός.

31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ
ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου ἐκ
ἐστὶν ἀληθής.

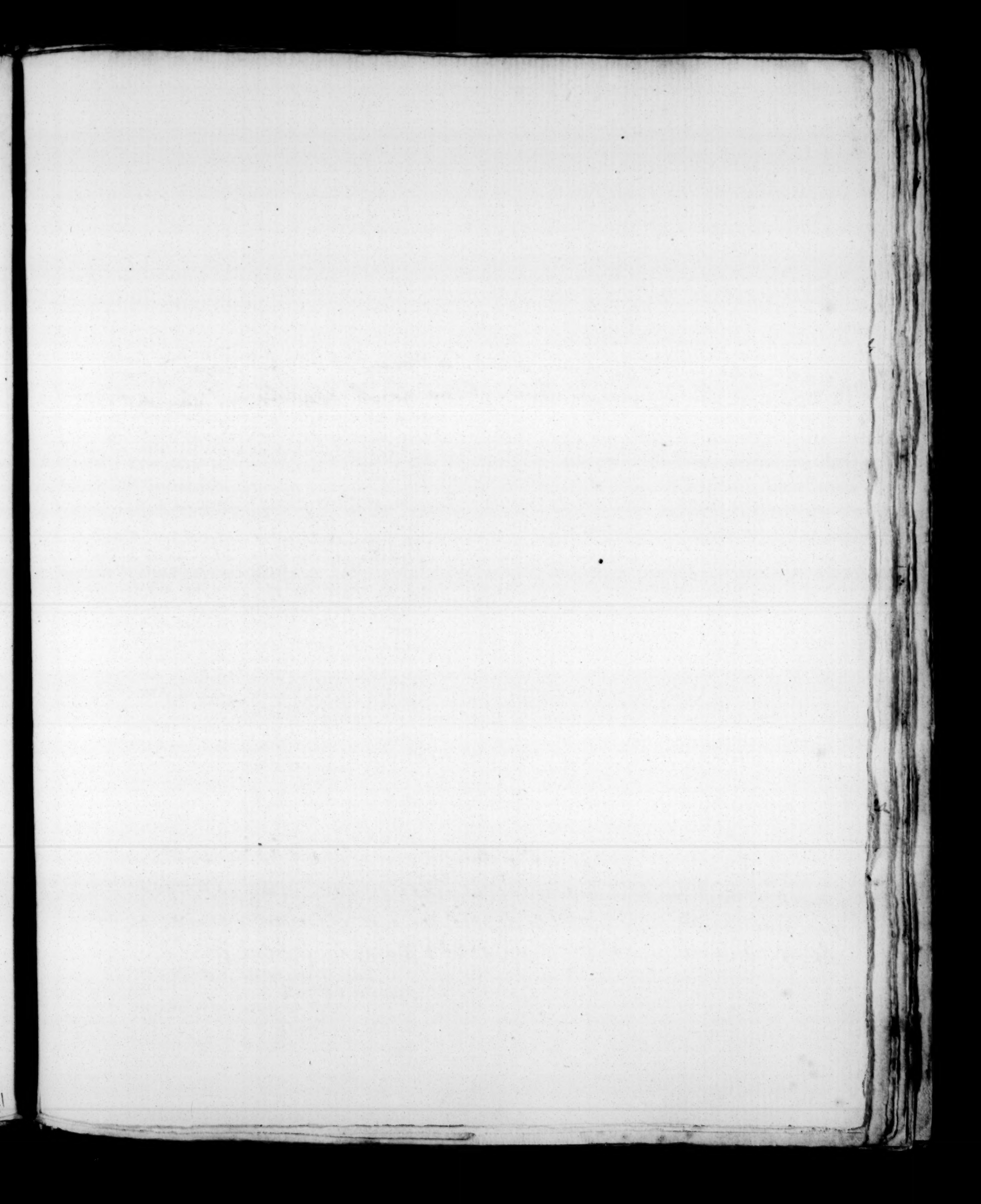
32 Ἀλλὰ ἐστὶν ὁ μαρτυροῦν
περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής
ἐστίν

26. peculiarly: they called God y^r Father.

26. 3wrv - Life, i.e. The power of raising from the dead.

2. Connect it thus TOLEIV. OTE OLOS - ESTE KET L - Because he is the Son of Man let
no of this excite your wonder, for the hour he came:

27. - a Son of Man - i.e. It suits y^r ^{ends of} wisdom, that the
Judge, as well as Saviour of Men, sh^d be a man. Campbell.

37. read inter. — Did ye never hear his voice, or see his form? (Luke 3. 22)
H.L. i.e. the voice, & form of our Lord's Baptism. Campbell

38. read inter. — Do you not regard — that ye believe not — & long — for in-
sert v. 42 — Corp. — But ye will not believe.

39. Perhaps inter. — upbraiding em — Do you search the scriptures, & yet will
ye not come to me. — Corp.

47. We have no account of the issue of this remarkable dis-
course. but by the Evangelists silence we may conclude there
was such an irresistible power in our Saviours words, y.^t the
Sanhedrim c. not deny ye truth of it. — Legend 95.

Cap.

ἐν τῇ
περὶ ἐμῶν

33

Ἰωάννην
ἀληθείαν

34

θρῶν τ
ἀλλὰ το
σωθῆτε.

35

ὁ καὶ ὁ
δὲ ἡθελῶ
πρὸς ὡρὰ

36

τυρίαν μ
γὰρ ἔρτα
ἵνα τελει
ἔργα αἰ
περὶ ἐμῶν
γαλκί.

37

τῆς, αὐτ
ἐμῶν. ὅτε
αἱ πᾶσι
ἐνθάδε

38

ἐκ ἔχεται
ὅν απέσει
ἐμῶν ὅτι

39

ἔστι ἐμῶν
ζῶν αἰών
ἵσιν αἰ
ἐμῶν.

40

καὶ ἵνα ζῶν

41

Δόξ

λαμπάνω

42

ἀλλ

εἶναι ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμῶν.

33 Ὑμεῖς ἀπεστάλακετε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ·

34 ἐγὼ δὲ ἔπαρά ἀνθρώπων τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε.

35 Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καίόμενος καὶ φαίνων· ὑμεῖς δὲ ἠθέλησατε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.

36 Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τῆς Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκε μοι ὁ πατήρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμῶν ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκε·

37 καὶ ὁ σέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμῶν. ὅτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε, ὅτε εἶδῃ αὐτοῦ ἰωράκατε·

38 καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἔχετε μένοντες ἐν ὑμῖν· ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τέτω ὑμεῖς ἐπιστεύετε.

39 Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζῶν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί σιν αἱ μαρτυρεῖσαι περὶ ἐμῶν.

40 Καὶ ἐθέλει εἰσεῖν πρὸς με, ἵνα ζῶν ἔχη.

41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων λαμβάνω·

42 ἀλλ' ἐγνώκα ὑμᾶς,

ὅτι τὴν ἀγάπην τῷ Θεῷ ἔχετε ἐν ἐαυτοῖς.

43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τῷ πατρὸς μου, καὶ ἐλαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκείνον λήψετε.

44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τῷ μόνῳ Θεῷ ἐζητεῖτε;

45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπικατε.

46 Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμῶν ἐκεῖνος ἔγραψεν.

47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γραμμασιν ἐπιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύετε.

Κεφ. ς'. 6.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος·

2 καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὁ χλὼ πολλὸς, ὅτι ἐώρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀδενούλων.

3 Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρε· ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

4 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πᾶσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

5 Ἐπάρας ἦν ὁ Ἰησοῦς τῆς ὀφθαλμῶν, καὶ διατάμειν· ὅτι

37. read inter. — Did ye never hear
H.L. i.e. the voice, & form a

38. read inter. — Do you not re-
sist v. 42. — Conf. — But ye resist
39. perhaps inter. — perhaps ye
ye not come to me. — Conf.

47. We have no account of the
course, but by the Evangelist
was such an irresistible power
Sanhedrim & not deny y? In

ὅτι πολλὸς ὄχλος ἔρχεται πρὸς
αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιπ-
πον· Πόθεν αγοράσομεν ἄρ-
τους, ἵνα φάγωσιν ἔτοι;

6 (Τὸτο δὲ ἔλεγε πειρά-
ζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί
ἔμελλε ποιεῖν)

7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιπ-
πος· Διακοσίων δηναρίων ἄρ-
τοι ἐκ ἀρκέσιν αὐτοῖς, ἵνα ἐ-
κας αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ.

8 Λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀ-
δελφὸς Σίμων· Πέτρος·

9 ἔστι παιδάριον ἐν ᾧδε,
ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνες, καὶ
δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί
εἰσιν εἰς τοσούτους;

10 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· Ποιή-
σαίτε τὰς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν.
Ἦν δὲ χόρις πολλὸς ἐν τῷ τό-
πῳ· ἀνέπεσον ἔν οἱ ἄνδρες τὸν
ἀριθμὸν ὥσει πενήκισχιλιοι.

11 Ἐλαβε δὲ τὰς ἄρτους ὁ
Ἰησοῦς, καὶ εὐχαρισήσας διέδωκε
τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ
τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ
ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ᾔθελον.

12 Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέ-
γει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Συν-
αγάγετε τὰ περισσεύσαντα
κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀπολέται.

13 Συνήγαγον ἔν, καὶ ἐγέ-
μισαν δώδεκα κοφίνες κλασμά-
των ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν
κριθίνων, ἃ ἐπερίσσεισε τοῖς
βεβρωκόσιν.

14 Οἱ ἔν ἄνθρωποι ἰδούτες
ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔ-

λεγον· Ὅτι ἔτος ἐστὶν ἀληθῶς
ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς
τὸν κόσμον.

15 Ἰησοῦς ἔν γινῆς ὅτι μέλ-
λουσιν ἔρχεσθαι, καὶ ἀρπάξαι
αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν
βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς
τὸ ὄρος αὐτοῦ μόνος.

16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο,
καλέσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν θάλασσαν·

17 καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ
πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θα-
λάσσης εἰς Καπερναῦν. καὶ σκο-
τία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ ἐκ ἐλη-
λύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς·

18 ἡ τε θάλασσα, ἀνέμω
μεγάλῃ πνεούσῃ, διηλείβετο.

19 Ἑλληνοκότες ἔν ὡς φα-
δίης εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα,
θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατέον-
τα ἐπὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἰσχυ-
ρῶς τὸ πλοῖον γινόμενον· καὶ ἐφο-
βήθησαν.

20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ε-
γὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.

21 Ἐβελον ἔν λαβεῖν αὐ-
τὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐθέως τὸ
πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς
ἣν ὑπῆγον.

22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ
ἐσηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης,
ιδὼν ὅτι πλοῖάριον ἄλλο ἐκ
ἧν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἐν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέ-
βησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ
ὅτι ἔ συνεληλθε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ
πλοῖάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον.

23 ἄλλα

12 - And save it till tomorrow

31. Bread of Heaven, or from.

33. That which descendeth - referring to λεπτος.

23 ἄλλα δὲ ἦλθε πολλοί-
ρια ἐκ Τιβεριάδος· ἐγγὺς τῆ
τόπῃ, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον,
εὐχαριστήσαντες τῷ Κυρίῳ·

24 ὅτε ἔν εἶδεν ὁ ὄχλος
ὅτι Ἰησοῦς ἐκ ἐστὶν ἐκεῖ, ἐδὲ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐπέθεσαν καὶ
αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον
εἰς Καπερναῦν, ζητούντες τὸν
Ἰησοῦν·

25 καὶ εὐρόντες αὐτὸν
πέραν τῆ θαλάσσης, εἶπον αὐ-
τῷ· Ῥαββί, πότε ᾤδε γέγο-
νας;

26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ζηεῖτέ με ἔχ' ὅτι
εἰδέτε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφά-
γητε ἐκ τῶν ἄρτων, καὶ ἐχορ-
τάσθητε.

27 Ἐργάζεσθε μὴ τὴν
βρωσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ
τὴν βρωσιν τὴν μένουσαν εἰς
ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ὑμῖν δώσει· τούτου γὰρ ὁ
πατήρ ἐσφράγισεν, ὁ Θεός.

28 Εἶπον ἔν πρὸς αὐτόν·
Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα
τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;

29 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Τούτο ἐστὶ τὸ ἔρ-
γον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσῃτε εἰς
ὃν ἀπέστειλεν ἐκείνους.

30 Εἶπον ἔν αὐτῷ· Τί ἔν
ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν
καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργά-
ζῃ;

31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ
μάζα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ,

καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· Ἄρτον
ἐκ τοῦ ἔραντος ἔδωκεν αὐτοῖς φα-
γεῖν.

32 Εἶπεν ἔν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν
ἄρτον ἐκ τοῦ ἔραντος· ἀλλ' ὁ
πατήρ με δίδωσιν ὑμῖν τὸν
ἄρτον ἐκ τοῦ ἔραντος τὸν ἀληθι-
νόν·

33 ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ
ἐστὶν ὁ καὶ αἰώνων ἐκ τοῦ ἔραντος,
καὶ ζῶν διδὼς τῷ κόσμῳ.

34 Εἶπον ἔν πρὸς αὐτόν·
Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν
ἄρτον τούτον.

35 Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς
ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με,
καὶ μὴ πεινάσῃ· καὶ ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ, καὶ μὴ διψήσῃ πώποτε.

36 Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ
ἰωράκατέ με, καὶ καὶ πιστεύετε.

37 Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ
πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἔχει· καὶ τὸν
ἐρχόμενον πρὸς με καὶ μὴ ἐκβά-
λῃ ἔξω·

38 ὅτι κατεβέβηκα ἐκ τοῦ
ἔραντος, ἐχ' ἵνα ποιῶ τὸ θέλη-
μα τοῦ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με.

39 Τούτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵ-
να πᾶν ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπο-
λέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω
αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

40 Τούτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ
θεωρῶν τὸν υἱόν, καὶ πιστεύων
εἰς

56. Q. The addition at the end of this v. by Mark

εἰς αὐτόν, ἔχη ζωὴν αἰώνιον· καὶ
ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσ-
χάτῃ ἡμέρᾳ.

41 Ἐγὼ γινώσκω ἔν οι Ἰου-
δαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν·
Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καὶ ζωὴς·
ἐκ τῆς ἑρανῆς.

42 Καὶ ἔλεγον· Οὐχ ἔτός
ἐστίν Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς Ἰωσήφ,
ὃς ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα; πῶς ἔν λέ-
γει ἔτος· Ὅτι ἐκ τῆς ἑρανῆς
καὶ ζωὴς;

43 Ἀπεκρίθη ἔν ὁ Ἰησοῦς,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ γινώσκετε
μετ' ἀλλήλων.

44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν
πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ
πέμψας με, ἐκλήσῃ αὐτόν,
καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν τῇ ἐσ-
χάτῃ ἡμέρᾳ.

45 Ἔστι γεγραμμένον ἐν
τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσονται
πάντες διδασκοὶ τῆς Θεῆς.
Πᾶς ἔν ὁ ἀκούσας παρὰ τῆς
πατρὸς, καὶ μαθὼν, ἔρχεται
πρὸς με.

46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα
τις εἰσάγει, εἰ μὴ ὁ ὢν πα-
ρὰ τῆς Θεῆς· ἔτος εἰσάγει τὸν
πατέρα.

47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει
ζωὴν αἰώνιον.

48 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς
ζωῆς.

49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφα-
γον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
ἀπέθανον.

50 Οὗτός ἐστι ὁ ἄρτος ὁ
ἐκ τῆς ἑρανῆς καὶ ζωὴς, ἵνα
τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ
ἀποθάνῃ.

51 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν,
ὁ ἐκ τῆς ἑρανῆς καὶ ζωὴς· ἐὰν
τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἁρτος,
ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ
ἄρτος ὁ δὲ ὢν ἐγὼ δώσω, ἡ
σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω
ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

52 Ἐμάχοντο ἔν πρὸς ἄλ-
λήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες·
Πῶς δύναται ἔτος ἡμῖν δῶναί
τὴν σὰρκα φαγεῖν;

53 Εἶπεν ἔν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐὰν μὴ φάγῃς τὴν σὰρκα τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίνῃς
αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχεις ζωὴν
ἐν ἑαυτοῖς.

54 Ὁ τρώγων μου τὴν σὰρ-
κα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ ἀνα-
στήσω αὐτόν τῇ ἐσχάτῃ ἡ-
μέρᾳ.

55 Ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀλη-
θῶς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμα
μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις.

56 Ὁ τρώγων μου τὴν σὰρ-
κα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν
ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ.

57 Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ
ζῶν πατήρ, καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν
πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, καὶ
πίνων, ζήσεται δι' ἐμέ.

58 Οὗτός ἐστι ὁ ἄρτος ὁ
ἐκ τῆς ἑρανῆς καὶ ζωὴς· ὃς καθ-
ὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν
τὸ

31. Bread of Heaven, or from.

33. That which descendeth -

56. Q. The Addition at the End of this C. by Milly

66- many left him. because they found he was not such a
messiah as they expected. -

70- The Introit: sh. end before v. 1. - And then the v. 1. for Roman, Ad yu
comes in rightly. - Comp.

2. V. Quattuorium in Legalia Festa Judaeorum, qua hodie
celebrant, apud Brit: Sac: in locutione. -

τὸ μάννα,
γὰρ τὸ
εἰς τὸν αἶ
59 Τ
αγωγῇ,
καὶ.

60 Πα
τῶν μαθ
Σκληρός
τίς δύναται

61 Εἰ
καὶ οὐκ, ὅ
τῶτε οἱ
αὐτοῖς. Τ
λίξαι;

62 ἰα
τῶν τῶ
ἐπεὶ ἦν τὸ

63 τὸ
ποιῶν, ἡ
δὲν. τὰ
καὶ ὑμῖν,
ἔστιν.

64 ἀλ
οἱ ὅτι
ἀρχῇ; ὁ
μη πρὶς
παράδοσιν

65 Κα
ἔρχεται ὑμ
ταὶ ἐλθεῖν
διδόμενον
με.

66 Ἐκ
ἐλθόν τῶν
τὰ ὀπίσω,
περιπάτε

67 Εἰπ
καὶ
ἐκτελεῖν;

Cap. vi. ΚΑΤΑ ΙΩΑΝ. 179

τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον. ὁ τρώγων τῆτον τὸν ἄρτον, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ, διδάσκων ἐν Καπερναεὺμ.

60 Πολλοὶ ἦν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπον· Σκληρὸς ἐστὶν ἔτος· ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτὸ ἀκούειν;

61 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γολγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Τῆτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;

62 εἰάν ᾤν θεωρεῖτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ἐπὶ ἥν τὸ πρότερον.

63 τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιῶν, ἡ σὰρξ ἢ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει. τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐν.

64 ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν. ἦδη γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδόντων αὐτόν.

65 Καὶ ἔλεγε· Διὰ τῆτο εἶπα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, εἰάν μὴ ᾗ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρὸς μου.

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐκέτι μετ' αὐτοῦ περιπατήσαν.

67 Εἶπεν ἦν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλειτε ἀπάρχειν;

68 Ἀπεκρίθη ἦν αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰώνιας ἔχεις.

69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

70 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τῆς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν;

71 Ἐλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμων· Ἰσκαριώτην· ἕτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἰς ὃν ἐκ τῶν δώδεκα.

Κεφ. ζ. 7.

ΚΑΙ περιπατεῖ ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἢ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζητούν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.

2 Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία.

3 Εἶπον ἦν πρὸς αὐτόν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάσθαι ἐνθεῖν, καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σε θεωρήσωσι τὰ ἔργα σε ἃ ποιεῖς.

4 οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.

5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἐπίστευον εἰς αὐτόν.

6 Λέγει ἦν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·

Foris. V. vers. 13. - Grot. in loc. 13

Foris. They did murmur

ουδεις φησιν αὐτῷ

end of the verse. Moses gave you

66- many left him because
miracles as they expected.

70- The Pharisees and scribes who
came in rightly. - 1000

2. U. Quattuorcentum in hunc
celebrant, apud Brit: Sac: i

σῶς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς ἔγω
πάρειμι· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτε-
ρος πάντοτε ἐστὶν ἐτοιμὸς.

7 Οὐ δύναται ὁ κόσμος
μισεῖν ὑμᾶς· ἐγὼ δὲ μισεῖ, ὅτι
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτῶ, ὅτι
τὰ ἔργα αὐτῶ ποιητὰ ἐστίν.

8 Ὑμεῖς ἀνέβητε εἰς τὴν
ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ ἔγω ἀνα-
βαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην,
ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς ἔγω πι-
πλήρωται.

9 Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς,
ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀ-
δελφοὶ αὐτῶ, τότε καὶ αὐτὸς
ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, ὃ φαι-
νῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ.

11 Οἱ ἄνθρωποι ἰσχυροὶ
αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον·
Πῶς ἐστὶν ἐκείνῳ;

12 Καὶ γογγυσμὸς πολλὸς
περὶ αὐτῶ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις.
οἱ μὲν ἔλεγον· Ὅτι ἀγαθὸς
ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Οὐ· ἀλ-
λὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.

13 Οὐδεὶς μὲντοι παρρησία
ἔλάλει περὶ αὐτῶ, διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14 Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς με-
σότητος, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ
ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε.

15 Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰου-
δαῖοι, λέγοντες· Πῶς ὁ υἱὸς γράμ-
ματος οὗτος, μὴ μεμαθηκώς;

16 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδασχὴ
ἐκ ἐστίν ἐμῇ, ἀλλὰ τὴν πνεύ-
ματος με.

17 Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλη-
μα αὐτῶ ποιεῖν, γνώσει περὶ
τῆς διδασχῆς, πότερον ἐκ τῶ
Θεοῦ ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ
λαλῶ.

18 Ὁ ἀπ' ἐαυτοῦ λαλῶν,
τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ
ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαν-
τος αὐτὸν, ὅτι ἀληθὴς ἐστίν, καὶ
ἀδικία ἐν αὐτῷ ἔκ ἐστίν.

19 Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑ-
μῖν τὸν νόμον, καὶ ὑμεῖς ἐξ ὑμῶν
ποιεῖτε τὸν νόμον; τί με ζητεῖτε
ἀποκτεῖναι;

20 Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος, καὶ
εἶπεν· Δαιμόνιον ἔχεις· τί σε
ζητεῖ ἀποκτεῖναι;

21 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν ἔργον ἐποίη-
σα, καὶ πάντες θαυμάζετε.

22 Διὰ τὸτο Μωσῆς δέ-
δωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, (ἔχ-
οντες ὅτι ἐκ τῶ Μωσέως ἐστίν, ἀλλ'
ἐκ τῶν πατέρων) καὶ ἐν σαββά-
τῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.

23 Εἰ περιτομὴν λαμβάνετε
ἄνθρωπον ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ
λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ
χολᾷτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον
ὑγιῇ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;

24 Μὴ κρίνετε κατὰ ὄψιν,
ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρί-
ναί.

25 Ἐλεγον ἄνθρωποι ἐκ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ ὁ υἱὸς ἐστίν
ὃν ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;

26 καὶ ἰδοὺ, παρρησία
λαλεῖ, καὶ ὑμεῖς αὐτῷ λέγετε·
μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρ-
χοι.

b. V. Grotium in Louane.

11. 1802101 - $\mu\alpha\lambda\ \epsilon\zeta\omicron\chi\eta\nu$. - L. 2. Seniores - U. Vers: 13. - Grot: in Lor: 13

12. Whispering - They durst not speak out for fear: they did murmur
or grumble thro' resentment

13. End the Interrogat: at $\tau\omicron\mu\omicron\varsigma$. read $\kappa\alpha\lambda\omicron\upsilon\delta\epsilon\iota\varsigma$ affirmatively

12. $\epsilon\iota\kappa\tau\omicron\omicron\tau\omicron$ sh. perhaps be carried to the end of the Verse. Moses gave you
circumcision & you therefore circumcise &c.

24. - $\omicron\chi\iota\nu$ - from personal legends

20. καμει - some understand this negatively as the sense seems to re-
quire, & as it is said, O. 14. - to which reason read interrogatively. Do you
know me, & whence I come? - yet I come not of myself - Grot. - The same
our Version gives seems very good - O. 2.

29 - read εἰ με - for I come from him, & so L. 34. - This is much confirmed
by Ch. 11. O. 27. - O. 21. - 13. 33. - O. 32. 26. εἰς ἡμᾶς. & L. 30. 6. 6. - Grot.

33 - V. Grot. (Shewing G. Inability to hurt him) & the force of περὶ 272

34 - V. Casaubon: - εἰ με, (non εἰ με) (2. 1) ὑπὸ γω - V. Note from Long: on O. 29.
i. also Grot. who rejects this meaning.

37 - To see the Propriety & Beauty of our Saviour's words it must
be noted, that on this Day they performed the joyful & pompous
ceremony of pouring out the water. - N. also Grot. in La.

38 - Suppose we point εἰς. & join the foregoing words to O. 37 -

43 - All from O. 33. to O. 11. both inclusive is wanting in many
Copies - Vid. Millium in Locum, who supposes it was omitted in
the public Copies because they thought it improper to be read openly -
The transcribers seeing this Mark, suspected its authenticity, & so passed

χοίτες ὅτι ὁτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός;

27 ἀλλὰ τῆτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστός ὅταν ἔρχηται, ἑδείς γινώσκει πόθεν ἐστίν.

28 Ἐκραξεν ἔν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγων· Καί με οἶδατε, καὶ οἶδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐκ ἐλθ-λυθα, ἀλλ' ἐστίν ἀληθινός ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς ἐκ οἶδατε.

29 ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτῆ εἰμι, καὶ κεῖνός με ἀπέστειλεν.

30 Ἐξήτην οὖν αὐτόν πι-άσαι· καὶ ἑδείς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρα, ὅτι ἔπω ἐλη-λύθει ἡ ὥρα αὐτῆ.

31 Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· Ὅτι ὁ Χριστός, ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα τῆτων ποιήσει ἢ ἔτι ἐποίησεν;

32 Ἦκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τῶ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτῆ ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.

33 Εἶπεν ἔν αὐτοῖς ὁ Ἰη-σοῦς· Ἐτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με.

34 Ζητήσετέ με, καὶ ἐχ' εὐ-ρήσετέ· καὶ ὅπῃ εἰμί ἐγὼ, ὑμεῖς ἔδυνασθε ἐλθεῖν.

35 Εἶπον ἔν οἱ Ἰουδαῖοι

πρὸς ἐαυτοῦς· Πῶς ἔτι μέλ-λει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς ἐχ' εὐρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασποράν τῶν Ἑλλήνων μέλ-λει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τὰς Ἑλλήνας;

36 Τίς ἐστίν ἔτι ὁ λόγος· ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με, καὶ ἐχ' εὐρήσετέ· καὶ ὅπῃ εἰμί ἐγὼ, ὑ-μεῖς ἔδυνασθε ἐλθεῖν;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέ-ρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἐορτῆς εἰ-γήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέ-γων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με, καὶ πινέτω.

38 ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κα-θὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτῆ ρέουσιν ὕδατος ζῶντος.

39 (Τῆτο δὲ εἶπε περὶ τῆ πνεύματος ἢ ἐμελλόν λαμ-βάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· ἔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἁγίου, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἑδὲπω ἐδοξάσθη.)

40 Πολλοὶ ἔν ἐκ τῶ ὄχ-λου ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλε-γον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προ-φῆτης.

41 ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστός ἐρχέται;

42 οὐχὶ ἡ γραφή εἶπεν, ὅτι ἐκ τῆ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης ὅπῃ ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστός ἐρ-χέται;

43 Σχίσμα ἔν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν.

Q

44 Τίτις

the resurrection, when our Lord: hath

*accuse him, either of assuming
her, or nulling the Law if he ac-
cuses minutes of the cause before
Paul. Schaid.*

10 - pass id sentence

37- To see the propriety & be-
be notice, that on this day this
ceremony of pouring out the
38- Suppose we point ex. & join the fo

43- All from V. 33. to C.D. 11. both inclusive is wanting in many
Copies - Vid: Millium in locum, who supposes it was w^hid. or v^o in
the public copies because they thought it improper to be read openly -
- The transcribers seeing this mark, suspected its authenticity, & so passed

2 Ὁρθρῃ δὲ πάλιν παρε-
γένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ

over it -

52. Being one of em has nothing to do in the parenthesis, when our Dear: puts
it

53. N. Grot: Annot: -

7- By this Question they wanted to accuse him, either of assuming
a judicial Authority if he condemned her, or nulling the Law if he ac-
quitted her - He, like Judge taking minutes of the Cause before
him, wrote with his finger on the Dust - Richard.

10 - passed Sentence

12- After this Interruption Jesus returns to instructing the People, & probably takes occasion from the Sun's bright shining in the morning^(v. 2) to declare y^e he was y^e true Light.

22- The Question naturally arising is - $\mu\eta\tau\iota\ \alpha\pi\omicron\zeta\epsilon\nu\omicron\iota$ - $\omega\zeta$ he go into foreign parts? - 1st C. 7. 35 - Tan: Hab: Ep: 2. 159

25- $\tau\eta\nu\ \alpha\phi\chi\eta\nu$ is perhaps here prius, as Gen: 13. 4. - 43. 20.

πορεύσθαι, καὶ μηκέτι ἀμάρτανε.

12 Πάλιν ἔν ὁ Ἰησοῦς αὐ-
τοῖς ἐλάλησε λέγων· Ἐγὼ εἰ-
μι τὸ φῶς τῷ κόσμῳ· ὁ ἀκο-
λουθῶν ἐμοί, ὃ μὴ περιπαλήσει
ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς
τῷ ζῶντι.

13 Εἶπον ὃν αὐτῷ οἱ φα-
ρισαῖοι· Σὺ περὶ σιναίᾳ μαρ-
τυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου ἐκ ἔστιν
ἀληθής.

14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Καὶ ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἀληθοῦς ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ πᾶς ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ ἐκ οὐδαὶς πόθεν ἐρχομαι, καὶ πᾶς ὑπάγω.

15 Ὑμεῖς καὶ τὴν σὰρκα
κρίνετε, ἐγὼ δὲ κρίνω ἐδύνα.

16 Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ,
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθὴς ἐστίν·
ὅτι μόνος εἰμι, ἀλλ' ἐγὼ.
καὶ ὁ πᾶντας με παλῆρ.

17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ
ὑμῶν γέγραπται, ὅτι δύο
ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθὴς
ἐστίν.

18 Ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν
περὶ ἡμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ πε-
ρὶ ἡμοῦ ὁ πᾶς ὁ κόσμος μετὰ τὸν πατέρα.

19 Ἐλεγον ἐν αὐτῷ· Πῶς
ἔστιν ὁ πατήρ σε; Ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦς· Οὐτε ἐμὲ οἶδατε,
ὅτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ
ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδει-
τε ἄν.

20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐ-
λάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζο-

φυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
καὶ ἔδειξεν ἐπ' αὐτὸν, ὅτι ἔ-
πρω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21. Εἶπεν ὁ πάλιν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ
ζητήσεται με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ
ὑμῶν ἀποθάνειτε· ὅπως ἐγὼ
ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλ-
θεῖν.

22 "Ελεγον ἔν οι 'Ιουδαῖοι·
Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι
λέγει· "Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑ-
μεῖς ἔ δύνασθε ἐλθεῖν ;

23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰ-
μεῖς ἐκ τῶν κούτων ἐστέ, ἐγὼ ἐκ
τῶν ἄνων εἰμὶ· ὑμεῖς ἐκ τῆς κόσ-
μου τούτης ἐστέ, ἐγὼ ἔκ εἰμὶ ἐκ
τῆς κόσμου τούτης.

24 Εἶπον ἔν ὑμῖν, ὅτι ἀπο-
θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν·
ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσῃτε ὅτι ἐγώ
εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁ-
μαρτίαις ὑμῶν.

25 Ἐλεγον ἐν αὐτῷ· Σὺ
τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχὴν ὅ,τι καὶ
λαλῶ ὑμῖν.

26 πολλά ἔχω περὶ ὑμῶν
λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμ-
ψας με ἀληθὴς ἐστὶ· καὶ γὰρ αὐ-
τὸς ἠκούσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα
λέγω εἰς τὸν κόσμον.

27 Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν
πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν.

28 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· "Ὅταν ἐψώγητε τὸν υἱὸν
τῆς ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε
ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ὁ πατήρ μου μετ' ἐ-
μοῦ ἐστίν, ἀλλὰ καθὼς ἐ-

 Q_2

διδάξει

comparatively to Bengelius, & perhaps but
- now not much believing just, but others
in a Session have thrown off the Com.

from our ^{Hearts} ~~mouth~~, Wherein is thy ye
that ye cannot give us to my blood. Where

12- After this Interruption Jesus returns to instructing the People, & probably takes occasion from the Sun's bright shining in the morning^(v. 2) to declare ye he was ye true Light.

22- The Question naturally arises in foreign parts. - 1 C. 7. 35- Can: He

25- την αρεσιν εἰς μετὰρ καὶ

διδάξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ.

29 καὶ ὁ πᾶς με, μετ' ἐμῶν εἰν. ἐκ ἀφ' ἧς με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρετὰ αὐτῷ ποιῶ πάντες.

30 Ταῦτα αὐτῷ λαλῶν πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

31 ἔλεγεν ἔν ὃ Ἰησοῦς πρὸς τὰς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου εἰσίν.

32 καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.

33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ ὅθεν δεδουλευκαμεν πόσους· πῶς σὺ λέγεις· Ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε;

34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δούλος ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας.

35 Ὁ δὲ δούλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

36 ἰὰν ἔν ὃ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὅπως ἐλεύθεροι ἔσθε.

37 Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστὶ· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.

38 ἐγὼ δὲ ἰωρακα παρὰ τῷ πατρί μου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς ἔν ὃ ἰωρακαίε παρὰ τῷ πατρί μου, ποιεῖτε.

39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον

αὐτῷ· Ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστὶ. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τῷ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τῷ Ἀβραάμ ποιεῖτε ἂν.

40 νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ἡμῖν λαλάσκει, ἣν ἡκούσα παρὰ τῷ Θεῷ· τὰτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησεν.

41 ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τῷ πατρί μου· εἶπον ἔν αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννημένοι· ἵνα πάλιν ἔχομεν, τὸν Θεόν.

42 Εἶπεν ἔν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς πατήρ ἡμῶν ἦν, ἡγαπάτε ἂν ἐμὴ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τῷ Θεῷ ἐξῆλθον, καὶ ἡκούσθ' ὅτι ἐγὼ ἀπ' ἐμοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε.

43 διὰ τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν.

44 Ὑμεῖς ἐκ πατρὸς τῷ διαβόλῳ ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῷ πατρί μου θέλετε ποιεῖν· ἐκεῖνος ἀνθρωποκλόν· ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλήσῃ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶ, καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ.

45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι.

46 τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι;

47 Ὁ ὧν

33- Our Version here begins a new Section contrary to Bengelius, & perhaps Cat.
to. - In B. 31. he speaks to those y^t believed, - Now not those believing just, but others
who God by answered him. - And the making a Section here throws off the Com-
parison that it be not too close. - Heinsius. -

40. convicting me of Falshood.

43- In one continued Interrog^m - Different from our ^{Qu^{est}} ~~chapter~~, Wherein is it y^t ye
cannot understand that Speech of mine, viz, that ye cannot give ear to my blood. Here

47- The Argument seems changed, & from the Connection we sh^d read - Therefore ye are not of God, for ye do not hear them. - Box 2 -

51 - LESTER above. Perhaps, shall not die death for our sin. An anonymous Annot. in read & VATOR TON 225 TON 225 - & U. 52 TON 225 TON 225
52 - Read with the best copies in hand. - Don't thou, who art not to be com-
pared with Abt. & the prophets, say, ye man. & 2 - 6000

54 - Beng: reads, who ye saws, ye saw, & ye do not know him, which
saying is absurd enough. & better if pointing at the end of U. 54 - 6000

59 - Where did they get the stones? - They were the broken stones
of the new building.

2 - This Question is proposed according to the Jewish notion
of souls sinning in some precatent state.

47 Ὁ ὢν ἐκ τῆ Θεῶ, τὰ ῥήματα τῆ Θεῶ ἀκρίβει· διὰ τῆτο ὑμεῖς οὐκ ἀκρίβει, ὅτι ἐκ τῆ Θεῶ οὐκ ἐστὶ.

48 Ἀπεκρίθησαν ἔν οι Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις;

49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με·

50 ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἐστὶν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.

51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἰάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ δεωθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

52 Εἶπον ἔν αὐτῷ οι Ἰουδαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραάμ ἀπέθανε καὶ οι προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γέυσῃ θάνατον εἰς τὸν αἰῶνα;

53 μὴ σὺ μείζων εἶ τῶ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οι προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς;

54 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐάν ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτὸν, ἡ δόξα μου οὐδὲν ἐστίν· ἐστὶν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστίν,

55 καὶ ἐκ ἐγνώκατε αὐτὸν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν καὶ ἰάν

εἶπω ὅτι ἐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν, ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτῶ τηρῶ.

56 Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ ἔχαρη.

57 Εἶπον ἔν οι Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· Πενήκοντα ἔτη ἔγω ἔχεις, καὶ Ἀβραάμ ἰωρακας;

58 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι.

59 Ἦραν ἔν λίθος ἵνα βάλῃσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρέβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἱερᾶς, διελθὼν διὰ μέσων αὐτῶν· καὶ παρῆγεν ἔτω.

Κεφ. θ'. 9.

ΚΑΙ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς·

2 καὶ ἠρώτησαν αὐτόν οι μαθηταὶ αὐτῶ, λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἡμαρτίαν, ἔτος ἢ οι γονεῖς αὐτῶ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;

3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐτε ἔτος ἡμαρτίαν, ἔτε οι γονεῖς αὐτῶ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τῆ Θεῶ ἐν αὐτῷ.

4 ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆ παμφανίως με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.

5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾤ, φῶς εἰμι τῷ κόσμῳ.

6 Ταῦτα εἰπὼν, ἐπίστευσε χαμαὶ

whole Body - 90 miles

when he was blind - Bern. Pescari

47- The Argument seems changed, & we are not of God, for we do not believe

51- ΕΙΣΤΟΥ ΔΕ ΝΥΝ...
An anonymous answer! I read & wrote
52- Read with the best copies in
read with Abt. & the prophets, so

54- being: reads, who ye say, & ye
say, my idleness enough. Doubtless

59- Where did they get the
of the new building.

2- This Question is proposed according to the Jewish notion
of souls sinning in some peccant state.

χαμαί, & ἐποίησε πηλὸν ἐκ
τῆς πύσματος, & ἐπέχρισε τὸν
πηλὸν ἐπὶ τὰς ὀφθαλμούς, &
τυφλῶν,

7 καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὑπα-
γε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν
τῆς Σιλωὰμ, (ὃ ἐρμηνεύεται,
ἀπεγαλμίνον.) Ἀπῆλθεν ἔν &
ἐνίψατο, & ἤλθε βλέπων.

8 οἱ ἄν γείτονες & οἱ θεί-
οντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι
τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· Οὐχ ἕτός
ἐστὶν ὁ καθήμενος & προσκυλίων;

9 Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι ἕτός
ἐστὶν ἄλλοι δέ· Ὅτι ὅμοιος
αὐτῷ ἐστὶν. Ἐκεῖνός ἔλεγεν·
Ὅτι ἐγὼ εἰμι.

10 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς
ἀνέβηθης σὺ οἱ ὀφθαλμοί;

11 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνός, καὶ
εἶπεν· Ἄνθρωπος λεγόμενος
Ἰσάβ, πηλὸν ἐποίησε, & ἐπέ-
χρισέ με τὰς ὀφθαλμούς, & εἶ-
πέ μοι· Ὑπάγε εἰς τὴν κολυμ-
βήθραν τῆς Σιλωὰμ, & νίψαι.
Ἀπῆλθὼν δὲ & νίψαμίνον,
ἀνέβη.

12 Εἶπεν ἔν αὐτῷ· Πῶς
ἐστὶν ἐκεῖνός; λέγει· Οὐκ οἶδα.

13 Ἄγουν αὐτὸν πρὸς
τὰς Φαρισαίους, τότε ποῖς τυ-
φλόν.

14 Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν
πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰσάβ, καὶ
ἀνέβη αὐτὸν τὰς ὀφθαλμούς.

15 Πάλιν ἔν ἡρώτων αὐτὸν
& οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβη-
ψεν· Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πη-
λὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς ὀφθαλ-
μούς μου, & ἐνίψαμίνον, & ἐβλέπω.

16 Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν φα-
ρισαίων τινές· Οὐτός ὁ ἄνθρω-
πος ἢ ἐκ ἐξὶ παρὰ τῆς Θεῶν,
ὅτι τὸ σάββατον ἐτήρει. Ἄλ-
λοι ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄν-
θρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα
σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα
ἦν ἐν αὐτοῖς.

17 Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν·
Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ,
ὅτι ἠνοιξέ σε τὰς ὀφθαλμούς;
Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι προφήτης
ἐστίν.

18 Οὐκ ἐπίγευσάν οὖν οἱ
Ἰδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς
ἦν, & ἀνέβηψεν, ἕως ὅτε ἐφώ-
νησαν τὰς γυνεῖς αὐτοῦ τῆς ἀνα-
βλέψαντος.

19 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν,
λέγουσιν· Οὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑ-
μῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυ-
φλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι
βλέπει;

20 Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ
γυνεῖς αὐτοῦ, & εἶπον· Οἶδα-
μεν ὅτι ἕτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν,
& ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη.

21 πῶς δὲ νῦν βλέπει, ἢ
οἶδαμεν· ἢ τίς ἠνοιξεν αὐτὸν
τὰς ὀφθαλμούς; ἡμεῖς ἢ οἶ-
δαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει,
αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ
αὐτοῦ λαλήσει.

22 Ταῦτα εἶπον οἱ γυνεῖς
αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη τὰς Ἰου-
δαίους· ἦδη γὰρ συνέβηκεν οἱ
Ἰδαῖοι, ἵνα ἴαν τις αὐτὸν ὁ-
μολογήσει Χριστὸν, ἀποσυναγω-
γῆ γενήσεται.

23 Διὰ

7. $\nu\iota\pi\tau\epsilon\iota\nu$ - wash partially - $\lambda\omicron\nu\epsilon\iota\nu$ the whole Body - $\gamma\omicron$ here
Wash My Eyes

8- $\omicron\tau\epsilon$ - $\omicron\tau\epsilon$ when, who had seen him before when he was blind - Bern. Piscat.

- 105 doz av 70000. U. Joh: 7. 10. 14 - acknowledge the truth in
the sight of God. - ^{or} give the glory to God,
The Ing: Adage - Tell y: Truth, & Shame the Devil

25- 22 - sh here rendered that he is a sinner I know not: for the blind man
proves 1031 y: & was not a sinner. - 22 often signifies so - 1. Act 26. 8 - Whetby

27- 1128 - Better rendered and did ye not hear ~~that~~ ^{that} ~~the~~ ^{the} ~~great~~ ^{great} ~~sinners~~ ^{sinners}

34 - As St John Bapt: first suffered Death so this man was
first excommunicated on acct of the Gospel - Richard 149 -

1 - New Towns

23 Διὰ τὸτο οἱ γονεῖς αὐ-
τῆ εἶπον· ὅτι ἡλικίαν ἔχει,
αὐτὸν ἐρωτήσατε.

24 Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέ-
ρα τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός,
καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ
Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄν-
θρωπος ὅτος ἀμαρτωλὸς ἐστίν.

25 Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος,
καὶ εἶπεν· Εἰ ἀμαρτωλὸς ἐστίν,
ἐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς
ἔην, ἀλλ' ἔτι βλέπω.

26 Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν·
Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ
σε τὰς ὀφθαλμούς;

27 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶ-
πον ὑμῖν ἤδη, καὶ ἐκ ἠκούσατε·
τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ
καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτὸ μαθηταὶ
γενέσθαι;

28 Ἐλοιδόρησαν οὖν αὐτὸν,
καὶ εἶπον· Σὺ εἰ μαθητὴς ἐκεί-
νου· ἡμεῖς δὲ τῷ Μωσέως ἐσμὲν
μαθηταί.

29 ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μω-
σῆ λελάληκεν ὁ Θεός· τὸτον
δὲ ἐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν.

30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ τῷ
δαίματι ἐστίν, ὅτι ὑμεῖς ἐκ
οἶδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἀνέρωξέ με
τὰς ὀφθαλμούς.

31 οἶδαμεν δὲ ὅτι ἀμαρτω-
λὸν ὁ Θεὸς ἐκ ἀκούει· ἀλλ'
εἴαν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέ-
λημα αὐτοῦ ποιῇ, τότε ἀ-
κούει.

32 ἐκ τῶ αἰῶνος ἐκ ἠκού-
σθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμούς
τυφλοῦ γεγεννημένου.

33 εἰ μὴ ἦν ὁτος παρὰ Θε-
οῦ, ἐκ ἡδυνάτο ποιεῖν ἕδεν.

34 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ· Ἐν ἀμαρτίαις σὺ ἐγενή-
θης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡ-
μᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35 Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὐρών
αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύ-
εις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ
εἶπε· Τίς ἐγώ, Κύριε, ἵνα πι-
στεύσω εἰς αὐτόν;

37 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λα-
λῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός ἐστιν.

38 Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω,
Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον
τὸτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέπον-
τες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες
τυφλοὶ γενῶνται.

40 Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν φα-
ρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ'
αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ
ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν;

41 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Εἰ τυφλοὶ ἦτε, ἐκ ἂν εἴχατε
ἀμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε· Ὅτι
βλέπομεν· ἡ ἂν ἀμαρτία ὑμῶν
μένει.

Κεφ. ι. ιο.

ΑΜΗΝ, ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος
διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλήν τῶν
προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων
ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης
ἐστὶ καὶ ληστής.

2 ὁ δὲ

*14- Have not the Pharisees of a Com-
pote - Pharisees. They have known a
Man - Grot. Hammond - Clarke Par.*

- Δος δοξαν τω θεω. υ. John: 7. 18.
The Sight of God. —
The Eng. Adage — Tell ye Truth, o

25- 22- *It has been decided that the*
mission 1831 ye it was not a sinners. — 22

27- *Miss M. —*

34- *As St. John Bapt. first se*
first communion and on

1- *Meer Towns*

2 ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ
 τῆς θύρας, ποιμὴν ἐστὶ τῶν
 προβάτων·

3 τότε ὁ θυρῶν ἀνοίγει,
 καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐ-
 τῆς ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρόβατα
 καλεῖ καὶ ὄνομα, καὶ ἐξάγει
 αὐτά·

4 καὶ ἔταν τὰ ἴδια πρό-
 βατα· ἐκβάλλει, ἐμπεριποιεῖται αὐ-
 τῶν πορεύεσθαι· καὶ τὰ πρόβατα
 αὐτῶν ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν
 φωνὴν αὐτῆς·

5 ἀλλοτρίων δὲ ἐὰν μὴ ἀκο-
 λυθῶσιν, ἀλλὰ φεύξονται
 ἀπ' αὐτῆς· ὅτι ἐκ οἶδασιν τῶν
 ἀλλοτρίων τὴν φωνήν·

6 Ταύτην τὴν παροιμίαν
 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι
 δὲ ἐκ ἠγνοῦσαν τίνα ἦν ἡ ἐλάλει
 αὐτοῖς·

7 Εἶπεν ἔτι πάλιν αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προ-
 βάτων·

8 πάντες ὅσοι πρὸς ἐμὲ
 ἦλθον, κλέπτει εἰσὶ καὶ λησταί·
 ἀλλ' ἐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ
 πρόβατα·

9 ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι'
 ἐμὲ εἰάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσε-
 ται· καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξε-
 λεύσεται, καὶ νομὴν εὕρησιν·

10 Ὁ κλέπτης ἐκ ἐρχεται
 εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ
 ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζῶν
 ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν·

11 Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ
 καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν

ψυχὴν αὐτῆς τίθησιν ὑπὲρ τῶν
 προβάτων·

12 ὁ μισθὸς δὲ, καὶ ἐκ
 ὧν ποιμὴν, ἐκ εἰσὶ τὰ πρό-
 βατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον
 ἐρχόμενον, καὶ ἀφήσιν τὰ πρό-
 βατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος
 ἀρπάζει αὐτά, καὶ σκορπίζει
 τὰ πρόβατα·

13 ὁ δὲ μισθὸς φεύγει,
 ὅτι μισθὸς ἐστὶ, καὶ ἐ μέλει
 αὐτῶν περὶ τῶν προβάτων·

14 Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ
 καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ
 γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν·

15 καθὼς γινώσκει με ὁ
 πατήρ, καὶ γινώσκω τὸν πα-
 τέρα· καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι
 ὑπὲρ τῶν προβάτων·

16 Καὶ ἄλλα πρόβατα
 ἔχω, ἃ ἐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς
 ταύτης· κακίαν μὲ δεῖ ἀγα-
 γεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκού-
 σθαι· καὶ γενήσεται μία ποίμνη,
 εἰς ποιμὴν·

17 Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με
 ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν
 ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω
 αὐτήν·

18 οὐδεὶς αἶρει αὐτήν ἀπ'
 ἐμοῦ· ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτήν
 ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω δεῖ-
 ναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω
 πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην
 τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ
 πατρὸς μου·

19 Σχίσμα οὖν πάλιν ἐ-
 γένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τὰς
 λόγους ταύτας·

20 ἔτι·

206

205

15 knows - &c. These words belong to D. 14 - & are not the Beginning of a Com.
union Union makes them but the End of one - I know my Chap. & am known
of them as the Father knoweth me, D. 14. & 15. - Grot. Hammond - Clarke Per.

24 - κελος - Some begin the sentence here, as Beza, & Mill - long.
I do not find where Mill says he w. begin the sentence with these words.
He w. entirely omit κελος εστιν ο ουρανός - Prov: 87. 00

30 & v - one thing

32 - the hope on Acts 7. 57 -

35. i.e. If the propriety of scriptural language must be admitted

1. The name of the book is in our English Version: Gory.

Cap. x. ΚΑΤΑ ΙΩΑΝ. 189

20 ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· Δαιμόνιον ἔχει, καὶ μαίνεται· τί αὐτῷ ἀκούεις;

21 Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐκ ἐστὶ δαιμονιζόμενος· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκείμενα ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμὼν ἦν,

23 καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ τοῦ τῷ Σολομῶνιδῃ.

24 Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἰωάννης, πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν παρρησιαῶς.

25 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῶν, καὶ ἐπιστεύετε· τὰ ἔργα δὲ ἐγὼ ποιεῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

26 ἀλλ' ὑμεῖς ἐπιστεύετε· ἐγὰρ ἐπεὶ ἐκ τῶν προφეტῶν τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν.

27 τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, καὶ γὰρ γινώσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολουθεῖσιν μοι·

28 καὶ γὰρ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ ἐμὴ ἀπολῶνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐχάρπασεν τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου.

29 ὁ πατὴρ μου δὲ δίδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστὶ καὶ

ἀδελφὸς δύναται ἄρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς μου·

30 ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἑσμέν.

31 Ἐξάστειν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.

32 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδοξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάξετέ με;

33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Περὶ καλῶς ἔργου ἐλπιζομένοι σι, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν, ποιοῖς σεαυτοῦ Θεόν.

34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἐστὶ γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· Ἐγὼ εἶπα, Θεοὶ ἐστε;

35 Εἰ ἐκεῖνος εἶπε Θεός, πρὸς ὃς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ ἐδύναται λυθῆναι ἡ γραφή·

36 δὴ ὁ πατὴρ ἡγάσκει, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέετε· Ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι;

37 εἰ ἐγὼ ποιεῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι·

38 εἰ δὲ ποιεῶ, καὶ ἐμοὶ μὴ πιστεύετε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε· ἵνα γινώτε καὶ πιστεύετε ὅτι ἐγὼ ἐμὸς ὁ πατὴρ, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ.

39 Ἐζήτην οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

not in all the MSS. U. G. & others this om. St. John. Gory.

in some MSS. St. John. Gory. & others. in some MSS. St. John. Gory. & others.

24 - καὶ οὕτως ὁμοίως ἐκείνους
τοὺς ποταμούς καὶ ὁμοίως
τοὺς ποταμούς καὶ ὁμοίως

30 2v - one thing

32 - In the name of the Lord

35. 1. 9. Of the propriety of the

40 καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέ-
ραν τῆς Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον
ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον
βαπτίζων· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ·

41 καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς
αὐτόν, καὶ ἔλεγον· "Ὅτι Ἰωάν-
νης μὲν σημεῖον ἐποίησεν ἡμεῖς·
πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης
περὶ τούτου, ἀληθὴ ἦν.

42 καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ
ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

Κεφ. ια'. 11.

ΗΝ δὲ τις ἀδελφὸν Λά-
ζαρον· ἀπὸ Βηθανίας,
ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας
καὶ ἀδελφῆς αὐτῆς.

2 (ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψα-
σα τὸν Κύριον μύρω, καὶ ἐκ-
μάχασα τὰς πόδας αὐτοῦ ταῖς
δριξίν αὐτῆς· ἥς ὁ ἀδελφὸς
Λάζαρος ἠδύνει.)

3 Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελ-
φαὶ πρὸς αὐτόν, λέγουσαι·
Κύριε, ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀ-
δυνεῖ.

4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶ-
πεν· Αὕτη ἡ ἀδελφὴ ἐκ ἔστι
πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
δόξης τῆς Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ
υἱὸς τῆς Θεοῦ δι' αὐτῆς.

5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
Μάρθαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐ-
τῆς, καὶ τὸν Λάζαρον·

6 ὥς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀδυνεῖ,
τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν
τόπῳ δύο ἡμέρας,

7 ἔπειτα μετὰ τούτου λέγει
τοῖς μαθηταῖς· "Ἀγωμεν εἰς
τὴν Ἰερουσαλὴν πάλιν.

8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταί· "Ραββί, νῦν ἐξήτην σε
λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν
ὑπάγεις ἐκεῖ;

9 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐχὶ
δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας;
ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ,
ὃ προσκόπεται· ὅτι τὸ φῶς τῆς
κόσμου τότε βλέπει·

10 ἐάν δὲ τις περιπατῇ
ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπεται· ὅτι
τὸ φῶς ἐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

11 Ταῦτα εἶπε· καὶ μετὰ
τούτου λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος·
ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλ-
λὰ πορεύουμαι ἵνα ἐξυπνίσω
αὐτόν.

12 Εἶπον οὖν οἱ μαθηταί
αὐτῷ· Κύριε, εἰ κεκοίμηται,
σωθήσεται.

13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς
περὶ τῆς θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι
δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμή-
σεως τῆς ὕπνου λέγει·

14 τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος·
ἀπέθανε,

15 καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς,
(ἵνα πιστεύσῃτε), ὅτι ἐκ ἡμῶν
ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.

16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ
λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς συμ-
μαθηταῖς· "Ἀγωμεν καὶ ἡμεῖς,
ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς,
εὑρεν αὐτόν τέσσαρας ἡμέρας
ἤδη ἔχοντα ἐν τῇ μνημεῖῳ.

18 (Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγ-
γὺς τῶν Ἱερουσαλὴμων, ὥς
ἀπὸ

1- Perhaps ex sh. be left out as in our Eng. Version copy.

10- EV LOTW - not in hinn as Eng. Ver. but in it the U.G. but is this
from OT to QWS here, & OT to in U.G. from S. John. Conf.

11- Read with an Interrogation & then answer with Indignation.
Shall we go if we may die as well as ^{Conf.} for you may ex-
pect by going thither, U.D. -

21- ελυσωμεν ορε - I wish thou hadst been here; my brother is not here
said - I suppose this is better here, & also in Ver. 32

25. L. 3. Author of. -

26 - ου μ η νε - shall not die for ever; answer:
able to give v. 27. quod vide -

27. Three Titles of Magnitude

33. Groined - &c. Showing his Indignation ag^t sin which
had drawn on Death & this affliction - Edward 146

ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε·)

19 καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν
Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς
περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα
παράμυθῶσιν αὐτὰς περὶ
τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν.

20 Ἡ ἐν Μάρθα ὡς ἤκουσεν
ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἐπήλθου-
σεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ
ὀνόμῳ ἐκαθεζέτο.

21 Εἶπεν ὁ ἡ Μάρθα
πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦς
ᾧδε, ὁ ἀδελφός μου ἔκ ἀν
ἐτεθήκει·

22 ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι
ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει
σοι ὁ Θεός.

23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀναστήσειαι ὁ ἀδελφός σου.

24 Λέγει αὐτῷ Μάρθα·
Οἶδα ὅτι ἀναστήσεις ἐν τῇ ἀν-
αστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
 Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάσασις καὶ ἡ
 ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ
 ἀποθάνη, ζήσεται·

26 καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πει-
 ρύων εἰς ἐμὲ, ὃ μὴ ἀποθάνῃ
 εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τῷτο;

27 Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύ-
ριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ
ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς
τὸν κόσμον ἐρχόμενος.

28 Καὶ ταῦτα εἰπὼσα
ἀπῆλθε, καὶ ἔφώνησε Μαρίαν
τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάβρα, εἰ-
πῶσα· Ὁ διδάσκαλος πά-
ρει, καὶ φωνεῖ σε.

29 Ἐκείνη ὥς ἤχυσεν, ἐ-

γείρειαι ταχὺ, καὶ ἔρχεται
πρὸς αὐτόν.

30 (ὁὖτω δὲ ἐληλύθει ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην· ἀλλ' ἦν
ἐν τῷ τόπῳ ὅπερ ἐπαγγέλισεν
αὐτῷ ἡ Μάρθα.)

31 οἱ ἔν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες
 μὲν αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ
 παραμυθόμενοι αὐτὴν, ἰδόν-
 τες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως
 ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν
 αὐτῇ, λέγοντες· Ὅτι ὑπά-
 γει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύ-
 σῃ ἐκεῖ.

32 Ἡ ἔν Μαρία ὡς ἤλ-
θεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα
αὐτὸν, ἔπεσεν εἰς τὰς πόδας
αὐτῆς, λέγουσα αὐτῷ· Κύριε,
εἰ ἦς ὦδε, ἐκ ἂν ἀπέθανέ μὲν
ὁ ἀδελφός.

33 Ἰησοῦς ἔν, ὡς εἶδεν αὐ-
τὴν κλαίεισαν, καὶ τὰς συνελ-
θούσας αὐτῇ Ἰουδαίας κλαίοντις,
ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ
ἐτάραξεν ἐαυτὸν·

34 καὶ εἶπε· Πᾶς τεθείκατε
αὐτόν;

35 Λέγουσιν αὐτῷ· Κύ-
ριε, ἔρχου καὶ ἴδε. Ἐδάκρυσεν ὁ
Ἰησοῦς.

36 Ἐλεγον ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι·
Ἰδε ὡς ἐφίλει αὐτόν.

37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶ-
πον· Οὐκ ἠδύνατο ἔτι ὁ ἀνεί-
ξας τὰς ὀφθαλμούς· τῷ τυφλῷ,
ποιῆσαι ἵνα κ' ἔσται, μὴ ἀποθάνῃ;

38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβρι-
μώμενος ἐν αὐτῷ, ἐρχεται εἰς
τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπῆλαιον,
καὶ

Real Wisdom. - You create life - pres.

852. diatom - associated with it. What are
the diatom - as 1.600: 6.253

2d. — to 8nd. 22. by a Sacrifice
 applied this & thus it not: The
 y. Portion.

replied this & knew it not. W.
y. Norton.

y. Portin.

καὶ λίθον ἐπέκειλο ἐπ' αὐτῷ·

39 λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἀρα-
τε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ
ἀδελφὴ τῆς τεθνηκότος, Μάρ-
θα· Κύριε, ἤδη ὄζει· τίναρ-
ταί· γὰρ ἐστὶν.

40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Οὐκ εἶπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύ-
σης, ὄψει τὴν δόξαν τῆς Θεᾶς·

41 Ἦσαν οὖν τὸν λίθον, ὃς ἦν
ὁ τεθνηκώς κείμενος· Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς ἤρε τὰς ὀφθαλμούς αὐ-
τῆς, καὶ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι
ὅτι ἤκουσάς μου.

42 Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάν-
τῃς με ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν
ὄχλον τὸν περιεσῶτα εἶπον, ἵνα
πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέγει-
λας.

43 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, φω-
τὴ μεγάλη ἐκράυγασε· Λά-
ζαρε, δεῦρο ἔξω.

44 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς,
δεδεμένος τῆς πόδας καὶ τὰς
χεῖρας κειρίαις· καὶ ἡ ὄψις αὐ-
τῆς σενδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀνάστη αὐ-
τὸν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν.

45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰου-
δαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν
Μαρίαν, καὶ θεασάμενοι ἃ
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν
εἰς αὐτόν·

46 τινὲς δὲ ἐκ αὐτῶν ἀπ-
ῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους,
καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς·

47 Συνήγαγεν οὖν οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον,

καὶ ἔλεγον· Τί ποιοῦμεν; ὅτι
αὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα
ποιοῖ.

48 ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν ἔ-
τω, πάντες πιστεύσωσιν εἰς αὐ-
τόν· καὶ ἐλεύσοιται οἱ Ῥωμαῖοι,
καὶ ἀρῶσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ
τὸ ἔθνος.

49 Εἰς δὲ τις ἐκ αὐτῶν
Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἱερατεῖος ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς·
Ῥμαιοὶ οὐκ οἶδατε ὅτι·

50 ὅδε διαλογίζεσθε ὅτι
συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος
ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς λαοῦ, καὶ μὴ
ὅλον τὸ ἔθνος ἀπολέται.

51 Τὸτο δὲ ἀφ' ἱερατεῖος ἐκ
εἶπεν· ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τῆς
ἱερατεῖος ἐκείνου, προεφώτευσεν
ὅτι ἡμελλεῖν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσ-
κειν ὑπὲρ τῆς ἑθνῆς·

52 καὶ ἔχ' ὑπὲρ τῆς ἑθνῆς μό-
νον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τῆς
Θεᾶς τὰ διεισχωρισμένα συν-
αγάγῃ εἰς ἓν.

53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡ-
μέρας συνεβλήσαντο ἵνα ἀ-
ποκλείνωσιν αὐτόν.

54 Ἰησοῦς οὖν ἐκ ἐτι παρ-
ρησία περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰου-
δαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν
εἰς τὴν χώραν ἰγυὺς τῆς ἐρήμου,
εἰς Ἐφραὴμ λεγόμενὴν πόλιν·
κακεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ.

55 Ἦν δὲ ἰγυὺς τὸ πάσ-
χα τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβη-
σαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα
ἐκ τῆς χώρας πρὸς τὸ πάσ-
χα,

21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-219

49 - The upbraids in with want of political wisdom. - Ye are the lot - per-
plexed.

49. 50. οὐκ οἶδατε - Interrogation. & οὐδ' οἶδατε - connected with it. What are
ye so entirely ignorant, & do not consider - as 1. Cor. 13. 25.

51. V. Ch. 10. 14. - ~~and this~~ τοῦτο δὲ - to 2nd. 22. In a Sacrificial
Offering for their Sins - The prophet said this & knew it not. We
had an other intent & meaning. Sortin.

56-71- 67 with a double interrogation. - What think you? Will he not? Comp.

1- πρὸ ἑξήκων τοῦ πάσης - Six Days before the Passover - So 2 Cor: 12.2
πρὸ ἑξήκων τοῦ πάσης - for how long time - Amos 1.1. - Wholly

6- ἀρῶ, ἔγω. βροῦσι simply either to carry or to carry away - & so
it may denote him - Because he was a Thief, & had the purse, &
stole what was put therein. - In this very sense is ἐκείνῳ used
by John himself 20.15 - Comp.

χα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτοὺς.

56 ἰζήτην ἔν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι ἐμὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐορτήν;

57 Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα ἰάν τις γινῶ πῶς ἐστὶ, μνηύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Κεφ. ιβ'. 12.

ΟΥΤΩΝ Ἰησοῦς πρὸ ἐξ ἡμερῶν τῆ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.

2 ἐποίησαν ἔν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνη· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἡν τῶν συνανακειμένων αὐτῷ.

3 Ἡ ἔν Μαρία, λαβύσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἠλείψε τῆς πόδας τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τῆς πόδας αὐτῷ· ἡ δὲ οὐκ ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τῆς μύρου.

4 Λέγει ἔν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰσάκ Σίμων Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτόν παραδοῖναι.

5 διὰ τὸ τῷ μύρον ἂν ἐπράθη τριακοσίων δηνარიων, καὶ ἰδοὺ πτωχοῖς;

6 Εἶπε δὲ τῷτο, ἔχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἐμελεῖν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλεπίης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.

7 Εἶπεν ἔν ὁ Ἰησοῦς· Ἀ-

φες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιφασίας μου τέληρηκεν αὐτό.

8 Τὰς πτωχὰς γὰρ πάντοτε ἔχετε μετ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ ἐ πάντοτε ἔχετε.

9 Ἐγὼ ἔν ὅχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ἦλθον ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.

10 Ἐβελύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκλείωσιν·

11 ὅτι πολλοὶ δι' αὐτόν ὑπήγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 Τῇ ἐπαύριον ὅχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἐορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα,

13 ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραζόν· Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσραήλ.

14 Εὐρών δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον·

15 Μὴ φοβῆ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.

16 Ταῦτα δὲ ἂν ἐγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἰδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.

R

17 Ἐμαρτύρει

Philosophical opinion. Phil. Paul, 15. 16.

to its source. Phil. Paul.

to its source. Phil. Paul.

to its source. Phil. Paul.

56-71-6 with a double interrogation. - What think you? Will he not say

1-προεξήμερον του πατρός - Six days before the Sabbath
προεστὴν δεκάτῃ σάββατον - for the

6-φέρω, ἔχω, φέρω, φέρω, φέρω
it was much more - Because
Note what was said thereon -
by John himself 20.15 - 60

194 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xii.

17 Ἐμαρτύρει ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτῶ, ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τῆς μνημείας, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

18 διὰ τῆτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσε τῆτο αὐτὸν πεποιημέναι τὸ σημεῖον.

19 Οἱ οὖν φαρισαῖοι εἰπόντες πρὸς ἑαυτοὺς· Θεωρεῖτε ὅτι ἐκ ὠφελεῖτε ἑαυτοὺς; ἰδεὶ ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτῶ ἀπήλθεν.

20 Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἰερῇ.

21 οὗτοι οὖν προσήλθον Φίλιππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαῖδα τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.

22 Ἐρχέται Φίλιππος, καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24 Ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόσμος τῶ σίτε πεισῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.

25 Ὁ φιλοῦν τὴν ψυχὴν αὐτῆς, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ τῶ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.

26 ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις,

ἐμοὶ ἀκολουθεῖτω· καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος· ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ.

27 νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάραται· καὶ τί εἰπῶ; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης· ἀλλὰ διὰ τῆτο ἤλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.

28 Πάτερ, δέξασόν σε τὸ ὄνομα. Ἦλθεν ὁ φωνὴ ἐκ τῆς ἑβραϊστικῆς· καὶ ἰδοὺ δόξα σου, καὶ πάλιν δόξασω.

29 Ὁ ὢν ὄχλος ὁ ἐξῶς καὶ ἀκούσας, ἔλεγε βρομῶν γεγενῆσθαι· Ἄλλοι ἔλεγον· Ἀγέλω· αὐτῷ λελάληκεν.

30 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· Οὐδὲ ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.

31 Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τῶ· νῦν ὁ ἀρχὸν τῶ κόσμου τῶ ἐκβλήθηται ἔξω.

32 καὶ ἐγώ, ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτὸν.

33 (τῆτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων πρὸς τὸν θάνατον ἡμελλεν ἀποθνήσκειν.)

34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τῶ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

35 Εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἐτι μακρὸν χρόνον τὸ φῶς

Long

xii.

εἰ-
ον
ἐμοῖ
ο

τε-
Πά-
ῶρας
ἡλ-

τὸ
τῆ
άλιν

καὶ
εγο-
ἰλ

καὶ
φωνή

κόσ-
κόσ-

ἐκ
πρὸς

μαί-
α-

ὅχ-
τῆ
τὸν
ὅτι
αἰ-
υῖος

Ἰη-
τὸ
φῶς

24 - a popular not philosophical opinion. Thus St. Paul, 15. 1 Cor.
The vital principal now dies previous to its revival. Phil. 3. 10.

24. πᾶτες - In every - What shall I say. To turn see me from this point. 2 Cor. 12. 1.

32. 24 - how significant when, so Deut. 1. 1. Jud. 6. 3 - Whither

43. ΤΕΤΟΥΝΑΝ - The word he is not in the original. It may be read:
 Obed. malice. & blindfolded with blindfold their eyes - as in: 2. 21 -
 Or the personal is put for y. Impersonal. The action for the Passive. For a
 plain instance see Isaiah 44. 18 - Where over version says he hath shut
 up eyes, whereas the Greek is ἀνέκλειστον - Their eyes are - U. 1. 22. 27. etc.

47. (οὐδε) - οὐδὲν τοῦ νόμου - in parenthesis

2. While they were at supper. γενομενος. often used to express
 the pres. or rather preterite. - then past.

φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστὶ· περιπα-
τεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα
μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ
ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ
οἶδε πῶς ὑπάγει.

36 ἕως τὸ φῶς ἔχετε,
πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ
φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλά-
λησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν
ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

37 Τοσαῦτα δὲ αὐτῷ ση-
μεῖα πεποιηκότῳ· ἐμπροσθεν
αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐ-
τόν·

38 ἵνα ὁ λόγος· Ἡσαΐας τῷ
προφήτῃ πληρωθῇ, ὃν εἶπε·
Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ
ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίον Κυρίου τί-
νι ἀπεκαλύφθη;

39 Διὰ τούτο ἐκ ἡδυνάτιο
πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡ-
σαΐας·

40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τὰς
ὀφθαλμοὺς, καὶ πεπώρωκεν αὐ-
τῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδω-
σι τοὺς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσι
τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ
ἰάσωμαι αὐτούς.

41 Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας
ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐ-
λάλησε περὶ αὐτοῦ.

42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν
ἀρχαίων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τῆς φαρι-
σαίης οὐχ ὁμολόγην, ἵνα μὴ
ἀποσυνάγωγοι γένωνται·

43 ἠγάπησαν γὰρ τὴν
δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον
ἢ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶ-
πεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ
πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὸν
πέμφαντά με·

45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θε-
ωρεῖ τὸν πέμφαντά με.

46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσ-
μον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πι-
στεύων εἰς ἐμὲ, ἐν τῇ σκοτίᾳ
μὴ μείνῃ·

47 καὶ ἐάν τις μὲ ἀκούσῃ
τῶν ῥημάτων, καὶ μὴ πιστεύσῃ,
ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλ-
θον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ'
ἵνα σώσω τὸν κόσμον.

48 ὁ ἀθεῖων ἐμὲ, καὶ μὴ
λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔ-
χει τὸν κρίνοντά αὐτόν· ὁ λόγος
ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνός· κρίνει αὐ-
τόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ·

49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμανὸς οὐκ
ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ πέμψας με
παλῆς, αὐτός μοι ἐνβολὴν ἔ-
δωκε τί εἴπω καὶ τί λαλήσω·

50 καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐνβολὴ
αὐτοῦ ζωὴ αἰωνίος ἐστίν. ἃ ἔρ-
λαλῶ ἐγὼ, καθὼς εἴρηκέ μοι ὁ
πατήρ, ἕτω λαλῶ.

Κεφ. ιγ. 13.

ΠΡΟ δὲ τ' ἐορτῆς τῆς πά-
σχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἐλήλυθεν αὐτῷ ἡ ὥρα ἵνα μελα-
βῇ ἐκ τοῦ κόσμου ταῦτα πρὸς τὸν
πατέρα, ἀγαπήσας τὰς ἰδίους
τὰς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος
ἠγάπησαν αὐτούς·

2 Καὶ δείπνῃς γενομένης, (τῷ
δραβόλῃ ἤδη βεβληκέντι· εἰς
τὴν καρδίαν Ἰησοῦ Σίμωνος Ἰσ-
καριώτου·

R. 2

καρδίας

*Man coming from Beth who
only his feet, which com-
b. the note on Beth in Solomon*

καριώτη, ἵνα αὐτὸν παραδῶ.)

3 εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δίδακεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει,

4 ἐγείρεται ἐκ τῆ δείπνης, καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια· καὶ λαβὼν λεύκιον, διέζωσεν ἑαυτὸν·

5 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νεπλῆρα, καὶ ῥέξας οὐκ ἐπίκεινται τὴν πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσει τῷ λευκῷ ὃ ἦν διεζωμένον·

6 Ἐρχεται ἔν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖ· Κύριε, σὺ μὲν ἵπλεις τὴν πόδας;

7 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ ἐγὼ ποιοῦ, σὺ ἐκ οἴδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα.

8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ ἵψης τὴν πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν μὴ ἵψω σε, ἐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.

9 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τὴν πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν.

10 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ λελεμένος ἔχει ἢ τὴν πόδας ἵψασθαι, ἀλλ' εἴς καθαρόν ὅλον· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἴστε, ἀλλ' ἔχει πάντες.

11 Ἦν δὲ γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τῆς εἰπῆς· Οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἴστε.

12 ὅτε ἔν ἐνίψεν τὴν πό-

δας αὐτῶν, καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτῆς, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε τί ποιήκα ὑμῖν;

13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.

14 Εἰ ἔν ἐγὼ ἐνίψα ὑμῶν τὴν πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων ἵπλιν τὴν πόδας·

15 ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.

16 Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐκ ἔστι δόξα μεῖζον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ἐδὲ ἀπόστολος μεῖζον τῷ πρίνῳ αὐτόν.

17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε, ἵαν ποιῆτε αὐτά.

18 Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα ὅς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὁ τρώγων μετ' αὐτῶν τὸν ἄρτον, ἐπῆρει ἐπ' ἐμὲ τὴν πλῆρην αὐτοῦ.

19 Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τῆ γενέσεως, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι.

20 Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν· Ὁ λαμβάνων, ἵαν τινὰ πίμπω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πρίνῳ αὐτόν.

21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε, καὶ εἶπεν· Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσθ με.

22 Ἐβλεπον

43 TETU... The word he is...
Dere...
The personal is put for y...
He is in...
y. eyes, whereas the Greek is a...

47 (οὐκ ἐστὶν) ὡς τὸν κόσμον

2. While they were at supper, γενομενος. of how used to express the pres. or rather breaking up. then pass.

iii.

μά-
λιν,
ω:-

ε, δ
και

υμῶν
δ δι-
είλεται
δωκα
οίησα

ω υ-
του
μει-

μα-
τά.

υμῶν
ἀμην
αἰῶν,
αὐ-

υμῶν
αν γέ-
ειμι.
υμῶν
πείμ-
δὲ ἐμὲ
πείμ-

Ἰησοῦς
κὶ ἰ-
ην α-
ἐξ ἰ-

δλαποι

4

*The third hath been sitting
10-ο λελθμενος - In allusion to a man coming from Bath who
needed not to wash his whole body but only his feet, which con-
tacted soil by walking. - V. the note on wash in Solomon*

26 — Our Lord probably whistled this in
the Ear of John
The Lord an Act of Kindness — D. L. L. L.
30 — Point after VV3, as our Version — 00.

4 — πιστεύετε — Both imperatively — W. L. Whittier — Mt. 3 — 22 v. when

5. Thom

Cap. xiii.

22 Ἐβλεπε
λας οἱ μαθηταί
περὶ τίνος λέγει

23 Ἦν δὲ
τῶν μαθητῶν α
πω τοῦ Ἰησοῦ
Ἰησοῦς.

24 Νεύει
Πέτρος πυθέε
περὶ ὃ λέγει.

25 Ἐπιπε
ἐπὶ τὸ γῆθ
αὐτῷ Κύριε,

26 Ἀποκρ
Ἐκεῖνός ἐστιν
τὸ ψαμίον,
ἐμβάψας τὸ
Ἰδοὺ Σίμων

27 Καὶ μ
τότε εἰσῆλθεν
ταιᾶς. Λέγει ὁ
Ὁ ποιεῖς, πο

28 Τὸτο δ
ἀσκακίμενων
αὐτῷ.

29 τινὲς γὰρ
γλωσσόκομον
ὅτι λέγει αὐτῷ
ρασαν ὧν χρεῖα
ἐργίην ἢ τοῖς α

30 Λαβὼν
ἐκείνους, εὐθέως
ὥς ὅτε ἐξῆλθε

31 Λέγει
Ἰδοὺ ἄρα ὁ υἱ
καὶ ὁ Θεός Ἰδοὺ

32 εἰ ὁ Θεός
αὐτῷ, καὶ ὁ Θεός
τὸν ἐν ἑαυτῷ,
αὐτόν.

St. Thomas supposes he meant some earthly place.

Cap. xiii. ΚΑΤΑ ΙΩΑΝ. 197

22 Ἐβλεπον ἔν εἰς ἀλλή-
λῃς οἱ μαθηταί, ἀπορέμενοι
περὶ τίνος λέγει.

23 Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἰς
τῶν μαθητῶν αὐτῶ ἐν τῷ κόλ-
πῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ
Ἰησῦς.

24 Νεύει ἔν τῷ Σίμων
Πέτρῳ πυθέσθαι τίς ἂν εἴη
περὶ οὗ λέγει.

25 Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος
ἐπὶ τὸ γῆθῳ τῷ Ἰησῷ, λέγει
αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστίν;

26 Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησῦς·
Ἐκεῖνός ἐστιν ὃς ἐγὼ βάψας
τὸ ψαμίον, ἐπιδώσω. Καὶ
ἐμβάψας τὸ ψαμίον, δίδωσιν
Ἰδῶ Σίμων· Ἰσκαριώτη.

27 Καὶ μετὰ τὸ ψαμίον
τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σα-
τανᾶς. Λέγει ἔν αὐτῷ ὁ Ἰησῦς·
Ὁ ποιεῖς, ποίησον τάχιστα.

28 Τῷτο δὲ ἡδείς ἔγνω τῶν
ἀνακειμένων πρὸς τί· εἶπεν
αὐτῷ·

29 τινὲς γὰρ ἔδοκον, ἐπεὶ τὸ
γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας,
ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησῦς· Ἀγό-
ρασον ἂν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν
ἐορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τί δῶ.

30 Λαβὼν ἔν τὸ ψαμίον
ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ
νύξ ὅτε ἐξῆλθε.

31 Λέγει ὁ Ἰησῦς· Νῦν
ἔδοξάσθαι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,
καὶ ὁ Θεὸς ἔδοξάσθαι ἐν αὐτῷ·

32 εἰ ὁ Θεὸς ἔδοξάσθαι ἐν
αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐ-
τὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθέως δοξάσει
αὐτόν.

33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ'
ὑμῶν εἰμι. Ζήήσετέ με, καὶ
καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις· Ὅτι
ὅπου ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύ-
νασθε ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέγω
ἄρτι.

34 Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι
ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλή-
λῃς· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς,
ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλ-
λήλῃς.

35 Ἐν τῷτῳ γνώσονται πάν-
τες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν
ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

36 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέ-
τρῳ· Κύριε, πῶς ὑπάγεις;
Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησῦς· Ὅπου
ὑπάγω, οὐ δύνασθαί μοι νῦν
ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολου-
θήσεις μοι.

37 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρῳ·
Κύριε, διαβίη οὐ δύναμαι σοι
ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχὴν
με ὑπὲρ σεθήσω.

38 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰη-
σῦς· Τὴν ψυχὴν σε ὑπὲρ ἐμεῖ
θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ
ἀπαρνήσῃ με τρίς.

Κεφ. ιδ'. 14.

ΜΗ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ
καρδία. πεισέσθαι εἰς
τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πεισέσθαι.

2 ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς
με μοναὶ πολλαὶ εἰσιν· εἰ δὲ
μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν· πορεύεσθαι
ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν.

3 καὶ ἐὰν πορευθῶ, καὶ
ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν
ἔρχομαι

Let him me (speak). We do not

me, as is plain from the text.
L. O. K. G. G. G.

margin of some one who is
being omitted by Chrys. & others.

Abuse of the text of the text
in, & that it has been & always
will be more consistent. A. B. C.

16. monitor. Epistol.

26 - Our Lord pro-
the Law of
The Law an Act
30 - Point after vuz, as our Law

198 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xiv.

ἔρχομαι, καὶ παραλήψομαι
ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτὸν· ἵνα ὅπου
εἰμι ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ᾔητε.

4 καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω,
οἰδαίτε, καὶ τὴν ὁδὸν οἰδαίτε.

5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύ-
ριε, ἐκ οἰδαμεν πῶς ὑπάγεις· καὶ
πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;

6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐ-
γὼ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλήθεια,
καὶ ἡ ζωή· ἐδοὺς ἔρχεται πρὸς
τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμὲ.

7 εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν
πατέρα μου ἐγνώκειτε ἂν· καὶ
ἀπ' αὐτοῦ γινώσκειτε αὐτόν, καὶ
ἐώρακαίτε αὐτόν.

8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος·
Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα,
καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.

9 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Τοσῶτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἴ-
μι, καὶ ἐκ ἰσχυρῶς με, Φίλιπ-
πε· ὁ ἰσχυρῶς ἐμὲ, ἐώρακε
τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις·
Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;

10 Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ
ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατήρ ἐν
ἐμοί ἐστι; τὸ ῥημὲν ἃ ἐγὼ
λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἑμαυτοῦ ἐ-
λαλῶ· ὁ δὲ πατήρ ὁ ἐν ἐμοί
μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.

11 πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν
τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί·
εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ
πιστεύετε μοι.

12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ
ἐγὼ ποιῶ, καὶ κείνους ποιήσει,
καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι

ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου πο-
ρεύομαι,

13 καὶ ὅτι ἂν αἰτήσῃ
ἐν τῷ ὀνόματί μου, τούτο ποι-
ήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ πατήρ ἐν
τῷ υἱῷ.

14 Ἐάν τι αἰτήσῃ ἐν τῷ
ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

15 εἰάν ἀγαπήτε με, τὰς
ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε.

16 καὶ ἐγὼ ἐραλήσω τὸν
πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλη-
τον δώσω ὑμῖν, ἵνα μένη μεθ'
ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα·

17 τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας, ὃ ὁ κόσμος ἐξ οὐ δύναται
λαβεῖν· ὅτι ἐξ ἐμοῦ αὐτό,
ἐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ
γινώσκειτε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῶν
μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται.

18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρ-
φανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.

19 Ἐτι μικρόν, καὶ ὁ κόσ-
μος με ἐκ ἐμοῦ θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ
θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ
ὑμεῖς ζήσετε.

20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
γινώσκει ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ
πατρὶ μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί,
καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν.

21 Ὁ ἔχων τὰς ἐντολὰς
μου, καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκείνους
ἐσιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγα-
πῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ
τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγα-
πήσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐ-
τῷ ἑμαυτόν.

22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας·
(ὁ καὶ Ἰσκαριώτης) Κύριε, τί

5. Thomas supposes he meant some earthly Place.

10. Point at μεν & ον - the father & the Son dwell in me (speech of). The 20th 82

12- OTI - This sh^d begin the great Discourse, as is plain from its run-
ning on in one sentence with καὶ οὐκ ἔστι

13- 142, read this with V. 14.

14- Bera thinks this came from the Margin of some one who a-
gainst οὐκ had written εἰς οὐκ - it being omitted by Chrys. & Nonn.

16- Mahomed signifying illustrious, Abuca pretends y^t it fortified his
significance by saying εἰς οὐκ περικλυτον, & that it has been & elsewhere
been altered. - Witkeim, Solind. -

17- By reading μεν & ον in the sub. the V. will be more consistent. ^{20th 82} H. 132

18 οφθαλμοῦς - Ophtham - ~~16th~~ 16. Monitor. Epistol.

27- εἰρηνὴν - N. Grot.: Also Arriani Disput.: Ep.: Tit.: 3
 1841. Edit.: Upton, 1741. V. Harwood's Introd.: V. 2-

31. - Connect this to the preceding V. which depend upon each other by pointing thus: For the ruler of this world is coming: & tho' he hath nothing to do with me: yet that the world may know that I love the father, & that I act so as the father hath given me order, I will let us go hence, viz to Jerusalem - Conf:

1- The look Occasion probably from the sight of Vener out of the window to say ἔρχεσθαι δε - Edward.
 Purgeth, or cleanse by pruning -

5- ἡ ἀποστασία - understand ovtes - being separated from me, V. 4
 6- καὶ ἐν ἑαυτῷ - we must either signify because, or whence - St. Whitty
 The latter usual Hebrew Id. - V. 70 Ruth 1. 11.

9. 11.

Cap. xiv.

τί γέγονεν ὅ
 ἑμφανίσειν σε
 κόσμῳ;

23 Ἀπεκ
 εἶπεν αὐτῷ.

με, τὸν λόγ
 καὶ ὁ πατήρ μ
 τὸν, καὶ πρ
 μεθα, καὶ μ
 ποιήσομεν.

24 ὁ μ
 τὸς λόγους μ
 λόγῳ ὃν αἰκέ
 ἀλλὰ τὰ πεί
 τρέ.

25 Ταῦτ
 μιν, παρ' ὑμῶ
 26 Ὁ δὲ

πνεῦμα τὸ
 ὁ πατήρ ἐν
 ἐκεῖνῳ ὑμῶν
 καὶ ὑπομνήσει
 εἰπον ὑμῖν.

27 εἰρήνην
 ῥήσιν τὴν ἐμὴν
 καθὼς ὁ κόσμ
 δίδωμι ὑμῖν.
 μῶν ἡ καρδια

28 Ἡκέσ
 ὑμῶν. Ὑπά
 πρὸς ὑμᾶς
 ἐχάριτε ἂν, ὁ
 μαι πρὸς τ
 πατήρ με μεί

29 καὶ
 πρὶν γενέσθαι
 ται, πιστεύου

30 Οὐκ
 λήσω μεθ' ὑμ

q. v. Grot. - who undertakes

Cap. xiv. ΚΑΤΑ ΙΩΑΝ. 199

τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις
ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ ἔχει τῷ
κόσμῳ;

23 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾷ
με, τὸν λόγον μου τηρήσει·
καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐ-
τόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσό-
μεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ
ποιήσομεν.

24 ὁ μὴ ἀγαπῶν με,
τὸς λόγους μου ἔτιθη· καὶ ὁ
λόγος ὃν ἀκούεις, ἔκ ἐστιν ἐμὸς,
ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐν ἐμοὶ με πα-
τρός.

25 Ταῦτα λελάληκα ὑ-
μῖν, παρ' ὑμῖν μένων.

26 Ὁ δὲ παρακλήσας, τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει
ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου,
ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα,
καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ
εἶπον ὑμῖν.

27 εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰ-
ρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· ὡς
καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ
δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑ-
μῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω.

28 Ἠκέσταί ἐστι ἐγὼ εἶπον
ὑμῖν· Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι
πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἀγαπᾷτέ με,
ἐξέρχεται ἄν, ὅτι εἶπον, πορεύο-
μαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ
πατήρ μου μένων με ἐστίν.

29 καὶ νῦν εἰρηκα ὑμῖν
περὶ γενέσθαι· ἵνα ὅταν γενή-
ται, πιστεύσῃτε.

30 Οὐκ ἔτι πολλὰ λα-
λήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ

ὁ τῷ κόσμῳ τῆς ἀρχῆς, καὶ
ἐν ἐμοὶ ἔκ ἐχει ἔδεν.

31 Ἀλλ' ἵνα γινῶ ὁ κόσ-
μος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα,
καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πα-
τήρ, ἔτω ποιεῶ. Ἐγείρεσθε,
ἀσώμεν ἐνλευθέν.

Κεφ. ιε. 21. 15

ΕΓΩ εἰμι ἡ ἀμπελὶς ἡ
ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ
μου ὁ γεωργός ἐστίν.

2 πᾶν κλήμα ἐν ἐμοὶ μὴ
φέρει καρπὸν, αἶρει αὐτό· καὶ
πᾶν τὸ καρπὸν φέρων, καθαί-
ρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν
φέρῃ.

3 ἤδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε
διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα
ὑμῖν.

4 μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ
ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλήμα ὃ
δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυ-
τοῦ, εἰ μὴ μείνη ἐν τῇ ἀμπέ-
λῳ· ἔτις ὅτε ὑμεῖς, εἰ μὴ ἐν
ἐμοὶ μείνητε.

5 ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελὶς,
ὑμεῖς τὰ κλήματα· ὁ μένων
ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ, ἔτι
φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χω-
ρὶς ἐμοῦ ὃ δύνασθε ποιεῖν ἔδεν.

6 Ἐάν μὴ τις μείνη ἐν ἐμοί,
ἐκλήθη ἔξω ὡς τὸ κλήμα, καὶ
ἐξηρανθῇ· καὶ συνάγῃσιν αὐ-
τὰ, καὶ εἰς πυρὸς βάλλῃσι, καὶ
καίῃσι.

7 εἰ μὴ μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ
τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνη,
ὁ ἐὰν θέλῃτε, αἰτήσεσθε, καὶ
γενήσεσθαι ὑμῖν.

ad

in person illu. H. H. - V. H. H.

27- ειρηνην - N. Grob.: All
R411. Edit: Merton, 1741. U. 2.

31. - Connect this to the pre-
other by pointing this: For
tho' he hath nothing to do w
know that I love the father, &
given me this discourse to go

1- The 100th Occasion for
out of the window to say in

Purgeth, or cleanseth by fire

5- χωρίς εμου understanding on tes-

6- και επροσθεν - και must either

The latter usual Hebrew

200 ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xv.

8 ἐν τῷ ἐδοξάσθη ὁ πα-
τήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν
φέρῃ· καὶ γενήσεται ἐμοὶ μα-
θηταί.

9 Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ
πατήρ, καὶ γὰρ ἠγάπησα ὑ-
μᾶς· μέναιε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ
ἐμῇ.

10 Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου
τηρήσῃτε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀ-
γάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς
ἐντολάς τοῦ πατρὸς μου τε-
τήρηκα, καὶ μένω αὐτῷ ἐν τῇ
ἀγάπῃ.

11 Ταῦτα λαλάληκα ὑμῖν,
ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν
μείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πλη-
ρωθῇ.

12 Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ
ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους,
καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς·

13 μείζονα ταύτης ἀγά-
πην εἰδὲς ἔχει, ἵνα τις τὴν
ψυχὴν αὐτῷ δῇ ὑπὲρ τῶν φί-
λων αὐτοῦ.

14 Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ,
ἐὰν ποιῇτε ὅσα ἐγὼ ἐκέλευ-
μαι ὑμῖν.

15 Οὐκ ἐτι ὑμᾶς λέγω δέ-
λας, ὅτι ὁ θεὸς ἐκ οὐδὲ τί
ποιεῖ αὐτῷ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ
εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ
ἠκούσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου,
ἐβόησα ὑμῖν.

16 Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέ-
ξατε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελέξαμην
ὑμᾶς, καὶ ἔβηκα ὑμᾶς, ἵνα
ἰμεῖς ὑπάγῃτε, καὶ καρπὸν φέ-
ρῃτε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ·

ἵνα ὅ,τι ἂν αἰτήσῃτε τὸν πα-
τέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῶ
ὑμῖν.

17 ταῦτα ἐκέλευσα ὑμῖν,
ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μί-
σεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶ-
τον ὑμῶν μεμίσηκεν.

19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε,
ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει·
ὅτι ἐκ τοῦ κόσμου ἐκ ἐστέ,
ἀλλ' ἐγὼ ἐξελέξαμην ὑμᾶς ἐκ
τοῦ κόσμου, διὰ τὸ τοῦ μισοῦ ὑ-
μᾶς ὁ κόσμος.

20 Μνημονεύετε τοῦ λόγου.
Ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἐστὶ
δύναμις τοῦ κυρίου αὐ-
τῷ· εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς
διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου
ἐτήρησαν, καὶ τὸν ἐμέτερον τη-
ρήσουσιν.

21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα
ποιήσεσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομα
μου, ὅτι ἐκ οἶδασιν τὸν ψέμ-
ψαντά με.

22 εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα
αὐτοῖς, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον·
νῦν δὲ πρὸς φασιν ἐκ ἔχουσι πε-
ρὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν.

23 Ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν
πατέρα μου μισεῖ.

24 εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποί-
ησα ἐν αὐτοῖς, ἃ εἰδὲς ἄλ-
λος· πεποίηκεν, ἀμαρτίαν ἐκ
εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασι, καὶ
μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πα-
τέρα μου.

25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ
λόγος ὁ γεγραμμένος· ἐν τῷ
κόσμῳ

9. C. Grot. - who ~~was~~ ~~in~~ ~~the~~ ~~of~~

24 - See them 12072 understood

27712 - This will happen as it permits, for the of V. Grot.

2. Some adages of the rabbis respecting the destruction of
the enemies of their religion, show how justly they are here
represented by our Lord & Christ.

Cap. x

ὁμοῦ αὐτὰ
με δωρεάν.

26 Ὁ
κλητῶν, ὁ

παρὰ τῶν
τῶν ἀληθείας

τῶν ἐκπορῶν
τυρήσει πα

27 Καὶ
τε, ὅτι ἄν

ἔξει.
Καὶ

ΤΑΥΤΑ
μὴ

λιδοῦνται.

2 Ἀποκ

σιν ὑμᾶς
ἵνα πᾶς ὁ

δοῦξῃ λαίρε

Θεῶν.

3 καὶ
ὑμῖν, ὅτι ἐν

τέρᾳ, ἐδὲ ἐμ

4 ἀλλὰ
ὑμῖν, ἵνα

μνημονεύητε

πον ὑμῖν. τ

ἀρχῆς ἐκ εἰς

ἡμῶν.

5 νῦν δὲ
πέμψαντά μ

ἱρωτά με· Π

6 ΑΛΛ'

ληθῆα ὑμῖν,

κεν ὑμῶν τήν

7 ΑΛΛ' ἐ

λέγω ὑμῖν, ο

ἐγὼ ἀπέλθω.

θω, ὁ παράκλ

ὅμῳ αὐτῶν· Ὅτι ἐμίσησάν με με δυνεάν.

26 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παρὰ- κληθῶ, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τῆς πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τῆς πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.

27 Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἔστε.

Κεφ. ις'. 16.

ΤΑΥΤΑ λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.

2 Ἀποσυναγώγας ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκλείνας ὑμᾶς, δόξῃ λαλεῖναι προσφέρειν τῷ Θεῷ.

3 καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα, ἐδὲ ἐμέ.

4 ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μετ' ὑμῶν ἦμην.

5 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Πῶς ὑπάγεις;

6 Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη συνεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

7 Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται

πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

8 καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.

9 περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ.

10 περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μὴ ὑπάγω, καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με.

11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τῆς κόσμου τῆς κέρχης.

12 Ἐτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύναμις βασιλεῖος ἄρτι.

13 ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἄφ' ἐαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ, λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14 ἐκεῖνος ἐμέ δοξάσει, ὅτι ἐκ τῆς ἐμῆς λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατήρ, ἐμένα ἔστι· διὰ τῆτο εἶπον· Ὅτι ἐκ τῆς ἐμῆς λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16 Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὁψοθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.

17 Εἶπον ἔν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἔστι τῆτο ὃ λέγει ἡμῖν· Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὁψοθέ με· καὶ ὅτι

τι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα ;

18 Ἐλεγον οὖν· Τὸτο τί ἐστὶν ὃ λέγει, τὸ Μικρὸν ; ἃ οἶδαμεν τί λαλεῖ.

19 Ἐγὼ οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον· Μικρὸν, καὶ ὃ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὃ φεῖδέ με ;

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.

21 Ἡ γυνὴ ὅταν τέκνη, λύπην ἔχει, ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γενήσῃ τὸ παιδίον, ἔκ ἐτι μνημονεύει τ' θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐβλήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

22 καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὀφθαίμα ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν,

23 καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ ἔκ ἐρωθήσετε ὅθεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃτε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν.

24 Ἔως ἄρτι ἔκ ἡτήσατε ὅθεν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε ἔκ ἐτι ἐν παροιμίαις

λελάησω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησία περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελάω ὑμῖν.

26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε καὶ ἔλεγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωθήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν·

27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατήρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπεποιθήκατε· ὅτι ἐγὼ παρὰ τῷ Θεῷ ἐξῆλθον.

28 ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν, ἀφίμι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε, νῦν παρρησία λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.

30 Νῦν οἶδαμεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ ὃ χρειαζόμενος ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες.

31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀρτι πιστεύετε ;

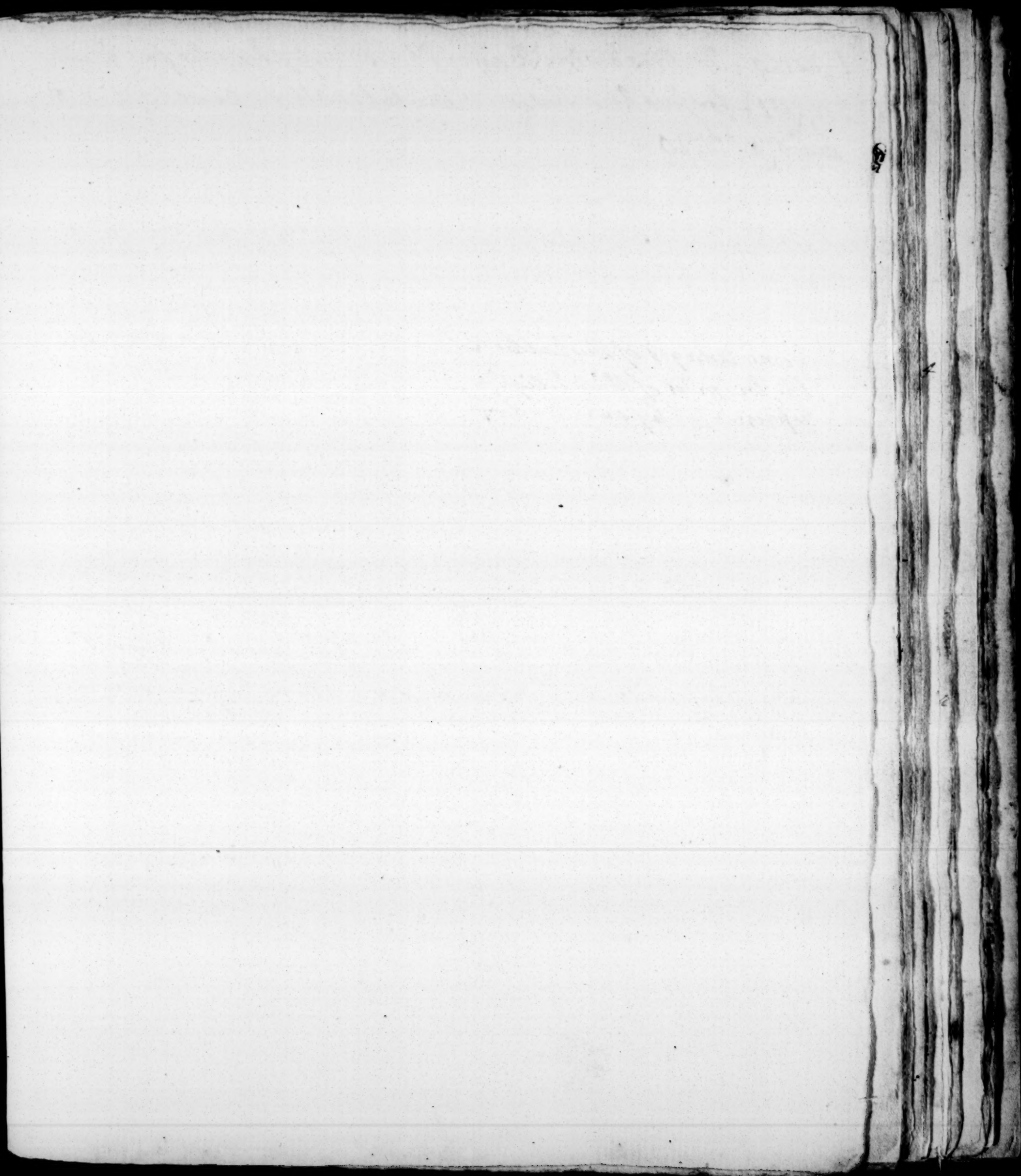
32 Ἰδὲ, ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῇτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ ἔκ ἐτι μόνος· ὅτι ὁ πατήρ μετ' ἐμοῦ ἐστίν.

33 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε· ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

Κεφ. ιζ'. 17.

ΤΑΥΤΑ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τὰς ὀφθαλμούς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ

2. Some Adages of the rabbis
the enemies of their religion
represented by our Lord.

1- Peter - In this divine Prayer Christ supplicates for him-
self (v. 1) for his Apostles, (at v. 2) & for all succeeding Chri-
stians (at v. 20)

2 - Put on emotions between themselves - that they may know that
their joy is not in themselves, but in the only true God - Whom

13 - not my Joy - but the Joy whereof I am the object
the Joy they will derive from me, their joy in me may
be complete.

Cap. xviii.

καὶ εἰπὶ· Πάτερ,
ἄρα, δέξασόν σου
καὶ ὁ υἱός σου δέξαι

2 καθὼς ἔδωκας
ἐσὶν πάσης
ὁ δέδωκας αὐτοῖς
ζωὴν αἰώνιον.

3 Αὐτὴ δὲ
ζωὴ, ἵνα γινώσκον
μόνον ἀληθινόν
ἀπέφειλας Ἰησοῦν.

4 ἐγὼ σε
γῆς· τὸ ἔργον
δωκὰς μοι ἵνα

5 καὶ νῦν
πάτερ παρὰ
ἧ εἶχον, πρὸ
εἶναι, παρὰ σοῦ

6 Ἐφάνερω
μα τοῖς ἀνθρώποις
μοι ἐκ τοῦ κόσμου
καὶ ἐμοὶ αὐτὸς δὲ
λόγον σου τέλει

7 νῦν ἔγνω
τα ὅσα δέδωκας
σοῦ εἶναι.

8 ὅτι τὰ
δωκὰς μοι, δέδωκας
καὶ αὐτοῖς ἔλαβον
ἀληθῶς ὅτι πᾶσι
θεοῖς, καὶ ἐπίστευον
ἀπέφειλας.

9 ἐγὼ περὶ
ἐπερὶ τοῦ κόσμου
περὶ ὧν δέδωκας
ἐμοί.

10 καὶ τὰ
ἐγὼ, καὶ τὰ σὰ ἐγὼ
ἀσμαι ἐν αὐτοῖς.

καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σε τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σε δοξάσῃ σε·

2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.

3 Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.

4 ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῇ γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω·

5 καὶ νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον, πρὸ τῆς τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ σοί.

6 Ἐφάνερυσά σε τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις ὅς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτὸς δέδωκας· καὶ τὸν λόγον σε τέληρήκασι.

7 νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστίν·

8 ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξήλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας.

9 ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· ἢ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσι·

10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σοὶ εἰσι, καὶ τὰ σοῦ ἐμά· καὶ δεδύσμαι ἐν αὐτοῖς.

11 καὶ ἔκ ἐτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἔτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σε ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτὰς ἐν τῷ ὀνόματί σε, ὅς δέδωκάς μοι, ἵνα ὥσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς.

12 ὅτι ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρησα αὐτὰς ἐν τῷ ὀνόματί σε· ὅς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ ὅδεῖς ἐξ αὐτῶν ἀπώλειο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·

13 νῦν δὲ πρὸς σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χάριν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

14 ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σε, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτὰς, ὅτι ἐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ ἐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου·

15 οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτὰς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτὰς ἐκ τοῦ ποιηρῆ.

16 ἐκ τοῦ κόσμου ἐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου ἐκ εἰμί.

17 Ἀγιάσον αὐτὰς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σε· ὁ λόγος ὁ σὺς ἀληθείᾳ ἐστι.

18 καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ γὰρ ἀπέστειλα αὐτὰς εἰς τὸν κόσμον,

19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα καὶ αὐτοὶ

tion, than a claim of right.

or, be immed: ^{by} departed out upon their leaving the house to the Highpriests' Palace, where ready to execute this abominable.

1- ΠΑΤΕΡ - In this divine Prayer Christ supplicates for him-
self (V. 1) for his Apostles, (at V. 6) & for all succeeding Chris-
tians (at V. 20)

3 - Put an apostrophe between Son and Father - that they may know that
Thou, & I, & all whom Thou hast sent, are the only true God - remaining

13 - not my Joy - but the Joy
the Joy they will derive from
in complete.

204 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Cap. xviii.

τοὶ ὧσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀλη-
θείᾳ.

20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρω-
τῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν
πιστευσόντων διὰ τοῦ λόγου αὐ-
τῶν εἰς ἐμέ.

21 ἵνα πάντες ἐν ὧσι,
καθὼς σὺ πατήρ ἐν ἐμοί,
καὶ γὰρ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ
ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν· ἵνα ὁ κόσ-
μος πιστεύσῃ ὅτι σὺ με ἀπέ-
στειλας.

22 Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν
δέδωκάς μοι, δέδωκάς αὐτοῖς·
ἵνα ὧσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἐν
ἐσμεν.

23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ
ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσι τελειωμένοι
εἰς ἐν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσ-
μος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας, καὶ
ἡγάπησας αὐτούς, καθὼς ἐμὲ
ἡγάπησας.

24 Πατήρ, ὅς δέδωκάς μοι,
δεῖλω ἵνα ὅπως εἰμι ἐγὼ, κα-
κεῖνοι ὧσι μετ' ἐμῶν· ἵνα θεω-
ρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν
έδωκάς μοι, ὅτι ἡγάπησάς με
πρὸ καθολικῆς κόσμου.

25 Πατήρ δικαίε, καὶ ὁ
κόσμος σε ἔγνω, ἐγὼ δὲ
σε ἔγνω, καὶ ὅσοι ἔγνωσαν ὅτι
σὺ με ἀπέστειλας.

26 καὶ ἐγνώρισά αὐτοῖς
τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω·
ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἡγάπησάς με,
ἐν αὐτοῖς ᾗ, καὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς.

Κεφ. ιη. 18.

ΤΑΥΤΑ εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς,
ἐξῆλθε σὺν τοῖς μα-

θηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χει-
μῶρος τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν
κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτός,
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2 ἦδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ πα-
ραδίδως αὐτόν, τὸν τόπον, ὅτι
πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς
ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

3 Ὁ ὢν Ἰούδας λαβὼν τὴν
σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων
καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρ-
χεται ἐκεῖ μετὰ Φανῶν καὶ λαμ-
πάδων καὶ ὀπλῶν.

4 Ἰησοῦς ὢν εἰδὼς πάντα
τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξ-
ελθὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα ζη-
τεῖτε;

5 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰη-
σοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εγὼ εἰμι·
Εἰσὶν δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παρα-
δίδως αὐτόν, μετ' αὐτῶν.

6 ὡς ὢν εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι
ἐγὼ εἰμι· ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπί-
σω, καὶ ἔπεσον χαμαί.

7 Πάλιν ὢν αὐτὸς ἐπη-
ρώτησε· Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ
εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.

8 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι. εἰ
ὢν ἐμὲ ζητεῖτε, ἀφίετε, τοῦτες
ὑπάγειν.

9 ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος
ὃν εἶπεν· Ὅτι ὅς δέδωκάς
μοι, ἔκ ἀπώλεια ἐξ αὐτῶν
ἐδίνα.

10 Σίμων ὢν Πέτρος ἔχων
μάχαιραν, εἰλκευσεν αὐτήν,
καὶ ἔπαισε τὸν τῷ ἀρχιερεὶ
δεδω-

24. 6

3 - who
the Son
slips as
he had
the Son

24. Bixw - Jew. - rather a Petition, than a Claim of Right.

3 - When X^t had finished this Prayer, he immedi^{ly} departed out
the City with his Disciples. Judas upon their leaving the house
slips away from the company to the Highpriests Palace, where
he had his wicked Instruments ready to execute this abominable
Design. - End.

13- After this Cyril w. insert v. 24. for false denial. & the other partic-
ular which follow was in the house of Caiaphas, Mt. 26. 57. - Vid. Note on v. 24.

14- This prophecy (like many others) has a double import -
His meaning was, that he ought to die - the public safety
required it. - D. Note on John 8. 51.

23- Vid. Note on v. 13 - Or else this v. must be read in a present tense
& interpreted Annas had sent him to Mt. 14. 3 - say.

δῶλον, καὶ ἀ-
τίον τὸ δεξί-
δῶλον Μάλ-

11 Εἶπ

Πέτρῳ· Β

σε εἰς τὴν

ὃ δέδωκέ μ

πίσω αὐτό;

12 Ἦν

αρχὴ καὶ ο

δαίων συνέλ-

εῖσαν αὐτ

13 καὶ

πρὸς Ἀννα

πενθερὸς τῶ

χιερεὺς τῶ

14 Ἦν δ

Ευλεύσας

συμφέρει ἔ

λέσθαι ὑπέ

15 Ἦν

Σίμων Πέτ

τῆς· ὁ

ἦν γνωστὸς

συνεισῆλθε

αὐτὸν τῶ α

16 Ὁ

πρὸς τῇ θυ

ὁ μαθητὴς ὁ

στὸς τῶ ἀρχ

εωρῶ, καὶ εἰσ

17 λέγει

ἡ θυρωρὸς τ

σύ ἐκ τῶν

θρώπων τέτ

Οὐκ εἰμὶ.

18 Εἰς

καὶ οἱ ὑπηρέ

ποιηκότες,

θερμαίνοντο.

19. Ἦν

ἀν

δύλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτῷ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχῳ.

11 Εἶπεν ἔν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην· τὸ ποίηριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατήρ, ἕ μὴ πώω αὐτό;

12 Ἡ ἔν σπείρα καὶ ὁ χιλιάρχῳ καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν,

13 καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἀνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τῷ Καϊάφᾳ, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

14 ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον ἀπολείσθαι ὑπὲρ πάντων λαῶν.

15 Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισηλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλήν τῷ ἀρχιερεῶς.

16 Ὁ δὲ Πέτρος εἰσῆκε πρὸς τὴν θύραν ἔξω. ἐξῆλθεν ἔν ὁ μαθητής ὁ ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.

17 λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ; τῷ ἀνθρώπῳ τέττα; λέγει ἐκεῖνος· Οὐκ εἰμί.

18 Εἰσῆνευσαν δὲ οἱ δούλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακίαν ποικιλόχρους, ὅτι ψύχος ἦν, καὶ ἐβερμαίνοντο. ἦν δὲ μετ' αὐτῶν

ὁ Πέτρος· ἐξῶς καὶ θερμαίνόμενος.

19 Ὁ ἔν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδασχῆς αὐτοῦ.

20 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπως πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα ἕδεν.

21 τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, ἔτοι οἰδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.

22 Ταῦτα δὲ αὐτῷ εἰπόντι, εἰς τῶν ὑπηρέτων παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπὼν· Οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ;

23 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τῆς κακῆς· εἰ δὲ καλῶς, τί με δερεῖς;

24 (Ἀπέσειλεν αὐτόν ὁ Ἀννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.)

25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος· ἐξῶς καὶ θερμαίνόμενος. εἶπον ἔν αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; Ἡρνήσατο ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰμί.

26 Λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τῷ ἀρχιερεῶς, συγγενὴς ὢν ἔν ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· Οὐκ ἐγὼ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;

Σ

27 Πάλιν

Payan lest they sh. be defiled, which is here called considerable part of the Festival School

Manuscript, as mentioned to be 4th of January - 18th of the month.

19. Purple - in m. of Scarlet. - Names denoting colours sh. be understood with latitude.

27 Πάλιν οὖν ἠρώσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

28 Ἀγασιν ἔν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πραιά· καὶ αὐτοὶ ἐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μισθώσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα.

29 Ἐξῆλθεν ἔν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτὸς, καὶ εἶπε· Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τὸ ἀνθρώπου τῆτος;

30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν ὅτος κακοποιός, ἐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.

31 Εἶπεν ἔν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάθετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον ἔν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν ἐκ ἑξῆς ἀποκτεῖναι ἐδύνα.

32 Ἰνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

33 Εἰσῆλθεν ἔν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν· καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τῆτος λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;

35 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Μήτι· ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἐστίν· τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρεδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;

36 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ ἐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τῆτος· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τῆτος ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· οὖν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ ἐκ ἔστιν ἐνέθεν.

37 Εἶπεν ἔν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκ ἔν βασιλεὺς εἶ σὺ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγώ· ἐγὼ εἰς τῆτος γενένημαι, καὶ εἰς τῆτος ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆ ἀληθείας, ἀκούει μου τοῦ φωνῆς.

38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Τί ἐστίν ἀλήθεια; Καὶ τῆτος εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ ἑδμήσαν αἰτίαν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ.

39 ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῶν ἵνα ἓνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βέλεθε ἔν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40 Ἐκραύγασαν ἔν πάλιν πάλιν, λέγοντες· Μὴ τῆτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

Κεφ. ιθ'. 19.

ΤΟΤΕ ἔν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἱμασίωσεν.

2 καὶ οἱ γραῖωται πλέξαντες σέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτῷ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον

13- After this Cyril w. insert v. 2
culam which follow was in the ho

14- This prophecy (John 8:12)
His meaning was, that he
acquired it. — D. Note on 3.

23- Dio. Note on v. 13- Or else this a. passage is read in a different way
Q in the original text has sent him to the 3d day.

28 They w. not go into the Hall of a Pagan but they sh. be defiled,
& unfit for the solemnities of Chagizah, which is here called
the Pajoom as being a very considerable part of the Festival Scher

3rd OVR OUV - Spoken in a deriding manner, as surprised to see
so poor abandoned & men assume ^{4th} a Sovereignty -
Superadded Pop: in Matt: & the Note there.
There art Thing / not a Thing / Then. -

19. Purple - in Matt: Scarlet. - Names denoting Colours sh. be
understood with Latitude.

12. maketh or uttereth himself thing (i.e. of Jesus) not
a thing. - v. 10. 37.

11. 0691 - drawing towards, about the 6th - morning. - They divided
commonly into four Parts - Part 3. - They might say 6th almost.

13. 708 62612 - He asks this by way of irony.

Suppose an event happened about 10, or 11, or between
10, ~~11~~ - I am in. very part 9. I am then drawing towards
noon, where w. be the contradiction.

Cap. xi

ἰμάτιον α
αὐτόν.

3 καὶ ἔ
σιλεύς τῶν
αὐτῶν ῥαπ

4 Ἐξ
ὁ Πιλάτος
Ἰδε, ἄγα
ἵνα γνῶτε
αἰτίαν εἰρ

5 Ἐξ
φορῶν τὸν
καὶ τὸ πορ
λέγει αὐτ

6 Ὅτι
ἀρχιερεῖς
κράσασαν
σον, φαίε
ὁ Πιλάτος
μεῖς, καὶ
ἐχ εἰς ἐκ

7 Ἀπ
Ἰουδαῖοι.
καὶ κατὰ τὸ
ἀποθανεῖν,
Θεὸς ἐποίη

8 Ὅτε
τὸ τετό
ἐφοκῆθη.

9 καὶ
πραΐωριον
τῷ Ἰησοῦ
Ἰησοῦς ἀπ
αὐτῷ.

10 Λέ
λάτ. Ἰ
οἶδας ὅτι
ῥῶσαι σε,
ἀπολύσαι

20 - οτι η ορ. ευριστι in a parenthesis which I greatly suspect was an addition - con:

Cap. xix. ΚΑΤΑ ΙΩΑΝ. 207

ιμάτιον πορφυρὸν περιέβαλον αὐτόν·

3 καὶ ἔλεγον· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ εἶδεν αὐτῷ ῥαπίσμαθα.

4 Ἐξῆλθεν ἔνθα πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γινώτε ὅτι ἐν αὐτῷ ἐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω.

5 Ἐξῆλθεν ἔνθα ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον, καὶ τὸ πορφυρὸν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος.

6 Ὅτε ἔνθα εἶδον αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκράυγασαν, λέγοντες· Σταύρωσον, σταύρωσον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταύρωσατε· ἐγὼ γὰρ ἔχ' εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

7 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἐαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν.

8 Ὅτε ἔνθα ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη.

9 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πάθεις εἰ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίσιν ἔκ' ἔδωκεν αὐτῷ.

10 Λέγει ἔνθα αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ ἐλάλει; ἐκ οἷδας ὅτι ἐβραῖον ἔχω σταύρωσαι σε, καὶ ἐβραῖον ἔχω ἀπολύσαι σε;

11 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες ἐβραῖον ἐδεμίαν καὶ ἐμὲ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδίδας με σοι, μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.

12 Ἐκ τούτου ἐζητεῖ ὁ Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραζον, λέγοντες· Ἐάν τόνδε ἀπολύσῃς, ἔκ' εἰ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

14 Ὁ ἔνθα Πιλάτος ἀκούσας τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος· εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαβθαθά.

14 Ἦν δὲ παρασκευὴ τῶν πάσχα, ὥρα δὲ ὥστε ἐκλῆ· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν.

15 οἱ δὲ ἐκράυγασαν· Ἄρον, Ἄρον, σταύρωσον αὐτόν· Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλεὺς ὑμῶν σταύρωσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.

16 Τότε ἔνθα παρέδωκεν αὐτόν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον.

17 καὶ βασίζων τὸν σταυρὸν αὐτῷ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανὸς τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθαῖ.

18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν,

S 2

καὶ

ε παραδωκεν ην (ην γαρ μεν ελδη η
it was the preparation of the
my Eod. & mss. read ευεινη. - Vid. Cony:
7. & mss. Ar. annot: Mat. 26.2.

καὶ μετ' αὐτῶν ἄλλες δύο, ἐν-
τεῦθεν καὶ ἐκτεῦθεν, μέσον δὲ τὸν
Ἰησοῦν.

19 Ἐγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ
Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τῆς
σταυρῆς· ἦν δὲ γεγραμμένος·
ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ
Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥ-
ΔΑΙΩΝ.

20 Τῶτον ἔν τὸν τίτλον
πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαί-
ων· ὅτι ἐγγύς ἦν τῆς πόλεως ὁ
τόπος· ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς·
καὶ ἦν γεγραμμένος Ἑβραϊστὶ,
Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστὶ.

21 Ἐλθὼν ἔν τῷ Πιλάτῳ
οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ
γράψῃ· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶ-
πε· Βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰου-
δαίων.

22 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος·
Ὁ γέγραφα, γέγραφα.

23 Οἱ ἔν γραλιῶται, ὅτε
ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, (καὶ ἐποίησαν
τέσσαρα μέρη, ἐκάστω γραλιώ-
τῃ μέρους), καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν
δὲ ὁ χιτῶν ἄρραφος, ἐκ τῶν
ἀνωθεν ὑφαντός δι' ὅλην.

24 εἶπον ἔν πρὸς ἀλλή-
λους· Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλ-
λὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τί-
νος ἔσται· ἵνα ἡ γραφή πλη-
ρωθῇ ἡ λέγουσα· Διμερίσαν-
το τὰ ἱμάτιά μου ἐαυτοῖς, καὶ
ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον
κλήρον· Οἱ μὲν ἔν γραλιῶται
ταῦτα ἐποίησαν.

25 Εἰρήκησαν δὲ παρὰ τῷ

σταυρῷ τῷ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐ-
τοῦ, Μαρία ἡ τῆς Κλωπᾶ, καὶ
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ.

26 Ἰησοῦς ἔν ἰδὼν τὴν μη-
τέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶ-
τα, ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ
αὐτοῦ· Γυναί, ἰδὲ ὁ υἱός σου.

27 Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ·
Ἰδὲ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης
τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ
μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια.

28 Μετὰ τῆτο εἰδὼς ὁ Ἰη-
σοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται,
ἵνα τελευτῇ ἡ γραφή, λέγει·
Διψῶ.

29 Σκεῦος ἔν ἐκεῖνο ὄξος
μεστόν· οἱ δὲ, πλῆσαιτες σπό-
γον ὄξος, καὶ ὑσώπῳ περι-
θέντες, προσήνεγκαν αὐτῷ τῷ
σόματι.

30 Ὅτε ἔν ἔλαβε τὸ ὄξος
ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Τετέλεσται· καὶ
κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέ-
δωκε τὸ πνεῦμα.

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ
μείνῃ ἐπὶ τῆς σταυρῆς τὰ σώ-
ματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ
παρασκευὴ ἦν, (ἦν γὰρ με-
γάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τῷ σαβ-
βάτῳ,) ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον
ἵνα κατεργῶσιν αὐτῶν τὰ σκέ-
λη, καὶ ἀρθωσιν.

32 Ἦλθον οὖν οἱ γραλιῶται,
καὶ τῷ μὲν πρῶτῳ κατέαξαν τὰ
σκέλη, καὶ τῷ ἄλλῳ τῷ συσταυ-
ρωθέντι αὐτῷ.

33 Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλ-
θόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθ-
νήκατα,

12. maketh or will maketh him
a thing. - v. 18. 37.

14. 38-41 - drawing down, down
commonly into your hands - 38

15. 42-43 - He asks them
to draw down

10. 44 - 2 sons of the first
woman, where w. in the court

21. 22
the
Sabbath
V. 22

20. *OTENUS* - *expedit* if in a parenthesis - which I greatly suspect was an addition - conf.

21. We read & distinguish it thus. ΣΠΕΡΑΧΘΕΥΝ ΗΝ (ΗΝ ΥΑΡ ΜΕΥΑΔΗ Η
 ΗΜΕΡΑ ΕΚΕΙΝΗ) ΤΩ ΔΕ ΕΒΔΟΜΩ - Because it was the preparation of the
 Sabbath for that was a high day - Mary Edw. & Mrs. read ΕΚΕΙΝΗ. - Vid. Geny:
 V. Charis Annot: in Mat. 26. 17. & Munster: Annot: Mat. 26. 2.

35- Beza here notes: - That among the Reasons why L. John's shingle inscrib'd upon this, this is not to be pass'd over, that this wound with a full, & convincing proof of his Death. - For from the flowing out of Blood & Water it is clear the ^{Speer} ~~Wound~~ entered the Pericardium, the receptacle of his Heart; & when this is wound so, every animal must immediately die. - This obviates all the Cavils of those who might have said, that it was taken down alive from the Cross. & thence call in Question the Reality of his Resurrection.

The Construction ~~ought~~ ought perhaps here to be altered: & instead of he who saw it bare witness, we sh^d say he who bare witness saw it, & so his Testimony is true. - A similar hypallage see O. J. Beza

39- Three hundred weight of Myrrour & Aloes was enough for 200 Bodies, & w^d require a Mule to carry it. - If it mean an 100 L. worth, this w^d be equal to 300 L. of our Money - Nicodemus hardly w^d lay out so much money, nor had he any occasion. - ΕΥΑΤΩΝ has been proposed - about a Pound each. - ΕΥΑΤΩΣ is not each applied to two things, but to more. Read γὰρ ΕΥΑΤΕΡΩΝ when the ε being abbreviated it became ΕΥΑΤΩΝ. - ΛΙΤΡΑΣ in the Genitive - a mixture of Myrrour & Aloes about a Pound each. - ΦΙΛΩΝ confirms ΕΥΑΤΕΡΩΝ - for it must have been ΑΥΤΩΝ if John had written ΕΥΑΤΩΝ - long. -

40- embalming ΕΥΤΑΦΙΟΘΕΙΝ - bury ΘΑΠΤΕΙΝ -

I believe s. e. the report

μηκότα, &
σκέλη

34 ἀλλὰ
λέγει αὐτὸν
νυξί, καὶ ἐν
ὑδρὶ.

35 καὶ
μαρτύρηκε,
ἔστιν ἡ μαρτυρία
ὅτι αὐτὸς
μετ' αὐτοῦ.

36 ἐγὼ
ἡ γραφὴ πάλαι
συμπεριέθετο.

37 Καὶ
φη λέγει·
ἐκείνησαν.

38 Μὴ
τῆσε τὸν Ι
ἀπὸ Ἀριμ
τῆς τῆς Ἰη
διὰ τὸν φ
ἵνα ἄρῃ τ
καὶ ἐπετρέψ
θεν οὖν καὶ
Ἰησοῦς.

39 Ἡλθὼν
(ὁ ἰδὼν σ
κλῆς τὸ πρῶ
σμήνης καὶ
ἐκάλον

40 ἔλα
τῆς Ἰησοῦ,
ὁδοῦς μετ'
καθὼς ἔθετο
ἐνταφιάζειν.

41 Ἦν δὲ
ἐταφίσθη καὶ
πρὸς μνημεῖον
πῶς ἔδει· ἐπὶ

νηκότα, ἔκαλῆσαν αὐτὲ τὰ σκέλη·

34 ἀλλ' εἰς τῶν γραβιῶν λόγχῃ αὐτὲ τὴν πλευρὰν ἐνυξέ, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

35 καὶ ὁ ἰσραὴλὴς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτὲ ἐστὶν ἡ μαρτυρία· καὶ κεῖν οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει, ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε.

36 ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὅς ἂν οὐ συνιρήσεται αὐτὲ.

37 Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· Ὁ ψοῖται εἰς ὃν ἐξεκείνησαν.

38 Μὴ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀρμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τῷ Ἰησοῦ, κεκρυμμένον δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων,) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τῷ Ἰησοῦ καὶ ἐπιτεφύεν ὁ Πιλάτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἤρε τὸ σῶμα τῷ Ἰησοῦ.

39 Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος (ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὶς τὸ πρῶτον) φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατὸν.

40 ἔλαβον ἔν τὸ σῶμα τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ὀθονίαις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἐθεῖ ἐν τοῖς Ἰουδαίοις ἐναφιάζειν.

41 Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐταφεύθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ εὐδῆ-
πα εὐδῆς ἐτέθη·

42 ἐκεῖ ἔν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Κεφ. κ'. 20.

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρῶτ', σκοτίας ἐτι ἔσης, εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τῷ μνημεῖου.

2 τρέχει ἔν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τῷ μνημεῖου, καὶ οὐκ οἶδαμεν πῶς ἔθηκαν αὐτόν.

3 Ἐξῆλθεν ἔν ὁ Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.

4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμῶς, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τῷ Πέτρῳ, καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,

5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια· ἔμειντο εἰσῆλθεν.

6 Ἐρχεται ἔν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα,

7 καὶ τὸ σενδάλιον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἔμειντο τὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς εἷα τόπον.

8 Τότε ἔν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν.

Σ 3

9 Οὐ·

ing the words, not of men, but of John—

ful testimony to my Father:

with the women, but also the women.

that is only to denote the time of entering into the Room. - He came & found it of the Jews - U. Mor. 300: 7. 21

suppose the door opened of its own motion. - Some one within opened & held his solid body to it. - He is - having been shut.

9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

10 ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἐαυτοὺς οἱ μαθηταί.

11 Μαρία δὲ εἰσῆκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίονσα ἔξω. ὡς οὐκ ἔκλαιε, παρέκρυπεν εἰς τὸ μνημεῖον.

12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἓνα πρὸς τοὺς πόσιν ὅπως ἐκεῖνο τὸ σῶμα τῷ Ἰησοῦ.

13 καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκείνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι ἤραν τὸν κύριόν μου, καὶ ἐκ οἶδα πῶς ἔθηκεν αὐτόν.

14 Καὶ ταῦτα εἰπῶσα, ἐγράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦ ἐκῶτα· καὶ ἐκ δεῖ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστίν.

15 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη, δοκῶσα ὅτι ὁ κηδευρὸς ἐστίν, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι πῶς αὐτόν ἔθηκες, καὶ γὰρ αὐτόν ἀρῶ.

16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ· Ραββενί, ὁ λέγεται, διδάσκαλε.

17 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μὴ με ἀπῆλθον (ἔγω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου) πορεύεσθαι πρὸς τὰς ἀδελφάς μου, καὶ εἰπὲ αὐταῖς· Ἀνα-

βαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν.

18 Ἐρχεται Μαρία ἡ Μαβδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19 Οὐσὺς οὖν ὁψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπως ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν.

20 Καὶ τῷτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτῆς· ἐχάρησαν ἦν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.

21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς.

22 καὶ τῷτο εἰπὼν, ἐνεφύσησεν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον.

23 ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηται.

24 Θωμᾶς δὲ, εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, ἐκ ἧν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.

25 ἔλεγον ἔν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἐωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν, καὶ

35- Behold here note: - that in coming upon this, this is not to be regarded as a proof of his death. - For from clear the ~~fact~~ entered the ~~fact~~ when this is wound is every one obviates all the evils of those who taken down alive from the cross. necessity of his resurrection. The construction ~~and~~ ought to be of the who saw it bare witness, we go his testimony is true. - I believe

39- This hundred weight of my L. require a Mule to carry it. - It is equal to 300 L. of our Money - on this ~~matter~~ money, not had he any occasion. a Pound each. - ~~εὐαγγέλιον~~ is not a word in the Gospels - a mixture of ~~my~~ about 2 Pound each. - ~~φίλων~~ confirms ~~εὐαγγέλιον~~ - for it must have been ~~αὐτὸν~~ if John had written ~~εὐαγγέλιον~~ - ~~κοιμή~~ -

40- ~~εὐαγγέλιον~~ ~~εὐαγγέλιον~~ - ~~καὶ~~ ~~βαπτίζειν~~ -

I believe (i.e. the report)

10, on

16-ol

70- 21

11- 10
12- 10
13- 10
14- 10
15- 10
16- 10
17- 10
18- 10
19- 10
20- 10
21- 10
22- 10
23- 10
24- 10
25- 10

10, or to their companions.

16- ολεγεσαι ιδιον της in a phrase, being the words, not of Mary, but of John-

70. Job 31.7. Eccl. 41.6.
7. ²Return me not: but carry ye joyful tidings to my friends:

17- Some connect κενδεσθαιενων, not with ευνυμνωι but οιστον ποδων. -
But the circumstance of the door being shut is only to denote the time of
his Lords coming, not the manner of his entering into the Room. - He came
in the evening when they were affrighted for fear of the Jews - 11. Mor. 3. 18. 7. 21
Co. h. 2. 5. - There is then no occasion to suppose the door opened of ye own
accord, much less ye he went thro' em untouched. - Some one within opened
them & he standing in the midst of em offered his solid body to ye Jews. - Heine-
again - The word is in past tense - having been shut. -
Why open the door

24. 1814. The 1st of June. A fine day. The weather was very warm and the wind was from the south.

The 2nd of June. A fine day. The weather was very warm and the wind was from the south.

D

The 3rd of June. A fine day. The weather was very warm and the wind was from the south.

The 4th of June. A fine day. The weather was very warm and the wind was from the south.

The 5th of June. A fine day. The weather was very warm and the wind was from the south.

The 6th of June. A fine day. The weather was very warm and the wind was from the south.

26. οὐδὲν - that they might have Time to examine
the Scriptures, & establish a wellgrounded Faith.

29. εὐφραντο - he was convinced when he beheld with
his Eyes & touched with his Fingers into the Print.
29. πίπτεσκον - some interrogatively. ~~Thom~~

2. ἦσαν - They were now in Galilee where Jesus had ap-
pointed to meet them - Why in Galilee? - For Reasons. V.
Said History by Trimmer - Vol. 6. -

3. ἀλιεῦσιν - for his Sustenance. How did they get
it?

6 - The surplus, which they or their Families might not
have immediate occasion for, they might sell, or sell.
7. Simply upper garment ὑμῖνος - c. 2. without it, he had
laid it aside.

Cap. 2

βάλω τὸν
τύπον τῶν
χερῶν μου
ἐν τῇ, ἢ μὴ

26 Κ
πάλιν ἢ
αὐτῶν, καὶ
ἔρχεται ὁ
κλεισμένα
σον, καὶ εἰ

27 Εἰ
Φέρε τὸν
ἴδε τὰς
τὴν χεῖρα
πλευρὰν
σου, ἀλλὰ

28 Κ
μας, καὶ
εἰς μου καὶ

29 Δ
"Οτι εἴρα
πίστευκα;
δούλες, καὶ

30 Π
σημεῖα ἐν
πῶν τῶν
ἐστὶ γεγραμ-
μένον.

31 τὰ
ἵνα πιστεύ-
ῃ Χριστὸς ὁ
πιστεύοις
ἀμαρτὴν αὐ-

Κ
Ε
Μ
ἐν
ἰσθῆ; τοῖς
θαλάσσης
ἐνέρωστε δὲ

24 -
the w
like

βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἡλίων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευράν αὐτοῦ, καὶ μὴ πιστεύσω.

26 Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτώ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν.

27 Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνῃ ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

28 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

29 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἐώρακάς με, Θωμά, πιστεύσας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

30 Πολλὰ μὲν ἔτι καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ ἐκ εἰς γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

31 ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσῃτε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοιτες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Κεφ. κα'. 21.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἐφάνε-
ξωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ
Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς
θαλάσσης· καὶ Τιβεριάδῃ, ἐρ-
ωτήσας δὲ ἕτως·

2 ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τῷ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἀλιεύειν. Λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπιάσαν ἐνός.

4 πρωίας δὲ ἦδη γενομένης ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· καὶ μέντοι ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶ.

5 λέγει ἔτι αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Παιδιά, μὴ τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὐ.

6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τὰ πλοῖα τὸ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. Ἐβάλον ἔτι, καὶ ἔτι αὐτὸ ἐκλύσαν· σκυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.

7 Λέγει ἔτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, (ἦν γὰρ γυμνός) καὶ ἔβηκεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν.

8 εἰ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον (καὶ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων) σέροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.

9 ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν,

*for building, & harbin our
me. I did not presume*

*you make Peter say he loved them
as not presume to say. Only, yea
for him says whilby's since of τούτων
I was more of there, & yet not*

ahh, defend. — In li. fol.

24- ΟΥΤΟΣ This clause is thought by some to be from another hand; &
the whole phrase is by Eusebius, Hieronymus, & others — but it is defended by
others.

26. οὐδὲν - that they might
in Scripture, & in

29. εὐφρανέσθαι - he was con-
vinced by the Holy Spirit
29. πιστὸς ἦν - he was a true

2. ἦσαν - they were now in Ca-
naan to meet them - why it
said history by him

8. ἀλιεῦσιν - for his sustenance

6 - The disciples, which they or their families might not
have immediate occasion for, they might sell, or sell.
7. Simply upper garment γυμνός - c. i. without it, he had
laid it aside.

γῆν, βλέψουσιν ἀνθρώπων κει-
μένην, καὶ ὄψαριον ἐπικείμενον,
καὶ ἄρτον.

10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὄψαριων
ὧν ἐπιάσατε νῦν.

11 Ἀνέβη Σίμων Πέτρος,
καὶ εἴλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς
γῆς, μετὸν ἰχθύων μεγάλων ἐ-
καλὸν πεισηκοιαστῶν· καὶ το-
σέτων ὀλίγων ἐκ ἐσχάτου τὸ δίκ-
τυον.

12 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Διῦτε ἀρτιήσατε. Οὐδεὶς δὲ
ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξελῆσαι
αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι
ὁ Κύριός ἐστιν.

13 Ἐρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδωσιν
αὐτοῖς, καὶ τὸ ὄψαριον ὁμοίως.

14 Τῷ ἦδη τρίτον· ἐφανε-
ρώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῖς, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἤρτισαν,
λέγει τῷ Σίμων Πέτρῳ ὁ Ἰη-
σοῦς· Σίμων Ἰωάννα, ἀγαπᾷς
με πλεονόντων; Λέγει αὐ-
τῷ· Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι
φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Βόσκει
τὰ ἀρνία μου.

16 Λέγει αὐτῷ· πάλιν δεύ-
τερον· Σίμων Ἰωάννα, ἀγαπᾷς
με; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε·
σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει
αὐτῷ· Ποίμαινε τὰ πρόβα-
τά μου.

17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων Ἰωάννα, φιλεῖς με; Ἐλθ.

πήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐ-
τῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς με; καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ πάντα
οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ
σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Βόσ-
κει τὰ πρόβατά μου.

18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
ὅτε ἡς νεώτερος ἐζώνουσες σεαν-
τόν, καὶ περιπαταίς ὅπως ἤθελες·
ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς
χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει,
καὶ οἶσται ὅπως ἐθέλεις.

19 Τῷ δὲ εἶπε, σημαίνων
τοῖς θανάτῳ δοξάσει τὸν Θε-
όν· καὶ τῷ εἰπὼν, λέγει αὐτῷ·
Ἀκολούθει μοι.

20 Ἐπιγραφείς δὲ ὁ Πέτρος
ὄλεται τὸν μαθητὴν ἐν ἡγάπῃ
ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθεῖν αὐτῷ, ὅς καὶ ἀν-
έπεσεν ἐν τῷ δειπνῶν ἐπὶ τὸ γῆ-
θον αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, τίς
ἐστὶν ὁ παραδιδόνς σε;

21 Τῷ ἰδὼν ὁ Πέτρος
λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, ἅτε-
ρ δὲ τί;

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρ-
χουμαι, τί πρὸς σε; σὺ ἀκο-
λόου μοι.

23 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος ἐ-
πὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι ὁ μα-
θητὴς ἐκεῖνος ἐκ ἀποθήσκει·
καὶ ἐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι
ἐκ ἀποθήσκει· ἀλλ', Ἐὰν
αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχο-
μαι, τί πρὸς σε;

24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ
μαρτυρῶν περὶ τῶν, καὶ γρά-
ψας

12. durst not - implies something forbidding, & hence in our
Lord: the twice of which is true. I did not presume
Did not venture.

13. Those did which plain a Colon at usage make Peter say he loved them
than these other Disciples did: which he does not presume to say. Only, yea
then knowest that I love them. Here - Dr. Fortin says Whitby's Smile of TOOTON
is too cold & flat. & that Peter might love Jesus more yet there, & yet not
love him much. Serm. Vol. 1. 282

16. πορεύει - tend - guide, walk, defend. - In the fol.
lowing cover - just

24. οὗτος This clause is thought by some to be from another hand: &
the whole chapter is by Godwin, Hammond, & Wells - but it is defended by
Wells -

ψας ταῦτα· καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐ-
τῆς.

25 Ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ
ἓσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα

ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, ἔδὲ αὐ-
τὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆ-
σαι τὰ γραφόμενα βιβλία.
Ἀμήν.

ΠΡΑΞΕΙΣ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Κεφ. α'. 1.

ΤΟΝ μὲν πρῶτον λόγον
ἐποίησά μιν περὶ πάν-
των, ὃ Θεόφιλε, ὡς ἤρ-
ξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ δι-
δάσκειν,

2 ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλά-
μεν τοῖς ἀποστόλοις διὰ
πνεύματι ἁγίου, ὡς ἐξελέξα-
το, ἀνεληφθῆ.

3 οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν
ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν
πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν
τεσσαράκοντα ὁπιανόμενος αὐ-
τοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆ βα-
σιλείας τοῦ Θεοῦ.

4 καὶ συναλιζόμενος παρ-
ἡγήειεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύ-
μων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ πε-
ριμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πα-
τρὸς, ἣν ἠκησάτε μου.

5 ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισ-
σεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθή-
σεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ μετὰ
πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

6 οἱ μὲν ἔν συνελεύσει ἐπ-

ηρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε,
εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθι-
στάνεις τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσ-
ραὴλ;

7 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Οὐχ
ὑμῶν ἐστὶ γινῶναι χρόνος ἢ και-
ρὸς ὅς οὗτος, ἀλλ' ἐθέλει ἐν τῇ ἰδίᾳ
ἐξουσίᾳ.

8 ἀλλὰ λήψετε δόναμιν
ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος
ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μοι μάρ-
τυρες ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν
πᾶσιν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,
καὶ ἕως ἐσχάτης γῆς.

9 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλε-
πόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέ-
λη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

10 Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν
εἰς τὸν ἕρανόν, πορευομένη αὐ-
τῆς, καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο παρει-
στήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἱσθητί λευ-
κῇ.

11 οἱ καὶ εἶπον· Ἄνδρες Γα-
λιλαῖοι, τί ἐσθήκατε ἐμβλέπον-
τες εἰς τὸν ἕρανόν; ὁτοῦς ὁ Ἰη-
σοῦς

διορισμένοι οὗτοι - 607.

καὶ, φ. γαρ. 20, but connected with 11.

anw. since - 11. 20. 21. in a

great intention. — Conf:
Grosius & Le Clerk think this whole Chapter was added by John
Bp of Ephesus, with the consent of the Church. —

It is not causal, but declarative
miser. which you have heard from me
this Sat. 24th 49 - John D. P. has nothing
to say. Difference between John D. P. &
Q - TOM & STEVEN - what do you
think of my ingenious conjecture?

10- The letter was seems redundant

ΚεΦ.

π. περί Ιούδα (τς — Ιουδα), οτι (because) υπηρώα κρηνην οὐκ — ἔστι.

2 yavorov - This ll. sh.^d be in a parenthesis, of yagv. 20, be connected with Oll.

22. Beginning to the Day, is scarce sense - Melose go in a parenthesis αρεμενος - waves - long.

3- εναντιος - that is face - one against another - διαμαρτυρεναι is not - I am
Tongues, which is how it was διαμαρτυρεναι, but Tongues distributed among them
both words is used in 1. 45. - Comp.

4- αποθεσυνω - [Hence of others] will be weighty & significant speech - it signifies
sententiousness; - Nominis Afflictus Locus - Berna

4- αναγες - I apprehend means only the twelve: - Because the other Disci-
ples we read were all filled with the Holy Ghost 1. 31 + afterwards 2. 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

1- δελετω, means exactly the same with our dialect, but is here to be un-
derstood in a more extensive signification

13- the word δελεω is often signified Must, yet as it was at the
Feast of Pentecost when there was no Must, it is here to be understood
as a fine line -

Κεφ. ΑΙ εν
K θαι τη
τηκοςης, ησα
θυμαδον επιλο
2 και εγε
εραν ηχα
προης ειαίας,
λον τον οικον
3 και εφθ
μεριζόμεναι γ
ρος, εκάθισέ
αυτων.
4 Και επι
πνεύματι
λαλείν ετέρω
ως το πνεύμα
ποφθέγεσθαι
5 Ησαν
καλοικητες
λαβεις, απο
υπο τον εραν
6 Γενομεν
ταυτης, συνι
και συνεχθη
κατ τη
λελων αυτων
7 εξιστα
θαύμαζον, λ
λήλεις. Ουκ
εισιν οι λαλ
8 και πα
εκατ τη
μων εν η εγεν
9 Παρθε
λαρται, και
Μεσοποταμια
Καππαδοκία
Ασία,

Κεφ. β'. 2.

ΚΑΙ ἐν τῷ συμπληρῆσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπισταυροί.

2 καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τῆς οὐρανῆς ἤχος ὥστε φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὁ οἶκος ὅσοι ἦσαν καθήμενοι,

3 καὶ ὠρθσαν αὐτοὶ διαμεριζόμενοι γλώσσαις ὡς πύρρος, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἑνα ἕκαστον αὐτῶν.

4 Καὶ ἐπλήθησαν ἅπαντες πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέροις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδε αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.

5 Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ καλοικῆντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

6 Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνήλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη ὅτι ἤκουον εἰς ἑκάστη τῇ ἰδίᾳ διαλέκῳ λαλῶντων αὐτῶν.

7 ἐξίστατο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Οὐκ ἰδοὺ πάντες ἕτοί εἰσιν οἱ λαλῶντες Γαλιλαῖοι;

8 καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγενήθημεν;

9 Πάρθοι καὶ Μηδοὶ καὶ Ἑλαιοῖται, καὶ οἱ καλοικῆντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαῖον τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν,

10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον, καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης καὶ κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημῶντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,

11 Κρήτες καὶ Ἀραβες, ἀκούομεν λαλῶντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγάλα τῆς Θεᾶς.

12 ἐξίστατο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἀλλ' ὅμως πρὸς ἀλλοὺς λέγοντες· Τί ἂν θέλοι τῆτο εἶναι;

13 Ἄλλοι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον· Ὅτι γλεύκεις μεμεστωμένοι εἰσὶ.

14 Σταθεῖς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκά, ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς· Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ καλοικῆντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τῆτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωπίσασθε τὰ ῥήματά μου·

15 οὐ γὰρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, ἕτοι μεθύσκειν ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας·

16 ἀλλὰ τῆτο ἔστι τὸ εἰρημένον διὰ τῆς προφῆτου Ἰσααὴλ.

17 Καὶ ἔστι ἐν ταῖς ἰσχυραῖς ἡμέραις (λέγει ὁ Θεός) ἐκχεῶ ἀπὸ τῆς πνεύματος μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προσφθεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται.

18 καὶ

in ye have been delivered up to by the

in the Council - V. Act: 3. 14, 15 -

*V. for contra the Authority of
none with the didionai
that thou wilt not
W. 2. 2. for a
new Translation
727. 1. 62. -*

Distinguish at 23 ex 22 - he hath poured it forth: the thing you now say

18 καὶ γε ἐπὶ τὰς δού-
λῃς μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλῃς μου
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκ-
χεῖν ἀπὸ τοῦ πνεύματος μου, καὶ
προφητεύουσι·

19 καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ
ἔρανό μου, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς
γῆς κάτω, αἷμα καὶ πυρὶς καὶ
ἀστρίδια καπνίζου·

20 Ὁ ἡλίου μελαστροφί-
σεις εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη
εἰς αἷμα, πρὶν ἢ εἰσεῖν τὴν
ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
ἐπιφανῆ·

21 Καὶ ἔσται, ὡς ὅς ἐστιν
ἐπικαλέσθαι τὸ ὄνομα Κυ-
ρίου, σωθήσεται·

22 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀ-
κούσατε τὰς λόγους τούτους· Ἰη-
σοῦς τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ
τοῦ Θεοῦ ἀποδείκνυμεν εἰς ὑμᾶς,
δυνάμεσι καὶ τέρασιν καὶ σημείοις
οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν
μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ
οἶδατε·

23 τῷτον τῇ ὀρισμένη βε-
λῇ καὶ προγνώσει τὸ Θεὸν ἐκδο-
τὸν λαοῦντες, διὰ χειρῶν ἀνό-
μων προσπηξάντες ἀνείλετε·

24 ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε,
λύσας τὰς ῥυτίδας τοῦ θανά-
του, καθότι ἐκ τῆς δυνατῆς κρα-
τεῖσθαι αὐτὸν ὑπὲρ αὐτοῦ·

25 Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐ-
τόν· Προωρώμην τὸν Κύριον
ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ
δεξιῶν μου ἔσιν, ἵνα μὴ σα-
λευθῶ·

26 Διὰ τούτο εὐφράνθη ἡ

καρδία μου, καὶ ἠγαλλίασατο
ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ
σὰρξ μου κατὰσκηνώσει ἐπὶ
ἐλπίδι·

27 Ὅτι ἐκ ἐγκαταλείψεις
τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, ἔδδὲ
δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν δια-
φθοράν·

28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς
ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύ-
νης μετὰ τῷ προσώπῳ σου·

29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξ ἐν-
εἰπὲν μετὰ παρρησίας πρὸς
ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου
Δαβὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ
ἐτάφη καὶ τὸ μνημεῖον αὐτοῦ
ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας
ταύτης·

30 Προφῆτης ὅν ὑπάρχων,
καὶ εἰδὼς ὅτι ὁρκωμώσεται αὐ-
τῷ ὁ Θεός, ἐκ καρπῆς τῆς ὁσ-
φύσεως αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα
ἀναστήσει τὸν Χριστόν, καθί-
σαι ἐπὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ·

31 προῦδὼν ἐλάλησε πε-
ρὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ,
ὅτι ἔκλειψεν ἡ ψυχὴ αὐ-
τοῦ εἰς ἄδην, ἔδδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ
εἶδε διαφθοράν·

32 τῷτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέ-
στησεν ὁ Θεός, ὃ πάντες ἡμεῖς
ἴσμεν μάρτυρες·

33 Τῇ δεξιᾷ ὅν τὸ Θεὸν
ὑψώθη, τὴν τε ἐπαγγελίαν
τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρὸς, ἔχει τούτο
ὅ ἡμεῖς βλέπομεν καὶ ἀκούομεν·

34 οὗ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς
τοὺς οὐρανοὺς· λέγει δὲ αὐτός·
Εἶπεν

3- εἰς αὐτοὺς - καὶ ἡ μετὰ - ἐπὶ τοῦτον
Tongues, which is here said to be
to the Lord is used in 11. 17. - Tongues
4- ἀποφθεγγώ - (Thou art speaking) with
sentences of David; - Nummies of David
4- ἀπαντες - I apprehend means only
plus we read were all filled with the
By the others is probably meant 4. 120

3- ἐκείνῳ, means exactly the same
as in 11. 17. - Tongues

13- the Holy Spirit was sent down
Heart of Pentecost when there was no

23- The Construction seems, him whom ye have taken deliv'd up to by the
determinate Council of God - Conf:

23- ~~ἐκδοτός~~ - given by the determinate Council - U. Act: 3. 14, 15 -
given to reclaim 'em from Error, see U. per contra the Authority of
Grotius, who says it means the same with ~~ἐκδοτικός~~
24 Connect ~~ἐκδοτός~~ - I hope that thou wilt not be ~~U. & say for a~~
new Translation
727. 1362. -

Distinguish at 23^{xx} - he hath pour'd it forth: The thing you now say.

39-εἰς μελλόντων- The Gentiles say & hitting. - To future generations says Peter. for tho' this word is used to express the Gentiles yet it can hardly do so here as St Peter knew nothing of their being to be called: nor if he had is it likely he w^d. have told it to these new Jewish converts.

42-κλάσει- Peter & the others on no reason why this sh^d. refer to the sacrament, but their mutual convicts, their friendly converse one with another. - Their bread was made broad & thin in length so that it was broken with the hand rather than cut with knives. But it is in general understood otherwise.

This was the first establishment of a Christian Church in which Peter was a prime agent according to our Lord's Pre-
- Thus we see a Church of Jerus.^m is of most ancient date.

5-Pater noster before εὐχαριστία- as it will be the ninth hour of prayer.

Cap.

Εἶπεν ὁ
κάθε ἐκ

35 ἰ

θεός σ

δὼν σκ.

36

τω πα

Κύριον

ἐποίησε

ὑμεῖς ἐσ

37

γῆταν

πρὸς τοῖς

ἀποστόλοις

δρὲς ἀδελ

38

αὐτῶν

πληθύνον

ὁνόματι

σιν ἁμ

δωρεάν

39 ἰ

γῆλια κ

πᾶσι τ

προσκαι

ἡμῶν.

40

πλείοσι

παρεκά

ἀπὸ τῆς

ταύτης.

41 ὁ

δεξιμέν

ἰδοὺ πλὴν

σαν τῇ

ὡσεὶ τρι

42

ἐνὶ τῇ

λῶν, κα

237

Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθη ἐκ δεξιῶν μου,

35 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

36 Ἀσφαλῶς ἔν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τῆτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

37 Ἀκούσαντες δὲ κατενόγησαν τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιπούς ἀποστόλους· Τί ποιήσομεν, ἀδελφοί;

38 Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μείλιτόσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· καὶ λήψετε τὴν δωρεάν τῆς ἁγίας πνεύματος·

39 ὑμῖν γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν, ὅσους ἂν προσκαλέσῃται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

40 Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο, καὶ παρεκάλει, λέγων· Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης.

41 Οἱ μὲν ἄσμενως ἀποδέχοντο τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχὰι ὡσεὶ τρισχίλιαι.

42 ἦσαν δὲ προσκαρτεμένοι τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων, καὶ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ τῇ

κλάσει τῆς ἄρτης, καὶ ταῖς προσευχαῖς.

43 Ἐγένετο δὲ πάση ψυχῇ φόβος· πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο.

44 πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά·

45 καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διέμεριζον αὐτὰ πᾶσι, καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε.

46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε καὶ οἶκον ἄρτον, μελετάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας,

47 αἰνῶντες τὸν Θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσέτιθετο τὴν σωζομένην καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Κεφ. γ'. 3.

ΕΠΙ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην·

2 καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ἰσαζάβηδ· ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τῆς ἱερᾶ τῆς λεγομένης Ὠραΐαν, τῇ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερὸν·

3 ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσεῖναι εἰς τὸ

T

τὸ

*to be resolved into it is the same as if it
u. & then the περιπατεῖν is right - to
the same as in the council. - Conf.*

*ὡς αὖν - Nota prodaui many instances where it signifies quando, quandoque how
interpreting this place they are in hallucination. It seems, that - Nephth, the the
times - ὡς αὖν for 142 - Mt. 6. 5 - Lk. 22. 36 - Acts 15. 17. Gen. 18. 19. Exod. 20. 20 & Conf.*

τὸ ἱερόν, ἡρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν.

4 Ἀνέστας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε· Βλέψον εἰς ἡμᾶς.

5 Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν.

6 εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀργύριον καὶ χρυσὸν ἔχ' ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τῷτό σοι δίδωμι· Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἐγείραι καὶ περιπάτει.

7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε. παραχρῆμα δὲ ἐξερρώθησαν αὐτῷ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρῆ.

8 καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιπάτει· καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος, καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. *salient*

9 Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατῆντα καὶ αἰνῶντα τὸν Θεόν·

10 ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι ἔτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὀραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήθυνον θάμβος καὶ ἐκστάσις ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

11 κρατῶν δὲ τῷ Ἰακώβῳ χαλὰ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, συνέδραμε πρὸς αὐτὸς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ σοᾷ τῇ καλεσμένῃ Σολομῶνι, ἐκθαμβοί.

12 Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπι-

κρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ ποινηκόσι τὰ περιπατεῖν αὐτόν;

13 Ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς παρεδώκατε, καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν.

14 ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα φονέα χαριζῆναι ὑμῖν.

15 τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκλείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἠγάγειν ἐκ νεκρῶν, ὃ ἡμεῖς μάρτυρες ἐσμεν.

16 καὶ ἐπὶ τῇ σίγει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τῶτον δὲ θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐξερέωσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ σίσις ἡ δι' αὐτὸν ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.

17 Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἀγνοίαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.

18 ὁ δὲ Θεὸς ἁ προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρως ἐπὶ τῷ.

19 Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας· ὥπως ἂν ἔλθῃ καιροὶ ἀναψύξεως

refrigeration

39- εἰς μακρὰν· The Gentiles say, says Peter, for tho' this word is used hardly so to me as St Peter knew, if he had it it likely he w. have told

42- κλάσει· Brea & little in no moment, but their making don't is another. - The bread was made was broken with the hand & a little in general understood of men. This was the first estate in which Peter was a prime. - Thus we see of Church & of us.

5- Put a comma before ενναταν - as it will be the ninth hour of prayer.

12-πῆποινοδοὶ τὸ πρῶτον - πῆποινοδοὶ is to be resolved into πῆ is the same as if it
had been written ποῖντα ὁδοὶ, i.e. αἱ ποῖντα ὁδοὶ, & then τὸ πρῶτον is right. - to
Ro. 27.12. - Acts 27.1. - In Latin - Num partem suam consilii. - Conf.

ὁπῶς - Here produce many Instances where it signifies quando, & wonder how
misinterpreting this place they c. sic hallucinari. ^{cc} ὁπῶς, that - Repent, that the
Times - ὁπῶς & for ἵνα - Mt. 6.5 - Lk. 22.36 - Acts 15.17. Gen. 18.19. Exod. 20.20 & Conf.

20 - And that he may send - 2. Note on 11.19 -

- 21 - $\pi\rho\omicron\upsilon\epsilon\tau\epsilon\ \epsilon\pi\iota\sigma\tau\epsilon\upsilon\omicron\nu$ - This is the reading of the mss. & the better sense. read
ομν emphatically - Christ who was foreordained for glory, he being the
minister of the Circumcision Rom. 15.8. - Comp.

Accomplishment. not Institution

22 - Vid. Note on 7.37 -

24 - $\kappa\alpha\iota\ \tau\omicron\nu\ \kappa\alpha\theta\iota\sigma\tau\epsilon\iota$ seems redundant as it is pointed, remove the comma
& place it at the end, all the prophets from Samuel, with as many following
him as have spoken, have likewise foretold - Cause ab:

It is possible that the whole body of Believers might
be included in this number - Edward.

Cap.

$\psi\acute{\epsilon}\lambda\omega\varsigma$
 $\rho\iota\theta$,

20

$\kappa\eta\rho\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\varsigma$

21

$\delta\alpha\iota\ \delta\epsilon$

$\sigma\epsilon\omega\varsigma$

$\Theta\epsilon\acute{o}\varsigma$

$\hbar\gamma\iota\omega\nu$

$\omega\nu\Theta$.

22

$\tau\acute{\alpha}\varsigma$

$\phi\acute{\eta}\tau\eta\nu$

$\Theta\epsilon\acute{o}\varsigma$

$\mu\acute{\omega}\nu$,

$\kappa\alpha\iota\ \alpha$

$\pi\rho\acute{o}\varsigma$

23

$\hbar\tau\iota\varsigma$

$\epsilon\kappa\epsilon\iota\nu\epsilon$

$\lambda\alpha\acute{\omicron}$.

2

$\phi\acute{\eta}\tau\alpha$

$\kappa\alpha\theta\epsilon$

$\pi\rho\omicron\varsigma$

$\tau\alpha\upsilon$

2

$\phi\eta\lambda\alpha$

$\epsilon\theta\epsilon\lambda\alpha$

$\hbar\mu\acute{\omega}$

$\kappa\alpha$

$\gamma\eta\varsigma$

$\tau\acute{\eta}\varsigma$

$\hbar\nu\alpha$

$\iota\nu$

$\lambda\omicron\varsigma$

$\phi\epsilon$

$\hbar\mu$

ψύχῃς ἀπὸ προσώπου τῷ Κυ-
ρίῳ,

20 καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκε-
κηρυγμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν·

21 ὃν δεῖ ἔρᾶν μὲν δεξα-
σθαι ἄχρι χρόνων ἀποκατατά-
σεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ
Θεὸς διὰ στόματός· πάντων
ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰ-
ῶνος.

22 Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς
τὴν πατέρα εἶπεν· Ὅτι προ-
φήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριός· ὁ
Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑ-
μῶν, ὡς ἐμέ· αὐτὸν ἀκούσεως
κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ
πρὸς ὑμᾶς.

23 ἔστι δὲ, πᾶσα ψυχὴ,
ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τῆς προφητε-
ίας ταύτης, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τῆς
λαῆς.

24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προ-
φῆται ἀπὸ Σαμὴλ καὶ τῶν
καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ
προκαλήγειλαν τὰς ἡμέρας
ταύτας.

25 Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προ-
φητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς δι-
έθετο ὁ Θεὸς πρὸς τὴν πατέρα
ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ·
Καὶ τῷ σπέρματί σου ἐνευλο-
γήθησονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ
τῆς γῆς.

26 Ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεὸς
ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ
Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐ-
λογεῖν ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστέ-
λειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν ποιησῶν
ὑμῶν.

Κεφ. δ'. 4.

Λ ΑΛΟΥΝΤΩΝ δὲ αὐ-
τῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπ-
έστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ
γραμματεὺς τῶν ἱερῶν, καὶ οἱ Σαδ-
δουκαῖοι,

2 διαπονούμενοι διὰ τὸ δι-
δάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ
καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν·

3 καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς
χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν
εἰς τὴν αὐριον· ἣν γὰρ ἐσπέρα
ἦδη.

4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκούσαν-
των τὸν λόγον, ἐπίστευσαν· καὶ
ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
ὥστε χιλιάδες πέντε.

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὐ-
ριον συναχθῆναι αὐτῶν τὴν ἄρ-
χιερέα καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμ-
ματεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ,

6 καὶ Ἀνναν τὸν ἀρχιερέα,
καὶ Καϊάφαν, καὶ Ἰωάννην, καὶ
Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ
γένους ἀρχιερατικῆς.

7 καὶ ῥησαν αὐτοὺς ἐν
τῷ μέσῳ, ἐπυνθάνοιτο· Ἐν ποίᾳ
δυνάμει ἢ ἐν ποίᾳ ἐνόματι ἐ-
ποιήσατε τῆτο ὑμεῖς;

8 Τότε Πέτρος· πληθεὺς
πνεύματος ἁγίου, εἶπε πρὸς
αὐτούς· Ἀρχιερεῖς τῆς λαῆς, καὶ
πρεσβύτεροι τῆς Ἰσραὴλ,

9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνα-
κρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀν-
θρώπων ἀδικούντες, ἐν τίνι ἔτος σέ-
σωγαί·

10 γνωστὸν ἔστι πᾶσιν ὑ-
μῖν

et in hac sententia quod factum

20 - And that he may send - V. Note on 11.19 -

- 21 - προσερχομενον - This is the reading of the mss. & the better sense. read
ομιν emphatically - Christ who was formerly ignored for good, he being the
minister of the Commission Rom. 15.8. - Cony.

Accomplishment. not Institution

22 - Vid: Note on 7.27 -

24 - καὶ τῶν κἀδὲν seems to mean

& place it as surrounding, all the people
him as how spoken, have likewise

It is possible that he who
be included in this person

220

ΠΡΑΞΕΙΣ

Cap. iv.

μὴν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσρα-
ήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑ-
μεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ
ἔστ'· παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
ἰσχύς. οὐκ οὐκ

11 οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὃς
ἐξηubenθῆκε ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκο-
δομῶν, ὃ γενόμενος εἰς κε-
φαλὴν γωνίας·

12 καὶ ἐκ ἑστίν ἐν ἄλλῳ
ὑδὲν ἢ σωτηρία· ἔτε γὰρ ὀνο-
μά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν ἑρῶν
τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν
ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τῆς
Πέτρος παρρησίαν καὶ Ἰωάννη,
καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι
ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται,
ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐ-
τὰς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν·

14 τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέ-
ποῦντες σὺν αὐτοῖς ἐγῶτα, τὸν
θεραπευόμενον, ὃν εἶχον ἀν-
τειπεῖν.

15 Κλιύσαντες δὲ αὐτὰς
ἔξω τῆς συνεδρίας ἀπελθεῖν, συν-
έβαλον πρὸς ἀλλήλους,

16 λέγοντες· Τί ποιήσομεν
τοῖς ἰσχυροῖς τέτοις, ὅτι μὲν
γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι'
αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν
Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ ὁ δυ-
νάμεθα ἀρνήσασθαι·

17 ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ
πλείον δεσμευθῇ εἰς τὸν
λαόν, ἀπειλή ἀπειλησώμεθα
αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ
σημειῷ.

ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων.

18 Καὶ καλέσαντες αὐ-
τὰς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ
καθόλου μὴ φθίγῃσθαι μηδὲ
διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ
Ἰησοῦ.

19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰω-
άννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐ-
τὰς, εἶπον· Εἰ δικαίον ἐστιν
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκέειν
μᾶλλον ἢ τῷ Θεῷ, κρίνατε.

20 οὐ δύναμεθα γὰρ ἡμεῖς,
ἀ εἰδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ
λαλεῖν.

21 Οἱ δὲ προσαπειλησά-
μενοι ἀπέλυσαν αὐτὰς, μηδὲν
εἰρίσκουσιν τὸ, πῶς κολάσων-
ται αὐτὰς, διὰ τὸν λαόν· ὅτι
πάντες ἐδοξάζον τὸν Θεόν ἐπὶ
τῷ γεγονός·

22 ἐτῶν γὰρ ἦν πλεονόντων
τρισσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος· ἐφ'
ὃν ἐγγόνοι τὸ σημεῖον τούτου
ἐγένετο.

23 ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον
πρὸς τὰς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν
ὅσα πρὸς αὐτὰς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ πρεσβύτεροι εἶπον.

24 οἱ δὲ ἀκέσαντες, ὁ-
μοθυμαδὸν ἤσαν Φωνὴν πρὸς
τὸν Θεόν, καὶ εἶπον· Δέσποτα,
σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν ἑρῶ-
ν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασ-
σαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,

25 ὁ διὰ στόματος Δαβὶδ
τοῦ παιδὸς σου εἰπόν· Ἰναὶ
ἐφράζαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμι-
λέτησαν κενά·

26 Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς
τῆς

21. OTENDVRES - The vulgate reads *Omnia claustrant id quod factum*
is without *TOV8200* - Mill

27-οὐ γὰρ οὐκ ἐστὶν - is christov - had it referred to nouns, it sh^d have been placed immediately before it. - 2

No: The construction is suspended thro' several Verses, This & D. 20. sh^d be in a parenthesis - The Quotation from the Psalm, & this Psalm: which is to explain the Quotation have nothing to do with the construction which lies thus. - ~~Now~~ thou art God, who hast made 24 - who [formerly] by the Month 25 - & now behold 4. The meanings - Corp.

27.2. These transpositions frequent. - V. Gentlemen of
P. A. H. H.

3-πνεύμα in the accusative, tho' in V. 4 the same Verb has an Accus.
- The latter is borrowed from the Hebrew manner, by the Greek Theologians, &
from the Greek by the Latin, who say benedictus, who glorio de - Here

4-Veritas by nonne propter fili inambat loose the antithesis between
μενον & πνεύμα

Cap

τῆς γῆς

θησαν

ρία καὶ

27

ληθεία

σὺ Ἰη

δης τοῦ

σὺν ἑθ

28

καὶ ἡ β

βαι.

29

δεῖπν

τοῖς δὲ

πάσης

30

τίθειν

καὶ τέρα

νόματι

Ἰησ.

31

σαλεύ

συνήμ

πάντες

ἐλάλ

παρρη

32

εὐσάν

ψυχὴ

ὑπαρχ

εἶναι,

κοινά.

33

ἀπεδ

πρόσο

Κυρί

ἦν ἐπ

34

ὑπαρχ

23

27-ον εχρισαν-ισχριστον- had it placed immediately before it. - 2
 2b: The construction is suspended the presentibus - The Quotation from explain the Quotation have nothing lies there. - ~~At the 2nd Nov. 1871~~
 The Month 25 - & now I behold

27.2. These transpositions,
 P. A. Nov.

3-πνευμα in the accusative, the
 - the latter is borrowed from the latter
 from the Greek by the Latin, who are

4- In some by some persons like manifest loose the antithesis between
 μενον, & πρην

λόγος τήτης, πιασὶν ἐξέψυξε·
 καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ
 πάντας τὰς ἀκρόνους ταῦτα.

6 Ἀναγίνε δὲ οἱ νεώτεροι
 συνέσειλαν αὐτὸν, καὶ ἐξενέγκαν-
 τες ἔθαψαν.

7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν
 διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς μὴ
 εἰδὶα τὸ γεγονός εἰσῆλθεν.

8 ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέ-
 τρος· Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτη τὸ
 χωρίον ἀπέδοδαι; Ἡ δὲ εἶπε·
 Ναί, τοσούτη.

9 Ὁ δὲ Πέτρος· εἶπε πρὸς
 αὐτήν· Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑ-
 μῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα Κυ-
 ρίου; Ἰδὲ, οἱ πόδες τῶν θαψ-
 αμένων τὸν ἄνδρα σὺ, ἐπὶ τῇ
 θύρᾳ, καὶ ἐξοίσασί σε.

10 Ἐπεσε δὲ παραχρῆμα
 παρὰ τὰς πόδας αὐτῆς, καὶ ἐξ-
 ἔψυξεν· εἰσελθούτες δὲ οἱ νεα-
 ρίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ
 ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν
 ἄνδρα αὐτῆς.

11 καὶ ἐγένετο φόβος μέ-
 γας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
 ἐπὶ πάντας τὰς ἀκρόνους ταῦ-
 τα.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν
 ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ
 τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ
 ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν
 τῇ σοφίᾳ Σολομῶντος.

13 Τῶν δὲ λοιπῶν ἑδείς ἐ-
 τόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ'
 ἐμειγμένον αὐτοῖς ὁ λαός.

14 μᾶλλον δὲ προσελθόντες
 πιστεύουσιν τῷ Κυρίῳ, πλήθη
 ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν·

15 ὥς κατὰ τὰς πλατείας
 ἐκφέρειν τὰς ἀδυνείας, καὶ τιθέ-
 ναι ἐπὶ κλισίων καὶ κραθιάτων,
 ἵνα ἐρχομένοι Πέτρον καὶ ἡ σκιά
 ἐπισκίασθαι τιτὶ αὐτῶν.

16 συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆ-
 θος τῶν περὶ πόλεων εἰς Ἱε-
 ρουσαλήμ, φέροντες ἀδυνείας καὶ
 ὀχλημένους ὑπὸ πνευμάτων ἀ-
 καθαρίων· οἵτινες ἐθεραπεύοντο
 ἅπαντες.

17 Ἀναγὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς
 καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ ὄσα
 αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐ-
 πληθύνθησαν ζήλον·

18 καὶ ἐπέβαλον τὰς χει-
 ρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἀποστόλους,
 καὶ ἐθεντο αὐτοῖς ἐν τηρήσει δη-
 μοσίας.

19 Ἀγγέλους δὲ Κυρίου διὰ
 τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς
 φυλακῆς· ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς
 εἶπε·

20 Πορεύεσθε, καὶ σταθίτες
 λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ
 πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς
 ταύτης.

21 Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον
 ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν, καὶ
 ἐδίδασκον. παραγενόμενοι δὲ
 ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ,
 συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ
 πᾶσαν τὴν γενομένην τῶν υἱῶν
 Ἰσραὴλ· καὶ ἀπέσειλαν εἰς τὸ
 δεσματήριον, ἀχθῆναι αὐτούς.

22 οἱ δὲ ὑπηρετοὶ παρα-
 γενόμενοι ἔχοντες αὐτοὺς ἐν
 τῇ φυλακῇ· ἀναγρέψαντες δὲ
 ἀπήγαγον,

23 λέγοντες·

9. *Καὶ οὐδὲν ἐστὶν ἐκ τῶν ἀποστόλων* - *Καὶ* - *Ἰδὲ* - *κοινὸν* - *πᾶσι* - *Βεβα*

10. Reduce what follows to order, by inserting here v. 14. The Conclusion of v. 12 - Then
the Begm^t of v. 12 will connect with v. 15. - heard these things v. 14 and Believers
- *Καὶ ὁμοῦν* - 12 - and they were all in Solomon's porch - 13 - and of the rest - *μεν*
v. 12 and by the hands of - wrought - 15 *Ἰσχυροῦς* - *καὶ* - *πᾶσι* - *Βεβα*
To preserve this sense place a Parenthesis at *καὶ ὁμοῦν* v. 12, & read it with v. 14, as
our Version has done - *καὶ* - *πᾶσι* - *Βεβα*

13. *ἀκούοντες* - means those in authority - whose mentionment the Office of
ἡμεῖς as *ἀποστόλοι* suppressed from breaking in for the *Βεβα*
καὶ ὁμοῦν - *καὶ* - *πᾶσι* - *Βεβα*
cher - Whistly does not seem to have thus understood Peter's Words -
14. *καὶ ὁμοῦν* - *καὶ* - *πᾶσι* - *Βεβα*
15. *τοὺς πολλοὺς* - *Βεβα* - The Vulg. has *multitudo*, i.e. *πολλοὺς*, with no Article.

20. *στὰς ἐν τῷ ναῷ* - Standing in the Temple, you represent the Temple - *Βεβα*

δεσμά
μένον
τὰς φ
τῶν θ
ὑδέναι

γὰρ τι
τηγὸς
διηπόρ
γένεσις

ἀπὸ γλ
Ὅτι ἰ
ἐν τῇ
ἱερῷ ἐ
λαόν.

τηγὸς
ἤγαγεν
ἰφοβὴν
λιθαδὰ

ἐγὼσαν
ἐπὶ τῷ
ἐντὶς,

λίαν πα
διδάσκει
τω; κα
τὴν ἱερ
ἡμῶν, κ
ἐφ' ἡμῶ
περὶ τῆς

τῶν κ
Πειθαρχ
ἀνθρώποι

34-Gamaliel was the son of St. Simon, who took Jesus in his arms.
35-ποσειτε- ποσειτε- ποσειτε- by connecting ποσειτε with
72- Now the time will be what ye do ag^t this man.-

23 λέγουσιν· Ὅτι τὸ μὲν
δεσμωτήριον εὐρομεν κεκλεισ-
μένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ
τῆς φύλακος ἔξω ἐστῶτας πρὸ
τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δὲ, ἴσω
ἐδύνατο εὐρομεν.

24 Ὡς δὲ ἤκουσαν τὰς λό-
γους ταύτας, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ γρα-
τῆγες τῶ ἱερῶ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς,
διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν
γένοιτο ταῦτο.

25 παραγινόμενοι δὲ τις
ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, λέγων·
Ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες ὅς ἐθεώτε
ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ
ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν
λαόν.

26 Τότε ἀπελθὼν ὁ γρα-
τῆγος σὺν τοῖς ὑπηρέταις,
ἤγαγεν αὐτοὺς, ὃ μὲν βίας·
ἐφοβήθη γὰρ τὸν λαόν ἵνα μὴ
λιθωθῶσιν.

27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς
ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιε-
ρεὺς,

28 λέγων· Οὐ παραγί-
λεια παραγγείλαμεν ὑμῖν μὴ
διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τέ-
των; καὶ ἰδοὺ, πεπληρώκατε
τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδασχῆς
ὑμῶν, καὶ βιάεσθε ἐπαγαγεῖν
ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τῶ ἀνθρώ-
που τούτου.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέ-
τρος καὶ οἱ ἀπόστολοι, εἶπον·
Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ
ἀνθρώποις.

30 ὁ Θεὸς τῶν παλίων

ἡμῶν ἠγάγειν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς
διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ
ξύλου.

31 ταῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν
καὶ σωτήρα ὑψώσῃ τῇ δεξιᾷ
αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ
Ἰσραὴλ, καὶ ἀφῆσιν ἁμαρ-
τιῶν.

32 καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν αὐ-
τῷ μάρτυρες τῶν ῥημάτων ταύ-
των, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον,
ὃ ἐδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς πειθαρχ-
ήσιν αὐτῷ.

33 οἱ δὲ ἀκούσαντες διε-
πρόνιο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελθεῖν
αὐτούς.

34 Ἀναστὰς δὲ τις ἐν τῷ
συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὀνόματι
Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος,
τίμιος πάντι τῷ λαῷ, ἐκέ-
λευσεν ἔξω βραχύ τι τῶ ἀπο-
στόλου ποιῆσαι.

35 εἰπέ τε πρὸς αὐτούς·
Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχε-
τε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις
τούτοις, τί μέλλει πράτ-
τειν.

36 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμε-
ρῶν ἀνέστη Θεοδῶς, λέγων εἶναί
τινα ἑαυτὸν, ὃ προσεκολλήθη
ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὥστε τετρακο-
σίων ὅς ἀνῆρθη, καὶ πάντες
ὅσοι ἐπειθοντο αὐτῷ, διελύθη-
σαν, καὶ ἐγένοντο εἰς ἔδην.

37 Μὲν δὲ ταῦτον ἀνέστη Ἰού-
δας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡ-
μέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπ-
έστησε λαόν ἱκανόν ὀπίσω αὐ-
τῷ· καὶ κεινὸς ἀπώλειο, καὶ πάν-
τες

ing to inflict punishment is scarce.
culiar to Luke - L 12. 10 it has e

men in. - Peter says, sicut reliqui
et his qui dicuntur ἑλληνιστῶν

as first derived from the Jews who
were victims of it. Shall we not
be wiser. This note the others have in
John 6:22-23 - both in granting the
year M. 13. 13. - Note -

8 - This here means something different from it did in the last V. - Now
it is his belief in God - then the Gospel revelation - Note
1 - By the Libertines are meant such Jews as were free born, or had ob-
tained the Roman freedom as St. Paul had - Lyttelton

- 1- εὐρεῖ is redundant either if the two had been usual. Comp.
 2- Read εὐρεῖς ἐδελθόντες jointly as Mt. 22.1. Mt. 22.2 ἰνα πᾶτες - the first
 being an address to the People, the second to the State. - Comp.

6- but ἔτι δοὺς αὐτοῖς, καὶ κακῶς αὐτοῖς in a paronomasia, because it is
 Stephen's design to relate how they were to be sojourners in a foreign
 Country, how they were to be in bondage & affliction. Comp.

7- καὶ νῦν - So begin the 4.

10- ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῶν - because καὶ, ἐξελθὼν, ἐδύνατο αὐτὸν ἀποκρίσθαι
 God: but καὶ κατεβόησεν is φάρα - Comp.

Cap.

λέγοντες

τὰ λαλ

φῆμα εἰ

12 Σ

καὶ τὰ

γραμμα

ἡρπασα

τὸ συνέ

13

ψευδεῖς,

πῶς ἔτ

τα βλα

τὰ τόπα

νόμα

14 ο

λέγοντες

καὶ ἔτ

πον τὰ

ἃ παρὰ

15 Κ

τὸν ἀπα

τῶ συνε

ωπον αὐ

αἰγίλῃ.

ΕΙΠΕ

ἔχον

2 Ο

φοὶ καὶ

Θεὸς τῇ

τρί ἡμῶν

Μεσοπο

εικῆσαι

3 κα

ἔξελθε

τῆς συγ

εἰς γῆν ἡ

4 Τ

λέγοντας· Ὅτι ἀκηκόαμεν αὐ-
τῷ λαλεῖν· ῥήματα βλάσ-
φημα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν.

12 Συνεκίνησαν τε τὸν λαὸν
καὶ τὰς πρεσβυτέρους καὶ τὰς
γραμματεῖς· καὶ ἐπιτάλεις συν-
ήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς
τὸ συνέδριον,

13 ἔστησαν τε μάρτυρες
ψευδεῖς, λέγοντας· Ὁ ἄνθρω-
πος· ὅτι· ὁ παύσαι ῥήμα-
τα βλάσφημα λαλῶν κατὰ
τὴν νόμον καὶ τὴν ἀγίαν τέχνην καὶ τὴν
νόμον.

14 ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτῷ
λέγειν, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζω-
ρεὺς· ὅτι· καὶ ἀλύσει τὸν τό-
πον τῆτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη
ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς.

15 Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐ-
τὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν
τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ ὡς εἰς πρόσωπον
ἀγγέλου.

Κιφ ζ. 7.

ΕΙΠΕ δὲ ὁ ἀρχιερεὺς·
Εἰ ἄρα ταῦτα ἔως
ἔχῃ;

2 Ὁ δὲ ἔφη· Ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε· Ὁ
Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πα-
τρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὅτι ἐν τῇ
Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατ-
ακλῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρρὰν,

3 καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·
Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ
τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο
εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.

4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς

Χαλδαίων, κατέκνησεν ἐν Χαρ-
ρὰν. Καὶ κεῖθεν, μετὰ τὸ ἀ-
ποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ,
μετέκνησεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν
ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν καί-
οικεῖτε,

5 καὶ ἐκ ἔδωκεν αὐτῷ
κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ
βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο
αὐτῷ δοῦναι εἰς κατὰσχισιν
αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ
μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντι αὐτῷ
τέκνῳ.

6 ἐλάλησε δὲ ἔτις ὁ Θεός·
Ὅτι ἔστι τὸ σπέρμα αὐτοῦ
παροικὸν ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ
δεδωσέσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν
ἐν τῇ τριτοκλίᾳ.

7 Καὶ τὸ ἔθνος, ὃ ἐὰν δε-
λεύσωσι, κρινῶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ
Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύ-
σονται, καὶ λατρεύουσίν μοι ἐν
τῷ τόπῳ τῷ τῷ.

8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δια-
θήκην περιτομῆς· καὶ ἔτις ἐγέν-
ησιν τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτε-
μεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγ-
δόῃ· καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ,
καὶ ὁ Ἰακώβ τὰς δώδεκα πα-
τριάρχας.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζη-
λώσαντες, τὸν Ἰωσήφ ἀπέδωκεν
εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς
μετ' αὐτοῦ,

10 καὶ ἐξέλετο αὐτὸν ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν
ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἴ-
γυπτου· καὶ κατέστησεν αὐτὸν
ἡγούμενον

Manuscript, 203.2-8 Gen.

ἰσχυμένον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον
τὸν οἶκον αὐτῶν.

11 Ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην
τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν,
καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ ἔχοντες
ῥισκὸν χορδίσματα οἱ πατέρες
ἡμῶν.

12 Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὅτι
οὔτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε
τὸν πατέρα ἡμῶν πρῶτον,

13 καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ,
ἀνιγνώρισθη Ἰωσήφ τοῖς ἀ-
δελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐ-
γένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τῷ
Ἰωσήφ.

14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ
μετακάλεσάτο τὸν πατέρα αὐτοῦ
Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγέ-
νην αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἐδόμη-
κονταπέμψεν.

15 κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς
Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐ-
τός, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.

16 Καὶ μετετέθησαν εἰς
Συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ
μνήματι, ὃ ὠνόμαζε Ἀβραὰμ
τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν
Ἐμὼρ τῷ Συχέμ.

17 Καθὼς δὲ ἤγισεν ὁ
χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤ-
μοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ,
ἤυξεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν
Αἰγύπτῳ.

18 ἄλλος δ' αἰετὴ βασι-
λεὺς ἔτερος, ὃς ἐκ ἤδει τὸν
Ἰωσήφ.

19 οὗτος καλοφροσύνη-
ος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε
τὸν πατέρα ἡμῶν, τὸ ποιῆν

ἐκθεῖν τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς
τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.

20 Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη
Μωσῆς, καὶ ἦν ἀρετῶν τῷ Θεῷ·
ὃς ἀνέβραβη μῆνας τρεῖς ἐν
τῷ οἴκῳ τῷ πατρὸς αὐτοῦ.

21 ἐκθετεῖν δὲ αὐτὸν, ἀν-
είλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φα-
ραὼ, καὶ ἀνθρῖψατο αὐτὸν ἐν-
τῇ εἰς υἱόν.

22 καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς
πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν
δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔρ-
γοις.

23 ὡς δὲ ἐπληρῶτο αὐτῷ
τεσσαρακοσιᾶς χρόνος, ἀνέβη
ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέ-
ψασθαι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
τὸν υἱὸν Ἰσραὴλ.

24 Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικέ-
μενον, ἡμίνατο, καὶ ἐποίησεν
ἐκδίκησιν τῷ καταπονημένῳ,
παλιάζας τὸν Αἰγύπτιον.

25 ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ
χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς
σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν.

26 Τῇ τε ἐπιύσῃ ἡμέρᾳ
ᾤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ
συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην,
εἰπὼν· Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑ-
μεῖς· ἰναὶ ἀδικεῖτε ἀλλήλους;

27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλη-
σίον, ἀπάσασκε αὐτὸν, εἰπὼν·
Τίς σε κατέστησεν ἀρχοῦν καὶ
δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς;

28 μὴ ἀνελθὼν με σὺ θέ-
λεις, ὃν τρόπον ἀνείλες χεῖρας
τὸν Αἰγύπτιον;

29 Ἐφύλα

1- 22px is 20px and 20px is 20px
2- head and eyes and ears and mouth and
being in the house of the father of the

6- but he did not know the name of the
Moses and he did not know the name of the
country, how he was to be in the

7- 12px - 12px begin the
10- 20px of the 12px - because
God: but he did not know the name of the

circumcised

cf. 12px

26 ἀνδρῶν ἀδελφοί ἢ ἰσὺς ἁπάντων ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν, ἀλλ' ὡς ἡ γέννησις
13. α— ἀνδρῶν, ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν, ἀλλ' ὡς ἡ γέννησις.

37- ως με - but a woman of the women, - as me is not like with me
this is ομοιωσμοι, but she hath said up me - Conf:
38- [εν τη συνκλησει - ερημω] - but in a parable. is - since every one of
them was as much εν συνκλησει as Moses.

43- νεελαβει - παραδειξι - ye look upon your borders, & bore

29 Ἐφυγε δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιαμ, ὅ ἐγέννησεν υἱὸς δύο.

30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τὰ ὄρη Σινᾶ ἀγγελῶ Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτης.

31 Ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν, ἐθαύμασε τὸ ὄραμα· προσερχομένη δὲ αὐτῷ καίανουσαι, ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν·

32 Εγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἐλήρωμ· δὲ γενόμενος Μωϋσῆς ἐκ ἐτόλμα καίανουσαι.

33 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· Λύσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν.

34 ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τῆ λαῖ μὲ τῇ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τῇ γενναίᾳ αὐτῶν ἤκησα, καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι αὐτὰς· καὶ νῦν δεῦρο, ἀποσελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.

35 τῷτον τὸν Μωϋσῆν ὁν ἤρνησαν, εἰπόντες· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τῷτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῷ ἐν τῇ βάτῃ.

36 οὗτος ἐξήγαγεν αὐτὰς, ποιήσας τέταρα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ ἐν ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη τεσσαράκοντα.

37 οὗτος ἐστίν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτῷ ἀκούσεσθε.

38 ὅτος ἐστίν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλῶντι αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα, δοῦναι ἡμῖν·

39 ᾧ ἐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐγράφησαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,

40 εἰπόντες τῷ Ἀαρὼν· Ποίησον ἡμῖν θεὸς οἱ προπορεύονταί ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς ὅτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ οὗδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ·

41 καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνέγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

42 Ἐσέψε δὲ ὁ Θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτὰς λαλρεῖν τῇ στρατιᾷ τῇ ἑβραῖᾳ, καθὼς γέγραπται ἐν βιβλίῳ τῶν προφητῶν· Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηγάλαί μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἷον Ἰσραὴλ;

43 καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τῇ Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τῷ θεῷ ὑμῶν Ῥεμφάν, τὰς τύπας ὅς ἐποίησας προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μελοικῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶν.

44 H

— *Joshua* —

said Joshua here, & Num. 4. 8-11 is rendered Joshua.

*Joshua spoke this with a loud voice
and to have him. The first impli:
not yet stripped: the second the 1st:
When they gathered. Some Jews
are, do you intend to stone me? —
See Acts: 10. 25, 27. This is not 1st:
the 1st is the 1st. — 1st.*

*Joshua spoke this with a loud voice
and to have him. The first impli:
not yet stripped: the second the 1st:
When they gathered. Some Jews
are, do you intend to stone me? —
See Acts: 10. 25, 27. This is not 1st:
the 1st is the 1st. — 1st.*

*Joshua spoke this with a loud voice
and to have him. The first impli:
not yet stripped: the second the 1st:
When they gathered. Some Jews
are, do you intend to stone me? —
See Acts: 10. 25, 27. This is not 1st:
the 1st is the 1st. — 1st.*

44 Ἡ σκητὴ τῆ μαρτυρίας ἦν ἐν τοῖς παλάσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διελάξατο ὁ λαὸς τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἐώρακει,

45 ἦν καὶ εἰσάγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ καλῇ σχέσει τῶν ἱθιῶν, ὧν ἐξῶσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαβὶδ·

46 ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τῆ Θεοῦ, καὶ ἠτήσατο εὐρεῖν σκηνώματι τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

47 Σολομὼν δὲ ἠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.

48 ἀλλ' ἔχ' ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς καλοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει·

49 Ὁ ἔρανος μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσειέ μοι; λέγει Κύριος· ἢ τίς τόπος τῇ καλῇ παύσεώς μου;

50 οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα;

51 Σκληροίραχοι, καὶ ἀπειρημένοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὤσιν, ὑμεῖς αἰεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς.

52 τίνα τῶν προφητῶν ἔκ ἐδίδξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκλειναν τὰς προκαταγγελίας περὶ τῆς ἐλευσεως τῆ δικαίης, ἣν ὑμεῖς προδοῦναι καὶ φονεῖς γεγέννηται,

53 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διατάγας αἰγέλων, καὶ ἔκ ἐφυλάξατε.

54 Ἀκούετε δὲ ταῦτα, δι-επειρόντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὁδοῦντας ἐπ' αὐτόν.

55 Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν ἔρανον, εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τῆ Θεοῦ,

56 καὶ εἶπεν· Ἰδὲ, θεωρῶ τὴν ἔρανόν σου ἀνεωγμένην, καὶ τὸν υἱὸν τῆ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τῆ Θεοῦ.

57 Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ἄρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν.

58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλην· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τὴν πόδα νεανίᾳ καλεσμένην Σαύλᾳ,

59 καὶ ἐλιθοβόλην τὸν Στέφανον, ἐπικαλέμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δεῖξαι τὸ πνεῦμά μου.

60 Θεὸς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ γέσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην· Καὶ τῷτο εἰπὼν, ἐκοιμήθη.

Κεφ. ἡ. 8.

ΣΑΥΛΟΣ δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαβλὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱερουσολύμοις· πάντες τε διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας· Ἱουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων.

2 Συνε-

249

37- ως μετὰ τὰς ἐκκλησίας ἐστὶν
38- ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ - ἐρημῳ - μετὰ τὴν
39- μετὰ τὴν ἐκκλησίαν ἐν ἐκκλησίᾳ

43- νεκροῖσι - παρακαλεῖται - μετὰ τὴν ἐκκλησίαν ἐστὶν ἐκκλησία, ἡ βοή

248

44-ΤΟΥΤΟΥ- read ov-orum quod vidisti - A. own

45- Sh^d not our translation have said Joshua here, & Num: 4.8-
for in the O.T. in the Septuagint Jesus is rendered Joshua.

57-ΚΡΕΙΣΣΥΝΤΟΣ- forasmuch as Stephen spoke this with a loud voice
they stopped their ears. - Conq:
58-ΕΛΙΘΕΘΟΛΟΥΝ- They intended or prepared to stone him. The first impli-
cation of the Intention for the witnesses were not yet stripped: the second the ex-
ecution of the Intention. - See John 8. 32. When they gathered stones Jesus
asked for which of these words ΕΙΣΤΕ ΜΕ, do you intend to stone me? -
See Luke 1. 54. They intended to call him. - See Acts: 7. 25, 27 the former ελθον-
εσιν signifying the Intention: the latter the execution. - Conq:

59-Αφ' ου επηλαθομενον is understood thus. 1st - calling upon the L^d. &
2nd - L^d. receiving - Conq:

60-Αφ' ου τοις σπ'ματα αλλ' come in C. 2. - Then follows the Narrative
αυτου δ' -

5- There was no City called Samaria as it is translated but Sebaste—

7- ἡ ἔχοντων ψυχὰς, οὗτις ἔχοντων ψυχῶν. — Beza thinks the former is right, but translates the latter. — πολλῶν may depend either upon πνεύματα or ἐπεχέστο—

2 Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποίησαντο κοπιῶντες ἐν αὐτῷ.

3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰς οἰκας εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας, παρεδίδοτο εἰς φυλακὴν.

4 οἱ μὲν ἔν διασπαρέντες διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.

5 Φίλιππος δὲ καλεθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυσσε αὐτοῖς τὸν Χριστόν.

6 προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τῆς Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτὸς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

7 πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρα, βοῶντα μεγάλη φωνή, ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἰεραπεύθησαν.

8 καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9 Ἄνθρωπος δὲ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρεχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναι τινα ἰατρίαν μέγαν,

10 ὃν προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικρῆς ἕως μεγάλης, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη.

11 Προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἰκανῶς χρόνον ταῖς μαγείαις ἐξιστῆναι αὐτὸς.

12 Ὅτι δὲ ἐπίστευσαν τῷ

Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.

13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινόμενας, ἐξίστατο.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δεδοικαι ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην,

15 οἵτινες κατὰ δυνάμιν προσήγγισαν αὐτῶν, ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον.

16 (οὐπω γὰρ ἦν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιτεταγὸς, μόνον δὲ βαπτισθέντες ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.)

17 τότε ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάβαντο πνεῦμα ἅγιον.

18 Θεασάμενος δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων διδοῖται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρέματι,

19 λέγων· Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὃν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον.

20 Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριον σε σὺν σοι εἶη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δαρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτῆσθαι.

U

21 οὐκ

and from them up for at the time of it. His spoken of the day, which was coming down of Mount Sion. - Was not some more powerful word. - Was a witness, & the confirmation

27 - This is a warning in most of the

21 οὐκ ἔστι σοι μερίς ἔδδ' ἢ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου ἔκ ἐστιν εὐθεία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

22 μετανόησον ἔν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ διέθλιψέ τοι Θεὸς, εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.

23 εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σίνδισμον ἀδικίας ὤρω σε ὄντα.

24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· Διέθλιψέ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμὲ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μὴδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ἢ εἰρήκατε.

25 Οἱ μὲν ἔν διαμαρτυρέμενοι, καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλὰς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο.

26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον λέγων· Ἀνάστη καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἐρημία.

27 Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδὼν, αὐτῆς Αἰθιοπῆς εὐνέχου, δυνάστης Κανδάκης τῆς βασιλείας Αἰθιοπῶν, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γᾶς αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ.

28 ἦν τε ὑπογρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ τῆς ἅμαλλος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.

29 εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε, καὶ κολλήθητι τῇ ἅμαλλι τούτῳ.

30 Προδραμών δὲ ὁ Φίλιππος ἤκυσεν αὐτὸν ἀναγινώσκοντα τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· Ἀγὰρ γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;

31 Ὁ δὲ εἶπε· Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μὴ τις ὁδηγήσῃ με; Παρεκάλεισέ τε τὸν Φίλιππον ἀναδαΐα καθίσαι σὺν αὐτῷ.

32 ἡ δὲ περιερχὴ τῆς γεαφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη· Ὡς πρὸβαλον ἐπὶ σφαγὴν ἤχον, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωτος, ἔτως ἔκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.

33 ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦν· τὴν δὲ γενεὰν αὐτῆς διηγέσθαι; ὅτι αἰρεῖται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνέχου τῷ Φιλίππῳ, εἶπε· Δέομαί σε, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τούτο; περὶ ἐαυτοῦ, ἢ περὶ ἐτέρου τινός;

35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρχάμενος ἀπὸ τῆς γεαφῆς ταύτης, εὐηγγελίσασθαι αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.

36 ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνέχου· Ἰδὲ ὕδαρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι;

37 Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν· Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

38 καὶ ἐκεῖ εὐσε γῆται τὸ ἄρα.

5- There was no city called Samaria

7- ἔχοντων ψυτὰ, τοὺς ἔχον
form is right, but translates the
city as from πνεύματα οὐκ ἔχον

20. *Suppos* This is not to distinguish the *Ed. Gana* from the new - for at the time of
Leland's writing this distinction did not exist. - His opinion of the valley, which was
not much frequented on account of the intervening Desert of Mount Lykus. - Had not
Philip been ~~afflicted~~ of this ~~fact~~, he would have gone a more common road. - *Repa*
20 - In some Mss the *all* before *xylyx* is *xylyx* & the conclusion
will be very good without it. -

27 - This *ll.* is wanting in most Mss.

39- Why sh^d y^e be put for but. - Why may it not retain its own signifi-
cation since this is the reason why he ~~had~~ ^{left} him no more - For he sh^d not
wash his feet in ~~washing~~ ^{washing} him but went on his way &c. here

7- In 22.9. had him^s says $\gamma\omega\nu\nu\ \omicron\upsilon\kappa\ \alpha\lambda\omicron\upsilon\sigma\epsilon\alpha\upsilon$ - With an accusa-
tion it signifies ^{commonly} ~~understand~~. & if translated so the inconsistency w^o
be removed. See it used in this sense John 12.29. 14.1. 14.2. Joh: 11.7-13.23 - ^{by} ~~White~~

ἄρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅτε Φίλιππος καὶ ὁ εὐαγγέλιος καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.

39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ ἐκεῖ εἶδεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ εὐαγγέλιος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτῶν χαίρων.

40 Φίλιππος δὲ ἐγένετο εἰς Ἀζωλον· καὶ διερχόμενος εὐαγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τῆς ἰερουσαλὴμ αὐτὸν εἰ, Καισάρειαν.

Κεφ. θ'. 9.

Ο ΔΕ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόβου εἰς τὰς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τοῖς ἀρχιερεῖς,

2 ἠτήσατο παρ' αὐτῶν ἐπιτολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς, ὅπως ἐάν τινες εὕρῃ τῆς ὁδοῦ οὗτος ἄνθρωπος τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάθῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

3 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἵσχυρῶς τῇ Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης περιέστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,

4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαῦλ, Σαῦλ, τί με διώκεις;

5 Εἶπε δὲ· Τίς εἰ, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· σκληρὸν σοι πρὸς κέντρα λαλῆσαι.

6 Τρέμων τε καὶ δαμνῶν εἶπε· Κύριε, τί με θέλεις ποιεῖν; Καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνάστη καὶ εἰσελθε εἰς

τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεαί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν.

7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ, εἰσῆκισαν ἐννεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδὲνα δὲ θεωρῶντες.

8 Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωφύμενος δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἔδεν αὐτῶν· χειρὰ γὰρ αὐτὸν, εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν.

9 καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων· καὶ ἐκ ἐφαγεν, ἔδρε πινεν.

10 Ἦν δὲ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος· Ἐν ὀράματι· Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδὼ, ἐγώ, Κύριε.

11 Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνάστας πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλεσμένην Εὐθείαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκῇ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσεύ· ἰδὼ γὰρ προσεύχεσθαι.

12 Καὶ εἰσεν ἐν ὀράματι ἄνθρωπος ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα, καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναστήσῃ.

13 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκου ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σὺ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

14 καὶ ὥς ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τὰς ἐπικαλεσάμενας τὸ ὄνομά σου.

15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος·

U 2

Κύριος·

*about 24. but that Jesus was the
giving in 2000: the truth of which
is of mps. - 600.*

παραστήσαντες 600.

who were afterwards called Christians - 600.

with 2400.

600. 2400.

39- Why shd he put for but - Why may it not retain its own signifi-
cation, since this is the reason why he saw him no more - To be not
with him in seeing him but went on his way & he

7- m. 2. 4. Paul says: says 4th
time it signifies something different
be removed. See it used in this

Κύριον. Πορεύσθαι, ὅτι σκεῖτο
ἐκλογῆς μοι ἐστὶν ἔτι, τὸ βα-
ρύναι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθ-
νῶν, καὶ βασιλείων, υἱῶν τε Ἰσ-
ραὴλ.

16 ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐ-
τῷ ὅσα διὰ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
ματός μου παθεῖν.

17 Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας,
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ
ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας,
εἶπε· Σαῦλ ἀδελφε, ὁ Κύριος
ἀπέσταλκέ με (Ἰησοῦς ὁ ὀφθαλμο-
δοῦς) ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἤρχῃ ὅπως
ἀναβλέψῃς, καὶ πληρώσῃς τοὺς
ὀφθαλμούς σου.

18 Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ
λίπιδες, ἀνέβλεψεν τε παραχρῆ-
μα· καὶ ἀναστὰς ἐξῆλθεν.

19 καὶ λαβὼν τροφήν, ἐν-
ίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος
μὲν τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθη-
τῶν ἡμέρας τινάς·

20 καὶ εὐθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Χρι-
στὸν, ὅτι ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ.

21 Ἐξίστατο δὲ πάντες οἱ
ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον· Οὐχ ἔτι
ἐστὶν ὁ πορνεύσας ἐν Ἱερουσαλὴμ
καὶ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου, καὶ ὁδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει
ἵνα διδοίμενος αὐτὸς ἀγάθην ἐπὶ
τοῖς ἀκούουσιν;

22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνε-
δυναμώθη, καὶ συνέχυνε τὴν Ἰε-
ρουσαλήμ καὶ καθ' ὅλην τὴν
Γαλιλαίαν καὶ Σαμαρείαν, ἐν-
ισχύων, συμβαλόντων ὅτι ἐπὶ
ἐστὶν ὁ Χριστός.

23 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ἡμέρας
ἱκαναί, συνεβελύσατο οἱ Ἰε-
δαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν·

24 ἐνῶσθη δὲ τῷ Σαῦλ
ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν· παρέθηκεν
τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ
νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλκοι.

25 λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ νυκτός, καθήκαν διὰ
τῆς τοίχης, χαλάσαντες ἐν
σπυρίδι.

26 Παραγενόμενος δὲ ὁ
Σαῦλος εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐπει-
ράτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς·
καὶ πάντες ἐφοβήθη αὐτόν, μὴ
παρακινήσει ὅτι ἐστὶν μαθητής.

27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβό-
μενος αὐτόν, ἤγαγε πρὸς τοὺς
ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς
ὡς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον,
καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ ὡς
ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάζατο
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

28 καὶ ἦν μετ' αὐτῶν
ἐπισπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμε-
νος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρη-
σιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ.

29 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτη-
εὖς πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ
ἐπιχείρουν αὐτὸν ἀνελῆναι.

30 ἐπιγόνους δὲ οἱ ἀδελ-
φοὶ κατήγαγον αὐτόν εἰς Και-
σάρειαν, καὶ ἐξῆλθον αὐτὸν
εἰς Ταρσόν.

31 αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι
καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ
Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας ἐν-
ισχύοντες, οἰκοδομῶμεναι καὶ
αὐξανόμεναι.

20 - Paul did not want to prove anything about it. but that Jesus was the
v.t. ~~this~~ instance of it. For the ^{reasoning} ~~fact~~ requires it. The truth of which
appears from the case, from v. 21, 22, & v. 23 of m.s. - Cor. 1.

23. 24 - ^{point} ~~here~~ εἰς αὐτόν, (εὐνοῶν - εὐνοῶν) πρὸς τὸν ὅτι καὶ Cor. 1.

25 - μαρτυροῦνται. This is their common name who were afterwards called Pharisaees.

27 - οἷον - οἷον whatever.

28 - ὅτι καὶ οὐκ ἔστιν ἀποδοκιμαζόμενος with ἀλλὰ.

31 - Place a colon at ἀποδοκιμαζόμενος. Cor. 1.

34. In ceteris scriptis scribantur cum, non inuicem, quod
deinde moris erat colligere, & suo loco reponere. Unde illud v. publie-
lum a Domino. Ille grabatam non habuit. B. 12.

3. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 222

πορευόμεναι τῷ φόβῳ τῆς Κυ-
ριας, καὶ τῇ παρακλήσει τῆς ἁγίας
πνεύματος ἐπληθύνοντο.

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερ-
χόμενον διὰ πάντων, καλεσθεῖν
καὶ πρὸς τὰς ἁγίας τὰς καλο-
κένους Λύδαν.

33 εὔρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρω-
πὸν τινα Αἰνίαν ὀνόματι, ἐξ
ἐτῶν ὀκτὼ καλοκείμενον ἐπὶ
κραββάτῳ, ὃς ἦν παραλελυ-
μένῳ,

34 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέ-
τρος· Αἰνία, ἰάταί σε Ἰη-
σοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι, καὶ
στῆσον σεαυτὸν. Καὶ εὐθέως
ἀνέστη·

35 καὶ εἶδον αὐτὸν πάν-
τες οἱ καλοκένους Λύδαν καὶ
τὸν Σαβωναῖον, οἵτινες ἐπέσρε-
ψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

36 Ἐν Ἰόππῃ δὲ τις ἦν
μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά,
ἣ διεμνηνευομένη λέγεται Δορ-
κάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγα-
θῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσιῶν ὧν
ἐποίει.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡ-
μέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν
αὐτὴν ἀποθανεῖν· λήσαντες δὲ
αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.

38 Ἐγένετο δὲ ἕως Λύδης
τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκού-
σαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐ-
τῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς
αὐτὸν, παρακαλῶντες μὴ ὀκ-
νῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν.

39 Ἀτασὰς δὲ Πέτρος συν-
ῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενό-

μενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερ-
ώον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πα-
σαι αἱ χῆραι κλαίεισαι, καὶ
ἐπιδεικνύμεναι χιλῶνας καὶ ἱμά-
τια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν ἔσα
ἡ Δορκάς.

40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάν-
τας ὁ Πέτρος, θείς τὰ γό-
νατα προσήύξατο· καὶ ἐπιστρέ-
ψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε·
Ταβιθά ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε
τὰς ὀφθαλμούς αὐτῆς, καὶ ἰδὼσα
τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισε.

41 ὃς δὲ αὐτῇ χεῖρα,
ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ
τὰς ἁγίας, καὶ τὰς χήρας, παρ-
έστησεν αὐτὴν ζῶσαν.

42 Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης
τῆς Ἰόππης· καὶ πολλοὶ
ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκα-
νὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ
παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Κεφ. ι'. 10.

ΑΝΗΡ δὲ τις ἦν ἐν Και-
σαρείᾳ ὀνόματι Κορνή-
λιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπειρῆς
καὶ καλεμένης Ἰταλικῆς,

2 εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος
τὸν Θεόν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας
πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος
τῷ Θεῷ διαπαντός·

3 εἶδεν ἐν ὁράματι φανε-
ρῶς, ὥσπερ ὦραν ἐννάτην τῆς
ἡμέρας, ἄγγελον τῷ Θεῷ εἰσ-
ελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα
αὐτῷ· Κορνήλιε.

4 Ὁ δὲ ἀτεινὴς αὐτῷ
U 3

καὶ ἔμφοδοι γενόμενοι, εἶπε· τί ἐστὶ Κύριε; Εἶπε δὲ αὐτῷ· Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετὰ πέμψαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρον.

6 οὗτός ἐστι Σίμων βυρσὴ, ὃ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν· ὅτε λαλήσει σοι τί σε δεῖν ποιεῖν.

7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, Φωνήσας δύο τῶν οἰκείων αὐτοῦ, καὶ φιλίωτον εὐσεβῆ τῶν προσκαλεσθέντων αὐτῷ,

8 καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἄπαιλα, ἀπέστειλεν αὐτὰς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὑδοιπορήσαντες ἐκεῖνων, καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὧσαν ἔκλιν.

10 Ἐγένετο δὲ πρόσπειρος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι. παρασκευαζόντων δὲ ἐκεῖνων, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις·

11 καὶ θεωρεῖ τὸν ἑρῶν ἀνεψόμενον, καὶ καταδαῖτον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθύνῃ μεγάλην, τέσσαρσιν ἀγκυαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς·

12 ἐν ᾧ ὑπῆρχε πᾶσι τὰ τετραπόδα τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ ἑρῶν.

13 καὶ ἐγένετο Φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναγὰς Πέτρε, θύσου καὶ φάγε.

14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· Μηδὲ μὴ, Κύριε· ὅτι ἠδέποτε ἔφαγον πᾶσι κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον.

15 Καὶ Φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἄ οὐ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνῃς.

16 Τῷτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦός· εἰς τὸν ἑρῶν.

17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τι ἂν εἴη τὸ ἕρμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδὼς, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα.

18 καὶ Φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐθαδε ἐνέξεται.

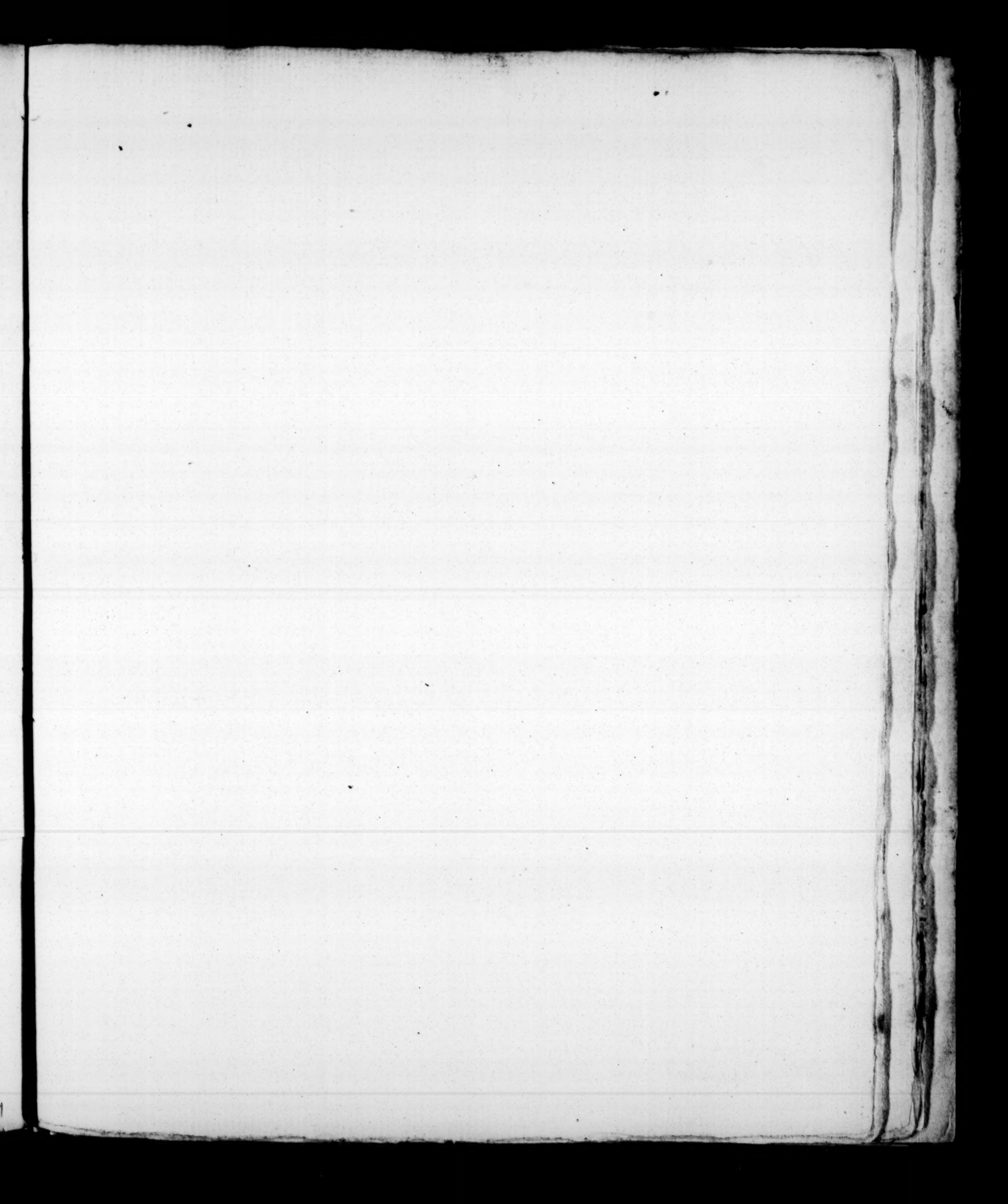
19 τῷ δὲ Πέτρῳ ἰνθυμώμενος περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ἰδὼς, ἄνδρες, τρεῖς ζῆλοί σε·

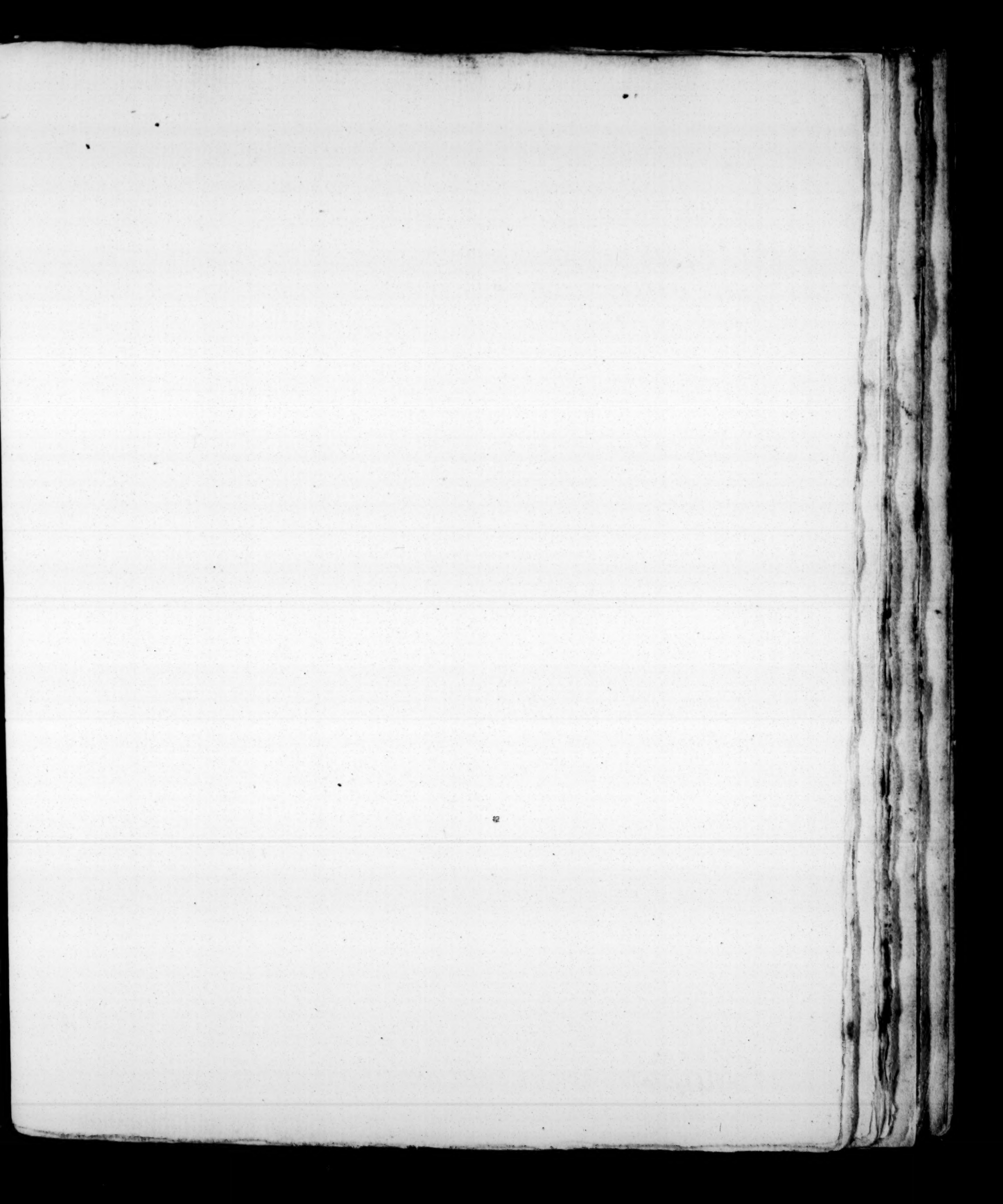
20 ἀλλὰ ἀναγὰς κατὰθεθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος, διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτάς.

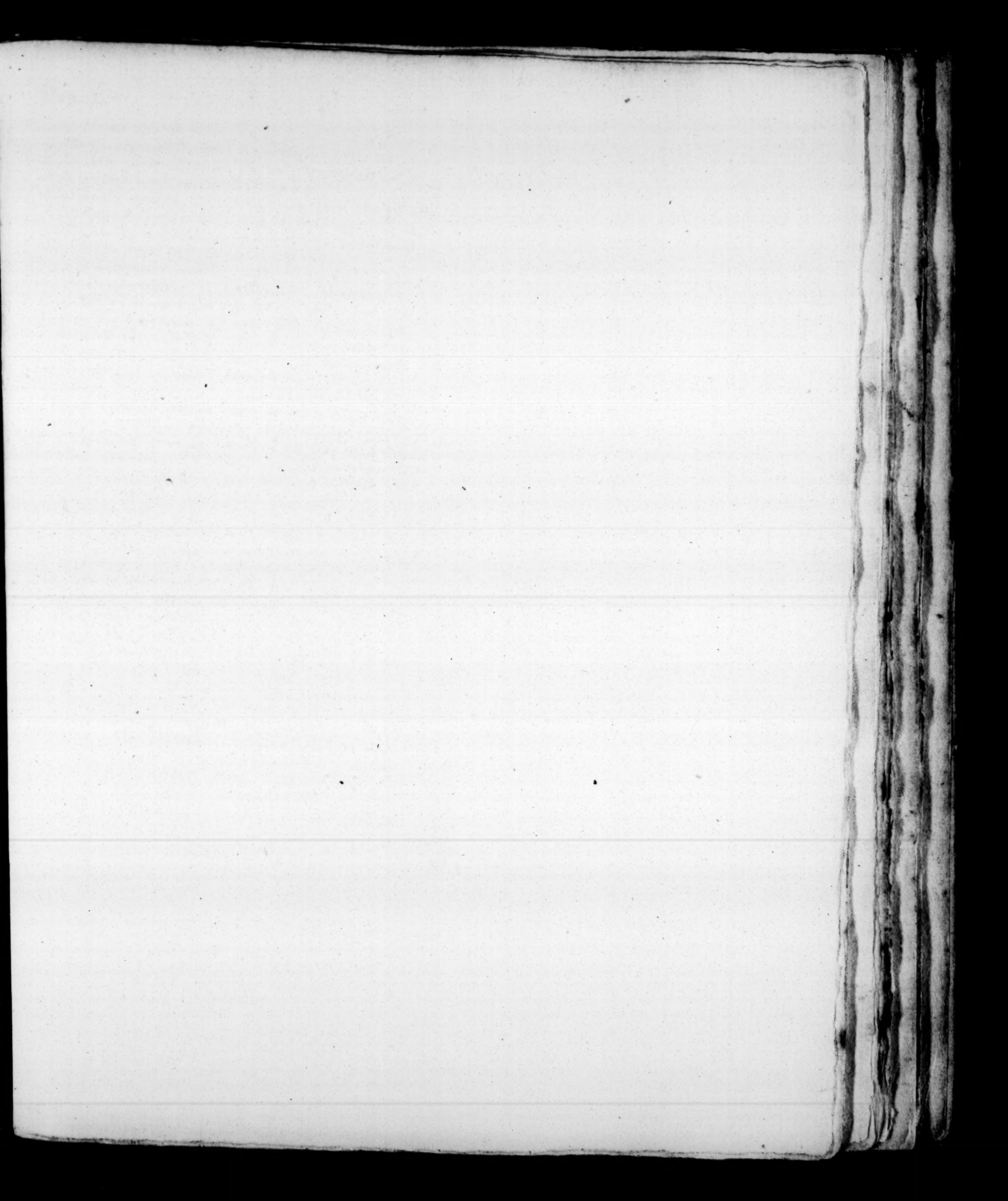
21 Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτόν, εἶπεν· Ἰδὼς, ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε;

22 οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος ἐκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, μαρτυρούμενος.

3-9 (δεν περιλαμβάνεται) - διότι δεν περιλαμβάνεται μετὰ καὶ διομένους - οὐ
omit καὶ U. 17. And then the construction will be συνεκτισ-εἶδεν - λογ.

μενός τι
τῶν Ἰουδαίων
ἀγγέλου ἀ-
σε εἰς τὸν
καὶ σαι ῥήμ

23 Εἰς
τῆς, ἐξένι
Πέτρος ἐξ-
τινες τῶν
Ἰούππης σ

24 Κα
ἦλθον εἰς
δὲ Κορνήλ
αὐτῆς, σ
συγγενεῖς
καί τις φίλος

25 Ὡς
τὸν Πέτρον
τῷ ὁ Κορ-
τῆς πύδας

26 Ὁ
γεῖρε, λέγα
αὐτὸς ἀνθρ

27 Κα
εἰσῆλθε, κα
λυθότας π

28 Ἐφ
ἡμεῖς ἐπι-
εἶν ἀνδρὶ
ἢ προσέει-
καί μοι ὁ
να κοινὸν
ἀνθρώπων

39 διό
θον μελαπερ-
ῶν, τίνι λ
με;

30 Κα
Ἀπὸ τελευ-
ταύτης τῆς

μενός τε ὑπὸ ὅλων τῶν ἔθνων
τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ
ἀγγέλων ἁγίων μελεπόμεσθαι
σε εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, καὶ ἀ-
κῆσαι ῥήματα παρὰ σε.

23 Εἰσκαλεσάμενος ἔν αὐ-
τῶν, ἐξέτισε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ
Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς· καὶ
τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τοῦ
Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ.

24 Καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσ-
ῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. ὁ
δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν
αὐτῶν, συγκαλεσάμενος τὴν
συγγενεὶς αὐτῶν, καὶ τὴν ἀναγ-
καίαν φίλων.

25 Ὡς δὲ ἐγένετο εἰσελθεῖν
τὸν Πέτρον, συναυλήσας αὐ-
τῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ
τῶν πόδαυ, προσεκύνησεν.

26 Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἡ-
γεῖρε, λέγων· Ἀνάστηθι· καὶ γὰρ
αὐτὸς ἄνθρωπος εἰμι.

27 Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ,
εἰσῆλθε, καὶ εὗρίσκει συνελη-
λυθότας πολλὰς.

28 Ἐφη τε πρὸς αὐτῶν·
Ἕμεῖς ἐπίσταμε ὡς ἀθέμιον
εἶναι ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλησθαι
ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ·
καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἐδείξε μηδέ-
να κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν
ἄνθρωπον.

39 διὸ καὶ ἀνατινθήτως ἤλ-
θον μελεπόμενοι· πυνθάνομαι
ἔν, τίνι λόγῳ μελεπόμεσθαι
με;

30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη·
Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι
ταύτης τῆς ὥρας ἤμην ἡγεύ-

ων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσ-
ευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ
ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν
ἐσθῇτι λαμπρῇ,

31 καὶ φησι· Κορνήλιε,
εἰσηκούη σε ἡ προσευχή, καὶ
αἱ ἐλεημοσύναι σε ἐμνήσθησαν
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

32 πέμψον οὖν εἰς Ἰόπ-
πην, καὶ μελεπόμεσθαι Σί-
μωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέ-
τρον· ὅτι ἐνὶ οἴκῳ
Σίμωνος βυρσέως παρὰ θά-
λασσαν· ὃς παραγεγόμενος
λαλήσει σοι.

33 Ἐξαυτῆς οὖν ἐπεμψά
πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίη-
σας παραγεγόμενος. νῦν οὖν
πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
παρεσμέν, ἀκῆσαι πάντα τὰ
προσείαγμένα σοι ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ.

34 ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ
στόμα, εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας
καταλαμβάνομαι ὅτι ἂν ἔτι
προσωπολήπτης ὁ Θεός·

35 ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνη ὁ
φοβούμενος αὐτὸν, καὶ ἐργαζό-
μενος δικαιοσύνην, δεκτός αὐ-
τῷ ἐστίν.

36 τὸν λόγον οὖν ἀπέσει-
λε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγ-
γελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, (ὅτός ἐστι πάντων
Κύριος)

37 ὑμεῖς οὖν οἶδάτε τὸ γεγέ-
νηκεν ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰου-
δαίας, ἀρχάμενον ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βίπ-
τισμα.

ce with what follows with a life

τισμα ὃ ἐκίρυξεν Ἰωάννης·

38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζα-
ρετ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς
πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς
δηλῶνεν εὐαγγελίων καὶ ἰάμεν·
πάντας τὰς κατὰ δυνάμειν ἐνομέ-
νους ὑπὸ τῆς διαβολῆς, ὅτι ὁ
Θεὸς ἦν μετ' αὐτῶν.

39 καὶ ἡμεῖς ἴσμεν μάρ-
τυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν
τῇ τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ
ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν ἀνέστην κρε-
μάσαντες ἐπὶ ξύλῳ.

40 Τῷτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν
ἐμφανῆ γενέσθαι,

41 ὃ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλ-
λὰ μάλιστα τοῖς προκεχει-
ροτημένοις ὑπὸ τῆς Θεᾶς, ἡ-
μῖν, οἵτινες συνεζήγομεν καὶ
συνεπίκομεν αὐτῷ, μετὰ τὸ ἀν-
αστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

42 καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν
κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρ-
τύρασθαι ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ ὡ-
ρισμέ· ὑπὸ τῆς Θεᾶς κριτὴς
ζώντων καὶ νεκρῶν.

43 τότε πάντες οἱ προ-
φῆται μαρτυροῦσιν, ἅφεςιν ἀ-
μαρτιῶν λαβεῖν διὰ τῆς ἐνό-
μας· αὐτῶς πάντα τὸν πι-
στεύοντα εἰς αὐτόν.

44 Ἐτι λαλῶν· τῷ Πέ-
τρῳ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέ-
πισσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐπὶ πάντας τὰς ἀκούσας τὸν
λόγον.

45 καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ
περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλ-
θον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ

ἔθνη ἡ δωρεὰ τῆς ἁγίας πνεύμα-
τος ἐκκέχυται.

46 ἤκουον γὰρ αὐτῶν λα-
λέωντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυ-
νύοντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη
ὁ Πέτρος·

47 Μήτις τὸ ὕδωρ κολῦσαι
δύναται τις, τῷ μὴ βαπτισ-
θῆναι τέττες, οἵτινες τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ
ἡμεῖς;

48 Προσέταξέ τε αὐτοὺς
βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τῆς
Κυρίου. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν
ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Κεφ. ια'. ιι.

ΗΚΟΥΣΑΝ δὲ οἱ ἀπό-
στολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ
ὅλεις κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι
καὶ τὰ ἔθνη ἐδεξάμην τὸν λόγον
τῆς Θεᾶς.

2 Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος
εἰς Ἱερουσόλυμα, διεκρίνοιο
πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς,

3 λέγοντες· Ὅτι πρὸς ἄν-
δρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσ-
ῆλθες, καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.

4 Ἀρξάμεν· δὲ ὁ Πέ-
τρος ἐξήθελο αὐτοῖς καθεζῆς,
λέγων·

5 Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόπ-
πῃ προσευχόμεν· καὶ εἶδον
ἐν ἑσάσει ὄραμα, κατὰ βαΐ-
ον σκευὸς τι ὡς θύνην μεγά-
λην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιε-
μένην ἐκ τῆς θύρας, καὶ ἦλθεν
ἄχρις ἐμῆς.

6 εἰς ἣν ἀτενίσας κατε-
ύον· καὶ εἶδον τὰ τετραπόδα·
τῆς

99- ΠΑΡΕΛΛΗΛΟΝΤΕΣ - Connect this sentence with what follows with a *dis-*
distinction, ΤΟΥΤΟΝ ΟΘΕΟΣ - *Refers* -

Cap. x

τῆς γῆς,
ἐρπετά,
ἐξανῶ.

7 ἤκου
σης μοι·
καὶ φάγε.

8 Εἶπα
εἰς· ὅτι
βαθρον ἐδο
ξάμα μὲν.

9 Ἀπ
ὸν δευτέρου
ὁ Θεὸς
κοίμῃ.

10 Τῷ
καὶ πάλιν
εἰς τὸν ἔρ

11 κα
ὼνδρες ἰπ
κίαν ἐν ᾗ
ἀπὸ Και

12 Εἶ
μα συνελ
δακρινόμε
ἡμοὶ καὶ οἱ
ἐπιστήθους
ἀνδρός,

13 ἀπ
εἶδε τὸν
καὶ αὐτῷ
τα αὐτῶ·
πην ἄνδρ
Σίμωνα τ
τρον,

14 ὅς
σε, ἐν αἷ
ὁ οἶκός σε

15 Ἐ
λαλεῖν, ἐπ

τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἐρπετα, καὶ τὰ πτερυγία τῶ ἐρανοῦ.

7 ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι· Ἀναστὰς Πέτρε, θύσον καὶ φάγε.

8 Εἶπον δέ· Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον ἐδόκιμε εἰσῆλθεν εἰς τὸ σῶμα μου.

9 Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ θυρίδος ἐκ τῶ ἐρανοῦ· Ἄ ὦ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνῃ.

10 Τῷτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν ἐρανό.

11 καὶ ἰδὼν, ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἡμην, ἀπεγαλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρὸς με.

12 Εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἐξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ ἐσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τῶ ἀνδρός,

13 ἀπὸ Γαλιλαίας τῶ ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καθύπερθε καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Ἀποστείλον εἰς Ἰόππην ἄνδρα, καὶ μελάπημφαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,

14 ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ ὡς ὁ οἶκός σου.

15 Ἐν δὲ τῷ ἀρχεαδαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ

ἅγιον ἐπ' αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.

16 Ἐμνήσθη δὲ τῶ ῥήματος Κυρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

17 Εἰ ἔν τὴν ἴστην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσατε ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἡμῖν δυνατὸς κωλύσαι τὸν Θεόν;

18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα, ἠσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες· Ἄρα γε καὶ τῷς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

19 Οἱ μὲν ἔν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς Σαλῆς, τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διήλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδεὶς λαλῶν τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις.

20 ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κερηνῶται, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν πρὸς τὸς Ἑλληριστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

21 καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν· πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέσρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

22 Ἠκούθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὅσα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν

Cap. xi

τῆς γῆς,
ἐρπετῶν, καὶ
ἐραυτῶν.

7 ἤκου-
σας μοι· ἴ-
τε φάγε.

8 Εἶπο-
ντες· ὅτι
θαυρὸν εἶδον
ἐν ἡμῶν.

9 Ἀπ-
ὸ δὲ τῶν
ἰσχυρῶν
κοίνας.

10 Τῶν
καὶ πάλιν
εἰς τὸν ἔρ-
αυτῶν.

11 καὶ
ἄνδρες ἐπ-
ήλθον ἐν ἡ-
μέρᾳ τῆς
ἀπὸ Καισ-

12 Εἶπ-
ον· συνηλ-
θόντες ἐν
ἡμῶν καὶ οἱ
ἰσχυροὶ
ἄνδρες,

13 ἀπὸ
ἐκ τῶν
καὶ αὐτῶν
τα αὐτῶν·
πῶς ἄνδρα
Σίμωνα τὸν
πρῶτον,

14 ὃς ἦν
σε, ἐν αἵ-
ματι τοῦ
οἴκου σου.

15 Ἐν
λαλῶν, ἐπ-

τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἐρπετά, καὶ τὰ πτερυγία τῶ
ἐρανοῦ.

7 ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγού-
σης μοι· Ἀναστὰς Πέτρε, θύσον
καὶ φάγε.

8 Εἶπον δέ· Μηδαμῶς, Κύ-
ριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκά-
θαρτον εἰσῆλθεν εἰς τὸ
σῶμα μου.

9 Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ
ἐκ δεξιέρων ἐκ τῶ ἐρανοῦ· Ὁ
ὁ Θεὸς· ἱκαθάρτισε, σὺ μὴ
κοινῇ.

10 Τῷτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς·
καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη ἡ πόλις
εἰς τὸν ἑρανό.

11 καὶ ἰδὼν, ἐξαυτῆς τρεῖς
ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰ-
κίαν ἐν ᾗ ἡμῖν, ἀπεγαλμένοι
ἀπὸ Καισαρείας πρὸς με.

12 Εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦ-
μα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν
διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ σὺν
ἐμοὶ καὶ οἱ ἐξ ἀδελφοῦ ἔστοι, καὶ
εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τῶ
ἀνδρός.

13 ἀπέστειλε τε ἡμῖν πῶς
εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴ-
κῳ αὐτῶ· σταθείη καὶ εἰπόν-
τα αὐτῷ· Ἀπόστειλον εἰς Ἰόπ-
πην ἄνδρα, καὶ μετέμψαι
Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέ-
τρον.

14 ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς
σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς
ὁ οἶκός σε.

15 Ἐν δὲ τῷ ἀρχαδαί με
λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ

ἅγιον ἐπ' αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ἐφ'
ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.

16 Ἐμνήσθη δὲ τῶ ῥήμα-
τος Κυρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάν-
νης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς
δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι
ἁγίῳ.

17 Εἰ ἔν τὴν ἴσην δωρεάν
ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ
ἡμῖν, πιστεύσατι ἐπὶ τὸν
Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ
τίς ἡμῖν δυνατός κωλύσαι τὸν
Θεόν;

18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα,
ἠσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν
Θεόν, λέγοντες· Ἄρα γε καὶ τῆς
ἐθνείων ὁ Θεὸς τὴν μετένοian
ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

19 Οἱ μὲν ἔν διασπα-
ρένις ἀπὸ τῆς θλίψεως, τῆς
γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, δι-
ήλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύ-
πρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδεὶς
λαλῶν τὸν λόγον εἰ μὴ μό-
νον Ἰουδαίους.

20 ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐ-
τῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρη-
ναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς
Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν πρὸς τὸς
Ἑλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν
Κύριον Ἰησοῦν.

21 καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου
μετ' αὐτῶν· πολὺς τε ἀριθ-
μὸς πιστεύσας ἐπέσχεψεν ἐπὶ
τὸν Κύριον.

22 Ἠκούθη δὲ ὁ λόγος· εἰς
τὰ ὅσα τῆς ἐκκλησίας τῆς
ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν·
καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν
διελθεῖν

διελθὲν ἕως Ἀλίοχειας.

23 ὃς παραγεύμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τῷ Θεῷ, ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τὴν προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ.

24 ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ πλήρης πνεύματι ἁγίῳ καὶ σοφίᾳ. καὶ προσεβόη ὄχλῳ ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ.

25 ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὺν ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον· καὶ εὗρὼν αὐτόν, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀλίοχειαν.

26 ἐγένετο δὲ αὐτὸς ἐκείνῳ ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίζειν τε πρῶτον ἐν Ἀλίοχείᾳ τὰς μαθητὰς Χριστιανούς.

27 ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις καθῆλθον ἀπὸ Ἱερουσαλὲμων προσφῆται εἰς Ἀλίοχειαν.

28 Ἀνασᾶς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαθός, ἐσήμανε διὰ τῷ πνεύματι, λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος.

29 τῶν δὲ μαθητῶν, καθὼς ἠνυπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς.

30 ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τὰς πρεσβυτέρας διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

Κεφ. ιβ'. ιζ.

ΚΑΤ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.

2 ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου, μακαρίου·

3 καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρετὸν ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις, προσέβητο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον (ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων)

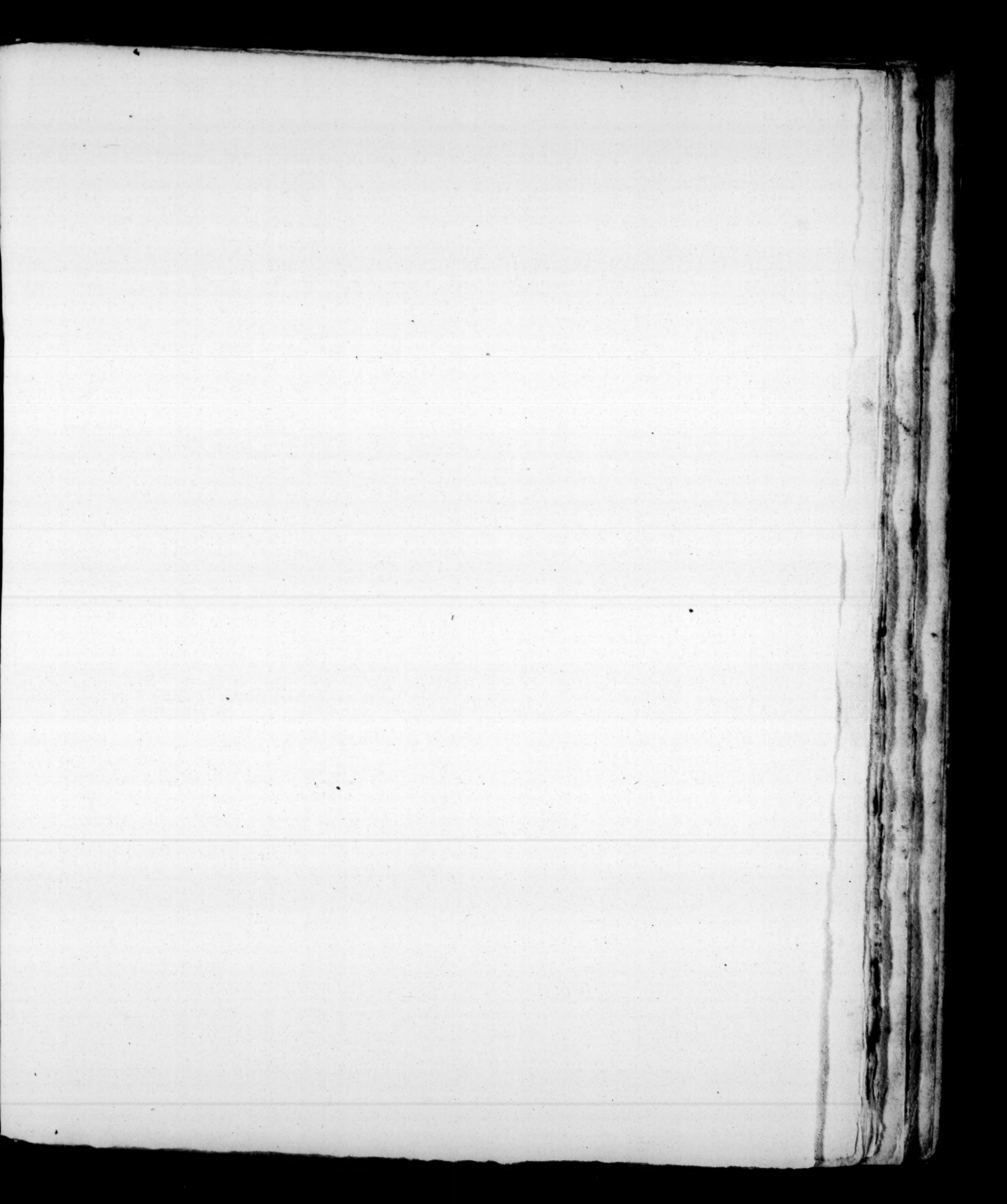
4 ὃν καὶ πιάσας ἔβητο εἰς φυλακὴν, παραδὼς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βεβλόμενος μὲν τὸ πάσχα ἀναλαβεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ.

5 ὁ μὲν ἔν Πέτρῳ ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχῇ δὲ ἦν ἐκείνης γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.

6 ὅτε δὲ ἤμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκαίνη ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μετὰ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἀλύσει διπλῇ, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν.

7 καὶ ἰδὼν ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι. πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τῷ Πέτρῳ, ἤγειρεν αὐτόν, λέγων· Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεισον αὐτὸς αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν.

8 εἰπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· Περιζῶσαι, καὶ ὑπόδη

σαι τὰ σα
ησε δὲ ἔτω.
Περιβαλὼν τὸ
καλὸν μοι.

9 Καὶ ἔξε
τῶν, καὶ ἐκ τῶν
τὸ γινόμενον
ἰδοὺ δὲ ὅρα

10 Διελ
φυλακὴν καὶ δ
τὴν πύλην τὴν
εἰσαν εἰς τὴν
μάτην ἠκούσθη
θούλας προήλθοι
θίως ἀπέστη ὁ ἄ

11 Καὶ ὁ Π
ἐν ἰαυίῳ, εἶπε
θῶς ὅτι ἔξα
τὸν ἄγγελον α
με ἐκ χειρὸς Ἰ
τῆς προσδοκί
Ἰουδαίων.

12 Συνιδώ
οἰκίαν Μαρία
ἔνε, τὴν ἐπικ
ἔησαν ἱκαν
ἐπὶ προσευχόν

13 κρέσα
τρε τὴν δύν
προήλθε π
σαι, ἐνόματι

14 Καὶ ἐν
τῷ Πέτρῳ, ἀ
ἔειπε τὸν π
σα δὲ ἀπήγ
Πατρὸς πρὸ τ

15 αἱ δὲ
ταῖς Μαίην.
ἐν ἔτῳ ἔ

σαι τὰ σαιδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ ἔτω. καὶ λείπει αὐτῶν· Περιβαλὼν τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολουθεῖ μοι.

9 Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῶν, καὶ ἔκ ἤδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ γινόμενον διὰ τῶ ἀγγέλου· ἰδοὺ δὲ ὄραμα βλέπειν.

10 Διελευθύνει δὲ πρῶτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ ἠνοίχθη αὐτοῖς. καὶ ἐξελευθύνει προήλθον ῥύμνημίαν, καὶ εὐθὺς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελόν αὐτοῦ.

11 Καὶ ὁ Πέτρος· γινόμενος ἐν αὐτῷ, εἶπε· Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελόν αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τῆ λαῶ τῶν Ἰουδαίων.

12 Συνιδὼν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῇ μητρὸς Ἰωάννου, τῆ ἐπικαλεμένης Μάρκε, ὃ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι προσευχόμενοι.

13 κρέσσει δὲ τῷ Πέτρῳ τὴν θύραν τῶ πυλῶντος, προσήλθε παιδίσκη ὑπακούσας, ἐνόματι Ῥόδη.

14 Καὶ ἐπιστάσα τὴν φωνὴν τῷ Πέτρῳ, ἀπὸ τῆς χαρᾶς ἔκλειξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμῶσα δὲ ἀπήγγειλεν εἰῶναι τὸν Πέτρον πρὸ τῶ πυλῶντος.

15 οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαίνη. Ἡ δὲ διίσχυρίζομαι ἔχειν. οἱ δὲ ἔλε-

γον· Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν.

16 Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρέων. ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.

17 Καταλείπας δὲ αὐτοῖς τὴν χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε δὲ· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

18 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν ταραχὴ ἐκ ὀλίγου ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο.

19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτόν, καὶ μὴ εὕρων, ἀνακρίνας τὴν φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι· καὶ καλεσθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν, διέτριβεν.

20 Ἦν δὲ Ἡρώδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρεῖσαν πρὸς αὐτόν. καὶ πείσαντες Βλάσιν τὸν ἐπὶ τῶ κοιλῶντος τῷ βασιλεύει, ἠτένιτο εἰρήνην· διὰ τὸ τρέφειν αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆ βασιλικῆς.

21 Τακτῇ δὲ ὁ ἡμέρα ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ καθίσας ἐπὶ τῷ βήματι, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς.

22 ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· Οἱ φωνή, καὶ ἔκ ἀνθρώπων.

23 Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτόν ἄγγελος Κυρίου, αἰθ

αὐτὸν ὡς ἐκ ἰδωκε τὴν δόξαν
τῷ Θεῷ· καὶ γινόμενος σκω-
ληκόδεσφός, ἐξέψυξεν.

24 Ὁ δὲ λόγος τῷ Θεῷ
ἤρξαντο καὶ ἐπληθύνετο.

25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦ-
λος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσα-
λὴμ, πληρώσαντες τὴν δια-
κονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ
Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρ-
κον.

Κεφ. ιγ'. 13.

ΗΣΑΝ δὲ τινες ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ κατὰ τὴν ἑ-
σάν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ
διδάσκαλοι, ὅ,τε Βαρνάβας καὶ
Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ,
καὶ Λύκιος ὁ Κυρηναῖος, Μα-
ναῖον τε Ἡρώδης τοῦ τετραρχῆος
εὐνόρου, καὶ Σαῦλος.

2 Δεσφύοντων δὲ αὐτῶν τῷ
Κυρίῳ καὶ ὑψευδῶν, εἶπε τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφορίσασθε
δὴ μοι τὸν τε Βαρνάβαν καὶ τὸν
Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέ-
κλημαι αὐτῶς.

3 Τότε ὑψεύσαντες καὶ προσ-
ευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς
χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

4 Οὗτοι μὲν ἔν ἐκπεμ-
φθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῷ
ἁγίῳ, κατήλθον εἰς τὴν Σελεύ-
κειαν, ἐκεῖθεν τε ἀπέπλευ-
σαν εἰς τὴν Κύπρον.

5 καὶ γινόμενοι ἐν Σαλα-
μῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν
Ἰουδαίων. Εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην
ἰππρέτην.

6 Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον
ἄχρι Πάφου, εὗρον τινα μά-
γον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον,
ὃ ὄνομα Βαρεῖσος·

7 ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ
Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνε-
τῷ· ὅς, προσκαλεσάμενος
Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζή-
τησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ.

8 ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐ-
λύμας ὁ μάγος (ὅς, τῳ γὰρ
μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ) ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀν-
θυπαλον ἀπὸ τῆς πίστεως.

9 Σαῦλος δὲ (ὁ καὶ Παῦ-
λος) πλοῦσις πνεύματος ἁ-
γίου, καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτόν,

10 εἶπεν· Ὡς πλήρης παν-
τός εἶμι καὶ πάσης ραδιουργίας,
οὐκ ἐκτρέφω, ἔχθρὸς πάσης δι-
καισύνης, ὃ παύσῃ διαστρέ-
φω τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐ-
θείας·

11 καὶ νῦν ἰδὼ, χεῖρ τοῦ
Κυρίου ἐπὶ σέ· καὶ ἔσῃ τυφλός,
μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι
καιρῆ. Παραχρῆμα δὲ ἐπέ-
πεσεν ἐπ' αὐτόν ἄχλὺς καὶ
σκότος· καὶ περιάγων ἐζήτει
χειρὰ ἰωγῆς.

12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθυπα-
τος τὸ γεγονός, ἐπίστευσεν, ἐκ-
πληστούμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ
τοῦ Κυρίου.

13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς
Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον,
ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμ-
φυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχω-
ρήσας

Cap.

ρήσας

εἰς Ἱερ

14

τῆς Π

Ἀλιόχ

εἰσελθ

τῇ ἡμ

θισαν.

15

τῷ νόμ

ἐφειλα

πρὸς α

ἀδελφ

παρακ

λέγετε.

16

καίλασε

Ἄνδρες

ἐύμενο

17

Ἰσραήλ

ρὰς ἡμ

ἐν τῇ

τῷ κ

ἐξήγαλ

18

τῇ χρό

ἐν τῇ

19

ἐν γῇ Χ

σεν αὐτ

20

τετρακο

ἔδωκε κ

προφήτ

21

βασιλεί

ὁ Θεός

ἄνδρα

ρήσας ἀπ' αὐτῶν, ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερουσόλυμα.

14 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν.

15 μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτὸς, λέγοντες· Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.

16 Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατὰσείσας τὴν χεῖρ, εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε.

17 ὁ Θεὸς τῷ λαῷ τούτῳ Ἰσραὴλ, ἐξελέξατο τὸς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαόν ὑψώσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸς ἐξ αὐτῆς.

18 καὶ ὡς τεσσαρακοσίαι τῇ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ.

19 καὶ καθελὼν ἔθνη ἐπὶ τὴν γῆν Χαναάν, κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν.

20 καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἑτήσι τετρακοσίοις καὶ πενήκοντα, ἔδωκε κτίδας ἕως Σαμάρῃ τῷ προφῆτῃ.

21 Καὶ κτίθεν ἠτήσαντο βασιλεία, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν, ἡ-

τη τεσσαράκοντα.

22 καὶ μετὰρῆσας αὐτὸν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαβὶδ, εἰς βασιλεία, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας· Εὗρον Δαβὶδ τὸν τῷ Ἰεσοαὶ, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου.

23 Τότε ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος καὶ ἐπαγγελίαν ἤγειρε τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν,

24 προκηρύξας· Ἰωάννης πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βύπτημα μελανορίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ.

25 ὡς δὲ ἐπλήρης ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε· Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; ἢ ἐγὼ, ἀλλ' ἰδὲ, ἐρχέσθαι μετ' ἐμὲ, ἢ ἢ ἐγὼ ἀξιῶ· τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.

26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη.

27 Οἱ γὰρ καλοικῆντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἀρχόντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες, ἐπλήρωσαν,

28 καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ᾗτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν.

29 Ὡς δὲ ἐτέλεισαν ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμ-

μένα, καθελόντες ἀπὸ τῆς ξύ-
λας, ἔθηκαν εἰς μνημεῖον·

30 ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν,

31 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας
πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, οἵτινες εἰσι μάρτυρες αὐ-
τῷ πρὸς τὸν λαόν.

32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐ-
αγγελίζομεθα τὴν πρὸς τὴν πα-
τέρα ἐπαγγελίαν γενομένην,
ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλή-
ρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν,
ἀναστήσας Ἰησοῦν·

33 ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ
δευτέρῳ γεγραπταί· Ὑῖός μου
εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά
σε.

34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλουσα
ὑποστέφειν εἰς διαφθοράν, ἔ-
τινος εἴρηκεν· Ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ
ῥήματα Δαβὶδ τὰ πιστά.

35 Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει·
Οὐ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν
διαφθοράν.

36 Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ
γυναικὶ ὑπεκρέτησας τῇ τῷ Θεῷ
βελῇ, ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη
πρὸς τὰς πατέρας αὐτοῦ, καὶ
εἶδε διαφθοράν·

37 ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν,
ἐκ εἶδε διαφθοράν.

38 γνωστὸν ἔν ἐγὼ ὑμῖν,
ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου
ὑμῖν ἄφεισις ἁμαρτιῶν καὶ ἀγ-
γέλλεται,

39 καὶ ἀπὸ πάντων ὧν ἐκ

ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως
δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ
πιστεύων δικαιᾶται.

40 βλέπετε ἔν μὴ ἐπέλθῃ
ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς
προφήταις·

41 ἰδοὺ οἱ καὶ ἀφρονολογοῦντες,
καὶ θαυμάζοντες, καὶ ἀφανίσ-
θητε· ὅτι ἔρπον ἐγὼ ἐργάζομαι
ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ὃ
ὃ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκ-
διηγῆται ὑμῖν.

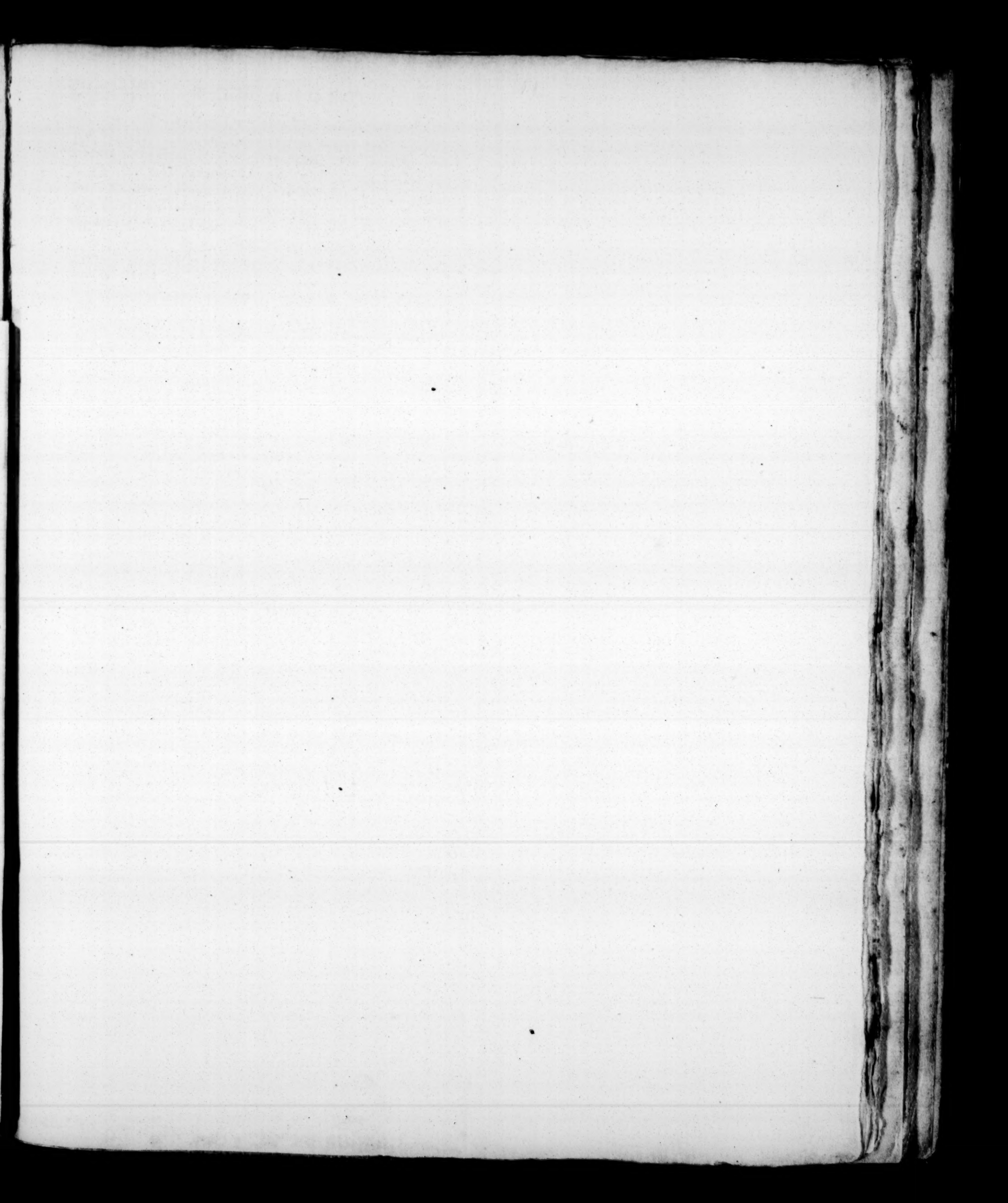
42 Ἐξιώντων δὲ ἐκ τῆς συν-
αγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρε-
κάλεσαν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μετὰ τοῦ
σαββάτου λαληθῆναι αὐτοῖς
τὰ ῥήματα ταῦτα.

43 λυθείσης δὲ τῆς συνα-
γωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ
τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σινομένων
προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ
τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσ-
λαλήβουν αὐτοῖς, ἑπείθον αὐ-
τῶν ἐπιμένον τῇ χάριτι τῷ
Θεῷ.

44 Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαβ-
βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις
συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τῷ
Θεῷ.

45 ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι
τῶν ὅχλων, ἐπλήσθησαν ζή-
λας, καὶ ἀνέλεγον τοῖς ὑπὸ
τῷ Παύλῳ λεγομένοις, ἀνι-
λέγοντες καὶ βλασφημούντες.

46 Παρρησιασάμενοι δὲ ὁ
Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, ἔι-
πον· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον
πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον
τῷ Θεῷ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε
αὐτὸν,

Ca

αὐτ

τὰς

φόν

μῦν

φῶν

τηρ

ἔχα

γον

ἔσοι

αἰώ

τῆ

5
τρυ

ναῖα

τὰς

ἐπὶ

Παυ

ἔξ

αὐτ

5

κονι

αὐτ

5

ἐπὶ

αγία

E

ελθει

γῆν

ἔτω

κ' E

2

ἐπὶ

ψυχ

ἀδελ

3

αὐτὸν, καὶ ἐκ ἀξίως κρίνει ἐαυ-
τὴς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδὼν ὅτι
φύμεθα εἰς τὰ ἔθνη.

47 οὕτω γὰρ ἐνέταλαι ἡ-
μῖν ὁ Κύριος· Τέθεικά σε εἰς
φῶς ἐθνῶν, τὴν εἰναί σε εἰς σω-
τηρίαν ἕως ἰσχύατος τῆς γῆς.

48 Ἀκούσας δὲ τὰ ἔθνη
ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λό-
γον τοῦ Κυρίου· καὶ ἐπίστευσαν
ὅσοι ἦσαν τέταρτοι εἰς ζῶν
αἰώνιον.

49 διεφύετο δὲ ὁ λόγος
τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.

50 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώ-
τρυναν τὰς σεβομένας γυ-
ναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας, καὶ
τὰς πρῶτας τῆς πόλεως, καὶ
ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν
Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ
ἐξέβαλον αὐτὰς ἀπὸ τῶν ἐξῶν
αὐτῶν.

51 οἱ δὲ ἐκλιναζόμενοι τὸν
κοινοῦ τὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ'
αὐτὰς, ἤλθον εἰς Ἰκόνιον.

52 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπλη-
ρύνθησαν χαρᾶς καὶ πνεύματι
ἀγίῳ.

Κεφ. ιγ'. 14.

ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν Ἰκο-
νίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσ-
ελθεῖν αὐτὰς εἰς τὴν συναγω-
γὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι
ἕως ὥστε πειθεῖσθαι Ἰουδαίων τε
καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.

2 Οἱ δὲ ἀπειθέεις Ἰουδαῖοι
ἐπήγειραν καὶ ἐνάκωσαν τὰς
ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν
ἀδελφῶν.

3 ἱκανὸν μὲν ἔν χρέον δι-

έτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐ-
πὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυρῶντι
τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐ-
τῶν, καὶ διδόντι σημεῖα καὶ τέ-
ρα, καὶ γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν
αὐτῶν.

4 ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος
τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν
τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς
ἀποστόλοις.

5 ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν
ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς
ἀρχεσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ
λιθοβολῆσαι αὐτὰς,

6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς
τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,
Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν
περίχωρον,

7 καὶ ἦσαν εὐαγγελιζό-
μενοι.

8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις
ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο,
χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
ὑπάρχων, ὃς ἐδέποτε περιεπε-
παλήκει·

9 ὅτε ἦκε τὸ Παῦλος
λαλῶν· ὃς ἀτενίσας αὐ-
τῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τὴν
σωθῆναι,

10 εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ·
Ἀνάστη ἐπὶ τὰς πόδας σε
ὀρθός· Καὶ ἤλλειο, καὶ περι-
επάτει.

11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὅ
ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν
τὴν φωνὴν αὐτῶν, Λυκαονί-
ας δὲ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες
ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡ-
μᾶς·

X 2.

12 Ἐκὰ-

12 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν· ἐπεὶ δὴ αὐτοὶ ἦν ὁ ἡγούμενος τῶν λόγων.

13 Ὁ δὲ ἱερεὺς τῆς Διὸς τῶν ὀνόματι πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν, ταύρους καὶ σέμματα ἐπὶ τῆς σιτοῦνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν·

14 ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀποστολολογοῦντες καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσιπύδθησαν εἰς τὸν ὄχλον, κρίζοντες,

15 καὶ λέγοντες· Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἴσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τέτων τῶν ματαίων ἐπιγρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν ἔρανον, καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,

16 ὃς ἐν ταῖς παρωχημέταις γυναιξὶ εἶπαι πάντα τὰ ἔθνη προσεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν·

17 καὶ τοι γὰρ ἐκ ἀμάρτυροι ἑαυτὸν ἀφῆκεν, ἀγαθοποιῶν, ἐξαινόμενος ὑμῖν ὑπὲρ διδῆς καὶ καιρὸς καρποφόρος, ἐμπικλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν.

18 Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν τὰς ὁχλούς, τῶν μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰεσσαῖοι, καὶ πείσαντες τὰς ὁχλούς, καὶ

λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τὴν πόλιν, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι.

20 κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἱπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.

21 Εὐαγγελιστάμενοι τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανὸς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν·

22 ἐπισημαίνοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλῶντες ἡμῖν τῇ σίτει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δοτὶ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

23 χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς προσευχόμενοι καὶ ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ ἡγετῶν, παρέβηλο αὐτὰς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πιστεύουσιν.

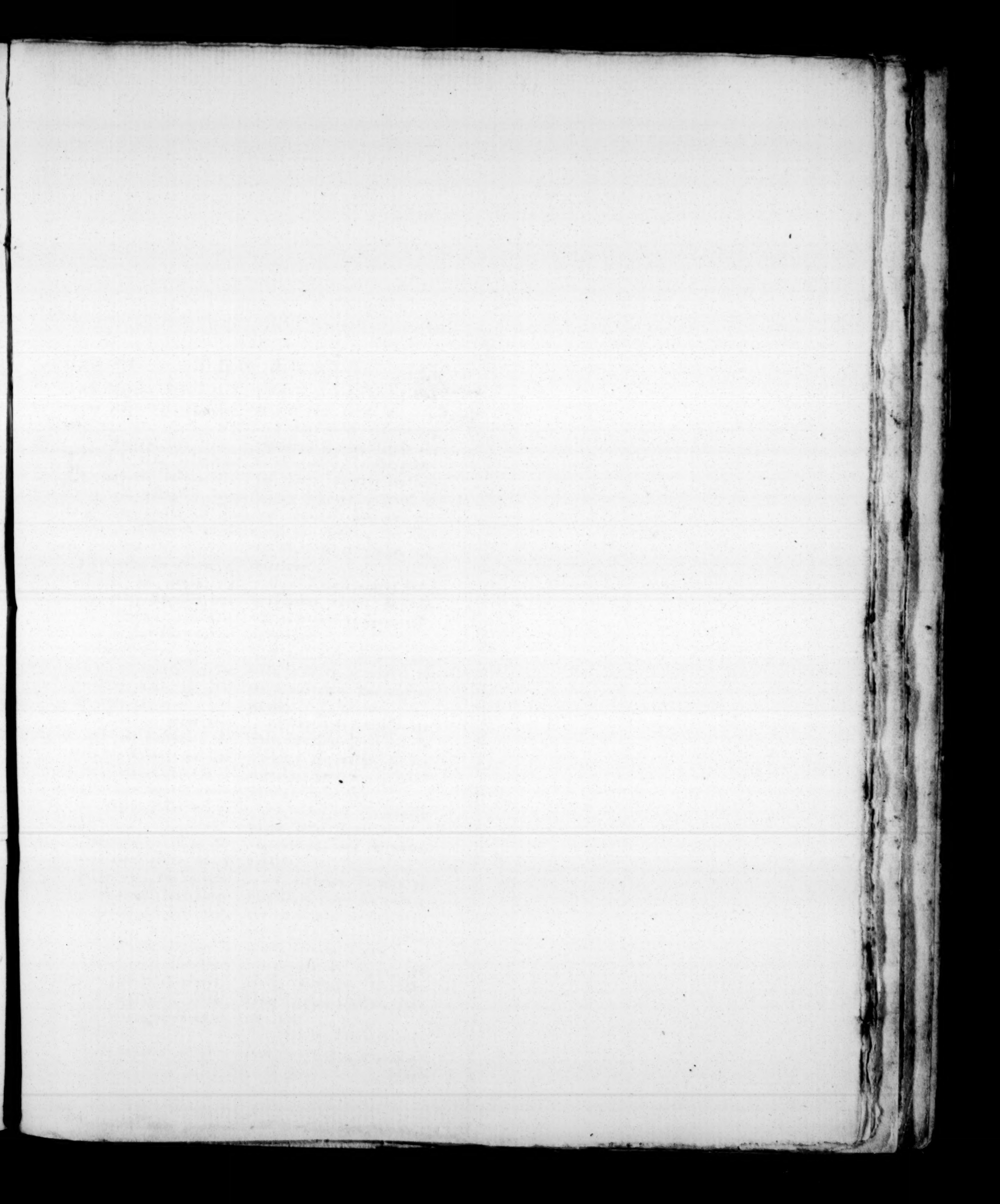
24 καὶ διαλθόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.

25 καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν·

26 κακεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν· ὅθεν ἦσαν παρεδεδωμένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπέληψαν.

27 Παραγινόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἠνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως.

28 διέτριβον

Cap

28

νον ἔκ
ταῖς.

K

δασκο
εἰς μ
Μωϋσ
ναι.

21

συζητή
Παύλ
αὐτὸς
Παῦλ
νας ἄ
ἀποστό
Ἱερου
μαί

3

τες ὑ
ἡρχον
μάρε
πιστο
χαρὰ
δελφοί

4

ευσταλ
εκκλη
λων κ
γειλα
μεῖ α

5

ἀπό
σαίαν
Ὅτι
παρα
μον Μ

6

28 διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρό-
νον ἕκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθη-
ταῖς.

Κεφ. ιε. 15.

ΚΑΙ τινες καλεσθέντες
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδί-
δασκον τὰς ἀδελφάς· ὅτι
ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει
Μωϋσείως, ἢ δύνασθε σωθῆ-
ναι.

2 Γενομένης ἔν τῷ ἑσπερίῳ καὶ
συζητήσεως ἕκ ὀλίγου τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς
αὐτὰς, ἔταξαν ἀναβαίνειν
Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τι-
νας ἄλλας ἐξ αὐτῶν πρὸς τὰς
ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς
Ἱερουσαλὴμ, περὶ τοῦ ζητή-
ματός τῶν.

3 οἱ μὲν ἔν τῷ προπεμθέν-
τες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, δι-
ήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σα-
μάρειαν, ἐκδιηγόμενοι τὴν ἐ-
πιστολὴν τῶν ἑθνῶν· καὶ ἐποίουν
χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀ-
δελφοῖς.

4 Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῇ
ἐκκλησίᾳ καὶ τῶν ἀποστό-
λων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνέγ-
χειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε
μετ' αὐτῶν.

5 Ἐξανέστησαν δὲ τινες τῶν
ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν φαρι-
σαίων πεπιστευκότες, λέγοντες·
Ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτὰς,
παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νό-
μον Μωϋσείως.

6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπό-

στολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν
περὶ τοῦ λόγου τούτου.

7 πολλῆς δὲ συζητήσεως
γενομένης, ἀνστὰς Πέτρος εἶ-
πε πρὸς αὐτὰς· Ἄνδρες ἀδελ-
φοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ'
ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν
ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ εὐ-
μαλὸς μου ἀκούσαι τὰ ἔθνη
τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ
πιστεῦσαι·

8 καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς
ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δὲς αὐ-
τοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθ-
ὼς καὶ ἡμῖν·

9 καὶ οὐδὲν διέκρινε με-
ταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ
πίσει καθάρισας τὰς καρδίας
αὐτῶν.

10 Νῦν ἔν τί πειράζετε τὸν
Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν
τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν ἔτε
οἱ πατέρες ἡμῶν, ἔτε ἡμεῖς ἰσ-
χύσαμεν βασάσαι·

11 ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος
Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πιστεύο-
μεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον
καὶ νῦν.

12 Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ
πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβαν καὶ
Παῦλον ἐξηγούμενων ὅσα ἐποί-
ησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα
ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.

13 μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι
αὐτὰς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος,
λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκού-
σατέ με·

14 Συμεὼν ἐξηγήσατο καθ-
ὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπισκέψατο
λαβεῖν

λαβειν ἐξ ἑθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ,

15 καὶ τότε συμφωνῶσιν
οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς
γέγραπται·

16 Μὴ δὲ ταῦτα ἀναγρέ-
ψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκη-
νὴν Δαβὶδ τὴν πεπρωμένην, καὶ
τὰ κατεσκευασμένα αὐτῆς ἀνοι-
κοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐ-
τήν,

17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν
οἱ κατὰ τοὺς τοῦ ἀνθρώπου
τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη
ἐφ' ὧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομα
με ἐπ' αὐτοῖς· λέγει Κύριος ὁ
ποιῶν ταῦτα πάντα.

18 Γινώσκει ἅπασαν αἰὼν ἐν
τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

19 διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρ-
ισχυεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἑθνῶν
ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν,

20 ἀλλὰ ἐπισκεῖσθαι αὐ-
τοῖς τὴν ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν
ἐλισσημάτων τῶν εἰδώλων, καὶ
τῆς πορνείας, καὶ τῆς πνικτῆς, καὶ
τῆς αἵματός·

21 Μωσὴς γὰρ ἐκ γενεῶν
ἀρχαίων κατὰ πόλιν τὴν κη-
ρύσσουσιν αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς
συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββα-
τον ἀναγινωσκόμενος·

22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀπο-
στόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλε-
ξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμ-
ψαι εἰς Ἀντιόχειαν, σὺν τῷ
Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ· Ἰδὼν
τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν,

καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν
τοῖς ἀδελφοῖς·

23 γράψαντες διὰ χειρὸς
αὐτῶν ταῦτα· Οἱ ἀπόστολοι καὶ
οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοί,
τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ
Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς
τοῖς ἐξ ἑθνῶν, χαίρειν.

24 Ἐπεὶ δὲ ἠκούσαμεν ὅτι
τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξεληθότες ἐτά-
ραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευ-
άζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέ-
γοντες περιέμενέσθαι, καὶ τη-
ρεῖν τὸν νόμον, οἷς ἐ διεγειρά-
μεθα,

25 ἔδοξε ἡμῖν γενομένοις
ὁμοθυμαδὸν, ἐκλεξαμένους ἄν-
δρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν
τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ
καὶ Παύλῳ,

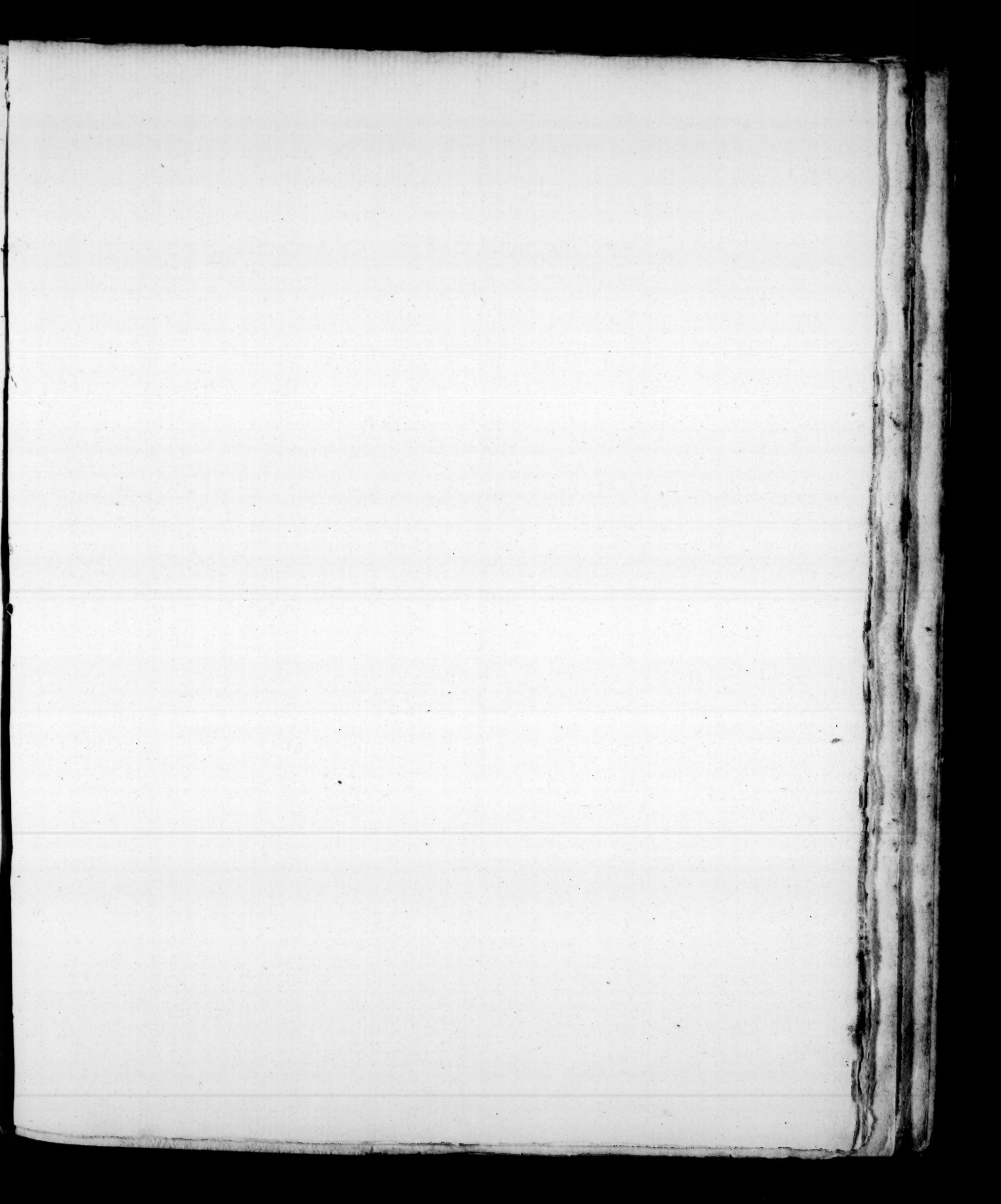
26 ἀνθρώποις παραδεδο-
κόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ
τῆς ἐκκλησίας· τῷ Κυρίῳ ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστῷ.

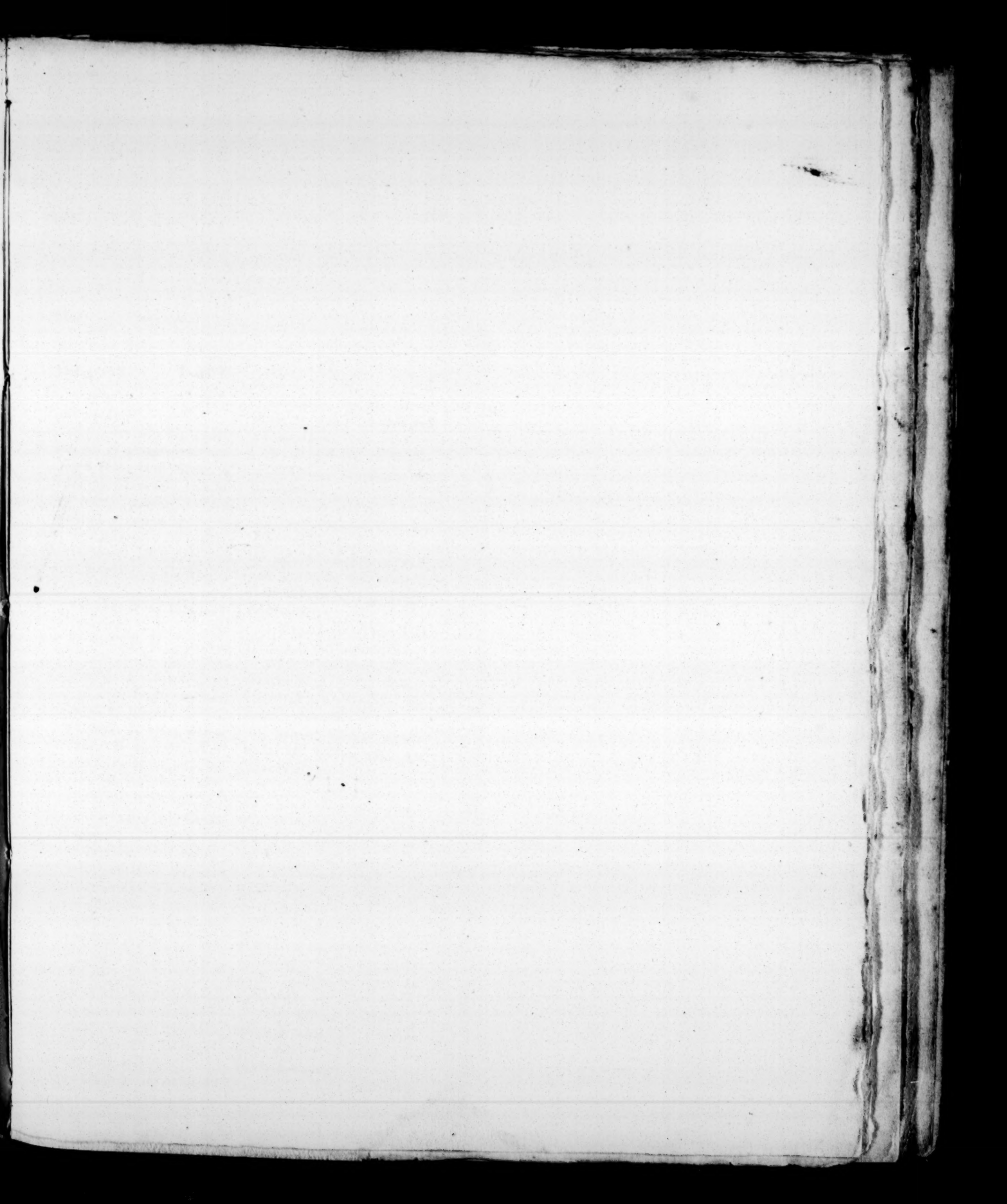
27 ἀπεστάλακαμεν ἔν Ἰε-
δαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς
διὰ λόγον ἀπαγγέλλουσι τὰ
αὐτά.

28 ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ
πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν
πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος
πλὴν τῶν ἐπ' ἀνάγκης τέτων,

29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύ-
των, καὶ αἵματος, καὶ πνικτῆς,
καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διακρίν-
τες ἑαυτοὺς, εὖ πράττετε. Ἐρ-
ρώσθε.

30 Οἱ μὲν ἔν ἀπολυθείσας
ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ συ-
αγαγόντες

Cap.

αγαγόν
και την

31

σαι επ

32

αυτοις

γρ πα

αδελφ

33

απελυ

των αδ

λεις

24

μειναι

35

εας δι

διδασκ

ροι, μ

τον λογ

36

ειπε Π

Επισρ

θα τει

πασαν

λαμεν

πως εχ

37

το συμ

ανην τ

38

αποσά

Παμφ

αυτοις

παραλα

39

ως απ

αλληλα

παραλα

εκπλευ

40

αγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδω-
καν τὴν ἐπιστολὴν.

31 ἀναγνόντες δὲ, ἐχάρη-
σαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.

32 Ἰδὼς δὲ καὶ Σίλας, καὶ
αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λό-
γον πολλὰ παρεκάλεσαν τὰς
ἀδελφὰς, καὶ ἐπετήριξαν.

33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον,
ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ
τῶν ἀδελφῶν πρὸς τὰς ἀποστό-
λους.

24 ἔδοξε δὲ τῷ Σίλα ἐπι-
μεῖναι αὐτῷ.

35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνά-
βας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ,
διδάσκοντες καὶ εὐαγγελίζοντε-
ς, μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν,
τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

36 Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας
εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν·
Ἐπιστρέψαντες δὲ ἐπισκεψώμε-
θα τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν κατὰ
πάσαν πόλιν, ἐν αἷς καθήγει-
λαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου,
ὥς ἔχουσιν.

37 Βαρνάβας δὲ ἐβηλεύσα-
το συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰω-
άννην τὸν καλούμενον Μάρκον.

38 Παῦλος δὲ ἤξια, τὸν
ἀποστόλα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ
Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα
αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμ-
παραλαβεῖν τῷτο.

39 Ἐγένετο ὅν παροξυσμός,
ὥς ἀποχωρισθῆναι αὐτὰς ἀπ'
ἀλλήλων· τὸν τε Βαρνάβαν
παραλαβόντα τὸν Μάρκον,
ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον·

40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξά-

μεν Σίλαν, ἐξῆλθε, παρα-
δούς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ
τῶν ἀδελφῶν.

41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν
καὶ Κιλικίαν, ἐπιτηρίζων τὰς
ἐκκλησίας.

Κεφ. ις'. 7.

ΚΑΤΗΝΤΗΣΕ δὲ εἰς
Δέρβον καὶ Λύστραν· καὶ
ἰδὼς μὲν τις ἦν ἐκεῖ ὀνό-
ματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς
τινὸς Ἰεθαίας πωγῆς, πατρὸς
δὲ Ἑλλήνου,

2 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν
Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν·

3 τῷτον ἐθέλησεν ὁ Παῦ-
λος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν· καὶ λα-
βὼν περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τὰς
Ἰεθαίας τὰς ὄντας ἐν τοῖς τό-
ποις ἐκείνοις· ἤδεισαν γὰρ ἁ-
παῖτες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι
Ἕλλην ὑπῆρχεν.

4 Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς
πόλεις, παρεδίδον αὐτοῖς φυ-
λάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκρι-
μένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

5 αἱ μὲν ὅν ἐκκλησίαι ἐγε-
ρεῖντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον
τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

6 Διελθόντες δὲ τὴν Φρυ-
γίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν,
κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν
τῇ Ἀσίᾳ.

7 ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν,
ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν
πορεύεσθαι· καὶ ὅν εἶχεν αὐ-
τὰς τὸ πνεῦμα.

8 Περιλ-

8 Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, κατέβησαν εἰς Τρωάδα.

9 καὶ ὄραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἄνθρωποις ἦν Μακεδόνες ἕως παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν.

10 Ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος· εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

11 Ἀναχθέντες ἔν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθράκην· τῇ τε ἐπιστῇ εἰς Νεάπολιν.

12 ἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππης, ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μεριδῆς τῆς Μακεδονίας πόλις, κολώνια. Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς·

13 τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρά πόρταν, ὃ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι· καὶ καθίσαντες ἐλάλουμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξιν.

14 Καὶ τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πρῶτον πώλις, πόλεως Θυατείρων, σκευομένη τὸν Θεόν, ἤκειν· ἥς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλῶμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου.

15 Ὡς δὲ ἐσαπίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε, λέγον· Εἰ κερίκατέ με

πιστῇν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μένατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, παιδίον τινα ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος, ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρέειχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.

17 αὕτη κατακολυθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζε λέγον· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, δόλοι τὰ Θεοῦ τὰ ἐν ψίφει εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.

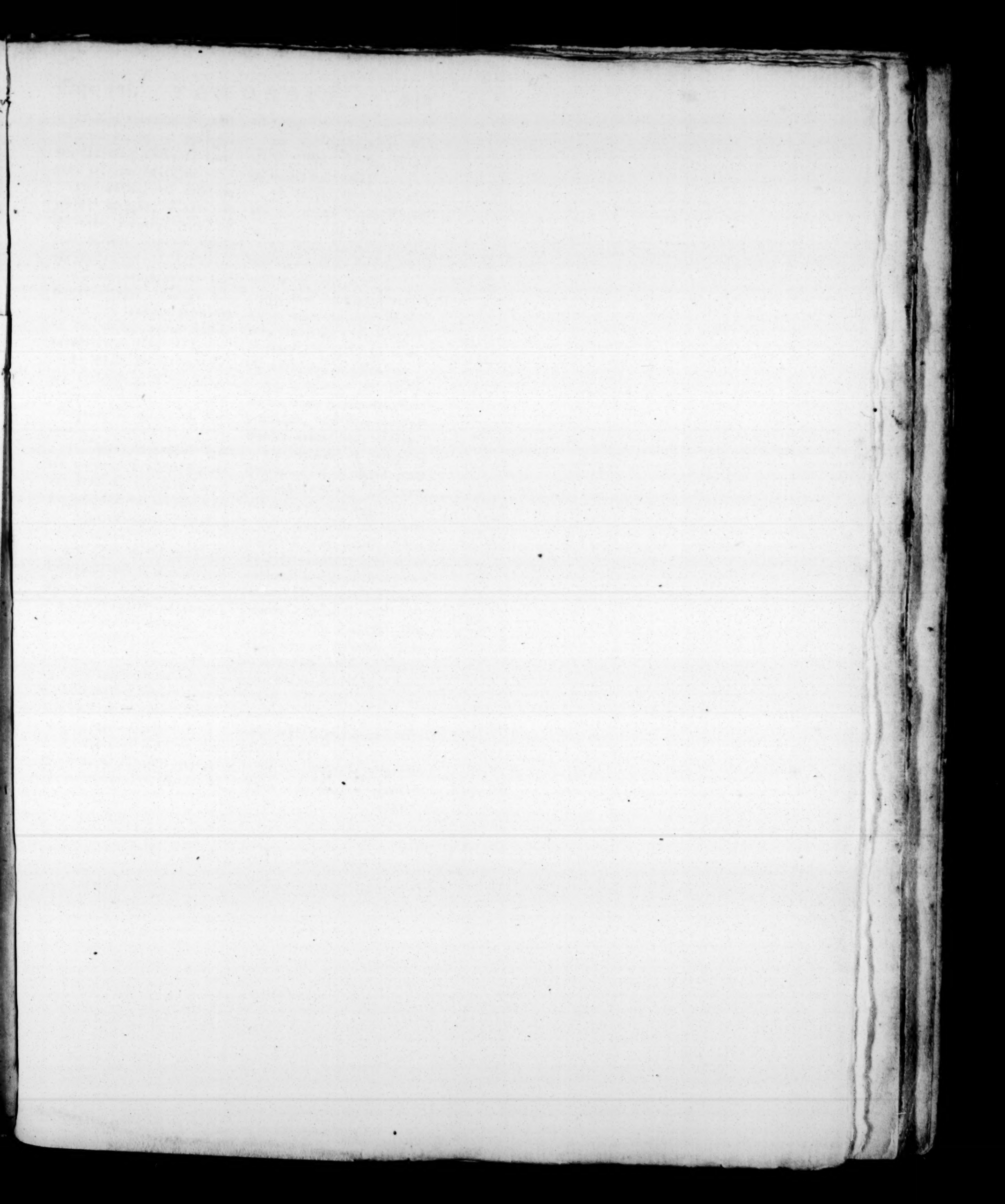
18 Τῷτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιγρέψας τῷ πνεύματι εἶπε· Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

19 ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἴλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τῆς ἀρχοῦρας·

20 καὶ προσαγαγόντες αὐτὰς τοῖς στρατηγοῖς, εἶπον· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκλαράσυσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰεδαῖοι ὑπάρχοντες·

21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ ἔκ ἐξῆν ἡμῖν παραδέχεται· εἰ δὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις ἔσι.

22 Καὶ

22
καὶ α
περιρρή
τις, ἐκ

23
αὐτοῖς
φυλακῇ
δεσμῶν
αὐτῶν.

24
αὐτὴν
τῶν εἰς
καὶ τῶν
λίγαλο

25
τιον Π
ευχόμε
ἰππηρο
μιοι.

26
νιό μ
τὰ θ
ἀνιόχ
αὶ θυρ
τὰ δισ

27
ὁ δισμ
μένας
κῆς, σ
ἱμελλ
μίζων
μίας.

28
λη ὁ Ι
πράξη
τες γὰ

29
επὶ δὲ
πρ

22 Καὶ συνεπίση ο ὄχλος καὶ αὐτῶν. καὶ οἱ γραῖηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ῥαβδίζειν.

23 Πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς.

24 ὃς παραγγείλαν τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτούς εἰς τὴν ἰσχυρὰν φυλακὴν, καὶ τὴν πόρταν αὐτῶν ἡσφάλισατο εἰς τὸ ξύλον.

25 Κατὰ δὲ τὸ μισονόκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὑμνῶν τὸν Θεόν· ἰπηρεῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι.

26 Ἀφῶν δὲ σισμός ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τῆς δεσμοφυλίας· ἀνέσχεθάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμά ἀΐθη.

27 Ἐξυπνοὶ δὲ γινόμενοι ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνιηγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν, ἔμειλλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγῆναι τὴν δεσμίαν.

28 Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων· Μηδὲν πρᾶξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.

29 Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσῆλθον, καὶ ἐντρομέως γενόμενος προσέειπε τῷ Παύλῳ καὶ

τῷ Σίλᾳ·

30 καὶ προαλαγὼν αὐτούς ἔξω, ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;

31 Οἱ δὲ εἶπον· Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σε.

32 Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τῷ Κυρίῳ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῇ.

33 Καὶ παραλαβὼν αὐτούς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτός, ἔλασεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ἑκαπλίσθη αὐτούς καὶ οἱ αὐτοὶ πᾶντες παραχρῆμα.

34 ἀναλαγὼν τε αὐτούς εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἡγαλλιάσατο πανοικίω πιστευκῶς τῷ Θεῷ.

35 Ἡμέρας δὲ γινομένης ἀπέστειλαν οἱ γραῖηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες· Ἀπόλυσον τὴν ἀνθρώπου ἐκείνης.

36 Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τὴν λόγον τήνδε πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ἀπεγάρκασιν οἱ γραῖηγοί, ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν δὲ ἐξεληθόντες, πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.

37 Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· Δείξατέ μοι ἡμᾶς δημοσίαν, ἀκατακρίτους ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; ὃ γὰρ ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγέτωσαν.

38 Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς γραῖηγοῖς οἱ ῥαβδούχοι τὰ ῥήματα ταῦτα·

ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκού-
σαι· ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι,

39 καὶ ἰλθύβεις παρεκά-
λεσαν αὐτὰς, καὶ ἐξαγαγόντες
ἡρώτων ἐξελεῖν τὴν πόλιν.

40 Ἐξελεθόντες δὲ ἐκ τῆς
Φυλακῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυ-
δίαν· καὶ ἰδόντες τὰς ἀδελ-
φούς, παρεκάλεσαν αὐτὰς, καὶ
ἐξῆλθον.

Κεφ. ιζ. 17.

ΔΙΟΔΕΥΣΑΝΤΕΣ
δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ
Ἀπιδωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσ-
σσαλονίκην, ὅπου ἦν ἡ συναγω-
γὴ τῶν Ἰουδαίων.

2 καὶ αὐτὰ δὲ τὸ εὐαγγέλιον τῷ
Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὰς,
καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγει
αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν,

3 διανοίγων καὶ παρακα-
θήμενος, ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει
παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν,
καὶ ὅτι ἔτιός ἐστιν ὁ Χριστὸς Ἰη-
σοῦς, ὃν ἐγὼ κατήγγελλον ὑ-
μῖν.

4 Καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐ-
πίστησαν, καὶ προσεκληρώθη-
σαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,
τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πο-
λὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν
πρώτων ἐκ ὀλίγων.

5 Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπει-
θεῖς Ἰουδαῖοι, καὶ προσλαβό-
μενοι τῶν ἀγοραίων τιμὰς ἀν-
δρας ποιητάς, καὶ ὀχλοποιή-
σαντες, ἐθροῦν τὴν πόλιν·
ἐπιστάτες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάστο-

ν, ἐζήτην αὐτὰς ἀγαγεῖν εἰς
τὸν δῆμον·

6 μὴ εὐρόντες δὲ αὐτὰς,
ἔσυρον τὸν Ἰάστον καὶ τινὰς
ἀδελφούς ἐπὶ τῆς πολιάρχας,
βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν οἰκουμενὴν
ἀνασταλῶσαντες, ἔτοι καὶ ἐνθάδε
πᾶρσιον,

7 ὅς ἐκ ὑποδοχῆς Ἰάστον καὶ
ἔτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογ-
μάτων Καίσαρος πράττεισι,
βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι,
Ἰησοῦν.

8 Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον
καὶ τὰς πολιάρχας ἀκούσας
ταῦτα.

9 καὶ λαβόντες τὸ ἱκανόν
παρὰ τῷ Ἰάστον καὶ τῶν λοι-
πῶν, ἀπέλυσαν αὐτὰς.

10 οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως
διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπειψαν τὸν
τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς
Βέροϊαν· οἵτινες παραγενόμε-
νοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν
Ἰουδαίων ἀπήλθον.

11 οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέ-
τεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵ-
τινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ
πάσης προθυμίας. τὸ καθ' ἡ-
μέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς,
εἰ ἔχοι ταῦτα ἔτι.

12 πολλοὶ μὲν ἔν ἐξ αὐ-
τῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλλη-
νίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημέ-
νων, καὶ ἀνδρῶν ἐκ ὀλίγων.

13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ
τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι
καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατήγγελλε ὑπὸ
τῷ

10. ὁπρρολογος - tower of New words - he declared it to be
foreign Demons - His reasoning on them New. Demosthe-
us applies the same term to Eubylus - V. infra 22.

22. a strange ^{read very} Gordium! - ~~the~~ ^{very} religious - for as he Devotions
i.e. object of your Devotions - σεβασμα (id quod colitur)
not knowing him, him declare -

When this was ~~read~~ ^{read}, nothing could be better devised
to introduce what follows among a polite People jealous
of Innovation. - Thuc. Ep. O. 5. P. 204. (probably Giddes)

Cap. x

τῷ Παύλῳ
ἦλθον καὶ
ὄχλος.

14
Παῦλον ἐ-
φοῖ πορεύ-
λασσαν·
λας καὶ ὁ

15 οἱ
Παῦλον, ἐ-
θνήων· καὶ
πρὸς τὸν
ἵνα ὡς το-
αὐτὸν, ἐξή-

16 Ἐν
διχομένῳ
παρωξύνετο
ἐν αὐτῷ,
ἔσαν τὴν π-

17 Δι-
συναγωγῇ τ-
σεβόμενοις,
πᾶσαν ἡμέ-
ραν ἰσχυρόντα

18 Τινὲς
ων καὶ τῶν Σ-
συνέβαλλον
ἔλεγον· τί ὁ
λόγος ἕτος λ-
δαιμονίων δο-
ναι· ὅτι τὸν
γασιν αὐτοῖς

19 ἐπιλ-
τῷ, ἐπὶ τὸν
γαγον, λέγου-
ναι τίς ἡ καμ-
λαλῶμένη διδ-
20 ξειζοῦ

φέρεις εἰς τὰς

τῷ Παύλῳ ὁ λόγος τῷ Θεῷ, ἦλθον καὶ ἐκεί, σαλεύοντες τὰς ὄχλους.

14 εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν Δαλασσαν· ὑπέμενον δὲ, ὅ,τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ.

15 οἱ δὲ καθιστάμενοι τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν, ἐξήσαν.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένη αὐτὸς τῷ Παύλῳ, παρωξύνει τὸ πνεῦμα αὐτῷ ἐν αὐτῷ, θεωρῶν καλεῖσθαι ὅσους ἔσαν τῇ πόλει.

17 Διελέγετο μὲν ἔν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τὰς παρὰ ἑκαστὸν ἡμέραν.

18 Τινὲς δὲ τῶν Ἐπικυρεῖων καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καὶ τινες ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος ἕτος λείπειν; Οἱ δὲ ἑνὸς δαιμονίου δοκεῖ κατὰ γυναικὸς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο.

19 ἐπιλαβόμενοι τε αὐτῷ, ἐπὶ τὸν Ἀρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες· Δυνάμεθα γινώσκειν τίς ἡ καὶ αὐτὴ ἢ ὑπὸ οὗ καλεσμένη διδασκῇ;

20 ἐνίσχοντα γὰρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· ὅτι

λόμεθα ἔν γινώσκειν τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι.

21 (Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημῶντες ξένοι εἰς ἑδὲν ἑτερον εὐκαίρην, ἢ λέγειν τι καὶ ἀκῶν καὶνότερον.)

22 Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τῷ Ἀρειῷ πάγῳ, ἔφη· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεσποδαίμονες ὑμᾶς θεωρῶ.

23 διερχόμενος γὰρ καὶ ἀθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ ὧν ἐν ᾧ ἐπεγείρατο· ΑἴνΩΣΤΩΙ ΘΕΩΙ· ὃν ἔν ἀγνοήντες εὐσεβεῖτε, τῷτον ἰγὼ κατὰ γυναικὸς ὑμῶν.

24 Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, ὅτι ἔν ἑρᾶν καὶ γῆς Κύριος ὑπάρχων, ἔκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ.

25 Ἐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδὼς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν κατὰ πάντα.

26 Ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρὸς ὅσον τῇ γῆς, ὁρίσας προεῖλασμένους καιρὸς, καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν.

27 ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσῃ αὐτὸν καὶ εὐροῖεν· καίτοιγε ἔν μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστη ἡμῶν ὑπάρχοντα.

28 ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ κινῶμεθα, καὶ ἵσμεν· ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρή-

comity, whereby he obtained
n. - His parents were Jews, of
entered on the Trade Tentative
ning of his City. & when re:
and did not.

10. Ὑπερβολογος - Jovian of Mow W
Jovian Demons - His name
as applies the same term

22. a strange Gordium! - read
i.e. object of your devotions -
not knowing him, him d
than this was read, no
to introduce what follows a
of Innovation. - Phil: 2:10

εἰρήκασιν· Τῷ γὰρ καὶ γένοιτο
ἰσμεν.

29 Γένος ἔστι ὑπάρχοντες τῷ
Θεῷ, ἐκ ὁφειλομένων μιμνῶντες χερ-
σὶν ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαραγ-
μαὶ τέχνης καὶ ἐκθυμῆσεως ἀν-
θρώπων, τὸ δεῖον εἶναι ὅμοιον.

30 τῆς μὲν ἔν χρόνῳ τῇ αἰ-
νίας ὑπεριδὼν ὁ Θεός, ταυτὶν
παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
πᾶσι παύσασθαι μέλανοι.

31 Διότι ἐξησεν ἡμέραν ἐν
ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν
δικαιοσύνῃ, ἐν αἵματι ᾗ ὤρει, καὶ
πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀνα-
στήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

32 Ἀκρόασις δὲ ἀνάστασιν
νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ
δὲ εἶπον· Ἀκρόασις σε παύ-
σαι περὶ τούτου.

33 Καὶ ὕτως ὁ Παῦλος ἐξ-
ἦλθεν ἐκ μέσων αὐτῶν.

34 τινὲς δὲ ἄνδρες κολλη-
θέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς
καὶ Διοτίμας ὁ Ἀρειοπαγίτης,
καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ
ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Κεφ. ιη'. 18.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα χω-
ρῶντες ὁ Παῦλος ἐκ-
ταῦν Ἀθηναίων, ἦλθεν εἰς Κό-
ρινθον·

2 καὶ εὗρων τινα Ἰουδαῖον
ἐνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ
γένει, προσφάτως ἐληλυθότα
ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλ-
λαν γυναῖκα αὐτοῦ, (διὰ τὸ
διακίνασθαι Κλαύδιον χωρί-

ζεσθαι πάντας τὲς Ἰουδαίας
ἐκ τῆς Ῥώμης,) προσήλθεν
αὐτοῖς.

3 καὶ διὰ τὸ ὁμοτέχον
εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ
εὐργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ
τὴν τέχνην.

4 διελέγετο δὲ ἐν τῇ συ-
ναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον,
ἐπειδὴ τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλλη-
νας.

5 Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ
τῆς Μακεδονίας ὁ τε Σίλας
καὶ ὁ Τιμόθεος, συνέχευε τῷ
πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρ-
τυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν
Χριστὸν Ἰησοῦν.

6 Ἀντίστασιν δὲ αὐ-
τῶν καὶ βλασφημιῶν, ἐκλι-
ναζάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε
πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα ὑμῶν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθα-
ρὸς ἐγὼ, ἀπὸ τῶν νῦν εἰς τὰ ἐθ-
νη πορεύσομαι.

7 Καὶ μελαδὸς ἐκείθεν,
ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόμα-
τι Ἰούδα, σέβομένην τὸν Θεόν,
ἣ ἡ οἰκία ἦν συνομορῶσα τῇ
συναγωγῇ.

8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυν-
άγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ
σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ
πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες
ἐπίστευσαν, καὶ ἐβαπτίσθησαν.

9 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι' ὁ-
ράματι· ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ·
Μὴ φοβῆ, ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ
σιωπήσῃς·

10 διότι

3 - Paul was born in Tarsus, a Roman City, whereby he obtained the Privileges of a Roman Citizen. - His parents were Jews, of the Tribe of Benjamin, he first entered on the Trade Tentmaking, then educated in the Learning of his City: & then removed to Jerusalem. - Richard D. D. M. D.

λ
 Γ
 μ
 Γ
 λ
 λ
 κα
 τ
 με
 α
 οι
 συ
 τ
 Γ
 με
 δι
 εις
 Πρ
 ρα

10 διότι ἐγὼ εἰμι μὲν σὺ, καὶ ἔδεις ἐπιθήσειαί σοι τὴν κακώσαι σε· διότι λαός ἐστὶ μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

11 Ἐκάθισέ τε ἐν αὐτῷ καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

12 Γαλλίῳ δὲ ἀνθυπατεύοντι τῆς Ἀρχαίας, κατέπευσαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,

13 λέγοντες· Ὅτι παρὰ τὸν νόμον τοῦ ἀναπέθει τὴν ἀνθρώπου σέβειν τὸν Θεόν.

14 Μέλλοντι δὲ τῷ Παύλῳ ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίῳ πρὸς τὴν Ἰουδαίαν· Εἰ μὲν ἦν ἡ ἀδικημά τι ἢ ῥαδιόρημα ποιηρὸν, ὡς Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἀνῆνεσχόμεν ὑμῶν·

15 εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ λόγου καὶ ἐνομάτων καὶ νόμου τῷ καθ' ὑμᾶς, ὁφείσθε αὐτοῖς κριτῆς γὰρ ἐγὼ τέτων ἐ βέλομαι εἶναι.

16 Καὶ ἀπήλασεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ βήματος.

17 Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες Σωδηνὴν τὸν ἀρχισυνάγωγον, ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ ἔδεν τέτων τῷ Γαλλίῳ ἔμελεν.

18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἐδελφοῖς ἀπολαζόμενος, ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν· καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειραμενοὶ τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγ-

χραῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν.

19 κατήντησε δὲ εἰς Ἐφεσον, κακεῖνης κατέλιπεν αὐτὴν· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις·

20 ἑρμηνεύων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, ἔκ ἐπένευσεν·

21 ἀλλ' ἀπειάξατο αὐτοῖς, εἰπὼν· Δεῖ με πάντως τὴν ἐορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀντικείμενός πορὸς ὑμᾶς, τῷ Θεῷ θέλω εἶναι. Καὶ ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ Ἐφέσου.

22 καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς, καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.

23 Καὶ ποιήσας χρόνον τινα, ἐξῆλθε, διερχόμενος καθ' ἑξῆς τὴν Γαλιτικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων παύλας τῆς μαθητείας.

24 Ἰουδαῖοι δὲ τινες, Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἐφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς·

25 ὅς τις ἦν κληρονομήσας τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου καὶ ζῶν τῷ πνεύματι, ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βιβλίον ματθαίου.

26 Ὅτε τις ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκύνειος δὲ αὐτὸς Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελαβόμενοι αὐτὸν,

αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξ-
ἔθειλο τὴν τῷ Θεῷ ὁδόν.

27 Βελομένη δὲ αὐτῷ διελ-
θεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, πρὸς-
ψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν
τοῖς μαθηταῖς ἀποδεξάσθαι αὐ-
τόν· ὃς παραγενόμενος συνε-
βάλει πολλοῖς πεπιστευκόσι
διὰ τὴν χάριν.

28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰε-
δαίοις διακατηλέγχειτο δημο-
σία, ἐπειδεικνύς διὰ τῶν γρα-
φῶν, εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Κεφ. ιθ'. 19.

ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῇ τὸν
Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίν-
θῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνω-
τερικὰ μέρη, ἔλθειν εἰς Ἐφῆσον·
καὶ εὐρών τινας μαθητάς,

2 εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πσιεύ-
σαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐ-
τόν· ἀλλ' ἔδὲ εἰ πνεῦμα ἅ-
γιόν ἐστιν, ἤκουσαμεν.

3 Εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· Εἰς
τί ἐν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον·
Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.

4 Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάν-
νης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα
μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς
τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα
πσιεύσωσι, ταῖς εἰς τὸν
Χριστὸν Ἰησοῦν.

5 Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,

6 καὶ ἐπιθέμενος αὐτοῖς τῷ
Παύλῳ τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς·
ἐλάλην τε γλώσσαις, καὶ προε-
φήτευον.

7 Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄν-
δρες ὡσεὶ δεκάδυο.

8 Εἰσιλθὼν δὲ εἰς τὴν συν-
αγωγὴν, ἐπαρρησιάζειτο, ἐπὶ
μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος, καὶ
πειθὼν τὰ περὶ τοῦ βασιλείας
τοῦ Θεοῦ.

9 Ὡς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο
καὶ ἐπειθεν, κακολογεῖν τὴν
ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀπο-
στὰς ἀπ' αὐτῶν, ἀφώρισε τὴς
μαθητάς, καὶ ἡμέραν διαλε-
γόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράν-
νου τινός.

10 Τῷτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη
δύο, ὥς τε πάντας τὴς καλοικούν-
τας τὴν Ἀσίαν ἀκούσαι τὸν
λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους
τε καὶ Ἕλληνας.

11 δυνάμεις τε καὶ τὰς τυ-
χέας ἐποίησεν ὁ Θεὸς διὰ τῶν
χερῶν Παύλου·

12 ὥς τε καὶ ἐπὶ τὴς ἀσθε-
νείας ἐπιφέρεισθαι ἀπὸ τοῦ
χρωδὸς αὐτῷ σιδάρια ἢ σιμι-
κίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ'
αὐτῶν τὰς νόσους τὰ τε πνεύ-
ματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι
ἀπ' αὐτῶν.

13 Ἐπιχείρησαν δὲ τινες
ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων
ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τὴς ἐ-
κκλησίας τὰ πνεύματα τὰ πονη-
ρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,
λέγοντες· Ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν
Ἰησοῦν, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει.

14 Ἦσαν δὲ τινες υἱοὶ Σκευᾶ
Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπιλά, οἱ τοῦ-
το ποιεῖντες.

15 Ἀποκρι-

ΕΣ
ΟΥ
Ε-
Η-
Ω,
ΤΟΝ
ΕΙ.
ΟΥ
Ω-
ΕΣ-

μ
σ
ἐν

α
ω
κ
α
μ
κ

ω
το
ἐπ
αυ
μα

τευ
μει
ωρ

ρίερ
τες
ώπ
σαι
ρον

Γ

ἔθ

τι,
'Αχ
σαλ
γενέ
Ρώμ

2

Μακ
των

15 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶπε· Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνας ἐστέ;

16 Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ καὶ ακυριεύσας αὐτῶν, ἰσχυσε καὶ αὐτῶν, ὥστε γυμνὰ καὶ τέτραυμαλισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τῆ οἰκῆς ἐκείνης.

17 τὸτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἐφεσον· καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

18 Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.

19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περιέργῃα πράξαντων, συνενέγκαντες τὰς βίβλους, κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ ἔρπον ἀργυρίῳ μυριάδας πέντε.

20 ἔτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανε καὶ ἰσχυεν.

21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔβη ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν· Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.

22 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἐραστον,

αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23 ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ταραχή· ἐκ ὀλίγου περὶ τῆς οἰκῆς.

24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναὺς ἀργυρᾶς Ἀρτέμιδος, παρέχοντο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν ἐκ ὀλίγων,

25 ὅς συναθροίσας, καὶ τὰς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίσταθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστίν·

26 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι ἔμνηστον Ἐφέσῃ, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος ἕτος πείσας μελέσῃσιν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι ἐκείνῃσι θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι.

27 ἔμνηστον δὲ τὸτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρους εἰς ἀπελεγμὸν ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς ἔδδεν λοιδώρειν, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμενὴ σέβεται.

28 Ἀκῆσαντες δὲ, καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμῷ, ἔκραζον λέγοντες· Μεγάλη ἡ Ἀρτέμις Ἐφεσίων.

29 καὶ ἐπλήθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεως· ὤρησαν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμας τῷ Παύλῳ.

30 τῷ δὲ Παύλῳ βελομένην εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, ἐκ εἰων αὐτὸν οἱ μαθηταί.

31 τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὅτις αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ δύναι ἑαυτὸν εἰς τὸ διαίρειν.

32 ἄλλοι μὲν ἔν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους ἠκρόθισαν τῷ· ἔτεκεν συνελθύθεισαν.

33 Ἐκ δὲ τῷ ὄχλῳ προσεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτῷ τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος· καλασίσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δῆμῳ.

34 ἐπιγινώσκων δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· Μεγάλη ἡ Ἀρεμία Ἐφεσίων.

35 Καλασείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησὶν· Ἄνδρες Ἰφίσειοι, τίς γὰρ ἐστὶν ἄνδρῳ ὅς ἐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον ἔσαν τῇ μεγάλῃ θεᾷ Ἀρτέμιδι, καὶ τῷ Διοπέδῳ;

36 Ἀναλιρρήτων ἔν ὧν τύτων, δεόν ἐστὶν ὑμᾶς καλεσασθαι· ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπίπτειν πρᾶττεν.

37 ἡγάγετε γὰρ τὰς αἰδρας τύτας, ἔτε ἱεροσύλας, ἔτε βλασφημίας τὴν θεὰν ὑμῶν.

38 εἰ μὲν ἔν Δημήτρι, καὶ

οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῶνται πρὸς τινα λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἀγορεύουσι, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλεῖτωσαν ἀλλήλους.

39 εἰ δὲ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐνόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.

40 καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι χάσις περὶ τῇ σήμερον, μηδεὶς αἰτίᾳ ὑπάρχοντος· περὶ δὲ δυνυσόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῇ συστροφῇ ταύτης.

41 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

Κεφ. κ'. 20.

ΜΕΤΑ δὲ τὸ παύσαι τὰς τοὺς θόρυβον, προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τὸς μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθε πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν.

2 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτὸς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα,

3 ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλουσι ἀναγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τῷ ὑπογράφειν διὰ Μακεδονίας.

4 Συνέπειλο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῇ Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος· Θεσσαλονικίων δὲ, Ἀρίσταρχος, καὶ Σικένδρος, καὶ Γαῖος· Δερβανίου, καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δὲ, Τυχικός καὶ Τρόφιμος.

5 ἔτσι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.

6 ἡμεῖς

7
κ
λ
τ
λ

ν
π

ον
ρί
θε
ἐπ
ὕπ
κα

ἐπ
εἰ
ψ

ἀρ
νόν
ἐτ

ζών
μέ

τὸ
"Ασ
λαμ
γὰρ
αὐτ

6 ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτὰς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρῃς ἡμερῶν πέντε, ὃ διετεί-
ψαμεν ἡμέρας ἐπτά.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββά-
των, συνηγμένων τῶν μαθητῶν τῷ
κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διε-
λέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξίεναι
τῇ ἐπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν
λόγον μέχρι μεσονυκτίου·

8 ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκα-
ναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ ὃ ἦσαν συν-
ηγμένοι.

9 Καθήμενος δὲ τις νεανίας
ὀνόματι Εὐτυχὸς ἐπὶ τῷ θυ-
ρίδῳ, καταφερόμενος ὑπὸν βα-
θεῖ, διαλεγόμενος τῷ Παύλῳ
ἐπὶ πλεῖστον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ
ὑπνίου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριτεύοντος
κάτω· καὶ ἦρθη νεκρός.

10 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος
ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλα-
βὼν εἶπε· Μὴ δοξάζειν· ἡ γὰρ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν.

11 Ἀναβὰς δὲ, καὶ κλάσας
ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκα-
νὸν τε ὁμιλήσας ἄχρῃς αὐγῆς,
ἔτως ἐξῆλθεν.

12 ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα
ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ
μερίως.

13 ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ
τὸ πλοῖον, ἀνέχθημεν εἰς τὴν
Ἀσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀνα-
λαμβάνειν τὸν Παῦλον· ἔτω
γὰρ ἦν διαβιβαγμένος, μέλλων
αὐτὸς περῆναι.

14 ὡς δὲ συνέλαβεν ἡμῖν
εἰς τὴν Ἀσσον, ἀναλαβόντες
αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μίτυλην.

15 Κακεῖθεν ἀποπλεύσαν-
τες, τῇ ἐπιύσῃ καθηγήσαμεν
ἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρ-
εβάλομεν εἰς Σάμον· καὶ μείναν-
τες ἐν Τρωγυλλίᾳ, τῇ ἐχομένῃ
ἤλθομεν εἰς Μίλητον·

16 ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος
παραπλεῦσαι τὴν Ἐφεσον, ὅ-
πως μὴ γένηται αὐτῷ χρονόρι-
σθαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἐσπευδε
γάρ, εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ, τὴν
ἡμέραν τῇ Πενήκοστῃ γενέσθαι
εἰς Ἱερσόλυμα.

17 Ἀπὸ δὲ τῇ Μιλήτῃ πέμ-
ψας εἰς Ἐφεσον, μετεκαλέσα-
το τοὺς πρεσβυτέρους τῆ ἐκκλη-
σίας.

18 ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς
αὐτὸν, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς
ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας
ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν,
πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρό-
νον ἐγενόμην·

19 δευῶν τῷ Κυρίῳ μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης, καὶ
πολλῶν δακρύων καὶ πειρασ-
μῶν, τῶν συμβάντων μοι ἐν
ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων·

20 ὡς ἔδδεν ὑπερβιβάμεν
τῶν συμφερόντων, τὰ μὴ ἀν-
αγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς
δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους·

21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαί-
οις τε καὶ Ἑλλήσι τὴν εἰς τὸν
Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πείναι τὴν εἰς
τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Υ 3

22 καὶ

In Favor of God. Lomb. 458

22 καὶ νῦν ἰδὲ, ἐγὼ διδ-
μένῳ τῷ πνεύματι, πορεύο-
μαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐ-
τῇ συναντήσουλά μοι μὴ εἰδώς·

23 πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον καλὰ πόλιν διαμαρτύρε-
ται, λέγον ὅτι δισμά με καὶ
θλίψεις μένουσιν·

24 ἀλλ' ἄδενός λόγον ποι-
ῶμαι, ὅδε ἔχω τὴν ψυχὴν μὴ
τιμίαν ἑμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι
τὸν δρόμον μὴ μετὰ χαρᾶς, καὶ
τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ
τῆς Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύ-
ρασαι τὸ εὐαγγέλιον τῷ χάρι-
τι τῷ Θεῷ.

25 Καὶ νῦν ἰδὲ, ἐγὼ οἶδα
ὅτι ἔτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν
με ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διήλθον
κρύψαν τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.

26 διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν
ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθα-
ρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάν-
των·

27 ὃ γὰρ ὑπεσφιλάμην τοῦ
μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν
τὴν βολὴν τοῦ Θεοῦ.

28 Προσέχειτε ἅν ἑαυτοῖς, καὶ
παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμεῖς
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθελο ἐπι-
σκόπευε, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλη-
σίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσα-
το διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος·

29 ἐγὼ γὰρ οἶδα τῆτο, ὅτι
εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἀφίξιν
μεν λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ
φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου,

30 καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀν-

αγήσουσιν ἄνδρες λαλήτες διε-
γραμμένα, τὰ ἀποσπᾶν τὰς
μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.

31 διὸ γρηγορεῖτε, μνημο-
νεύοντες ὅτι τρεῖς ἡμέρας καὶ
ἡμέραν ἐκ ἰπποσύμῃ μετὰ δα-
κρύων καθέλω ἐνα ἑκάστον·

32 καὶ τανῦν παρατίθε-
μαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ
καὶ τῷ λόγῳ τῷ χαρίτι· αὐτῷ,
τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,
καὶ δῆναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν
τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.

33 ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἢ ἰ-
ματισμῷ ἄδενός ἐπεθύμησα·

34 αὐτοὶ δὲ γινώσκουσιν ὅτι
ταῖς χρεῖαις μὴ καὶ τοῖς ὅσι
μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες
αὐταί.

35 πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν,
ὅτι ἔτω κοπιῶντας δεῖ ἀνι-
λαμβάνεσθαι τῶν ἀδελφῶν,
μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε·
Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον
ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θείας
τὰ γόνατα αὐτῷ, σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προσκύχασιν.

37 ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθ-
μὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες
ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου,
κατεφίλων αὐτόν·

38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ
τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι ἐκέτι
μέλλεσι τὸ πρόσωπον αὐτῷ
θεωρεῖν· προέπεμπον δὲ αὐτόν
εἰς τὸ πλοῖον.

Κιφ.

24- TO SUDAY de. The good News of the Favours of God. Lent 1658

ο
η
ι
ι

π
α

π
ε
χ
σ
τι

δ
μ
λ
μ

α
ε
μ
τ
δ
γ

λ
ον
τὰ

7
νύσσ
σαμ
πασ
ναμ
τοῖς
8

Κεφ. κα'. 21.

Ως δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ρόδον, καὶ κεῖθεν εἰς Πάταρα.

2 Καὶ εὐρύεις πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν.

3 ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καλαλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον.

4 καὶ ἀνευρόντες τὰς μαθητάς, ἐπεμείναμεν αὐτοῖς ἡμέρας ἐπὶ τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τῷ πνεύματι, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

5 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξελθῆσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προσεμπόνων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῷ πόλεως καὶ δέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, προσκυζάμεθα,

6 καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι δὲ ὑπέσρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλὴν διανύσαντες, ἀπὸ Τύρου κατήντησαμεν εἰς Πτολεμαῖδα· καὶ ἀσπασάμενοι τὰς ἀδελφάς, ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς.

8 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόν-

τες οἱ περὶ τὸν Παῦλον, ἤλθον εἰς Καισάρειαν· καὶ ἐισελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τῷ εὐαγγελιστῇ, (τῷ ὄντι ἐκ τῶν ἐπὶ αὐτῷ) ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.

9 Τῷ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες τροφηλεύσαι.

10 Ἐπιμερόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας, πλείους, κατήλθε τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφῆτης ὀνόματι Ἀγαθός.

11 καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τῷ Παύλῳ, δίσας τε αὐτῷ τὰς χεῖρας καὶ τὰς πόδας, εἶπε· Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα, ὃ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, ὅτω δῶσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν.

12 Ὡς δὲ ἤκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλέσαμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐνλόπιοι, τῷ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

13 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος· Τί ποιεῖτε, κλαῖοντες καὶ συνθρύπτοντές με τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ ὃ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως ἔχω ὑπὲρ τῷ ὀνόματι τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ.

14 Μὴ σπειδομένους δὲ αὐτῷ, ἡσυχάζαμεν, εἰπόντες· Τὸ θέλημα τῷ Κυρίῳ γενέσθω.

15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποσκευασάμενοι ἀνεδείκνυμεν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

16 Συνήλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν

θηλῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγους παρ' ᾧ ξεισθώμην, Μιάσωνί τιτι Κυπρίω, ἀρχαίω μαθητῇ.

17 γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱερουσόλυμα, ἀσμένως, εἰδέξατο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.

18 Τῇ δὲ ἐπιτάσῃ εἰσῆει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον· πάντες τε παρευγίνοντο οἱ πρεσβύτεροι.

19 καὶ ἀσπασάμενοι αὐτὴν ἐξηγείτο καθ' ἑκάστον ὃν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτῆς.

20 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον· εἰπόντες αὐτῷ· θεωρεῖς ἀδελφε, πόσαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν περιεκυκότων· καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι.

21 κατήχηθήσαν δὲ περὶ σὲ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως τὰς καλὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιέμνειν αὐτὰς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθνεσι περιπατεῖν.

22 τί ἔν ἐστι; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλέηθας.

23 τῷτο ἔν πείησον ὁ σοὶ λείβωμεν· Εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν·

24 τέττες παραλαβὼν ἀγνίσθησιν σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρῶσιναι τὴν κεφαλὴν· καὶ γινῶσι πάντες ὅτι ὢν κατήχηται περὶ σε ὁ

δὲν ἐστιν, ἀλλὰ φοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.

25 Περὶ δὲ τῶν περιεκυκότων ἔθνων ἡμεῖς ἐπετείλαμεν, κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτὰς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτὰς, τό τε εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ αἷμα, καὶ πορνείαν.

26 Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τὰς ἀνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς εἰσῆει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τῆς ἀπιστίας, ἕως ἧς προσηνέχθη ὑπὲρ ἐνός, ἑκάστη αὐτῶν ἢ πρεσφορά.

27 Ὡς δὲ ἔμιλλον αἱ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ συνελθεῖναι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντας τοὺς ἔχλους, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν.

28 κράζοντες· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βεβηθεῖτε· ἔτος ἐστιν ὁ ἄθροπος· ὁ καλὰ τῷ λαῷ καὶ τῷ νόμῳ καὶ τῷ τόπῳ τῆς πάντας παλαιοῦ διδάσκων· ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τῶτον.

29 ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρύφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.

30 ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τῷ λαῷ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τῷ Παύλῳ, ἔλαυνον αὐτὸν ἔξω τῆς ἱερᾶ· καὶ εὐ-
ξένως

Cap

θίω;

3

κλειν

ἀρκ

κέρχ

3

εὐν

χες

θὲ ἰδ

τραλ

τες τ

3

αρχ

κίλι

κ' ἰπ

ἰστ

34

ων ἐν

δὲ γν

δόρυ

αὐτὸν

35

ἀναδ

αὐτὸν

τὴν β

36

θ

αὐτὸν

37

εἰς τὴν

λέγει

μοι εἰ

ἔφη

38

γύπτι

μερῶν

γὼν

κισχι

ρίων;

θῆως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.

31 Ζηθέντων δὲ αὐτὸν ἀποκλείναι, αἰέθῃ φάσις τῷ χιλιάρχῳ ὅτι ὅλη συ-
κέρχεται Ἱερουσαλήμ.

32 ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν γραλιώτας καὶ ἐκατομάρ-
χους, κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τὰς
γραλιώτας, ἐπαύσαντο τύπνον-
τες τὸν Παῦλον.

33 Τότε ἰσγίσας ὁ χιλι-
άρχ· ἐπελάβετο αὐτῶν, καὶ ἐ-
κέλευσε δεθῆναι ἀλύσει δις·
καὶ ἐπυνθάνετο τίς αὐτῶν εἴη, καὶ τί
εἴη πεπονηκώς.

34 ἄλλοι δὲ ἄλλό τι ἐβό-
ων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενοι
δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν
δόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι
αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.

35 ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τῆς
ἀνασταθμῆς συνέθη βεσάζεσθαι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν γραλιωτῶν διὰ
τὴν βίαν τῶ ὄχλου.

36 ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆ-
θος τῷ λαῷ, κράζον· Αἶρε
αὐτόν.

37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι
εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ Παῦλος,
λέγει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ ἔξεσι
μοι εἰπεῖν τι πρὸς σε; Ὁ δὲ
εἶπεν· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις;

38 ἔκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰ-
γυπτίος ὁ πρὸ τῶν τῶν ἡ-
μερῶν ἀνασταλῶσας καὶ ἐξαγα-
γὼν εἰς τὴν ἔρημον τῆς τέρεκ-
κισχιλίας ἀνδρας; τῶν σικα-
ρίων;

39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ
ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος,
Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας· ἐκ ἀ-
σκήματος πόλεως πολίτης· δέομαι
δέ σε, ἐπίτρεψόν μοι λαλήσαι
πρὸς τὸν λαόν.

40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐ-
τῷ, ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν
ἀνασταθμῶν καλίσσει τῇ χειρὶ
τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γε-
νομένης, προσεφώνησε τῇ Ἐ-
βραϊδὶ διαλέκῳ, λέγων·

Κεφ. κβ'. 22.

ΑΝΔΡΕΣ ἀδελφοί, καὶ
πατέρες, ἀκούσατέ μου
τῷ πρὸς ὑμᾶς νῦν ἀπολο-
γίας.

2 Ἀκούσατες δὲ ὅτι τῇ Ἐ-
βραϊδὶ διαλέκῳ προσεφώνηκε
αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡ-
συχίαν. καὶ φησιν·

3 Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰου-
δαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρ-
σῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατετραμ-
μένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
παρὰ τῆς πόδας Γαμαλιήλ,
πεπαιδευμένος κατὰ ἀκριβεί-
αν τῷ πατρὶ ὅμου, ζη-
λώτης ὑπάρχων τῷ Θεῷ,
καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σῆ-
μερον.

4 ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδί-
ωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων
καὶ παραδίδας εἰς φυλακὰς ἁν-
δρας τε καὶ γυναῖκας,

5 ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς
μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ
πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐ-
πιστολὰς διεξάμην πρὸς τὰς
ἀδελφάς,

ἀδελφὰς, εἰς Δαμασκὸν ἐπο-
ρευόμεν, ἄζων καὶ τὰς ἐκείσε
οἰίας, δεδεμένους εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.

6 Ἐγένετο δὲ μοι πορευο-
μένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ
περὶ μεσημέριαν, ἐξαίφνης ἐκ
τῆς ἡμετέρας περιεσφάσαι φῶς
ἐκαστὸν περὶ ἐμέ,

7 ἔπιστόν τε εἰς τὸ ἰδα-
φῶ, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγού-
σης μοι· Σαῦλ, Σαῦλ, τί με
διώκεις;

8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· Τίς
εἰ, Κύριε; Εἶπέ τε πρὸς με·
Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος,
ὃν σὺ διώκεις.

9 Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ
μὲν φῶς ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι
ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν ἐκ ἤκου-
σαν τῆς λαλήσεώς μοι.

10 Εἶπον δὲ· Τί ποιήσω,
Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπε
πρὸς με· Ἀναστὰς πορεύου εἰς
Δαμασκόν· κακεῖ σοι λαλη-
θήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακ-
ταί σοι ποιῆσαι.

11 Ὡς δὲ ἔκ ἐνέβλεπον,
ἀπὸ τῆς δόξης τῆς φωτὸς ἐκεί-
νου, χειραλωγόμενοι ὑπὸ τῶν
συνόνων μοι, ἦλθον εἰς Δα-
μασκόν.

12 Ἀνατίνας δὲ τις, ἀνὴρ
εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυ-
ρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν καλο-
κηρίων Ἰουδαίων,

13 ἔλθων πρὸς με, καὶ
ἐπιτάσσας ἐπὶ μοι· Σαῦλ ἀ-
δελφε, ἀνάβλεψον. Καὶ γὰρ

αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς
αὐτόν.

14 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν προεχει-
ρίσατό σε γινῶναι τὸ θέλη-
μα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δικαι-
ον, καὶ ἀκούσαι φωνὴν ἐκ τῆς
στόματός αὐτοῦ.

15 ὅτι ἔστη μάρτυς αὐτῷ
πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν
ἰσραήλ καὶ ἠκούσας.

16 καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀν-
αστὰς βάπτισσαι, καὶ ἀπόλυσαι
τὰς ἀμαρτίας σου, ἐπικαλε-
σάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

17 Ἐγένετο δὲ μοι ὑπο-
στρέψαντι εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
προστευχομένῳ με ἐν τῷ ἱερῷ,
γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,

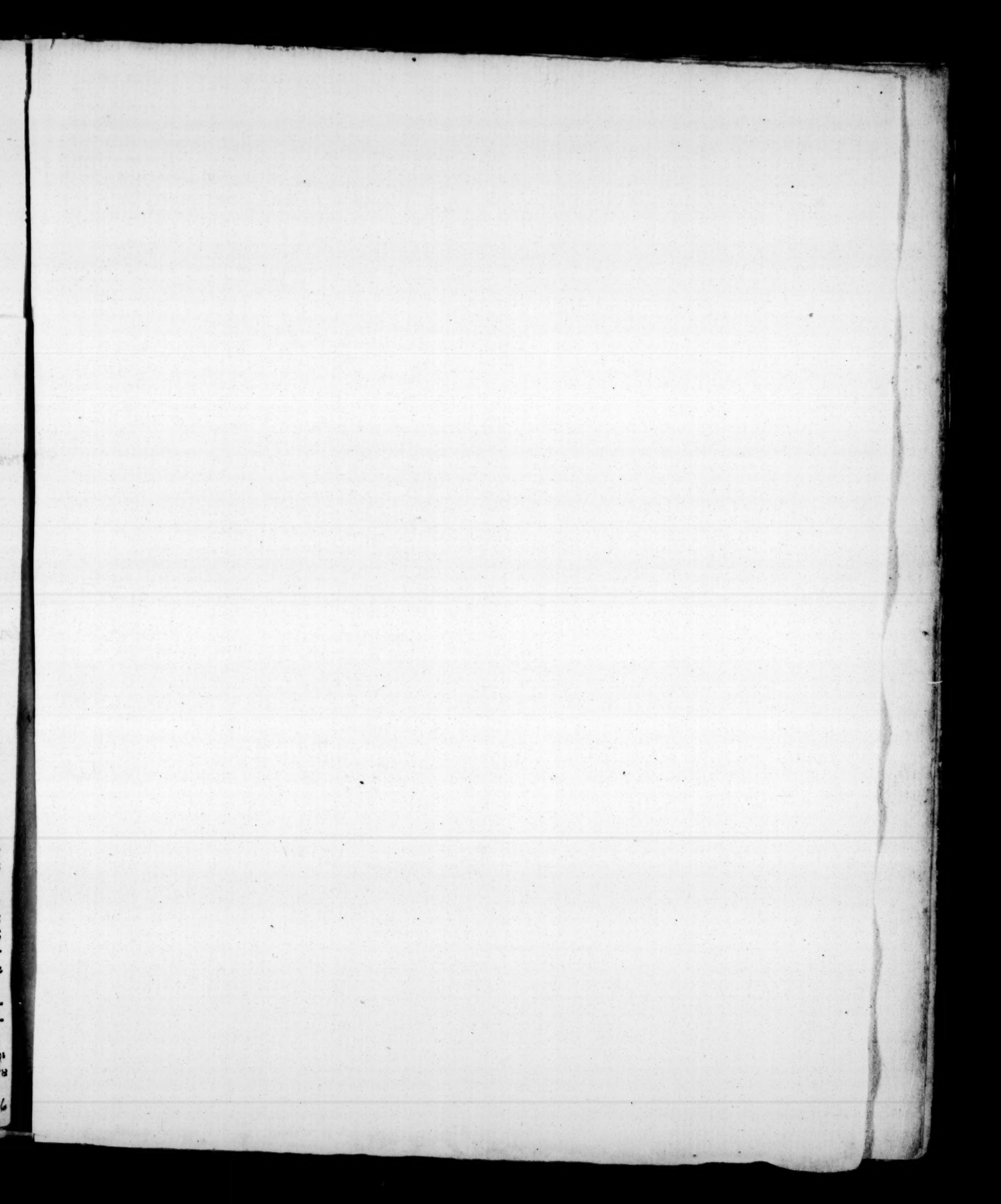
18 καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι·
Σπύρσον, καὶ ἔξελθε ἐν
τάχει ἐξ Ἱερουσαλὴμ· διότι ἔ-
παράδειξονταί σοι τὴν μαρτυρί-
αν περὶ ἐμοῦ.

19 Καὶ γὰρ εἶπον· Κύριε,
αὐτοὶ ἐπίσταται ὅτι ἐγὼ ἡ-
μην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ
τὰς συναγωγὰς τῆς πρυτανείας
ἐπὶ σε·

20 καὶ ὅτε ἐξεχρίτο τὸ
αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός
σου, καὶ αὐτὸς ἡμην ἐφεσῶς, καὶ
συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐ-
τοῦ, καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια
τῶν ἀναιρέων αὐτόν.

21 Καὶ εἶπε πρὸς με· Πο-
ρεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μα-
κρὰν ἐξαποστελλῶ σε.

22 Ἦκουσ δὲ αὐτοῦ ἄχρι
τῆς

τ
φ
α
κα
τι
κα
α
λί
εμ
τά
δι
αυ
τὸ
ἐστ
τι
τά
τίς
τα
γει
Ὅρ
γάρ
ἴσι.
2
αρχ
εἰς
Ναύ
2
αρχ
λαίε
τησα
Ἐγ
2
ἀπ
τὸν
χ

τάτη τῇ λόγῃ, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆ γῆς τὸν τοιοῦτον· ἔγὰρ καθήκον αὐτὸν ζῆν.

23 Κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπίδιων τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν αἶρα,

24 ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλιάρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν μάλιστα ἀνετάζεσθαι αὐτόν· ἵνα ἐπιγινῶ δι' ἣν αἰτίαν ἔτως ἐπεφώνουν αὐτῷ.

25 ὡς δὲ προέτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἐξῴτα ἐκατόνταρχον ὁ Παῦλος· Εἰ ἀνθρώπων Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;

26 Ἀκῶσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος, προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ, λέγων· Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἔστι Ῥωμαῖός ἐστι.

27 Προσπελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ· Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός εἰ; Ὁ δὲ ἔφη· Ναί.

28 Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος· Ἐγὼ πολλὰ κεφαλὰς τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.

29 Εὐθέως ἔν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνιλάζειν· καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγινῶς ὅτι

Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βεβλήμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατήγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν· καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τὸς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν· καὶ καίτα γὰρ τὸν Παῦλον, ἔστησεν εἰς αὐτῶς.

Κεφ. κγ'. 23.

ΑΤΕΝΙΣΑΣ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ, εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας.

2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ, τύπλιν αὐτῷ τὸ στόμα.

3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· Τύπλιν σε μέλλει ὁ Θεός, τοίχῃ κεκοιναμένε· καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπλίσθαι;

4 Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον· Τὸν ἀρχιερέα τῷ Θεῷ λοιδόρεῖς;

5 Ἐφη τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ἤδην, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ· Ἀρχὴν τὰ λαὸς σε ἐκ ἐρεῖς κακῶς.

6 Γινῶς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρῳ ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοί

ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίων· περὶ ἐλπίδου καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι.

7 Τὸτο δὲ αὐτῷ λαλήσαντος, ἐγένετο γάσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων· καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος.

8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα.

9 ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τῆ μέσης τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.

10 Πολλὴς δὲ γενομένης γάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στρατευμα καλεῖσθαι ἄρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσης αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιύσῃ νυκτὶ ἐπιτάς αὐτῷ ὁ Κύριος· εἶπε· Θάρσει, Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντες τινες τῶν Ἰουδαίων συζητήν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες· μήτε φαγεῖν,

μήτε πιεῖν, ἕως ἢ ἀποκλείνωσι τὸν Παῦλον.

13 ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες,

14 οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον· Ἀναθέματι ἀνθεμαλίσσαμεν ἑαυτοὺς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως ἢ ἀποκλείνωμεν τὸν Παῦλον.

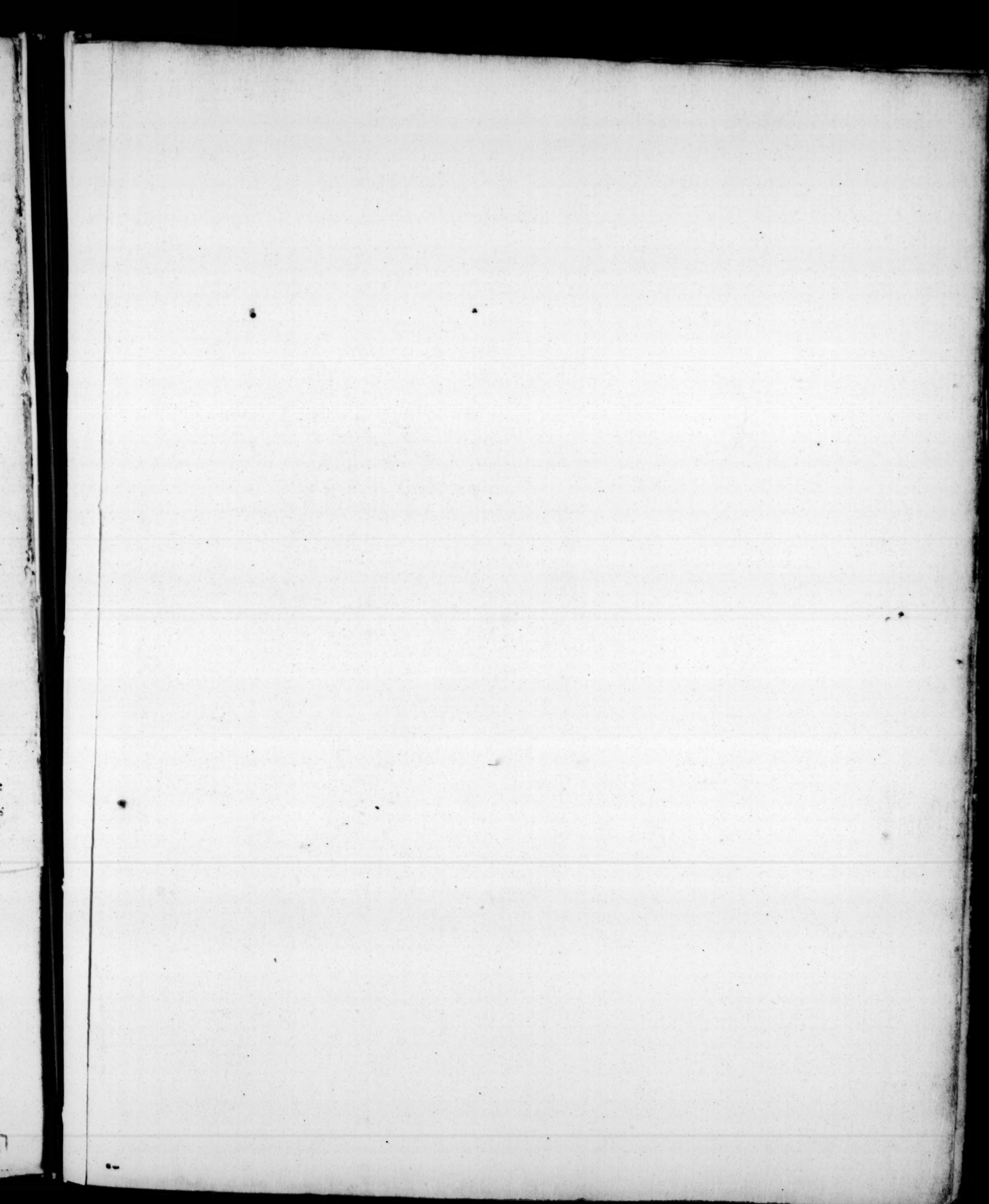
15 νῦν ἔν ὑμεῖς ἐμφανίσαι τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὐρίον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριδέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τῆ ἐπίστασις αὐτοῦ, ἑτοιμοὶ ἐσμεν τῷ ἀνελεῖν αὐτόν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν, ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ.

17 προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἐκατοντάρχων, εἶπε· Τὸν νεανίαν τούτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον· ἔχει γὰρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.

18 Ὁ μὲν ἔν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον, καὶ φησιν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με, ἠρώτησε τούτον τὸν νεανίαν ἀπαγγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι.

19 Ἐπιλαβόμενος δὲ τὸ χεῖρ

χειρὸς αὐτῆς ὁ χιλιάρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν, ἐπυνθάνετο· Τί ἐστὶν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;

20 Εἶπε δὲ· Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τῇ ἐξωλήσει σι ὅπως αὐρίον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντες τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτῆς.

21 σὺ ἐν μὴ πεισθῆς αὐτοῖς· ἐνεδρεύει γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἐαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πεινῆν ἕως ἃ ἀνέλθωσιν αὐτόν· καὶ νῦν ἑτοιμοὶ εἰσι, προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σὲ ἐπαγγελίαν.

22 Ὁ μὲν ἔν χιλιάρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγγείλας μηδεὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς με.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος δὲ οὗ τινὰς τῶν ἐκατοπτάρχων, εἶπεν· Ἐτοιμάσατε γραῖωτας διακοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἵππεῖς ἐξοδμήκοι καὶ δεξιολάβες διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός.

24 κλήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φύλικα τὸν ἡγεμόνα.

25 γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τούτον·

26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φύλικι χαίρειν.

27 Τὸν ἄνδρα τούτον, συλλεθθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ γραφεύματι ἐξεληλύμεν αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι.

28 βεβλόμενος δὲ γινῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτόν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν.

29 ὃν εὗρον ἐγκαλόμενον περὶ ζητημάτων τῆς νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔκκλημα ἔχοντα.

30 μηνυθείσης δὲ μοι ἐπιβελῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἐσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυλῆς ἐπεμψα πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σὲ· Ἐρρώσε.

31 Οἱ μὲν ἔν γραῖωται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτός εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.

32 τῇ δὲ ἐπαύριον ἐκασαντες τὰς ἵππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

33 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἀναβόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.

34 Ἀναγνὼς δὲ ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶ, καὶ πυνθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας·

35 διακρίνομαι σοι, εἶφῃ, ὅταν

ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σε πα-
ραγίνωται. Ἐκέλευσέ τε αὐ-
τὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τῷ Ἡρώδῃ
φυλάσσεσθαι.

Κεφ. κδ'. 21.

ΜΕΤΑ δὲ πέντε ἡμέρας
κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς
Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέ-
ρων, καὶ ῥήτορες Τερτύλλου τι-
τὸς, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγε-
μόνι κατὰ τὸ Παῦλον.

2 κληθέντι δὲ αὐτῷ, ἤρ-
ξατο κατήγορεῖν ὁ Τερτύλλος,
λέγων·

3 Πολλῆς εἰρήνης τυγχά-
νοις διὰ σέ, καὶ καλορθωμάτων
γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ
τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε
καὶ πανταχῶς ἀποδεχόμεθα,
κράτις Φηλίζ, μετὰ πάσης
εὐχαριστίας.

4 Ἰνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖον σε
ἐγκόπῃω, παρακαλῶ ἀκῦσαι
σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπι-
εικείᾳ.

5 εὐρόνεις γὰρ τὸν ἄνδρα
τῆτον λοιμὸν, καὶ κινῶντα θά-
σιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς
κατὰ τὴν οἰκωμένην, πρῶτος ἄ-
την τε τῶν Ναζωραίων αἰ-
ρέσεως·

6 ὃς καὶ τὸ ἱερόν ἐπεύρασε
βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκραθήσαμεν
καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθε-
λήσαμεν κρίνειν.

7 παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ
χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας
ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε·

8 κελεύσας τὸς κατήγο-

ρους αὐτῷ ἔρχεσθαι ἐπὶ σε·
παρ' ἧς διήση αὐτὸς ἀνα-
κρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπι-
γινῶναι, ὧν ἡμεῖς κατήγορομεν
αὐτῷ.

9 συνθέντι δὲ καὶ οἱ Ἰου-
δαῖοι, φάσκοις ταῦτα ὅτως
ἔχαι.

10 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦ-
λος, νεύσας αὐτῷ τὸ ἡ-
γεμόνι λέγων· Ἐκ πολλῶν
ἐτῶν ὅληα σε κρίτην τῷ ἔθνει
τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθυμότε-
ροι τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολο-
γῆμαι·

11 δυναμένῃ σε γινῶναι
ὅτι ἐπλεῖς εἰσὶ μοι ἡμέ-
ραι ἢ δεκάδυο, ἀφ' ἧς ἀνέ-
βην προσκυνῆσθαι ἐν Ἱερουσα-
λήμ·

12 καὶ ὅτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν
με πρὸς τινα διαλεγόμενον, ἢ
ἐπιστάσιν ποιῆσαι ὄχλου, ὅτε
ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ὅτε κατὰ
τὴν πόλιν,

13 ὅτε παρασησάμην με δύ-
νασθαι περὶ ὧν νῦν κατήγορός
μι.

14 ὁμολογῶ δὲ τούτῳ σοι,
ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν
αἰρεσιν, ὅτε λαλῶν τῷ πα-
τρίῳ Θεῷ, πρὸς πάντας τοὺς
κατὰ τὸν νόμον, καὶ τοὺς προφή-
ταις, γεγραμμένοις·

15 ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν
Θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ ὅτοι πρὸς
δέχονται, ἀτάσασιν μέλλειν
ἕσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ
ἀδίκων.

16 ἐν

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

16 ἐν τῷ αὐτῷ δὲ αὐτὸς ἀ-
σκήσας, ἀπρόσκοπον συνείδησιν
ἔχων πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰς
ἀνθρώπους διαπαντός.

17 Δι' ἐτῶν δὲ πλείονων
παρεϊνόμενον ἐλεημοσύνας ποι-
ήσων εἰς τὸ ἔθνος μου, καὶ προσ-
φωτάς.

18 ἐν οἷς εὖρον με ἡνις-
μένον ἐν τῷ ἱερῷ, ὃ μὲν ὁ-
χλῶν, ὃ δὲ μὲν ὁρῶν. Τινὲς
δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι,

19 ὅς δ' ἐπὶ σὺ παρεῖ-
ναι, καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν
πρὸς με·

20 ἢ αὐτοὶ ἔτοι εἰπά-
τωσαν, εἴ τι εὖρον ἐν ἐμοὶ ἀ-
δίκημα, γὰρ ἐπὶ τῷ
συνεδρίῳ,

21 ἢ περὶ μιᾶς ταύτης
φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἐς ὧς ἐν αὐ-
τοῖς· Ὅτι περὶ ἀναστάσεως
νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον
ὑφ' ὑμῶν.

22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ
Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτὸς, ἀ-
κριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς
ὁδοῦ, εἰπὼν· Ὅταν Λυσίας ὁ
χιλίαρχος καταβῇ, διαβιῶσο-
μαι τὰ καθ' ὑμᾶς.

23 Διαλαζάμενός τε τῷ
ἐκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν Παῦ-
λον, ἔχειν τε ἀνεσιν, καὶ μηδένα
κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτῷ ὑπ-
ηρεῖν, ἢ προσέχεσθαι αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τι-
νὰς παραγενομένου ὁ Φῆλιξ
σὺν Δρυσίλλῃ τῇ γυναικὶ
αὐτῆς ὅση Ἰουδαία, μετε-

πέμφατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκη-
σεν αὐτὸν περὶ τοῦ εἰς Χριστὸν
πίστεως.

25 Διαλεγόμενος δὲ αὐτῷ
περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρα-
τείας καὶ τῶν κρίματων τῶν μέλ-
λων ἐσσεῖσθαι, ἐμφοβήθη γενό-
μενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· Τὸ
νῦν ἔχον πορεύεσθαι· καί τινος δὲ με-
ταλαβὼν μελακαλέσομαι σε·

26 ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι
χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ
τῷ Παύλῳ, ὅπως λύσῃ αὐτόν·
διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μελα-
πεμπόμενος, ὠμίλει αὐτῷ.

27 Διελθὼς δὲ πληρωθεί-
σης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ
Πόρκιον Φῆγον· δέλων τε χά-
ριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις
ὁ Φῆλιξ, κατέλιπε τὸν Παῦλον
δεδεμένον.

Κεφ. κε. 25.

ΦΗΝΕΤΟΣ ὅν ἐπίδωκε τῇ
ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡ-
μέρας ἀνέβη εἰς Ἱερουσόλυμα
ἀπὸ Καισαρείας.

2 Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ
ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν
Ἰουδαίων κατὰ τῷ Παύλῳ, καὶ
παρακάλεσαν αὐτόν,

3 αἰτέμενοι χάριν κατὰ
αὐτῷ, ὅπως μελαπέμψῃται
αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἐνέδραν
ποιεῖν δὲ ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ
τὴν ὁδόν.

4 Ὁ μὲν ὅν Φῆς ἀπε-
κρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν
Καισαρείᾳ, ἐκ τούτου δὲ μέλλειν
ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι.

Ζ 2

5 Οἱ

*It implies a menace - as if
saying to him, you have drawn it
up to the emperor. - unless he
yield up. You have appealed
in. - It was a fortunate
conjecture on the N.T. -*

5 Οἱ ἔν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησὶ, συγκαταβάσεις, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατήγορεύτωσαν αὐτῷ.

6 Διαλίσσας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, κατέβας εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τῷ βήματι, ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι.

7 παραγενομένη δὲ αὐτῷ, περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρὺ αἰτιάματα φέροντες κατὰ τὸν Παῦλον, ὃ ἔκ ἰσχυροῦ ἀποδείξει.

8 ἀπολοφύμενος αὐτῷ· Ὅτι ἔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, ἔτε εἰς τὸ ἱερὸν, ἔτε εἰς Καίσαρά τι ἤμαρτον.

9 Ὁ Φῆς δὲ τοῖς Ἰουδαίοις δέλων χάριν καταθέδαι, ἀπεκρίθεις τῷ Παύλῳ εἶπε· Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβᾶς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμῷ;

10 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐπὶ τῷ βήματι Καίσαρος ἐγὼς εἰμι, ὃ με δεῖ κρίνεσθαι· Ἰουδαίως ἐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις.

11 εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, ὃ παραβῆμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ ἐδὲν ἐστὶν ὧν ἔτοι κατήγοροί με, ὁδεῖς με δύναιαι αὐτοῖς χαρίσασθαι· Καίσαρα ἐπικαλῆμαι.

12 Τότε ὁ Φῆς συλ-

λάλησας μὲν τῷ συμβουλίῳ, ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι; ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατέβησαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπασόμενοι τὸν Φῆσον.

14 ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆς τῷ βασιλεὶ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων· Ἄνθρωπος τις ἐστὶ καταλειμμένος ὑπὸ Φήλικι, δέσμιος.

15 περὶ ὃ, γενομένη μὲν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτέμενοι κατὰ αὐτῷ δίκην.

16 πρὸς ὃς ἀπεκρίθη, ὅτι ἔκ ἐστὶν ἔθνος Ῥωμαῖος χαρίζεσθαι τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατήγορος κατὰ πρόσωπον ἔχῃ τῆς κατήγορος, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τῆς ἐγκλήματι.

17 Συνελθόντων ἔν αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς κατίσας ἐπὶ τῷ βήματι, ἐκέλευσε ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα.

18 περὶ ὃ σταθέντες οἱ κατήγοροι ὁδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπέσταντο ἐγώ.

19 ζητήματα δὲ τινα περὶ Ἰουδαίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περὶ τῆς Ἰησῆ

12-Kaisarē - no. "Imperator"; which implies a menace - as if he had said, "you may thank yourself for this, you have drawn it upon your own head by appealing to the emperor." whereas he only tells him his appeal ~~was~~^{is} allowed of. Thou hast appealed to the Emperor, thou shalt go him. - It was a fortunate thing for Jesus as well as Paul. - Conject: on the N.T. —

σὺ τεθνηκότῃ, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλῳ ζῆν.

20 ἀπορέμενθ' δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν, ἔλθον εἰ βέλοίη πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, κακεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων.

21 τῷ δὲ Παύλῳ ἐπικαλεσαμένης τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τῷ Σεβαστῷ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν, ἕως ὅτι πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆσον ἔφη· Ἐβελόμην καὶ αὐτὸς τῷ ἀνθρώπῳ ἀκῆσαι. Ὁ δὲ Αὔριον, Φησὶν, ἀκῆσθ αὐτῷ.

23 Τῇ ἑν ἑπαύριον ἐλθόντῃ τῷ Ἀγρίππᾳ καὶ τῷ Βερενίκῃς μετὰ πολλῆς φαύλας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις, καὶ ἀνδράσι τοῖς καὶ ἐξουχίῃ ἔσι τῷ πόλεως, καὶ κελεύσαντι τῷ Φῆσιν, ἤχθη ὁ Παῦλῳ.

24 Καὶ φησὶν ὁ Φῆς· Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τούτον περὶ ὃ πάντες τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις, καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεινὸν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.

25 ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μὴδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτῷ δὲ τούτῳ ἐπικαλεσαμένης τὸν Σεβαστὸν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν·

26 περὶ ὃ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ Κυρίῳ ἔκ ἔχω. διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῇ ἀνακρίσει γενομένης, σχῶ τι γράψαι.

27 ἄλογον γὰρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς καὶ αὐτῷ αἰτίας σημάται.

Κεφ. κς'. 26.

ΑΓΡΙΠΠΑΣ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐπιτρέπειαί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλῳ ἀπελογεῖτο, ἐκλείνας τὴν χεῖρα·

2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλέσμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγημαὶ ἐμαυτὸν μακάριον, μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον·

3 μάλιστα γνώστην οὖσα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίαν ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαι σε, μακροθύμως ἀκῆσαι με.

4 Τὴν μὲν ἔν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητός, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενημένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι·

5 προγινώσκοντές με ἄνωθεν, (ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν,) ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῇ ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος.

6 καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τὴν πατέρα ἐπαγγελίας·

Ζ 3.

γενο-

*ought impossible that
ἀποστον jointly, in Lech. O. 6.*

γινόμενης ὑπὸ τῷ Θεῷ, ἔστηκα
κρινόμενος.

7 εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡ-
μῶν ἐκένειά νύκτα καὶ ἡμέ-
ραν λαίρετον ἐλπίζει κατανῆ-
σαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλε-
μαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ
τῶν Ἰουδαίων.

8 τί ἄπιστον κρίνεται παρ'
ὑμῶν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;

9 ἐγὼ μὲν ὅν ἐδοξα ἑμαυ-
τῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ
Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία
πρᾶξαι·

10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱερο-
σολύμοις· καὶ πολλὰς τῶν ἀ-
γίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλει-
σα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων
ἐξουσίαν λαβὼν· ἀναιρεμένων
τε αὐτῶν κατήνεκα ψῆφον·

11 καὶ κατὰ πάσας τὰς
εὐαγγελίας πολλάκις τιμωρῶν
αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασφημεῖν·
περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐ-
τοὺς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς
ἔξω πόλεις.

12 ἐν οἷς καὶ παρευρόμενος
εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξου-
σίας καὶ ἐπιτροπῆς τ' παρὰ τῶν
ἀρχιερέων,

13 ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν
ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, ἑρπύσθην
ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου,
περιλάμψαν με φῶς καὶ τὸς
σὺν ἐμοὶ παρευομένους.

14 πάντων δὲ καταπεσόν-
των ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα
φωνὴν λαλῆσαν πρὸς με, καὶ
λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκ-
τῳ· Σαῦλ, Σαῦλ, τί με διώ-
κεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
λακκίζεις.

15 Ἐγὼ δὲ εἶπον· Τίς εἶ
Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι
Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.

16 ἀλλὰ ἀνέστηθι, καὶ
στῆθι ἐπὶ τοῦς πόδας σου· εἰς
ταῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχαι-
ρίσασθαι σε ὑπηρετῆν καὶ μάρ-
τυρα ὧν τε εἶδες, ὧν τε ὀφθῆ-
σομαί σοι·

17 ἐξαιρέμενός σε ἐκ τοῦ
λαοῦ, καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς ὅς ἴδω
σε ἀποστέλλω,

18 ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐ-
τῶν, τοῦ ἐπιγνέσθαι ἀπὸ σκο-
τῆς εἰς φῶς, καὶ τ' ἐξουσίας τοῦ
Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λα-
βεῖν αὐτοὺς ἀφ' ἑσθίου ἀμαρτιῶν,
καὶ κληροῦ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις,
πίσκει τῇ εἰς ἐμέ.

19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίπ-
πα, ἐκ ἐγερόμενης ἀπειθείας τῇ
ἑρπύσθῳ ὀπίσθια·

20 ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμα-
σκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις
εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τ'
Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἐθνεσιν, ἀπ-
αγγέλλων μελανοεῖν, καὶ ἐπι-
γράφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἀξία
τῆς μελανίας ἔργα πράσσον-
τας.

21 ἕνεκα τέττων με οἱ
Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ
ἱερῷ, ἐπειρωμένοι διαχειρίσασ-
θαι.

22 Ἐπικυρίας ὅν τυχὼν
τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἄχρι τῆς
ἡμέρας.

0 - $\tau\epsilon\alpha\pi\iota\sigma\tau\epsilon\upsilon\kappa\epsilon$ - What? is it thought impossible that
God sh^d raise the dead? - but $\tau\epsilon\alpha\pi\iota\sigma\tau\epsilon\upsilon\kappa\epsilon$ jointly, in Lech. 8. 6 -

Ca

ἡμέ
τῆς
λῶ
πρ
γῶ

εἰ
κρῶ
τῶ

λῶ
τῆ
τῶ
μα

Φη
λη
ἀπ

τω
π
δα
π
γα

γρ
δα

τὸ
π

Εἰ
ἐν
νο
ἀκ
θα
μι
τα

ἡμέρας ταύτης ἔστηκα, μαρ-
τυρούμενος μικρῶ τε καὶ μεγά-
λῳ, ἵνα ἐν ἑστέῳ λέγων ὧν τε οἱ
προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων
γίνεσθαι, καὶ Μωσῆς·

23 εἰ παθητὸς ὁ Χριστός,
εἰ πρῶτον ἐξ ἀναστάσεως νε-
κρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν
τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι.

24 Ταῦτα δὲ αὐτῷ ἀπο-
λογουμένῳ, ὁ Φῆς· μεγάλη
τῇ φωνῇ ἔφη· Μαίνῃ Παῦλε·
τὰ πολλὰ σε γράμματα εἰς
μανίαν περιέρπει.

25 Ὁ δὲ· Οὐ μαίνομαι,
Φησί, κράτις Φῆς, ἀλλ' ἀ-
ληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα
ἀποφθέγγομαι.

26 ἐπιτάλαι γὰρ περὶ τέ-
των ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ
παρρησιαζόμενος λαλῶ· λαν-
θάνειν γὰρ αὐτὸν τι τέτων ἐ-
πειθομαι ἰδέν· ἐ γάρ ἐστιν ἐν
γωνία πεπερασμένον τότο.

27 πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀ-
γρίππα, τοῖς προφῆταις; οἶ-
δα ὅτι πιστεύεις.

28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς
τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐν ὀλίγῳ με-
πειθείς Χριστιανὸν γενέσθαι.

29 Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν·
Εὐχαρίστην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ
ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ ἐ μόν-
ον σέ, ἀλλὰ καὶ πάντας τὰς
ἀκροπόλεις με σήμερον, γενέσ-
θαι τοιούτους ὅποῖός καὶ γὰρ εἰ-
μι, παρεκτός τῶν δεσμῶν τέ-
των.

30 Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐ-

τοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡ-
γεμὼν, ἡ τε Βερνίκη, καὶ οἱ συλ-
καθήμενοι αὐτοῖς,

31 καὶ ἀναχωρήσαντες
ἐλάλην πρὸς ἀλλήλους, λέγον-
τες· Ὅτι ἰδὲν θανάτου ἄξιον
ἢ δεσμῶν πρᾶτται ὁ ἄνθρωπος·
ἔτω.

32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φῆ-
τι ἔφη· Ἀπολειύσθαι ἰδύνα-
το ὁ ἄνθρωπος ἔτω, εἰ μὴ ἐ-
πεκέκλητο Καίσαρα.

Κεφ. κζ'. 27.

Ὁ Σ δὲ ἐκρίθη τῷ ἀπο-
πλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν
Ἰταλίαν, παρεδίδον τὸν τε
Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσ-
μώτας ἐκατοντάρχῃ, ὀνόματι
Ἰαλίῳ, σπείρης Σεβαστῆς.

2 ἐπιτάλαι δὲ πλοῖον
Ἀδραμυτίνῳ, μέλλοντες πλεῖν
τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους,
ἀνέχθημεν, ὅτε σὺν ἡμῖν Ἀ-
ριστάρχῃ Μακεδόνι Θεσσα-
λονικέως.

3 Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθη-
μεν εἰς Σιδῶνα. φιλανθρώπως
τε ὁ Ἰέλιος τῷ Παύλῳ χρη-
σάμενος, ἐπέτρεψε πρὸς φί-
λους παρευθέντα, ἐπιμελείας τυ-
χεῖν.

4 Καὶ κεῖθεν ἀναχθέντες ὑπ-
επλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ
τὸ τὰς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.

5 Τότε πέρασθε τὸ κατὰ
τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν
διαπλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς
Μύρα τῆς Λυκίας·

ὁ καὶ κεῖθεν εὐρὺν ὁ ἐκατόν-
ταρχος.

ταρχ^ς πλοῦν Ἀλεξανδρίον
πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβί-
βασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.

7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις
βραδυπλοῦντες, καὶ μάλιστα γενό-
μενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ
προσεῶντο ἡμᾶς τὸ ἀνέμω,
ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κα-
τὰ Σαλμώνην.

8 μάλιστα τε παραλεγό-
μενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τό-
πον τινὰ καλούμενον Καλὴς
λιμένας, ὃ ἰσχυρὸν ἦν πόλις Λα-
σαία.

9 Ἰκανὲ δὲ χρόνῳ διαγενο-
μένων, καὶ ὅτε ἤδη ἐπισφαλὲς
τὸ πλοῦς, διὰ τὸ καὶ τὴν νη-
σίαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρ-
ήκει ὁ Παῦλος,

10 λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες,
θεωρῶ ὅτι μὲν ὕβρεως καὶ πολ-
λῆς ζημίας εἰ μόνον τὰ φόβη
καὶ τὰ πλοῖα, ἀλλὰ καὶ τῶν
ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἐσσεῖσθαι
τὸν πλῆν.

11 Ὁ δὲ ἐκλιούσαρχ^ς τῷ
κεθιρνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐ-
πέειπε μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τῷ
Παύλῳ λεγομένοις.

12 Ἀντιθέτω δὲ τῷ λι-
μέν^{τι} ὑπάρχοντι πρὸς πα-
ραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεν-
το βελὴν ἀναρτῆσαι κακῆϊ-
δεν, εἴπως δύναιντο κατὰ νη-
σαν εἰς Φοίνικα παραχει-
μάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης
βλέποντα κατὰ Λίδα καὶ κατὰ
Χῶρον.

13 ὑπεπνεύσαντο δὲ Νό-

τω, δόξαντες ὅτι προδέσειας κε-
κρανηκέναι, ἄρα ἡμεῖς Ἄσσον,
παραλέγοιτο τὴν Κρήτην.

14 μὲν δὲ πολὺ δὲ ἔβα-
λε κατ' αὐτῆς ἀνεμ^ω τυ-
φωικός, ὁ καλούμενος Εὐρο-
κλύδων.

15 συναρπασθέν^{τι} δὲ τῷ
πλοῖω, καὶ μὴ δυναμένω ἀν-
οφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόν-
τες ἐφερόμεθα.

16 νησίον δὲ τι ὑποδρα-
μόντες καλούμενον Κλαύδην, μό-
λις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γε-
νέσθαι τῷ σκάφει.

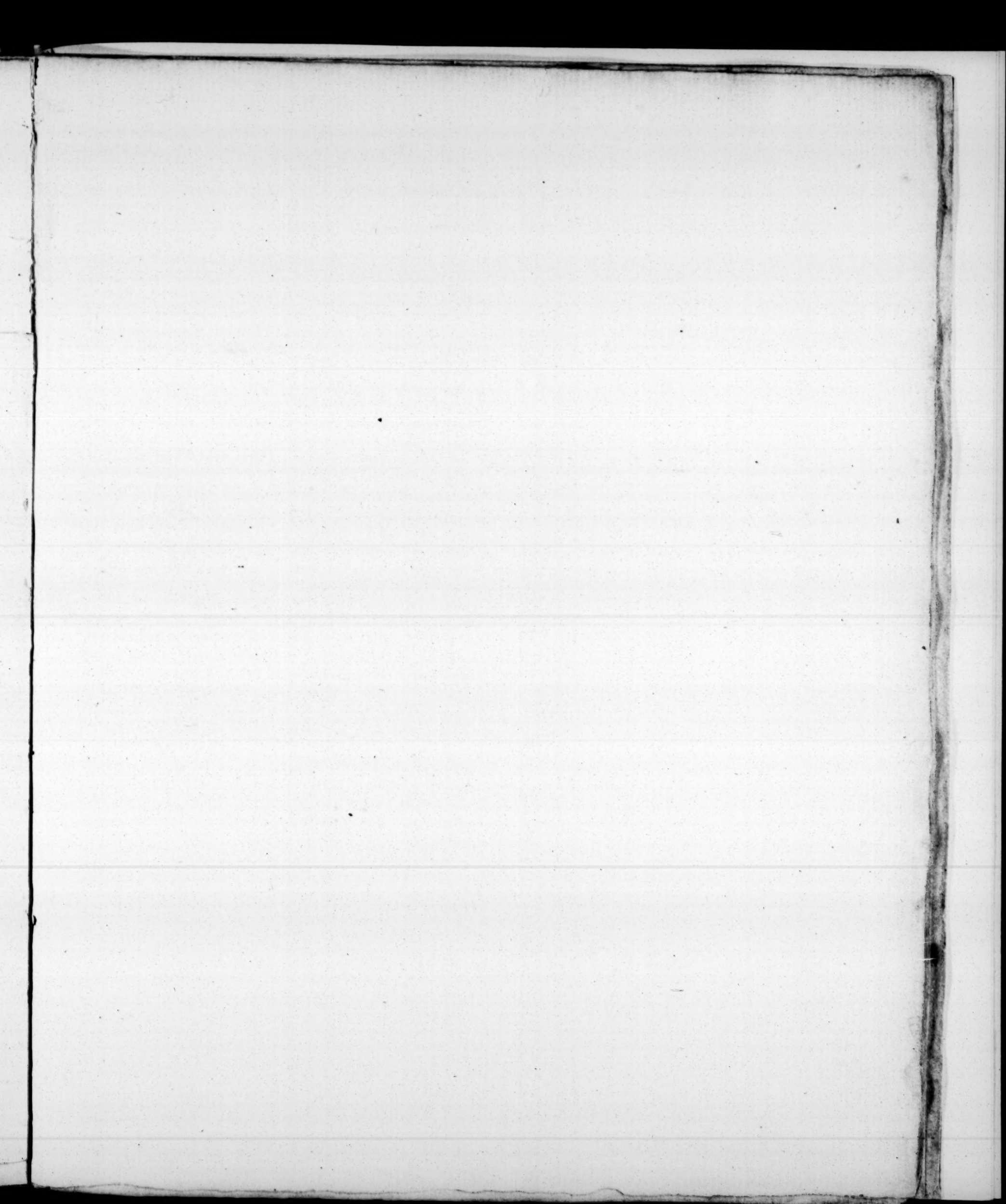
17 ἦν ἄρα ἡμεῖς, βοηθείαις
ἐχρῶντο, ὑποζωννύμενοι τὸ πλοῖ-
ον φοβούμενοι τε μὴ εἰς τὴν
Σύβην ἐκπέσωσι, χαλάσαν-
τες τὸ σκεῦ^{ος}, ὥτως ἐφέ-
ροντο.

18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζο-
μένων ἡμῶν, τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν
ἐποιεῖτο.

19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτό-
χειρες τῇ σκευῇ τὰ πλοῖα
ἐρρύψαμεν.

20 μήτε δὲ ἡλίω, μήτε
ἄστρῳ ἐπιφανόντων ἐπὶ πλεί-
ονας ἡμέρας, χειμῶνός τε ἐκ
ὀλίγου ἐπικειμένω, λοιπὸν πε-
ριηρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τῷ σώ-
ζεσθαι ἡμᾶς.

21 πολλῆς δὲ ἀσιτίας
ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ
Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶ-
πεν· Ἐδοὶ μὲν, ὦ ἄνδρες, πει-
θαρχήσαντάς μοι, μὴ ἀνάγε-
σθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερ-
δῆσαι.

δῆσαι τε τὴν ὕδριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.

22 καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποδολὴ γὰρ ψυχῆς ἡδεμία ἐστὶ ἐξ ὑμῶν, πλὴν τῶ πλοίου.

23 παρέστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ· εἰμι, ὃ καὶ λαβεῖν,

24 λέγων· Μὴ φοβῆ, Παῦλε· Καίσαρ σὲ δεῖ παραστήσαι· καὶ ἰδὼ, κεχαρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τὰς πλείονας μετὰ σὺ.

25 Διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ, ὅτι ὅπως ἐστὶ καθ' ὃν τρόπον λέγαλῆαί μοι·

26 εἰς ἣσον δὲ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

27 ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νύξ ἐγένετο, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆ νυκτὸς ὑπενόησεν οἱ καὶ ταῦτα προσάγειν τινα αὐτοῖς χώραν·

28 καὶ βολίσαντες, εὗρον ὀργυιᾶς εἴκοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὀργυιᾶς δεκαπέντε·

29 φοβέμενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωσιν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ἥυχοντο ἡμέραν γεῖσθαι.

30 Τῶν δὲ ναυίων ζήντων φυγεῖν ἐκ τῶ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς

τὴν θάλατταν, προφάσει ὡς ἐκ πύρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκλείπειν,

31 εἶπεν ὁ Παῦλος τοῖς ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ ᾔτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι ἔδυνασθε.

32 Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἶσαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν.

33 ἄχρι δὲ ὃ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος πάντας μετὰ λαβεῖν τροφῆς, λέγων· Τεσσαρεσκαίδεκάτῃ σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσλιοι διαλειῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι.

34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν τροφῆς· τῆτο γὰρ πρὸς τὸ ὑμείρας σωτηρίας ὑπάρχει· ἐδεὸς γὰρ ὑμῶν θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται.

35 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἥρξατο ἐσθίειν.

36 εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.

37 ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι ἐβδομηκοντῶς.

38 κορεσθέντες δὲ τροφῆς, ἐκέρριζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλόμενοι τὸν σῆτον εἰς τὴν θάλατταν.

39 Ὅτε

39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν ἐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον δὲ τινα καλεῖσθαι ἔχουσα αἰγιαλόν. εἰς ὃν ἐβελεύσαντο, εἰ δύναμις, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἰς τὴν θαλάσσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἰπάραιτες τὸν ἀρίεμονα τῇ πνεύσῃ, καλεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.

41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τὸν διθάλασσον, ἰπάραισαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶτα ἐρείσασα ἔμεινεν ασάλευτος, ἡ δὲ πρῶτα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων.

42 Τῶν δὲ στρατιῶν βεβλή ἐγένετο ἵνα τὴν δεισμώντας ἀποκλείωσι, μή τις ἐκκολληθεὶς διαφύγοι.

43 ὁ δὲ ἐκατόνταρχος, βεβλόμει· διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτὸς τῇ βεβλήματι, ἐκέλευσε τε τὴν δυναμένην κολυμβᾶν, ἀπορρίψαν· ἵνα πρῶτος ἐπὶ τὴν γῆν ἐξέλθῃ.

44 καὶ τὴν λοιπὴν, ἣς μὲν ἐπὶ σανίσιν, ἣς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τῆς πλοῖου· καὶ ὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Κιφ. κή. 28.

ΚΑΙ διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται.

2 Οἱ δὲ βαρβαροὶ παρῆχον

καὶ τὴν τυχεύσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάφαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὕψιν τὸν ἐφεσῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχον.

3 Συγρέψαντες δὲ τῷ Παύλῳ φρυγάνων πλῆθος, καὶ ἐπιθέντες ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἐχιδνα ἐκ τῆς θέρμης ἐξεληθῆσα καθήψε τὸ χεῖρὸς αὐτοῦ.

4 ὡς δὲ εἶδον οἱ βαρβαροὶ κρεμᾶμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος· ἔτι, ὅτι διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν ἐκείνους.

5 ὁ μὲν ὅν, ἀπολινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν ἑδὲν κακόν.

6 οἱ δὲ προσειδόκων αὐτὸν μέλλειν ἀίμπερασθαι, ἡ καὶ ἀπίπτεν ἄφῃ νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων, καὶ θεωρῶντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μετὰ βεβλόμενοι ἔλεγον Θεὸν αὐτὸν εἶναι.

7 ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῶν πρώτων τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίω, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν.

8 Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τῷ Ποπλίῳ πυρελοῖς καὶ δυσεντερία συνεχόμενον καὶ ἀκατέσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεῖς

—

94

28

Cap. xxviii. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤ. 275

θεῖς τὰς χεῖρας αὐτῶ, ἰάσατο αὐτόν.

9 τότε ἦν γενομένη, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ, προσήρχοντο, καὶ ἐθεραπεύοντο.

10 οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πολλῷ παρακειχεμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίῳ, παρασήμερον Διοσκύροις.

12 καὶ καταχθύντες εἰς Συρακῆσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς.

13 ὅθεν περιελθόντες κατήλθισαμεν εἰς Ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένης νύκτε, δευτεράτοι ἦλθομεν εἰς Πόλιον.

14 ὃ ἐυρόντες ἀδελφές, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἐπὶ τὰς, καὶ ὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἦλθομεν.

15 καὶ κεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίας Φόρου καὶ Τριῶν τελευτῶν· ὅς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἔλαβε θάροσ.

16 ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἐκατόνταρχος παρέδωκε τὴν δεσμίαν τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν,

σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν ἐκτιώτῃ.

17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τὰς ὕλης τῶν Ἰουδαίων πρώτας· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔδην ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ, ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς παλαιῶσι, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων.

18 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐθέλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.

19 ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα· ἐχὼς ὡς τὸ ἔθνος με ἔχων τι κατηγορεῖσθαι.

20 Διὰ ταύτην ἦν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι· ἐνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τῆς Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν ταύτην περιέχειμαι.

21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· Ἡμεῖς ὅτε γραμματεῖα περὶ σοῦ εἰδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ὅτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἡ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν.

22 ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκούσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι πανταχῶς ἀντιλέγεται.

23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦγον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξείθελο διαμαρτυρόμενοι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τοῦ νόμου Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρώτῃ ἕως ἑσπέρας.

24 καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίσταν.

25 ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπειλύνοντο, εἰπόντι τῷ Παύλῳ ῥῆμα ἕν· Ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τὰς παλίας ἡμῶν,

26 λέγον· Περὶ ἔθνη πρὸς τὸν λαόν τῶτον, καὶ εἰπέ· Ἀκούῃ ἀκούσεις, καὶ ἔ μὴ συνήτε· καὶ βλέπουσιν βλέψεις, καὶ ἔ μὴ ἴδῃτε.

27 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρ-

διά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὡσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὡσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.

28 Γινώσκον ἔν ἐγὼ ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοῖς καὶ ἀκούσονται.

29 Καὶ ταῦτα αὐτῷ εἰπόντι, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

30 Ἐμείνει δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι· καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν.

31 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.

22. α φρονεῖς περὶ

ἰ.
σὶ
φ-
εν.
ῖς,
τῇ
ω-
μῖν
τὸ
καὶ
εἰ-
εῖς,
συ-
διε-
ῖ καὶ
σπο-
ιλεί-
ν τὰ
κρίσθ
, ἀ-

Α Ο Υ

301

That there was no real Possession in Simoniacs
but that the ^{in conformity} style of the Gospel was adapted to popular
Prejudice, I used a natural Disease (Fornic's Opinion)
is not to be admitted, when we find mention made of the
N^o. of Demons in particular Possessions:

ye Actions distinguished from those of the possessed man
Conversations held about ye Disposal of him after Expulsion
I recount, given how they were disposed of &c.

After this we cannot deny ye Evidence without
admitting that in this Instance the Wangelists were
deceived, or meant to deceive. Campbell.

δαιμόλιος is in Heb: 78, Enemy, or Jew adversary
words never translated - δαίμωνιον - that is used
signify Page & Duty, Apparition, Setyer - What the
idea of the possessing demon was, is uncertain
probably ~~the~~ decided to be Ghosts of wicked men. or ~~spirits~~ angels
The two words are never confounded in N.T.
The one occurs 30, & the other 60 Times.

δαίμων occurs only 5 Times. 3 in the Gospels: 2 in Apoc.
N.B. In the Gosp: it always refers to the same
possession. - Luke uses δαίμωνιον speaking of the
same Demoniac - go there seems no material
difference. V. Campbell Heb. l: 5 p.

Demon does not always convey a bad sense even
in N.T. - ~~Ex. 12: 29~~ ~~Ex. 12: 29~~ Early Bible

